

H R A N A

evangeljskih nauk,

bogoljubnim dušham dana

na vse

nedélje ino sapovédane prásnike
v' léti.

Spisali

dušhni pastirji na spodnim Shtajarskim;

na svetlo dal

ANTON SLOVSHEK,

nekdajni Kaplan per Novizérkvi.

PERVI DÉL.

Saloshil Franz Ferstl v' Gradzi.

Janes Lavre Greiner.

1 8 3 5.

A M A N H

Perprávljajte si ne le hrano, ki mine, ampak hrano
ali jéd, katera ostane v' vezhno shivljenje, ki vam jo bo
'Sin zblovékovi (Jesuf Kristuf) dal. Jan. 6, 27.

B 77/a

~~15618~~

20.549 D
29.4.1957

Approbation.

Gegen die Drucklegung dieser von einigen Seelsorgern in windischer Sprache verfassten, und vom Herausgeber P. Anton Slomšek, Spiritual im Priesterseminar zu Klagenfurt, zum Drucke bestimmten Predigten wird in geistlicher Beziehung kein Anstand befunden.

Von dem fürstbischöflichen Seckauer Ordinariate zu Gratz, am 14. May 1834.

ROMAN, mp.

Joseph Prasch, mp.
Cons. Secretär.

Imprimatur.

Vom k. k. Central-Bücherrevisionsamte in Wien.

Am 28. Juny 1834.

Mayrhofer, mp.
Bücherrevisor.

Ueber die
Bearbeitung und den Zweck
vorliegender homiletischer Predigten,
unter dem Titel:
Hrana evangeljskih naukov.

Nicht umsonst nannte man die alten Lehrer der christlichen Kirche vorzugsweise: heilige Väter; denn, daß sie dem christlichen Volke wahre Väter waren, beweisen ihre geistreichen Lehrvorträge, voll apostolischen Glaubens, christlicher Hoffnung, evangelischer Liebe, voll himmlischer Salbung, wie das heilige Evangelium, aus dem, und nach dem sie ihre Lehren dem Volke ertheilten. Ihre Vorträge liefern Muster der geistlichen Beredsamkeit, denen nachzukommen sich jeder christliche Lehrer nie genug bestreben kann.

Unter allen Formen christlicher Lehrvorträge ist die homiletische die älteste, von den heiligen Vätern fast ausschließlich gebraucht, und eben dadurch uns geheiligt. Sie empfiehlt sich eben so auch heut zu Tage für Kirchenvorträge, indem sie sowohl Kenntniß der heiligen Schrift überhaupt, und besonders der für Sonn- und Feiertage vorgeschriebenen evangelischen Abschnitte befördert; dabey aber auch die Kraft des göttlichen Wortes durch die

darüber gemachte Anwendung, und Ermunterung zur Befolgung der vorgetragenen Lehren belebt. — Dieß sey genug zur Rechtfertigung der homiletischen Form obgedachter Kanzelvorträge.

Damit in dem ganzen Vortrage die nothwendige Einheit herrsche, und dem Gedächtnisse des Predigers sowohl als der Zuhörer geholfen werde, sind die homiletischen Predigten nach folgendem Plane bearbeitet:

Obenan ist, nach Angabe des betreffenden Sonn- und Feiertages die Hauptlehre (das Thema) der nachstehenden homiletischen Predigt angegeben, welche zu begründen der ganze Vortrag abzielet. Darauf wird der Inhalt des vorkommenden Evangeliums angezeigt.

Nach einer kurzen Einleitung, welche besonders die Aufmerksamkeit der Zuhörer zu fesseln, und die abzuhandelnde Wahrheit bekannt zu machen, zum Zwecke hat, theilt sich der ganze Vortrag in drey Theile, welche zur leichtern Uebersicht mit römischen Zahlen: I., II., III. bezeichnet sind.

Im I. Theile wird das vorkommende Sonn- oder Feiertags = Evangelium homiletisch auseinander gesetzt. Die nach ihrem Zusammenhange abgetheilten, und zusammengenommenen Verse sind am Rande angezeigt. Nach jeder Erklärung folgt eine anpassende Belehrung oder Ermunterung, um die Aufmerksamkeit der Zuhörer zu beleben.

Im II. Theile wird die, aus dem vorgelegten Evangelium erhobene Hauptlehre, welche schon im

Eingänge angedeutet worden, für die Zuhörer besonders in Anwendung gebracht. Die Wahl der Materien ist dem Bedürfnisse der Zeit gemäß besonders für das Landvolk gemacht worden, so, daß durch den Lauf des Kirchenjahres die vorzüglichsten Pflichten der verschiedenen Stände abgehandelt werden. Die Unterabtheilungen sind mit arabischen Ziffern, und die Hauptideen mit durchschossenen Buchstaben bezeichnet. Die Lehren sind mit Stellen aus der heiligen Schrift, aus den heiligen Vätern, durch Erfahrungssätze und verständliche Vernunftausprüche u. d. g. begründet, so wie durch Bilder und Gleichnisse möglichst angenehm dargestellt.

Im III. Theile folgt eine herzliche Ermunterung zur Befolgung der vorgetragenen Lehre in abwechselnder Form eines Gebethes, einer darauf passenden kurzen Geschichte, oder in Form eines heiligen Ergusses religiöser Gefühle und Wünsche, um die dargelegte Lehre mit Salbung zu begrüßen und zur heiligen Frucht zu bringen.

In dieser Form können die gedachten homiletischen Predigten nicht nur als Frühlehren gebraucht, sondern auch als Spätpredigten verwendet werden. Nach Umständen kann ganz füglich der I. oder II. Theil ausgelassen, und die zwey übrigen zum Vortrage mit einander verbunden werden.

Die Schreibart sucht den goldenen Mittelweg zu behaupten, um möglichst verständlich, aber auch des Gegenstandes würdig zu seyn. Die Sprache ist besonders für die Slowenen Untersteyermarks berechnet, aber auch für Kärnten und Krain ganz gut verständlich.

Die Absicht des Herausgebers ist nicht so sehr, den angehenden christlichen Volkslehrern einen kleinen Behelf zu reichen, ihre Sprach- und Redner-talente zu vervollkommen, als vielmehr dem guten, lehrbegierigen Volke ein lehrreiches Buch in die Hand zu geben, womit es sich an Sonn- und Feiertagen religiös und heilsam beschäftigen kann, woran bey dem erfreulichen Ausblühen der slowenischen Sonntagschulen immer ein größeres Bedürfniß seyn wird.

Möge darum dieses Buch besonders bey der hochwürdigen Geistlichkeit, bey den eigentlichen geistlichen Vätern ihrer Gemeinden, eine liebevolle Aufnahme finden, und recht viele Früchte der Tugend und Gottseligkeit hervorbringen!

N a g ó v o r.

Kakor potreben je sa telo v fakdenji kruh, ravno tako potrebna je sa dušho boshja beseda: „Perpravljajte si ne le hrano ali jéd, opominja Jesus, katera mine, ampak shivesh, ki ostane v' vezhno shivljenje.“ (Jan. 6, 27.) „Dušhni shivesh je svetí Jesusov nauk, sakaj on ima besede vezhniga shivljenja.“ (Jan. 6, 69.)

Šest dni sploh sa hrano ali shivesh svojiga trupla fkerbímo, in zelo malo nam je dušha na fkerbi; sedmi den pak mormo posebno svoji dušhi sa isvelizhanfko hrano fkerbéti, svešto moliti ino boshje nauke pridno poslušhati; to se pravi, nedélje ino sapovédane prásnike ali svetke posvezhovati, kakor nam jih sam Bog posvezhovati sapové, rekózh: „Spomni se, de bošh den Sabote (to je Gospodov pozhitni den) posvezhoval. Šest dni delaj, ino vse svoje

dela opravi; alj sedmi den je Sabota (to je per kristjanih nedélja) Gospoda tvojiga Boga. — Sakaj v' shestih dnéh je Gospod nebó ino semljo ino morje stvaril, ino vse, kar je v' njih, ino sedmi den je pozhival. Sa to je Gospod den Sabote (per naš nedéljo) poshegnal ino ga je posvetil.“ (II. Mos. bukve 20, 8 — 11.) Nedélje ino sapovédane prásnike posvezhovati, naš sveta mati katoljška zérkva v' drugi zerkvéni sapovedi uzhi, ter pravi: „Bodi ob nedéljah ino sapovédanih prásnikih spodobno per sveti meshi.“

Dolshnóft je satorej vsakiga kristjana, naj bo star ali mlad, gospód ali hlapez, bogat ali vboshen, uzhen ali neveden, flushbo boshjo obiskati, ne le famo svete meshe, ampak tudi, zhe je le mogozhe, faj enkrat vsako nedéljo in sapovédan prásnik boshjo befedo poslušhati; zhe ne pridige pred poldné, pa po poldné svet keršhanški nauk. To je tolika dolshnóft, de vsi tajisti, ki so le pri kaki sveti meshi, pridigo pa ponidoma opuštijo, le pol zerkvéne sapóvede dopólnijo; sakaj v' starih zhaših je sveta mesha vselej s' pridigó sdrushena bila, ino to sveta mati katoljška zérkva tudi sdaj od vsakiga kristjana ob nedéljah ino

sapovédanih prásuikih hozhe. Kdor bres pravizhniga vsroka ali urshoha pridigo ali kerfhanfki nauk opuští, možno grefhí. — Tak sanikarn kristjan posabi Boga ino isvelizhanja svoje dushe; njegovo serze vsimu dobrimu odmerje, ino posvezhujozha gnada boshja ga sapuští. Od takih Bog po preroku Isaiu govori: „S' ushéfami so teshko flífhali, ino svoje ozhi saperli, de ki s' ozhmi ne vídijo, ino s' ushéfami ne flífhijo, ino s' serzam ne sastopijo, ino se ne preobernejo, ino jih ne osdravim.“ (Djanj. Ap. 28, 27.)

Pogosto se pa na kmetih sgodí, de ni v' zérkvo boshje besede poslušhat iti mogozhe. Hud in dalen pot, flabo vreme, sosebno po simi; starost ali kaka bolésn brani nektérim, flushbo boshjo obískati. Kdor tedaj v' zérkvo ne more, ali je perfilen domá sa varha oštati, naj vsemi obzhasi svetiga farniga opravila sv. roshenkranz, ali kake meshne bukvize, v' roke, se proti svoji farni zérkvi oberne, naj poklekne, zhe more, ino moli. Per poglavitnih délih sv. meshne, katere zérkev s' svonam osnani, naj svoje misli s' mislami meshnika sklene, svoje molitve s' prošnjami sv. kerfhanfke zérkve, s' svojimi lju-

bími brati ino sestrami sdrushi, tako bo ferze kristjana Bogu posvezhen altár, in vsaka hiša tempel boshji; tako se flushba boshja tudi domá sa potrebe opravi.

Kedar domazhi is zérkve pridejo, jih sa nauke poprafhaj, ki so jih v' pridigi ali kerfhanfkim nauki flifhali. Ako pa tebi prav ino dovolj povédati ne vedó, vse mi te bukve: „*Hrana evangeljskih naukov*,“ v' roke, beri sam, ali daj drugim brati, kar je v' ravno to nedéljo ali sapovédan prásnik sapífano. — Pa tudi druge dni, posebno ob svetih vezherih, naj se berejo v' isvelizhanfki dufhen vshitek; sakaj, kakor telo bres shívesha, tudi dufha oflabí, ako pogosto boshjiga nauka ne flifhi. K' tému pridu so te bukve dufhni pastirji na spodnim Shtajarfkim po domazhe spifali, ino jih ljubim ovzhizam podajo, de bi jim nauki she vezh lét v' dufhen shivesh ostali, kattere so jim per flushbi boshji osnаноvali.

Vfaki bo v' njih potrebnih naukov najdel, bodi hlapez ali gospodár, mlad ali star, ki ga bojo sadeli, ino mu s' gnado boshjo v' ferze segli. Berite jih satorej radi, pa tudi nauke v' svojim ferzi ohranite, ino shivite po njih, sakaj: „Vfaki,

velí **Jesuf**, kateri slišhi moje besede ino jih dopolnuje, bo enak modrimu moshu, kateri je sidal svojo hišho na skalo. Ino ploha je padla, ino so perburile derézhe vode, ino vetrovi so pihali, ino so se v' tajisto hišho vperli, ino se ni poderla; sakaj ona je bila na terdo skalo postavljena.“ (Mat. 7, 24 — 25.)

Veselo je slišhati ino víditi, kako se mladi Slovenzi ino Slovenke, sosebno po nedeljških sšolah, brati uzhijo; shé vsaka hišha bo koga imela, ki brati sna. Sa to je pa tudi uzhenikov dolshnosť, jim koristne bukve v' roke dajati, dobre bukve, katere kakor svešt prijatel zhloveka hudiga varjejo, ino vse dobro uzhijo.

Šésimo si v' roke, ljube dushe! ino eden drugimu pomagajmo po nevarni poti v' frezhno vezhnost. Škerbno písimo ino pridno berimo bukve svete, sdrave vére, ki imajo koristne nauke sa zhasno, ino isvelizhanske sa vezhno shivljenje. Nesramnih, sškodljivih ino gerdih bukev bolj kakor kuge varimo se; sakaj sapelive bukve so dushni sšrup, ki posvezhujozho gnado boshjo v' zhloveshkim serzi moríjo. — Molimo pa tudi védno eden sa drugiga, ino profimo,

naj vsmilen Bog nashe déla poshegna, sa-
kaj: „Ne tajisti, ki sadí, ne kdor poliva,
je kaj, temuzh le Bog, ki rast daja.“ (I.
Kor. 3, 7.)

Vse naj pa bo k' vezhi boshji zhasi,
ino nashim dusham v' isvelizhanje, kakor
tudi te bukve evangeljskih naukov, katere
is ljubésni podajo bogoljubnim dusham

dushni pastirji.

Sapopadek perviga déla.

	Stran
I. Perva advéntna nedélja.	
Od poslédne sodbe	3
II. Druga advéntna nedélja.	
Od posebnih lastností pravizhniga	9
III. Tretja advéntna nedélja.	
Od samosvoje sposnave	14
IV. Shterta advéntna nedélja.	
Od pokore	19
V. Svet boshizhni prasník.	
Od Jesufoviga rojstva	24
VI. Prasník svétiga Shtéfana.	
Od ljubesni sovráshnikov	31
VII. Nedélja pred novim létam.	
Nauk dobre tovarshije	37
VIII. Noviga léta den.	
Od zhasa ino njegove vrednosti	42
IX. Nedélja pred sv. trémi kralji.	
Od boshje voditve	47
X. Prasník sv. tréh kraljov.	
Od svete isvelizhanfke vére	52
XI. Perva nedélja po sv. tréh kraljih.	
Od dolshnosti starishov ino otrók	59
XII. Druga nedélja po sv. tréh kraljih.	
Od sv. sakona	64
XIII. Trétja nedélja po sv. tréh kraljih.	
Od dolshnost gospodarjov	71
XIV. Shterta nedélja po sv. tréh kraljih.	
Od premage hudiga poshelénja	77
XV. Peta nedélja po sv. tréh kraljih.	
Dolshnosti drushine	82
XVI. Shéfta nedélja po sv. tréh kraljih.	
Od rasti hudiga ino dobriga	88
XVII. Perva predpepelnizhna nedélja.	
Od délavnosti	94

	Stran
XVIII. Druga predpepelnižna nedelja.	
Od poslušanja boshje besede	99
XIX. Tretja predpepelnižna nedelja.	
Od dušne flepote	105
XX. Perva poštna nedelja.	
Od posta	109
XXI. Druga poštna nedelja.	
Od duhovskega šivljenja	116
XXII. Tretja poštna nedelja.	
Od svete vojske	121
XXIII. Štarta poštna nedelja.	
Od matre gospodarnosti	128
XXIV. Peta poštna nedelja.	
Od poslatenja	134
XXV. Zvétna nedelja.	
Od svetiga obhajila	139
XXVI. Velikonozhna nedelja.	
Od vstajenja	146
XXVII. Velikonozhen pondélek.	
Od dobrih ino slabih pogovorov	152
XXVIII. Perva nedelja po veliki nozhi.	
Od mirne ino dobre vesti	159
XXIX. Druga nedelja po veliki nozhi.	
Od dušnih pastirjev ino ovzhíz	164
XXX. Tretja nedelja po veliki nozhi.	
Od frezhniga popotvanja is zhasnosti v' vezhnost	171
XXXI. Štarta nedelja po veliki nozhi.	
Od isrozhenja v' sv. voljo boshjo	175
XXXII. Peta nedelja po veliki nozhi.	
Od potrebne molitve	184
XXXIII. Veliko krishovo.	
Od nebeskiga veselja	193
XXXIV. Šhesta nedelja po veliki nozhi.	
Od svelizhanskiga terplenja	200

Hrana evangeljskih nauk.

P E R V I D É L.

Od prve advéntne nedélje
d o
sadne nedélje po veliki nozhi.

I. Perva advéntna nedélnja.

Od poslédne sodbe.

*Jesuf napoveduje snamenja sodniga dné. Luk.
21, 25 — 33.*

Svet advéntni zhať se je priblihal, nastopili so dnévi brumniga premishlovanja. Sveta mati katoljška zerkev obhaja dvojni spomin dvojniga prihoda Jesufa, isvelizharja nashiga. S' enim perstam nam kashe nasaj v' pervi prihod Jesufoviga rojstva; s' drugim nam kashe naprej v' sadni prihod sodniga dné. Vesél je bil pervi prihod Jesufa — vsmileniga odreshenika; grosoviten bo drugi prihod — ojstriga sodnika, kakor nam ga popisuje deneshen sv. evangelj.

I.

Obsòjen je bil zhloveshki rod od boshje pravize savolj storjene pregréhe biti na vezhno pogublen, kér je skasil svojo boshjo podobo; alj vsmilil se je neskonzhni milosti boshji. Sklenila je neisrezhena ljubésn Ozheta nebéshkiga, sgubleno zhloveshtvo spet isvelizhati, svojiga lastniga Sina na semljo poslati, de bi ljudi is smote na pravo pot proti nebesam obernil; — dala je edinorojeniga Sina v' terplenje ino smert, de bi zhloveshtvo od pogublenja odréshil, njemu vezhno shivljenje saflushil ino nebéshke vrata odperl. — Po tém svojim isvelizharji, ki ga je Bog pervim starisham shé obljudil, so sdihovali vsi brumni ozhaki zelih 4000 lét; tega so napovedvali ss. preroki, njega so bile vse bogoljubne dušhe veséle, ino so ga perferzhno sheléle.

Ino glejte! ravno v' t'ém sv. adventnim zhasu, ki ga obhajamo sdaj, so se svete neb'esa odperle, so njega, milosti p'ólniga, na semljo rosile. On je Adamovim otrokam strašno obfodbo prevs'el, ino nje s' vsmilenjam boshjim obiskal.

Teshko je njemu hodilo rasgnati mrazhne oblake toljko posvetnih smotnjáv, bridko je njemu bilo spazhen zhloveški rod spametváti, vse njegove pregrehe na svoje rame sad'eti, sa tajiste terp'eti ino vmr'eti; alj is ljubesni do svojiga Ozheta, is vsmilenja do sapeljaniga zhloveka, vse svesto dopolni, dokler isrezhe tamkaj na krishi: „Dopolnjeno je.“ — Ravno sa to pa je tudi sklenjeno, zhlov'eku na semlji vsmilenje dati, ako hozhe po Jesufovih naukih svesto shiv'eti; pa tudi sklenjeno, s' nespokorjenim gr'ěhnikam v' o'jstro sodbo iti, ako sapravi svoje isvelizhanske dni, ki so mu v' t'ém shivlenji odkasani, se pripravljati na tajisti strašhen sodni den, kedar se bode Jesuf spet ozhitno v' svojim velizhastvi perkasal; ne vezh ponishen hlapez, ifkat, kar je sgubleniga, ampak pravizhen sodnik pogubit, kar je nespokorjeniga.

Bog nozhe gr'ěhnikam vézhne smerti, ampak on vsmilen Ozhe sheli, de bi se spreobernal ino vezhno shivel. To nam prerok Ezehiel (33, 11.) prizha, to nam pravi Jesuf, nash isvelizhar, ki snamenja sodniga dné sato napoveduje, de bi zhloveka v' dobro nagnil. — Pr'eden je Jesuf sazh'el sa odreshenje svetá terpeti, she prerokuje pervizh Jerusalema, ino drugizh gr'ěh'niga svetá shalosten konez.

V. 25. Lepo sveti zhloveku svetlo sonze boshje dobrote po dn'evi, prijasno njemu miglajo mesenz in svesde milosti boshje po nozhi, kashejo njemu frezhen pot po suhi semlji ino po mokrim morji; alj vsiga tega bo o sodnim dnevi strašhen konez, sakaj „snamenja se bodo godile, pravi Jesuf, na nebi, na sonzi, mesenzu ino svesdah.“ One, ki kashejo sdaj boshjo milost, bodo kasale tistokrat o'jstro pravizhnost. Semlja ino morje, ki dajeta sdaj zhloveku boshje dobrote, bota dajala groso ino strah. Kip'eli bodo na morji valovi, medl'eli bodo po semlji rodovi. Kakor so ljudjé v' dobrotah semlje ino neba shiveli, tak bodo od straha pod nebam na semlji konez jemali, sakaj „nebeshke mozhi — boshje vsigamogozh-

nosti ino pravize — se bodo gibale, grešnikom strah ino groso dajale.“

V. 27. Dokler zhlovek v' posvetnih dobrotah shivi, sa Boga zelo malo ali nizh ne mara, ino njega ne vidi. Ravno tak niso marali nevéni Judje sa Jesufa; fkos gréh oflépleni, ga niso hotli viditi sa boshjiga Sina, le sa goliga zhloveka so njega imeli. „Tistokrat pak, pravi Jesuf, kedar bodo ljudém vse posvetne dobrote na nebi ino na semlji, tudi ljubo sonze odvseto, bodo vidili priti boshjiga Sina, ki so ga le sa golo zhlovekoviga imeli, na nebeskih oblakih s' velikó oblastjó angelzov, s' velikó zhaštjó isvoljenih; tistokrat bodo spoznali mene sa Boga ino svojiga sodnika.“ — Kaj pa pomaga spoznati svojo pogublenje in strah, ako je poboljšanje she preposno! Ino taka se rada vřim navadnim gréřnikam godi: godila se je, kakor Jesuf govori, o zhasu Noeta — de so jedli in pili, bres nehanja greřhili, dokler ih ni sploh potóp salil; taka je bila o zhasu Lota v' Sodomi ino Gomori, de je greřhno ludřtvo presřestvalo, dokler se ni gorézh shvepel spod neba zhres nje rasil; taka bo tudi o konzu svetá, o prihodu sodniga dné.“

V. 28. „Povsdignite tistokrat, tak Jesuf vse svoje lepó opominja, kedar bote vse to zhui, svoje glave, vi kateri ste svojimu isvelizharju svesto ino pravizhno flushi i; sakaj vashiga terpljenja konez se perblishuje, de bote réřhni is med hudobij.“ — Kakor sa hudó simó nahaja ljubesniva spomlad ali vigred, tak tudi pravizhne sa terplenjam veselje dojde. Ljudjé gledajo po selénji drevja mladimu létu naproti; in kedar sazhne figovo, kakor vřako drugo drevó, she berřt poganjati, si léto bliso obétamo. Tak morjo gledati vři flushabniki boshji, kedar bode svét svoje snamnja sodniga dné poganjal, ino se tudi nadjavati ali troshtati, de je she bliso boshje kraljéřtvo vezhne pravize ino resnize. S' tém se morjo pravi krisřjani v' pravi véri ino v' shivim saupanji poterditi, ker bodo tak nevarni tisti dnevi, de bi tudi pravizhni odpadli, ako bi bilo mogozhe.

V 32. Posvetneshi tega verjéti nozhejo, sakaj v' zhasni svét so prevezh saljubljeni, ino toshi se jim tajistiga sapustiti; pa Jesuf nam ořtro poterdi resnizo sodniga dné ino konzhanja tega svetá, rekózh:

„Refnizhno ino gotovo vam povém: Zhloveški rod ne bo préshel, dokler se bode vse to dopolnilo. Nebó nad vami, ino semlja pod vami bota préshla, moje besede pa bodo na vezhno refnizhne ostale.“

II.

Nebo ino semlja bota préshla, bratje ino sestře moje! kaj bo ostalo pa nam? Nizh drugiga, kakor Jesufove besede: De pride ura, ino bodo flifhali vsi, ki po grobih spijo, vsigamogozhen glaf boshjiga Sina: „Vstánite mertvi ino stopite k' sodbi.“

„Strašna je bila sodba, katera je terdovratno Jerusalemsko mesto ino zelo Judovsko kraljéstvo sadéla; tudi pravizhni so morli s' krivizhnimi veliko terpeti, famo de se je pravizhnim terplenje v' isvelizhanje, krivizhnim pa v' pogublenje spreobernilo. Alj to Jerusalemsko rasdjanje je bila le podoba she strašnéjiga sodniga dné, kateriga Bog s' zelim svetam imel bo. Shé pravizhni bodo pred prihodam trepetali, kaj she le bo sa krivizhne! „Tistokrat se bodo grešniku ozhi odperle, pravi sv. Avgushtin, de bo sagledal, kaj je sgubil skos svoje pregrehe.“ Kristjani! odprimo raji shé sdaj svoje ozhi, ino poglejmo strah sodniga dné, de se nam ga enkrat bati potreba ne bó.

1. Kako mogozhen je moral biti stvarnika glaf, de je na eno besedo „Bodi luzh!“ she tudi luzh bila ino vse, kar je na svetu. „Strašen je moral biti glaf po trobentah Israelskiga ludstva, na katerih gromézh shum so se sidovi Jerihunfkiga mesta rasfuli. Ravno té vsigamogozhen glaf bode enkrat tudi k' sodnihu dnevu vsim mertvim v' pokopalishah sabuzhal ino zhloveški prah k' sodbi hudil. On bo prederl zherno semljo, ino bode vsdignil mertvih telesa; on bo odperl vrata peklenške, ino bode pervlékel dushe vsih pogublenih nasaj; on bo odperl duri nebeshke, ino bo perpeljal shtevilo vsih isvoljenih dush. I Té bo tajisti grosoviten glaf, od kateriga sv. Hironim govori: „Naj shé jém ali pijem, ali kaj drugiga pozhenjam, smiraj se mi sdí, flifhati strašen glaf: Vstajajte mertvi ino stopite k' sodbi.“

2. Is semlje trupla, dushe is nebes ino pekla se bodo sklenilo. „Strah bo delala truplu in dusai vfaka

pregreha, ki sta jo v' svojim shivlenji storila — na sebi ozhitno jo bota tamkaj nosila. Svétile se bodo trupla pravizhnih, kakor svetle svesde na nebi; trupla krivizhnih bodo temnejši od zhernih saj. Hvalila se bo brumnih dušha ino truplo; kléla dušha grešnikov ino ozhitala sebi vse storjene pregréhe.

3. Ne bode she perviga strahú konez, shé bo jim sagermélo, se trepetáje obernit v' dolino Josafat, v' dolino ozhitne sodbe boshje. (Joel. 3, 2 — 12.) She ne bojo sodniga dola nastopili, shé nove grose jih bodo opadale, sakaj strashen krish, ki nam je snamenje vfmilenja sdaj, se bode tamkaj perkasal kakor snamenje ojsre boshje pravize. Na njemu bodo vse martre sapifane, ki jih je Kristuf sa naf prestál, na njemu bomo vse milosti brali, ki smo jih od njega prijeli, na vse naf bo opominil.

4. Zhudno ino bridko bo tudi pravizhnim med trumami savershenih k' sodbi boshji stopiti; alj ravno to bo njih sadno hudo tovarshstvo. Angelzi bodo prifhli, bodo is vseh narodov ino krajov brumne is med hudobnih odbirali, s' velikim glasam, rekózh: „Na desno prapizhni, zhisti, poterpeshlivi i. t. d. Na levo krivizhni, poshreshniki, preshéstniki, jesavzi i. t. d.“ Tak bodo sdrusheni isvoljeni, kakor dobre ovzhize; hudobni pa, kakor kosli, odversheni. Srezhali se bodo bogabojezhi, eden drugiga se vefelili; frezhali grešni sapelivzi, ino eden drugiga preklinjali. Strashen krish bodo guali hudobni, ino klizali: „Gore! safujte naf!“ profili hribe: „Pokrijte naf!“ Alj gore bodo tistokrat gluhe, hribi nevsmileni, ino vsi narodi omolknili, kedar bo ojsfer sodnik govoriti sazhél.

5. Rada se na tém svetu kriviza sakriva, tamkaj bo pred zelim svetam odkrita. Svedil bo vsaki pregréhe svojiga shivlenja, slifhal vse milosti ino boshje dobrote, ki jih je fkos grešno shivlenje sapravit. Rasodete bodo vse she tak skrivne hudobije, kakor na svetlim sonzi. Zel svet bo svedil pregréhe vsakiga, vsaki bo slifhal pregréhe zeligá svetá. „Takrat, veli sv. Krisostom, ne bo mogozhe se braniti, ne beshati, ne se spokoriti.“ Vse posvetne rezhi bodo toshile grešnika, ki je strast delal is njih; toshili kristjane nevérniki, de so tak lepo pri'oshnost imeli, pa dobriga tudi v' pravi véri niso storili; toshili vsi

krivizhno stiskani svoje stiskovavze, vsi v' greh sa-
peljani svoje sapelivze; toshil bo tudi sam satau
peklenški te svoje; ino na vso to toshbo isgovora
nikakiga ne bo. — Greshnik se bo szer isgovarjal,
de je bil slab ino k' hudimu nagnjen; alj Jesuf mu
bo vse gnade nashtél, ki jih je od njega prijél.
Angelj varh bode njemu nevboglivost ozhital, Marija
ino svetniki mu bodo prizhali, kako so oni shiveli,
kako so sa njega profili. Kolkor vezh tukaj zhlovek
ima, ino k' isvelizhanju svojimu ne oberne, v' toliko
vezhi pogublenje bode obsojen. — Oj gorje bo tisto-
krat shé „od vsake prasne besede odgovor dajati“,
ki se po krivim govori, koliko gorjé she le od toliko
ogovarjanja, od toliko neframniga klafanja, s' kate-
rim se blishnimu poshtenje krade, ino nedolshnost
dushe morí; kaki bode odgovor od toliko krivizhni-
ga djanja, bres shtevila velikiga, kakor listja in
trave! — Od vsiga téga jesik ostermi, v' strahu se
vstavi pamet zhloveška, serze trepezhe le misliti
na tisti strashen zhaf. „Hudobni ne bodo drugiga
vidili, kakor na desnim kraji pregréhe, na levim
skushnjavo, od sgorej ojstriga sodnika, od spodej
grosoviten brésdn, od snotrej shgezho vést, od svu-
nej gorezhi svet.“ (S. Anselm.)

6. Joka ino shkripanja s' sobmi ne bode konez,
pa she le nar hujiga sazhétek, kedar sodnika nar
strashnejshi ino sadni glaf sagromi: „Poberite se
prozh vi prekleti v' vezhen ogenj, ki je perpravlen
hudizhu in vsim njegovim flushabnikom.“ Tukaj bo
sdaj lozhitev, nar grosovitnejsha lozhitev na vezhno.
„Dva sta bila na enim polji, pravi Jesuf, eden bo
isvelizhan, drugi pogublen; dve sta na enih shermah
mléli, ena bo vseta, druga saversshena; dva sta v'
eni posteli leshala, eden bo isvoljen, drugi pogublen.“
Otrozi se bodo lozhili svojih starishov, mosh svoje
shene, brat svoje sestre, prijatel svojiga snanza.
Dobri pojdejo v' veselje svetiga raja, hudobni v' po-
gublenje peklenškiga brésdna. Terplenje pravizhnih
se bo na vselej konzhalo; shalost ino terplenje kri-
vizhnih sazhelo in nikdar nehalo.

III.

Kristjani! mi stojimo sdaj tukaj pred boshjim
oblizhjam, ino strashen soden den pred nami stoji.

Ura in dné ne vémo, tudi nebeshki angelzi ne; samo to vémo, de se nam perblishuje, ino de njemu vjiti ne moremo. Pred nami stoji leva in desna strau isvelizhanja ino pogublenja; pot na obedvojno roko se nam odpira. — Po kateri se bomo podali, na kateri strani bomo stali? Oj ljube dushe! ako vas nizeh pred hudim ne obvarje, naj vas plashi saj grosoviten sodni den; ako vas k' pobólshanju nobena rezh ne oberne, naj trobentin glas posledne sodbe vashe greshne kosti spreleti.

Dosehmal ste vezhidel eden drugiga hujshali, sa naprej le eden drugiga bólshajte ino na desno stran pomagajte si. Sdaj so isvoljeni dnevi, sdaj so dnevi isvelizhanja. Sdaj poslushajte mili glas Jesusa, svojiga isvelizharja, de njega tudi enkrat veselo saslishali bote: „Pridite vi isvoljeni mojiga Ozheta! pose'dite kraljéstvo vam pripravleno od sazhetka sveta.“ Amen.

II. Druga advéntna nedélja.

Od posebnih lastnósti pravizhniga.

Janes poshle dva svojih uzhenzov Jesusa vprashat. Mat. 11, 2—10.

Dvojna je vezhnost, frezhna ino nefrezhná, ki se nam sa smertjó odpira; dvojna je pot, zhednosti ino pregrehe, ki nas v' nesnano deshelo peljá; dvojni so tudi ljudjé, pravizhni ino krivizhni, ki grejo v' tajísto. Ali le samo pravizhni hodijo po pravi poti, kakor je hodil sv. Janes, od kateriga deneshen sv. evangelj perpoveduje?

I.

Sveti Janes, boshji mosh, isvelizharjov napovedvavz, gróshnike k' pobólshanju vabi ino jim pra-

vo pokoro osnanuje. Bres vřiga raslozhka vřakimu refuizo pové: „Delaj pokoro, sekira je shé safajena v' tvojo grešhno drevó“; pa tudi pregréřhnimu kralju Herodeshu ne samolzhi: „Ne řmésř imeti shene řvojiga brata.“ Ino ravno sa to mora on v' jezho sapert v' shelesji biti.

V. 2. Pravizhen ni sapuřhen, tudi v' shelésje sako-ván, sakaj Bog je per njemu; pa tudi njegovi prijatli, zhe fo pravi, mu she sveřti ostanejo, kakor fo Janesa njegovi uzhenzi tudi v' jezhi she obifkovali. Perpovedujejo mu, kaj zhudov Jesuf dela, kako lepo on ludřtvo uzhi, kateriga se je toliko popréd okoli njega řnulo. — S. Janes, on dober ozhe svojih uzhenzov, kér vidi, de shé njegov zhař dohaja, she sa svoje jogre řkerbí, in bi jih rad Jesufu srozhil. „Potreba je, tak jim on rezhe, de jes neham, on pa sazhenja. Pojdita, tak vřkashe dvéma svojih jogrov, ino poprashajta Jesufa v' mojim imeni, ali je on tajřsti řsvoljen, ki fo ga preroki obétali, vři brumni kralji sheléli, ki řim ga napovedal tudi jes, ali she naj drugiga zhakamo?“

Dobro je posnal Janes Jesufa, on řam je she njega popréd vřim ludřtvu sa odreřhenika oklizal; pa kar on řam řposná, tudi svojim řposnati sheli, ino kér Jesufa v' prizho ľjudi sa Meřija osnanovati ne more vezh, hozhe s' ravno tém prařhanjam svoje sveřte uzhenze s' Jesufam řosnaniti.

V. 4. Janesova uzhenza k' Jesufu prideta ino ravno boshje dēla njega opravljati najdeta, kakor fo od njega preroki napovedali. „Ali ři ti tajřsti, kateriga sa odreřhenika zhakamo, řta djala, ali she naj drugiga dalej zhakamo? tak, de tebe poprashava, naju pořhle Janes řs jezhe.“ Jesuf jima s' beředo odgovoriti nozhe, ampak neprenehama tam řlepza, tukaj krulovza osdravi; od dalezř goboviga le s' famoj beředoř ozhiřti, ino med vřim řem řdelam vboshzhekam, katerih se vře okoli njega řère, osnanuje veřeli glaf řv. evangeljřkiga nauka. Ino řdaj she le pořlam Janesovim odgovori, ino na vře řřorjeno v' prizho vřih s' řerřtam pokashe, rekózh: Po-vejte Janesu, de kar fo od Meřija preroki napovedvali, vře to řta řmene řdelati řliřřala ino řvidila, ino to prizha, de pravi obľjublēn Meřija řim jes. — Naj jih ravno veľiko řmene sa odreřhenika ne řposna,

ino si le visokoposvetniga odrefhenika obéta, jo frezhen vender sheherni, ki se nad mojo bornostjo ne spotika, ino mene sa svojiga odrefhenika sposná.“ To sta sasilihala, ino se k' Janesu povernila dobra uzhenza, njemu povedat' vse, kar sta svédila.

V. 7. Lepo je Janes svoje uzhenze s' tem vprashanjem v' veri poterdil, de je Jesus odrefhenik sveta: she lepši je pohvalil Janesa Jesus, rekozh: „Kaj ste hodili tak pogostim gledat semkaj Jordane strani, dokler je ravno té Janes na ves glas odrefhenikov prihod osnanoval? Mislite, de je on nestanoviten kakor slab terst sa potokam, kateriga veter na vse kraje maja, ino de sdaj on vezh ne prizhuje, kakor popréd, de sim jes pravi Mesija? — Ali ste vidili morebiti, de je bil on kak posvetn meh-kushnik, kateri le po shlahnim oblazhili léga, ino sdaj na kraljevim dvoru mene savoljo moje niskote posnati vezh nozhe? Ako bi bila s' Janesam taka, de bi le ifkal dopasti posvetnim ljudém, bi on v' kraljevih hishah prebival. On pa je le v' puhavi reznizo osnanoval, ino savoljo pravize sdaj v' jezhi terpi. — Sa preroka ste njega imeli, dokler ste ga poslufhali. Kakor on mene sa Mesija prizhuje, ravno tak prizham od njega tudi jes, de je on tajisti, od kateriga je vezhni Bog po preroku Malahiju she sdavno govoril, rekozh: „Glej, jes bom poslal svojiga napovedvavza kakor angela pred odrefhenikam, de bo on njemu pripravljaj pot med ljudi, ino prizhal, de je Mesija med njimi. Ni ga mati rodila visokejshiga od Janesa kerstnika; to vam jes povém, ino to prizha njegovo shivljenje.“ — Kako svet ino pravizhen je moral biti mosh, kateriga sam isvelizhar toliko povsdigne!

II.

Kakor nam svetle svesde temno ponozhno nebó rasvetlijo, ravno tako kashejo svéte zhednosti pravizhniga zhloveka. Shtiri posebno lepe zhednosti, kakor shtiri svetle svesde pravizhnosti, so obdajale sv. Janesa; oj de bi obdajale tudi nas!

Perva svesda pravizhniga je sdershanje ali perterganje nevarniga posemeljskiga veselja ino posvetnih dobrót, de se zhafnih

rezhi le toliko poflushimo, kolikor nam pomagajo, se s' Bogam bolj in bolj skleniti. - V' vojski sta ti kraljéstvo boshjo ino kraljéstvo tega svetá; mi smo njih bojovavzi. Ako goljufni svet zhloveka drugazhi sapeljati ne more, mu svoje dobrote ponudi. Kdor se tajistim podá, se ravno po tém njemu v' fushnost predá, sakaj: „Kjer njegovo blagó, je tudi njegovo ierzé.“ (Mat. 6, 21.) Pofvetnimu blagu ino Bogu pa flushit' mogozhe ni.

Sa to je sapustil Janes ozhetov dom, se odpovedal v'fim pofvetnim dobrotam, nofil shimasto oblazhilo, s' jerménam opafan; ni pil vina pofvetne mozhi, ne medize semeljske sladnosti; ojstro v' samotni pushavi je shivel, de bi toliko svestej flushil Bogú, koliko bolj se je odpovedal goljufnemu svetu. Ravno ta njegova sdershnost je bila perva svesda njegove svetofti, sa katere voljo je Kristuf njega nad vse sinove povsdignil, katere je kdaj na semlji mati rodila.

Teshko fzer pofvetneshu hodi, to sapustiti, kar ljubi; lahko pa je bogoljubni dushi se tvegati v'figa, ako se spounni Jesufove obljuje, ki pravi: „V'faki, kateri bo sapustil savoljo mene pofvetniga kaj, bo stokrat toliko prijél, ino vezhno shivljenje pofédil.“ (Mat. 19, 29.)

Druga svesda pravizhniga je svestoba v' svojim ftanu, je svesto spolnenje svojih dolshnosti; le ona daja zhloveku pravo vrednost. — Zelo v'ftvarjenje je uri podobno, katero je moder mojster naredil. De pa ura dodro tezhe, se mora svesto obrazhati v'fako kolo.

Tudi Bog je ravno tak v'fakimu zhloveku svoje opravilo odkasal, ino zhe bi v'faki svoje svesto dopolnil, kako dobro na sveti bi bilo. Alj sdaj edeu svoji dolshnosti odstopi is sanikarnosti, drugi sa pofveten dobizhek, tretji se boji hudobnih samere, ino dokler en sam spodleti, veliko drugih nefrezhnih nareja.

Bati se je potreba Bogá, ne pregréshniga svetá, in svest. kakor sv. Janes, svojimu ftanu oftati. On se ni bal, imenitnim fariséjam se sameriti, ozhitno je njih hudobijo svaril; ni se bal nesramnimu kralju preshestvanja ozhitati. Rajshi on ohrani v' jezhi svestobo svojiga ftanu, kakor bi vshival per kraljevi

misi svoje nesvestobe plazhilo. Le ljudje od posvetniga veselvanja še slepi ne spolnujejo svojih dolžnosti, sa zhalne dobrote vezhne predajo; pravizhen pak vse, she tako teshavno, svešto dopolni, kar je boshja volja; raji en zhalsek, kakor sv. Janes terpi, ino se prihodne pravize veseli, kedar mu Gospod nebes ino semlje porezhe: „Dobro tebi, priden ino svešt hlapez! zhres malo si bil svešt, zhres veliko te bom postavil; pojdi v' veselje svojiga Gospoda.“ (Mat. 25, 21.)

Tretja svetla svesda pravizhniga je poterpeshlivoft v' shalofti ino v' terplenji. Ojster je vezhi del tukaj na semlji pravizhniga pot; pogosto s' ternjam krivize nastlan, s' folsami fromashtva polit; pa ravno ta pot v' pravizhnoft pelja, ino kjé je najti pravizhen, kateriga ni terplenje dobriga storilo? Bog nam poshilja nadloge, de bi naf s' njimi temu svetu odtergal ino s' sebo sklenil. „Sa to Bog posemeljske sladkosti s' tolikimi grenkostami namelha, de bi se mi na take dobrote ogledovali, katerih sladnoft naf ne ogoljfa!“ (Sv. Avg.) Boljshe je, s' nedolshnim Janesam v' shelesji floneti, kakor s' krivizhnim Herodesham sa miso sedeti, sakaj mi bomo sa to od Gospoda tepeni, de bi ne bli s' greshnim svetam pogubljeni. (I. Kor. 11, 32.) „Terplenje ino krish so kluzhi v' nebeshko kraljestvo.“ (Sv. Krisostom.)

Shterta svesda pravizhniga je posebna skerb sa prihodno vezhnoft v' sedajni zhalnofti. — Svet svoje le po posvetnim premoshenji shtima; alj vse to samo na sebi pred Bogam nima nikake veljave, sakaj Bog svoje le po veri ino po dobrih delah posna. „Kaj pomaga zhloveku, naj si zel svet perdobi, ako na svoji dushi shkodo terpi.“ (Mat. 16, 26.) Kar tukaj sejmemo, bomo tamkaj sheli. Zhlovek, ki prevezh sa malovredno skerbi, ravno s' tem svoje vezhno plazhilo sapravi, ino nebeshko bogastvo sa posemeljsko blato ino prah samenja. — Ravno sa to je sv. Janes priprosto oblazhilo nosil, je vshival flabe jedi, de bi ne samudil sa vezhnoft she vezh pripraviti. Vboshno je shivel tukaj na semlji, pa je obilno dobriga vsjal; bogat je shel is tega sveta, sakaj njegove dela so shle sa njim. Ino ni ga, pravi Jesus, mati rodila, de bi bil vekshi, kakor sv. Janes kerfnik.

III.

Kako lépo se nam svetijo zhednosti sv. Janesa kerstnika, njega, ki je bil juterna sarja noviga kersthanstva. O! de bi jih tudi mi posnemali, ino hotli pravizhno po njih shivéti! Alj nashe shivljenje je temnimu nebu podobno, kateriga mrazhni oblaki pregréne sakrivajo, ino le maloktera svesdiza lepe zhednosti, zelo nobena se vezhkrat ne perkashe.

Isjafnimo, bratje ino sestre moje! nashiga shivljenja mrazhno nebó, sposnajmo enkrat sami sebe prav ino refnizhno, koliko veljamo, sdaj, dokler she je nashiga isvelizhanja isvoljeni zhas. Naj se svetijo nashe dobre dela ino svéte zhednosti pred ljudmi, de jih bodo vidili, ino hvalili Ozheta, ki je v' nebesah (Mat. 5, 16.); mi pa se enkrat svetili s' sv. Janesam, kakor svetle svesde na nébi vékomaj. Amen.

III. Tretja advéntna nedélja.

Od samosvoje sposnave.

Janes prizha sam od sebe, kdo je. Jan. 1, 19—28.

Stara nozh je she minila, juterna sarja se milo rasliva, in osnanuje svetlo sonze béliga dné saspanimu svétu. Stari zhasi Judovske ino ajdovske vére beshijo, Janes se v' pushavi na potoku Jordanu glasi, v' smote ino hudobije sakopane greslhniko isspanja budí, vstajati ino pripravljati se na novo jutro sv. kersthanke vére, ktero bo Jesus boshji Sin mrazhnimu svetu pernesil. Rasdenil bo teme zhloveshke pameti s' svojimi nauki, rasdjál bo sanke ali saderge pregreslhna ferza s' zhudnimi délamí in svetimi zhednostami, odreshil v' sushnost Satana

vklenjene boshje otroke, jim pokasal pravo pot k' svojimu Ozhetu, ino bo dolgo saperte sv. nebefa sopet odperl. Kdor pa hozhe v' boshje kraljestvo priti, mora sam sebe sposnati in se ponishati, kakor vidimo in slishimo sv. Janesa v' deneshnim sv. evangelji.

I.

Sv. Janes kerstnik se ljudem v' puhavi glasi, kakor svetla sarja njim sveti s' svojim brumnim shivlenjam, jih k' pokori klizhe in greslni stan jih sposnati uzhi.

V. 19. Shtimani Judje nozhejo sami sebe, ne svoje hudobije, de bi bili pokore potrebni, sposnati; she le svoje duhovne ino duhovske flushabnike njega vprashat poshlejo. „Kdo si ti, de nas k' pobóljshanju opominjash? — Si ti morebit Kristuf, nash odreshnik?“ — Lehko bi si bil Janes Mesijovo zhaft ofvojil; alj on na ravnost pové, de ni. Vprashajo ga she dalej, ali je Elija, uni velik prerok ino imeniten mosh, od kteriga so mislili, de ga je Bog shiviga is semlje vsél, ino de bo pred Mesijam spet prishel? Tudi na to Janes odgovori, de Elija ni. She sadnizh se njega primejo, ali je kak drug prerok od Boga poslán? Pa tudi sa preroka se on nozhe vdati savolj svoje posebne ponishnosti.

V. 22. Dokler Janesa poslani Judje ne pustijo, ampak le sa svojo gosposko svéditi shelijo, kdo de je, se pravizhen Janes svoji gosposki povédati ne vstavi, ino jim na ravnost odgovori: „Jes sim tajisti glaf tukaj v' puhavi, od kateriga je prerok Isaia she sdavnej napovedoval, de bo klizal, preden pride Mesija, rekozh: Gospodu poravnajte pot, ino na njegov prihod pripravljajte se.“

V. 24. Pravizhni ljudje bi bili njega nadlegvat nehali, rajshi njegove nauke poslušali, ino kedar so svedili, kdo je Janes, bi bili tudi sami sebe sposnali, de so greslniki. Terdovratneshi pa she le hujshi v' njega tishijo, ino she svediti hozhejo, sakaj se podstopi kershovati ino ljudi spreobrazhati. ako ni Mesija, ne Elija, in tudi ne prerok? Janes jim na vse to ozhitno pové: „Moj kerst je le priprava prihodniga kersta; jes le v' vodi kershujem, de bi ljudi

perpravil na tistiga, kteriga vi zhakate odrefhenika, ki bude s' ognjam milosti boshje ino s' gnado sv. Duha kerstil." — Dalej jim rezhe: „Prishel bo sa menó, zhe je ravno she dolgo pred menó od vekomaj bil, on nar vekshi, katerimu nar flabshi hlapez jermenja na zhrevljah odvesovati jes vreden nilim. Ino glejte! on odrefhenik je shé v' fredi vaf, samo de ga vi, od hudobije oslepleni, ne posnate, tudi niste vredni sposnati ga, dokler sami svoje pregréshnosti ne pregledate ino se ne pobóljshate.“

Oj de jo lépo ponishnost Janesa ino pa zhisto odkritoserzhnost! — vender smoteni Jerusalemozv se nizh ne prime; sposnali so Janesa, sami sebe pa ne. Truma ponishnih ljudi v' Betanijo per Jordanu k' Janesu hitijo, svoje pregrehe sposnajo, obetajo pobóljshanje ino se dajo kerstiti, le prevsetni hinavzi se obernejo v' svoje pregréshno shivljenje nasaj. — Kaj de bi tudi med kristjani veliko takih ne bilo! —

II.

Dva temna oblaka sta, ki v' sim ljudém na semlji pamet sakrivata, de se zhlovek sam prav ne sposna, pa tudi drugih sposnati ne more. Pervi je prevelika samofvoja ljubésn, de se zhlovek prerad nedólshniga déla, ino zhres druge povikshuje. Drugi je hudobna navada sveta, le druge toshiti in ponishovati, na samiga sebe pa posabiti. Té dvojni oblák se po nashí glavi vertí, nam nashe shivljenje kalí, de v' svoji pregréshni smoti shivimo in sa pobóljshanje ne skeravimo.

Kdo je kriv, de se toliko nedólshnih tak lahko dá sapeljati, de svojo zhednost ino veselje predájo? Njih smota, ker sami sebe prav ne sposnajo, ino se preslabi v' skushnjavo podajo, katere premagati ne samorejo. — Kdo je kriv, de greshnikov toliko bres vse pokore shiví, se sa pobóljshanje she ne smeni? Smota njih pameti, de se sa golo pravizhne imajo in ne sposnajo hudobe svojiga serzá. — Kdo je kriv, de greshniki tolikokrat pobóljshanje obétajo, pa she se le bolj v' svoje stare pregrehe sapletajo? Njih smota; ona jih mami, de ne posnajo svojiga hudiga nagnjenja, de bi se njemu bolj svesto vstavljali. — Kdo je kriv tudi nam, bratje ino sestre moje! de mi

boshje nauke tak mlazhno obiskujemo, tak malo sa boshjo besedo porajtamo, tak merslo svojimu Jesusu flushimo, ino nevredno iv. sakramente prijemamo? Vfiga téga je kriva smota nashe pameti, de sebe she sa dovolj poduzhene kristjane imamo, sami sebe le sa pravizhne shtimamo. vse opominovanje le na druge isvrazhamo, ino verh vsih pridig ino kershan-skih naukov, verh vsih spoved ino iv. obhajil, le smiram stari greslniki ostanemo. — Oj dushe kershan-ske! fkerbimo, de sami sebe sposnali bomo, kaki smo, ino koliko veljamo, de svelizhanja svojiga ne napravimo. Le to gerdo zhloveshko smoto pregnati ino sebe vredno sposnati, vam shtiri svetle nauke denes podám.

1. Hozheslh zhlovek sam sebe potrebno sposnati, delaj pogosto razhun s' svojo vestjó; to tebi tvoje sposnave perva perpomoga naj bo. — Kar nad sam seboj dobriga najdelh, le perpisli Bogu, ino se pred njim hvaleshno ponishaj, sakaj: „Kaj imash, de bi ne bil prijel?“ (I. Kor. 4, 7.) Kar pak hudiga v' svojim serzi sagledash, ne isgovarjaj sam sebe, tudi na druge ne isvrazhuj; sakaj le v' tvojih perfah bije skrito tvoje serze, noben drugi do njega ne more, ako ga njemu sam ne bosh odperl. Naj si je ravno tvoj sapelivz tebi, hudo safjal, korenina je vender le na tvojim serzi israsla.

2. Druga perpomoga samosvojiga sposnanja, o zhlovek! tebi naj bo: Glej, de se posvetnim jesikam olegáti ne dash. Kolikor te bodo tvoji sovrashniki prehudo sodili, de bi ti k' dobrimu serze ne vmerlo, toliko te bodo tvoji prilisvavni prijatli prevezh povsdigovali, de bi se tvoje serze prevselo. Raji posluslhaj svojiga ozhitniga sovrashnika, ki tebe graja, kakor prijatla sladkiga, ki tebe nesmérno hvali. Kakor nam krivez ali vogerfhek sbrishe nashe ozhi, jug naf pa mlazhne stori, ravno tak naf ozhitni sovrashniki k' pravimu sposnanju pripravijo, dokler naf lasbnivi prijatli v' nashe slabosti sasiblejo. „Boljshi je ozhitno svarjenje, kakor skrita ljubésn. Boljshi so rane od téga, ki ljubi, kakor sapeljivo kushvanje téga, kateri sovrashi.“ (Prip. 27, 5 — 6.)

3. Tretja perpomoga, s' katero moresh sam sebe sposnati, naj tebi bo: Ne gledaj na hudobne,

ampak le po pravizhnih se ogleduj. Ne tolashi se s' pregrého hudobnih, rekózh: Saj nisim fam krivizhen, tudi té in uni je tak, faj nilim prvi, in sadni ne bom; sakaj nizh lepiga ni, ako je zhlovek med porednimi nar boljshi. Ne povsdiguj se nad druge, de bi bil boljshi od njih, le ponishnih misl do sebe bodi, kakor bi med vsimi nar huji gresnik bil; sakaj, zhe ravno she nisi slab, faj lahko she nar slabshi bosh. „Kdor meni, de stoji, naj gleda, de ne pade.“ (I. Kor. 10, 12.)

4. Ako je tebi v' resnizi leshézhé na tém, de fam sebe sposnash, shterta, sadna ino nar imenitnej perpomozh k' temu tebi naj bo: Bosh je nauke pridno poslushati. Jesus je vsim kristijanam svoj nauk sa zhisto ino svetlo ogledalo podál, naj de bi se vsaki v' njemu gledal, ino sodil po tajistim svoje shivlenje. Le po boshjim nauki sami sebe ino svojiga blishniga nar bolj sposnavamo, le s' njim vse zhloveške smote preshenemo; sakaj on nam je svetla luzh, ki je prishel na té svét, de nobeden, ki v' njega vérje, ne bode hodil po temah, temuzh prishel v' svetlobo vezhniga shivlenja. (Jan. 3.)

Tukaj nate te shtiri svete nanke, kakor shtiri shive ifkre, s' kterimi si bote svetlo luzh prave famosvoje sposnave vshgali. Ta luzh vam bode pokazala nar shlahnej jagodo vsih uzhenóft, s' kateró zhlovek sposná, koliko veljá. Bres tiste so vse vednosti le prasn posveten dim, bres nje je zhlovek famosvoja smotnjava.

III.

Oglédajmo se, kerstjani moji! posebno v' sedajnim sv. zhasu, poprashajmo sami sebe, kakor so prafhali Judje Janesa, kdo ino kakovi smo? Sposnajmo svojo malovrednost na tém, kar je nashiga; svojo potrebnost po tém, kar je boshjiga. Ponishajmo se, de pojdemo skos voske vrata v' Jesusovo kraljestvo. Pripravljajmo lepo steso svojimu Gospodu s' pravo pokoro, s' vrednim poboljshanjam svojiga shivlenja. Nash isvelizhar bo prishel, bo v' nashim serzi prebival, ino mi bomo njegovo velizhaftvo gledali; veselilo se bode nashé serze boshjiga kraljestva na semlji, ino ravno po tém poti bomo doshli v' vezhno

prebivališke kraljestva nebeškihiga, po Jesusu Kri-
 ŕufu, gospodu ino isvelizbarju našim. Amen.

IV. Šterta advéntna nedélja.

Od pokore.

*V' petnajstim léti Tiberja Janes pokoro osna-
 nuje. Luk. 3, 1—6.*

Sedajno shivljenje je veliki povodnji podobno, v' kateri plavamo is zhasnosti v' vezhnost. — En sam zholnizh je, zholnizh sv. keršhanske vére, ki naŕ peljá skos serdite valove pregresnih skushnjáv, kateri naŕ hozhjo sakriti. — Koljkorkrat mi v' greh pademo, toljkokrat zholnizh isvelizhanja svojiga sdrobimo, ino v' dno pogublenja vtaplemo se. — Le ena deska isvelizhanja nam she ostane, tajiste se mormo sveŕto dershati, ako hozhemo odteti svojo duŕho vezhnimu pogublenju. Le ta deska je prava reŕnizhna pokora, katero nam sv. Janes kerštník v' puŕhavi kashe, ino po deneshnim sv. evangelji osnanuje.

I.

V. 1. Prishel je dolgo zhakan zhas, kateriga so preroki napovedvali, ŕtari ozhaki se ga veselili, de se bo ohljuben isvelizhar tému svetu perkasal. She niso bili Judje vezh sami svoji, kakor jim je bil Jakob njih veliki prededez napovedal: Rimŕkimu zefarju v' oblasti so bili, ino ravno je bilo petnajsto leto, kar je Tiber zhres nje zefaril. On je imel na Judovŕkim naméŕtniga oblastnika Ponzja Pilatusha; na Galilejskim Herodesha, ki je bil sin uniga ŕtariga grosovitnesha, kateri je sa Jesusa voljo puŕtil nedolshne otroke pomoriti; Filipa, ki je bil ŕtariga Herodesha sin ino mladiga brat, katerimu je ravno

té brat sheno odpeljal, na Iturejskim ino Trahoni-tarskim; Lisanija pa v' Abileni, kateri so zhe-tert zele deshéle oblastvali. Judovske vére viksha farja sta tistokrat bila eden sa drugim Anas ino pa Kajfesh. — Pod tém oblastnikam, kedar je bila vsa posvetna zhasht Judovskega kraljestva onemogla, se je temu svetu boshje kraljestvo odperlo.

V. 2. Janes, Zaharijev ino Elisabetin sin, kate-riga je Bog sa Mesijoviga napovedvavza isvoljil, se je skos svoje ojtstro shivljenje od mladosti sa osnan-vavza pokore perpravljaj. Ravno v' tém isvoljenim zhafi od Boga poklizan sazgne gréshnimu svetu po-kore pridgovati, ino od greha slepo ludstvo na po-boljshanje opominjati.

V. 3—6. Janes n' shel v' velike mésta, kjér sa pokoro ne marajo, le v' tihi pushavi okolj tekozhiga Jordana se raslega njegov mili glas, kakor je she dolgo popréd prerok Jesaia od njega napovedval. V' bukvah njegoviga prerokvanja je sapifano, de bode prishel mosh, kateri bo glasno v' pushavi kli-zal, rekózh: „Kakor pripravljate zésto, kader se posveten poglavár perpelja, tak perpravljajte svojo vést, kader pride vsih serz vishar. Naravnajte njemu steso do svojiga serza. — Kakor se morjo globozhi-ne safuti ino povsdigniti, tak se morjo po duhovsko doline bojezhnih serz s' saupanjam v' odreshenika napolniti; kakor se morjo gore ino grizhi poravnati, tak se morjo hribi krivize pregreshnih serz popraviti. Vse krivo mora sravnano, vse hude navade sapu-shene, ino v' dobro spremenjene biti. Vse ojtstro prevsetnosti ino napuha mora biti poglajeno v' ljubo ponishnost zhloveshkiga serza skos pravo pokoro. — Pernesite dober sad vredne pokore ino po-boljshanja, sakaj fekira je she safajena v' drevó vashiga pregreshniga shivljenja.“

Spreobernite, ino k' snamnju snotrajniga pre-obernenja kerstiti se pustite, de bote slifhali ino savshivali isvelizhanje boshjé, ki vam ga bo Mesija pernesil. — Tak je Janes v' pushavi dopolnil, kar je veliko sto lét popréd Jesaia napovedal.

II.

Ravno té glas pokore, katero je sv. Janes osna-oval, se raslega tudi do nas. Pokoro délati nas

Jesuf opominja, pokoro vredno storiti naſ Apoſtelnih ino nameſtniki boſhji uzhijo, naſ vabi miloſt Ozheta nebefhkiego, katera nam ſhe daja zhaſ ſá ſpokorjenje. — Pa kako malo kriſtjanov ſhe sdaj, kakor o zhaſi, kader je Janes kerſhoval, ſpoſná, de je njim pokora potrebna; pa ſhe manj jih je, ki bi védili, kako ſe mora prava pokora ſtoriti. — Kakor ſo priſhli k' Janesu ſhtimani Farifeji in Saduzeji, ſo ſe puſtili kerſtiti, ino ſo miſlili, de je ſhe s' kerſtam vſe ſtorjeno, ravno tak ſe kriſtjani pogofito na golo ſpoved ſanaſhajo, ſhivljenje pa poboljſhati odlaſhajo, bres kateriga ſpoved nizh ne pomaga. „Pri-neſite dober ſad reſnizhne pokore!“ je klizal ſv. Janes kerſnik; alj dober ſad pokore obroditi ni ſadoſti greſhniku, ſe ſamo ſpovedati, ſakaj pregreha je vlahno drevo; tajiſto pokonzhati je treba dvúj rezhi: korenino is greſhniĝa ſerza isdréti; po tem pa drevó v' kraj ſpraviti ino njegovo jamo ſaravnati.

1. V' zhloveſhkim ſerzi korenina pregrehe tizhi, in korenino pregrehe mora zhlovek ſpoſnati ſkos premihlovanje ſvoje veſti, katera ſe more po Jeſuſovim nauki ravnati ino ſpraſhovati. Kakor draga je truplu ſonzhna ſvetloba, tak potrebna je duſhi ſvojiga ſerza ſpoſnava, bres katere je duſha zhloveſhka flépa. Vſaki zhlovek véſt ſa ſvojga ſodnika imá, ona ga tukaj nameſto Boga ſodi. Srezhen, kdor njo na tenko poſluha, ona ga bo nauzhila korenino ſvoje pregrehe ſpoſnati, njo is ſvojiga ſerza isdréti ſkos ſerzhno ſhaloſt ino grevengo. — Zhloveka boli, ako ſe njemu tern isdère, ino gnojna bolezhina iſtrébi, greſhnik bi pa le rad, de bi ga pokora nizh ne boléla. — Zhlovek ſe jozhe ſa truplo, ki ga je duſha ſapuſtila; nizh ſe pa njemu gréſhna duſha ne vſmili, katero ſavoljo gréha ſam Bog ſapuſti. Skos ſerzhno ſhaloſt, ne le ſavoljo zhaſne ſgube ali dobizhka, ſavolj isvelizhanja ali pogublenja, temuzh pred vſim drugim ſavoljo preljubesniviga Boga, kateriga ſhali, mora greſhnik ſvoje pregrehe hudobno drevo omajati, s' grenkimi ſolsami, katere is ſtrahú, pa tudi ſhe lepſhi is ljubesni boſhje isvirajo, pregreſhne korenine omozhiti, ino isdréti tajiſte ſkos terdno naprejevſetje ali ſklenituv ſvoje ſhivljenje poboljſhati. Kaj poma-

gajo she tolike ino tak lépe obljube, ki jih grešnik spovedniku déla, ako jih pa ne dershi; po takim grešnik le stari ostaja, ino njegovo grešno drevo v' hudobnim serzi neomahlivo stoji. Kar se podstopi, se mora speljati.

2. Sadošti she ni, pregréšno drevo le samo podréti, potreba je tudi njegove korenine vse zhisto satreti, ino pregréhe pokonzhati skos zhisto spoved ino vredno pokoro. Bolnik se ne sramuje sdravniku rasodéti vse svoje slabosti, vse priloshnosti povedati, v' katerih je bolésn dobil; le grešnika rada taka nespamet omoti, de se boji namestniku boshjimu rane svojga serza pokasati, ki se popred framoval ni, v' prizho Boga, ki hode enkrat vse sodil ino raskril, nesramno grešiti. Bolnik ishe bolj na tenko, kakor mogozhe, sdravniku (vrazhu) vse rasodéti, kar njegovo bolésn sádeva; le grešnik si rad persadeva, bolj ko more, hudobije svojiga serza sakrivati. Ravno sato tak malo grešnikov na svoji dušhi osdravi, kér se jih toliko prav odkritoserzhno ne spové; dokler pa le koreninza pregréšne seli v' kakim koti ostane, se hitro spet oseleni, se sazgne na novo grešiti, ino takiga grešni stan je po tem she sedemkrat hujšhi.

3. Sdravilo je grenko, katero mora piti bolnik, ako hozhe sdravje spet sadobiti; tudi sa grešnika je potreba hudiga vrashtva, de mu bodo rane pregréh prav sazile; ino to je prava vredna pokora. Skos pokoro mora grešnik vse popraviti, kar je skos grešno shivljenje hudiga storil. — Kako slabo pa ino nejovoljno se to godi! Lakomniku ni bilo preteshko skos svoje krivize polne s' hrambe krivizhniga blagá nagolfat, alj prevezh se njemu dosdeva vse to poverniti, ali, zhe bi mogozhe ne bilo, faj v' bogajime dati. Poshrešniku ni bilo prevezh, zele dni in nozhi is boshjih darov straft delati, ino svoje telo nesméno pasti; preteshko pa njemu je, se ene dni ali ure s' sv. postam stresiti in spametvati. Nezhistniku ni bilo prefitno zele dni vesovati, voglariti zele nozhi, nedolshnost svojo ino drugih gonobiti; alj predolgozhasno se njemu sdi, uro v' molitvi ostati ino tak svoje serze ozhediti. Tak grešnik le dalej in dalej bres prave pokore ostaja, grešno naguenje le mozhnejšhi prihaja, she sedem mozhnej-

ših tovaršov s' tebó perpeljá, ako se s' ojštro pokoro ni pokonzhálo. Nobeniga poboljšhanja ni, dokler se grešnik ojštre pokore ogiba.

Poglejmo pokoro prvih kristjanov, ino jo s' našo pomérimo; lozhi se kakor nozh in den. Sa male grehe so delali pokoro veliko ino ojštro, in skasal se je prave pokore vreden sad. Sdaj je sa velike pregréhe le mala pokora, pa šhe tajšta se vredno ne stori; sa to pa tudi vredniga sadu prave pokore ni viditi. Od léta do léta se nam Jesufovo rojštvo ponavlja, ino naš vender ne prenovi; vsako léto se na rojštvo Jesufovo pripravljamo, vender le stari grešniki ostajamo, nerodovitnimu drevésu podobni, ki bo posekano ino v' ogenj veršeno.

III.

Bratje ino sestre moje! sdaj so isvoljeni dnevi, sdaj so dnevi isvelizhanja. Prihod Jesufov se nam spet perblishuje, kakor svetliga jutra beli svit; pa naša pokora je flaba ino poboljšhanja ni. Jesuf bo prišel, pa gladkiga pota najdel ne bode v' naše s' grešnimi navadami opleteno serze. Rasodeval bo spet všim bogoljubnim dušham svoje velizhaštvo, alj gledale ne bodo isvelizharja svojga od posvetnih rezhí ofleplene ozhí. Govoril bo ipet in klizal svoje sgublene ovzhize, alj od posvetnih rasbot (trufha) gluhe grešne ufhefa flishale njega ne bojo. Spali bodo grešniki spanje svojiga pogublenja. Isvelizhar bo memo šhel, nespokorjeni pa božo vmerli na vezhno. Oj kristjani! dosti je grešniga spanja, vstajajmo mi, ki spimo, k' novimu poboljšhanimu šivilenju. s' Jesufam novorojenim spet oshivimo.

Ti pa o Gospod, nebéf ino semlje vishar, tudi naših serz Gospodár! ne pušti naš bres pokore na vezhno saspáti. Sdrami naš s' svojo modro rokó, de perpravljamo tebi lépo ravno šteso v' svoje revno serze. Napolni s' svojo tolashbó doline bojezhnosti (zagovitosti) všim rahlim dušham, de se s' tebó šklenjene prevezh hudiga bale ne bodo. Ponishaj gore ofhabnosti (prevsetije) ino napuha (oferti, gisdosti) všim prevsetnim naj tebe šposhtujejo svojga Gospada, ki si se ponishal kakor hlapez na semljo is sv. nebéf, de bi napuhneshe pokrozhal, ponishne po-

vsdignil, ino vſim svojo miloſt podál. Naravnaj našo krivo voljo, ki ſe prerada ſvoje terme (glave) dershi, po ſvoji ſv. volji; pogladi vſe roglate ſpotike naſhe hude jeſe ino nagloſti, de boſh ſamogel priti v' naſhe ſerze prebivat, ino najdel zhedne jaſelze ſa ſvoje prebivaliſhe. Naj de bomo tvojiga ſv. rojſtva vſelej veſeli, vſi prerojeni tebi ſveſto ſhiveli, dokler dojdemo v' vezhno veſelje ſv. raja. Amen.

V. Svet boſhizhni prasník.

Öd Jeſuſoviga rojſtva.

Marija je porodila Jeſuſa, ino ga je v' plenize povila. Luk. 2, 1—14.

Per polnozhnizah.

Kako zhudna je nizojſhna ſveta nozh! — Svoni lepo pojó, od vſih krajev ſe luzhi ſvetijo, ino v' ſveti hiſhi boſhji ſe o polnozhni bogabojezhe pétje rasléga. Ka' to pomeni? — Té ſveti ſpomin nam osnanuje tiſto ſrezhno, ſveto nozh, v' kateri ſe je vezhni Bog ſgubleniga zhloveſhtva vſmilil, ino poſlal revnimu ſvetu ſvojiga ljubiga Sina, ki je bil rojen po zhloveſhki natori od Marije prezhiſte divize, kakor nam nizojſhen ſv. evangelj veſelo pové.

I.

V. 1—5. Odlozhen zhaſ Meſijoviga rojſtva je bil bliſo. Marija, njemu iſvoljena mati, ga je od ſv. Duha ſpozhelela, ino je ſ' Joſheſam, ſvojim ſarozhenim moſham, v' Nazareti na Galilejſkim prebivala. Sdaj vkaſhe Rimſki zefar Avguſt zelo Judovſko popisati, de bi vedil, koliko ljudi ima. Dvanajſt rodov je na Judovſkim bilo, vſak rod je imel ſvoj

kraj, ino vsi so se morli v' svojem kraji popisati. — Joshef ino Marija sta bila is nar imenitnejiga rodu Juda, is perve shlahte Davida, ki je bil v' Betlehemskim mestu domá. — Vsa pokorna gresta tedaj is Nazareta dolgo pot v' Betlehem k' popisvanju. — Alj vse to se je po boshji volji sgodilo; sakaj preroki so napovedali, de bo Mesija v' Betlehemu rojen. — Glejte, tak po pravizhni pokorshini vselej boshjo voljo dopólnimo!

V. 6 — 7. Sreznho prideta Marija ino Joshef po teshavnim poti v' svoje domazhe mesto Betlehem; alj ljudi je bilo veliko, mestize majhno, ino ona dva vboshna nista mogla strehe dobiti. Podala sta se sunaj mesta prenozhit, najdla slab hlev, kamor so pastirzi svojo shivino sganjali; ino glej, ravno to slabo prebivalishe si je boshji Sin isvoljil, na svet rojen biti; ves vboshen, de bi nas revne s' nebeshkimi darmi obogatil; ves ponishen nas savershene povsdignit ino isvelizhat. Marija svoje boshje dete v' slabe plenize povije, ino ga v' jafelze poloshi. O zhudo milosti boshje! boshji Sin v' bornim hlevzu leshí, ino nas uzhi, se vboshiva ne framovati, ker je pravizhnim vbogim isvelizhar nebeshko kraljestvo na semljo pernefil.

V. 8. Tiha nozh je bila, vse je spalo, le svesde so prijasno na nebi miglale, ino pastirji so bliso tam svoje zhéde passli, kjér je nekdej brumni David, Mesijov stari prededez, tudi ovze passil ino svoje svete pesme od prihodniga Mesija pél. Tém dobrim dusham je Bog zhudno rojstvo svojiga Sina rasodél. Ko bi trénil, se jim angelj v' nebeshki svetlobi perkashe. Pastirji ostermijo od boshje svetlobe objani, ino boshji strah jih je obletil. Alj angelj ves perjasen jih potalashi, rekózh: „Ne bojte se. Veselo besedo vam povém, vesel glas sa vse ljudi vam osnanim. Sdaj je rojen v' Betlehemu obljublén isvelizhar, Gospod nebes ino semlje, ktériga ste she tak dolgo zhakali ino sheléli. Najdli ga bote, ravno bliso vas, ne v' kraljevim poslopji, kamor bi vas ne pustili, ampak v' vashim bornim hlevzu; ne na mehkih shametnih vojshenzah, temuzh v' terdih jafelzah, v' slabe plenize povit, leshí.“ — Oh kako veliko veselje je moglo biti to sa dobre pastirje! — Nebo ino semlja sta se spet prijasno sdrushila, stvarniku hvalo pre-

pevati. „She ni angelj sgovoril, she je angeljov bres lhtečila veliko veselo pém pėti sazhelo, katera se she sdaj per sveti meshi v' té spomin poje: „Slava Bogu na vishini, ino mir na semlji ljudém, ki so prave volje, poshteniga, pravizhniga serza“! Tak se je veselo rojstvo Jesusovo godilo, kateriga vedni spomin ravno nizojshno sveto nozh obhajamo.

II.

1. Temna je nozh, in ponozhni mrak semljo pokriva; kdor pota dobro ne vé, svojiga doma ne najde; le v' sveti zerkvi boshji je vse rasvetleno. Glejte, tak se je malikvavzam godilo, ino se she v'fim nesnabogam godí. Njih pamet je temna, ino praviga Boga ne sposuajo, pravo pot k' isvelizhanju so sgubili, ino ne vejo, kjé so domá. V' té spomin ajdovske malikvavške vére se pervo opravilo po nozhi obhaja. — Israelfkimu isvoljenimu ljudstvu se je Bog shé bolj rasodél, sposnali so bolj in bolj svojiga Boga, ino zhakali po obljubah svojiga isvelizharja. Sazhelo se jim je deniti, juterna sarja prave vére se jim je blishala, svitalo jim je. V' té spomin se denes svitanze, sornize ali juternize v' juternim mraki obhajajo. — Kedar je pa Jesus na svét prishel, je s' svojim naukam ves svét rasvetlil. Béshala je nozh malikvanja, nehal je mrak Judovske vére, in beli den kershanstva se je sazhél; prava luzh sposuanja boshjiga nam sveti, ino kashe pravo pot v' Ozhetov dom, ako nje fami ne vgasnemo. V' té vesel spomin se tretje veliko opravilo na boshizhni den per belim dnevi obhaja.

2. „Nozh je préjshla, pravi sv. Pavl, den pa se je perblishal. Versimo tedaj od sebe déla teme ino oblezimo oroshje svetlobe.“ Ino ktére so déla teme med kristjani? Pervizh vse Krivovére ino prasne shkodlive shege, katerih posebno veliko ravno na svet vezher, na sveto nozh, ino o boshizhnih prasnikih slabo poduzheni kristjani imajo. Per enih, postavim, po v'fim pohishtvi po nozhi kadijo, ino lahko ogenj satrosijo; po drugot po nozhi pezhejo ino kuhajo, ino pogorijo i. t. d. Ali je to svete sdrave vére luzh, katero nam je Jesus

na svet pernefil? Ali se s' takimi prasnimi s'hegami Jesufovo rojstvo vredno obhaja? Svete so stare navade, ki jih sveta keršhanska zerkva poterdi, postavim, de se mozni kruh, présnez, boshizhnik ali pomoshnik spezhe, de se jafelze ali paradish otrokam naredi, i. t. d. Alj druge krive vere ino s'hege, katerih nekoliko se je od ajdov poerbalo, so pravi véri soperne, grešne ino škodlive.

Dela teme so drugizh vse pregrešne hude navade, ki nashe serze pázhijo, ino nam našo pamet temnijo, de Jesufoviga nauka ne s'posnavamo, ino po njem ne shivimo. Kaj bo takim kristjanam Jesufovo rojstvo pomagalo, ki v' svojim serzi le hudo poshelenje imajo, namesto de bi Jesusu jafelze svojiga serza s' svetimi zhednostami olepšhali, ino s' dobrimi délamí postlali. Vsi prevsetniki, nezhisti, sovrashni jésavzi ino lenuhi so terdovratnim Judam podobni, od katerih per rojstvi Jesufovim sv. evangelj govori: „Prava luzh je bila — Jesuf uzhenik ino svelizhar — ktera rasveti vsakiga zhloveka, ki pride na té svet. Na svetu je bila, ino svet je po njej storjen, in svet nje ni s'posnal. V' svojo lastno je prisla, ino njeni je niso sprejeli.“ (Jan. 1, 9 — 11.) Tak oflepi posebno pregreha prevsetnosti, nezhistosti ino poshreshnosti zhloveka, de pot pravizhnosti vgrešhi, ter se klati po temnih potah rasujsdaniga shivljenja. Ino glejte, ravno nizojs'šno nozh radi nesramni mladenzhi ino deklizhi po nespodobnih krajih lasijo; ravno v' svetih boshizhnih dnéh se poshreshno zhes potrebo pije ino jé, na to pogosto krega ino tepe. Oj! sa take ni svetliga dné, takim ne bo Jesufovo rojstvo k' isvelizhanju, ampak k' pogublenju, ker vezh ljubijo temo, kakor pa luzh. „Kakor po dnevi pos'nteno hodimo, naš opominja sv. Pavl, ne v' poshreshnosti ino pijanosti, ne v' nezhistosti ino nesramnosti, ne v' kregu ino nehvaleshnosti, ampak oblezite Gospoda Jesufa Kristufa.“ (Rim. 13, 13 — 14.) Shivite po nauki svete Jesufove vére!

3. Ob svetih boshizhnih prasnkih kristjani le po navado imajo, de en drugiga darujejo, ki se radi imajo. Otrozi obishejo svoje starishe, staris'hi otroke, prijatli svoje snanze, ino zhe drugiga nimajo, jim svoj kos kruha v' dar prinesejo. Ta stara s'hega je shiv spomin neskonzhne lju-

b esni boshjiga Sina, ki naš je s' svojim rojstvam obiskal ino nam prinesil nebeshki dar boshjiga nauka, boshji dar posvezhujozhe gnade ino vlih drugih darov, ki so nam k' isvelizhanju potrebni. — Kaj hozhemo pa tudi mi denes Jesusu v' hvalni dar pernesti, kateriga mlado rojeno dete v' jafelzah zheslimo? On ne potrebuje nashiga blaga, sakaj zhe ravno rojen vboshen, je vender Stvarnik ino Gospod nebesh ino semlje. Drugiga per naš ne ishe, kakor ljubeshni nashiga serza: to so tiste skrivne jafelze, v' katerih prebivati sheli. „Oh, tak ga ljubimo, pravi sv. Janes, faj naš je on poprej ljubil.“ (I. Jan. 4, 19.) Kako pa njemu mormo svojo serzhno ljubeshn skasati?

Pervizh po poshtenim pravizhnim sadershanji. — Vi mladenzhi, fantje ino deklizhi, vi mlado dete Jesusa v' jafelzah veselo glédate, kakor nekdej brumni pastirzi, ino bi ga radi darovali; oj tak darujte mu zhifost ino nedolshnost svojiga serza, odpovéjte se vsimu pregreshnimu snanju, varujte se vsih sapelivih potov, ino vsmileni Jesus bo vash tovársh, sakaj: „Kdor zhifost ljubi, bo prijatel nebeshkiga kralja.“ (Prip. 22, 11.) — Vi moshje ino shene, premishlujete v' duhu vsmileniga Jesusa, kako v' revnim preprostim hlevu prebiva; radi bi njemu tudi kasali svojo ljubeshn. Poshteno shivite, bodite si dobri, skerbite sa svoje otroke ino drushino, varujte se krivize in vsiga hudiga, flushite lepo Bogu; té dar on od vas sheli, po njega je is nebesh na semljo prishel, sakaj: „Kdor moje sapovede ima, ino jih dershi, pravi on, tajisti je, kateri mene ljubi.“ (Jan. 14, 21.)

Drugizh darujemo mlado rojeno dete Jesusa s' vsmilenjam, ki ga svojim vbogim bratom ino sestram v' potrebah skashemo. Ako bi Jesusa vidili bres oblazhila hudo simo ogrebatí, radi bi njemu svojo lastno sukno podali; ali bi vidili njega na terdi flami leshati, radi bi njemu postlali; ali bi vidili njega bres prebivalisha, radi bi njega pod strebo vseli, lazhnimu jesti, shéjnimu piti dali. — „Kar ste vi, pravi Jesus, nar manjshimu mojih bratov ali sester storili, ste meni storili.“ (Mat. 25, 40.) Med nami so sapushene frote, ki bres oblazhila morde v' zerkvo ne morjo; bodimo mi ne-

kaj flabej oblezheni ino oblezimo jih, kakor premoremo. Med nami so bolniki bres potrebne postresbhe; obisihimo jih, posebno ob tēh svetih prasnikih, ino jih po samoshenju ofkerbimo. Med nami so vboshzheki vezhkrat bres grishleja kruha, bres kaplje vina, she solí li nimajo morde kupiti sakaj; namesto nepotrebne potrate v' jestvini ino pijazhi, sami sebi pertergajmo, vbogoime dajmo, tak bomo Jesufa darovali, ino on bo nash vsmilen povrazhnik. Pa tudi v' dušnih potrebah te svete dni svojim blishnim perštopimo. Poduzhimo nevédne, posvarimo grēshnike, ki nespodobno shivijo, potoláshimo shalofne, spravimo sovrashnike, molimo sa shive ino mertve: to bo Jesufu nar prijetnej dar, ki je prishel is nebēf na semljo isvelizhat, kar je bilo sgubleniga. Dajmo njemu vse, kar je náshiga ino profimo ga, naj nam tudi on dá, kar je njegoviga, kakor naf to sv. Hironim lepo uzhi.

III.

Svet Hironim ali Jeronim, v' Shtridovi na Shumerzah rojen, ki je v' starih zbahih imenitno mesto med Muro ino Dravo bilo, on imeniten ino bogabojēzh zerkveni uzhenik, je na svoje stare dni v' Betlehemu sravno tajistiga hlevza shivel, v' katerim se je nizojshno nozh Jesuf, boshji Sin, na svet rodil. Bliso svetih jafelz je brumen mosh rojstvo Jesufovo premishloval, ino je djal: „Kolikokrat té sv. kraj pregledujem, tolikokrat me neisrezheno veselje obide; sdi se mi, kakor bi malo dete Jesufa v' jafelzah gledal, in moje serze se sazhe s' njim pogovarjati. Ako mu rezhem: Kako trepetásh, kako terdo leshish v' svojih jafelzah sa isvelizhanje moje! se mi sdi, kakor bi odgovor saflishal: „Hironim! Le prepevaj s' angelzi: Slava Bogu na vishini, ino mir na semlji ljudem, ki so prave volje. Naj ti bo ljubo, de se toliko ponisham; bolj ponishati se hozhem na oljski gori ino pa na krishi.“ She dalej govorim ino rezhem: Moram tebi vender kaj dati; svoje premoshenje tebi dam, ino vse, kar imam! Sdaj meni spet odgovori: „Kaj bi meni dajal Hironim? Ali nista moja nebo ino semlja? Tvojiga kaj ne potrebujem. Le vboshzhekam daj, vse kar imash, ino sarajtati hozhem,

kakor bi se bilo meni sgodilo.“ Še dalej rezhem: Rad tudi to storim, pa vender tebi kaj dati shelim v' ljubesni hvalen spomin; drugazh si pomagati ne morem! — Na to meni dete odgovori: „Ker ti toliko rad darujesh, ti hozhem povédati, kaj de meni dafh: Daj meni svoje grehe, svojo slabo vést, ino svoje pogublenje.“ Na to sim odgovoril: H' zhimu pa tebi bo to? Ino kakor vesél nebeski glaf sdaj dete rezhti zhujem: „Tvoje pregrehe in hudobije hozhem na svoje rame sadeti, ino po besedah Jesaia preroka tvoje grehe nositi.“ Na to se sazhnem milo jokati, ino ne morem sadnizh svojimu isvelizharju drugiga rezhti, rasen te le besede: Preljubo dete, kako si moje serze genilo! Misli sim, de shelish kaj dobriga od mene; ti pa le hozhesh, naj tebi to, kar je per meni slabiga, dam — kar sam sovrashim, zhefar se tako rad snebim, kakor shivim. Oj tak

„Vsemi, kar je mojiga,
Daj mi, kar je tvojiga!“

Te besede je sveti starzhek vedno ponavljal, ino je veselo v' svoji sivi starosti vmerl.

„Oj tak rasveselite se donef grešne dushe, ino ne bojte se, pravi sv. Bernard: „Mlado dete ni prishlo pogubit, ampak isvelizhat.“ Jesuf vam hozhe vse pregrehe odvseti, ako jih le sami sapustiti hozhete. — Rasveselite se vi pravizhni, ino vse svoje teshave ino slabosti njemu isrozhite; dajte njemu vse, kar je vashiga, ino vse to svoje vam bo tudi on dal. Vši se v' Gospodu Jesufu Kristufu rasveselimo, ki je na nizojshno nozh nash brat postal. Voshimo si frezho kakor dobri bratje ino sestre, bodimo vselej prave volje ino poshteniga serza; tak bomo veseli s' angelzi sveto pesem péli: „Slava Bogu po vishavah, ino na semlji mir ljudém, ki so prave volje!“ Amen.

VI. Prasnik svétiga Shtéfana.

Od ljubesni sovráshnikov.

Glejte! jes poshiljam k' vam preroke, ino vi jih bote morili. Mat. 23, 34 — 39.

V zheraj smo obhajali veselo rojstvo boshjiga Sina, donef posvezhujemo prasnik smerti sv. Shtéfana, perviga marternika. — Zhudno je to, de sa godvanjam veséliga rojstva pride spomin terplenja ino zhestitlive smerti; alj ravno s' tém nam sv. mati kat. zerkva pokashe, de nam rojen Jesus ni na semljo posvetne dobre volje pernefil, ampak de naf je prihel uzhit, po terpljenji ino smerti v' nebesko kraljestvo priti, ino se sa nebesa serzhno vojskovati. Vse to je napovedal Jesus svojim svestim flushabnikom, kakor v' deneshnim sv. evangelji beremo; ino de se je gotovo dopolnilo, nam prizha sv. Shtéfana terpljenje ino smert.

I.

Neisrezheno velika je bila boshja ljubésn do ljudi. On gréshnikov ni savergel, ni pogubil svojih sovráshnikov, ki so njemu nepokorni bili, ino so njega rasshalili, ampak jim je poshiljal uzhenike ino opominjavze, naj bi sapustili greshne pote ino se k' njemu obernili; poslal je tudi svojiga lastniga Sina, jih isvelizhat. —

V. 34 — 36. Preveliko je bilo pa sovrashstvo hudobniga sveta — po grehu oflepljenih ljudi — do Boga, ki so se boshji milosti od nekdej vstávljali, flushabnike boshje pregánjali ino morili, kar Jesus v' deneshnim sv. evangelji svojim serditim sovrashnikom tako ojstro ozhita, rokózh: „Glejte, poshiljal sim vam preroke ino modre uzhenike, ino po svoji smerti she vezh poshiljal jih bom; alj kaj pomaga? Vi jih bote preganjali ino morili, kakor so jih svoje dni

vasi predstariši. Alj tudi zhaš vashe terdovratnosti ino hudobije bo skoraj dotekel. Prishla bo boshja jesa zhres vas savolj nedolshno prelite kervi pravizhniga Abelna, ki je bil od hudobniga brata prvi vbit, kakor savolj kervi vsih krivizhno preganjanih in pomorjenih do Zaharija, Barahijoviga, kateri je per vas zlo v' tempelni vmorjen bil. Refnizhno vam povém, sa vse te hudobije bode Bog té prizhujozhi rod tepel sa njegove terdovratnosti del. — Bog dolgo zhaka, pa sadnizh gotovo sadene.

V. 37—39. Med vsimi nar terdovratnejšhi greshniki so bili Jerusalemzi. V' Jerusalemu se je nar vezh prerokov preganjalo ino pomorilo; tudi Jesuf ino sv. Shtefan sta bila v' Jerusalemu vmorjena. Sa to omiluje vsmileni Jesuf to nefrezhno mesto, rekozh: „Oh Jerusalem, ti nehvaleshno mesto, ki si preganjalo ino morilo boshje poslane. Tvoje prebivavze sim klizal ino k' febi vabil, kakor skerbna koklja svoje mlade, de bi te v' boshje kraljestvo prpravil; alj bilo je vezhidel vse saštojn. Ker se poboljšhati nifi hotlo, sa to bo tudi le ta hifha boshja, vash tempel, rasfut. Sapustil vas bom, ino vi ne bote dalj imeli tempelna, ne svojiga kraja, dokler mene sa obljubeniga Mesija ne sposnate, rekozh: Hvalen bodi, kateri pride v' imeni Gospodovim.“ — Glejte, tako je ljubil Jesuf svoje sovrashnike, de jih she do sadniga opominja, ino nefrezhe obvarvati sheli; ino ker vidi, de vse nizh ne pomaga, se zelo nad njih nefrezho rasjoka ino solsi. — Po nauku ino isgledu Jesufovim je ljubil tudi sv. Shtefan svoje sovrashnike; ravno tak jih ljubiti mormo tudi mi, zhe hozhemo biti vredni Jesufovi uzhenzi.

II.

Sovraštvo je prvi greh med ljudi na semljo sašjalo; ljubésn je boshji Sin is nebél na semljo prinesel, ino jo je poglavitno sapoved svoje svete vére postavil. — Kdor hozhe biti svelizhan, mora vse ljudi ljubiti, sakaj: „Kdor ne ljubi, ofstane v' smerti.“ (I. Jan. 3, 14.)

1. Prijatele ljubi zhlovek shé po svoji natori, pa tudi svoje sovrashnike ljubiti je vsakiga kristijana dolshnost, ino ravno ta ljubésn nam daja saflushenje,

nam daja pravo vrednóft. „Jes vam povém, govori Jesuf, ljubite svoje sovrashnike, dobro storite tèm, kateri val sovrashijo, ino molite sa te; kateri val pregánjajo ino krivo dolshijo, de bote otrozi Ozhéta nebeskiga, kateri da svoje sonze ljati po hudih ino dobrih, ino deshiti zhres pravizhne ino krivizhne. Sakaj zhe bote samo tajiste ljubili, kateri val ljubijo, kako plazhilo pa bote imeli?“ (Mat. 5, 44 — 46.) — Oj zhlovek, ki kuhash jeso v' svojim ferzi ino svojimu blishnimu, ki je tebe rasshalil, ne odpustish, premisli pervizh, kako ne spametno ti v' svojim sovrashtvi iploh ravnash. She kako besedo ti sa slo vsémesh, sa kake krive marnje málbpridnih jesikov se ti svojiga blishniga sogibash ino mu hudo shelish, zhe ravno si morebiti lahko sam vsiga kriv. — Ali se tebi ne more ravno to pergoditi? S' kako meró pa ti drugim merish, s' takoj se tudi tebi nasaj merilo bo. — Premisli drugizh, kako nekeršhansko ti v' svojim sovrashtvi ravnash. Svojiga brata, svojo sestro ti sovrashish, kateriga morebiti Bog bolj ljubi, kakor pa tebe, ino se sa njega poskusil bo. Kar ti njemu shaliga storish, to bo Kristuf tak sarajtal, kakor bi njemu storil bil. (Mat. 25.) — Premisli tretjizh, koliko s' svojim sovrashtvam sam sebi na dushi ino trupli shkoduješ. Tvoje sdravje huda jesa kali, sadershan serd shivljenje krajsha, tvoje premoshenje se pogosto s' toshbami potrosi ino poshkodje; boshjiga shegna per taki hish ino v' sovrashlivi loseski ni. Tvoja molitva je lashniva, tvoja flushba boshja nish ne veljá, sakaj: „Zhe ti svoj dar na altar pernefesh, ino se spomnish, de tvoj brát kaj soper tebe ima, pusti ondi svoj dar pred altarjam, pojdi; spravi se poprej s' svojim bratom; ino potem she le pridi, ino darúj svoj dar.“ (Mat. 5, 24.) — Premisli zhetertizh, kako ne hvalëshno ti v' sovrashtvi delash; Bog ti sovrashnike dopusti, de bi tebe poboljšhali. Kakor nam perlisvavni perjatli nashe slaboſti pogosto sakrivajo, ino nas v' hudobii pustijo, tak nas sovrashniki budijo, nam nashe krivize ozhitajo, ino nas smodrijo, de sami sebe prav sposnamo, se ponishamo ino poboljšhamo. Kolikokrat si ti she Boga rasshalil, sebi ino drugim krivizo storil; vse to lahko poslushish ino poplazhash, ako sovrashnikam svojim odpustish ino jih ljubish. „Od-

puštite, pravi Jezus, ino odpuščeno vam bo.“ (Luk. 6, 37.) „Kdor se pa brani, pravi sv. Avguštin, svoje dolge tak lahko ino rožno poplazhati, se nima vezh nebeš sanashti.“ — Alj kako se morjo sovrashniki ljubiti?

2. Teshko se najde zhlovek, de bi sovrashnikov svojih ne imel, pa tudi malo jih je, ki bi svoje neprijatele prav ljubiti vedili. Ne pravi se sovrashnike ljubite, de bi jim vse po volji pustili, ino sebi storjene krivize ne obzhutili. Jezus je svoje sovrashnike ojštro svaril, ino jim krivizo ozhital. Sveti Shtefan jih terdovratneshe imenuje, ki se sv. Duhu vstavlajo. — Ampak, zhe je tvoj sovrashnik lazhen, daj mu jesti, ako je shéjn, daj mu piti. Sakaj ako to storish, „bošh sherjavzo na njegovo glavo nosil. Ne daj se hudimu premagati, ampak premagaj hudo s' dobrim.“ (Rim. 12, 20 — 21.) — Ljubésn sovrashnikov nam ne brani svoje pravize iskati; alj ona hozhe, de svojo pravizo pohlevno ino modro terdimo, se vsake kletve ino vsiga boja varjemo. To naf uzhi Jezus, ki pravi (Mat. 5, 39.): „Ali tebe kdor na tvoje desno lize vdaril bo, pomoli njemu she lévo, raji, kakor bi se s' njim hudo obnashal.“ Kader je hudoben Semej Davida na pobegi preklinjal, ino kamenje v' njega luzhal, so ga hotli njegovi slushabniki vmoriti. Pohleven David pa je djal: „Puštite ga, Bog njemu to dopusti, de mene poskusi.“ (II. Bukv. kralj. 16, 5.) Ni potreba, de bi sovrashnike is ljubésni nalash iskali, ako vémo, de jih to ne poboljšha; nespametno bi bilo, zhe bi jim vse saupali, kakor svojim nar sveštejim perjatelam, ino jim rezhi rasodeli, katere bi v' nasho shkodo obernili; ampak dobro jim mormo sheleti, ino kar samoremo, tudi storiti; ino zhe drugiga ne moremo, saj molimo sa nje. Tak je storil Jezus nash isvelizhar. „On ni klel, kedar je bil preklinjan, ni protil, kedar je terpel.“ (I. Pet. 2, 23.) Vse svoje shivljenje je sa svoje sovrashnike skerbel, sadnizh svojo kri sa nje prellil, ino je na krishu sa svoje ferdite morivze prošil, rekózh: „Ozhe, odpusti jim, saj oni ne vedó, kaj delajo.“ (Luk. 23, 34.) Té lep isgled je tudi sv. Shtefan svešto dopolnil. Refnizo je Judam govoril, alj ushesa so si satisfnili ino ga niso hotli po-

slušhati. Serdito'ga is meſta vlezhejo, od vſih krajov v' njega kamnje letí; on pak na ſvoje kolena pade, ino ſa nje moli, rekózh: „Gospód, ne perſhitevaj jim tega greha.“ (Djanj. ap. 7, 59.) „S' tém, pravi ſv. Gregor Nazijan, je ſv. Shtefan Bogu vezhi dar perneſel, kakor ſvoje ſhivljenje.“ Sa to je vidil nebeſa odperte, ino je v' Goſpodu ſaſpál. Ti kriſtjan ſe pa tako rad iſgovarjaſh, ino ſe ſpraviti s' ſvojim ſovraſhnikam na dni ino leta odlagaſh.

3. Ne iſgovarjaj ſe: „Jes mu niſim nikake krivize ſtoril, temuzh le on meni; ſakaj bi njemu odpuſtil.“ Bog bo tebi ſtorjeno krivizo povernil, zhe njemu maſhvanje prepuſtiſh. „Jes ſim Goſpod, pravi on, jes bom poplaſhal.“ — Ne rezi: „Jes ſim mu odpuſtil, alj viditi njega ne morem, govoriti s' njim nozhem, ino ſtorjene krivize mu ne poſabim.“ Tvoje beſede ſo laſhnive, de ſovraſhnika ljubíſh, ako v' djanji le ſovraſhtvo kaſheſh. Kak bi bilo s' tebo, ako bi Bog tudi tak s' tebo ſtoril? Jeſuf pa pravi: „Ravno tak bo tudi moj Ozhe nebeſhki vam ſtoril, ako ne bote odpuſtili vſaki ſvojimu bratu is ſvojih ferz.“ (Mat. 18, 35.) Ne zhakaj, de bi tvoj ſovraſhnik tebi beſedo ponudil, ali pak roko podál. Zhe je ravno on tebe raſſhalil, bo vender boljſhi ſa te, ako ſe ti s' njim ſpraviſh, ſakaj: Lepo je ſa zhloveka, kedar raſſhaljen odpuſti, lepſhi, ako ſa odpuſhanje proſi, nar lepſhi pak, zhe ſvojimu ſovraſhniku prvi roko podá. — Ne iſgovarjaj ſe: „Saj ſim njemu ſhe tolikokrat odpuſtil, ſdaj mu perſaneſti ne morem vezh.“ Svet Peter je Kriſtufa vpraſhal: „Gospód, kolikokrat bo greſhil ſoper mene moj brat, ino bom njemu odpuſtil? Ali do ſedemkrat?“ Jeſuf rezhe njemu: „Jes ti ne rezhem ſedemkrat, ampak ſedemdesetkrat ſedemkrat.“ (Mat. 18, 21 — 22.) To je vſelej. Tudi Bog s' nami tak ſtori. — „Ne odlagaj od dne do dne, od leta do leta, s' ſvojim bliſhnim ſe ſpraviti.“ — Vaſha jeſa naj mine pred ſonzhnim ſahodam, opominja ſv. Pavl. „Ne dajte proſtora hudizhu.“ (Ef. 4, 26 — 27.) — Oj kako gerdo je ſa kriſtjane, ki po zele dni, tédne, meſze, zele leta ne pregovorijo; ſe pravdajo, preklinjajo ino ſovraſhijo ſhe v' drugim ino tretjim rodu. — Nevarno je ſa iſvelizhanje le

eno nozh jeso ino sovrashtvo dershati; ino isvelizhanje zelo nemogozhe temu, ki is serza ne odpušti ino se pred smertjó ne spravi. „Sakaj tisti bo sodbo bres vsmilenja imel, kateri ni vsmilenja skasal.“ (Jak. 2, 13.) Ali bi ti vse ljudi ljubil, kar jih pod sonzam shivi, bi pa le eniga samiga sovrashtil, isvelizhan ne bosh. Ako meni ne verjamesh, poslušhaj shalofno pergodbo.

III.

V' pervih zhafih kershanstva, kedar so malikvavzi nevsmileno kristjane morili, sta v' Antiohii na Jutrovim dva prijatla shivela, Saprizi ino Nizefor. Nizefor se je Saprizju sameril, ino té ga je hudo sovrashtiti sazhel. Nizefor ga je sa samero vezhkrat profil, alj Saprizi se ni hotel s' njim spravit. V' tem sovrashtvi so malikvavzi Saprizija vjeli, ino k' smerti obsodli. Pelajo ga na morishe ob glavo djat. Kedar Nizefor to své, mu naproti hiti, na poti pred njega poklekne, ino profi: „Marternik Kristusov, odpušti mi, jes sim tebe rasshalil!“ Uni pa se od njega jesno obernil, ino she pregovoril ni s' njim. Kedar ga she is mesta perpeljajo, ga Nizefor drugizh frezha, ino sa samero toljko profi, de so ga trinogi sanizhvali. Alj Saprizi se ne da isprofiti. Poterpeshlivo ga Nizefor do kraja spremiti, ino she na sodnim mesti ga profi v' imeni Jesufa, sa kateriga véro bo ravno sdaj kri prelil, le sa eno besedo, de mu odpušti. Od sovrashtva flep Saprizi terdovraten ostane. Alj poglej, kaj se sgodi! Boshji duh je Saprizija sapustil. Kedar mu rezhejo poklekuiti, de bi mu glavo odsekali, se smerti sboji, sataji Jesufa, ino malikvavz postane. — Saštojn ga sazhne Nizefor profiti, de bi nikar sveti véri ne odstopil, de bi svetel venez marternikov ne savigel, toljko terplenja in dobrih del ne sgubil, sam sebe v' vezhno pogubjenje ne pahnil, sdaj na kraju, kjér se mu she nebeshke vrata odpirajo; alj vse saštojn. — Sdaj Nizefor na ves glas rezhe: „Tudi jes sim kristjan, ino Jesufa svojga Gospoda sposnam, kateriga je uni satajil. Mene namesto njega vmorite.“ Sgodilo se je, ino tak je Nizefor skos mezh nebeshko krono prijél, katero je Saprizi savolj svojiga sovrashtva sgubil.

O sa tega del, odpušite eu drugimu radi, ljubite svoje sovražnike, storite dobro tēm, ki vas preganjajo, molite sa tiste, ki vam hudo hozejo, ino tak hote otrozi Ozheta nebeshkiga. Amen.

VII. Nedelja pred novim létam.

Nauk dobre tovarshije.

Od svēte drushbe v' tempelni, Luk. 2, 33 — 40.

Kdor se sam po sebi sposnati ne da, se lahko po svojih tovarshih sposná: to nam sploh pregovor pové ino vsakdanja skušnija pokashe; sakaj brumen ishe brumne, hudoben malopridne tovarshije, vsaki se podoba svoje veseli. Pa kakor nozh ino den je raslozhek med brumnimi ino hudobnimi. Hudobni se radi po skrivnih, nesnanih kotih potikajo, skle-pajo hude rezhi, nespodobno je njih govorjenje ino krivizhno njih veselje. Brumni se v' svetih krajih nar raji sberajo, serzhno se en drugiga rasveselijo, kedar se snidejo. Njih pogovor je poshten, zhisto njihovo veselje, kakor angelzov ino nedolshnih otrók. Le k' Bogu imajo nagnjene misli in shelje. Tako isvoljeno tovarshstvo nam denashen sv. jevangelj pokashe.

I.

Poshtena ino sveta je bila drushba, ki jo v' tempelni pred Bogam sbrano gledamo. Marija daruje, kedar so bili dnevi ozhishovanja po Mosefovi postavi dopolnjeni, svojiga ljubeshniviga sinka Jesusa, ino ga s' sv. Joshesam Bogu isrozhi. Simeon, star brumen sivzhek, je ravno té zhaf v' tempelni, ino sposná v' Mariinih rokah mlado déte sa isvelizharja svojiga.

Vifoko starost je Simeon brumno in sveto doshivel; she doshiveti je serzhno shelél Mefijoviga zhafa, kér je védil po prerokih, de se she blisha. Bog je vflifhal njegovo molitev, skasal mu je sa plazhilo brumnosti ravno tukaj neisrezheno milost, de she pred smertjo s' lastnimi ozhmi isvelizharja vidi. Kakor bi se mu nebefa odperle, se rasveseli — stopi blishej, vseme Jesufa v' svoje narozhje, ino sashene Bogu hvalo, rekozh: „Gospód! sdaj pútti v' miru vmreti svojiga flushabnika, sakaj vidile so moje ozhí isvelizhanje svoje.“

V. 33. Zhudila sta se Marija ino Joshef flifhati, kako Bog smiram bolj ino bolj odreshenika ljudém rasodéva; pa she vishej sta se savséla, kedar je Simeon, rasvjetljen od sv. Duha, prerokovati sazhél, kaj se bo s' tem detétam godilo. K' Marii se brumen starzhek oberne, rekozh: „Glej, srezhna mati! to dete, ki si ga ti porodila, je isvelizhar zeliga sveta. Veliko ljudém is med Israelfkiga ludstva bude on k' padzu vezhniga pogublenja, ki v' njega vérvati hotli ne bodo; ravno on pa bo tudi k' vstajanju ino k' isvelizhanju všim, kateri bodo vérváli v' njega. On bo uzhil, bude zhudne snamenja naréjal k' poterdenju svojih naukov, vender njemu bodo sopergovorili, sa isvelizharja njega sposnati hotli ne bodo. Srezhna si mati tolíkiga Sina, alj sa tvojim veseljam shalost nahaja, kér tudi tvoja dusha bo strashno bridkost obzhutila, kakor bi ojster mezh tebi materno serze prebodel.“ — Vidil je v' duhu Simeon per téh besedah na krishu Jesufa vmirati, ino stati pod krisham shalostno mater njegovo.

V. 36. She eno sveto perfhono nam polek (sravno) pervih treh sv. evangelj pokashe: brumno vdovo Ano, Fanvelovo hzhér. She v' shtiri ino ofemdesetim léti se ji ni nadovelizhalo Bogu svešto flushiti, ampak toliko bolj je svoje veselje v' flushbi boshji ifkala, kolikor njo je vse posvetno sapushalo. Bog je njeno brumnost shé na semlji s' nar vekshim veseljam daroval, sposnati isvelizharja, in osnavati tistiga všim, ki so se ga veselili.

V. 39. Tak svešto je opravljala sveta drushna svojo flushbo Bogu, zhast ino hvalo dajala svojimu Gospodu; nebeshko veselje se je raslilo zhres nje, ino boshja milost jih spremlja is veshe boshje na

dom. — To je sapopadek deuaštniga sv. evangelja; naj bode potem tudi nam prigodba lepiga poduzhenja.

II.

1. Marija in Joshef Bogu darujeta, ino nam dajeta prelep isgled, de je tudi naša nar perva dolshnost, se Bogu isrozhiti, se njemu v' roke dati. Bog je Gospod vsih stvarí, katere po svoji modrošti in milošti vlada (visha). Bog je sazhetik in isvirk vsiga dobriga, per njemu se mora ves shegen profiti.

Po Mariino naj Bogu isrozhujejo starishi svoje otroke, de bi rastli na zhednosti ino lepim sader-shanji; gospodarje ino predpostavljene svoje pod-loshne, de bi jih v' pravi sastopnosti ino v' kerfhan-skim shivlenji vishati mogli, katere njim je Bog v' ofkerbljenje isrozhil.

Bogu se naj isrozhuje vsaki kristján s' vsim svo-jim delam, de bi ga frezhno k' isvelizhanju svoje dushe dokonzhal, sakaj: „Vfaki popolnoma dar, veli sv. Jakob (1, 17.), pride od sgoraj dolj, od ozheta svetlosti.“

2. Marija sebe ino déte Bogu perporozha, Bog pa nji po Simeonu prihodnost odpira, de bi jo izha-lama pripravljaj na to, kar jo she bridkiga zhaka. Kakor je bila Marija ponishna dekla svojiga Gospoda na to, kar je nji Bog po Angelu Gabrielu osnanil, tak je ona vla v' boshjo voljo podana per vsim, kar nji po Simeonu shalostniga napoveduje. Milo st-liv je Bog temu, kateri se njemu v' roke poda, posebno v' terplenji ino bridkosti, ki vsakiga dojde v' ti revni folsni dolini. — Osnanjene nam sfer niso nadloge, ki tudi naš bodo sadele, pa to nam je snano, de imamo tudi mi dobriga Ozheta v' nebesih, ki nam k' isvelizhanju terplenje poshilja.

S' terplenjam hozhe Bog našo brumnost ino por-korshino poskusiti; ako naš najde stanovitne, homo najdlj per njemu veliko plazhilo tudi mi. S' ter-plenjam naš hozhe uzhití sposnavati revshino téga sveta, ino se njega bolj svešto dershati. S' terple-njam naš hozhe grehov zhištiti, kakor snashi od shlindre ogenj zhišto slató. Koliko se isvoljenih v' nebesih

veseli, ki so po bridkosti ino terplenji svoje isvelizhanje dosegli! Koliko pogubljenih sdaj v' vezhnim ognji svojo zhašno frezho objokuje, ki se njim je v' vezhno nefrezho konzhalo!

3. Simeon prerokuje. Od kodi pa je on to blagomilost (gnado) boshjiga rasodétja prijél? Svešto je slushil Bogu ino boshje skrivnosti rad spremishloval, svojiga duha v' molitvi k' Bogu povsdigoval, sa to mu je tudi Bog Duha svojiga dal, po katerim je sposnal, kar drugi niso, sposnali, zhe se je ravno v' fredi med njimi godilo.

Brumnim ferzam se Bog rad rasodeva, de vidijo ino sposnajo milosti boshje. Le pregreha sakriya grešniku, de nizh boshjiga ino svešiga ne vidi, de hodi smoten, kakor po temnim mraku, bres vse pameti, bres pozhitka, ino bres vřiga praviga veselja.

Ishi, kerřhanska duřha! v' vřih rezhéh Boga, imej ga pred ozhmi v' vřih svojih opravilih, po vřih svojih potih, povsdigni se vezhkrat k' Bogu; per njemu najdeřh tolashbo ino veselje. En den v' slushbi boshji doperneshen vezh veselja daja, kakor so ga léta s' vřim posvetnim veselvanjam dati vřtan. „Nashe ferze je v' vezhnim nepokoji, pravi sv. Avgustin, dokler ne pozhiva v' tebi, o Bog!“

4. Vesél je Simeon svoje ozhi saperl, kér je bil sveřt boshji slushabnik. Tudi nař na sadno uro nizh ne bo bolj veselilo, kakor to, kar smo storili savoljo Boga, nizh bolj terpinzhilo (bolelo), kakor zhe smo Boga sapuřtili, ino se v' posvetno sapletli.

„Tak mi nikdo pomagati ne more? je rekel en bogatinz na smertni pořteli svojim otrokam. Oj nesřamet! toliko blaga sim perpravil, ino sdaj si ne morem urize zhařa perkupiti, de bi s' Bogam rajtingo storil.“ — Oj de bi mi toliko škerbi, toliko zhařa k' boshji slushbi obernili, kakor ga na posvetno šatratimo: kako veselo bi bilo to enkrat sa nař!

5. Na Ani vidimo svešto slushabnizo boshjo, ki je nozh ino den premolila. Molite bres prenehanja, tudi sv. Pavl nař opominja. Pa molitev bres dobriga djanja šhe zhloveka brumniga ne štori. Nozh ino den moli, kdor se v' veselji ino v' teshavah boshji volji vdá, kakor nekđaj brumen kmet,

ki je djal: „Mene nizh ne shaluje, de je tozha moje polje saterla, kër meni na zelim sveti nizh bolj ne dopade, kakor de se volja boshja sгоди.“ — Nozh ino den moli, kdor dopolni dolshnosti svojiga stanú, ino milost svojimu blishnimu skashe. Moliti, ino svoje naloshene opravke samuditi, je samëra per Bogu; moliti ino drugim krivizo delati, je Bogu gnusoba; moliti ino svojiga blishniga sovrashiti, je boshje sovrashstvo. Bogu v' vsih rezhëh dopasti, svoje shivljenje po njegovih sapovedih ravnati, to je prava flushba boshja, ki je Simeona ino Ano s' isvelizharjam sdrushila, ino ha sdrushila s' njima tudi naf.

III.

Lëp isgled so nam Marija, Joshef, Simeon ino Ana; alj isgled vsih isgledov nar lepshi svetiga shivljenja nam je Jesuf sam, od kateriga denashen sv. evangelj govori, de je rastil ino mozhen prihajal po zhlovefshki natori poln modrofti, in milost boshja je v' njem bila. — Prashajmo se mi denef v' sadno nedeljo stariga léta, ali smo tudi mi na modrofti ino milosti boshji rastli, kakor eno leto na starosti? Na konez léta spet pridemo, med shivljenjam ino smertjo stojimo, ter ne vémo ure ne dnë, kdaj se nam bode grob pod nogami odperl. Kaj nam je donef storiti? Skerben kupzhovavez (tergovez) prerajta skonozama vsakiga léta svoj dobizhek ino sgubo; storimo tudi mi rajtingo donef, koliko smo v' modrofti ino zhednosti perdobili, koliko sgrabili. Odpri vsakoteri bukve svojiga shivljenja, ino preglej, koliko boshjih dobrót si k' svojimu isvelizhanju prijel, poprashaj pa tudi svojo vést, ino premisli svojo nehvaleshnost proti boshjim dobrotam, kako si se dobrimu odbijal, ino se svoje hudobije dershal. Delaj rajtingo, kakor bi stal pred sodnim stolam, ino zhe najdesh, de si veliko hudiga storil, malo pa dobriga, ako se sguba tvojiga isvelizhanja kashe, stori, kakor naf Jesuf opominja: „Dobro delajte, dokler je dén, sa isvelizhanje fkerbeti, sakaj pride nozh, kedar nikdo kaj storiti vezh samogel ne bo.“ — Vsaki skleni donef svoje poboljshanje, opuisti stare pregréhe, ino sazani s' novim létam novo sveto shivljenje, de bo tudi

enkrat tak vesel, ko Simeon na sadno uro isrezhi samogel: „Sdaj puſti v' miru, Goſpod, ſluſhabnika ſvojiga vmreti, ſakaj moje ozhi ſo tvoje iſvelizhanje vidile.“ Amen.

VIII. Noviga léta den ali v' obresovanje Jeſufa Kriſtufa.

Od zhaſa ino njegove vrednoſti.

Otroku je bilo v' obresi imé Jeſuf dano. Luk. 2, 21.

Vfaki zhlovek ima dva méjnika v' ſvojim ſhivlenji na ſemlji, tak imenitna ino velika, de ſe per enim njegovo ſhivljenje ſazhne, per drugim nehá. Pervi mejnik je njegovo rojſtvo, ino ſadni njegova ſmert. Med njima teſhe hiter in biſter potok; per pervim mejniku iſvira, per drugim ga vezhnoſt poſhira; ino té je hitro minejozhi zhaſ. Po njem plavajo ure, dnevi ino leta, plava vſe dobro ino hudo ſa njim. Zhlovek na potoki ſtoji, dobro ino hudo iſ njega lovi; kar vloví je njegovo, kar ſamudí je na vézhuo ſgubleno. Srezhen, kdor v' kratkim zhaſi veliko dobriga ſtori, po iſgledi Jeſufa, kateriga obresovanje s' novim letam denef obhajamo.

I.

Kakor brodnár, ki po tekozhih valovih ſvoj zholn peljá, ſkerbno tajſtiga poganja: ravno tak neſkonzhno moder viſhar nebéf ino ſemlje ſkos mnogotere ſhege ino opravila zhloveka budí, ſvoje ſhivljenje neprenehama v' dobro obrazhati, de iſvelizhanſkiga zhaſa ne ſamudí, ki mu je na tém ſveti odlozhen. — Take ſvete ſhege v' novim teſtamenti

imamo, take so tudi Israelzi v' starim sakoni imeli, katerih perva je bilo obresovanje moshkiga spola. (I. Mos. 17, 10.)

V. 21. Kakor per naf novorojeno 'dète po sv. kersti boshje otrok postane, tak je bilo per Israelzih po obresi otrok Abrahamov, ud isvoljeniga ljudstva boshjiga. Bilo je obresvanje perpodoba noviga kersta. — Tudi Jesuf, she le osem dni star, je bil po Judovski shegi obresan, de bi postavo dopolnil, nam pa lep isgled dal, svete shege sposhtovati, ino postavam dolshno pokorshino skasati. — Kako gerdo je satorej deneshnim mlazhnim kristjanam, kateri toliko hvalovrednih sheg svete kerstianske zérkve svojevóljno opushajo, kakor bi jim tistih treba ne bilo. Naj bo sveta shega she tako mala, ne smémo nje sanemariti, ino vsako postavo, naj se nashim ozhém she tak malovredna sdi, mormo jo svesto dopolniti; sakaj le kdor je v' malim svest, se mu bo veliko saupalo. Kdor pa male rezhí s' prevsetnimi nogami teptá, bo skoraj tudi velike poteptal ino saterl.

Kedar smo per sv. kersti otrozi boshji postali, so nam dali ime svetnika, svestiga flushabnika ali flushabnize boshje, de bi vse svoje shive dni pomnili, kako bogabojezhe je shivel, kako skerben je bil sa boshjo zhaft ino svoje isvelizhanje. Ravno tak so dajali tudi Israelzi na obresovanji svojim otrokam po navadi imena svojih starishov ali svoje shlahte. Dano je bilo tudi boshjimu Sinu, po zhloveski natori od Marije rojenimu, imé, katero je angel Marri ino Joshesu isrozhil, velizhaftno ino zhres vse sveto imé Jesuf, katero se po nashim jesiku isvelizhar rezhe, kér nam je on isvelizhanje pernesel. — O presveto, sladko ime Jesuf! ti si sazhetik ino ves sapopadik isvelizhanja nashiga, sakaj od tebe sv. Peter prizhuje, rekozh: „Nobeno drugo imé pod nebam ni dano ljudém, v' katerim bi isvelizhani bili. Ni v' nobenim drugim isvelizhanja. (Djanj. ap. 4, 12.) Ti si tisto sveto imé, v' katerim se vsako koleno perpogne téh, kateri so v' nebesih, na semlji ino pod semljó. (Fil. 2, 10.) Ti si veselje angeljov, ki tebe, svojiga nebeshkiga kralja, hvalijo ino zhestijo; ti si strah peklenških duhov, ki se pred tebo svojim premagavzam tresejo; nam kristjanam pa si

sladko imé vsiga saupanja ino veselja, — V' presvetim imeni Jesufa se vse nashe molitve sklenejo, v' tém imeni vse dobrote ino milosti boshje prejmejo. Satorej se varujmo, tajisto po nevrednim imenovati, ino skerhimo njemu vselej spodobno zhašt skasati. Ali se na poti frezhamo, ali doma posdravimo, bodi po nozhi ali po dné, vselej naj bo našha perva beseda: „Hvalen bodi Jesuf Kristuf!“ Na tem posdravljenji naj vsak sposná, da smo svešti Jesufovi uzhenzi ino poshteni ljudjó. Pa tudi ne posabimo, kaj isrezhemo, ino s' vredno zhaštjó imenujmo Isvelizharja zeliga svetá. Persadevajmo si pa tudi isvelizhanja vredni biti, kateriga nam je on na semljo pernefel. — Le tri ino trideset lét je na tém revnim sveti preshivel, ino vender je ves svet isvelizhal; mi shivimo toliko lét, ino veliko jih she samim sebi isvelizhanja ne preskerbi, satrati isvelizhanške dni svojiga shivlenja ino slat zhašt, svoje nar drashej blago sapravi. — Ravno sa to smo vzheraj stara leto sklenili, ino obhajamo donaf noviga leta spomin, de bi ne posabili, svoje leta k' isvelizhanju dushe svešto obherniti, ker nam vsako novo leto kashe, kako drag je našhiga shivlenja zhašt.

II.

Nobena derezha voda tak hitro ne tezhe, noben strel tak naglo ne pade, tudi gorézh blisk tak jaderno skos temne oblake ne shvigne, kakor našhiga shivlenja zhašt mémo naš hiti; on beshi, kakor ponozhne teme pred juternim sonzam, in toliko ljudi na sveti bres skerbi v' gresnim spanji pozhiva, ino se ne boji samuditá isvelizhanja svojiga. O tak sdrami se zhlovek saj denef, ino premišli v' jutro noviga leta tri posebne refuize, katere te bojo modro shiveti uzhile:

1. Kako kratek je zhašt shivlenja na semlji proti neskonzhni vezhnosti. — Eno leto je spet obteklo, spet eno leto krajshi je našhe shivlenje; pa v' neskonzhni vezhnosti se ravno toliko posná, kakor en sonzhni prah, ki na semljo pade, kak ena kaplja, ktera is veje v' globozhino strashniga morja kane. — Kaj so vse leta našhiga shivlenja, ino vse leta, kar svet stoji, pred ozhmi Vezhniga? Nizh vezh,

kakor vzhajni den, kateri je pretekel. (Psalm. 89, 4.) — Kako strašno se tedaj goljufamo, bratje ino sestre moje, ako le sa kratek zhaš polvetniga shivljenja škerbimo, ino od velike zhašne škerbi na vezhnost posabimo! Kaj bodo pomagale bogatihu polne škri-nje blaga, k' zhemu bo prevsetniku velizhaftno stan-vanje, ako sa dušno škerbel ni, kedar njemu smert-na ura dotezhe? „Neumnesh! she doneš bo tvoja dušha tebi vseta: kar si perpravil, zhgavo bo?“ (Luk. 12, 20.) „Ne spravljajte si sakladov ali šhazov na semlji, katere r'ja ino mol konzhá, ino kër jih tatjó iskoplejo ino vkradejo; temozh perpravljajte si šhaze v' nebesih, katerih r'ja in mol ne konzhá.“ (Mat. 6, 19 — 20.) — Ne obetajmo si she mnogo let na sveti, sakaj: „Zhloveka dnevi so kratki, šhtevilo njegovih mešzov je v' boshji oblasti. Bog je njemu mejo poštavil, katere prestopiti ne more.“ (Job 14, 5.) Mno-goteri med nami je she na meji; le eno stopinjo she, ino zhašniga shivljenja bo kraj. Satorej te kratke dni pridni bodimo, ino jih k' svojimu isvelizhanju ober-nimo. „Dokler zhaš imamo, delajmo dobro,“ naš opominja sv. Pavl (Gal. 6, 10.); ino premislimo:

2. Kako rahel je našhiga shivljenja zhaš, ino kako neprevidena je smert, ki zhloveka pobere, kedar si je tajiste nar manj svešt. — Koliko je she lani našhij ljubih bratov ino sester, prijatlov ino snanzov med nami veselo novo leto obhajalo, ki jih sdaj ni. Trupla v' hladni semlji pozhivajo, ino njih dušhe vshivajo, kar so si v' tém kratkim zhašij shivljenja na semlji saflushile. Oj koliko jih je bilo, ki si she smerti nišo bili svešti; ino prèden se bo novo leto poštaralo, bo tudi lehko našhe pokopalishe bla-den séver (krivez, vogershek) s' belim snegam same-tal. Le majhen veterz pohladi, ino kakor tenek laš se preterga našhe shivljenje. En vmerje na poti, drugi domá, té na svoji posteli, uni na polji. Smert je gotova, alj zhaš ino kraj je nesnán. Ti se branišh na levizi, ino smert te od desne sadene; ti beshišh na desno, ino smert te od leve lovi. Ino zhe tebe perpravleniga ne najde, o grešhnik, je s' shivljenjam tudi vse drugo sgubleno! „Zhujte, sakaj vi ne veste, kdaj hišhen Gospodár (po vas) pride: na vezher, ali v' petelinovim petji, ali sjutraj: de vas, ako bi na-gloma prišel, špijozhij ne najde. Kar pa vam pra-

vim, to všim pravim: Zhujte!⁴⁶ (Mark. 13.) — Ti posveten zhlovek pa, ki bi se moral vedno na frezžno smert perpravljati, toliko dni ino lét isvelizhanja svojiga samudish! Premisli torej denes:

Kako drag je isvelizhanfki zhaf tvojiga shivlenja. Eno samo leto na sveti toliko veljá, de si samoresh neskonzhno vezhnost, polno veselja, sa-nj kupiti; pa tudi tebi gorjé! zhe le eno leto v' hudo obernešh, katero je tebi v' isvelizhanje odloženo: milijonov ino milijarjov let bres shtevila vezhne shalosti ino nefrezhe si nakoplešh, sakaj: „Zhaf,“ pravi sv. Hironim, „je zena vezhnosti.“ — Barajmo dones rajne brate ino sestre, ki so nas v' lanskim leti sapustili, kaj od kratkiga zhafa svojiga shivlenja imajo? Pravizhen ino krivizhnik sta leshala na smertni poste'i, obadva sta jemala od zhafniga shivlenja slovó; alj vsel je pravizhni prav obernjen zhaf, ino vse dobro, kar je v' tajistim storil, s' sebo, ino si je sadobil s' tajistim tamkaj nebeshko veselje. Vsel je tudi nespokorjen greshnik svoj sgublen zhaf, kateriga je s' posvetnimi dobrotami sapravil, ino ga mora tamkaj s' vezhnim ognjam plazhovati. — Oj ne sanashajmo se na svoje mlade leta, ne saupajmo prevezh svojimu sdravimu truplu; roshize selene in ozvetene sa kosó na travniki padajo, stare inu mlade tudi k' pogrebo nosijo. „S' vsakim dnevam vmiramo, uzhi sv. Gregor, vsaki den se nam nekoliko shivlenje jemlje; ino tudi, kedar rastemo, se nam shivlenje krajsha.“ — Kar nam je zhafa minulo, nikdar nasaj ga ne bo; prihoden zhaf she tudi ni v' naši oblasti. Le samo sedajna minuta, v' kateri shivimo, je našha, le nje nikar ne samudimo. „Delajte, klizhe Jesuf, dokler je den; pride nozh, ino nobenimu ne bo delati mogozhe.“ (Jan. 9, 4.)

III.

Ljubi bratje ino sestre! na pragi med novim ino starim letam denes postojmo, preglejmo she enkrat pretezheno leto, ino prihodno premislimo. — Bilo je lansko leto polno boshje milosti ino dobrote, pa tudi polno pregrehe ino nehvaleshnosti našhe, sa mnogoteriga med nami na vezhno sgubleno. Veliko jih je pomerlo, ki so med nami she lani shiveli —

pa tudi pogubilo, ki so s' nami grešili; naj pa s'he smiraj zhaka vsmileni Ozhe nebeski. — O ne mudimo se vezh, ne tratimo slatiga zhafa; naj bo s' starim letam stariga, pregresniga shivlenja konez, s' novim letam se tudi naj novo shivljenje prave pokore ino resnizhniga poboljšhanja sazhe. Ni dné ne ure odlagati vezh; saj je to novo leto lahko sadno sa naj. — Kakor bistra voda po gladkim potoki, tezhe nagel zhaf nashiga shivlenja, v'fredi tekozhiga zhafa sv. krish stoji, ino na njem se svéti prefladko imé Jesufa, nashiga isvelizharja. Kdor se svetiga krisha dersí, po nauki Jesusovim svesto shivi, se v' valovih pregresniga svetá sgubil ne bo. — „Svet prejde ino vse njegovo poshelenje; kdor pa boshjo voljo stori, ostane vekomaj.“ (Janes 2, 19.) Amen.

IX. Nedelja pred sv. trémi kralji.

Od boshje voditve.

Angelj rezhe Joshefu is Egipta v' Israeljsko nasaj. Mat. 2, 19 — 23.

Nelkonzhno velika je skerb Ozheta nebeskiga sa vse rezhi. On skerbi sa vsako stvar od maliga zberva na semlji do svetliga sonza na nébi, posebno pa sa zhloveka. Veliko nevarnosti obdaja zelo zhloveško shivljenje, pak s'he vezhi je varstvo boshje, s' katerim ga vsmileni Ozhe hudiga brani: dal je zhloveku angelje v' nebesih in starishe na semlji sa varhe, kakor nam na svojim novorojenim Sinu v' denešnim sv. evangelji pokashe.

I.

Nebesa ino pekel se sa zhloveka na semlji pokushata. Isvelizhanje njemu podreti si je peklenški

sovrašnik s' vsemi svojimi pomagavzi vse persadél; sà to je tudi hudobniga kralja Herodesha podpihal; odrefšeniku novorojenimu shivljenje vseti.

Medri moshjé is dalje, ptuje deshele mu povedó, de je Mesija v' njegovim kraljestvi rojen, ino on se prestrašhi, kakor vsi hudodelzi, káder sašliffhijo, de se godijo imenitne boshje rezhi.

Uzheni pismarje njemu rasodenejo; de je mestize Betlehem isvoljen kraj Mesijoviga rojstva; ino mahoma fklene njegovo grosovitno serze; Odrefšenika shé v' sibeli vsmertiti. Svetim trém kraljam rezhe, novorojeno déte poiskali, ino kedar ga najdejo, njemu povedati. Najdli so novorojeniga kralja, alj angel Gospodov jih po drugim poti v' domazho deshelo odpeljá. Serdit Herodesh ga hozhe sam poiskati; iskal ga je, pomoril nedolshnih otrok po zemlim Betlehemskim veliko shtevilo; alj boshjiga Sina ni najshel; ino ga ni vmoril.

Ozhe nebeshki; ki nad svojimi ljublenzi zhuje; kedar vse na semlji spi, on, ki gleda hudobnesha, kako v' zherni temi mezh sa pravizhniga brufi, on poshle svojiga angelja Joshesu v' španji, de ga isdrami, rekozh: „Hitro vštani, vsemi mlado déte ino mater, beshi v' šransko deshelo Egipt, sakaj Herodesh mu po shivljenji štreshe; in tamkaj ostani dokler tebi nasaj ne porezhem.“ — Odishel je Jesus grosovitnimu kralju, Herodesh ni mogel boshji pravizi vjiti. Od hude vešti nevsmileno shgan, nozh ino den ni najdel pokoja. Nesnana bolésn se ga je lotila; kakor shivi ognj ga neprenehama ognenza — vrozhinska bolésn — od snotraj pekla; šrašen glad; ki mu ga ni blo mogozhe vtolashiti, ga je premagal; drob je njemu gniti sazhél, in zhervi so shiviga jedli. Tak je hudobnesh na trupli obnemagal, na dušhi obupal ali šzagal, in kakor hudobno shivél, tudi nesrezhno vmerl.

Hotel je svoje^š pošvetno kraljestvo po preli-vanji nedolshné kervi ohraniti, ino je sgubil ravno po tém kraljestvo; zhašno in vezhno.

Oj, kaj pomaga vsa zhloveshka modróš, ako ni po volji boshji ravnana! „Gospod šteti k' nizhi svete nevernikov, ino savershé šklepe poglavarjov; Gospodov šklep pak ostane vekomaj, ino misli njegoviga serza od roda do roda.“ (Pl. 32, 10 — 11.)

Ne boj se tedaj, ti hudo sovrasen ino preganjan, ako nedolshno ino voljno terpiš. „Poglej, ozhi Gospodove gledajo na tajište, kateri se njega boji-jo; ino na té, kateri na njegovo vsmilenje upajo, de njih dushe od smerti rešhi,“ (Pf. 32, 18—19.) kakor je rešhil mlado déte Jesufa.

V. 19. Shalosten konez je storil Herodesh v' domazhi desheli; alj lépo je dober Bog sveto drushino v' ptuji desheli ohranil, ino njo peljal v' ljubo domazhijo nasaj. Sopet se Joshefu Gospodov angelj perkashe, kakor mu je bil per odhodni obljubil, ino mu rezhe: „Vstani, vsemi déte s' materjo, ino poverni se na Israeljško semljo nasaj, sakaj pomerli so detetovi salesvavzi.“ — Poglejte, kak vešél nauk je té sa naf, ki mormo svojo ozhetovo hišo sapustiti, se podati v' daljne kraje, iti med ptuje ljudi. Kakor sonze veš svet obsija, ravno tak tudi boshja roka vse obseshe. Bog je povfod nash dober ozhe, de smo le mi njegovi dobri otrozi.

V. 22. Joshef se je v' domazho deshelo povernil, ino perpeljaj Jesufa ino Marijo na Judovsko; alj vender ni tudi domá vliga po volji najdel. Hudobniga Herodesha sin Arhelav je sa svojim ozhetam kraljeval, ino kakor jabelko dalezh od debla ne pade, se tudi sin sa ozhetam teshko spremeni. Vgenil se je sa tega del tudi Joshef malopridnimu Arhelavu, kakor mu je blo v' spanju od Boga rasodeto, v' Galilejško deshelo pod drugiga kralja, ino je prišel nasaj v' svoje poprejshno mesto Nazaret. Tukaj je Jesuf israštil, tukaj je shivel s' svojimi ljubimi starishhi do svojiga tridesetiga leta; sa to se mu pravi, de je Jesuf Nazarenski. Majhino je bilo sfer njih prebivalishe, pa veliko sadošti sa dobre ljudi; majhino je bilo mestize, alj ravno po njem je Bog imenitno prerokovanje dopolnil, katero so preroki napovedali: de bo Mesija Nazarejzhan imenovan.

II.

Glejte, tak nefkonzhno moder Visbar vse nashhe pote od rojstva do pokopalissha ravná, ino naf vodi k' nashimu zilu in konzu.

Kako more pa vender to biti, de se toliko ljudi pogubi? Tega je kriva nefkerblivost starishhov, sa-

nikernost predpostavlenih, ino sploh rasujsdanost kristjanov, kateri, namesto boshji previdnosti svojo roko po Joshefovo podati, se le Bogu po Herodeshovo soperstavljajo.

1. Ozhe nebeski je skerbel sa svojiga ljubiga Sina: sa to je njemu Marijo prezhisto divizo sa mater, ino sv. Joshefa sa varha dal. Vsako novorojeno déte postane tudi skos sakrament sv. kersta boshje otrok; tudi sa njega Bog skerbí, sa to mu odlozhi starishe, de namesto njega sa mladiga otroka skerbijo. Starishti so tedaj otrokam naméstniki boshji, ino morjo le po boshji volji svoje otroke rediti. „Isredite svoje otroke v strahu boshjim, opominja sv. Pavl, sakaj kdor sa svoje, slasti pa sa otroke, ne skerbí, je véro satajil, ino je hujshi od nevérnika.“ (I. Tim. 5, 8.) Koliko pa je med nami slabih starishov, katere te ojstre besede sv. Pavla sadénejo! — Joshef je béshal s' malim detetam v' ptujo deshelo, de bi njegovo telo smerti odtél; sedajni starishti pa pogosto sami svoje nedolshne otroke v' flabe tovarshije vodijo, kjér jih hudobni ljudjé pohujshajo, ino njih nedolshno duho vmorijo.

Tak se saféje séme hudobije v' otroshko serze, ino po takim se ni zhuditi, ako she otrozi véjo ino snajo, kar se odráshenim ne spodobi. Ino kakor sanikarni so starishti, svoje mlajshe pred hudim obvarovati, she bolj nemarni so, tajiste poboljshati, kar se veliko teshej sgodí: sakaj loshej je zhloveka pred hudim ohraniti, kakor pohujshaniga poboljshati. Njih flepa ljubésn otrokam vse dovolji, kar njih rasvaje-no serze posheljuje; njih prevelika mehkošt otrokam vse slabo sadershanje tak dolgo pregleduje ino isgovarja, de njih strahu odrastejo. „Ino tak so malopridno srejeni otrozi framota svojih starishov“ (Sir. 30, 13.), pa ne le samo framota, ampak tudi zhafna ino vezhna nefrezha sa zelo sofesko ino deshelo. Saštojn je po tém uzhenikov svarjenje, saštojn predpostavlenih vfa ojstróft, vezh ne pomaga deshelske gosposke shuga ino strah, sakaj: „Rasujsdan konj ostane nevkrotliv, ino rasvajen sin ostane srovina.“ (Sir. 30, 8.) Kaj she le more is mladosti biti, ako nji tudi predpostavleni nobeniga straha ne dajo!

2. Mi se grosimo nad Herodesham, de je moglo biti tak nevsmljeno njegovo ferze, preleti toliko nedolshne kervi; alj kaj pa bo, ako enkrat podloshni svoje predpostavlene gospodarje in gospodinje, uzhenike in oblastnike, na sodbi boshji she vekshi hudobije dolshili bodo, ino na pravizhen sodnik savolj rasujsdanih podloshnih s' Herodesham v' vezhno pogublenje obfodi? — Herodesh je sfer veliko nedolshnih otrok vmoriti dal, alj ravno skos to njim je v' nebefih sedeshe vezhniga isvelizhanja perpravil, katerih bi morebiti odrasleni nikdar posedli ne bili; neskerbni predpostavljeni pa skos svojo neskerblivost, svoje slabo sadershanje, grehno persanasfo ino potuho toliko duhf svojih podloshnih pogubijo, ino njim peklenfke vrata odprejo, na katere bi morebiti nikoli stopili ne bili, ako bi jih bili oni po svoji dolshnosti varovali. Tak perdere nefrezha zhasna in vezhna nad zele kraje ino deshele, kedar predpostavljeni, katere je Bog sa zhuvaje ali vahtarje svojiga ljudstva postavil, molzhijo, namesto svariti ino strafati rasujsdane podloshne.

3. Alj nikarte se isgovarjati na svoje neskerblive starishe, ino sanikarne predopstavlene, vi ssubleni kristjani! kakor bi vam le oni vse nefrezhe krivi bili; sakaj vi ste sami svoje nefrezhe kovazhi, oni so le vasfi pomagavzi. — Kakor je angelj Joshefa v' spanji sbudil, ino mu rekel, béshati v' ptujo deshelo, tak je Bog tudi vsakimu zhloveku sa varha, pravi sv. Hironim, angelja dal, de ga ravno tak opominja, pred hudim svarí, skos njegovo vest, dobre misli ino druge pravizhne ljudi. Ako pa zhlovek sa vse to nizh ne mara, se skos vse dobrote boshje omehzhati, ino tudi skos ojftré shibe, krishe ino teshave poboljšhati ino po pravim poti peljáti ne dá, mu tudi dobri starisfi ino skerbni naprejpostavljeni pomagati ne morjo. O kako veliko jih je, ki grejo po shiroki zefi pogublenja (Mat. 7, 14.), ako jih ravno roka boshje skerbi na prav pot obrazha ino isvelizhati hozhe!

III.

Oj ljube dushe! nikarte, de bi tudi mi po ši-
roki zesti pogubljena hodili, ino vso boshjo skerh
sebi satratili, ki jo Ozhe nebeshki sa naf ima. —
Varujte, starishi vi! svoje nedolshne otroke, vi pred-
postavljeni! svoje podloshne pohujshanja, ino svarite
jih, pa tudi shtrafujte po saflushenju. — Poslufhajte
vi mladenzhi svojiga ozheta ino mater, vi drushina
svoje gospodarje ino gospodinje; poslufhajte pa tudi
svojo vést, ki naf k' dobrimu opominja ino pred hu-
dim svári. — Ravnajte svoje shivljenje po boshji volji,
kakor Marija ino Joshef s' svojim ljubim Jesusam. —
Oj tak bodo frezhni vsi valhi poti na semlji, angeli
boshji val bodo spremljali, tudi val pred sovrasni-
ki frezimo odtéli, ino val perpeljáli is te ptuje de-
shele v' domazho deshelo svetiga raja. Amen.

X. Prasnik sv. tréh kraljov, ali rasglafenja Gospodoviga.

Od svete isvelizhanske vére.

Modri is Jutroviga so prishli Jesusa molit.
Mat. 2, 1 — 12.

Kako huda se popotnim godi, ki morjo v' temni
nozhi pot v' svojo domazhijo ifkati. Veselo posdravi
njihovo shalofno ferze svetlo denizo ali juterno
svesdo, ki jim prijasno na nébi posveti, ljubo jutro
osnani, ino pravo pot rasvetli. Ravno tak so se
rasveselili sveti trije modri v' jutrovih krajih, sa-
gledati zhudno, svetlo svesdo na nébi, ki jim je
kasala pot k' novorojenimu isvelizharju, nebeshki-
mu kralju, kakor nam sv. evangelj pové.

I.

Grosna tema nevédnosti, hudobije strafhen mrak, je pokrival Jude ino ajde, préden se je Kristuf vrodil. Obedvojim je Bog odrefhenika obljubil, ki jih bo nebeska luzh resfvetil, ino odrefhil. Napovedane so bile snamenja, katere se bojo godile, préden se bo isvelizhar rodil. Vfi modri ino bogabojezhi ljudjé so na tó sheljno zhakali.

Angelzi so shé pastirjam veselo osnanili, de jim je rojen isvelizhar svetá; she sta Simeon ino Ana po Jerusalemskim tempeljni rasgláfila bila, de je malo déte Jesuf obljuben odrefhenik. Veliko bogoljubnih duh se ga je na tihim veselilo; pa ajdam, katere je tudi prishel isvelizhat, je she nja rojstvo nesnano; tudi Judovske visoke glave vfiga téga ne vedó. — Glejte, tak vsmilen Bog po svoji neskonzhni modrosti prevsetnim svoje velizhaftvo sakriva, ino se vbogim, ponishnim duham rasodéva. Alj tudi ajdam, tudi Judovskim poglavarjam, zelo deshelskimu kralju, hozhe Bog rojstvo svojiga edinorojeniga Sina osnaniti, pa na zhudno, posebno visho.

V. 1. Modri moshjé is jutrovih krajov, kjér svetlo sonze vstaja, ino bel den rodi, imenitni moshjé, morebiti kraljeve kervi, katerim sv. trijé kralji pravimo — oni so obljubo odrefhenika védili, de bo na Judovskim rojen. Shpogali so svesde na nébi, ino so snamenja zhakali, ki jim bo prihod isvelizharjov osnanilo. Sdaj posebno svesdo vgledajo, ino po vdajanji boshjiga duha sposnajo, de jim ravno ona kashe rojstvo Mesija, kralja vsih kraljov, ki se je mogel na Judovskim roditi, kakor je bilo v' IV. bukv. Mos. 24, 17. prerokovano: de bo svesda persjala is rodu Jakopa, kateri je bil star ozhák Israelfkgiga ljudstva. — Niso dolgo dvomili, ne pota odlagali, gredózh se podajo nebeskiga kralja poiskat, ino pozhestit. — Poglavitno mesto na Judovskim je bilo Jerúsalem; v' to mesto se naménijo, ino grejo k' Herodeshu, tistózhnimu kralju. prafhat po novorojenim Mesiju, rekozh: „Kdé je rojen Judovski kralj, kateriga so preroki osnanili? Nam se je njegovo snamenje, prezhudna svesda perkasala, sa to pridemo, zhe smo ravno ajdje, njemu spodobno zhast fkasat.“

V. 3—6. Viditi tak imenitne ptuje moshí is daljnih krajov, vef Jerusalem na noge spravi. Slishati, kaj od Mesija, toliko zhasa poshebleniga, perpovedujejo, de je rojen, bi jih naj bilo she bolj veselilo, kakor pastirze per jaflah, Simeona ino Ano v' tempelni, kér so toliko shlahni moshjé tak dalezh prifhli njega molit. — Alj kralj Herodesh, hudodelz, se vstrafhi, sakaj bil je prevseten zhasilakotnik, ino se je sa svojo zhasno krono sbal; Jerusalemzi so bili greshniki, ino se bojé, kér praviga saupanja v' Boga nimajo. — Tak niso prevsetneshi, ne greshni posvetneshi sa boshje kraljestvo, le ponishnim ino pravizhnim ga Bog deli. — Kako malo pa tudi v' posvetno samifhleni ljudjé sa nebeshko kraljestvo fkerbijo, nam prizhajo Judovski poglavarji s' svojim kraljam Herodesham. Od sonzhniga is-hoda pridejo modri Mesija darovat, ino po njem vprashajo; kralj she pa le vishi duhovne ino pifmenite moshí sklizuje, svédit, kde bi se vtegnil obljublén Mesija roditi. Lehko so mu to na ravnoft povedali, sakaj tudi kraj njegoviga rojstva je prerok Miheja (5, 2.) véliko sto lét popréd napovedal, rekozh: „Ti Betlehem, ki si v' rodu Judovim, naj si ravno majhno, vender nifi nikakor nar porednifhi med drugimi poglavitnimi mestami Judovskiga kraljestva; sakaj v' tebi se bo rodil poglavár, ki bo vishal boshje ljudstvo Israel.“ — Tako lahko je sposnati boshje rezhí, ako le hozhemo; pa hudobnesh vse isvelizhanfko kakor Herodesh v' pogublenje oberne.

V. 7—8. Herodesh své, de je Mesija rojen, tudi vé, kdé je rojen; alj namesto iti, njega spodobno pozhestit, skléné nezhlóveshko serze njega vmoriti! — De bi she svédil, kdaj se je vrodil, modre po samim isprashuje, kdaj so uno svesdo vgleдали? De bi ga vgonobiti saj ne samudil, jim po hinavfko narozhi, na ravnoft v' Betlehem iti, njega fkerbno poifkati, po tem se pa hitro poverniti njemu povedat, de tudi on gré, ino njega moli. — Tak svito hudobneshi ravnajo, se brumne delajo, inq perlisujejo, kedar pravizhnim jamo koplejo; alj Bog posna njihove nar fkrivnej fklepe ino visha stopinje svojih ljubih, de jim frezhno isidejo.

V. 9—10. Trijé kralji she po nozhi Jerusalem sapuftijo, najti fkoraj saupanje ino veselje svojiga

ferza; ino glej, svesda, ki jih je na pot perpravila, se jim spet perkashe, ino jim s' svojimi sharki stanvanje pokashe, v' katerim sta s' malim Jesufam Marija in Joshef v' Betlehemi prebivala. — Kako veselí so bili poshteni moshjé, spet svesdo svojiga saupanja vglédati, katera se jim je skrila bila! Tak se pogosto tudi nam vse dobro skrìje, vse nashe saupanje sgine, ino Bog nas en zhasék shalovati ná. Ako pa le svesto ífhemo, ino se v' dobrim motiti ne damo, kmalo se nam vse boljshi perkashe, ino she enkrat lepshi nas milost boshja ovéseli.

V. 11. Slaba je bila hishiza. nad kateró je svesda postala, pa vse to ne moti modrih moshov v' tisto stopiti. V' revshini najdejo mlado déte, bres vse posvetne zhashti, v' fromashkih rokah njega Marija, njegova mati, dershi; alj modri vsiga téga porajtali niso, ker vedili so, de Bog ne gleda posvetniga liska. Bres pomislika pred déte popadajo, na kolenih ga sa svojiga Gospoda molijo, ino njemu klezhó po shegi svoje deshele nar drashej blaga darujejo: miro sa shlahno masilo, v' katero so merlizhe dévali, de niso strohnéli: to je poménilo, kako bo vmerl, pa strohnél ne bo, ampak od smerti vstal. — Darovali so njemu shlahniga kadila, ki se daja samimu Bogu, ino so sposnali, de je pravi shivi Bog. — Dali so njemu zhistiga slata, ki se je kraljam darovalo, ino so njega s' tém sa kralja vsih kraljov sposhtovali. — Tak si Bog svojo zhasht zhudno perpravlja, naj mu jo ravno posvetneshi kratijo; pa tudi reveshe v' nar vezhi fili preskerbí, kakor Marijo ino Joshefa. Le v' njega saupajmo!

V. 12. Sveti moshjé so veselo svoj pot opravili, ino dopolnili, kar so sheléli. Tudi hudoben Herodesh teshko zhaka nedolshno déte vmoriti. She se napravljajo njemu veselo povedat, kjér so ga najdli; alj Bog, ki nad svojimi zhuje, kedar oni bres skerbi spiyo, se modrim v' spanji rasodene, ino jim vkashe, naj se ne vernejo k' hudobnimu kralju, ki íshe déte vmoriti, morebiti tudi jim silo storiti. Srezhno grejo po drugim poti v' svojo domazho deshelo, ino boshje déte ni prishlo grosovitnimu kervologu v' roke.

II.

Kar se je denešnji prasnik goditi sazhélo, to je prerok Isaia (60, 2—5.) dolgo popréd napovédal, rekózh: „Gléjte, tema bo semljo pokrivala, ino nozh ljudstva (ker Boga prav ne sposnajo, ino ne sposhtujejo); med tebo pa (Israelsko ljudstvo) bo Gospod vřfal, ino njegova zhařt se bo v' tebi vidila. Narodi se bojo v' tvoji luzhi sprehajali, ino kralji v' tvoji svetlobi juterni. Vsdigni svoje ozhi okolj, ino poglej: vři ti so se sbrali, ino so k' tebi priřhli; sinovi tvoji bojo od dalezih priřhli, ino tvoje hzhere bodo na tvoji strani isrejene. Takrat bořh vidilo, ino bořh polno veselja; tvoje serze se bo savsélo ino rashirilo, kedar se bo veliko permorzov k' tebi preobernilo, kedar mozh narodov k' tebi pride.“ — Nashi predstavřhi so bili pred nekoliko jeser let nesnabogi v' ravno tajřti duřhni temi, niřo sposnali praviga Boga, ino so po malikvavřko shivino, leřene, shelesne, slate ino jilaste podobe molili. Bila je tudi v' nashih krajih nevednosti temna nozh; alj velizhařtvo boshjiga Sina je tudi k' nam perřjalo, raslila se je med nař nebeřhka luzh njegove řv. vére, kedar so priřhli k' nam osnanovavři řv. evangelja; sagledali řmo jo tudi mi, kakor řv. trijé kralji, ino jo řhe smiram veselo gledamo, svetlo juterno svesdo kerřhanske vére, katere trojni god doneř pořvezhujemo.

Doneř obhajamo vesel god rasglafenja Jesufa Gospoda nashiga med vse narode, ki jih je Ozhe nebeřhki po svojim řinu řpet sa svoje otroke vsel, kateriga nam je isvelizharja poslal ino ktériga so řv. trijé kralji prvi darovali ino molili. — Ravno doneř ponavljamo zheřtit spomin Jesuřoviga kerřta na potoki Jordani, per katerim so se nad njim nebeřa odperle, řv. Duh v' podobi goloba nad isvelizharjam plaval, ino njega řam Ozhe nebeřhki vřim rasglafil, rekózh: „Te je moj ljubi řin, nad katerim svoje dopadenje imam, njega posluřhajte!“ — Doneř nař pa tudi řpominja řv. mati kat. zerkev na prvi Jesuřov zhudesh v' Kani Galileje, kedar je vodo v' vino preobernil, ino tak priřhati sazhél, de je boshji řin, in de so boshji tudi njegovi nauki.

Trikat vesel bodimo torej doneř v' řém trojnim řv. godvanji, hodimo veselo sanaprej s' řv. řrémi kralji

sa svesdó k' svojimu isvelizharju. Ta svetla svesda sa naf je presveta kerfh. kat. véra, ki naf v' nebesko kraljestvo peljá. — De naf pa nahha sveta véra isvelizhala, ino v' nebesko kraljestvo perpeljála bo, so nam posebno tri rezhi potrebne:

Pervizh, sveto kerfh. kat. véro prav natenko, zhisto sposnavati, ino se njenih naukov pridno uzhati. — Kaj je pomagalo Herodu, pismarjam ino drugim Jerusalemzhanam sv. pismo v' rokah imeti, imeti odreshenika v' svoji fredi, ker jim pa vse to mar ni bilo? — Kaj tudi nam pomaga, de smo kristjani, v' pravi véri isrejeni, de se nam vsako nedeljo in sapovedan prasník boshja beseda osnanuje, ako pa malo sa njo porajtamo, she poglavitnih ino nar potrebnejših naukov morebiti ne vémo? — „Prifhli bodo enkrat, pravi Jesus, od jutra ino vezhera, ki niso tak lepe priloshnosti sa isvelizhanje imeli, ino pojdejo v' vezhno shivljenje; domazhi otrozi pa bodo savolj svoje sanikarnosti v' vunajne teme pogublenja versheni.“ (Mat. 8, 11.) — O ne opulhajte, ljubi bratje ino sestre! svete Jesufove vére luzh, sakaj: „Jes sim luzh téga sveta, on govori, ki sim na svet prifhel, de nobeden, kdor sa menó hodi, ino v' mene veruje, ne ostane v' temi, ampak bo imel luzh shivljenja.“ (Jan. 8, 12. 12, 46.)

Drugizh je potrebno sa naf, de bomo vredni kristjani, sv. kerfh. véro ne le dobro sposnati, ampak tudi svoje shivljenje ravnati po njenih naukih. Herodesh ino njegovi flushabniki so vedili, de je isvelizhar rojen, pa vender noben ni stopinje storil, njega poiskat. Ptujzi ga ishejo, najdejo, ino she den deneshni molijo, Judam pa je boshje kraljestvo odvseto. ker niso marali sa-nj. — Veliko kristjanov sveto kerfhansko véro sfer ima, alj malo, malo jih po tisti shivi! Eni sanikarno nozhejo, drugi posvetneshi se framujejo, tretji flabeshi se zelo bojijo, pred svetam svojo véro v' djanji ozhitno sposnati. — Sveti trijé kralji Jesufa v' revnim stani na kolenah molijo ino darujejo; koliko malopridnih kristjanov pa v' sveti hishi boshji v' presvetim reshnim Telesi vérje prizhujozhiga kralja nebél ino semlje, in vender poklekniti nozhe, ali v' prevsetnosti, ali pa sa to, ker se pred ljudmi framuje, ino vezh spazhenimu svetu, kakor Bogu dopasti sheli. — Oj val

nevredne kristjane! ki se bolj hudobniga Herodesha bojite, kakor pa svojiga novorojeniga kralja, enaki nekdamnim Jerusalezmam. Kakor njim, bo tudi vam nebesko kraljestvo odvséto ino drugim dano, kateri ga bojo bolj spofhtovali, ino lepshi sad keršhanškiga shivlenja perneli; ako se v' resnizi ne poboljšhate.

Tretjizh je nam potrebno, ako hozhemo biti pravi kristjani, de tudi svojim blishnim pomagamo sveto véro sposnati ino po tajisti shivéti: starishi svojim otrokam, predpostavljeni svojim podloshnim, tovarshi svojim tovarsham ino tovarshizam. — Ne posabimo pa tudi, ljubi kristjani! de she dalezh sa morjam svoje brate ino sestre imamo, kateri v' ravno tistih strasnih temah nevednosti shivijo, v' katerih so nashbi predniki, ino bi tudi mi bres luzhi kersh. vére she sdaj shivéli. Sami si pomagat' ne morejo. — Pervi kristjani v' jutrovih ino v' poldenskih deshelah so ljubesnivo ino s' veseljam kersh. osnanovavzam pomagali, de so v' nashih krajih nauk sv. vére shirali, ino nam nebesko luzh evangelja perneli; to smo mi sdaj poverniti dolshni, kar se sgodi, zhe brumne duhovne, ki grejo v' daljne kraje med divje ljudi Jesusoviga nauka osnanovat, s' molitvijo ino s' darmi podpiramo, kakor so nekdanji kristjani sa naf storili. V' to isvelizhanfko dobro delo se je v' nashih deshelah bratovshina sv. Leopolda sazhela, pomagat misjonarjam v' Ameriki. Vsak dober kristjan, sa boshjo zhaft ino nashe isvelizhanje vnét, se bo s' veseljam v' tajisto sapisal, bo s' svojo kratko molitvijo vsaki den pomagal, de se imé Gospodovo tudi med divje narode rasglasi; njegov majhen dar bo Jesufu ravno tak prejeten, kakor mira, kadilo ino slato, ki so sv. trije kralji njemu darovali, sakaj: „Resnizhno vam povém, govori Jesus, kar ste mojim nar majshnim bratam storili, ste meni storili.“ (Mat. 25, 40.) — Ne isgovarjajte se, bratje ino sestre moje! de ne premorete bratovshine plazhovati. Toliko si vsaki lahko perterga, de se mu posnalo ne bo, ako le hozhe. — Vi moshje ino fantje, ne hodate kak pogosto v' kerzhmo, ko je vasha navada, opustite sapravljivo, sploh nevarno ino shkodljivo kajo tobaka, vé shene ino deklizhi drago shimano

nosho; dajte tistiga dnarja le enokoljko bratovščini vbogajme, tak se bo nevérníkam pomagalo, vam pa stokrat od Gospoda še tukaj povernilo, ino vam enkrat vezhno shivljenje dano, kakor je nam Jesus sam obljubil. — Ako doneš to sveto obljubo storimo, nar vredniši polvezhujemo god rasglafenja Jesusoviga.

III.

Kratek je bil pot sv. treh kraljov is Jerusalema v' Betlehem, neki dve uri hodá; she kratkej je nash pot is zhasnosti v' vezhnost, kamor smo sa Jesusam namenjeni. Ne mudimo se s' pregresbnim veseljam, hitimo en drugimu v' isvelizhanje pomagati; dersimo se svesto sv. kerst. vére, kakor sv. trije kralji svetle svesde: tak bomo prishli s' njimi is mrazhniga pota té semlje k' svojimu isvelizharju v' Ozhetovo hisho. Tam bo vsaka tema minila, ino kar mi tukaj terdno vérjemo, ino svesto dersimo, bomo tamkaj veselo gledali. Amen.

XI. Perva nedelja po sv. treh kraljih.

Od dolshnosti starishov ino otrók.

Jesus dvanajst lét star gré s' starishi v' Jerusalem. Luk. 2, 42—52.

Srezhna hisha, v' kateri prava sastopnost ino ljubi mir prebivata; she srezhnej tajista hisha, kjér moder ozhe in mati s' svojimi pohlevnimi dobrimi otroki veselo shivita. Nebeshki vert se meni taka hisha sdí, v' kateri preslahne drevesza rastejo, sa prihodne boljshi zhase. Sam Bog zhres nje svoj shegen rosi. — Nesrezhna pa tudi hisha, kjér sta prepir ino kletev domá; she bolj nesrezhna je hisha,

kjér se otrozi nad starifhe povsdigujejo ino po svoji volji ravnajo. Vse hudo, kakor is divjiga hleva, is take hifhe divjá. — Blishej! blishej dones starifhi ino otrozi! Vam deneshen sv. evangelj kashe na Jesufa, Marijo ino sv. Joshefa, kako se naj sadershite.

I.

V. 42. Vfako léto sta hodila brumen Joshef in Marija o navadnih prasnikih v' edin Jerusalemski tempel Boga zhestit ino hvalit. Tudi gré Jesus, ravno dvanajst lét star, s' njima k' velikonozhnemu prasniku. Doposvezhovali so sédmi den svetiga zhasa. Vsi poboshni ali andohtlivi molzi se vernejo spet domú, le sam Jesus se nì navelizhal v' flushbi svojiga nebéshkiga Ozheta ostati.

Marija in Joshef se dalje v' tempelni ne pomudita. Kér mislita, de je Jesus s' snanzi odshel, grésta mirno k' domu. Den hoda prideta, po Jesufu prashata, pa med shlahto ga najti ni. — Vsa shalostna ino pobitiga serza ga grésta iskat nasaj po poti v' Jerusalem.

V. 46. V' tempelni maliga Jesufa najdeta sedejozhiga v' sredi med uzheniki: poslusna jih, ino odgovarja tak modro, de se vsi zhudijo nad njim, ki je she mlad fant, pa shé toliko saftópn. Shalostna mati, kér ga sagleda, od veselja postojí; alj shalosti, ki jo je v' skerbéh sa sina sprehajala, ni mogla samolzhati: „Sin! kaj si nama to storil?“ rezhe skerbna mati, de se shalosti ohladi. — Jesus pohlevno vstane, se ne isgovarja Joshefu ino Marii, tudi ne vstavlja se njima; samo spomniti hozhe, de je on Sin Boga Ozheta, ino njima ponishno odgovori: „Kaj, de sta mene iskala? saj vésta, de moram biti v' tém, kar je mojiga Ozheta.“ Jesus pa tudi skashe, de je kakor lin zhlovekov tudi telésnim starisham pokorn; satorej se lozhi uzhenikov, se spet s' njima domu podá, ino je njima pokorn.

Na kratko sv. evangelj pokashe Mariino ino Joshefovo skerb sa svojiga boshjiga otroka, le s' kratkim nam sv. Lukesh popishe Jesufovo pokornost do svojih starishov, pa sadošti je v' tém lépih naukov sa starifhe, posebno pa sa vas, vi otrozi! zhe le nekoliko sv. evangelj rasbefedimo ino premislimo.

II.

1. Starifhi! kakor Joshefa ino Marije, ki sta zela dva dni hoda mladiga Jesufa v' tempel vodila, je tudi vasha perva dolshnóšt, s'voje otroke shó v' mladosti po Bogu ravnati, de njega sposnavajo ino zhestijo. Vasha nar vezhi skerb mora biti, njih mlado ferze v' sveto zhednost ino brumno shivljenje nagibati. — Le vam se nar bolj spodobi lastne otroke v' tempel boshji voditi, de se boshjih rezhi rasveselijo, ino nauzhijo, kar jih sami suzhiti ne vtégnete ali ne snate. Alj vasha nemarnost vas pogosto toshuje, kedar otrozi bres flushbe boshje pohajajo, ino se posvetniga veselvanja pervajajo. Kamor starifhe posvetno ferze vlezhe, tudi otroke s' sebó potegne.

2. Sgodaj je potreba, de starifhi s'voje otroke v' boshjih rezhéh poduzhijo. Mati she naj svojo déte s' ljubesnijo do Jesufa doji, ozhe pokashe naj s' pervim kószam kruha otroku Ozheta nebéshkiga, od kateriga vse dobro pride, sakaj v' roshnim zveti shivljenja otroshkiga se mlade glave in mehkiga ferza vse dobro in lepo lahko prijema; ako pa se samudi, se bode s' hudim obrašflo, kakor sapushena njiva s' ternjam ino s' ofetam, katera obdelana ní. — „Ishite pred vsm nebéshko kraljéstvo ino njega pravizhnost, (tudi otrokam) pravi Jesuf, ino vse drugo vam bode perversheno.“ Bogatija bres uzhenosti otroku vezh shkodje, kakor pomága. Boljshi je saštopnost v' glavi, kakor v' shkrinji slató, sakaj přemoshenje se pomete, kakor zestni prah, kar pa zhlovek v' ferzi nosi ino v' glavi imá, njemu nobena vjima ne vseme.

3. Vashe lastno sadershanje, starifhi vi! naj bo otrokam bogabojezhosti shiv isgled ali shpegel, de se nad vami v' vsm, kar je poshteniga, sgledujejo; vashe zhednosti naj se vtíšnejo v' njih mlado ferze, kakor sonzhni sharki v' vinske jagode. Varite se v' prizho otrók hudiga kaj dopernalhati, sakaj: rotiti se, ino kleti se sin od ozhéta uzhi, shtimanje in prevsetvanje posnéma hzhér po svoji gisdašti materi, ino kakor stara ptiza poje, nauzhi tudi mlade s'voje.

4. Na vaših ramah, starishi! floni vezhidel pravizhnost ali hudobija vaših otrok, satorej: kar poduzhenje ino lepi isgledi ne smagajo, vam svarjenje ino shiba naj premoreta. — Marija je sama svojo boshjo déte ljubesnivo posvarila, rekozh: „Sin! sakaj si nama to storil?“ kaj bi ne svarili svojih otrok starishi tudi vi? — Ljubesn, pa tudi pravizhna ojstroft, naj visbate vaše besede, kedar svarite, naj vodite vašo roko, kedar sa shibo primete. „Neumnost je terdo vsajena v' fantovo serzé, pa shiba jo bo spodila. Pa vender svojih otrok s' negodno ojstroftjó ne narejaj hujshih, ampak svari jih ino isredi po kerfhanfko.“ (Prip. 29, 22. Ef. 6, 4.) Vertnar drevezam divje veje odresuje, ojstre gladi, floke ravná, ino jih ternja otrobi; otrozi pa kolnejo, lashejo, kradejo, ino kako flabo so posvarjeni! — Otrozi so potepajo, ino se nesramno sadershijo, starishi njim pa svojvoljo pufstijo, ino so tak malopridni redniki svojih lastnih otrok. Bodite starishi pridni vertnarji svojim otrokam, dokler she niso vašimu strahu odrastli, tér bodo tudi otrozi vam vesele drevésza dobriga sadú. Zhujte, ishite, ino hodite tak skerbno sa svojimi otroki, kakor Marija ino Joshef sa Jesufam: zhe jih o pravim zhafi med vami ni, shajte jim vsako stopinjo, ki jo bres vaš storijo; presóдите vsako tovarshijo, v' kateri so; varujte jim zhafno srezho ino isvelizhanje vezhno. — Tak je brumen stari Tobija mladiga fina redil ino uzhil, angel Rafael je lepo poduzheniga spremljal, ino koliko vefelja je bogabojezh sin zeli hifhi prinefel! Bodite vi starishi svojim otrokam vidni angeli-varhi, in tudi otrozi bodo na semlji vaše vefelje, vašha nar lepshi krona tamkaj v' nebésih.

5. Perstopite pa tudi vi, kerfhanfki otrozi! ino vsemite si nauk po isgledi Jesufa, kaj ste svojim starisham dolshni? — Jesuf, boshji Sin, ne dopolni samo volje Ozheta nebésfkiga, on je tudi svoji materi ino redniku pokorn, kér se is spofhtovanja s' njima v' Nazaret verne. Ravno tak morte tudi vi svoje starishe ljubiti ino spofhtovati, ki sa vaš toliko skerbijo. Nobene sapovedi ni Bog s' posebno obljobó obdal, rasen shterto, samo sa to, kér hozhe, de bi ozheta in

mater spofhtovali. „V' djanji, v' befedi, v' poter-peshlivoſti ſpoſhtuj ozheta, de te poſhegna, ino de ſhegen do konza per tebi oſtane.“ „Nefrezhno pa bodi otrok, ki ſvojo mater ſhali.“ (Sir. 3, 9 — 10.)

Ljubésni iſhe ljubésni: ino kdo jo imá pravizo iſkati, ako nje ſtarifſhi per ſvojih otrokih ne najdejo! zele nozhí ſo mati per tvoji ſibeli prebedéli, ſvojim uſtam ſo ozhe kruha pertergali, ino tebi podali; alj ne ſafluſhijo, de jih ſa Bogam nar ſa ljublej imáſh, ki ſo ſa Bogam tvoji nar pervi prijateli ino dobrotniki? Pervi nameſtniki boſhji ſo otrokam ſtarifſhi; kdor voljo ſtarifſhov, ako ſoper ſapovedi boſhje ni, ſveſto dopolni, té voljo boſhjo dopolni; kdor pa ſtarifſham pokorn ni, ſe tudi Boga ne bojí, ino ſkoraj ſe bode njemu godilo, kakor ſgublenimu ſinu, kateri ſvojimu ozhetu pokorn biti ni hotel. „Kdor ſvojiga ozheta ino ſvojo mater kolne, temu bo luzh v' ſredi teme vgaſnila.“ (Prip. 20, 23.) V' pokorſhini morjo otrozi raſtiti, tak s' njimi tudi frezha poraſte.

Kdo bi verjél, ako bi ne ſliſhal in vidil, kaj ino kako ſe po ſveti godi. Ozhe in mati otrók po pét, ino tudi deſet lepo ſpodredita, in kedar ſhe onemagata, vſih deſetero otrók ne more ſamiga ozheta ali mater ſpodobno rediti, kér ſvoje ljubésni ſtarifſham v' djanji ſkaſati nozhejo.

Starifſhi ſo vam bili vaſha roka in noga, dokler niſte, otrozi vi! mogli hoditi, ne ſhivesha fluſhiti; rávno to ſtarifſham odráſheni tudi vi bodite. Pomagajte, ſtreshite jim, ino ſa tajiſte ſkerbite, ino zhe jim ſhe drugiga ſtoriti ne morete, ſaj molite ſa nje. „Almoſhne ino perſanaſhenja ſvojimu ozhetu Bog ne bo poſabil“ (Prip. 3), ino jes rezhem, ſédemkrat otrokam vſe povernil bo. „Ozhetov ſhegen otrókam hiſhe podpira; materna kletev jih pa do tal podira.“ (Sir. 3, 11.)

III.

Ljubi ſtarifſhi! de bi vi kakor Marija in Joſhef dolſhnoſti do ſvojih otrók ſveſto dopolnili, bi ſe tudi vi, kakor onadva Jeſufa, ſvojih otrók veſelili; — alj dokler ſtarifſhe vſe drugo bolj, kakor otroſhka réja ſkerbí, ſe njim pogofto na ſtarofť godi, kakor vam bodem v' prigodbi povedal:

Nehvaleshen sin ino hudobna sneha odlozhita svojiga stariga ozheta ravno od tajiste mise, per kateri je on svoje otroke isredil. Tam na strani v' koti sedi, strada vbogi dedez, ino trepezhe od starosti. Slabi ostanki se njemu v' leseno torilze mezhejo, rekózh: „Sa stariga je vse dobro.“ Teshko jih poshira sharke besede, s' katerimi ga pikata. — Enkrat, kedar je ravno misa polna, ino se vfi dobro gostijo, rasen stariga ozheta, ki v' koti sebi smerti shelijo, sazhne mali fantek, mladiga nehvaleshnika sin, v' hisho defkize vlazhiti ino jih sbijati: „Kaj pa delash fante?“ vprasha nehvaleshni sin svojiga otroka. „Korito bom naredil, je djal, de, kedar velik sraftem, bom ozhetu ino materi is korita jesti dajal.“ — Taka se bo godila v' sim mladim ljudém, ki svoje stare gerdo imajo.

Le té besede svojiga lastniga otroka ostrashijo nehvaleshniga sina. Shivo obzhuti, kaj je dolshen svojimu ozhetu. Vstane, svojiga ozheta objeme, na svojo defno jih sa miso posadi, ino jim svesto freshe, dokler mertvim ozhi satifne. — Toraj, otrozi! ne posabite nikdar fhterte sapovedi boshje, ki pravi: „Spofhtúj ozhéta ino mater svojo, de tebi dobro pojde, ino bosh dolgo shiv na semlji.“ Amen.

XII. Druga nedélja po sv. tréh kraljih.

Od sv. sakona.

Jesuf na svatovshini v' Kani Galileje. Jan.
2, 1—10.

Dobrotlivi Bog ino prelubesnivi Ozhe je vsakimu stanu veselja obilno odlozhil; le zhlovek sam sebi vezhkrat veselje v' shalost spemeni. Taka se sakonkim rada godi, ki svojiga stanú, s' Bogam ne peljájo;

namesto veselja v' sakoni le shaloš imajo. Srezhen sakon le shenitvanje tajisto perpeljá, katero ima sa perviga starashineta Boga, sa nar imenitnej svate Jesufa, Marijo ino Jesufove uzhenze, kakor v' deneshnim sv. evangelji beremo.

Korenina ino sazhetek vsiga veselja na svéti je svét sakon; ravno sa to se tudi prav po starim s' veseljam sazhe, katero polhteno veselje Jesuf poterdi, ino s' svojim pervim zhudesham pozhefí.

V. 1. She je trideseto leto svojiga shivljenja na svéti po zhloveshki natori Jesuf nastopil. Od Janesa kerfhen, sa boshjiga Sina ino isvelizharja zeliga svéta v' sim ljudém ozhitno osnanjen, pride na Galilejsko v' svoje domazhe kraje nasaj. Marija, njegova mati, vsa ljuba ino prijasna na gostijo v' malo mestize Kano na Galilejskim je povablana shla.

Svatje, ki svejo, de je Jesuf v' sofeshki, kar vabit ga grejo, ino kér tudi nekoljko svojih uzhenzov s' sebo imá, she njim rezhejo v' svatovshino. Ino Jesuf, poln prijasnosti, se ne dá dolgo profítí: na dobro voljo s' njimi gré. — S' ravno tém nam on pokashe, de tudi Bog polhteno veselje shtimá, ino kjér sta dva ali trijé skupej v' boshjim iméni per dobri volji, je med njimi tudi on.

V. 3. Vse zasno veselje pa stanovitnosti nima: kmalo preide, kar koli posvetniga naf veseli, kakor je svatam v' Kani vino poteklo. Niso se domazhi na toliko gostov sanefli, ki bi tak hitro pripravleno vino popili. Pa kakor per posvetnih ljudéh nima blago nikakiga téka, ino njim bersh pomankanje vse veselje sgrení, tak se pravizhnim ljudém, per katerih Vsi-gamagozhni prebiva, vse potrebno mnoshi, ino s' malim veliko veselja nareja, kakor per denashni evangeljski svastovshini. — Vino je vsehnilo, domazhi vsi v' skerbéh letajo, svatje se gledajo, le Marija, ona skerbna ino dobra mati, vé, kaj je potreba, ino prav spofhtlivo svojimu sinu Jesufu rezhe: „Glej, moj sin! vina nimajo.“ S' milim ozhefam v' njega pogleda, kakor bi rekla: „Stori, ino pomagaj!“

Ravno tak prijasno Marijo tudi Jesuf pogleda, ino is ljubeshni jo malo poduzhi, rekozh: „Kaj

je shé, zhefar nimajo, nama nizh to ni v' mar: kar pa ti mizilsh, de bi jes s' zhudesham storil, she ni moja ura pertekla. Le malo poterpi, de bo o pravim zhafi, ino zhudo se bo sgodilo." — Ravno tak nal tudi Bog pufti dostikrat v' nashih potrebah zhakati, ino tak dolgo terpéti, de se sila prav ozhitno pokashe, ino splazha, de on pomaga, kedar she niko pomagati ne more. Kjér je nar vezhi sila, tam je njegova roka nar bolj mila.

V. 5. Kdor v' svoji sili nad Bogam obupa, bres boshje pomozhi ostane; alj kdor se svesto na Boga sane-se, prav terdno saupa, ne bo v' framoti ostal, kakor Marija, ki streshétam rezhe, ako ji ravno Jesus na ves glaf ne oblubi: „Le storite vse, naj se vam prav vidi, ali ne, kar koli vam porezhe.“ — Poslubnimo, ljubi otrozi! tudi mi preljubesnivo mater Marijo, kaj nal ona uzhi: „Vse, kar vam moj sin Jesus rezhe, vse natenko dopolnite, naj bo, kar hozhe, ino prav bode.“ — Dostikrat se nam po nashi pameti neumno dosdeva, kar je po boshji vsigavednosti gola modrost. Ravno ta se je v' Kani Galileje godila. Vina ni bilo, ino Jesus rezhe le vode nanofiti, ino shest kamnitih verzhov naliti; alj pokorni so bili, ino koliko lepiga jim je njihova pokorshina pernela!

V. 6. Lepo shego so Judje per svojih pojédah imeli, katera se med nami pogosto pogréshta, de se svojo posodvo zhédno ino lepo belo dershali, ino so se vselej vmili, préden sa miso shli. Ravno sa to ozhishvanje so kamnite verzhe imeli. — Med nami po dobrih voljah ino gostijah je vezhkrat vsiga sadosti, le nar potrebnej dishave, snashnosti, manka, bres katere she tak dobra jed zhloveku ne tekne ino ne dishi.

V. 7. Verzhov shest je nalitih, ino Jesus rezhe spet streshetam sajéti ino nesti ozhetu starashinetu pokufit, ino glej! — vode so nalili, vino pa sajémajo. Starashina ga pokufha, ino zhres vse poprejno vino ga poshtimá. Pomigne sheninu, ino ga pohvali, rekozh: „Kaka je per tebi shega? Po drugot is perviga dobro vino pred goste postavljajo, de se ga napijejo, ino kader she vineni so, se jim slabej vino dá; ti si nam pa sa dobrim she nar bolj she v' nar nasadnej perhranil.“ — Tak hvalimo pogosto tudi mi druge ljudi, ki jim nobena hvala ne shishi, na Boga pa

posábimo, ki nam vse daja, kakor evangeljski starašhina, ki vedil ni, od kodi je to sivno vino, dokler niso stresheti povedali, kateri so vodo nalivali, ino skos zhudesh Jesufov nar gorshi vino is verzhov sajémali.

V. 11. Neisrezheno je bilo svatov veselje, po zeli Kani se je to rasflovélo. — Njegovi uzhenzi pa, ki so se ravno njemu perdrushovali, so v' njega svetó vérváli, de je Jesuf, kakor je njim Janes prizhal, boshji Sin ino isvelizhar zhloveški. — Oj presrezhna taka dobra volja, ki nam ne napravlja tesháv, ampak nam is veselja posémeljskiga nebesško prinese! Ino to se vselej sgodí, ako se Bog po dobri volji ne rasshali, temuzh lepo zhestí.

II.

Ljubi moji fantje ino dekleta! ki shé bodete, ali ste shé shenini ino neveste, rasveselite se deneshniga sv. evangelja, ino poglejte: Jesuf stori prvi zhudesh, ino s' prvim zhúdesham novi sakonki stan pozhestí. Kakor srezhna sta bila v' Kani na Galilejskim mladi shenin ino nevésta, tak srezhni bote tudi vi, ako Jesufa ino njegove uzhenze v' svoje svate povábite. — Tudi jes se povabim v' vasho poshteno svatovshno s' svojim naukam, ako me hozhete lepo sprijéti. — Svatje darujejo shenina ino nevesto; tudi jes val darovati shelím. Zhe ravno nimam srebra ne slata, vender, kar imam, is svojiga premoshenja k' vashi sakonski srezhi sedem shlahnik darov vam dam.

Pervi dar, shenini ino neveste! bodi vam k' srezhniku sakonu ljuba zhísta nedolshnost. — Zvét je Ozhe nebesški fantam sa shenitvanje isrozhil, zhíst ino svetel kakor sonzhna luzh, ino tó je sveto zhísto fantíshstvo. Rosho je on deklizham sa omoshitev sporozhil, lépo kakor juterno sarjo, predrago nedolshno deklíshstvo. — Ako shenin per poroki fantíshki brajdelz ali pushelz, ino nevésta divíshki venz ali kranzel she nosi — kakor dva angelza si bodeta sakonsko oblubo dala, angelza boshja tudi v' sakoni ostala, angeljsko bo njuno shivljenje sakonsko.

Drugi dar vam isrozhím, mladenzhi vi! zhíste kershansko ljubésn. — Poroka véshe réke,

prava ljubesn pa ferza sakonskih. Fa kolikokrat veshe roke poroka, sovrashtvo pa ferza terga ino nefrezhen sakon stori, dokler prave ljubezni med sheninam ino nevesto ni. — Veliko obétana ino legána bo szer v' vsakih sarokah vboga ljubésn, alj ona je lahko zhvetéra. Ena je gerda ino nesramna, ki jemle fantam ino deklizham divishtvo, shé pred porokó sakonsko frezho sapravlja, ino s' nezhistostjo vse ognusljene k' sakonskimu altarju peljá. Taka ljubésn se hitro vgrene, ino v' kratkim moshu ino sheni strashno samersí. — Druga je ljubésn dobizhkinja, katera ne gleda ferza, ampak le blaga, po katerim se sheni. Hitro se poshre blago, ljubésn je prezh, ino sovrashtvo ostane. — Tretja je ljubésn perfiljena od starishov ali drugih napletvavzov. Ona se le tak dolgo fili, dokler godzi godejo, svatje plešhejo ino trushijo, dokler se mise jesti ino piti shibijo — gostija mine, taka ljubésn sgine, ino de Bogu se vsmili! v' neisrezheno sanizhvanje med sakonzi se spremení. — Le ena ljubésn je prava, katéra is zhifiga ferza isvira, po ktéri dushe svete zhednosti snanje delajo, katera trupla s' lepimi lastnostami opléta, katero namestnik boshji pred altarjam veshejo ino jo fklene v' nebesih sam vezhni Bog. To ljubésn vam shelim ino darujem: ona vam bo terplenja polajshala, ona veselja poslajshala, le ona vam v' sakon frezho prinesla.

Tretji dar novosakonskim naj bo blagomilost ali gnada boshja. Nizh ne pomaga sheninu prisheniti jesera denarjov, nizh ne tékne nevesti she toliko juterno imeti, ako boshje gnade nimata, teshave lahko nositi, dobrote k' svoji frezhi oberniti, ino s' svojim premoshenjam modro ravnati. — Potreba vam je tedaj, pred v'lim fkerbeti sa nebeshko blagó polvezhujozhe milosti boshje, po zhisti spovedi se s' Bogam spraviti, krivizo poravnati, po vrednim sv. obhajili se s' Jesufam skleniti, ino njega v' svatovshno vseti, de hudobija k' poroki ino nefrezha od poroke domú greshnim sheninu ino nevesti sa petami ne pojde. — Potreba je, poshtene svate s' sebo v' zérkev imeti, de bi profili v'figamogozhniga Boga sa milost ino pomozh. Srezha ne isvira sakonskim od imenitne gostije, ki so jo flushili, ampak pride od sgoraj dolj, od Ozheta nebeshke svet-

lobe. Novosakonfski, de so le v' gnadi boshji, so bogati sadoſti, kér Jeſuf, ki je sa goſtinsko veſelje s' zhudesham vodo v' vino ſpreobernil, tudi ſakonfskih ſapuſtil ne bo, od katerih je bil k' ſhenitvanju povablen.

Zheterti dar bodi ſheninu ino neveſti pohlevna ino krotka poterpeſhlivoſt. — Pekel ſakonfskima na ſemlji opoklivoſt, ſgatnoſt, togota ino jeſa nareja, ako poterplenja nimata; nebefa pa ſamoreta ſhe tukaj na ſemlji imeti ſkos poterpeſhlivoſt. Vſaki zhlovek ſvoje dobre, pa tudi ſlabe laſtnoſti ima, kakor vſaka hiſha ſvojo ſenzhno ino ſonzhno ſtran — dobrote, kakor teſhave tudi vſaki ſtan. Kdor hozhe dobro imeti, mora tudi hudo ſa ljubo vſeti. Poterpeſhlivoſt roſhze prineſe, pa nikomur lepſhjih kakor ſakonfskim; opoklivoſt ali haklikoſt, togota ino jeſa ternje ſafaja vſim, pa nikomur ojſtrejſhiga, kakor ſakonfskim. Ako bodo ſakonfski en s' drugim poterplenje iméli, frezhno bodo ſhivéli.

Peti dar ſakonfskim naj bo ſveta ſveſtoba ſakonfska. Eno ſonze le eno ſemljo ogreva, ena ſemlja le eno ſonze imá; ſonzu podoben mora biti moſh, ſhena pa tihi ſemlji, rodoviti materi, ſveſto vdana eden drugimu obá, s' duſhó ino teleſam, v' ſakoní kakor per zelim pohiſhtvi. Ako bi ſe ſonze od ſemlje obernilo, bi ſemlja nizh ne rodila; ako bi ſemlja ſonze ſapuſtila, ſhaloſtna puſhava bi bila. Ravno taka ſe ſakonfskim bres ſveſtobe godí: zhaſna ino vezhna frezha od njih beſhi.

Sheſti dar iſrozhen novosakonfskim bodi terdno ſaupanje v' ſvojiga Bogá. — Kakor ſe nam pogoſto nebó oblazhi, ſhe pogoje ſakonfske terplenje obišhe. Trume teſhav jih ſtiſkajo — boléſn, vboſhtvo s' drugimi nadlogami jih tlazhijo; nobene pomozhi vezhkrat viditi ni. Kdor ſe na ſonze ſaneſe, de ſe bo is pod oblakov ſkoraj ſpet perkaſalo, veſelo ga ſonze oblije; ino zhe ſe ſakonfski ſanaſhajo na ſvojiga Bogá, tudi on jih ho obilno rasveſelil s' miłoſtjo ſvojo, ſhe bolj, kakor ſe ſami navſemajo ali troſhtajo. On, ki je v' Kani zhudesh naredil, de bi ſvate rasveſelil tudi potrebniga ſakonfskim odtegnil ne bo, de bi ravno ſa nje zhudesh moral ſtoriti. „Jeſuf je hotel, veli ſv. Avguſhtin, s' pervim zhudesham poſhegnati ſakonfski ſtan, ino vſim ſaro-

zhenim pokazati, kaj jih she bo došlo, ako svoj stan s' njegovim shegnam nastopijo.“

Sedmi ino sadni dar sporozhim novosakonfkim veselo sadovoljnost s' tem, kar je njim Bog odlozhil. Bog enim pet talentov dá, drugim le dva, enim veliko, drugim le malo blagá; alj s' malim kakor s' velikim se lahko gré proti nebesam. Mosh, ne shvaraj se s' svojo sheno, de tebi je malo k' hishi pernefla; shena, ne ozhitaj svojimu moshu, de je tebe v' froshno spravit; sakaj vse to se je s' boshjo voljó sgodilo, ino bo vse k' isvelizhanju prav, ako vse sa dobro vsemeta, ino po pameti bogastvo, kakor vbofstvo oberneti. Szer ref je, de krishi ino teshave sakonfke dvakrat bridkejsi teshijo; alj ravno shivljenje polno krishov ino teshav je kraljevi pot proti nebesam. Objemite tedaj, vi sakonfki! voljno svoj krish, vsemite s' svojim stanam sa dobro, ino hodite radovoljno sa Jesusam, on vam ga bo tamkaj preloshil ino po njegovi teshi poplazhal.

III.

Ljubi moji vi, isvoljene neveste ino shenini! ker vave rane delate mojimu ferzu, kedar val spremishljem; sakaj nar nevarnej so ravno té vafhe stopinje, nar manj svestih prijatlov, nar vezh pa sovrashnikov ravno vi imáte. Is med deset, ki vam sanke nastavljajo, vam komaj eden pravizhno roko podá. Vender na vse to ne porajtajte, ako se deneshniga nauka dershite. Nar imenitnej svat naj vam bo vsmileni Jesus, boshji strah vash starashina, ljubi mir vash nar svetejsi déver (kranzelsirer). Modróst vam naj bo vodila (vodushenza), lepa nedolshna zhednost vasha drushiza, vashi svatje le poshteni ljudje. Ako bote vse te per sebi sa misó na gostii imeli, bote svoj nov sakonfki stan pravizhno ino frezhno sazhele, veselo peljali, ino frezhno konzhalo, kedar pride enkrat nash shenin saklizat naf k' nebeshki svatovshini. Amen.

XIII. Trétja nedelja po sv. tréh kraljih.

Od dolshnóft gospodarjov.

Jesuf osdravi góboviga ino stotnikoviga hlapca.
Mat. 8, 1—13.

Kakor imá zel svét eniga Gospodarja v' nebesih, tak imá vsaka hiša svojiga poglavarja na semlji. Bog, neskonzhno moder visar vsih stvarí, je vsaki hiši svojiga hišnika dal, ino kakor on sa ves svét skerbí, mora tudi vsaki hišen poglavar sa svoje skerbéti. Takiga sveštiga hišnika nam deneshen sv. evangelj na stotnim poglavarju pokashe, ino vse hišne predpostavlene uzhi, kako naj sa svoje podloshne skerbíjo.

I.

Kako dober je Ozhe nebeshki svojim otrokam na semlji, nam vsmileni Jesuf prav shivo pokashe. Vsaka beseda, ki jo je sgovoril, je bila sa dušno isvelizhanfski nauk; vsaka stopinja, ki jo je storil, je bila dobrota sa truplo; le zhudo je bilo zelo njegovo shivljenje.

V. 1. Raslagal je enkrat na neki Galilejski gori ofem lepim isvelizhanfstev ino veliko drugih naukov; in kedar jih je rasloshil, se is gore v' dolino podá. Na poti per nekim Galilejskim mesti ga frézha gobov mosh, ves fromák v' strashni nesnani bolesni. Vse je beshalo pred njim, sakaj gobe so se rade prijéle; nobeno sdravilo mu pomagalo ni; redek je bil, de bi [v' tej bolesni osdravel. Alj kar je per ljudéh nemogozhe, lje per Bogu vse mogozhe. Gobov frotej, od ljudi sapushen, se k' Jesufu oberne, pade na svoj obras, ino na ves glas poprosi, rekozh: „Gospod! ako hozhesh, me lahko osdravish.“ Ino glejte! ni bilo mu potreba veliko profiti: Jesuf je svojo roko istegnil, se njega doteknil ino rekel: „Jes

hozhem, de bodesh zhist!“ Ino kakor bi trénil, se je kraftedova skorja sivih gób po njemu olufhila, ino kakor na novo rojen se pomladi. — Oj kako lepo je revnim ljudém pomagati; pa she lepshi v' dobrih delih ne svoje, ampak boshjo hvalo po Jesufovo iskati. „Nikomur ne povéj, rezhe Jesuf osdravlenimu, ki ni vedil od veselja, kaj bi sazhél, ampak le hitro pojdi, pokashi se duhovnim, ki so sa to postavleni, de te sa ozhishteniga sposnajo, de bosh sopet med ljudi smel; ino pa Bogu opravi dolshen dar, kakor je po Mosefu sapoved, de se bo tvoja osdrava verjéla.“ — Tak imá vsako dobro délo, ki se bres lastne hvale stori, dvojno saflushenje; ako se pa famo savolj hvale sgodi, nima nobeniga, sakaj: „Tajisti, pravi Kristuf, ki dobro storiyo, de bi od ljudi hváleni bili, so she svoje plazhilo prijéli.“ (Mat. 6, 2.)

V. 5. Jesuf ni famo le bliso, kakor goboviga, ampak tudi od dalezh s' eno famo besedó osdravljal. Kedar shé s' veliko trumó ljudi mesto Kafarnavo dohaja, mu pride nekoliko domazhih poglavarjov naproti, katere je stotnik, Rimskih sholdnirjov poglavar, ki so v' Kafarnavi stali, poslal, de bi ga naprofilo, njegoviga hlapza osdraviti. „Stori mu to dobroto, so djali; sakaj, de si je ravno ajd, je vunder tak poshten, ino nam tak dober, de je našo f-hodnizo (sholo) ob svojim postavil.“ — Oj kaka dobra dusha je moral biti le té poglavar! — Hlapzu, ki je bil le njegov fushen, kader she drugazhi ne more, mu shél po zhudeshi pomagati; ino Judam, ki so bili ptuje vére, zelo vésho fosida, de se f-hajajo, ino v' tajisti pravimu Bogu, kateriga je tudi on sposnavati sazhél, bolj svešto flushijo. Sa to pa je tudi Jesuf sravnizh s' njimi shél boleniga hlapza smerti odtét.

V. 6. Luk. 7, 1—7. Dober mosh je sam per sebi mislil: „Kdo vé, ali me bo vslifhal Jesuf?“ Kar vidi, de she bliso njegove hishe gré. Hitro poshle is velike ponishnosti Jesufu nekaj svojih prijatlov naproti, sadnizh she on gré, ino Jesufa sam poprofi, rekozh: „Gospód, hlapzhizha imam bolniga, ino filo hudo ga po vsih udih terga. On she ni isgovoril, mu she Jesuf obljudi, rekózh: „Tak pa grém, ino ga bom osdravil.“ Ponishen stotnik pa hitro odgovorí ino rezhe: „Kaj se bosh trudil, Gospod! jes

nifim toliko vréden, de bi ti pod mojo streho shel; faj ni potreba drugiga, kakor, de le besedo rezhefh, ino moj hlapez bo sdrav. Kakor jes svoje predpostavlene vbogam, ino moji podversheni mene, tak je tudi tebi vse v' oblasti. Kakor jes temu rezhem: Idi ino gré; unimu: Pojdi ino pride; ino svojimu hlapzu: Stóri mi to ino mi hitro stóri; tak bo tudi na tvojo besedo bolésn hlapza pustila ino osdravél bo.“

V. 10. Terdno je bilo saupanje, katero je bogabojézh mosh v' Jesufa stavil; she lepsha je bila pohvala, s' kateroj ga je Jesus v' prizho vsih povsdignil, rekozh: „Per resnizi vam povem, tak shive vére she per Israelziin najdel nifim, de se ravno hvalijo, de so isvoljeno ludstvo. Alj kaj pomaga shtimanje, kjér ni vrednosti? Sa to vam povém, de bodo enkrat prifhli ajdje od sonzhniga is-hoda ino sahoda, bodo posédli nebeshko kraljéstvo ino se s' brumnimi starimi ozhaki, Abrahamam, Isakam ino Jakopam veselili, dokler bodo njih terdovratni mlajshi odversheni, ino pah-njeni v' kraj pogublenja, kjér bo shaloft ino vezhna bridkóft.“ Tak Bog ne gleda na rodovino, ne na deshelo, ampak le na dobro, poshteno serzé.

V. 13. Po tém, de je Jesus poshtene ptujze svojim posluhavzam tak lepo pohvalil, se ves prijásn k' ponishnimu stotniku oberne, ino rezhe: „Pojdi potolashen v' svojo hisho, ino kakor si se terdno na mene sanesil, de ti pomagam, tak se tebi naj tudi sgodí.“ In glejte zhudo! ravno tajisto uro je hlapez osdravél.

Oj frezhna hisha, ki tak bogabojezhiga ofkerbnika imá; ona bo tudi vsmileniga Jesufa sa svojiga pomozhnika imela! Sato posebno vam denes, vi gospodarje ino gospodinje! na stotniga poglavarja v' sv. evangelji pokashem, ino sa Jesusam rezhem: Pojdite, ino tudi vi sa svoje ravno tak lepo fkerbite!

II.

Vi gospodarje ino gospodinje! spomnite se, de vas je Bog vashi hishi sa svoje namestnike postavil. Niste tedaj lastniki, de bi s' pohishtvam po svoji volji ravnali, ampak le hishniki boshji, de bi svoje hishovanje pravizhno peljáli, dokler vas Bog

enkrat na sodbo poklizhe, rekózh: „Dajte razhun od svojiga hišhovanja.“ (Luk. 16, 2.)

Dve rami imate, vi hišhni ozhétje in matere! dvojna tudi dolshnost na vaših ramah sloní, sa dušno ino truplo svojih podloshnih skerbeti. Skerbite tedaj svoji drushini pervizh sa potrebno délo; kér je to zhloveku ravno tak sa zhasno frezho ino vezhno isvelizhanje potrebno, kakor jésti ino piti sa sedajno shivljenje.

Lenoba ino postopanje je shiva shola hudobe. Pa ravno tak ne sméte svojih s' preteshkim delam preobloshiti, sakaj vi niste gospodarji njih sdravja ino shivljenja, ampak le sdrave mozhi. „Naloshi njemu délo, kér to njemu slishti; vender nobenimu prevezh ne nakladaj.“ (Sir. 33, 30.) Gorjé nevsmilenzu, ki svoje hlapze ino dekile s' delam presili, de obnemorejo, on je svoje lastne drushine vbijávez, ino dolshen, ako ne more vezh flushiti, njej sa shivljenje skerbéti.

Vfaki delavez je svojiga plazhila vreden, tak tudi drushina svoje saflushene mesde (lona). Sa to je gospodarjov druga dolshnost, hlapzam ino deklam sa shivesh, poshteno obleko ino pogodeno plazho skerbéti. Kakor ni prav, drushino na preobilno plazhilo, predober shivesh ali preshtimano opravo rasvájati: ravno tak gerdo je, tajisti na dolg ostajat', ne dajati sdraviga vshitka, ino jo slabo iméti: po tolovajsko pa je, tajisti saflushek tergati, ali zelo vtajiti. To je greh, ki v' nebo krizhi. — „Glejte! plazha, ki ste jim jo vdershali, krizhi, ino njih krik je do ushéf Gospoda vslih stvarí prishel.“ (Jak. 5, 4.)

Ako per hišhi eno ali drugo shivinzhe, (konj ali vol) sbolí, kateri gospodár ne bo tak dolgo pomozhi iskal, de, zhe mu je she pomagati mogozhe, sopet osdraví.

Toliko vézha dolshnost je tedaj tretjizh gospodarjov ino gospodinj svojim flushabnim, ako sbolíjo, lepo postrezhi, ino njim, kakor nar bolj mogozhe, sa osdravo skerbéti, kak nam stótni poplavár v' deneshnim sv. evangelji lepo pokashe. Kjér je hlapcz sbolél, tamkaj se naj tudi sdravi; kjér se je dekila postarala, tamkaj naj tudi vmerje.

Srezhe ne bodo imeki, ki bolne posle (drushino) odpravijo, ali jim na starost berafhko palzo v' roke podajo, sakaj: „S' kakoj méroj mérite, s' takoj se vam bo povrazhovalo.“ (Mat. 7, 2.) Vi ne veste, kako se bode she vam ino vashim otrokam godilo. „Gospodarje! ravnajte s' svojimi hlapzi po pravizi ino kakor se spodobi. opominja sv. Pavl (Kol. 4, 1.), dokler vam je snano, de imate tudi Gospoda v'nebesih.“

Kakor pa, vi gospodarje in gospodinje! s' enim ozhesam na truplo svojih podloshnih gledate, tak morte na njih dusho s' obéma ozhesama gledati, ino dvakrat toliko skerb sa njih isvelizhanje iméti. Kakor potreben je shivesh sa truplo, ravno tak, potreben je boshji nauk sa dusho. Svoje domazhe kerfhanskiga nauka uzhiti, pridno v' zerkvo, tudi k' kerfhanskim naukam, poshiljati, pa tudi domá s' njimi moliti, ino svete pogovore iméti, ino brumne pésmi péti, je pospodarjov perva duhovska dolshnost. „Vfaka kerfhanska hisha je po mislih sv. Avgustina mala zérkev, ino hishni ozhe nje duhovski pastir.“ — Gorjé pa tajistim nekerfhanskim gospodarjam in gospodinjam, ki svoji drushini v' zérkev branijo, svete sakramente pogósto prijémati sadershújejo, ali zelo njih brumnoft sanizhújejo, ino tak svojo drushino sami malopridno napravijo. Bog bode enkrat dushe podloshnih is rok predpostávenih térjal.

Drugo duhovsko dolshnost hishni ozhetje ino matere imajo, sa lepo sadershanje svoje drushine skerbeti, jo pred hudim svariti ino posvestiti v' dobrim. Ne gledaj tedaj, kedar hlapze ino dekle profish, samo, kako oni delajo, ampak baraj tudi, kako se kaj sadershijo. Ne rezi, kaj je meni mar, kaj drushina v' nedeljah ino v' prasnikih spozhne, de le meni moje delo stori; sakaj Bog tepe hisho savolj malopridne, ino shegnuje savolj poshtene in brumne drushine. — Ti gospodinja vrata fama sa svojimi deklami sapiraj, ino ti gospodár ne opuisti pogledat', alj so po nozhi tvoji hlapzi domá. „Kdor sa svoje ne skerbi, je véro satajil, ino je hujshi od nevérnika.“ (1. Tim. 5, 8.) Glej, de strah boshji is pod tvoje strehe ne sgine. Ne terpi nespodobnih marnov, prepovéj ne-

framno sadershanje, ojtro posvari ino poshtrafaj, kar krivizhniga najdesth, ino zhe to ne pomaga, daj mu slovó, plazhaj ino odpravi ga; sakaj boljshi je, de tamkaj kamen lesbi, kjér malopridno drushinzhe sedi, ino tebi otroke pohujfha, ravnohlapze ino dekle smoti, ino vso nefrezho k' hishi pervlezhe. Hlapzi ino dekle bodo szer enkrat sami sa sebe na sodbi stali, alj vi gospodarje in gospodinje bote tudi sa nje odgovor dajali.

Vse besede so pa saftonj, ako predpostavleni sami ne storijo, kar svoje podloshne uzhijo. Besede le mizhejo, isgledi pa vlezhejo. Kar je telefu okó, to morjo biti gospodarje ino gospodinje svoji hishi: v' vřim dobrim lep isgled. „Vi ste luzh svetá, pravi Kristuf, naj tedaj sveti vasha luzh pred ljudmi, de vidiyo vashe dobre dela, ino hvalijo Ozheta, ki je v' nebesih. (Mat. 5, 14—16.)

Kako bo drushina Bogu flushila, ako gospodarjov moliti ne vidi? Kako bo poshteno govorila, ako od gospodarjov nizm prida ne slishi? „Ako je okó kalno, bo tudi zelo truplo temno.“ (Mat. 6, 23.) Ako je gospodár malopridn, ako gospodinja rasnjdsano shivi, tudi zela hisha nizm ne veljá. Kakor svetlo sonze vef svet obsije, tak morte vi hishni gospodarje s' svojim sadershanjam zelo hisho lepo obsjati, ino nji sa poshtenje skerbéti. Kakor rodovitna semlja vse preshivi, tak morte ve hishne matere sa svoje domazhe skerbéti, de se od vas nauzhijo, pridni, tihi ino pokorni biti: tak bode vasha hisha prebivalishe sv. Duha, drushna angeljska.

III.

Veliko toshujete, vi gospodarje in gospodinje! den denashen slabo drushino; alj she vezh ima pravizhen Bog zhes vas, hishni ozhetje ino matere! toshovati, sakaj vi ste malopridnih otrók, ino malovredne drushine poredniki. — O nehajte tedaj toliko toshovati, ino sazhnite toliko bolj svesto dolshnosti, ki jih do svojih domazhjih imate, storiti: skoraj bote vezh dobrih hlapzov ino pridnih dekl imeli. Bote njim ljubesnivi skerbni ozhetje in matere, tér vam bodo tudi oni svesti in dobri otrozi. Ne sker-

bite njim famo sa délo, ampak tudi sa njih dušho ino teló. Ako bo vafha drushina s' vami Bogu svešto slushila, vam bo tudi storila vse, kar je prav. „Ishite tedaj s' svojo drushino nar popred boshjiga kraljestva ino nja pravizhnosti, vse drugo vam bo per-versheno.“ Amen.

XIV. Shterta nedélja po sv. tréh kraljih.

Od premage hudiga poshelénja.

Jesuf vstanóví vihar na morji. Mat. 8, 23 — 28.

Veliko jih je, ki bi radi sapovedvali, malo, kateri bi vbogali, s'he manj, ki bi prav sapovedvati snali. — Kdor hozhe drugim modro sapovedvati, mora nar pervizh sam sebi sapovedat' snati, mora drugizh biti Bogu pokórn; sakaj le sam Bog je visár nebés, morja, semlje, naf ino vsih stvarí, ino boshji Sin Kristuf Jesuf, vezhni Sin nebeskiga Ozheta, pravi Bog, kakor nam ga deneshni sv. evangelj pokashe.

I.

Jesuf je hodil v' Judovfki [desheli nar raji po krajih Galilejskiga morja, ki se mu je tudi Genezaret reklo. Tamkaj je on uzhil, je zhudeshe delal, ino se fkasal vsim ljudém, de je pravi boshji Sin ino isvelizhar zhlovéshki. Sdaj pa se hozhe unkraj morja prepeljati, de bi tudi tamkaj uzhil.

V. 23. Stopil je v' zholnizh, ino njegoví uzhenzi s' njim. Kar se jih ni moglo s' njim peljáti, so v' drugi zholn postopli, ino se veselo po morji sa njim peljájó. Pa nestanovitneji rezhi na semlji ni, kakor je morje in pa zhlovéshka srezha. Na enkrat se

vsdigne hud vihár, strashne globozhine se odpirajo, kakor brédni globoki, vsdiguje valove, kakor bribe viſoke, ki se na rahel zholnizh podirajo, ino ga mahoma bozhjo saliti. Jesuf pa, od téshkiga dela truden, v' sadnim kermi barke mirno pozhiva ino spi. — Tako sladko lahko vsaki pozhiva v' krili boshje previdnosti, kateri v' gnadi boshji pravizhno shivi, ino na svojiga Ozheta v' nebesih terdno saupa. Gorjé pa terdovratnimu grešniku, kader njega nevarshina vjéma! On trepezhe, se nefrezhe brani, vellá ino vosi po nevarnim morji svojiga gréshniga stana, kakor Apostelni v' burji na morji.

V. 25. Jesulovi uzhenzi so bili posábili, kakiga Gospoda per febi imajo, sa to so se tresli v' strashni nevarnosti, ki jim je v' globozhinah smertne vrato odpirala. Oni se niso spomnili, de, naj si je ravno meshalo njegovo zhloveshko okó, je vender njegovo boshje nad njimi she smiram bedélo. Shli so tedaj njega dramit ino profit, rekózh: „Gospód, pomagaj nam, de se ne potopimo! Glej, sdaj bo po nas.“

V. 26. Preſlaba je bila do Jesufa njih véra, premalo njihovo saupanje, de so se toliko smerti bali, kér je bil vender vsfigamozhni Gospód shivlenja ino smerti per njih. Sa to jih je ojštro pokregal, rekózh: „Sakaj se toliko bojite, vi malovérni! kakor bi vam pomagati ne mogel, ali pa ne hotel, kér sim she vender smiraj skerbél sa vas? — Dostikrat tudi nas neskonzhno moder Bog poskusi, kako se kaj na njega sanesimo. On nas pusti v' sliskih ino nadlogah, kakor bi spal, ino nas ne slishal, ako ga ravno profimo. — Kader shé vstaja sa nas nar vezhi ſila, tistokrat je njegova roka nar bolj mogozhna ino mila, de nam ozhitno pomaga, kakor svojim uzhenzam na morji.

Jesuf vstane, vsdigne svojo mogozhno roko, stegne svoj boshji perst, sapové vetrovam vtihniti ino morju — ino vihár ne dehne vezh, valovi ravno lesihjo, morje se lepo svedrí, ino veselo se peljájó po njem naprej. — Tudi nam se bode strah v' veselje, ino velika nevarshina v' frezho spremenila, ako se v' svojih teshavah nar popréd k' Bogu oberremo, s' sauplivim ferzam „Gospod, pomaj!“ saklizhemo, po tem pa tudi svoje dolshnosti, koliko samoremo, ſtorimo.

V. 27. Viditi toliko hudo vreme na globokim morji, ino sdaj pa, kakor bi trénil, vse lepo mirno ino prijasno, se ljudjé savsemejo ino pravijo eden drugimu, rekózh: „Kdo je neki té, de so mu shé zelo vetrovi pokorni, ino pa tudi morje? — Zhudno se je ref to ljudém dosdevalo, ki niso Jesufa sa shiviga Boga sposnali; alj nam se tému zhudovati potreba ni, ki vémo, de je Jesuf boshji Sin vsigamogozhen. — Pa nekaj drugiga se mormo zhuditi, veli en sv. zerkven uzhenik, de, kedar so vse bres-patne stvari ino mertve rezhí Bogu gladko pokorne, sakaj vender zhlovek, ki pamet imá, ino s' njo svojo dolshnost lahko sposná, je boshjim povedljám tolikokrat nepokorn?“ Zhudit se je, pravim jes, de zhlovek, ki bi rad v'fim drugim sapovedval, sam sebi sapovedati ne sná, ino sam svoj gospodár biti ne more, kar je njemu k' isvelizhanju vender nar bolj potreba.

II.

Strah in grosa, kake mi ne posnamo, ki na fuhí semlji prebivamo, na morji brodnarje pogosto navira. Refnizhen je pregovor, ki pravi: Kdor moliti ne sná, naj se na morje podá. Tudi jes vam gapokasati ino dopovedati ne morem. Alj vam drugo nevarno morje kashem, po katerim se tudi vi peljáte, to je, vafhe sedajno shivljenje. Vam rassnanim strafhne valove, ki tudi vafsalivajo in pogubiti hozhejo, ino to so strasti ali hude, gréfhne navade vafhiga serzá.

Le majhina stvar je serzé zhlovefhko, alj grosno veliko rezhí is njega vstaja, kizeliga zhloveka konzhajo, ako jih strahovati ne vé. — Kakor hudi vetrovi mirno morje podpihajo, tak sape-livzi téga svetá nedolshno serze rasdrashijo; ino kakor burja na morji, je pohujshanje v' zhlovefhkim serzi. — Kakor valovi na globokim morji, se vsdiguje v' zhlovefhkim serzi pregresfhno nagnenje: od eniga kraja napuh ino prevsetnost; od drugiga kraja poshreshnost, pijanost ino sapravlivost; od predej nezhistost in lo-ternija; jesa ino sovrashtvo od sadej; tvoje vbogo serze v' fredi plava ino shé komaj pojéma; ti gresfh-

nik pa spísh, v' fredi morja nad strafhnimi globozhinami svojiga pogublenja se vertísh, se nozhesh sapelivzam odpovedati, nozhesh pokrozhati nevarnih valov svojiga serza, „ino si spijozhimu mornarju podoben, ki je v' fredi morja veslo sgubil.“ (Prip. 23, 34.) — Sdrami se enkrat, vstani in sapovéj, kakor Kristuf valovam, tudi ti svojimu serzu, rekózh: „Vtihnite moje hude navade, ino moje serze stoj, de se na vezhno ne potopísh!“

Ako pak hozhesh biti gospodár svojiga serza, ino vsimu svojimu nagnenju sapovedvati shelísh: poslušhaj, kaj tebi svetvam:

1. Bodi poníshen v' svojim serzi, ino míshli, vezh ko imash, she vezh je tebi potreba; vezh ko snash, she vezh se morash uzhiti; popolnoma ni, kakor tudi bres greba, nikdo. Glej! veter napíhuje morske valove, napuh pa tvoje hude navade, de se nad tebe postavljajo. Le poníshnost jih potolashi.

2. Ne daj svojvolje serzu svojimu, ne dovolji mu vfiga, kar posheli: njegove shelje so tak velike, de jih s' zelim svetam ne napolnísh. Ne stresíjim s' zhém, kar tebi pamet ne dovolji, kar dobra vést ne perpuští. Ako bode brodnar svojo barko vetrovam prepustil, jo bodo skoraj rasbili ino vtopili. Tak tudi tvoje serze hude navade. Sam sebi nepotrebniga shivesha, ino prenezhemerne obleke tergati, se vezhkrat tudi perpušhene dobre volje ino veselvanja ogniti, to se pravi, svoje hude pozhutke v' bersde dévati.

3. Zhuj ino bédi sam nad sebó, de ne samudísh sam sebe pokrozhati, kader po tebi veter hude skufshnjave sahlidí, sakaj: „Sovrashnik, velí sv. Peter, hodi okoli, kakor derézh lev, ískáje, koga bi posherl.“ (I. Pet. 5, 8.)

Tudi tvoji dúshni sovrashniki nikoli ne pozhivajo. Zhuváj verbi barke na barknim versheli fedi ino barko nevarnosti varje: skerb sam na sebe, ino molitev pa bota tvoje hude navade v' strahu iméli, de se zhres tebe ne povsdignejo. „Zhujte ino molite, opominja Kristuf, de v' skufshnjave ne padéte.“ (Mark. 14, 38.)

4. Ne bodi níkdar prenagel, tudi k' dobrimu ne, dokler prav ne sposnásh, od kodi tvoje nagnenje pride, ino kam te peljá. Dostikrat se

pregrešno nagnenje hude jese pod plajšh pravizhne ferzhnosti, lakomnost pod odejo potrebne skerbi, nezhičnost pod ogrinjalo nedolshne ljubesni sakriva, ino zhloveka v' hudo sapleta, de se préd ne savé, dokler se v' globozhini hude navade savésjeniga ne najde. Tudi mornár mora per naglim vetri mazhke v' dno pometati, in barko sařtanoviti, de mu nje vetrovi prenaglo v' skalo ne treshijo.

5. Osiraj se vsgor proti sv. nebesam ino glej, kako je tebe Kristuf uzhil, kako so svetniki skuřhnjave, ino vse svoje hude navade premagali, in tebi lep sled sapustili, kako de morash tudi ti po njih stopinjah sa Kristufam hoditi. Glej, brodnár tudi sveřto po nozhi na svesde gleda, de ne sajde; le one mu svetijo ino kashejo pot v' tajisti kraj, v' kteriga se je naménil. „Kdor hozhe sa menó priti, klizhe Jesus, premagaj sam sebe in hodi sa menó.“ Kristuf nam je isgled dal, pravi sv. Peter, de bi sa njim hodili. Bodite moji nasledvavzi, nař vabi sv. Pavl, kakor sim jes nasledvavz Kristufov. — Srezhen bosh, ako si se nauzhl, sam sebi sapovedvati, ino biti sam svoj gospodár. „Ti si vezh vreden, ako sam sebe premagash, kakor vojřhak, ki zele mesta premaguje.“ (Prip. 16, 32.)

III.

Duřhe kerřhanske! Sdaj smo na nevarnim morji sapeliviga sveta, dokler plavamo is zhafnosti v' vezhnost. Pred nami je obljublena deshela svetiga raja, pod nami se strařhen brésdu vezhniga pekla odpira, nařhi nar sovrashnejřhi valovi so greřhno nagnenje ino hude navade, ki nař hozhejo potopiti, de bi do sv. raja ne perplavali. Ne dajmo se jim premagati, ampak le mi premagajmo jih. — Kakor je Kristuf vetrove ino morje vmiril, bo tudi nam pomagal, de bode mirno ino veselo nařhe ferzé. Glejte, shé nam grejo naproti isvoljeni boshji, nam svoje roke podajajo, de nař bodo vsdignili is téga nevarniga morja v' řrezhni ino isvoljen kraj shivlenja vezhniga. Amen.

XV. Peta nedelja po sv. treh kraljih.

Dolshnosti drushine.

*Od sévza dobriga sémena ino ljuljke. Mat.
13, 24 — 30.*

Mnogotere so opravila, katere nam je Gospodár nebél ino sémlje odkasal. Ravno tak rasui lo tudi na svéti stanovi, katere je on postavil. Vsi ne morejo biti gospodarje ino gospodinje, kakor ne vsaki hlapez ino dekla. Kér pa vender gospodarni ino flushévni stan eden bres drugiga biti ne more, je Bog obedva vstvaril, ino vsakimu stanu svoje teshave, pa tudi vsakimu svoje dobrote odlozhil. Srezhen je lahko vsaki zhlovek, ki svesto opravlja dolshnosti svojiga stanú, naj si bo hlapez ali gospodár, kakor nam Jesus v' deneshni evangeljski podobi ali priliki lashe.

I.

V. 24. Nebeshko kraljéstvo, pravi Jesus svojim ljubim posluhavam, je podobno zhloveku, kateri je dobro seme na svojo njivo sjal. — Kaj pa je to nebeshko kraljéstvo? Nebeshko kraljéstvo ni drugiga, kakor isvoljena drushna pravovernih kristjanov na sémlji, ki se v' svoje neskonzhno srezhno prebivalishe nebeshko odpravljajo. Njih kralj je Jesus, njih domazhija sv. nebésa, le ta sémlja pa ptuja deshéla. To kraljéstvo je duhovsko, ne pa telesno; ono je kraljéstvo nebeshko: — „Sa to se pa posémeljskim rezhém perstavi, veli sv. Gregor, de bi se zhloveški um is teh rezhí, katere posná, do nesnanih povsdignil, katere so mu she nesnane.“ — Snano nam je, kako moder sévez svojo njivo le s' dobrim semenam naseva: ravno tako, pravi Kristus, tudi vezhni Bog svojim vérnim le isvelizhanfke nauke raslaga, njim le posvezhujozhe sakramente delí. Pa kakor se so-

vrashnikov ne menka, katerim mersi, de bi fosedu lepo sterneno ali shito perrastlo: ravno tak ima tudi vsigamogozhen Bog sovrashnike svoje, kateri sveto vero pazhijo, de verniki, namesto kerfanskikh zhednost ino dobrih del, le pregrehe ino hudobije dopernashajo.

V. 25. Kedar so ljudje spali, perpoveduje Jesus na dalej od levza, je sovrashn zhlovek perlésil, ino je med zhisto pshenizhno sernje sovrashno sel, ljuljko, persjal, se je na tihim vgenil, in kedar se je psheniza klasila, se she le ljuljka perkashe. — Ravno tak tudi Kristjani gostokrat spijo bres vse skerbi, ino sami na sebe posabijo; alj peklenfski sovrashnik nikoli ne pozhiva s' svojimi pomagavzi ino je smiram perpravlen zhloveshko ferze pohujshati. On pregrehe v' njih ferze safadi, kedar se nar manj sanesejo ali bojijo. Kedar so she vfi v' greh sakopani, she le svojo nefrezho sposnajo.

V. 27. Skerbni hlapzi hishniga gospodarja so smetno pshenizo vglédali, pravi Jesus, ino grejo gospodarju pravit, rekozh: „Kako je to, de sdaj ljuljka med pshenizo raste, dokler ste vender zhisto pshenizo vsjali! — Rezite, de gremo ino jo populimo?“ „Le pustite, je djal, sakaj sovrashnik mi je to naredil. Sdaj pa bi s' ljuljko vred tudi pshenizo ruvali. Naj bo do shetve. Shenjizam porezhem, de bodo ljuljko is med frede srele pshenize isbrale, v' snope svesale ino foshgale, pshenizo pa lepo spravilo v' moje shitnize.“

Dostokrat oprashajo brumni ljudje: „Kako je to, de se duhovski uzheniki ino vfi flushabniki boshji toliko persadevajo ljudi preoberniti ino poboljshati, pa vender je toliko hudobnih na semlji? Tako je le, kakor s' ljuljko med pshenizo na gospodovi njivi.“ — Vezhen Bog savoljo pravizhnih tudi krivizhne shiveti pusti, ino pravi svestim flushebnikom svojim: „Pustite obedvoje do shetve, ino tistokrat bode shetva vsih ljudi.“ Gorje greshnikam, ki se namestnikam boshjim poboljshati ne dajo; gorje vlim terdovratnim kristjanam, zhes katere oni per svojim gospodu milo toshijo, kakor evangeljski hlapzi zhres ljuljko. Pustite jih do shetve, pravi gospod, sakaj oni so sa plavsh perhranjena ljuljka. Angelji jih bodo enkrat na sodbi, kakor shenjize ljuljko odbrali, ino

v' vezhen ogenj versheni bodo v' pogublenji svojo plazhilo imeli.

Lepa je bila hlapzov skerb sa gospodárjovo njivo: she lepša je bila njih pokorshina, de so puftili, kakor njim je gospodar sapovedal. Glejte! take hlapze ino dekle Bog ljubi, tako drushino tudi pravizhen svét shtimá.

II.

Zhnjite me donef hlapzi ino dekle! eno besedo imam perpravleno ravno sa vas. Rasveseliti vas, ki ste shalofni svojiga teshavniga stanú, pa tudi poduzhiti vas, kar je potreba, is zéliga serza skelim.

Povejte mi, vi nevoljna drushina! kdo je tajisti sveti stan nastopil, v' ktérim je Jesus, sam boshji Sin, na semlji bil? Noben zesar, ne kralj, noben gospód, noben poglavár, ampak ravno vi, preljubesnivi hlapzi in dekle, sakaj: „Jas nisim prishel na svet, je ljubi Jesus rekel, de bi poslushen bil, ampak de bi flushil.“ (Mat. 20, 28.) „On se je ponishal, pravi sv. Pavl, ino je podobo hlapza na se vsel, de bi nam bil v' vsim podoben, rasen samiga greha.“ (Filip. 2, 7.) Tudi Marija, nebéf ino semlje kraljiza, se ni framovala, biti ponishna dekla svojiga gospoda. Glejte tedaj, o hlapzi in dekle, velika je vasha imenitnost pred Bogam! Sato je sv. Aldarik kraljevo hisho sapustil, ino se je sa svinškiga pastirja v' flushbo podál, de bi bil Kristufu v' ponishnosti bolj podoben. Sveti Armogast, shlahne rodovine sin, je hotel, savoljo vére preganjan, rad sa kavarja ali majarja flushiti, de bi le svojimu gospodu sveft ostal. — Pa ne le imeniten, tudi srezhen, zhasno in vezhno, je vash flushéven stan, ako ga prav peljáte. „Kdor hozhe sa menó priti, naj sam sebe sataji, sadéne svoj krish, in hodi sa menó,“ klizhe Jesus. (Mat. 16, 24.) Kdo pa je blishej sa Jesusam na terdim ino teshavnim poti, kakor ravno hlapzi ino dekle vi, kateri ste v' flushévnim stani sa ref pogosto na teshavnim poti shivlenja; kdo hode doshel tudi popréd sa njim v' nebeshko kraljéstvo, kakor ravno vi hlapzi ino dekle, ako poterplivo ino svefto flushite. Glejte, koliko svetnikov se vefeli s' Jesusam v' sv. raji, ki so bili hlapzi ino dekle, kakor ste vi.

Posnate sv. Isidorja, ki je bil kmetovski hlapec; véste od sv. Vendelina, ki je bil vbog ovzhár. Sv. Lavrenzija je flushila sa hišno, ino sdaj gospoduje v' nebefih. Sv. Notburga, drushinska patrona, vam more vřim snana biti. Pa vři ti svetniki ino svetnize so bili Jesufovi sveřti tovarřhi ino tovarřhize. Alj řte pa tudi vi taki? Kakor dalezh řo od niske řémlje viřoke nebéřa, tak dalezh řadi je veliko hlapzov in dekel saofřtalo na poti sa Jesufam. Alj pa véřte, na zhém ře řpotikate, ino řvoje řrezho, zhafno ino vezhno, řapravljate? Na poti řo vam vařhe navadne pregrehe, katerih nar perve řo:

1. Sanikarnost. Koliko je hlapzov ino dekel ja mladofři lenobe navajenih, ki ři pridne flushbe ne poiřhejo, dokler řo řhè terdni; na řtarofř bi radi flushili, pa nikdo řa nje ne mara. Šhé v' mladih letih řgubijo řvoje dobro imé, ino morajo řtari řa kruham hoditi.

2. Sapravljivořt. Hlapzi řapravljajo řvoj řaflushik po pijanzhovanji, igri ino drugim neřpodobnim řadershanji; dekle pa vře, kar řaflushijo, na řebe obéřhajo; drage ino prevřetne oblazhila ři omiřhlyajo, na řvoje pribodno řtarofř ři kaj perhraniti vezhidel posabijo, ino tako řame řebe okradejo. Mlade leta minejo, boléřu in řtarofř ře njim ograři, flushiti ne morejo vezh: ino ravno řajřta drushina, ki ři je prevřetno per jeřtvini ino pijazhi řbérala, mora pogofřto na řtarofř neřlano jeřti; ravno řiřti, ki ře v' mladofři řisdařto nořijo, ře nimajo s' zhém na řtarofř odéti.

3. Nesveřtoba. Koliko jih je, ki ře! na déli ře tak dolgo pridno nořijo, dokler je njih řospodár řa njimi; veliko ře tak dolgo sveřto opravljja, dokler jim řospodár na roke gleda. Le vře na oko delati, řospodarja ino řospodinjo řoljřati, njim řmikati, řami řebi plazhovati, vřlga řéga jih řhè veliko řa greh ne řhtéje. Pa taka drushina ne vé, de řebi po taki nesveřtobi nar vezho krivizo déla, řvoje poiřtenje řgubi, nima nobeniga řaupá, zlo v' biřho vřeti takřhniga ře řadnih řospodarje bojé.

4. Rařujsdanofřt. řvoje mlade leta v' pregrehah řateptáti, řvoje řtare dni pa v' řromářtvi řredihovati veliko drushine najdemo. Hlapzi vře nedélje ino prasnike po dobrih voljah prehódijo,

veliko nozhi po veséh prelasijo; dekile vse svete dni po nevarnih potah napravijo, veliko nozhi v' nesramnih tovarshijah satratijo. Saftonj je vse posvarjenje gospodarjov: she le besedujejo ino kregajo se s' nji-mi — tak dolgo, de eden drugiga v' greh, is greha v' framoto, is framote v' nefrezho, is nefrezhe v' pogublenje sapeljajo, ino v' jamo padejo, katero so si sami iskopali. Koliko imamo izdelanih hlapzov, koliko sapeljanih ino nefrezhnih dekel med nami, katerim she sdaj gospodarje vrata ponujajo, ino jim bodo na starost vrata odperli; sakaj drushinzhe, ki se Boga ne boji, tudi svojimu gospodarju svesto slushilo ne bo. — Ino téga she vi sa greh ne shtéjete, fe tudi téga ne spovedujete, ino po ravno tém nefrezhni poltanete.

Oj, vi vsi flushabniki ino flushabnize moje! kate-re vasha lastna vést ino pa vashe slabo slutje toshuje, ki pred vami ino sa vami gre, sposnajte saj, de niste svesti Jesufovi tovarshi in tovarshize, de niste drugiga, kakor poberivnik ino savershek semlje. Hozhete biti svesti nasledvavzi ljubiga Jesufa, nate té svete nauke sa vash, zhe ravno pogosto sanizhvan, vender pred Bogam imeniten flushevni stan:

1. Bóдите sadovoljni ino veseli v' svojim stani, ino spomnite se, de vas je Bog v' tajistiga postavil. Naj bo she flushba tak poredna ino teshavna, je vender le boshja flushba. Ti Bogu flushish ino njega zhestish, zhe le svesto svoje dolshnosti opravljalsh.

2. Skerbíte si v' svojih mladih letih sa dobre nauke, ki so dusni ino truplu potrebni. Kdor sná svojimu Bogu svesto flushiti, pa tudi vsako delo po svojim stanu dobro sastopi, le on je svest boshji flushavnik. Bog ga bo ljubil, ino dobre flushbe se bodo njemu ponujale.

3. Isvoljíte si flushbo le v' poshteni hifhi, ino svojiga gospodarja in gospodinjo imejte kakor svojiga lastniga ozheta in mater. Ako ste dobro flushbo najdli, ne spreberajte si; sakaj sa dobrim rado hudo nastopi, ino goste flushbe dajajo redke suknje. — Bodite pa tudi svesti svojim hifhnim gospodarjam in gospodinjam, varite jih shkode, kakor sami sebe; ne le sa telesno, tudi sa duhovsko frezho skerbite, ino molite sa nje. Tako dopolnite,

kar sv. Pavl drushini narozha, rokozh: „Drushina! vbogajte svoje gospodarje s' vřim poshtenjam, s' ravnim serzam, ne na ozhi, de bi le ljudem dopadli; ampak kakor flushabniki Kristusovi, kateri is serza voljo boshjo dopolnijo.“ (Ef. 6, 5—9.)

4. Varujte se, kolikor nar vezh samorete, vřih sapelivih tovarřhij: one flushabnika boshjiga v' hudizhoviga sapelivza, deklo gospodovo v' savershek peklenški spremenijo. — Hlapzi, ki svoje gospodarje ino gospodinje podpihujejo — deklet, ki zhes druge jesik stegajo ino med sebó pohujřhanje delajo, so najemniki samiga peklenřkiga satana. Kar se per hiřhi godi, naj se tudi per hiřhi saduřhi; ino zhe ravno drushinzhe od hiřhe gré, mora poshtenje per hiřhi ostati. „Bodite v' vřem svesti ino pravizhni, de bote dali zhařt Jesusovimu nauku.“ (Tit. 2, 9—15.)

5. Dajte se posvariti svojim viřhim: ako se pregreřhite, profite jih sa saméro; ako jim kako krivizo storite, jemlite nauke s' hvaleshnim serzam, ki jih vam daja gospodinja ali vařh gospodar, sakaj boljši je sa vař ozhitno svarjenje, kakor pa skrita ljubésu. Hvalo vedite hiřhi, katera vař hudiga varje, sakaj vi ste per takih v' fredí angeljov boshjih.

6. Pa sa ref mora vbogo drushinzhe tudi veliko grenkih poshréti, marřkatero hudo preterpeti. Alj ne bodi shalořtuo per tém vařhe serze. Apostelni so se veselili sa svojiga Gospoda terpinzhani biti: tudi vi njemu isrozhite vřo prestano krivizo, ino on vam bo vře obilno povernil, sakaj: „Slushite voljno, vař opominja sv. Pavl, kakor bi flushili Gospodu, nikar pa samim ljudem, faj veste, de vřaki, ki dobro opravlja, bo od gospoda svoje plazhilo dobil.“ (Ef. 6, 5—9). Sv. Peter uzhi (I. Pet. 2, 8—19.): „Pokornim biti vřim gospodarjam, ne le dobrim, ampak tudi hudobnim; sakaj to je prijetno, ako kdo savoljo Boga shalořt prenese ino krivizo terpi.“

7. Kolikokrat mora hlapez in dekla s' kervavimi shulamí saflushiti, ino glej, kervavo saflushen duar se njim terga in sadershuje od gospodarjov, ki so bres vse pravizhne vesti. Vender nikarte si sami pravizo jemati, tudi svoje flushbe

svesto opravljati ne opustite sató; faj vi vender ne flushite famo sa le to zhasno malovredno plazhilo, temuzh veliko bolj sa nebeshko. Poglejte nad nami gospodarja pravizhniga, ki val bode svezher na plazhilo poklizal, ino porezhe: „Blagor tebi svest hlapez ino dekla, ker li bil v' malim svest, zhes veliko te bom postavil; pojdi v' veselje svojiga gospoda.“ (Mat. 25, 21.)

III.

Ljubi bratje in sestre! glejte, sdaj she je sé:ev sa naf, sdaj she eni gospodujejo, in drugi flushijo; skoraj bo prishla shétva, tistokrat drugiga raslozhka ne bo, kakor lozhili se bodo le pravizhni od krivizhnih, dobri od hudih. Vi poshteni hlapzi in deklo bote gospodvali s' Kristusam v' nebeshkim kraljestvi, dokler bodo malopridni gospodarje in gospodinje terpéli v' peklenkim brédni.

Naj li bo ravno teshaven ino bridek flushevni stan; potolashite ino spomnite se: „De vse le kratek zhas terpi. Sa tém shivlenjam tam se sazhne v' dolgi vezhnosti tud' vezhen prasník nam. Enaki bomo so-pet vfi, delavnik tam nehá, gospod in hlapez sado-bi plazhilo tam domá.“ Amen.

XVI. Shósta nedélja po sv. tréh kraljih.

Od rasti hudiga ino dobriga.

Od shenofoviga serna. Mat. 13, 31—35.

Zel svét je lepa f-hramba Ozheta nebeshkiga, polna shivesha sa nafho dusho ino teló. Vsaka stvar od presvetliga sonza do maliga shenofoviga serna nam je v' posebno pomozh, ino sapopade skriven isvelizhanfki nauk, de bi le vfi prav umili (sastopili) ino

k' svojimu pridu obernili. Mala, pa veliko vredna rezh nam je po denašnim sv. evangelji shenofovo serno.

I.

Ni ga bilo uzhenika pod milim sonzam, de bi bil bolj saftopno ino prav po domazhe uzhl od ljubiga Jesufa, uzhenika nebeshkiga. Boshje skrivnosti, katerih zhloveshka pamet, dokler so gole, gledati ne more, je v' domazhe rezhi oblekel, ino nebeshke refnize nam je v' navadnih poslah (opravilah) pokazal. Kdo bi ga ne poslušhal, ino njegovih naukov ne ohranil!

V. 31. Veliko je nebeshko kraljéstvo, majhno pa shenofovo serno; ino vender Jesuf veli: Nebeshko kraljéstvo je podobno shenofovimu sernu, katero zhlovek vseme ino v' svojo njivo vseje. Kakor je serno le majhno, kedar ga sévez v' semljo safadi, tak je tudi s' boshjim kraljéstvom. Nebeshko kraljéstvo se saftopi po besedah Jesufovih tukej na semlji sv. kerfhanská véra, katera naf uzhi, Boga prav sposnati ino sposhtovati, ino pravizhno shivéti; po smerti pa sapopade kraljéstvo vezhniga veselja v' nebesih, v' katero naf sv. véra peljá. Jesuf je po podobi sv. evangelja tajisti zhlovek, ki nam je to nebeshko kraljéstvo na semljo pernešil, de bi serno njega nauka vseli, ino skerbno na njivo svojiga serza šjali.

V. 32. Kakor je le mal prostor, kamer se serneze shenofovo saféje, ravno tak se je v' malim kraji semlje, v' nesnanim kotezi svunaj Betlehemškiga mesta to boshje kraljéstvo sv. kerfhanske vére sazhélo, kjér se je Jesuf rodil. — Le malo je bilo molzov v' famotnimu hlevu, ki so Jesufa, boshjiga Sina, sposnali; famo nekoliko pastirzov je bilo, ki so s' angelzi njega o rojstvi molili. Le malo shtevilo je bilo od kraja Jesufovih prijatlov, nekoliko ribzhov je bilo, s' kterimi je on nebeshko kraljéstvo sazhél, de so v' njega vérali, ino sa njim hodili. Kakor pa shenofovo serno malo ne saostane, ampak v' Judovski desheli hitro srašte shiroko ino visoko drevó: ravno tak se je tudi boshje kraljéstvo, od Kristufa na semljo safjano, hitro rasširilo. Po vsih krajih,

deshelah in kraljéstvíh zele semlje se njegova sveta véra raslaga, revni ino bogati, kralji ino zefarji, tajisto sposnajo, po njenih naukih shivijo, ino vsihvajo v' njej veselje ino mir, kakor ptize, ki ispod neba perletijo, ino na shenofovih koshatih véjzah lepo fénzihijo. — Blagor tudi nam, kristjani! ki smo tajiste presfrezhne ptizhize, ki na vejah sv. kerfhanfke vére, v' féenzi boshje milosti, prebívamo, ino, zhe se v' ljubesni Jesufovi vřim hudim navadam skrijemo, sbe enkrat bolj frezhni tamkaj na vezhno pozhivali bomo, ako vredni prebivavzi nebesfkiga kraljéřta postanemo.

V. 33. Kakor fonze, kedar vřo semljo posije, vse spreoberne, temno rasřvetlí, mertvo oshiví ino merslo rasřreje: tak tudi sv. kerfhanfka véra, katero je Jesuf pernesil na řvét, ljudi preoberne. Sa to tudi Jesuf dalej govori, ino nebesfko kraljéřtvo (kar je tukaj na semlji njegova sv. zérkev) kvasu vřodobi, křériga shena postavi, in potém s' tajistim zele tri mérnike moke ali mele omesi, s' njim lepo dobro teřto naredi, ino s' malim kvasam veliko mele řpremení. — Mala je bla tudi drushna Jesufova: le dvanajřt apostelnov, ino dva ino sedemdeset uzhenzov ři je isbrál. Kaj bo to sa zelo semljo, sa toliko jesar in jesar ljudi, de bi jih spreobernili? Ino glejte, kakor malo kvaszov zelo péko moke řpremení, tak so v' malih létah Jesufovi tovarřhi ino naméřtniki toliko narodov spreobernili, zel snani řvet s' kerfhanfko véro, kakor mala de je od kraja bila, napolnili. — Kerfhanfka véra je vse narode prerodila. Prerodila bi tudi nař, ako bi mi, kakor una řkerbna shena, vseli kvasze boshjiga nauka, ino bi s' tajistim řvoje shivlenje omesli. Oj kako dobri, Bogu in vřim pravizhnim ljubi ljudje bi postali! To nař Jesuf po priliki od kvasa ino shenofoviga serna uzhi, k' tém nař on opomija.

V. 34. Kolika je vender modróřť Jesufovih naukov, ki je védil povřod, sbe v' tak majhnih rezhéh, nam nebesfke nauke dajati: kdo bi se njegovih beséd ne veselil? Kolika je pa tudi njegova dobrota, de nam je nebesfke řefnize v' domazhjih rezhéh pokasal, de ga vřaki lehko sařtopi: kdo bi ga rad ne poslušhal? — To je pa shé v' řtarim testamenti od njega povedano bilo (Pf. 77, 2.), de ne bo, kakor

posvetni uzheniki, v' visokih besédah uzhil, ampak kak boshji uzhenik bo v' podobah svoje svete usta odperl, ino ljudém v' snanih rezhéh skrivnosti rasodéval, katerih s'he niso slis'hali od sazhetka sveta.

Glejte, kmeti vi! kako je vsmileni Jesus vaš stan pozhestil, de vam je nauke od nebes'hkiga kraljéstva v' vaše sétvo sapisal, de jih lahko berete, kolikorkrat greste s'jat ali orát. Vidite posebno ve gospodinje ino dekleté! kako vaš Jesus sa ljubo imá: na vašno kruho-péko vam je lepoto sv. raja namalal (vpodobil), de jo spremis'hlujete, kolikorkrat kruh pezhete. Oj vsemimo si mi vsi te lepe prilike Jesusove prav shivo v' serze: s'he tak male naj so, velike rezhí nam bodo pernesle, nam dále zlo nebes'hko kraljéstvo, posebno pak denas'hni dve slati podobi. Kakor is maliga serna israse veliko drevó, ravno tak se vse dobro le is maliga sazhénja, ino po malim veliko postane. Kakor pak ena pest kvasa zelo péko skifa, tak tudi ena mala pregreha zeliga zhloveka pokvari, ako se ji zhlovek skraja ne odpové, ino is maliga ne varje.

II.

1. Karkoli se dobriga tukaj na semlji spozhénja, vse najde svoje sovrashnike: ravno sa to moder visbár nebes' ino semlje vse dobro le is maliga rastiti pušti, de se skrivaj prav vkorenini, ino možno postane, se svojim sovrashnikam braniti. Sa téga del se mora zhlovek maliga prijéti, velikiga bi sazhéti ne samogel. — Otrozi na kmetih rojeni se morajo skoraj leh'kiga dela pervajati, pod teshkim delam bi opéshali ali zelo onemógli. Le tajisti bo priden teshák ali delavez, ki se je pridnosti is maliga navá il. Uzhivnimu fantu, ki se v' uk rokodelstva podá, le nar leshej delo v' roke dajo, de bolj imenitniga ne skasi, in se svojiga rokodelstva ne splas'hi. Sholarji, ki se brati in pisati uzhijo, morjo le per zherkah sazhéti: ino tak tudi v' vsim, kar je dobriga, se mora le is maliga terditi vsak kristjan. — Nar leps'hi pa bodo vie lepe lastnosti, zhednosti in uzhenosti zhloveka obdajale, ako so s' njim vred od mladih nog rastle. — Staris'hi vi, in vsi redniki mladih ljudi! ne samudite nobene per-

loshnosti, svoji mladini vsak lep nauk dati. Naj si vam sbe tak malovreden sdi, od Boga poshegnan per vaših otrokih bo lepe rezhi naredil. Ne nave-
lizhajte se, ako se jih le malo prime, naj bo, koljkar
hozhe, saj vender nekaj, in sbe lepshi bo israllo-
sakaj, kakor male káplize, ki od strehe padajo, ven-
der kamen isglobejo, tak tudi vi po malim svoje
otroke preobernili bote. — Ljuba mladina! ki
v' svoji mladosti lepiga kaj se uzhati perloshnost imasli,
le ne opéshaj, ako ravno tebi po zhafi od rok gre:
bolj pozhasi ko raste is maliga drevó, toliko terdnej
bo stalo ino dober sad rodilo. — Ino vsi kristja-
ni vi! ki se uzhite biti popolnoma, kakor je Ozhe
nebeski popolnoma, ne prevshalite se, ako na en-
krat bres greha se ne posvetite; pa tudi nikakiga
brumniga déla ne opuštite, sbe tak nevredno naj se
vam sdi: is malih serniz bogabojezhnosti bode pri-
rafhalo lepo zvetje svetosti. Kako je postal sv. Anton
pufhavnik tako velik svetnik? En sam sv. evangelj,
ki ga je poslušal, ga na pravi pot oberne, ino po
malim k' toliki svetosti perpeljá. Kako je sv. Fran-
zhisk Klaver, toliki uzhenik nevérnikov, in tak
od Boga darovan zhudodélz postal? Skos same le te
evangeljske besede, ki mu jih je sv. Ignazi povedal:
„Kaj pomaga zhloveku, naj si zel svet perdobí, na
dusni pa shkodo terpi.“ Ino kakor onadva, tak vsi
svetniki, ino ravno tak tudi mi sa njimi po ravno
tém poti mormo per malim sazhéti, ako hozhmo k'
velkimu priti. „Kakor vsi barantavzi le is maliga
dobizhka se obogátijo, ravno tak, pravi sv. Kriso-
stom, si mi s' malim velike saklade nabéramo sa
nebesko kraljéstvo.“

2. Zhlovek pa le rad vse malo dobro v' nemar
pufha, na vse malo hudo pa ne porajta, tak dolgo,
de vse dobro vsehne, vse hudo pa zhloveško serze
prevseme, sa to, kér se maliga ne varje. — Mla-
denzh le eno samo nespodobno besedo sine, in
dekle fanta enkrat nesramno pogleda, in se po-
tolashi, rekozh: „Saj to nizh hudiga ni.“ Alj kvaf
nezhistosti se je sbe smeshal med mlado mehko serze.
Sa pervimi besedami se navadi fant klafati, in dekle
nespodobno snanje delati, in préden mislita, sta
obedva v' strashen greh sakopana, kakor David, ki
je s' ptujo shenó preshestval, in njeniga vmoriti vka-

sal, sa to, kër ni perve milli svojiga nezhistiga pogleda v' sebi sadufhil. — Domazhi ene hishe sazheje le v' zhafi eden drugiga spodbadati ali pikati, in se vezhkrat kregati, pa na vse to nizh ne porajtajo. Alj skoraj to, kar se njim malo sdi, zelo hisho v' gnesdo famih kazh spreoberne, ki eden drugiga peklijo, ino fami sebe s' lastnim strupam svoje jese morijo, kakor je Kajn vmoril is sovrashtva Abelna, lastniga brata. — Le kaj maliga sazheje otrozi sdaj starisham ali sofedam ismikati, in starishi, ki velijo: „Kaj pa to,“ in otròka od kraja ojstro ne posvarijo, so krivi, de otrozi v' rabelskih rokah krašti, ropati ino vbijati nehájo. — Glejte! tak hitro, kakor sël na njivi, raste hudo v' zhloveshkim serzi, ako ga skerbno ne trébimo; in nikdar bi skushnjava toliko ljudi ne sapeljala, ako bi per velikim skushati sazheła. „Hudizh, pravi sv. Avgushtin, le en las posheli, de njemu ga damo, is tajistiga pa isplete možhno verv (shtrik), s' ktero našho dusho v' vezhi napake, in sadnizh v' pogublenje peljá.“ — Ako se malih grehov ne bojimo, faj strashniga konza varimo se, ktériga nam oni perpravljajo. — Oj ne rezi, dusha moja! kaj pa ta ali una beseda? Kaj je sa to, ako se lepo oblazhim, ali zhe kako snanje imám? Saj sa to nizh hujshi nisim! „Kdor malih rezhi ne porajta, bo po malim v' velike padel.“ Kolikokrat se ti nezhemérno oblezhefh, klasash, v' hudo tovarshijo grefh, se vpijanish, toliko udov shelesja si skuješh, ki tebe vklénjeniga dershi, sakaj: „Kdor grehu flushi, velí Jesus, je vklénjen hlapez greha.“ — Ti pa revna dusha, ki v' shelesji svoje pregreshne navade sdihujesh, oj! le enkrat se vstavi, in greha po stari navadi ne stori, tak bosh en ud rastergal, in shelesje, katero tebe vklénjeniga imá, bo rasdjano. Le maliga se hiti odvajati, ino se bosh velikiga lahko odvadil.

III.

Ljube dushe! le poglejte ino premislite, kako zbudno na svetu vse raste. Is malih studenzov so veliki potoki, is malih sern velike drevéfa, polne shlahniga ali pa malopridniga sadú. Ravno tak raste tudi v' zhloveshkim serzi lepo seleno drevó kraljéstva

boshjiga, drevó shivlenja brumniga. Njegove véje so svete zhednosti, njegovo sadje so dobre déla, njegov verh se v' nebeshko kraljéstvo vsdiguje, ino na njem nebeshka krona zveti. To drevo per malim v' svoje serze vřádite. — Várite se pa, de hudoba téga svetá vashiga serza ne skvasi. Ne pustite, de bi sapelivz seme hudiga v' valhe serze vřjal, naj bi she tak malo bilo: israllo bi vender strashno drevó, ktéro se v' pekel obésha, in nespokorjeniga gresniká s' vezhnim ognjam shgè. Amen.

XVII. Perva predpepelnizhna nedélja ali Septvagesima.

Od délavnosti.

*Hishni gospodar delavze najéma. Mat. 20,
1 — 16.*

Shlahne so délavne roke, ino nar vezh le priden zhlovek veljá: s' lepimi lastnostami je oblezheno njegovo serze, s' shivesham in oblekó je preskerbleno njegovo pohishtvo, po smerti ga zhaka nebeshko kraljéstvo, vsim pridnim perpravleno. Sa to tudi Jesus v' deneshnim sv. evangelji nebeshko kraljéstvo hishnimu gospodarju vpodobi, rekózh: „Nebeshko kraljéstvo je enako hishnimu gospodarju, ki je sjutraj sgodaj shel delavzov v' svoj vinograd najémat.

I.

V. 1. Kdo je tajisti, ki sjutraj sgodaj delavze v' svoj vinograd najéma? Nash ljubesnivi Ozhe nebeshki. On je najémat in klizal, kakor priden hishni gospodar, she sgodaj v' starim testamenti skos svoje

flushabnike, je klizal skos svojiga lastniga Sina v' novim testamenti, ino she klizhe sdaj skos boshje namestnike v' svoje kraljéstvo sv. katoljshke zérkve na semlji. — Kogá klizhe? Naš svoje otroke, katere sa dedizhe ali erbe boshjiga kraljéstva poslavití sheli, de bi prishli, njemu svešto flushili, ino vezhno isvelizhani bili. — Kam naš klizhe? V' svoj vinograd sv. kerfhanške vére ino pravizhniga sadershanja, kteri vinograd je safadil sam boshji Sin, Jesus naš isvelizhar. — Kdaj naš klizhe? Zelo našhe shivlenje, od perve ure našhe mladosti do ednajste ure našhe starosti, de bi se k' njemu na dobro délo podali, zel den shivlenja našhiga na semlji obilno dobriga storili, ino si veliko plazhilo na vezher svoje smerti saflushili.

V. 3. Ozhe nebeshki klizhe neprenehama ljudi na svoje delo; pa le malo se jih o prvi uri svoje mladosti s' vlim v' njegovo flushbo podá, sakaj, dokler je zhlovek mlad, ne stori dobriga rad. — On klizhe sopet zhloveka, kedar se she odrashen sam spametuje. Veliko se jih ostarlivih o deveti uri v' njegovo flushbo podá, pa dosti jih she na tergi pregreshniga svetá saostaja, ino poboljshanje le na starost odlága. Dobrotliv Ozhe jih ne odvershe; she ob ednajsti uri njihove starosti jih klizhe v' svoj vesel vinograd pravizhniga shivlenja, ino kolikor se jih tudi tistokrat v' njegovo flushbo podá, jih ljubesnivo med svoje delavze vseme. Ako si persadevajo storiti, kar je mogozhe, to sadno kratko uro na vezher svojiga shivlenja: enako plazhilo njim bo dal, kakor nar pervim, kateri so sizer zel den svojiga shivlenja v' flushbi boshji delali, pa si toliko persadeli niso; sakaj Bog ne bo gledal, kako dolgo, ampak veliko vezh, kako svešto njemu flushimo. Tudi naš saléga preljubesniviga Ozheta mili glaf: „Pojdite tudi vi y' moj vinograd, ino kar bode prav, vam hozhem na vezher shivlenja plazhati.“ Ob kateri uri se pa hozhmo v' njegov vinograd dobrih del ino pravizhniga shivlenja podati? Oj ne odlagajmo do ednajste ure svoje starosti: tistokrat bi bilo morebiti she preposno, dokler ne vémo, ako jo doshivimo. Ravno to uro se primimo svojiga pravizhniga dela; sakaj to dolshnost naš deneshni sv. evangelj uzhí.

II.

1. Zhlovek je po storjenim grehi k' teshkimu delu obfojen: „V' puti svojiga obrasa, tak je sgovoril pravizhen Stvarnik pervimu ozhetu, bosh jedel svoj kruh.“ Skos greh je svojo svelizhavno frezho sgubil, skos delo si jo mora s' boshjo pomozhjo sopet perpraviti, sovrasen greh satreti, ino tak v' svoje svelizhanje priti, dokler njemu Bog po vsm stvarjenji veléva: „Zhlovek, komaraj, ino jes bom tebi pomagal!“ — Bog nozhe, de bi zhlovek zelo svoje shivljenje bres dela bil, ino zelo vezhnost bres plazhila ostal; sa to govori denashen sv. evangelj, de klizhe ino najéma, kakor skerben gospodár, o rasnih urah ljudi sa delavze v' svoj vinograd. — Kako velika je dobrota ino milost nashiga gospod Boga! Vskakimu zhloveku, v' slednim stani, je dal on svoje talente: mozh ino priloshnost, de bi s' njimi, kakor sveft hlapez, barantal, veliko pridobil, ino enkrat na rajtingi veliko plazhilo prijél. Sa to pa tudi ni zhloveka, ne stana, de bi delati dolshen ne bil. Naj bode bogat ali vboshen, naj bo gospód ali kmet, truditi se mora sam sa sebe, pa tudi drugim dobro storiti, ako hozhe vezhno plazhilo prijéti.

Nefkonzhna je ozhetna skerb nashiga gospod Bogá, ki se ne navelizha, naf vabiti v' svoj svelizhanski vinograd. On naf klizhe skos svoje flushabnike, skos dobrote, katere nam daja, skos nadloge, ki nam jih poshila, skos svojo gnado, skos katero naf v' nashim ferzi budi, de bi nam le samogel dati enkrat vezhno plazhilo. Kako velika pa je nasha samuda, s' katero se ne navelizhamo njegovimu sv. glasu se vstavljati ino se sogibati pravizhnih del, dokler stojimo na shirokim ino velikim tergi svoje lenobe!

2. Bres dela stojijo, kakor lenuhi, vsi tajisti, ktéri sebi nobeniga praviga stana ne sberejo, se nobeniga dela prav ne primejo. Oni delajo sebi krivizo, revshino ino sromashtvo, sakaj: „Lenuha glad vmori, kér nozhe delati njegova roka.“ (Prip. 21, 25.) Lenoba vmori njihovo dusho skos skulhnjave, katerim se s' delam ne branijo; sakaj oni so stojezhi vodi podobni, katera se vsmradí ino

sgnije. Lenuhi delajo krivizo svojim blisbnim, kër po nevredno to savshivajo s' mehкими rokami, kar drugi s' kervavimi shuli teshko perpravljajo. Oni so pedobni sovrashnim mólam, kateri le s-branjeno shito snédajo. Lenuhi kradejo Bogu drag ino slat zhal svojiga shivlenja, kateriga, namesto v' dobro obrniti, le v' nezhemarnost sakopajo, kakor malo-priden hlapez svoj talént. Kolikokrat se vezhéno lonze po njih osíra, tolikokrat njim hozhe povedati: „Glejte! Spet je den pretekél, sguhlen na vselej sa val. Kako plazhilo vam bo sa tajistiga dal Gospodár nebéf ino semlje? Ravno to plazhilo malovredniga hlapza po sv. evangelji, katerimu je rekel, vseti talént ino drugimu pridnimu dati, njega pa svesati ino vrezhi v' vunajne teme, kjér je jok ino shkripanje s' sobmi.“ (Mat. 25, 28.) — Bres déla stojijo, kakor lenuhi, pofvetneshi, kateri se gonijo po igrazhah, dobrih voljah, po ofhterijah, tabernah ino slabih tovarshijah. Vse njih kratkozhasje je gola lenoba, ino she hujshi, kër zhlovek nikoli zhisto ne prasnuje: ako dobriga ne pozhne, pa hudo dopernasha; zhe si zhednosti ne nabéra, greshi. Sa lenuham se potikajo vse hudobe, katere lenoba sa svoje hzheri imá, sakaj lenoba je koskata mati veliko pregréh.

Bres déla stojijo vsi tajisti neumneshi, ki se v' opravke drugiga stana vtikajo, svojelastne pa samudijo. Komur delo svojiga stana mersi, ino le le ptujih opravkov podstopa, si ne bo s' nobenim kruha flushiti samogel, sakaj devet rokodelzov je defet stradavzov. Vlaki taki je pred Bogam lenúh, ki ne bo vprashal: v' katerim stani si bil, ali pa koliko rododélstev si vedil, ampak kako si svoje delo opravil. Vlakiga bo le po njegovim stani enkrat poplazhal.

3. Kaj pa pomaga, naj si zhlovek zel svet sa svoje truplo perdobi, ako pa na svoji dushi sanikarn shkodo terpi. She veliko hujshi lenuhi so tedaj po duhovsko vsi kristjani, kateri bres boshje flushbe ostajajo, se raji po stranških potah pohajajo, kader brumni delavzi v' vinogradi Jesusovim boshjo besedo poslušajo, tajisto v' svojim ferzi skos premishlovanje obdelujejo, de lepi sad svetih zhednost pernese. — Ino koliko je med nami takih lenih krist-

janov, kateri v' svoji nevédnosti sanikarno na pogubljeno zhakajo! Oj de bi vender enkrat saflifhali Jesufov glaf: „Kaj stojite tukaj bres déla?“ in de bi fhli sa svojo vbogo duſho delat v' vinograd ſv. kerſhanske zérkve, kjér ſe jim boſhji nauk raſlaga, ino vezhno plazhilo ponuja.

III.

Kdo med nami, kriſtjani moji! bo ſamogel pre- rajtati, koliko ur, dni, ino morebit' lét, je ſhé bres pravizhniga déla ſapravil? Le pétdeſet lét komaj ſploh doſhivimo: pol tajiſtih preſpimo, zheterti del v' mladoſti vezhkrat ſatratimo, ino ſhe zelih petnajſt lét nam ſkoraj ne oſtane, de bi jih prav na dobro obernili. Kako malo pa je to proti dolgi vezhnoſti, ſa katero tukaj ſluſhimo! Ne odlagajmo tedaj, temuzh o prvi uri ſvoje mladoſti ſe v' vinograd goſpodov podajmo, ſakaj ſkos zelo ſhivljenje ſi je ſhe lahko obilno ſafluſhiti, kar ſe ſkos ene ure na ſtarof teshko, ali zelo vezh ne more. „Iſhite goſpoda, naſ opominja prerok Jeſaia, dokler naſ ſhe on vabi, ino ſe ſhe najti dá; enkrat bi ga iſkali, pa bi njega ne najdli.“ (Jes. 55, 5.) Ako ſmo pa ſhé veliko ur, dní ino lét v' ſvojim ſhivljenji dobriga ſtoriti ſamudili: od ſdaj ſa naprej nobene minute ne odlagajmo vezh, iti na delo poboljſhanja v' vinograd goſpodov, ino kar bode prav, nam bo on dal. Teshko nam ſzer pogof to hodi, butaro ſvojiga ſtana noſiti, ino vrozhino ſhivljenja terpeti; alj ſaj je pa tudi plazhilo lepo ino obilno, ki naſ na vezher naſhiga ſhivljenja zhaka, ino to naſ naj veſelo na delo perganja. „Nobeno délo, velí ſv. Hironim, ſe ne ímé terdo doſdévati, noben zhaf predólg, s' katerim ſe vezhno velizhaſtvo perpravlja.“ Vbogajmo radi Goſpodarja nebés ino ſemlje, ki naſ vabi na délo v' ſvoj vinograd, ino naſ na pridnoſt opominja, rekozh: „Delajte, (vſaki po ſvojim ſtanu, ſkerbite ſa iſvelizhanje,) dokler je den, ſakaj pride nozh, kjér no- beden ne bo delati mogel.“ (Jan. 9, 4.) Amen.

XVIII. Druga predpepelnižna nedelja ali Sekfagesima.

Od poslušanja boshje besede.

Od sejávza in semena. Luk. 8, 4 — 15.

Zhlovek, popoten vboshzhek na semlji, kruha potrebuje sa truplo; pa tudi sa dušno mu je popotnize potreba, dokler hodi is zhasnosti v' dolgo vezhnost. Pervi shivesh nam is semlje perraste; sa duhovsko hrano nam je pa Jesus sernje is nebéf prinesel — sernje, ki raste is semlje spet v' svete nebefa nasaj, ino zhloveka po poti is zhasnosti v' vezhnost redí. To je sv. seme besede boshje, od kteriga nam v' denesnim sv. evangelji Jesus, nash ljubi uzhenik, tak lepo pripodobo rasloshi. Ljubi kmetje! zhe nobeden, tak saj denesni sv. nauk se vas mora prijeti; sakaj, prav po domazhe vam ga Jesus raslaga, vashe vsakdanje délo vam sa uzhenika dá.

I.

Grosa ljudi je Jesusa obsulo: veliko je bilo njegovih poslušavzov, pa malo svestih posnénavzov njegoviga sv. nauka. — Kakorshna je semlja, tako sternéno (shito); kakovo serze, tako po nauku shivlenje: to jim je hotel prav shivo pokasati v' lepi podobi od sejávza.

V. 5. Sejávéz se je podál, svojiga dobriga semena v' zherno semljo s'jat, de bi obilno dobriga sadú obrodila. Semlja seme prijela, pa ni ga povsod lepo vselenila, kér ni vsa sa to pripravljena bila. Nekoliko semlje je sateptane, vsa njena rodovitnost je prezh. Seme, ktero prejme, le sverhoma obleshi, ktero ljudjé poteptajo, ino pisane ptize posoblejo, dokler se semlja ne preorje ino prevlezhe. Nekaj semlje na presuhim lesi, in kamnita poshanza

bres mokrote ne porodi: kar semena na njo pade, vsehne in sagori, ako ni pohlevniga desha, de bi jo obilno pomozhil. She vezh je semlje opushene, s' ternjam sarafhene ino s' frebotjam sapletene: semlja je szer rodovita, alj prevezh v' globoko savita ne more dobriga sadu pognati, dokler se prevezh hudo obrashta, ino vse dobro sadushi, ako pridniga gospodarja ni, de bi jo zhedil. Vender se dobre shlahne semlje tudi najde, ki lepo obdelana ino ozhejena sheljno semena zhaka; sonze njej sije, desh njo pomaka, lepo oseleni, ino sa eno serno semena po dvajset, trideset, shtirideset, tudi po sto sern obrodi, in svojim obdelavzam obilno shivesha daja.

V. 8. Lepa in gladka je Jesufova prilika bila; ona je szer ljudem, ki so okolj stali, k' ferzu shla, pa ni se vsakiga svesto prijela. Ravno sa to tudi Jesus k' njim na vel glaf savpije: „Kdor ushefa sa poslushanje ima, naj poslushta, kaj prilika od zhloveshkiga ferza pove: kaki de so ljudje per poslushanju boshje besede.

V. 9. Nar svestejshi poslushavzi Jesufa so bili njegovi uzhenzi. Tudi na to lepo priliko so bili vsi eno uhó. Ravno sa to so njega she dalej od tega nauka, ki jim ga v' podobu da, salfishati sheljni, kaj vse to: sjavez, seme ino rasna semlja pomeni. Jesus, boshji uzhenik, vselej pripravljen uka sheljnim ferzam boshje skrivnosti rasodevati, se prijasno k' njim oberne ino svoje uzhenze poshtima, rekózh: „Vam, vi isvoljeni moji poslushavzi, ki besede mojiga nauka vselej tako na tenko poslushtate, se odkrivajo vse resnize boshjiga kraljestva, de sposnate, kar je sa isvelizhanje vediti ino storiti potreba; drugi pak, ki ferza ukoshelniga ino sa poslushanje pripravleniga nimajo, zhe ravno gledajo v' podobah, kaj se godi in kako je shiveti potreba, vender, na dushi slepi, ne vidijo: zhe ravno prilike, ki jin dajam, poslushtajo, se jih le malo, ali zelo ne prime. Sa to pa tudi ne sastopijo, kar slifhijo, dokler jim ni sa vse to mar. Glejte tedaj, kaj besede moje prilike povejo.

V. 11. Sejavez sim jes, od Boga poslán uzhenik, seme je boshja beseda, ino semlja je ferze tajistih, ki mene ali namestnike moje poslushtajo. Boshji

nauki ferze sadevajo, pa se ga vezhi del ne primejo; sakaj, kakor je semlje nekoliko satrene ino vglajene, de bo vse seme, ki na njo pade, poteptano, ino od ptiz posobano: ravno toliko je od posvetne, greslne navade vglajenih ferz. Besede boshjiga nauka jih sadevajo, oni tajiste tudi vérjejo, vender po njih ne ravnajo, ampak se le posvetne slege deršijo. Pride navada greslnih priloshnost, ino vse sasilhano dobro v' njih satere; perletijo skushnjavzi, hudizhovi flushabniki, kakor pisani ptizhi, ino po svojim sapelivim napelvanji vse dobro is zhloveshki-ga ferza poberejo. Serze takih ljudi je vglajeni zesti podobno, po kateri jih veliko gre svojimu pogublenju naproti; najravno vérjejo, svelizhani vender ne bodo.

V. 13. Kakor je nekoliko semlje na skali presuhe, ki nima sa semenko rast sadošti mokrote, tak je tudi veliko zhloveshkih ferz, ki so sa dobro nestanovite. Oni prejmejo s' ferzhnim veseljam besede boshjiga nauka, pa le tako dolgo, dokler jih je dopolniti lahko; ako jih pa kaka skushnjava pomoti, ali kaka sila sa sguhó ali majhen dobizhek sadene, bersh sastojijo, savershejo resnize boshjiga nauka, ino s' pregreslnim svetam potegnejo. Taki ne vedó, de nebeshko kraljéstvo silo terpi, ino le, ki stanovitno poterpijo, ga bodo posedli. — Ravno kakor je nekoliko semlje s' ternjam saráshene, je tudi veliko zhloveshkih ferz sapletenih v' hude greslne navade. Serze takih je sfer dobro, pa sa vse pravizhno ino krivizhno odperto: beseda boshja se jih rada prime, ino jih gine; alj bersh ko se v' svoje poprejne sadéve povernejo, vse njih sklenjeno poboljšhanje mine, njih greslne navade, posvetne prasne skerbi sa minejozhe bogastvo besedo boshjo sadushájjo, ino hladno, dobrotno shivljenje jo samori. Dokler pregrehe v' zhloveshkim ferzi rastejo, mora boshja beseda mertva ostati, ino sa svelizhanje dobriga sadú ne more obrediti. Taki ljudje se na posvetno sanashajo, vezhno pa v' némar pushajo. Oni so neumneshu podobni, ki je svojo hišo na pések fosidal: le kratek zhas je lepo stala, hitro prishla je burja, plóha potegne, povódnja vstane, hišo podere, ino rasdertje njeno je veliko in shalofno.

V. 15. Vender se najde, kakor dobre semlje, veliko tudi pravih poslušavzov s' dobrim ferzam,

ki besedo nebeskiga nauka svesto poslušajo, tudi v' svojim serzi ohranejo, ino she lepši v' svojim shivljenji pokashejo. Dobre déla, svete zhednosti so shlahni sad, ki is njihovih bogabojezhnih serz, kakor is dobre rodovite semlje, raste. Oni so podobni modrimu moshu, ki svojo hisho na terdo skalo soida: naj ravno burja buzhi, ino plóha potegne, hisha le nepremakliva na skali stoji, kér je na skalo sidana. — O de bi tudi mi, moji poslušavzi, vsi taki bili!

II.

Vi, ljubi kmetje! obdelujete svojo semljo na polju ino v' gorizah od leta do leta, kér vam lepo shetvo ino obilno branje (tergatvo) obéta; sazhnite tudi enkrat duhovsko semljo svojiga serza prav obdelovati, s' nebeskim semenam boshje besede skerbeno obsévati, de vam shlahen sad vezhniga veselja rodila bo. Alj veste kako? Ravno tako, kakor semljo na vasim polji.

1. Séme boshje besede se mora na semljo zhloveshkiga serza prav pridno sjeti skos poslušanje boshjih nauk v. Zhlovek nobén sadošti ne sná, nar manj pa boshjiga nauka; sakaj neskonzhni vezhni je Bog, neskonzhne tudi boshje resnize: nikdar jih sadošti sposnali ne bomo, nikdar sadošti svoje dolshnosti do njega spolnili. Jesusovi uzhenzi so zele tri léta Jesusa poslušali, in vender jim je sadnizh she rekel: „Vam she veliko imam povédati, pa mene sastopiti ne morete:“ koliko bi imel on povédati she le nam, ki nauka njegoviga zelo malo, pogosto tudi nizh ne poslušamo. Boshjo besedo poslušati je od dné do dné, od leta do leta naša dolshnost, sakaj: „Srezhen je, ki boshje postave premishluje dni in nozhi.“ (Pf. 1.)

2. Séme boshje besede se mora serza prijéti ino v' tajistim ohraniti. Kaj pomaga v' zérkvi prostor podpirati, pa nizhéfar se nauzhiti. Kdor hozhe skos poslušanje boshje besede pravi svelizhanški dobizhek imeti, mora svoje serze, kakor semljo na njivi, perpraviti. Kader se k' boshjimu nauku gré, se mora serze vsih gresnih misl ozhstiti, sakaj: „Boshja beseda je sveta, veli sv.

Krisostom, ino ne hode v' nemarni posodvi prebivala." Terdoba serza se mora rasvlashiti s' pravo serzhno molitvijo, mora se sv. Duh sa gnado profiti; sakaj, njegova gnada je zhloveshkimu serzu, kar semlji juterna rosa, ki jo lepo vseleni. Uzhenika svesto poslufhati na vsako besedo, ne pa gledati na pridgarjovo perfhono, sakaj skos njih sam Bog govori, ino Jesuf pravi: „Kdor jih poslufha, mene poslufha.“ (Luk. 12.)

3. Bog pa nima rad samo poslufhavzov svoje sv. besede, ampak delavzov. (Rim. 2, 13.) Seme boshje besede se mora s' zhloveshkim shivlenjam tako sdrushiti, de se vse shivljenje po tajisti spremeni. Kaj bi pomagalo, se v' ogledalo gledati, svoje madeshe viditi, pa bersh, ko se oberremo, sopen posabiti, kaki smo, ino se zhisto ne vmiti. Tak bi gresnik bil, ki bi po nauku boshje besede sam sebe boljshati samudil. — Kaj pomaga piti ino jesti, ako shelodez shivesha ne terpi. Ravno taka bi bila s' zhlovekam, ki bi vse boshje nauke slifhal, pa jih spet posabil. „Srezhen je, pravi Jesuf, ki boshjo besedo poslufha, pa tudi v' svojim serzu ohrani.“ Kar mi po boshji besedi verjemo, mormo v' djanji fkasati; kar mi terduo saupamo, vse to mormo svesto ifkati; ino kar ljubimo, Boga, narvezho dobroto, si mormo persadevati, de njemu dopademo.

4. Seme boshje besede se mora v' zhloveshkim serzi svesto pléti, vse hude navade odvrezhi, sakaj v' enim serzi hudo in dobro skupaj rastiti ne more. Potreba je tudi brane sa zhloveshko serze, in ta so krishi ino nadloge: s' njimi Bog zhloveshko serze povlezhe, ino sa svoje nauke perpravno stori. Sa tega del le v' poterpeshlivim, krotkim serzi narlepshi zbednosti rastejo.

5. Seme boshje besede se mora s' sonzhno toplotó ino mokrotó blagomilosti boshje ogrevati ino rofiti; sakaj, kar je objani semlji sonze ino desh, je milost boshja zhloveshkimu serzu. Sa polvezhujozho gnado moramo vezhkrat profiti, ino Ozhe nebeshki bo obilno sv. Duha tajistim dal, ki ga sa-nj profijo. Sveti sakramenti so shivi studenzi, po katerih gnada boshja v' zhloveshko serze rosi; kristjan, ki tajiste pogosto

prijema, svojimu serzu nebesko mokroto milosti boshje sajema, s' katero polita beseda boshja lepo zveti; ino tako je zhlovek po besedah sv. pisma drevesu podoben, ki sravno tekozhiga studenza raste, katerimu se berstjé ne posushi, ki nosi sad o svojim zhasi, ino kar koli bo pozhél, mu po frezhi pojde. (Pf. 1.)

III.

Ljube dushe! le ne posabite, de ste popotniki, samo le kratek zhas tukej na semlji. Hozhete vi frezhen pot iméti, prav dobro tovarshijo ino vshitno popotnizo si morte preskerbéti. „Svestejshi tovarshije ni, pravi brumni David (Pf. 19.), kakor beseda boshjiga nauka. Ona podpira slabiga popotnika, kateriga grešno nagnenje premaguje, de v' dobrim ne omaga.“ Beseda boshja kashe pot pravizhniga shivlenja, de se zhlovek ne smoti, in ne sgreshi; ona zhloveku v' nar hujshih temah pregreshniga svetá lepo sveti, mu veselje poslajsha, ino shalostniga rasveseli. Sa to si jo je David sa svojo tovarshizo isvoljil, ino jo zel zhas shivlenja rad premishloval. — Zherna semlja, dobra mati, nam shivesha daja sa truplo, ki je le zhervizh te semlje; dobrotlivi Ozhe nebeski nam daja duhovsko hrano ino jéd sa dushe, katera je boshje rodovine, ino beseda boshjiga nauka. „Jes sim, pravi Kristuf, pot, resniza ino shivlenje: nobeden ne pride k' Ozhetu, kakor skos mene.“ (Jan. 14, 6.) Hozhete, kershanske dushe! k' Ozhetu priti: nauka Jesusoviga se morte svesto dershati. Nebo ino semlja bota préjshla, njega boshji nauki pa nam vezhno ostanejo. Amen.

XIX. Tretja predpepelnižna nedelja ali Kvinkvagesima.

Od dušne slepote.

*Jesuf osdravi slépiga per Jerihi. Luk. 18,
31 — 43.*

Dvé posebni rezhi nam kashe denafhen sv. evangelj: slepoto na dušhi, ino slepoto na trupli. Kakor shalostna je telesna slepota, ne glédati ruméniga sonza po dnevi, ne viditi bele lune po nozhí: she veliko strashnej je dušna slepota, sa to, kér dušhen slepez nozhe svoje dušne slepote sposnati, se svoje shkode ne varvati, dokler v' njo ne pade. — Podoba dušne slepote so nam nesastopni Jesufovi uzhenzi, podoba telesne slepote nam je slepi vboshzhek per Jerihi v' denafhni evangeljski pergodbi.

I.

V. 31. Sadnokrat se je Jesuf v' Jerusalem spravljal, velikonozhen prasník obhaját. Naménil se je dátí tamkaj svoje shivljenje sa odreshenje zéliga svetá. De bi se njegoví uzhenzi skos vse prihodno ne oplashili, kar se bo s' njim godilo, jih je sazhél na to perpravljati, ino jim svoje terplenje napovedováti. „Glejte, je djál, gor v' Jerusalem grémo, ino tamkaj bote vidili, kako se bo s' menó godilo. Moji sovráshniki bodo mene nevérníkam, Rimskim vojshakam, isdali. Le ti mene bodo saplivali, rastepi ino sadnizh vmorili; pa na vse to bom tretji den sopet od mertvih vstal. Tako so preroki od mene napovedali.“ — Uzhenzi Jesufa shálostno glédajo ino molzhijo: njim ne gre v' glavo, kar on govori. — Kakor visoke so nebefa od semlje, tako navskrish so boshji sklepi od shelj ino misl zhloveka, ki, slep na svoji pameti, rasvetlenja boshjiga nima. Dostokrat

smo prigodkov veselili, ki so naša gotova nesrežba: pogosto pa shalujemo, ker naš Bog v' našho srežbo peljá. Ako se hozhemo vselej prav nositi, hodimo voljno sa Jesufam, kakor njegovi uzhenzi.

V. 35. Doshli so bliso mesta Jeriho. Mémo slépiga siromáka grejo, ki je sa zestó vbogajme profil. Do terdiga slép sazhne vboshzhek na uha vlezhi, kdo tako mémo njega hrumi. On poprašha, kdo de mémo gré, ino své, de je Jesuf is Nazareta ravno mémo njega na poti. Bersh, ko sa slislihi, de je tako bliso vfigamogozhni Pomozhnik, sazhne na ves glaf vpiti ino profiti: „Jesuf, sin Davidov! ti obljubljen Mesija, rojen kraljéviga rodú, skashi mi vsmilenje!“ Srezhen, kdor svojo nesrežbo, kakor le té slepez, o pravim zhasi sposná, ino svojiga pomozhnika ravno tako bliso imá! Bliso je tudi nam Jesuf, perpravlen vselej pomagati; imejmo le tako shivo véro ino terdno saupanje v' njega, kakor té fromazhek sa zestó.

V. 39. Kakor nevsmileni so bili eni Jesufovih spremeljavzov, kateri so vboshzheku molzhati sapovedvali: tako vsmilen je njemu bil Jesuf, ki ga rezhe k' sebi perpeljáti, ino ga poprašha, kaj od njega sheli? „Nizh drugiga, Gospód, kakor de bom vidil.“ Jesuf njemu rezhe: „Sa to, ker ti v' mene táko véro, ino toliko saupanje imásh, spregledaj!“ Ino kakor bi trénil, se sazhne ogledovati, hvali Boga s' vsmim ljudstvam, ki je to vidilo, ino veselilo sa svojim dobrotnikam gré.

II.

Kolikokrat sadobivljamo tudi mi po vsi obilnosti veliko boshjih dobrót; pa ravno po tajistih se radi od Boga oberremo ino svojo dušho oslepimo. Is te nevarne dušhne slepote naš sv. mati katoljšhka zérkev sdramiti sheli, nam rezhe denes, sadno nedeljo rasujsdaniga pušta, evangelj od slépiga brati, de bi mi s' svojim duham spregledali, ino v' prihodnih postnih dnéh sveto terplenje Jesufovo spremishlovali, kakor njegovi svesti uzhenzi.

1. Sakaj pa niso uzhenzi Jesufovi sastopili, kar jim je Jesuf od svojiga terplenja napovedoval? Sa to, ker so bili she polni posvetnih misl ino shélj. Le

posvetno kraljestvo je njim po glavi hodilo, ker bi bili radi v' tajistim poglavarji sedeli. Oni so bili vidni sa za fno, pa slepi sa vezhno. Ravno to je pervo snamenje dushne slepote. Poglejmo ozheta, ki se trudi nozh ino den otrokam sa posvetno blagó, jih lepo uzheti pa v' nemar pušti: poglejmo mater, ki svoje sine ino hzheri vse posvetne shege uzhi, kako bi se lepshi nosili ino rasnjdsanimu svetu dopadli; vse malopridnosti jim pa spregleda, vse nespodobno sadershanje jim po volji pušti. Kaj pomaga otrokam vse to posvetno, naj si bodo she tako premoshni in premeteni, ako njih dusha shkodo terpi. (Mat. 16, 26.)

Poglejmo posvetnesh a, kako si persadéva, vse snati, kar koli ljudjé shtimajo, kako se napénja sa posémeljko zhaft ino imenitnost; kako si perpravlja s' vso mozhjó le vezh ino vezh premoshenja, savshiva vse dobrote svetá, ne mara sa vezhnost, ne sa Bogá, duhovsko vse sanizhuje. Kaj pa bo imel sadnizh od vsiga téga, kader se njemu porezhe: „She nezojshno nozh bo tebi tvoja dusha odvseta.“ (Luk. 12, 20.) On, slep na dushni, je to boljshhe sanemaryl, ino to slabshi obdershal, kakor slepez, ki ménja sa kuprast shešták slat zekin; kateri po otipanji misli, de debelshi shešták od tenkiga slatá vezh vrednosti imá. — V' dushni slepoti je vsaki shtimanoglavz, ki sam sebe visoko nosi, de bi bil od drugih shtimán, ino ne verjame, de bo savoljo ravno téga povekshovanja od drugih le sanizhován. V' enaki dushni slepoti je vsaki lakomnesh ali vohernik, ki ne vidi, de po svoji skoposti sam sebi shkodo dela, drugim pa priloshnost napravlja, de bodo s' njegovim nakopizhanim blágam po spravljivoosti greshili. — Ravno v' taki slepoti je vsaki nezhisti loternik, kateri ne vidi, kako po gnusobi nespodobne sládnosti svojo dusho ino truplo mori, ino kakshino shalost ino framoto si on sa konez perpravlja. — Tako oslepijo vse pregrehe zhloveka, de pravo steso isvelizhanja svojiga sgreshi, ino mora v' svoji greshni slepoti vekomaj konez jémati. „Njegova pot v' pogublenje peljá, pa njemu se vender prava pot sdi.“ (Prip. 14, 12.)

2. Od kodi pa prihaja tolika dushna slepota? Ona pride pervizh: is pomankanja potreb-

niga poduzhenja v' sv. keršhanski véri. Kolikor véra oslabí, toliko pamet zhloveška oflepi. Kdor sazhne boshje nauke v' nemar pušhati, kogar ne veseli, Bogá ino njegovih sv. lastnost sposnavati, ne dolshnosti svojiga stanú bolj na tenko svedavati: on je oflepél na poti keršhanske pravize ino resni e. Kakor popotniku ob silo meglénim vezheri, kader dalej ne vidi, ko s' rokami feshe, ravno tak se na dušni flepimu godí. On le samo to vidi, kar je posvetniga okoli njega; nebéf pa, ki so nad njim, pekla, ki je pod njim, pohujšhanja, ki je sa njim, strašne vezhnosti, ki je pred njim: v'figa téga ne sagleda.

Dušna flepota isvira drugizh: is shivlenja grešh niga, po katerim zhloveško ferze dobrimu odmerje, in dušna svetloba oslabí. Navádniga gréshnika svete rezhi vezh ne veselijo: on se v'liga svesto ogiba, kar bi njega v' krivizhnim veselji splashilo. „Sa to, pravi Jesus, je prishla luzh na té svét; ljudje so pa bolj temo ljubili, kakor luzh, kér so njih dela hudobne. (Jan. 9, 40.) Per grešh nimu zhloveku svetoshelja omaguje, molitev pésha, svestoba ga sapuška, flushba boshja mu sazhne merséti ino vse dobro per njemu odmira. Takimu se godí, kakor letézhi ptizi, katera si vezh s' perutami pomagati nozhe, ino fama od sebe v' strašne gošhave sapade. Le vezhi prihajajo smote, v' katere pada; kdor ga hozhe uzhati, ga le rasdrashi. Le hujshi dopernasha hudobije, nizh ni vezh gerdiga, zhéfar bi se fra-moval. Pregrešhne navade oglushijo njegovo vést, oflepijo, kakor temen oblak, njegovo duhovsko oko, de nozhe vezh sposnati, kar je prav, de ne sagleda lastne nevársbine vezh, ki se mu pod nogami odpira. Zelo spregledati se boji, de bi strašnosti, v' kateri je, ne vidil. „S' ozhmí ne vidi, s' ferzam ne saštopi, ino se ne spreoberne.“ (Jan. 12, 40.) Shtrašen-ga sa vse take na dušni flepe je, kakor Jerusalemfkiga mesta, nad katerim se je Jesus milo rasjokal, od Boga sapušenje. „Hudobni se védno mó-tijo v' svojim ferzi, sa to sim persegel: Ne pojdejo v' moj pokoj.“ (Pl. 94, 11.) Oj strah ino grosa tolike dušne flepote! „Slepote, pravi sv. Avguštín, katero le sam Bog osdraviti samore.“

Sa flepoto telešnih ozhi she rastejo vender sdravila na semlji; sa dušno flepoto pomozhi ni, ako

ne pride is nebél od Ozbeta svetlobe. Veliko je sdravnikov, ki osdravljajo flepe ozhi: le en sam pa je, ki slepo duho rasíveti, Jesuf Kristuf, ki govori: „Jes sim luzh na svet prishel, de vsaki, kateri v' mene vérje, ne ostane v' temi, ampak bo imel luzh shivlenja vezhniga.“ (Jan. 12, 46.)

III.

Zhlovek! ti ihesh pomozhi, ako se sazhne tebi kaliti tvoj telesni pogled; ino prav storish, sakaj je tvoja dolshnost. Le na ljubo nebeshko luzh svoje dushe nikar ne posabi, slepote svoje pameti pregnati ne samudi, temoto svojiga serza rasdeniti naj tebe zhres vse drugo skerbi. Ako si v' nevarnih prilóshnostih, sveto luzh milosti boshje sgubiti, ino zhe si jo she morebiti tudi sgubil skos posvetne smotnjave, klizhi kakor flepi vboshzhek v' Isvelizharja svojiga: „Jesuf, sin Davidov! vsmili se mene, daj, de bom vselej vidil, kar je dobro ino prav.“ Pusti se peljáti k' svojimu Isvelizharju po zhisti spovedi, de bosh sopet spreglédal; podáj se sa njim po poti praviga poboljšhanja; hodi po luzhi, dokler imash luzh, de tebe tema ne obide (Jan. 12, 35.), ino de srezhno po stesi resnize ino pravize v' vezhno isvelizhanje dojedesh, kjér bosh s' vsimi isvóljenimi vezhno luzh gledal. Amen.

XX. Perva postna nedélja.

Od posta.

Jesuf se v' pushavi posti, ino je skushan.
Mat. 4, 1—11.

Védno se sapelivi svét ino sveta mati katoljshka zérkev vojskujeta: kar je on skos rasujsdanje pre-

težheniga pušta med krifljani popazhil, ona skos brumno sdershanje svetiga pošta popraviti shel. Ravno sa to prepové všim svojim věrnim otrokam posveten trush ino veselje; ravno sa to se bère v' deneshne pervo poštno nedeljo sv. evangelj od Jesusoviga pošta ino premaganja sapelivih skushnjav.

I.

V. 1. Shel je Jesuf od potoka Jordana, kjer je bil keršhen ino všim sa odrefnenika oklizan, v' samotno pušhavo. Boshji duh ga je peljal, se sa naf poštit, molit ino perpravljat na veliko opravilo, de bo svet uzhati ino svelizhati sazhel. — Glejte! sam boshji Sin se je perpravljat, prēden svojiga dēla podstopil: koliko bolj se je nam slabim ljudēm perpravljati potreba, kedar koli se zhēfar posebniga lotimo.

V. 2. Ni zhlovēka bres skushnjave, ino ga ne bo; tudi Jesuf je bil kakor zhlovek skushan. Kedar se je po boshji mozhi, ki je njegovo truplo shivēla, she zelih štirideset dni ino nozhi prepoštil, ino ga sazhne glad premagati, se njemu peklenški sovrashnik perdrushi. Vedil je sapelivez pervih starishov, de bode ravno tē Jesuf vse to popravil, kar je Adam po pervim grehi bil sapravil; sa to poskusi, tudi isvelizharja, ako bi mogozhe bilo, sapeljāti, ino sopet isvelizhanje zhloveshko podrēti. „Ako si ti boshji Sin, je ves prijasen satan Jesufu rekel, kaj bosh toliko lakotoval: samo tēmu kamnju rezi, naj se v' kruh spremenī, ino bosh jēdel.“

V. 4. Jesuf se je sa to skushati puštil, de bi nam všim pokasal skushnjave premagati. Njemu, boshjimu Sinu, je bilo sa ref mogozhe samo s' enō besedō kamnje v' kruh spremenīti; pa kaj pomaga, ako truplo kruha ino vsiga posvetniga dovolj imā, dušha pa boshje refnize ino pravize stradati mora. Sa to je rekel Jesuf satanu: „Sveto pišmo govori: Zhlovek, ki imā dušho ino telō, ne shivī samo od kruha, ampak tudi od vsake boshje besēde, ki zhloveka ne le s' kruham, ampak tudi na drugo zhudno visho lahko preshivī.“ (V. Mos. bukv. 8, 3.) — Ravno tako tudi posvetna skerb sa jēd ino pijāzho pogosto skusha, ino v' mnogotere krivize, v' golfijo, tatvino

ino lakomnost naj sapeljuje. Spomnimo se tudi mi na besede sv. pisma, ki pravi: „Kaj pomaga zhlo-veku, naj si ves svet perdobi, ako pa dusha shkodo terpi.“ (Mat. 16, 26.)

V. 5. Perva je skushnjavzu spodletela; pa nje-mu she ni sadofti. V' Jerusalemsko sveto mésto Je-susa peljá, na verh gladke strehe visokiga tempelna, ki je ravna bila, de so lahko po njej hodili, njega spravi, ino prav po hinavsko is sv. pisma njega po-skufi. „Glej, je djal, globoko pod nama je vse shivo mesto: sléti nad mésto, de bodo tebe ljudjé vglledali, kakor bi od nebés prishel; saj se tebi, ako si boshji Sin, ne bode nizhésar zgodilo, kér sv. písmo ozhitno oblubi, de bojo angeljzi tebe na ro-kah nosili, de s' nogó ob kamen ne vdarish.

V. 7. Kristuf ni hotel zhudeshov sa svoje shti-manje ljudém na sjále dopernashati, tudi ne svoje boshje mozhi ponidama tratiti. Sa to je satana so-pet s' besédo sv. pisma povdaril, rekózh: „Pifano je: Ne poskushaj Gospoda svojiga Bogá, ne sanashaj se bres sile na njegovo pomózh.“ — Shtimanje ino sanikarnóft tudi dostikrat naj sapeljujeta, de prevezh na svojo mozh saupamo, visoko letimo ino nisko obfedemo; ali se pak malopridno na Boga sanasha-mo, roke pak krisham dershimo. Storimo le mi to svoje, storil bo tudi Bog to svoje, ino nam v' potrebi pomagal; vselej pa spomnimo se: „Bog je shtimanim sopern, ponishnim pa gnado daja. (I. Pet. 5, 5.)

V. 8. Shé tretjo skushnjavo Jesusu fatan navi-je: v' posvetno oblast in bogastvo ga hozhe sapefti. Na visoko goro njega peljá, kashe njemu okolilepe deshele in mésta, hribe ino doline. „Poglej, mu pravi, kolika lepota ino dragota je to! Vse to je v' moji oblasti, komur hozhem, lahko dam. Tebi vse v' oblást dam, famo eno mi stori: padi pred mene na svoje kolena, ino me moli.“ — Oj strashna hudoba! sa posvetne rezhi Boga satajiti, ino hu-dizha moliti! To je shé misliti strah, kaj she le sto-riti. Ino vender greshniki ravno to storijo: skos napuh, lakomnost, nezhistost ino druge pregrehe. Boga sapustijo, ino zhestijo s' tajistim satana. Kaj pa je Kristuf s' skushnjavó naredil?

V. 10. Kader se je shé Jesufu sadošti sdélo, on k' njemu sagromí: „Poberi se od mene skušhnjavez, sakaj sv. písmo nam le eniga Boga moliti sapové, ino Gospodu samimu flushiti.“ Satan se je prestrahil in shéshal; angelji so pa perstopili, ino Jesufu postrégli. — Sreznhi, ako tudi mi tako svoje skušhnjavze premagamo. — Adam je bil samo enkrat skušhan, in je greslil; Jesuf je bil trikrat skušhan, ino je vse trikrat premagal. Tudi mi bomo ne samo enkrat, she velikokrat hudo skušhani: ali se bomo dali, kakor Adam premagati, ali bomo s' Kristufam premagali? Premagali bomo, pa le skos samo svoje satajenje, sv. premishlovanje, posebno pa s' svetim keršhanskim postam.

II.

Sovrashen svet poshila med naf svojo vbijavko, katera ljudém na shivoti bolésn nareja, ino njih dusho mori. Le ta je pregreslna poshreshnost, sakaj: „Veliko jesti napravlja bolezhine, poshreshnost jih je she veliko pomorila.“ (Sir. 37, 32.) Skerbna mati katoljska zérkev nam pa dobriga sdravnika ponuja, ki naf sopet osdravlja, ino pred sovrashno samogoltnostjo varje: to je sv. post. On naf prave trésnosti vádi, hude pozhutke kroti, truplo sdravo, ino dusho modro ohrani. Njega si mormo sa svojiga pomozhnika svoljiti.

1. Sakaj smo se pa dolshni postiti? „Postiti so se dolshni pravizhni sa to, de jih ne bode hudo nagnenje premagalo; postiti so se dolshni greslniki, de se skos post spokorijo, ino pregreslno poshelenje v' sebi konzahajo,“ pravi sv. Avgushtin. Neródniga konja bosh teshko strahoval, ako mu neprenehama dobro kermo polagash, malokedaj pa ga v' bersde dash; she teshej bosh krozhal svoje pregreslno teló, ako tajisto skos post pokoril ne bosh. Ravno sa to so se vsi brumni ljudjé v' starim ino v' novim testamenti postili; pokorili so se skos post tudi greslniki, sadobili so odpušhanje ino milost. „Post je vsmartenje pregrehe, pokonzhanje hudiga poshelenja, pomózh isvelizhanja, korenina milosti ino podloga zhístosti,“ sv. Ambrosih govori. — Koliko posta bi bilo tudi nam den denéshen potreba,

ki nimamo pogosto fi skoraj sa kaj foli kupiti, de bi se pervádili, s' malim sa dobro vseti; nam, ki skos preveliko obilnost pogosto boléhamo, de bi se nauzhili, s' slabim shivesham bolj sdravo ino veselo shivéti. Poglejmo pufhavnike, kake terde poste de so derskali, in vender visoko starost dozhakali. Le slab shivesh so iméli, ino vender so veliko lét sdravi bili, dokler denashni oslastni ino poshréfhni ljudjé per vfi svoji dobroti teshko petdeset lét dofopihajo.

2. Kako pa se mormo postiti? „Ni sadofti, se samo o prepovedanih zhasih mesojéje sdershati; ni sadofti. o sapovedanih postnih dnéh fi tudi postnih jedi pertergati, ino le eukrat v' den nasititi se: popolnoma post je: se krivizhnosti ino posvetnih sladnost sdershati.“ (Sv. Avgushtin.) Nizh ne pomaga postiti se, in pa greshtiti, kér rana ne bo zelila, ako jo po eni plati obesujesh, po drugi pa derefh. „Glejte, pravi Gospod, na den svojiga posta delate po svoji volji, se právdate ino prepirate, ste nevsmileni, sa to niste vflishani.“ (Jer. 58, 34.) Ako je sam goltánz greshtil, naj se sam posti; ako so pa tudi drugi udje greshtili, sakaj bi se ne postili? Naj se posti oko neframnih pogledov, jesik ino uhó shkodlivih besedi; pa tudi ferze vfake pregrehe.“ (Sv. Bernard.)

Ako se hozhemo Bogu vshezh postiti, mormo svojimu postu sa tovarsha poboljshanje, molitev ino milodarshno (almoshno) sa tovarshizi isvoljiti. Posvetnesh naj sapustí svoje navadne dobre volje, ino naj moli, namesto de bi v' tajiste hodil. Poshréfhnik ino pijánz naj se oshterij in drugih poedin svesto vgiba, ino kar si perhrani, naj vbogajme dá. Lakomnik naj neha od svojih dobizhkarij, naj od svojiga blaga vboshzam daruje. Shtimánz naj saklene svojo gisdafto nosho, naj gre, ino sapushenim bolnikam postreshe. Preshestnik naj sapustí vse sapelive tovarshije, namesto njih naj boshjo flushbo obiskuje. Tudi sakonski naj opustijo le té sv. postni zhas svojo sakonsko postel (Joel 2, 1—6.): naj shiví mosh, kakor bi shene ne imel, ino shena, kakor bi omoshena ne bila. Tako se bomo Bogu vshezh postili, se ponishali, ino bomo prijéli, kar koli bomo profili. (Pf. 34, 13.)

3. Kdo se je dolshen postiti? Vlaki zhlovek, kateri je v' nevarnosti gresliti; ino v' taki Imo vsi. Veliko veksha dolshnost je nam kristijanam postiti se, ker se je Jesus nash Gospod sam postil, ino ker sv. mati katoljshka zérkev v' tretji zérkveni sapovedi post sapové; kdor pa zérkve ne poslusha, je nevérz ino ozhitni greslnik. (Mat. 18, 17.) Niso se dolshni mesojéje sdershati vsi nevarno boleni, katerim bi postne jedi shkodvale; sakaj sv. mati katoljshka zérkev nozhe skos post zhloveku shkodvati, ampak pomagati. Ni dolshnost slabim ljudém si shivesha ravno tak oistro tergati, kakor ljudém per terdni mozhi. Tudi kdor preteshko delo ima, naj si le toliko perterga, kolikor mu delo perpušti. Alj vsi tajisti, ki se postiti ne morejo, ne sméjo biti téga veseli, temuzh naj po besedah sv. Avgushtina jokáje jedó, ino teshave svojiga stanu v' mesto posta Bogu darujejo.

4. Veliko je kristjanov med nami, ki vsi mesosheljni vprashajo, sakaj bi ravno meséne jedi o postnih dnevih prepovedane bile, saj meso ni samo na sebi shkodljivo? — Ravno sa to, ker je mesó sedesh pregréshnosti; ino kolikor vezh zhlovek mesá poshelí, toliko vezh si mora v' tajistim pertergati. — Naj si ravno meso samo na sebi shkodljivo ni, shkodлива je pa nepokorshina do sv. matere katoljshke zérkve. Tudi jerebize, katere so Israelzi v' pushavi jedli, niso bile same na sebi shkodlive, pa savolj njih nepokórshine ino poshréshnosti, véli sv. písmo, jim je shé meso med sobmi tézhalo, ino oni so shé od njega vmirali. (IV. Mos. 11, 33.) Tak vmira vsákimu nepokórnimu kristjanu, ki ob prepovedanih dnevih meso jé, njegova nepokorna dussha. — Veliko je den denashni mehkushnih kristjanov, ki vsi oshastni toshujejo, de so jim postne jedi silo shkodlive. Le redko so take toshbe refnizhne, pogosto pa lashnive. Sali shtírje mladenzhi v' Babilonski sushnosti, Daniel s' svojimi tovarshi, so namesto mesa sozhivje jedli, namesto vina vodo pili, ino veliko lépsshi na trupli, dosti modrejshi na dushi bili od vsih drugih, ki so od kraljéve mise shivéli. (Dan. 1.) Vadi tedaj, o kristjan! svoje rasvajeno truplo s' postam po malim bolj na

oſtro ſhivljenje; ne boj ſe, de bi oſlabel, ſhe le bolj mozhen boſh perhajal.

5. Doſti kriſtjanam ſe poſt vſe preteshaven doſdèva; de jim je pazh prehudo telhim biti, ſhvarajo ſe. Alj ravno ſa to je poſt, de ga zhlovek obzhuti, ino ſe ſkos nja ſpokori. Tudi ſdravilo je grenko, ino vender ga bolnik mora piti. „Kdor hozhe ſa menó priti, naj ſam ſebe ſatajúje, in hodi ſa menó.“ (Mat. 16, 24.) „Nebeshko kraljèſtvo ſilo terpi, ino le tajſti, ki ſi ſa-nj persadévajo, ga bodo doſegli.“ (Mat. 11, 12.) Ako ſe pa popolnoma poſtiti ne moreſh, pertergaj ſi ſaj, koliko ſamoreſh.

6. Snajde ſe tudi med nami kriſtjanov, in pa ne malo, katerim je poſt prasna rezh: ſe meſojéje ſdershati, je jim le ſmèh. Alj ljube duſhe! s' takimi nikar ne potegnite, ſakaj oni ſo puntarji ſoper ſv. mater katoljſhke zérkev. Kakor je ſemlja v' ſtarim teſtamenti Koreta, Datana ino Abirona s' vſimi njihovimi tovarſhi ſhive poſherla, ſa to, kér ſo ſe zhres zerkvéno obláſt Moſesa ino Arona povſdigvali: ravno tako neſrezhen konez bodo vſi ſaſmehovavzi ſv. matere katoljſhke zérkve vſeli, ſakaj: „Kdor zérkev ſanizhuje, ſamiga Boga ſaſframuje.“ (Luk. 10, 16.)

III.

Duſhe kerſhanſke! ne ſamudite ſv. poſta, ako ſhelite priti enkrat v' nebeshko ſvatovſhino. Skos poſvetne pojedine in dobre volje ſte ſi persadévati tému ſvetu ino hudimu poſhelenju dopaſti, ſkos poſt in ſamoſvoje ſatajenje ſvojimu nebèſhkimu ſheninu dopaſti perpravljajte ſe. Glejte, kako ſe je vſmilen Jeſuf ſavoljo naſ zelih ſhtirideſet dni ino nozhi prepoſtil, kaj je vſe ſa naſ preſtál, tudi dal ſadno kaplo ſvoje kervi: vi bi ſe pa ne mogli koſhzheka meſa tvegati, ne ſhlize kuhe ſi pertergati! — Sovraſhnik naſhiga iſvelizhanja, hudo poſhelenje, nikoli ne pozhiva; ſatorej kriſhajte ga s' ſveſtim poſtam, de bote grehu odmerli, ino Jeſufu ſveto ſhiveli. Amen.

XXI. Druga poštna nedelja.

Od duhovskega shivljenja.

Jesuf se na gori spremeni. Mat. 17, 1 — 9.

Kdo bi verjel, de je med nami, ki skupaj shivimo, se gledamo, delamo, ino govorimo, de je med shivimi na semlji toliko mertvezov. Oni sizer na trupli shivijo, pa na svoji dušhi so mertvi; sakaj vsaki zhlovek imá dvojno shivljenje: telefno, po katerim njegovo truplo — duhovsko, po katerim njegova dušha shiví. Ako ravno duhovskega shivljenja s' telefnimi ozhmi ne vidimo, nam ga vnder Jesuf, našh nebesški uzhenik, v' svojih naukih raslaga, ino v' deneshni sv. evangeljski pergodbi tajistiga podobo pokashe, kako velizhaftno de je.

I.

V. 1 — 3. Shé bliso terplenja, ktero bo tudi njegove ljubesnive apostelne plashilo, jim hozhe. pruden ga bodo vmirati gledali, enokoliko svojiga velizhaftva pokasati ino obzhutiti dati. Vseme svoje nar perve tri apostelne, ino v' stran na visoko goro jih s' sebo peljá. Na goro pridejo, moliti sazhejo. Vef samaknjen moli Jesuf pred njimi, ino se sazhe svetiti. Obras njegov kakor sonze tija, kakor beli sneg se njegovo oblazhilo svetli. Le ena svetloba ino gola zhaft ga je: njega gledati je nebesško veselje. — Oj glejte, dušhe moje! kaj vse molitev stori: semljizhana k' nebesam povsdiguje. ino vsiga prav po nebesško spremeni. Kdo bi ne shelél tako moliti, v' tako nebesško drushno priti, kakor Jesuf med Mosefa ino Elija, ki sta se njemu v' nebesški zhafti vfa spremenjena perdrushila. — Mosef, stari pravizhen boshji mosh, vajvoda ino postavodajz isvoljeniga Israelskiga ljudstva, kateri je toliko lepiga od Jesufa odreshenika per petnajst sto let napréj

govoril in pifal. — Elija, on nar pervih ino imenitnejih prerokov eden, ki so vezh sto lét naprój Mefija napovedvali, njegovo shivljenje, terplenje ino smert popisovali: ta sta bila isvoljena mosha, ki sta se s' Jesufam vřim spremenjenim na gori sa odrešenje zeliga svetá pogovarjala. — Tudi bogabojezhim duham se vezhkrat enaka frezha ino milost boshja sgodí, ako ſvoje ferze v' revah ino nadlogah řkos molitev v' Boga obernejo, ino, kedar jim pomagati ino svetvati ne more zeli svet, prijatelam boshjim ſvoje potrebe v' priprořhno isrozhijo. Naj ſi ravno telefne ozhi ne vidijo Mosefa, ne Elija, ne drugih svetnikov, ki bi se s' njimi pogovarjali: vidi in ſliřhi pa njihova duřha, katero boshja milost tolařhi, rařveti ino podpira, de pametno sazhnejo, ſtanovitno peljájó ino frezhno konzhaajo, zhéřar ſo se podřtopili. Molitev je leřtviza ali lojtra nebéřhka, po njej grejo nařhe potrebe pred Vřigamogozhniga, po njej pride od njega boshja pomózh: tudi mi veřelje v' molitvi vřhivljamo, kakor na gori s' Jesufam řv. Peter, Jakob ino Janes.

V. 4—6. Pozhivali ſo oni trije po řtorjeni molitvi, kar sazhnejo vřhivati nebéřhkiga veřelja řladkóřt. Veřelje řhe nikdar okuřeno jih je obhajalo; pa řhe le okuřli ſo ga, vři řterméli, ino řhe ſe onadva řveta mosha odpravljata. Petru, ki je bil dobra duřha, ſe řilo tořhi is téga řrefreřhniga kraja. Veř poln veřelja Jesufu rezhe: „Oj Gořpod! kako dobro je tukaj prebivati; naj pořtavimo tri řhotorje (ute): eniga sa tebe, eniga sa Mosefa, eniga sa Elija, de le tukaj ořtanemo.“ Pa Peter ſe ni řpomnil, de na ſemlji nebefa biti ne morejo. řhe govoril je Peter, kar pride řvetel oblák, vřeme Mosefa ino Elija, ino mozhen glař is nebéř od Ozheta doleti: „Té je moj ljubesnivi řin, ki mi zhreř vře dopade, njega pořluřhajte!“ Vři řtrahoma kuzhijo, od řvete groře prepadeni molijo, dokler jih Jesuf řpet potolařhi, rekózh: „Le ořtanite ino ne bojte ře.“ — Kakor mi řkos molitev s' Bogam govorimo, tako govori Jesuf s' nami řkos vdajanje dobrih miřl, govori tudi ozhitno řkos řvoje uzhenike. Bodi nam řatorej beředa Ozheta nebéřhkiga vřelej ua miřliřh, „Njega řveřto pořluřhajte!“

V. 7—9. Naj si keršnanika dušha shè tako svešto moli, she toliko sladkost v' svojim duhovskim shivlenji obzhuti, tudi to ne more smiram ostati. Ona nebeska ura mine, ino spèt je zhlovek v' fređi famòtniga sveta, kakor popréd. Ravno tako se je apostelnam godilo. Kakor hitro se jim Jesuf oglašì, ni bilo njegoviga velizhastva viditi vezh. Sam pred njimi stoji, ino se is gore spravlja. Gredózh jim prepové nikomur téga, kar se je na gori pred njimi godilo, povédati, dokler ne vmerje ino od smerti ne vstane. Maloktéri namrezh bi bil samogel le to nebesko spremenitvo sapopasti; veliko bi se jih bilo nad tém méshalo, ki she niso perpravleni bili, toljkiga kaj obzhutiti. — Lepo pošvarjenje je to všim brunnim dušham, de naj ne rasnašhajo všiga, kar v' svojim serzi obzhútijo, všim ljudém; sakaj vse sveto hozhe biti pred malovrednim svetam skrito. Le trém isvóljenim svojim uzhenzam je Jesuf svoje velizhastvo pokasal: le redkim naj tudi všaka dušha skrivnosti svojiga serza rasodéva, ino samo takim, ki so dušhe po volji boshji, ino ki molzhati snajo, kakor trije apostelni, ki niso téga nikomur povédali, dokler ni Jesuf od smerti vstal. Posvetni ljudje ne vejo, ino obzhutiti ne morejo, kar brunna dušha vše zhuti ino své; hudobni se ji pošmehujejo, flabi pa se le motijo, sa to, kér shivlenja duhovskiga prav ne posnajo. Srezhen pa je, kdor shlahnijo svoje dušhe, kdor bogatijo dušhniga shivlenja, vredno sposná, ino sa tajisto potrebno skerbi.

II.

Ljubesnivo je glédati juterno sarjo, ki se róshnata vša zhres hribov višhava poliva: she ljubesnivshi je viditi sonze rumeno, katero pouozhne teme preshene, in s' svojo slato luzhjo vse rasvetli. Rad se tvéga zhlovek saspane nozhi, kader sonzhno sarjo sagleda: she rajshi vgašne prishgano luzh, ako njemu ljubo sonze posveti. Glejte! ravno taka je s' našim duhovskim ino teléšnim shivlenjam.

1. Zhlovek, v' pošvetno ves sakopan, szer na trupli shiví, alj spi po duhovsko; in ako se nozhe sbuditi, bode na vselej obleshal, ino na vezhno duhovsko shivljenje saspál. Ne bo se

rasvefelil nad juterno sarjo duhovskega shivljenja na semlji, ne bo se rasgledal sonzhne svetlobe vezhniga shivljenja po smerti. — Ino koliko med nami jih ni she na tako visho pomerlo! Enim se ne spoljubi poslušati boshjih rezhi, drugim moliti mersi, tretje grosi k' boshji flushbi hoditi. Postiti se nozhejo, posvetnih hladnost se lozhiti ne dajo; ne pustijo se sdramiti, nozhejo vstati, ne pogledati proti ljubim jutri, de bi vidili, kako lepo se shari nova svetloba beliga dne, de bi oshiveli v' novo duhovsko shivljenje, ino vstali is svojiga grešhniga spanja. „Imajo ozhi, pa ne vidijo, imajo ushesa ino ne slisujejo.“ (Mark. 8, 18.) „Ura je she, is spanja vstati, klizhe takim sv. Pavl, de vershejo od sebe dela teme, ino oblezhejo oroshje svetlobe.“ (Rim. 13, 11.)

2. Kakor se lozhi mlado jutro od mrázhniga vezhéra: tako se lozhi od shivljenja na dusih mertviga zhloveka shivljenje boguljubniga kristjana, ki po duhovsko shivi. Poslušati boshjo besedo, le té odsgorni nebeski glas, je bogoljubniga nar slajshi veselje; premiselnjovati boshje resnize je njemu nar ljubshi poslovanje; svoje serze nad boshjimi neskonzhnimi dobrotami ino lepotami rasvefelvati, je njemu nar vekshi hladkost. K' Bogu povsdiguje skos molitev svoje serze, hvali Ozheta zhres vse dobriga, njemu potoshi svoje teshave, njemu isrozhuje svoje potrebe; med angelzi ino svetniki v' svojih mislih biti, je njegova nar ljubeshivshi tovarshija. On szer hodi s' svojimi nogami po semlji sa Jesufam, alj v' duhi je s' Jesufam v' svetih nebesih, she gleda, kakor trije apostelni na gori, nebeskiga veselja juterno sarjo. „Srezhen, kdor na to sveto goro pride, ino na tajisti prebiva.“ (Pf. 14.)

3. Katera pa je ona sv. gora, ki na povsdiguje v' nebesko, ino nam svetlobo shivljenja vezhniga kashé? Isvoljena gora, le malokdaj obiskovana, le vezhi del slabo sposuana, je brumna poboshnost, je andohtliva molitev. Ona na od posemeljskih rezhi krushti, na povsdigne blishej svetih nebes, na odlozhi posvetnimu trufhu, ino perdrushi angelskimu veselju. Skos pravo poboshnost ali andoht she le zhlovok

po duhovsko oshivi, s' Bogam govori, ino Bog se njegovimu ferzu rasodéva. Tukaj se zhlovehka duha v' svoji pravi lepoti ino zhaſti vsakimu brumnimu ferzu pokashe, kako imenitna de je. — Oj! kaj ſte vé vse poſvetne lepote s' vſo svojo drago kupleno noſho? Nizh, kakor prah ino pepel proti lepoti Jeſusovi, v' kateri ſe je apoſtelnam na gori perkaſal. Ino njemu prelepimu je zhlovek v' zhaſti ſvojiga duhovſkiga ſhivlenja podoben; ſakaj ſam Jeſuf njemu daja ſvojo ſvetlóſt. Oj ſerze zhlovehko! ako lepo biti ſhelíſh, le gledaj, de ſe Jeſufa, ſvojiga goſpoda, ne lozbíſh, ino njega nikoli ne ſgubíſh.

4. Po kateri poti pa pridemo v' to iſvoljeno duhovſko ſhivljenje? Ta je oſtra pot poſta, ino ſamoſvojiga ſatajenja. ſkos poſhrelhnoſt ino pijanoſt duhovſko ſhivljenje vmira: ſkos poſt ino tresnoſt ſe podpíra. Ljudjé, ki ſhivijo, de bi jedli ino pili, ſi kratek zhaſ delali ino igrali (I. Kor. 10, 17.), le po ſhivíſko ſhivijo; le ſkos ſatajenje ſvojiga oſlaſtniga poſhelenja ſi pot v' duhovſko ſhivljenje nakapamo.

5. Kako tovarſhijo ſi moramo iſvoljiti ſa duhovſko ſhivljenje? Kakor ſo bili trijé apoſtelní na gori v' preſveti tovarſhii Jeſufa, Moſefa ino Elija, ki ſo od boſhjiga kraljéſtva govorili: tako mora tudi naſhe veſelje biti, ſveto píſmo premíſhlovati, katero od njega govori, brumne bukve brati, ino ſe od ſvetih rezhi pogovarjati. Truplo vſaki den je ino pije, de ſamo ſebe ſhiví, alj duha per vſim tém mora medléti. Boſhja reſniza ino praviza je duſhni ſhivesh, s' katerim bo tudi po ſmertí ſhivéla. Vſe poſvetno blago, ino vſo teleſno perpravo zhlovek na ſmertni poſteli ſapuſti; kar pa vé ino ſna, vse lepe vednoſti ino laſtnoſti, s' ſebó v' neſkonzhno vezhnoſt poneſe. — Oj ſabſtojn paſete vi poſvetneſhi ſvoje truplo, lepote pregíſdaſto ſvoje telo, ako ſvoje duhovſko ſhivljenje v' nemar puſtíte. Le eno ſhivljenje je, katero na vezhno oſtane, ino to je duhovſko. Le ena hrana ali ſhpíſha je, katera duſho vezhno ſhiví, ino to je veſél glaſ miloſti boſhje, kateriga nam je Jeſuf perneſel, ino ſam Ozhe nabehki na gori poſluſhati ſapovedal.

III.

Povsdignite vezhkrat, bratje ino sestre moje! proti nebesam svoje ozhi, de v' posvetnosti ne obtezhite; podajajte se radi na goro serzhne poboshnosti skos post ino molitev, de dojdete v' duhovsko shivljenje: nebesko veselje she tukaj vezhkrat vsihvali ino okufhali bote. Szer ne obetam vam neprenéhama nebeskiga veselja obilnosti; saj tudi sa Jesufa ino apostelne je le ena vesela gora, veliko pa bridkih gor bilo, dokler so bili v' tém revnim shivljenji med nami. Prishle bodo tudi sa vas bridke ure ino grenke teshave; alj ravno to vam mora ozhitno kasati, de ne v' minejozhi dobrovolji, ne v' posemeljskim blagi, ne med nesvestimi prijatli, ne na tém goljufnim sveti, ampak tamkaj v' velizhastvi Ozheta nebeskiga, pred oblizhjam ljubiga Jesufa, v' drushbi boshjih angelzov ino svetnikov, tamkaj v' morji neisrezheniga veselja, kteriga veselja she ena fama kaplja je Petra na gori toliko prevsela — tamkaj v' svetlobi vezhne luzhi, v' katero pridemo po duhovskim shivljenji, tamkaj je dobro biti vekomaj. Amen.

XXII. Tretja postna nedelja.

Od svete vojske.

Jesuf hudizha isganja, ino fariseji njega obrekujejo. Luk. 11, 14 — 28.

Hvala Bogu, ino Jesufu boshjimu Sinu, ki je odvsel hudizhu oblast, de nam vezh fhkodvati ne more, ako se njemu sami ne vdamo. Alj kakor je Jesuf hudizha premagal, mormo mi svoje hude navade ino gréshne perlóshnosti premagovati, se s' sovrashnikam nashe dushe neprenéhama vojskovati:

sa to nam Jesuf v' deneshnim sv. evangelji shiv isgled svete isvelizhanske vojske pokashe.

I.

V. 14. Nefkonzhno pravizhen Bog je v' starih zhafih dopustil, de je peklenški duh ljudi savolj greha obsedil; dal je hudizhu njih truplo v' oblast, de bi njih dusha reshena bila. Po tem so lahko vsi ljudje sposnali, v' kakoshni strashni oblasti de so, dokler se odreshenika ne primejo. Jesuf, nash isvelizhar, je prishel, naf hudizhove oblasti odtel, ino kraljestvo hudobije rasderl. To je on uzhil ino nam v' djanju pokasal, kakor nam prizha deneshen sv. evangelj. — Perpeljali so mu revniga zhloveka, naj ga osdravi. Hudizh ga je bil obsedil, ino mu marn ali sgovor odvsel; sa to se mu je mutast reklo. Jesuf mu vkashe s' vso svojo boshjo oblastjo, spraviti se is zhloveka. Ino glej! hudi duh sbeshi, mutez je sazhel govoriti, ino vsi ljudje se zhudijonad tem. — Isvelizhansko je, kraljestvo hudobije rasdirati, pa tudi teshavno, ker vsi hudobneshi se sa-nj poskushajo, ino isvelizhanske dela na hudo isvrazhajo, kakor so Kristufu hudobni fariseji storili.

V. 15. Terdovratnim, nevoshlivim uzhenikam Judovskiga ljudstva je silo merselo, de so ljudje Jesufa savolj njegovih zhudnih del tako visoko shtimali. Ozhitno storjenih zhudeshov niso mogli tajiti; hozhejo jih tedaj ob sveto poshtenje spraviti, de bi ljudje Jesufa sa njih voljo ne slovili, temuzh njega le sovrashiti ino sanizhovati sazheli. „Kaj se bote temu zhudili, tako sazhnejo eni is med farisejov ljudstvo od stranej podpihvati: to je takimu lahko, ki sta si s' Belzebubam, s' poglavarjam vsih hudizhov, na roke. Zhe on rezhe, hitro vishnik hudizhov svojiga podloshnika ispodl. — Kaj pa taki zhudeshi, ino pa nizh, sazhnejo drugi shtimano-glavzi v' prizho njega gnati: ako si sa ref poslán Mesiya ino boshji Sin, kakor pravish, na nebi nam przho daj.“ — Gerdo je bilo sa ref leto ozhitno sanizhovanje Jesufovih tako ljubesnivih dobrotnih zhudeshov, pa she ni bilo tako hudobno ino shkodljivo, kakor hinavsko, skrivno obrekovanje, ki so ga Jesufu sa herbtam imeli. Sa to tudi Jesuf

glafne ozhitarje odloshi, ino se besedljivih skrívshov loti.

V. 17. Sovrashni fariseji so mislili, de Jesuf vřiga nizh ne bo vedil; alj on, vřigavedózh, je njih hudobne misli vidil, on njih lashnive besede řlishal, ino jih je s' lepo podoboj savihal, rekózh: „Kaj te vam sdi, vi sviti modrijani, kaj bo s' kraljéřtvam, v' katerim sazhnó poglavarje svoje podloshnike preganjati? Kaj bode s' hiřhoj, zhe sazhenjajo prebivavzi eden drugimu řhkodo delati? Kraljéřtvo bo konez jemalo, ino hiřha se bo poderla, ako se taka sazhenja. Kaj pa bo shudizhovim kraljéřtvam, zhe bi hudizh meni pomagal, svojim pa řhkodval, dokler jes, kakor sami vidite, hudizhovo kraljéřtvo rasdiram. Tudi med vami řo moshjé, ki hudizha isganjajo; alj oni prizhajo, de se to ne sgodí po hudizhovi, ampak po boshji mozhi. Glejte, ravno oni, vašhi domazhi, vaš bodo sa lashnivze iméli.“

V. 20. Rudezhiza jih obleti, ino vři potúhnjeni omolknejo. Jesuf jih pa řhe na dalej prime, rekózh: „Ako po tém takim hudizh hudizha isganjal ne bo, vi pa vender ozhitno vidite, de je na moje povelje isbéshal, tako se je to sgodilo po boshji vřigaoblářti. Boshji perřt vam tedaj po zhudeshih kashe, de řim vam jes boshje kraljéřtvo milořti ino svetořti na semljo perneřil, sa to, de ga rasřhiram, kraljéřtvo hudobe pa pokonzhám.“

V. 21. „Ako sovrashnika dva se bojujeta, bo le mozhnej premagal, bo flabejimu orořhje pobráł, na katero se je sanalhal. ino nja premoshenje rasdélil. Ravno to řim tudi jes satanu storil, ki je dosdaj ljudi gospodováł. On ne more biti moj prijatel ino pomagavz, kér řim jes njegov premagvavz: kdor pa sa menó ne potegne, se meni le vítavlja, ino kdor s' menó ne dela, tajřti moje delo rasdira.“

Vře te Jesufove besede řo hudobne ogovarjavze v' shivo sadele. Sadevajo pa tudi naf, dokler svojih hudih navad ne premagujemo, ino s' Jesufam, kakor njegovi sveřti vojřhaki, kraljéřtva hudizhoviga ne rasdiramo; sakaj shivljenje kristjana na semlji mora biti neprenehama vojřka.

II.

Vajvoda vse hudobije je satan, on ozhe pregrêhe, ki zhloveka v' hudo sapeljati ino pogubiti sheli. — Vajvoda vse svetoſti je Kristuf, on naſh iſveliznar, ki je hudizha premagal, ino tudi naſ duſhne ſovraſhnike premagati uzhi. Vſi pravizhni ſo Jeſuſovi voſhaki, vſi krivizhniki ſo pomagavzi hudizhovi. V' zhigavi voſki ſmo pa mi, bratje ino ſeſtre moje? Per ſv. kerſti ſmo ſe pod bandêr Jeſuſov podali, ſe hudizhu, njegovimu napuhu ino vſimu hudimu djanju, odpovêdali; alj laſtna véſt naſ toſhuje, de ſvoje obljuje le ſlabo derſhimo, de ſe s' hudim ne voſkujemo ſadoſti ſerzhno, ino ſe damo preradi od ſapelivoſti premagati. Potreba nam je ſa to: nar poprêj ſovraſhnike ſvoje dobro ſpoſnati.

1. Premagal je Kristuf ſatana: on v' peklenſkim bresdni perklenjen leſhi (II. Pet. 2, 4.), ino nam, boſhjim otrokam, ſam od ſebe bres perpuſhenja boſhjiga vezh ſhkodvati ne more. Kar pa on ſam ne ſamore, to on ſkos ſvoje pomagavze poſkuſha, ino ima kakor ſtrupna kazha ſedem ſapelivih glav, ſkos katere v' naſhim ſerzi hude miſli, ino pregreſhne ſhelje (ſhinje) budí, ino nam naſhe laſtne pozhutke ſovraſhne nareja, de ſe mormo s' njimi voſkovati. Le te ſtrupne glave ſovraſhnika naſhe duſhe je ſedem glavnih ali poglavitnih grehov.

Ene premagujejo prevſetne, giſdaſte ali ſhtimane miſli, de iſhejo le hudobnimu ſvetu dopaſti, ino ne porajtajo, ali dopadejo Bogu ali pa ne; ſe viſoko povſdigujejo, tako dolgo, de ſe ſpoteknejo, v' ſtraſhno globozhino krivizhnoſti padejo, ino vſi premagani obleſhijo, ſakaj: „Napuh zhloveku padez perpravlja.“ — Drugi ſe dajo poſémeljſki mu blagu oſlepiti, njih lakomno ſerze ſe le bogatſva veſeli. Sdravje, dobro véſt, tudi duſho ſo perpravleni dati ſa ſvetel, okrogel dnar, ali ſa peſhizo malovredniga blaga. — Tretje nezhiſta ſladnoſt ſa vſim prevſeme, jim pamet ſkali, jim sdravje popazhi; preſheſtvanja ne opuſtijo, dokler duſha in truplo konez ne vsémeta. — Šterte peklenſka nevoſhlivoſt ali ſavid tako ſo-

vrashno véshé, de ne samorejo frézhniga polek sebe bres shálofti víditi, ne bres snotrājniga veselja ne-frézhniga glédati. Oni tako dolgo drugim vse hudo shelijo, de sami sebe vgnobijo od same selene ne-voľulivofsti. — Pete goni poshreshnost od mise sa miso, od pijazhe do pijazhe; nesmérno piti in jesti je njih smert, sakaj: „Njih Bog je trebuh.“ — Shefte so vrashna jésa kuha, jih pika s'vfako, she tako malovredno rezbjó, tako dolgo, de jim huda navada dufho vmori, lasten sholz pa truplo salije. — Kar jih she tém sovrashnikam ostane, tiste sadnizh lenoba v' nemarľhno shkodlive samude potlazhi, de si ne persadenejo ne sa zhasno frezho, ne sa vezhno isvelizhanje, ino obedvoje sɡubijo. — Glejte, ti so tajisti dufhni sovrashniki, kateri zhlo-veľhko ferze premagajo, ako se njim prav svešto ne brani.

Ni se nam toliko bati hudizha, kakor lastniga hudobniga poshelenja, sakaj: „Vľaki bo skufhan, kedar je od svojiga poshelenja vablen ino vlezhen; kedar pa poshelenje spozhne, rodi greh; greh pa, kedar je storjen, porodi smert.“ (Jak. 1, 14, 15.) Zhujmo tedaj svešto sami nad sebo, de naf snotrājni sovrashnik salesil ne bo.

2. Vender bi she sa naf ne bilo tako teshko snotrājnih sovrashnikov svojih strahovati, ako bi polek njih peklenški sovrashnik na semlji svunajnih pomagavzov ne imel, katere v' mesto sebe po sveti poshilja, sapeljavati nedolshnih ljudi: ino taki so vsi hudobni sapelivzi. Kar hudizh ne samore, to oni storijo. — Eni naf plashijo s' pofvetno shkodó, ino nam zhasn dobizhek ponújajo. Drugi nam sladke besede dájajo, ino naf s' perlisvanjam v' svoje sanke saplétajo. Bolj ko so skrivajni, nevarnejši so. Gorjé zhloveku, ki v' svojim ferzi eno ali drugo hudo poshelenje redí; hudobni zhlovek mu ga bo podpihal, ino premagan bo v' pogublenje pelján. — Oj, koliko premaganih ino sapeljanih je tudi med nami, ki vklénjeni v' svoje hude navade sa sháloftnim bandéram pogublenja hitijo, se ne voľkujejo s' Jesufam, ampak le njegovo sveto kraljéstvo rasdirajo. Oj ljube dufhe, vé s' Jesufovo kervjó drago odkuplene, sakaj ne sapustite hudobne derhali hudizhovich fushnov, sakaj

se ne povernete k' Jesufu, ki vas vabi pod svoj bander, ino vam ponuja svojo pomózh? Rastergajte svoje pregréhne sanke skos le tó sveto velikonozhno fpoved: svesto jo opravite, sapuštite gréshne navade; vsemite oroshje, ki vam ga Jesuf ponuja, ino terdno saupajte v' nja, sakaj: „Mi samoremo vse po tajiffim, ki nas terdne stori.“ (Tit. 4, 13.)

3. S' katerim oroshjam pa homo sovrashnike svoje premagali? Pervo oroshje, ki nam ga Kristufam isrozhí, je zhuja nad samim sebo, de nas skufhnjava ne salese, ino zhe se nas loti, de jo hitro premagamo. — Drugo oroshje je sveta molitev, katera nam da a serzhnost ino mozh, de se skufhnjave ne vstrashimo, ako se nas ravno prime. „Zhujte ino molite, pravi Jesuf, de v' skufhnjavo ne padete.“ (Mat. 26, 41.) — Tretje oroshje je vredna pogosta prijema sv. sakramentov, ki stare duhne rane pozelijo, ino nas sa nov boj v' dobrim mozhne stori. „Vsemite boshje oroshje, de se bote samogli ob hudim dnevi braniti, ino v' vsih rezhéh popolnoma ostati. Stojte opasani s' refnizo, ino oblezheni s' oklepam pravize. V' vsih rezhéh vsemite v' roke shkit vére, s' katerim samorete vse ognjene pshize nar hudobnejshiga ogasiti; vsemite shelesno kapo isvelizhanja, ino mezh duha, kar je beseda boshja. V' vsih molitvah molite v' duhu, ino v' tém zhujte bres vsiga prenehanja.“ (Ef. 6, 13—18.)

4. Kako se nam je pa sadershati, de frezhno premagamo? Skrivna, pa slata vodba ali regelza, skufhnjave premagati, je ta: „Zhlovek! ne posabi, de si slab, dokler se hude perloshnosti she lahko ognesh; zhe si pa she v' skufhnjavi, spomni se, de si mozhen sadosti po milosti boshji, ki te podpira, de hudo premagash.“

Nar potrebnej oroshje, svojo duhovsko vojsko frezhno peljati, je stanovitnost v' dobrim, de se ne damo v' hudo saverniti, ako smo enkrat tajisto frezhno premagali, sakaj: „Le kdor bo do konza stanoviten, bo isvelizhan.“ (Mat 24, 13.) „Naj si ravno hudi dub svoje mesto sapusti, pravi Jesuf, ino se po drugot podá, ifkat per ljudéh svojiga prebivalisha, se vender hitro poverne, perpelja sedem skufhnjav she hujshih od sebe, se loti sopet zhlo-

veshkiga ferza, v' katerim je shé prebívati navajen, ino zhe se jim premágati dá, poprejne grehe spet ponovi, v'lih sedem hudobij se mu v' ferze safede, ino veliko strashnej je takiga greslnika stan, kakor je bil pred spreobrnjenjam, ki je tako slabo ino kratko.“ Kakor po besedah Jesusovih en nezhist duh she sedem hujshih sa sebó pervlezhe, tako ena pregreha drugi vrata odpira ino zhloveku poboljšauje s-hujsha. — Sastójn se nam je sanasnatí, de bi svoje hude navade premagali, zhe se svesto ne trudimo, vse hude misli in shelje kmalo v' sazhetki satreti, se vsake greslne priloshnosti skerbnó ogniti, sakaj: „Samore li zhlovek sherjavzo v' svojim narozhji skrivati, de bi se njegovo oblazhilo ne vnélo?“ (Prip. 6, 27.)

III.

Ljube dushe! ogledujmo se pogosto na Jesusa, svojiga nebeshkiga vájvoda, ino poglejmo, kako ferzhno se je on vojskoval s' svojimi sovrashniki, dokler jih je premagal. Premagali bomo s' boshjo pomozhjo tudi mi. Zhe je ravno malo svestih bojvavzov pod Jesusovim bandéram: „Ne boj se, mala zhéda, pravi Jesus, sakaj dopadlo se je vashimu Ozhetu vam kraljéstvo dati.“ (Luk. 12, 32.) Svesto se dershite njegovih svetih naukov, sakaj: „Shiva je beseda boshja, pravi sv. Pavl, mozna ino ojstrejshi, kakor na obá kraja ojster mezh; ona feshe do lozhenja dushe ino duha, skleпов ino mosga, ino jo sposnavka misl ino ferzhnih shélj.“ (Hebr. 4, 12.) Skos mozh besede boshje sovrashnike svojiga isvelizhanja premagamo. — Zhujte, kako visoko je evangeljska shena Jesusa pozhestila, ino njegovo frezhno mater povsdignila: pa she vishej povsdigne Jesus naf, ako boshjo besedo poslushamo, ino tajisto ohranemo. Dro, resnizhno (sa res) frezhni so vsi, ki se sa sveto véro, sa zhednost ino zhistost ferza svesto vojskujejo: njim je perpravljena nesvenliva krona vezhne premage ino zhesti. Amen.

XXIII. Štarta poſtนา nedelja.

Od modre goſpodarnosti.

Jesuf nahrani 5000 moſh. Jan. 6, 1—15.

Vſe, kar na ſemlji leſe in gre, ſvojiga ſhivesha iſhe. Dober Ozhe nebeſhki ſvojo bogato roko odprè, in vſe preſhivſ, maliga zherva kakor imenitniga zhloveka. Sebi potrebniga ſhivesha iſkati je dal nekonzhno moder Stvarnik neumni ſhivini natoren nagón, ki jo ſa ſhivesham vodi: zhloveku pa je dal um ino pamet, de ſi lahko ſam potrebniga ſhivesha najde. — Kako naj kriſtjan ſa ſvoje potrebe ſkerbí, nam vſmileni Jeſuf po denéſhni ſv. evangelſki pergodbi pokashe.

I.

Shè tretja ſpomlad ali vigred ſe je omladila, kar je Jeſuf nebeſhko kraljéſtvo iſvelizhanja na ſemlji ſbirati ſazhél. Veſela velikonozh ſe bliſha, trume ljudi vlezhejo na praſnik v' Jeruſalem, ino ſe gre dózh Jeſufu glaſijo. — Ravno ſe tudi njegovi uzhenzi ſnidejo, ki jih je bil boſhje kraljéſtvo oſnanovat raspoſlal, ino njemu vſi veſeli perpovedujejo, kar ſo vſe v' njegovim imeni ſtorili. (Mark. 6, 31.)

V. 1. Jeſuf ſe ſ' ſvojimi jogri v' kraj podá: zhres Galilejſko morje, ki je ſalo meſto Tiberias doſéga-lo, ſe rezhe v' zholni ſ' njimi prepeljáti. Unkraj morja ſi hozhe ſ' ſvojimi pridnimi tovarſhi pozhiti, ino ſe ſ' njimi bolj natenko pogovoriti. Pa tudi tam pokoja ne najde, ſakaj ljudjé ſa njim hitijo, ga na ſuhim ſopet obſújejo, ino v' nja tiſhijo, naukov ſaſliſhati, ino zhudeshov viditi, ki jih je delal. — Jeſuf ſe vsdigne ſhè na viſhi ſamoto, gré na goro, ino tamkaj ſe ſ' ſvojimi uzhenzi vſede. Mnoshze ljudi ſa njim perſopejo, ino ſe na ſhiroko okoli njega po bregi kroſhijo.

V. 3. Lepo je glédati boshjiga pastirja tamkaj v' tihí puhavi med svojimi ovzhizami sedéti; viditi, kako so v'fi ljudjé, le eno uho in eno oko, v' svojiga nebéshkiga uzhenika obernjeni: nar lepsi je pa njegove ivete nauke poslušhati, ki tezhejo is njegovih boshjih ust shelnimu serzu, kakor zhišta voda is hladniga studenza shéjnimu truplu.

V. 5. Vezhérno sonze se shé osira, opira svoje sadne sharke po visokih hribih, ino Jesuf uzheti nehá. Nahranil (nashpishal) je njih dusho s' isvelizhanskimi nauki, pa tudi lazšno truplo hozhe svoj shivesh iméti. — Uzhenzi Jesufu rezhejo, naj ljudí odpravi, de se na nozh pod streho správiyo, ino shivesha preskerbijo, dokler v' puhavi dobiti ni kaj. — Jesuf se po trumah svojih poslušavzov ogle-da, ino kér vidi, koliko jih je, rezhe Filipu: „Kaj se ti sdi, Filip! kje bi toliko kruha kupili, de bi se v'fi ti najedli?“ Filip, ki si ni vmislil, de ga Jesuf le poskusha, njemu na ravnost odgovori: „Sa dve sto denarjov (25 tolarjov) ne bo vsakimu le en grishlej; kjé bi se tukaj toliko kruha vselo.“ — Tako Bog zhloveka dostikrat poskusha, njemu pomagati tako dolgo odlaga, dokler prav ozhitno pokashe, de bres boshje pomozhi pomagati ni.

V. 8. Andrej, ki sta si s' Petram brata bila, se oglasi ino pové Jesufu, de je sfer fantizh tukaj, ki ima pet jezhménovih kruhov, pa dve ribi (bleso njim sa vezhérjo.) Alj to in pa nizh sa toliko lazhnih ljudí. Tako se Andreju vidi, alj vse drugazhi Jesuf oberne. „Rezite ljudém, vkashe svojim uzhenzam, naj se po lepi seleni ledini (trati) vsedejo.“ Okoli pet tavshent famih mósh rasen shen ino otrók, ki so jih s' sebó imeli, se jih je okoli po mehki travi vleglo, ki je tamkaj shidano raftla. Vfi Jesufu na roke gledajo, kaj de bo storil.

V. 11. Jesuf vsemi kruhov pet s' dvema ribama v' svoje presvete roke, povsdigne k' nebésham svoje ozhi, pokashe ljudém, od kodej vse dobro pride, poshegna ino sahvali Ozheta, tako lepo, de je v'fim serze gorelo: ino sdaj svojim jogram lomi, kof sa kofam podaja, vezh ko jemlejo, s'ne vezh ostaja, med rokami jim rástejo boshji dari. Od pet kruhov ino dvú ribiz jih jésarov jé; vfi se najedó, ino vender ne snejo. — Tolika je obilnost

bogaštva ino shegna boshjiga: tolika imenitnost zhudasha, ki ga Ozhe nebeski, ravno kakor Jesus v' puhavi, tudi vsako léto per naf ponavlja, le samo, de se mi sa-nj ne smémimo. Is eniga serua jih priraste po dvajset, po petdeset; is ene peshize (pešči) femena, kteriga v' rodovito semljo vséjemo, polne vose sternéniga (shita) domú perpeljamo. Jésar ino jésar lét she vshiva milijonov ljudi od sadú te semlje, ino she nikdar dosehmal ni sa vsm shivesha smankalo. Oj presrezhni otrozi, ki tako bogatiga ino pa toliko dobriga Ozbeta v' nebesih imamo! — Zhe pa vender vzhafi stradamo, smo sami krivi, de s' boshjimi darmi prav ne ravnamo.

V. 12. Jesus, kedar vidi, de se she vsm ješči vtéma, kruha in rib pa dovolj ostaja, vkashe uzbenzam ostanke zbedno pobrati, de v' strat ne pridejo. V' jérbase jih rezhe podévati, de bi ljudstvo prav ozhitno sposnalo, kako zhudno ga je Bog nafilil. Le samo pet krubov je bilo, in pa dve ribi, zhéfar bi she en jérbas poln ne bil, sdaj pa apostelni Jesufovi ostankov dvanajset jérbasov sverhama nabèrejo. Kdo bi se nad tém zhudesham od veselja ne rasokal, kdo bi ne hvalfi na ves glas vsigamogozhniga Boga, vsmileniga Jesufa, ki je tako dobrotno rasodél svojo boshjo mogozhnost!

V. 14. Ljudjé sazhnejo eden drugiga jasno glédati, ino vsi kmalo besedo gnati, rekózh: „Je she gotova refniza, de je ravno té uzdenik, ki nam je toliki zhudesh storil, tajisti obljublén Mesija, kteriga she tako dolgo zhakamo, ino na semljo shelimo. Kaj veljá! vsemjimo ga s' sebo v' Jerusalem, ino sa Judovskiga kralja ga rasosnamo, sakaj: boljshiga ino mogozhnéjiga kralja od njega ne najdemo, ki bi naf tako zhudno shivil, kakor on.“ — Tako to sheléli ino she shelijo posvetni ljudjé samo le tako posvetno ino duhovsko gospodsko, katera bi jih bres viga njih truda zhasno osrezhila; sa vezhno pa, kar je vender pervo in nar bolj potrebno, jih je mala ali zelo nobena skerb. Ravno sa to je Jesus is med njih minil, ino se na goro zhitto sam molit podál. Ne posveten, ampak kralj kraljéstva nebeskiga hozhe on biti, ino naf s' tém uzhi: „Išajte nar préd nebesko kraljéstvo ino njegovo pravizo;

vse drugo vam bo perversheno.“ (Mat. 6, 33.) Kdor pak samo polvetno kraljestvo bogastva, zhaſti, kraljestvo oblaki in dobrovolje iſhe, nebeshko pa v' nemar puſti: tega tudi Bog ſapuſti, kakor Jeſuf mnoshizo;

II.

Vaſha nar vezhi ſkerb, ljubi bratje in ſestre! ki vam vse ſhive dni toliko ſivih laſ napravlja, tolikokrat zhelo puti, je ſkerb ſa potrebno premoſhenje. Hozhem vam denes tri perpomoge ſvetvati, ki nam jih Jeſuf ſam v' deneshni ſv. evangeljki ſgodbi pokashe. Le teh ſe morſe ſa zelo ſvoje ſhivljenje prav ſveſto derſhati, de vam pomagajo, zhaſno in vezhno frezhno ſhiveti.

Perva perpomoga je brunna, bogabo jezha in olite v. — Ako ſonze ne ſjalo, ino nebeshka roſa ne roſila, tudi ſemlja rodila ne bo. Saſtoju ſe bo zhlovek trudil, zhe Bog njegoviga dela ne poſhegna. Vſako delo Bogu iſrozhiti, preden ſe ſazhne; vſako delo Bogu perporozhiti, kedar ſe nehá: tako ſe bo ſhegna boſhjiga rasveſelilo. „Molitva gre gor, pravi ſv. Avguſhtin, ino boſhje vſmilenje pride dol. De je ravno niſka ſemlja, viſoke pa nebesh, vender Bog zhloveſhki jeſik vſliſhi, ako on zhiſto veſt ima.“ — Meſenz ino ſvesde na nebi piſejo od ſonza ſvojo luzh, mi pa imamo vse le od Boga. Vſaki ſdihlej ſape, vſaki griſhlej kruha, vſaki ſerklej vode: vse je boſhji dar. „Kaj imash, kar bi ne bil prijel? ypraſha ſv. Pavl; ako ſi pa prijel, kaj ſe hvaliſh, kakor de bi ne bil prijel?“ (I. Kor. 4, 7.) In kolikokrat mi nehvaſeshni berazhi na pragi Ozheta nebeshkiga toliko njegovih darov ſavſhivamo, pa ſe vender dobrotnika ſvojiga zelo ne ſpomnimo, neumni ſhivini podobni, ki pod dreveſam ſad ſavſhiva, in na drevo ne pogleda, od kteriga ſad pada? — Pred jedjo Boga, de nam poſhegna, proſiti — po jedi lepo ſahvaliti ga: vse to mi radi poſabimo; dokler ſe vender jeſti in piti vſelej o pravim zhaſi ſpomnimo. — Jeſuf je kruh v' roke vſel, je poſhegnal ino ſahvalil, preden ga je ljudem raſdelil. Tako bi morli vſi goſpodarji in goſpodinje, vſi hiſeni viſharji ſtoriti v' prizho ſvojih domazhjih. Uzhezi

so vfelej pred jedjó s' Jesufam molili, po jedi hvaleshno pefm sapeli, preden so od mise vftali; ino ravno to sveto navado bi morli tudi podloshni s' svojimi predpostavlenimi imeti, sakaj: „Omisje, pravi sv. Krisostom, katero se s' molitvijo sazhe, s' molitvijo nehá, stradalo nikdar ne bo.“ — Boshja dobrota je vsaka nozh, ki jo pretpimo, vsaki den, ki ga doshivimo: vsako jutro s' molitvijo posdraviti, v' molitvi iti vsaki vezher spat, to dopade Bogu ino zelo shivljenje kristjana v' molitev posveti. „Alj jefte ali pijete, naf opominja sv. Pavl, ali kaj drugiga delate, vse k' zhefci boshji storite (I. Kor. 10, 31.), sakaj v' njemu shivimo, ino se giblemo, ino fmo.“ (Djani. ap. 17, 28.)

Druga perpomoga vam bodi pridna, marli va delavnost. Kdo bi se ne zbudil Jesufu boshjemu Sinu, ako ga vidi v' denafbnim sv. evangelji s' svojo vfigamogozhnostjo s' petimi kruhi in dvema ribama vezh od pet tavshent ljudi nafititi, zhe pomifli, kako fi on v' svoji mladosti s' lastnimi shuli kruh flushi, ino s' svojim rednikom, sv. Joshefam, tefhe. Lehko bi njemu bilo bres vfiga dela shiveti, sakaj njegova je semlja ino nebó, zeli svet in ve premoshenje; alj hotel je nam pokasati, kako fi naj vsaki s' svojimi rokami kruh flushi. „Zhlovek je sa delo rojen, ino ptiza sa letanje.“ (Job. 5, 7.) Ravno sa to pravi sv. Pavl: „Kdor nozhe delati, naj tudi ne je.“ (II. Tefal. 3, 10.) Lenoba perpravi zhloveka alj v' veliko firmafhtvo, alj v' veliko krivizo; ona je mati vlih hudobij. Delavnost ohrani zhloveku sdravje ino dobro véft, mu perpravlja shivesh in oblazhilo, ga varje krivize, in mu poifhe dobrih prijatlov sadofci. „Kjer se svefto dela, je vfiga dovolj.“ (Prip. 14, 23.)

Perpomoga tretja naj vam bo modra gofpodarnost. Ozhe nebeshki poshegna delo zhloveshkih rok, ino perdélke toli o pomnoshi, de se zhres potrebo perpravi, ino lahko sa flabeji zhafe perhrani. Alj kolikokrat zhlovek ravno s' obilnostjo svojo frezho sapravi, ino boshji shegen, alj fkos lakmnoft alj sapravlivofst, potrati. Skop lakomnesh svoje perdélano blagó saklepa, ga sebi in drugim vshivati ne dá; alj ravno njegova lakomnoft je shivi mol, ki mu preleshano blagó sneda. „Lakomnoft

je korenina vsiga hudiga.“ (I. Tim. 6, 10.) — Ne-
 fkerben sapravlivez vezh zhes potrebo satrati, kakor
 perdela, in ne pomisli denes, kedar vsiga dovolj
 ima, de bi sa jutri perhranil, ker bo morebiti ravno
 tega stradal, kar sdaj ponidama trati. Sapravlivost
 je gotova vjima, katera po malim zhloveku vse
 premoshenje poshrè. Prav po kershanško perhranliv
 ali lhparaven zhlovek poshrani, kakor je Jesus sa-
 povedal, kar mu zhres potrebo ostaja, ino vse po-
 hranjeno na dvoje rasdeli: en del radovoljno vbogim
 ino potrebnim rasdaja, drugiga pa sebi sa silo ob-
 dershi, ker bodo hudi dnevi nastopili. In kako pre-
 moshen je taki kristjan! Na semlji se je s' potrebnim
 preskerbel, de sa potrebo v' roke vseti ima; v' ne-
 besih si je napravil dolshnika samiga Bogá, kterimu
 je posodil, kar je revnim rasdajal, ki mu bo po
 likokrat vse povernil. Ino kaj njemu v' toliko frezho
 pomaga? Vse to mu pernesó le te tri svešte poma-
 gavke: molitev, delavnost ino modra gospodarnost;
 le one sa zhloveka frezho v' svojim krili imajo.

III.

Oj ljuba dusha! imej si malo ali veliko, bodi si
 stana kmeshkiga ali gosposhkiga: le s' vsm sa dobro
 vsemi, ino veseli se, de tako dobriga Gospodarja v'
 nebesih imash, ki raji zhudesh naredi, kakor bi svoje
 svešte flushabnike v' lili bres pomozhi sapustil. Le
 ne posabi ga, ampak v' molitvi se s' njim opominjaj,
 kakor se pogovarja dete s' svojim ljubim ozhetam.
 Moli, de bo imelo vse tvoje delo spéh; prosi, de
 bo dobilo vse, kar savshijesh, pravi tek: sakaj, vse
 je na boshjim shegni leshézhè. — Ne sanashaj se na
 ptuje shule, de bi tebi na njih sadošti kruha perraslo:
 gotovo ino bres fkerbi le na svojih lastnih rokah
 shivish. Ne sapravljaj ponidama, ako Ozhe ne-
 belhki tvoje delo poshegna: zhésar je denes prevezh,
 bo morebiti jutri premalo. Kar létos perhranish,
 bo tebi drugo leto ravno prav. — Imej pa tudi sa
 vboge vsmilene roke, dajaj vbogajme, kolikor pre-
 moresh, in tudi ti bosh od Boga obilno méro prijél.
 Bodi si v' frezhi ali nefrezhi, le na te svešte tvoje
 pomage tri: na molitev, delavnost in gospodarnost

nikar ne posabi: one ti bodo tukaj na semlji zhasno frezho pernelle, po smerti pa vezhno isvelizhanje. Amen.

XXIV. Peta postna nedelja,

Od poshtenja,

Jesuf se sa svoje poshtenje skusha. Jan. 8, 46 — 59,

Nar imevitnej blagó na sveti je poshtenje in dobro ime: bres njega je zhloyek ravno to, kar je rosha bres shlahuiga duha. Le premalo, in pa dostokrat po nespameti sa tajisto fkerbimo. Se sa svoje poshtenje modro potegniti, naf Jesuf v' deneshnim sv. evangelji uzhí.

I.

V. 46. Ni ga na semlji zhloveka, ki bi bres vsíga greha bil: vsaki mora s' ponishnim zeshnarjam (zolnarjam) na svoje perfi vdariti, rekózh: „Gospód! bodi meni greshniku ysmilen!“ Le Jesuf, boshji Sin, je samogel v' prizho svojih sovrashnikov rezhi: „Kdo is med vas mene more greha obdolshiti?“ Hudobni fariseji so hotli Jesufa ob poshtenje djati, de bi ljudje na njegove nauke vezh ne porajtali; sa to se je Jesuf nad njimi ozhitno potoshil, jih vprashaje: „Sakaj ne verjete, kar vas uzhím, ako vam reshizo raslagam, ino verh tega shè druge ljudi meni motite? Ako sim jes malopridn, ino moj nauk nizh ne velja, sprizhajte mi! Vi meni nobene krivize fkasati ne samorete, poslufhati mojih naukov pak vender nozhete; sa to je kriviza per vas. Moj nauk, pravi Jesuf, je boshji nauk; sa to ga vsaki boshji zhloyek rad poslufha. Vi ga poslufhati nozhete, ino to prizha,

de po boshji volji niste.“ — Tako le se hudobniga ferza dobriga nizh ne more prijeti. Ako hozhemo, de bi se naf beseda boshja prijela, nam je popred svoje ferze ozhifititi potreba.

V. 48. Zhedno se je Jesuf sa svoje poshtenje poskufil; alj toliko gerděj so njega vishi Judov obnesli. Kér mu niso védili kaj drugiga rezhi, so ga kleti sazheli. „Kaj bosh ti naf uzhil, so djali; kaj tebi she nisimo povédali, de si Samaritanz (krivo-vern malopridn zhlovek), ino od hudizha obseden, ki te je vsiga smotil?“ Tako délajo vsi malopridni opravlivzi. Nar popred lasheio, in kedar sprizhati, kar so rekli, ne morejo, preklinjajo. Várimo se jese ino sovrashtva, sakaj to bi tudi naf v' toliko krivizo perpravilo.

V. 49. Kakor hudobno je bilo obdolshenje Judovsko, de je morlo Jesufa v' shivo saboleti: tako pohlevno, kakor nedolshne dushe, je bilo njegovo sagovarjanje. „Jes nisim od hudizha obseden, je djal; saj vidite, de hudizha isganjam. Nisim krivo-vern Samaritanz, ampak jes le uzhim, svojiga Ozheta spodobno zhestiti, de si ravno vi mene tako hudo obrekujete, ino meni s' svojimi gerdimi besedami zhasht jemlete. Pa naj le bo, saj jes sebi nozhem sam zhasht dajati; daja jo meni kdo drugi, in ravno tajisti bo sodil, ako jes prav govorn, ali pak vi. Rezite, sovrasniki vi! kar hozhete, do mojiga nauka; de ga ravno sanizhújete, vam vender per refnizi povém, de frezhen je, kdor se tajistiga dershi; on ne bo vezhne smerti okufil.“ Kaj je boljshiga, kakor vezhno shivljenje? Kaj tedaj bolj potrebniga, kakor besede Jesufoviga nauka dobro sposnati, ki vezhno shivljenje v' sebi imajo? Alj terdovratnik raji vekomaj vmerje, kakor de bi od svojiga nasprótnika kaj dóbriga vsel. Jesuf pravi, de, kdor se bo njegovih naukov dershal, bo vekomaj shivel: on od dushniga shivljenja govori — Judje so pa le od telefniga hotli sastopiti. „Poglej, so vsi ferditi nad njim besedo sagnali, ali nisi ti lashnivi zhlovek? Kdo je bil pravizhnej, kakor Abraham, kdo bolj svet, kakor preroki, in vender so pomerli; ti pa pravish, de ne bo vmerl, kdor se tvojih naukov dershi? Morebiti hozhesh vezh biti kakor so oni? Kdor si pa ti?“ Tak je perpravlena

sovrashno ferze, nar refnizhuèji besede na lash postavljati, ino nar boljshi dela na hudo isvrazhati. Alj pravizhen mora stanovitno svojo nedolshnost, kakor Jesuf, prizhati.

V. 54. Nikdo ne more biti sam sebi prizha. „Ako bi se jes sam shtimal sa boshjiga Sina, pravi Jesuf, sprizhati bi pa ne mogel, bi bila vsa moja imenitnost prasna. Vi pa vender vidite, kakoshne zhuda meni Bog dopernafhati daja: sa to je on moj Ozhe in moja prizha, de sim jes njegov Sin, kar je po prerokih she tako ozhitno povedal. — Ako vi tedaj njegoviga prizhovanja sposnati nozhete, tudi njega ne posnate. Jes pak ga posnam, ino val moram njegovo sposnanje uzhati; zhe bi pa tega ne storil, bi bil ravno tako lashnivz, kakor ste vi. Glejte! Abraham, ki ga sa svojiga ozheta imate, se je she dolgo mojiga dne veselil, de bom prishel sa Mesija, odreshenika, ino kedar je bil njemu moj prihod rasodèt, se je preferzhno rasveselil. Sakaj pa se vi nad menó shalite?“ — Slaba je, se s' imenitnimi ali shlahnimi starishi shtimati, sam pa malo veljáti, kakor so Judje navado iméli.

V. 57. Lepo jim Jesuf pové, kdo je on; alj Judje se s' vso Jesufovo modrostjo pregovoriti ne dajo. Shé pa le druga lash, so rekli: „Kako bi bil ti s' Abrahamam na svéti, kateri je she bliso dva tavshent lét vmerl, ti she pa nimash petdeset lét?“ „Ne sodite mene sa samiga zhloveka, po katerim she nimam pétdeset lét, jim Jesuf spet odgovorí, ampak, de véste, kdo sim, vam na ravnost povém: Préden kakor je bil Abraham, sim jes, boshji Sin od vekomaj.“ — Judam je besede smankalo. Kér niso drugiga vedli, sazhonejo kamenja pobirati, de bi v' njega luzhali; Jesuf pak je sginil is med njih, de ga vidili niso. Na ravno té spomin se tudi donef bridke martre sakrivajo. — Glejte, tako délajo hudojesizhniki: oni lashejo, preklinjajo, in sadnizh se she pravizhniga s' rokami lótijo. Pa tudi nedolshen se naj, kakor Jesuf, sagovarja in prizha. Kader pa vidi, de vse nizh ne pomaga, vgene se s' Jesufam naj. Tako se brani, tako se skerbi sa poshtenje.

II.

„Zhlovek! pravi sv. Avguštín, dvojno je tebi potrebno: prvo je dobra ino mirna vést, savolj tebe, de lahko veselo shivish, ino mirno pozhivašh; drugo je poshtenje ino dobro imé, savoljo blishniga, sakaj le škos to bošh samogel drugim dobro storiti.“ Sa svoje poshtenje se je nosil Jesuf našh isveliznar; sa svoje dobro imé se je sv. Pavl per Korinzhanah poskušhal: škerbėti pred všim drugim sa svoje poshtenje je tudi naša dolshnosť. Po kateri poti pa pridemo v' zhašt ino v' poshtenje? Le po poti pravize ino resnize. Pravizo do svojiga poshtenja vsaki zhlovek ima, dokler pravizhno shiví; de je pa v' resnizi pravizhen, mora po svojim sadershanji pokasati.

1. Ne ishimo svoje zhašti v' posvetnim blagi; sakaj poshtenje ne isvira is srebra, ne is slata, ampak le is zhloveškiga serza, serzu pak premošenje nikakšne vrednosti ne dá. Ne mislimo poshtenja najti v' svunajni lepoti, ali nezhmerni obleki ino posvetni noshi; sakaj, kakor sadunosno drevó nizh ne velja, naj si ravno lepo seleno perje ima, zhe nobeniga sadú ne pernese, tako tudi poshtenje ni na posvetnih nezhemernostih leshézhe. Ne stavimo poshtenja na lašhi, obrekovanje ino sanizhovanje, po katerim bi svojiga blishniga ob poshtenje perpravli; sakaj kakor tat ne bo škos krivizo obogatél, tudi mi škos krivizhno govorjenje dobriga imena si osvojili ne bomo.

Hozhemo pred Bogam ino všimi pravizhnimi ljudmi poshteni ino sposhtvani biti: škerbimo sa lepe vednosti svoje pameti, sa zhedne lastnosti svojiga serza. Ako svojo glavo s' potrebnimi nauki prebrishemo, svoje serze s' lepimi lastnostami ozhédimo, pojde zhašt in dobro imé samo od sebe sa nami, sakaj: „Prava slava (zhašt ino hvala), veli sv. Hironim, je frameshлива deviza: le tajistimu, ki ne sili sa njó, je rada drushiza.“ Pa kakor se ose le dobriga sadú prijemajo, tako tudi nobeden pravizhen, ako le kaj velja, bres sovrashnikov ni, de bi ga ob poshtenje ne devali. Tudi Jesufu se je taka godila. Kako se moremo tedaj po keršhanško sa svoje poshtenje nositi?

2. Ako si, kristjan! svoje poshtenje sgubil, poprašaj nar popréd sebe, ako si téga kriv, kar se zhres tebe govori. Zhe tebe tvoja vést toshi, de ljudjé po pravizi govorijo: tistokrat molzhi, terpi ino poboljšhaj se, de bošh ljudém jesike savesal. Skos krég, tajeenje ino oponašhanje bi she le sovrashnike svoje rasdrashil, ino gerdobo svoje krivize bolj rasfhiral. Kakor sa hudim vetram sazbnje roshe lepšni dihati, se bode sazbelo tudi tvoje poshtenje kasati. — Zhe pa tebi tvoja vést prizha, de si nedolshen: ne prenagli se sa svojo zhaft, ampak she enkrat poprašhaj, ali se samo tebi zhaft jemle, ali poshtenje tvojimu stanu? Sa svojo zhaft se nikar sam ne poskušhaj, sakaj: kdor sam svojo slavo ishe, je ne najde. Posnemaj Jesufov isgled, ino Bogu mashvanje isrozhi, sakaj: „Moje je mashvanje, jes bom povernil, pravi Gospód.“ (Hebr. 10, 30.) „Ne vsemi Bogu pravize mashvanja, on bo tebi povernil.“ (Sv. Bernard.) Zhe si pa ti uzhenik, vishar svojih podloshnih, ino vidish, de se tebi skos krivizhne jesike skruni imenitnošt tvojiga stanú, de ne bošh mogel bres poshtenja, ki ti jemlejo ga, sa boshjo zhaft ino isvelizhanje blishniga dovólj skerbéti: tistokrat stopi na noge ino poskusi se modro ino pohlevno, kakor Jesufa slishish ino vidish. Nikar. de bi se v' jesi s' svojimi sovrashniki vjedal, sakaj: kakor nagla povodnja zhisto vodo skalí, tako tudi jesa zhloveško pamet otemni — ino kakor se v' kalni vodi nar loshej ribe lovijo, se tudi zhlovek v' jesi vloví. Prizhaj svojo nedolshnošt s' mirnim serzam, skashi sovrashnikam njihovo krivizo s' modrimi besedami, ino tako bodo vsi pravizhni ljudjé tvojo nedolshnošt sposnali. Ako pa zhutish, de je sovrashno serze tvojiga nasprotnika serditosti tako polno, de tvoje prizhanje per njemu nikjer prostora ne najde: tistokrat se vgeni, kakor Kristuf v' deneshnim sv. evangelji, sakaj: „Zhloveku je zhaft, se prepiranju odtegniti.“ (Prip. 20, 3.) Ne bo dolgo, ino Bog bo sovrashnike tvoje vergel tebi pod noge.

III.

Ljube dushe! skerbite sa svoje poshtenje, pa tudi svojimu blishnimu varite dobro ime. Hudi so

tatjé, ki nam kradejo zhašno blago: she hujšhi hudobni jesiki, ki nam jemlejo dobro imé, kér se odvseto le teshko, ino zhišto nikoli vezh poverniti ne dá. Ako ste pa po nedolshnim obrekani, in sa svoje poshtenje okradeni, spomnite se na Jesufa tistokrat, ino potolashite svoje serze, sakaj: „Zhe so Gospoda Belzebuba imenovali, kaj she le vam porekó.“ (Mat. 10, 25.) Glejte, kako grosno je bil vsmileni Jesuf od hudobnih opravljan, sanizhovan ino toshen: sdaj pa rodovi v' prahi pred njim leshijo, ino njega molijo. Le zhišto imejte svojo vést: prishla bo ura, ino tudi vas bodo sovrashniki yashhi zhestili. Amen.

XXV. Zvétna nedélja.

Od svétiga obhajíla.

*Jesuf jesdi ozhitno v' Jerusalem. Mat. 21,
1 — 9.*

Svesti podloshni se veselijo svojiga kralja, kedar k' njim pride; pridni flushavniki spremijo s' vso zhaštjó svojiga gospoda, kedar se sopet v' svoje prebivalishe poverne. On presodi njih sadershanje, pohvali pridne, katere sa vsim perpravlene najde, vseme pa tudi vse malopridne v' strah, ki se na njegov prihod perpravili niso. Ravno tako pride tudi nash go'pod Jesuf Kristuf v' sv. velikonozhnim obhajilu ozhitno k' nam, v' nashim serzi prebivat, kakor je prishel nekoliko dni pred svojim bridkim terplenjam v' Jerusalemsko mesto, po deneshnim sv. evangelji.

I.

Kralji in poglavarji so svoje dni v' mirnih zhaših le ošelze jesdarili, kedar so se hotli ljudstvu v'

svojim velizhaftvi pokasati: ta je bila v' jutrovih deshelah naváda. Kralj vsih kraljov je tudi Jesus, famo de nja kraljéstvo ni téga svetá, ampak je vezhno ino duhovsko, ki se na semlji sazhe ino flushi, v' nebésih pa vezhno savshiva. Zele tri léta je she kraljéstvo boshjiga nauka med ljudmi shiral, ino jim kasal pravi pot, ki v' vezhno shivljenje peljá. Prifhla je ura, v'fim vérnim skos svojo smert ravno v' to kraljéstvo nebeshke vrata odprét', in ves svolen svet vézhniga pogublenja odréshit'. Hotel se je tedaj ljudstvu sa odrefhenika ino nebésikiga kralja ozhitno skasati.

V. 1. S' velikimi trumami ljudi se tudi Jesus v' Jerusalem na velikonozhno godvarje podá. Is Betanije pod oljko goró, kjér je nekoliko dni popréd Lazara, svojiga prijatla, obudil, pride ravno v' jutru deneshniga dne do Betfage, do eniga kraja, she bliso Jerusalemskiga mesta. Vse se je terlo ljudi, ki so hodili Lazara gledat, ino Jesusa, ki ga je obudil, sposnavat. Tukaj se hozhe Jesus, de je poslan Mesija, v'fimu ljudstvu pokasati. Svunaj terga postoji, rezhe dvema svojih uzhenzov: „Pojdita v' le té terg, tam najdeta oflizo ino njeno shebe. Le kar odveshita ino perpeljita ju meni. Zhe kdo kaj porezhe, le povejta, de je sa mene.“ — Kdo samore tako narozhiti, rasen tajiti, ki je v'figavedózh, kateriga je vsa oblást v' nebésih ino na semlji?

V. 4. Kar je Jesus na deneshni den dopolniti hotel, je she okoli pét sto lét popréd skos svojiga preroka Zaharija prerokvati pustil, rekózh: „Povejte v' tajistim zhalí, kedar Mesija pride, bzheri Sionski ino v'fim prebivavzam, ki okoli imenitniga Jerusalemskiga hriba Siona prebivajo, naj pogleda svojiga kralja, odrefhenika, kako krotek ino ponishen on pride, ki sedi na ofelzi delavne oflize.“ (Zah. 9, 9.) Glejte, kako na tenko se vse dopolni, kar Bog. on vezhna refniza, rezhe; zhe ravno ne vselej mahoma, vender le enkrat gotovo.

V. 6. Jesusova uzhenza najdeta in perpeljata, kakor jima je v'kasal, s' oflizo ofelze. — Nimajo drugiga sedila, pa svoje plajshe iflezhejo, ofelze pogernejo ino svojiga kralja na-nj posadijo. Kolika sveta ponishnost, ki nam jo Jesus pokashe! — Borna je bila pozhestitev, katero mu njegovi podloshni

skashejo; pa prishla is dobriga serza, in to Jesusu nar bolj dopade.

V. 8. Ljudi se je vse okoli Jesufa terlo. Od vsih krajov mu hitijo naproti. Eni gredó naprej, drugi od sadej, tretji ga na ushtriz spremeljajo. Od veselja ne vedó, kako ga bolj pozhestiti. Svoje oblazhila mu na pot pogrinjajo, de bi lepshi jedil; lepo zvetézhe véjize vzhesujejo, ino mu s' njimi steso salshajo. Zhedne oljkne zhesulze si jemlejo, ino jih s' Jesufam v' rokah neló kakor s' svojim zhestitlivim kraljam, ki je sovrashnike svoje premagal. — Ravno téga spomin je navadno shegnanje lesá na deneshno zvetno nedéljo, de bi se mi vsiga téga spomnili, ino bili svojiga nebéshkiga kralja veseli.

V. 9. Judovske mnoshize so she sdavnaj sheléle Jesufa sa svojiga kralja imeti: kakor hitro svedó, de on prav po kraljevo sa Mesija v' Jerusalemsko poglavitno mesto ozhitno pride, je vse na nogah. Vse od maliga do velikiga na ves glas krizhi ino ga posdravlja, rekózh: „Bodi posdravljen, obljubljen Mesija, sin kralja Davida. Slava tebi, ki pridesh v' imeni gospod Bogá. Zhašt ino hvala po vishinah!“ Toliko zhašt je skasalo judovsko ljudstvo Jesusu: ravno toliko ino she vezhi zhašt bi morli njemu skasati tudi mi, posebno sedaj o sv. velikonozhnim obhajili, kedar pride on tudi k' nam, nash kralj ino isvelizhar, v' presvetim reshnim Teléfi.

II.

1. Vsaki zhlovek imá v' svojih persih imenitno, pa skrivno kraljéstvo; vsaki ima v' svojim serzi svojiga kralja, dobriga ali hudobniga, ino kakorshen je zhloveshkiga serza vishár, dober alj hudoben, tako je tudi zhloveshko shivljenje; ino ravno po tem se tudi zhloveku na dushi hudo ali dobro godí. — Hudoba je od téga zhafa v' zhloveshkim serzi kraljovala, kar je peklenfski sapelivez nashé perve starishe vjél. Le téga sovrashniga kralja pregnát, ino zhloveshko serze sebi osvojít, je prishel Jesuf, sanu boshji Sin, na té svet, je vsel na deneshni den, shešt dni pred svojo smertjo, kakor kralj isvoljeniga ljudstva Jerusalemsko mesto v' svojo oblást: pride pa tudi v' nashé serze skos sv. obhajilo, de bi vso hudobo pre-

grehe isgnál; le on sam njega vishal, ino v' njem prebival. Glejte, ljube dushe! ravno vi ste tajiste hžheri nebeshkiga, Siona, vashe serze je tajisto skrivno Jerusalemsko mesto, v' katero je v' teh svetih velikonožnih dnéh Jesuf, nebeshki kralj, noter shel ali pa she pojde, ves krotek ino pohleven; pod podobo béliga kruha v' presvetim rešnim Teléfi. O de bi ga tudi vsi vredno sprijéli, ino njemu spodobno prebivalishe v' svojim serzi perpravili!

2. Kedar imeniten kralj ali zesar v' svoji zhafti ino oblasti pride, svojiga ljudstva obiskat, she den denashni njemu s' lepim suknam pote pogrinjajo. Pogrinjali so tudi Jesufu na njegovi zhaftitni jeshi v' Jerusalem svoje lastne oblazhila, de bi svojiga kralja spodobno zhestili. Vi pa namesto svojih teléfnih oblazhil iflezite svoje pregrëshne stare navade, rasgernite jih pred namestnikam boshjim skos zhisto spoved, naj de bo najdel Jesuf, nash nebeshki kralj, prijeten pot v' duhovski tempel vashiga serzá: — Namesto zvétja, s' katerim so ljudje Jesufu po zešti stlali, polepshajte vi njemu steso s' dobrimi dèlami, s' molitvami, s' posti ino s' vbogajme-dajami. Vse-mite si v' roke vesele véjze prave keršhanfske serzhnosti, de bote premagali sovrashnike svoje dushe. Glejte! tako perpravljena dusha lahko s' veseljam Jesufu, svojimu nebeshkimu kralju, naproti gré:

3. Kakor se je pa Jesuf v' fređi veselja ino zhestenja milo rasjokal, vglédati pregrëshno Jerusalemsko mesto, viditi toliko terdovratnih grešnikov shalosten konez: ravno tako tudi njegova shalost toliko ino toliko malopridnih kristjanov sadéva; ki po nevrednim k' svetim obhajili hodijo. „O de bi sposnali, tako she on smiram klizhe gluhim ushéfam, de bi hotli faj sposnati sedaj, o dnéh mojiga obiskovanja; svoje isvelizhanje!“ Alj vézhi del je skrito vse to pred ozhmí nevrednih obhajavzov, sakaj dushna flepota ino oterpnost serza so sploh shtrafe nevredniga obhajila, ino vezhno pogublenje je njih shalosten konez. „Kdor bo nevredno té kruh jedel, ali kelh Gospódov pil, pravi sv. Pavl, bo kriv teléfa ino kervi Gospódove. Sakaj, kdor pije ali je nevredno, sebi sodbo je ino pije, kér ne raslozhi teléfa Gospódoviga“ (I. Kor. 11, 27 — 29.) Kakor je v' Judesha Ishkarjota hudízh slesil, bersh ko je od Jesufa pomozhen grishlej

prijel, ino kakor so bili terdovratni Judje nevmileno pokonzhani, ki so Jesufovo kri zhes sebe ino svoje otroke priti klizali; ravno tak shalofien konez bo tudi vsih terdovratnih grefnikov, ki po nevrednim Jesufa v' svetim obhajili prejémajo. „Sa to je veliko slabih in bolnih med vami, govori sv. Pavl, in jih veliko spi.“ (I. Kor. 11, 30) Trépetaj tedaj, ino boj se vsaki saftaran grefnik, ki samó sa to k' velikonozhnim obhajili grésh, kér morash, bres vse potrebne perprave: ti si od leta do leta en boshji rop sa drugim salagash, ino bosh na svojo sadno uro kakor Judesh obupal. „Kdor je Mojsefovo postavo prelomil, je moral po sapovedih stariga testamta bres vse milosti vmreti: koliko huje malfhvanja saflushi, pravi sv. Pavl, kdor Sina boshjiga potepa, ino kri testamta ognufi, s' katero je bil posvezhen.“ (Hebr. 28, 29.) Sv. Ziprijan perpoveduje, de je néka perletna pershona po nevrednim sv. obhajilo prijela; alj na enkrat se sazhela trefti ino trepetati, kakor bi bila kaki strup savshila, ino kmalo po tém mertva na semljo padla. „Vi ne morete is kelha Gospódoviga ino od kelha hudizhoviga piti (ki niste zhistiga ferza). Vi ne morete per misi Gospódovi ino per misi hudizhovi jesti. (I. Kor. 10 21.) Naj tedaj poprasha zhlovek sam sebe, opominja sv. Pavl, préden od téga kruha jé, ino pije od téga kelha.“ (I. Kor. 11, 28.)

4. Nikar se pa ti, poboshna ino bogabojezha dušha! ne boj, iti svojimu kralju k' boshji misi naproti; sakaj on pride krotek ino pohleven, ne de bi tebe pogubil, ampak le isvelizhal. Tri lepe duhovske oblazhila tebi hozhem dones podati, de se s' njimi zhedno oblezhesh, ino njega veselo sprimesh.

Pervo oblazhilo je ljuba ponishuof. Ako je kralj ves krotek ino ponishen, koliko bolj morash biti she le ti v' vsim svojim sadershanji ponishua. Tvoja nosha bo naj poshtena, ne gisdasta ali ofertna; tvoje govorjenje naj bo pohlevno ino spodobno, ne pa prevsetno ino nesramno; tvoje djanje naj bo krotko, ne pa shtimano in rasujsdano. „Uzhite se od mene, pohleven Jesus pravi, kako sim krotek ino ponishniga ferzá, ino vi bote najdli mir svojim dušham.“ (Mat. 11, 29.) Kakor stotnik v' Kafarnavi, tudi ti njega s' temi ponishnimi besedami sprimi:

„O Gospod, jes nisim vreden, de pod mojo streho grešh, rezi le s' enó besedó, de bode moja dušha osdravlena!“ Le v' enim ponishnim ino poblevnim ferzi kralj ponishnosti rad prebiva, sakaj: „On je sopernik napunnjenim, pravi sv. Peter, ponishnim pa gnado daja.“ (I. Petr. 5, 5.)

Drugo oblazhilo je prava g o r e z h a l j u b é s n. Glej, kako je Jesuf tebe ljubil, de je dal svoje shivljenje sa tebe; she smiram on tebe tako ljubi, de k' tebi priti ino s' tebó prebivati sheli. Vfako sv. obhajilo je nova shiva prizha njegove neskonzhne ljubesni. Alj tedaj ne saflushi tudi od tebe zhes vse ljublen biti? Skashi njemu svojo ljubésn ne s' prasnimi obljubami, temuzh s' svesto dopolnitvijo njegovih sv. sapoved. „Kdor moje sapovedi dershi, pravi Jesuf, té je, ki mene ljubi. Ako pa kdo mene ljubi, bo moje besede dershal, ino tudi moj Ozhe ga bo ljubil, ino midva bova k' njemu prifhla, ino per njemu prebivala.“ (Jan. 14, 21 — 23.)

Tretje oblazhilo je s t a n o v i t n o s t v' d o b r i m. Judovsko ljudstvo je na deneshni den s' velikim glasam Jesufa zheftilo; alj pet dni po tem je she hujshi pred sodnikam vpili: „Krishaj ga, krishaj ga!“ Nikar, de bi tudi ti, keršhanska dušha! se sdaj spovedal, svoje ferze ozhiftil ino se s' Jesufam spravil, kmalo po veliki nozhi se pa sopet v' nezhistost, jesó, sovraštvó, ino v' druge poprejne pregréhe podál. „Tajisti, uzhi sv. Basili, kateri k' telesu ino kervi Gospodovi perstopi, ne smé le samo biti vfliga téga zhist ino prost, kar truplo ino dušho omadeshuje: on mora tudi na suanje dati, de je grehu, tému svetu ino sam febi odmerl, sa to, de bo Bogu samimu shivel po Jesufu Kristufu, Gospodu nashimu.“ Jesuf hozhe biti tebi svest, le tudi ti njemu svest ostani. „Kdor bo do konza svest ofal, bo isvelizhan.“ (Mat. 10, 22.) Tako svesto ino zhedno perpravleni obhajajte, ljubi kristjani! s' svojim isvelizharjam sveto veliko nozh, ino le ti sveti velikonozhni dnevi vam bodo slati dnevi milosti boshje. Sveto réfhno Telo bo vashim dušham, kar je nebéshka rosa ino sonzhna luzh zvetézhim rosham na polji. S' ljubim mladim letam se bo omladilo tudi vashe brunno shivljenje, ino sveto zvetje zhednosti bo s' svojim slahnim duham dobrih dél vashe shivljenje napolnilo. Vi ne

boto shivéli vezh sami, ampak ljubi **Jesuf** bo shivél s' vami; sakaj: „Kdor savshiva moje mesó, ino pije mojo kri, pravi **Jesuf**, té ima vezhno shivljenje: on ostane v' meni ino jes v' njem, ino jes ga bom obudil poslédni dan.“ (Jan. 6, 55 — 57.)

III.

Ljubi kristjani! ni svetejšhiga zhasa, kakor so ti sveti velikonozhni dni; ni pa tudi bolj potrebno, svetih rezhi premishlovati, kakor v' tém svetim velikim tédni. Premishlujmo tedaj tudi mi v' tém sv. zhasi posebno tri rezhi. —

Pervizh: Nebéa so bile nam všim saperte; alj **Kristuf** je prishel, ino nam jih je milostno skos svoje terplenje ino smert sopet odperl. Na to naf pomni sveta zerkvéna shuga denéshne zvétne nedelje, kedar duhovnik s' krisham na saperte vrata trikrat poterkajo, ino jih potém odprejo.

Drugizh: Isvelizhar pride ravno tak v' vsako zhloveško ferze skos sveto obhajilo, de bi hudo nagnenje v' tajistim saterl, greshne navade isgnal, kakor je v' Jerusalemski tempel shel, ino nespodobne barantavze is tajistiga ravno denéshni den istiral (ispodil). Zhloveško ferze hozhe on sa prebivalisbe imeti, tajisto s' svojo guado napolniti, ino nebesko shivljenje v' njemu saditi. Kako potrebno je tedaj, se posebno k' svetimu velikonozhnemu obhajilu vredno perpraviti.

Tretjizh: Prishel bo she enkrat **Kristuf** po vse svoje, kedar bo velika nozh nashiga vstajenja, in se sazhelo novo jutro sodniga dne. Oj! blagor nam, ako mu pojdemo tudi tistokrat s' veseljam naproti, kedar ga bomo s' snamenjam sv. krisha v' velikim velizhastvi na oblakih priti vidili. Oj, de bi bili vredni njega s' všimi isvoljenimi velizhastno posdraviti tudi tistokrat, rekozh: „Hosana! bodi visoko posdravljen, ki pridesh v' imeni Gosпода, de naf popeljash v' hisho svojiga Ozbeta, v' nebeski Jerusalem!“ Amen.

XXVI. Velikonozhna nedelja.

Od vstajenja.

*Brumne shene per Jesusovim pokopalishi.
Mark. 16, 1—7.*

Strahna je nevsmlena smert, ki nam nashe ljube starishe, brate ino sestre, prijatle ino snanze pobere. Shalostno jih na sadnim poti k' pogrebu sprémimo, ino v' hladno krilo mater' zherne semlje sagememo. Ravno tako shalostni so tudi Jesusovi uzhenzi na velik petek svojiga preljubesniviga uzhenika pokopali. — Pa sa vsako pravizhno shalostjó she enkrat lepshi veselje nahaja, kakor sa desham svetlej sonze posije. Jesus mertev pokopan je sopet shiv od smerti vstal, je rasveselil svoje prijatle; rasveselil je tudi nas, kër nam je obljubil, de homo enkrat od smerti vstali tudi mi, ako s' njim pravizhno shivimo, ino poboshno vmerjemo. Vfliga t ga vesela prizha je sveta velika nozh, ino lep isgled deneshni sv. evangelj.

I.

Dober prijatel je vezh vreden, kakor shlahen kamen; on nam ostane do smerti svest, pa she tudi po smerti ne bo posabil na nas. Takih dobrih ino refnizhnih prijatlov je imel Jesus med moshkim, she vezh pa med brumnim shenskim spolam, med katerim so nar imenitnej bile: Marija Magdalena — Marija, Jakopa apostelna mati, ki ste si bile s' Jesusovo materjó v' shlahiti, ino Salome, mati dvú nar ljubesnivshih Jesusovih uzhenzov: Jakopa velikiga ino Janesa evangelista. Mile solse so té svete shene v' velik petek vezher na Jesusovim pogrebi tozhile; drugiga shlahniga masila niso perpravleniga imele, njemu skasati sadno zhaft. Pa kakor hitro je sapovedan prasník minil, posno v' saboto vezher, grejo dobre shene, dráge dishave od mire ino aloje naku-

pit, de bi Jesufovo telo, kakor je bila sa vse imenitne mertve spodobna navada; v' shlahno masilo djale. Glejte, kako lepo je, sa mertvimi starishi, shlahno ino prijatli dobre dela opravljat. To she je sdaj pravo dufnezhe masilo, ki se k' sv. nebesam vsdiguje; to prizha pravo kerhanfko ljubesn, ki tudi she po smerti shivi.

V. 2. Sa velikim petkam je velikonozhna sabota nastopila, Judov nar imenitnej godvanje. Srezhen odhod is Egipta obhajali so. Vfako delo je bilo te den ojstro prepovedano; she dalej pota kakor dva tavshent stopinj se iti smelo ni. Tak ojstro je bilo Judam prasnike posvezhovati sapovedano. — Jesufovo telo je te dan v' pokopi pozhivalo; tudi brumne shene so s' sapushenimi uzhenzi tiho djale, ino po Jesufu milo shalovale. Komaj nedelje, perviga dne po saboti, dozhakajo. S' svitam vred se spravijo od doma, vsemejo shlahno masilo, ino grejo fkos saspano mesto na prostorje. She se juterna sarja v' njih folsnih ozheh osira. — Oj slati juterni zhaf, kateri si ga ne saspi: nebesfko veselje nam v' serze vliwa; kakor brumnim shenam na sveto velikonozhno jutro.

V. 3. Ravno je sazhelo ljubš juterno fonze is sagor vstajati, ino po lepim selenim verti deniti, v' katerim je bil Jesuf pokopan. Shene se fkali blishajo, v' katero je bil novo isfekan njegov pokop ali grob. „Kaj bo, so djale, silo velik kamen je na grobi, kdo nam ga bode odvalil?“ Ino niso she isgovorile, kar vgladajo, de je kamen odvaljen, ino pokopalishe odperto. Nagloma v' odperto votlino stopijo, gledajo sa Jesufovim truplam; alj ni ga. Angela boshja se njim v' nebesfki svetlobi perkasheta. Shene ju vgladajo, ino ostermijo. — Tako velizhafno nam vezhni Bog vse nashe bridkosti prevsdigne, ako le per njemu s' pravim saupanjam pomozhi ishemo. Svojiga angela nam on, zhe ravno nevidama, poshle, ki naf potolashi, kakor prestrashene shene per Jesufovim pokopalisfi.

V. 6. Angelov eden na desnim kraji v' belim oblazhili sedí, ino ves prijasen prav po nebesfko stermezhe shene ogovori. „Ljube shene, je djal, nikar se ne bojte, saj veni, koga bi rade: Jesufa Nazarenskiga, ki so vam ga lovrashniki krishali ino vmorili. Kaj bote isfale shiviga med mertvimi?“

Glejte rute (rube, tenzhize) so she tukaj, v' katere je bil savit, njega pa ni vezh; ou je she od smerti vstal. Le hitro tezite, to veselo pergodbo njegovim shalostnim uzhenzam povedat, posebno pa Petru, de se mu ferze ohladi. Vsi ga bote vidili, v' Galileji val bo posebno obiskal, tam, kjer ste tolikokrat s' njim ve eli bili. Saj veste, kako vam je vse naprej povedal. — Kako vel'el glaf so morle biti shalostnim shenam le te angelove besede! Obljubim, de ni bilo lepshiga jutra od jutra perviga dne, v' katerim je vligamogozhen Stvarnik Adama vfiga nedolshniga v' lep vert posemeljskiga raja postavil, noter do prihodniga jutra sodniga dne, v' katerim bodo pravizhni, kakor Jesus deneshno veliko nedeljo, zhastitno in lvojih pokopalish k' novimu shivlenju vstajali. O kaj de bi bilo tako lepoin ljubesnivo jutro vstajenja, kakor Jesusovo, bratje in sestre moje, enkrat tudi sa naf! Na to nafinaj deneshno sveto godvanje opominja, ino frezhno vstajenje dosezhi uzhi.

II.

1. Pogosto tukaj na sveti hudoba en zhas pre-maga. Dostokrat pravizhniga s' nedolshnimi folsami oblitiga k' pogr'ebu sanesejo, dokler se njemu krivizhnik nad semljó debelo smeji. Tudi nad krishanim Jesusam so se shtimani fariseji ino lvojuglavni pifmarje posmehovali: povsdigovalo se je nad njegovim pokopam njih hudobno ferze. S' velikim kamenam savalili, sapezhatili ino she s' strashoj (vahtoj) savarvali so ga. Le po skriváje so se tam pa tam njegovi prijatli sa njim folsili. — Oj kako shalostna bi vender ta sa pravizhniga bila, ako bi s' smertjo sa vsm po njemu bilo! Alj poglejte zhudo! Strashen potrés terdo skalo smekini, rasvali se sapezhateno pokopalishne nedolshno vmorjeniga, od strahú njegovi varhi popadajo, se hitro sopet od semlje pob'rajo, ino v' mesto letijo, Jesusovim sovrashnikam pravit, kaj de se je sgodilo. Jesus se pa vel' zhastitliv vsdigne, kakor mogozhen premagavez pekla, smerti in hudobije. — Saftonj sovrashniki Jesusovi varhe s' dnarmi podkupijo, de bi legáli, rekózh: „Mi smo spali, in uzhenzi so nam truplo vkradli,“ sakaj nikdo pameten ne bo spijozhim prizhan verjél. Saftonj je

sovrashnim, nevérnim Judam, Jesufovo vstajenje tajiti; sakaj Jesuf se je Magdaleni ino drugim brumnim shenam perkasal, on je s' svojimi apostelni vezkrat govoril, je s' njimi jedil ino pil, ino jih do konza preprizhal, de na novo sopet shivl. V' prizho sovrashnikov apostelni ozhitno osnanujejo, de je Mesija, ki so ga vmorili, od smerti vstal. Po zelim svéti se rasléga njih veseli glas, in tudi naf she den denafhen rasveselijo besede sv. Pavla, ki pravi: „Mi vémo, komu vérjemo. Ako Kristuf ni od mertvih vstal, je saftonj nafhe osnanovanje, ino vasha véra je prasna. Alj Kristuf je od mertvih vstal, on pervina spijoznih.“ (I. Kor. 15, 17 — 20.) Oj kako kratko je bilo krivizhno veselje Jesufovih sovrashnikov: she zelih tri dni jim ni ostalo. Kako dolgo se pa veselijo, she tavshent in sopet tavshent lét, Jesufovi prijatli njegoviga zhashtiliviga od smerti vstajenja. Veselimo se ga is zeliga ferza tudi mi, ki svojiga odreshenika ferzhno ljubimo; sakaj tudi on je nam novo neisrezheno veselje napravil, kér nam je obljubil, de, kakor je on od mertvih vstal, ravno tako bomo tudi mi enkrat od smerti vstali. „Jes lim vstajenje ino shivljenje, pravi on; kdor v' mene vérje, bo shivel, de bi si bil ravno she vmerl.“ (Jan. 11, 25.) „Nash isvelizhar, uzhi sv. Gregor, se je v' smert podál, de bi se mi smerti ne bali; fkasal nam je pa tudi vstajenje k' nashimu saupanju, de bomo tudi mi vstali.“

2. Vse posvetno se pred nami v' prah ino pepel spremeni, in tudi mi grémo eden sa drugim mater zherne semlje gnojiti. Naj si bo kralj ali berazh, star ali mlad, pravizhen ali krivizhen, vsakimu je Vfigamogozhen smert perfodil, rekozh: „Prah si bil, ino v' prah se bosh povernil.“ (I. Mos. 4.) Pa Vfigamogozhen naf ne bo v' trohnobi vékomaj pustil. On, ki vstvári is segnitiga serna lep mladi klaf — on, ki is male pizhke (drevéfniga serna) veliko drevo prerodi: on bo tudi nafhe mertvo truplo enkrat obudil ino prenovil. Bog je pokasal enkrat preroku Ezechjelu veliko polje, polno mertvashkih kosti: „Kaj se ti sdi, Bog preroka poprasna, ali she bodo kdaj te kosti oshivele?“ „Jes ne vé, mu prerok odgovori, to samo ti véh.“ „Prerokuj, je Bog Ezechjelu vkasal, prerokuj vsmím tém suhim kostém,

ino rezi: Jes hozhem sapo v' vas pustiti, de bote oshivéle; jes vam hozhem shile dati, ino pustiti, naj vas mefo oraste ino kosha obda. S' mojim duham vas hozhem oshiviti, ino peljáti v' obljubleno deshelo.“ (Ezeh. 37.) „Ne zhudite se tému, pravi Jesus, sakaj pride ura, de bodo vfi, ki po grobih spijo, glas Sina boshjiga saflifhali, ino tajisti, ki ga bodo saflifhali, bodo shivéli.“ (Jan. 5, 25.) Naj si ravno nasbe truplo sverina rasterga, naj njega morje poshrè, ali semlja povshije; Bog bo saklizal, ino vsako bo dalo to svoje nasaj. O pravizhen! ti, ki lepo svesto sa Jesusam hodish, ne boj se vezh vmréti, sakaj Jesus, tvoj isvelizhar, sopet shivi — s' njim bosh oshivél tudi ti, ino pojdesh, ki si dobro storil, k' vstajenju shivlenja. (Jan. 5, 29.) Smert je tebi le pot k' tvojimu ljubimu Ozhetu, hladno pokopalisha le pozhivna posteljza sa tolikim terplenjam, trohnoba je le prenovljenje tvojiga rahliga trupla sa novo vezhno shivljenje, sakaj: Sedajno mefo ino kri ne moreta v' nebea, ino strohlivo ne more nestrohliviga deleshno biti. „Sa to se strohlivo truplo vseje, de bo nestrohlivo vstalo.“ (I. Kor. 15, 43.) Tolashi se, vboshiz! v' svojih teshayah s' prihodnim vstajenjam, kakor brumen Job, rekózh: „Vém, de moj Odreshenik shivi, ino de bom posledni den is semlje vstal, ino bom sopet s' svojo kosho obdan, ino v' svojim mesi svojiga Boga vidil. Ravno jes ga bom vidil, ino moje ozhi ga bodo gledale: to saupanje v' mojim ferzi leshi.“ (Job 19, 2 — 28.) Blagor tebi, ako veliko, pa vender vse voljno poterpish; sakaj, kakor zhastitlivo je bilo Jesusovo telo, bo tudi tvoje — kakor so se svétile njegove svete rane, se bo tudi svétilo tvoje terplenje. Kakor so se angeli per Jesusovim vstajenju v' lepi nebeski podobi mladenzhov perkasali, ravno tako vfi omlajeni si bodo enkrat isvoljeni roke podajali. (Mat. 22, 30.)

3. Alj de si homo ravno vfi od smerti vstali, vender ne homo vfi frezhno spremenjeni. Ako se slabo, pokasheno féme vseje, tudi lepa létev israfla ne bo. V' kakovi hudobii bosh pokopan, v' taki bosh tudi is semlje shel. Is eniga pokopalisha bomo vidili vstati dva: eniga po nebesko spremenjeniga k' vezhnimu shivlenju, drugiga po peklenško ostudniga k' vezhnimu pogublenju, sakaj: „Tajisti, kateri

so dobro storili, pojdejo k' vstajenju shivljenja, tajisti pa, kateri so hudo storili, k' vstajenju obsodbe." (Jan. 5, 29.) Slisjali bomo preklinjat nespokorjeniga grešnika vse svoje ude, ki so mu toliko gerdobe krivi; slisjali pa tudi hvaliti brumno dušho svoje po nebesko lepo telo, s' katerim si je toliko velizhaftvo saflushila. Vidili bomo isvoljene snanze in prijatele se veselo s-hajati, ki so eden drugiga na tém svéti v' dobrim podpirali: gledali pa tudi hudobne edniga pred drugim beshati, ki so v' shivljenji radi eden k' drugimu sahajali, ino sapelivo tovarshijo iméli. Vse pregréšno veselvanje hudobnih se bode v' shaloft, vse zhasno terplenje pravizhnih se bo spremenilo v' vezhuo veselje sa dušho ino teló.

III.

Preljubi moji bratje in sestre! ki s'he donef veselo velikonozh, le té zhasfitlivi god Jesusoviga vstajenja, skupaj obhajamo: tudi naf bodo skoraj pokopali — ene takaj, druge, sam Bog vé, kam. Vender se bomo enkrat sopet snidli, kedar pride tajisto zhudno jutro nashiga vstajenja. Vidili se bomo sopet, pa kako? Shaloftni ali veseli, frezhni ali nefrezhni? To je donef imenitno, potrebno prashanje sa naf. Kako bo nashé shivljenje, taka bo nashá smert, ino kaki vmerjemo — pravizhni ali krivizhni, bomo tudi vstali — frezhni ali nefrezhni. — Glejte, ljube dushe! sdaj so dnevi vstajenja sa vse stvari, dnevi duhovskiga vstajenja tudi sa naf. Zela natora vstaja od svojiga simfskiga spanja, vsaka stvar sopet v' novo oshivlja, ino marskateri grešnik, ki je morebit zelo leto v' smertnih pregrehah spal, se sbudí saj o sv. velikonozhnim zhafi, se spokori in sazhne v' novo shivéti. Vstanite tedaj tudi vi, kershanské dushe! is stariga groba svojiga pregreshniga shivljenja, oshivite svojo dušho s' vredno prijétimi sv. velikonozhnimi Sakramenti, ino sazhnite v' Jesufu v' novo shivéti; sakaj: „Kakor je Kristuf, naf opominja sv. Pavl, skos zhast Ozheta od mertvih vstal, tako naj tudi mi v' novim shivljenji hodimo.“ (Rim. 6, 4.) Ne dajmo se vezh v' stare pregrehe sakopati, sakaj: „Kakor je Kristuf od mertvih vstal, in vezh ne vmerje, in smert dalej nima do njega oblasti: tako tudi mi,

ki smo grehu odmerli, se ne smémo vezh v' stare navade poverniti, de ne bo pregreha v' našim vmerjohim trupli gospodvala.“ (Rim. 6, 12.) Premagajmo serzhno vse skušnjave, poterpimo s' Kristusam voljno vse teshave; saj vse le kratek zhas' terpi — en zhas'ek pa saj dolgo, tudi dolgo na tem sveti vezhno ne terpi. Kedar pa pride veliko jutro nashiga vstajenja, takrat bo konez vfiga zhas'niga, ino sazhetik vfiga vezhniga, srezhen ali nesrezhen tudi sa nas. Kakor vezherno sonze sahaja, tako tudi vezhi del juterno vstaja: lepo jasno, ali pa v' oblake sakrito. Ravno taka bo tudi s' našim sedajnim shivlenjam ino prihodnim vstajenjam. — Kedar se nam bo enkrat sonze tega sveta stemnilo, o de bi se nam le prihodno jutro sodniga dne tudi tako lepo rasvetlilo, kakor ljubimu Jesusu, ino njegovim prijatelam, de bi njemu s' angeli vezhno Alclujo prepévati. Amen.

XXVII. Velikonozhen pondélek.

Od dobrih ino slabih pogovorov.

*Dva uzhenza na poti v' Emaus. Luk. 24,
13—35.*

Lepo je gledati v' sponladnim jutri shlahno duhezhe roshe zvetéti: she lepshe je viditi brumne tovarshe ino tovarshize po praviznih potih poshteno hoditi. Vefelo je slishati gmetne ptize v' selenim logi prepévati: she bolj vefelo je poslushati brumne pogovore, katere bogoljubni popotniki med sebo imajo, sakaj v' fredi take tovarshije je Jesus sam, kakor je s' dvema uzhenzama hodil po perpovesti denashniga sv. evangelja.

I.

Kakor otrozi bres ozheta, kakor ovzhize bres svojiga pastirja, so se prijatli Jesusovi po njegovi

smerti na vse kraje ras-fhli. Dopolnilo se je prero-
kovanje sv. pisma, ki govori: „Pastirja bom vdaril,
in ovze se bodo rasfhkropile.“ (Zah. 13, 7.)

V. 13. V' vezherki ravno tajstiga dne, v' kate-
rim je Kristuf od mertvih vstal, sta Kleofa ino nje-
gov tovarsh vsa shalofna hudobno mesto Jerusalem
sapsustila, ki jima je ljubiga Gospoda vmorilo. V'
Emaus, v' en terg nekaj zhes dve uri hodá od Jeru-
salema, sta se podala, li ohladit svoje shalofno serze.
Zel pot se od nedolshne smerti Jesufove pogovár-
jata, eden drugimu svojo shalof toshujeta, in kakor
svesta prijatla se toláshita. — Srezhen, kdor dobri-
ga prijatla ima, de mu lahko vse svoje serze odkrije!
Shalof je le na pol shalof, veselje pa dvakrat ve-
selje, kedar se svestimu prijatlu lahko pové. Sam
Bog v' takih serzih rad prebiva, ino jih s' nebesh-
ko tolashbó napolni, kakor vsmilen Jesuf ta dva
uzhenza.

V. 15. Shé sta prezej dalezh od mésta, ino bres
straha se bolj na glaf od Jesufa pogovárjati sazhueta,
kar se jima nesnán popotnik perdrushi. Posnala ga
nistá, alj on ves prijasn se s' njima v' marne podá.
„Kaj vama je, ljuba prijatla! jih poprashta: vi dva
morta kaj shalofniga med sebó imeti, de sta tako po-
bitiga serza.“ Kleofa njemu s' nilim serzam potoshi,
rekózh: „„Ali nizm ne vésh, kaj shaliga se je v' Je-
rusalemskim mesti v' téh dnéh sgodilo?““ „Kaj ta-
kiga?“ vprashá on. „„Nisi nizm flishal, mu sazhneta
obedva perpovedvati, od Jesufa Nazarenskiga, ka-
ko imeniteu prerok je bil, kako je lepo uzhl, ko-
liko zhúdeshev storil, od Boga ino od ljudi visoko
shimán. Saj si vender mogel svéditi, kako so ga
nasni oblastniki ino vishi duhovniki k' smerti oblo-
dili, ino na krishi vmorili. Veseli smo ga bili, kér
nam je bil obljudil, de bo svojo Israelsko ljudstvo
odreshil; tudi je rekel, de bo od smerti vstal. Pa
shé je dones tretji den, kar so ga pokopali, ino mi-
dva she nizm ne véma, kakor to, de so ene sheue
smed nasnih davi (dones v' jutro) na vse sgodaj k'
pokopalishu shle, ino so nasaj perietele, povédát, de
niso njegoviga trupla najdle, ampak angeii so se
jim perkasali, ino prizhali, de on sopeť shivi. Tudi
nekoliko nasnih tovarshov je po tém k' pokopalishu
teklo: vse so ravno tako najdle, kakor so sheue rekle,

njega pa ne.“ Tako sta uzhenza nesnánimu perjatelj svojo teshavo potoshila, ino leshej je njima per serzi.

V. 25. „Oj kako ste vender nespametni in slabovérni boshjim besedam, ki so vam jih preroki boshji od nekdej govoreli!“ tako jima nesnán priatel v' besedo féshe. „Kaj ništa sl shala svetiga pisma brati, kako se bo s' Odreshenikam godilo: de bo moral veliko terpéti, ino de shè le skos njegovo terplenje in smert se bo njegovo velizhastvo sazhelo? Le poslušajta, njima na dalej preroke raslaga, kaj je shè Mosef od isvelizharja napovedal, de ga bo lastno ljudstvo saverglo; kaj so tudi drugi preroki od njegoviga terplenja ino smerti govoreli, de mu bojo roke ino noge prebòdli, de ne bo zhloveku podobén; de bo sfer pokopán, pa strohnél vender ne bo. Alj vam ni on sam pravil, kaj se bo vse s' njim godilo?“ Tako ljubesnivo jima sv. pismo raslaga, de sama ne vésta, kdaj do terga pridejo. O kako lehkí bi bili tudi nashí poti, ako bi jih lepi pogovori krájshali!

V. 28. Sonze je shè v' boshji gnadi sahájalo, in ljubesniv popotnik se dalej odpravlja. „Oj, nikar dalej ne hodi, sta djala; pojdi s' nama, bosh verzherjal. Kam pa pojdesh nizoj, saj se shè mrazhi.“ Dober perjatelj rad sa dobrim potegne, ino tudi on se ne dá dvakrat profiti. Na prvo besedo s' njima gré. Kar premoreta, mu postresheta. Vsi trije grejo sa miso; pa onadva she ne vésta, koga med se bó imata. Popotnik prime sa kruh, ga polveti, rasloni, ino pred nju poloshi; in kakor bi se jima safvétilo, na ravno tém Jesufa sposnata, ki med njima sedi. Vefela grosa ju opade, she besede ništa isrekla — kar minil je, in ga ni vezh med njima. „Poglej si le, sazhneta sdaj eden drugimu praviti, sa tega dél nama je serze tak od ljubesni do njega gorélo, kedar je nama gredózh sv. pismo raslagal.“ Od velikiga veselja jima ne dá vezh sedéti. Spotama se she tisti vezher v' Jerusalem poverneta, svojo frezho ednajst apostelnam praviti. Alj tudi oni so jima s' veselim glasam naproti pravili, de je Gospód resnizhno od mertvih vstal, in se je Simonu Petru perkasal. Uzhenza sazhneta vse na tenko perpo vedvati, kako se je njima godilo; ino she isgovoreli se niso, kar Jesuf v' fredu med njimi stoji, ino vse

skupaj obišhe. — Glejte, kako ljubesnlvo je poshtenih tovaršhov shivljenje, kako sveto in polno nebesške tolashbe je njih govorjenje, in koliko veselja njih ferze savshiva! — Naj bi bili tudi nafhi pogovori ravno tako brumni ino spodobni, oj koliko slabiga bi naf ovarvali, koliko dobriga bi nam pernesli; sakaj: „Kar je per lepih roshah shlahen duh, so v' tovarshijah poshteni marni; kar je per malovrednih roshah gerdi smrad, so per ljudéh flabi pogovori.“

II.

Velika dobrota vsigamogózhniga Stvárnika je sa naf govorni jesik: s' njim odkrijemo svoje snotrjno veselje ino terplenje, po njem sprashamo ino svémo vse potrebne rezhi, kar druge stvari ne samorejo. Jesik je shlahnija zhlovéshkiga trupla. Ravno tolika je pa tudi nafha nehvaleshuoft in hudobija, ako, namesto boshje zhasi, namesto svojiga ino drugih isvelizhanja, svoj jesik v' rasshalenje boshje, v' pohujshanje blishniga ino v' laitno pogublenje obrazhamo. Ino to se godi skos flabe pogovore.

Naj bi prishel vsmileni Jesus den denashen med vas mlade ljudi, kakor se je dvema uzhenzama po poti perdrushil, ino vas poprashal: „Kake pogovore med sebo imate?“ Kaj bi njemu po resnizi obstali? Sramvaje bi mu morli odgovoriti, rekózh; „Mi se na svojim déli, kakor po svojih potah, nar raji od nespodobnih rezhi pogovarjamo, klašamo, spodbadamo, pikamo, eden drugiga v' hudo napejlújemo, dokler se ne sapeljámo. Zhe naf eden ali drugi posvari, mi téga ne porájtamo, she le saframújemo ino po krivim obrékamo ga, tako, de vezhkrat nar nedolshuej nar malopridnej ostane.“ Kaki so ti pogovori? Oni so pogovori pogublenja, savolj ktéréh Kristuf strashno shuga, rekózh; „Boljshe bi bilo takim, de bi se mu mlinški kamen na vrat obéfil, ino se v' globozhino morja potopil, kakor de pohujshanje daja.“ (Mat. 18, 6.) — Med njimi Kristusa ni, takim je le satan pajdásh.

Ako bi se med vas, vi she perlétni moshje ino shene! Kristuf perdrushil, poprashaje: „Kake pogovore med sebo imate?“ Rudezhiza bi vas ob-

letela, kër bi mu morli povédati in rezhi: „Mi pe svojih hojah ino opravilih nar raji slabo od blishniga govorimo: hudo, kar je storil, nalash bres vse potrebe rasnáshamo, pa she rezhemo vezh, ko je ref, sa to, kër smo nevmileni opravlivzi; si tudi pogosto kaj hudiga vmislimo, ino zhres blishniga poláshemo. Kar je dobriga storil, mu na hudo isvrázshamo, sa to, kër smo hudobni obrek vavzi.“ Kaki so ti pogovori? Ne kershanki, ampak pefjanski, kër se po njih terga poshtenje blishniga, ino se mu krade dobro ime. Nad takimi se milo potoshi v' sv. písmi modri pridgar, rekózh: „Jes fim se oserl, ino fim vidil obrekvanje, ki se pod sonzam godí; folse nedolshnih, ki so krivizo terpeli, pa niso imeli tolashnika. Tedaj fim hvalil mertve, ki so she vmerli, ino ne vidijo hudiga, ki se pod sonzam godí.“ (Pridg. 4, 1.) — Med takimi Kristusa ni, kjër so sovrashni jesiki.

Zhe bi prishel Jesuf v' vafho drushbo, vi dobrovoljzi! pa bi vaf prashal: „Kake pogovore vi po kerzhmah ino po svojih navadnih pojedinah med sebó imate? — Kaj bi njemu vi na to rekli? Omolknili bi, ino morli v' framoti sposnati: „Mi svojiga blishniga per dobrih voljah radi hudo sodimo, kakor suajo vsi natolzovavzi; mi radi sdrashbe delamo, eden drugimu sovrashtvo napeljujemo, po navadi molopridnih podpihvavzov. Mi preklinjamo duhovsko ino deshelsko Gosposko, oponashamo pridgarje ino uzhenike, sanizhujemo boshje rezhí, ino eden drugiga drashimo, samo sa to, de nam je kraji zhas.“ Kaki so pa taki marni? Ti so fatánovo sème, so zima vse hudobije. „Tak jesik, pravi sv. Jakop, je sapopadek vse krivize, ogenj, ki ves tek nashiga shivlenja poshgé; nepokojna hudoba, poln smertniga strupa.“ (Jak. 3, 5—8.) Kaj je zhashtlivshiga, kakor boshja refniza, ona nebéshka deviza, ki je ljuba Bogu ino všim pravizhnim ljudém; lashnivi jesiki jo poteptajo. Kaj je lepshiga od nebéshke nedóshno sti, one drushize angelske; ino neframni jesiki jo omadeshujejo. Kaj drashej, kakor ljubo poshtenje, le té shlahen duh zhlovefhkiga shivlenja; alj opravlivi pogovori ga pomandrajo. Kaj je boljshiga, kakor ljubeshnivi mir in lepa sastopnost med

domázhimi in med sófeskó, ki nam shivljenje pošlajšha; sovrashni marni nam jo podêrejo. Tudi sv. keršhansko véro, ki nas proti sv. raju peljá, se nam podstopijo sapelivi pogovori kasiti. Ni stanú tako svetiga, ni zhloveka tako imenítnega, de bi se ga hudoben jesik ne lotil. „Hudobni brusijo svoje jesike kakor kazha, modrosov strup je pod njih shnabli.“ (Pf. 139, 4.) „Kakor se divja hijena svetlobe ogiba, le temò ishe, mertve i. grobov kopá, le s' zhervami pase, ino s' gnilobo mašti: ravno tako raskopajo hudobni ogovarjavzi pokopališha sakrite posabnosti vlezhejo sagernjene slabosti ino pregreške svojiga blishniga na svetlo: se s' tém shivijo, de njih pošhtenje tergajo; le s' tém redijo, de jih rasnathajo skos svoje slabe pogovore, pravi sv. Bernard. Ino take divje sverine mi med sebó terpimo, ino vezhi del radi s' njimi potégamo?“ S' jesikam Boga Ozheta hválimo, ino ljudi, po boshji podobi vštvarjene, kolnemo s' njim. „Is enih ust gré hvála ino klétev! To, ljubi bratje! bi ne smélo tako biti,“ opominja sv. Jakop. (3, 9, 10.)

Gorjé pa tudi satorej všim jesikam, ki hude pogovore v' navadi imajo. „Zhloveku hudojesizhniimu ne bo dobro ná semlji.“ (Pf. 139, 12.) Na Anglešhkim je shivel hudojesizhnik, kτέρimu so bili pregréšni marni nar vezhi veselje. Na smertni postelji ga je vest toliko pekla, de li je sam svoj jesik grisel, dokler ni vmerl. Ino kaj she le bo po smerti? „Ne motite se, pravi sv. Pavl, hudojesizhniki ne bodo hoshjiga kraljéstva pošedli. (I. Kor. 6, 10.) Veliko jih je skos ošter mezh pomorjenih, pa vender ne toliko, kakor skos jesik pogublenih.“ (Pridg. 28, 22.)

III.

Ljubi moji bratje in sestre! ako nas je téga grosa in strah, várimo se, de se tudi nam pergodilo ne bo. Dajmo svoj jesik v' bersde keršhanske modrosti, de se nam v' hudo sapletal ne bo. K' témú vam dones štiri slate nauke modriga sadershanja podám.

1. Govorimo po malim, ino nizh bres potrebe; sakaj kdor veliko marnja, ali veliko vé, ali pa veliko lashe, ino je smiram v' veliki pregréšni nevárnosti. „Obilno govorjenje me bo bres greha;

kdor pa svoje usta sdershuje, je moder.“ (Prip. 10, 19.)

2. Govorimo varno ino nikoli bres modrofti; sakaj hitro pade beseda, pa tudi beseda vbije zhloveka, ako se varno ne postavi. Kakor pisár svojiga peréfa popréd ne pomozhi, dokler ne vé, kaj bo sapifal: ravno tako ne smémo svojiga jesika tudi mi oberniti, dokler ne pomiflimo, kaj homo rekli. „Vafhe govorjenje bodi prijasno, s' foljo (modrofti) potrofheno, de véfte, kako vam gré, v'fakimu odgovoriti. (Kol. 4, 6)

3. Govorimo is ferza ino po refnizi. Poshteno naj tezhejo nafhe besede, zhifte is zhiftiga ferza. „Dober zhlovek is zhiftiga ferza govori dobro, hudoben zhlovek is hudobniga ferza govori hudo; sakaj is obilnosti ferza usta govoriyo.“ (Mat. 12, 35.)

4. Ne nastavljamyo svojih ufhéf pregrefhnim pogovoram. Ako uho poslu fhalo ne bo, ne bo imel jesik komu govoriti. „Kakor pshiza, na terd kamen vstreljena, odkozhi, ino pogofto ravno tajiftiga sadene, ki jo istreli: ravno tako hudojesizhnik, ako vidi, de se poslu fhavzi od njega obernejo, sam febe sadene, omolkne, ostermi, in njega strup mu bo na njegovih shnablih vsehnil.“ (Sv. Hironim.)

Ljube dushe! „Kdor hozhe veselo shivljenje imeti in dobre dni viditi, naj svoj jesik hudiga varje,“ pravi sv. Peter (I. 3, 10.), ino to mi vfi shelimo. Podajmo li tedaj roke, de hozhemo eden drugiga hudih pogovorov varvati, svariti, ino med sebó slabih marnov ne imeti. Glejte, tako bo vsmileni Jesus po vseh nafhah potah, v' nafhah tovarshijah ino per vseh nafhah dobrovoljah v' fredi med nami, mi pa per njemu vékomaj. Amen.

XXVIII. Perva nedelja po veliki nozhi,
bela nedelja imenovana.

Od mirne ino dobre vesti.

*Jesus pride skos saperte vrata k' uzhenzam.
Jan. 20, 19 — 31.*

Vojško imá hudo s' dobrim, vojsko pekel s' nebesami peljá; vojskuje se v' zhlovéshkim serzi pregreha s' zhednostjo, ino vsakimu zhloveku veliko nepokoja napravlja. Nar hujshi nepokoj pa le greshnik v' svojim serzu obzhuti, sakaj: „Kedar koli zhlovek kaj napzhniga ali greshniga misli, sheli ali stori, je prezej nepokojin v' svojim serzi. Sa to prevsetui ino lakomni nikoli mirú nimajo, vbogi v' duhi pa ino ponishni imajo mirú dovólj (sadošti), pravi brumen Tomash Kempensar. — Le to vojsko med hudim in dobrim srezhuo skonzhati je zhlovek sam po sebi prefláb. Kristuf, nash isvelizhar, je prishel hudobo premagat, nam je prinesel ljubi mir ino dodélil tudi pomózh, tajistiga dosezhi, kakor nam ljubesniva prigodba denáshniga sv. evangelja kashe.

I.

V. 19. Kakor sapushene firote, ki so ravno pred vzherajim svojiga preljubiga ozhéta pokopale, so Jesusovi uzhenzi, vsi shalostni, na vezher tretjiga dne po njegovi smerti sa misó: ravno tam, kjér je kratko popred she on s' njimi sedel, ino od njih slovo jemal. V' strahih pred sovrashnimi Judi so duri (dvéri) svešto saperli, si svešti, de nobena sovrashna dusha ne more do njih. Ravno se pogovarjajo, kar so zhresden od Jesusa flishali: ino poglej! per sapertih vratah Jesus med njimi stoji. — Vsi ostermíjo ino le glédajo ga. Jesus pak, on tolashnik vsih shalostnih,

jih prav po domazhe prijasno posdravi, rekózh:
 „Mir bodi s' vami!“

V. 20. Kjér ni Gospoda, tudi ni mirú; tamkaj prebiva strah, kakor v' ferzi Jesufovih uzhenzov, kedar so svojiga Gospoda sgubili. Pa kakor hitro spet njega med sebó vglédajo, njegove roke potipajo, vidijo njegovo prebòdeno stran — kedar jim vse svoje rane povelizhane kashe: beshal je strah od njih, prishel je spet ferzhni mir, in uzhenzi Jesufovi so se veselili, kér so Gospoda per sebi vidili. — Bres Gospoda nebéf ino semlje v' védnim strahi shivimo pogosto tudi mi; le dokler smo s' Bogam sklenjeni, v' nashim ferzu ljubi mir prebiva, sakaj: „Ako je Bog s' nami, kdo bode soper naf?“ (Rim. 8, 31.) — Nelrezhni gréh je vef zhlovéshki rod od Boga lozhil, Kristuf je naf skos svojo smert s' Bogam spet sklenil: ravno sa to jim je she drugokrat ljubi mir isrozhil, rekózh: „Mir vam bodi!“

V. 21. Mir nam je Jesuf is nebéf od Ozhéta na semljo prinesil: mirno ino frezhno shivéti je on uzhil; mir med Bogam ino zhlovekam narediti, je terpel ino svojo kri pretil; le té nebeshki mir vsm ljudém rasosnaniti in podeliti vkashe on svojim apostelnam, rekózh: „Kakor je Ozhe mene poslal, pofhem val tudi jes. Uzhite vse narode, ino kerstite jih, ino jim skos sv. kerst nebeshki mir s' Bogam, s' svojo vestjó, ino mir s' zelim svétam podelite. Kdor bo véval ino bo kersthen, bo isvelizhan.“ (Mark. 16, 16.) — S' nebeshkim miram pofhle Jesuf svoje apostelne po zelim svéti, jesar (tavshent) ino jesar shé vidi on ljudi skos sakrament sv. kersta v' njegovo sv. véro stopiti, ino v' njéj nebeshki mir vshivati; alj jesar ino jesar svojih kerstuenikov vidi spet v' gréh nasaj padati, ino mir ferza sgubljeti. — On, ki je prishel iskat, kar je sgubleniga, ino nozhe nobéniga sgubiti téh, katere je njemu Ozhe nebeshki isrozhil, she tudi sa take, zhe ravno nehvaleshne gréshnike, pomózh preskerbi, skos katero spet isvelizhanski mir sadobijo, ako le sami hozhejo. Ravno per téj priliki deneshniga sv. evangelja Jesuf svojim apostelnam veliko oblást isrozhil: kristjanam, ki so po sv. kersti greshili, gréhe odpufhati, in tako sakrament sv. pokore postavi.

V. 22 — 23. Gréhe odpušhati samore le Bog: Kristuf jih je odpušhal, ino je to svojo boshjo oblást po zhudeshih skasal. Ravno to oblást svojim apostelnam isrozhi; sa to v' nje dihne ino jim dá sv. Duha, rekózh: „Prejmite sv. Duha: katerim bote grehe odpuštili na semlji, odpušteni so jim v' nebésh; katerim jih bote sadershali na semlji, sadershani jim bodo tudi v' nebésh.“ — To jim sgovoril je, in is pred njih sginil. — Toliko neisrezheno veselje jim je naredil, sapuštil jim, grehe odpušhati, toliko oblást! — oblást, katera tudi naš greshnike tolashi, tudi nam novo veselje daja, zhe smo se ravno svojiga Isvelizharja skos gréshno shivljenje lozhili, ako se k' njemu povernemo, v' resnizi poboljšamo, ino svojo véro shivo obudimo, kakor sv. Tomash, ki je bil pervo veselje sahodil, kér ga med Jesufovimi uzhenzi ni bilo.

V. 24 — 25. Uzhenzi, od prevelikiga veselja she le odehnili so si, kar Tomashu vrata odprejo, ino mu veselo naproti povéjo: „Gospóda smo vidili.“ On jih le gléda; — zhudno se mu to sdi, kar je sa res zhudno bilo. „Nemogozhe, je Tomash djal, de bi verjél, dokler ne poloshim svojiga persta v' sze-line njegovih ran, ino svoje roke ne denem v' njegovo desno stran, katero sim vidil na krishi prebódeno.“ — Tako terdo, kaj dobriga vérvati, je serze zhloveshko, dokler ga milóšt boshja ne omehzhá, kakor je vsmileni Jesuf Tomashá.

V. 26 — 28. Ofem dni potém, ravno denashno nedéljo, so apostelni vsi s' Tomasham vred sbrani. Veselo osmino vstajanja Jesufoviga obhájajo, kar Jesuf spet skos saperte vrata med nje stopi, jih posdravi, terdovérniga Tomasha ljubesnivo posvari ino mu rezhe: „Tomash! tak sdaj podaj perst v' moje rane, kakor si hotel; poloshi she svojo roko v' mojo desno stran: preprizhaj se, de sim resnizhno spet shiv, kakor so tebi tvoji tovarshi, svešti flushabniki moji, povédali, ino ne bodi tako malovérn, temuzh vérvaj, naj si ravno ne vidish, kar od resnizhnih ino pravizhnih prizh isvésh.“ Tomash Jesufa sagledal ino saflishal, pa pred njega sklenil se je. Ves v' shalósti, de ni vérvál, ino pa ves nove ljubesni vshgan, Jesufu rezhe: „Moj Gospod ino moj Bog si ti, ki si resnizhno od mertvih vstal!“

V. 29 — 31. Lepo je bilo sposnanje Tomashovo, kër je Kristufa vglèdal: sbe lepshi je shiva véra svestih kristjanov, ki v' Kristufa vérjejo, de si ga ravno s' svojimi telésnimi ozhmi sdaj ne glédajo, kër so zhudeshi Jesufovi sapifani, naf previshati, de je on boshji Sin. „Srezhni, kateri vérjejo tudi to, kar je Jesuf sbe vezh storil ino uzhil, kakor je v' evangeljskih bukvah sapifano, sa to, kër so apostelni ino vsi njih nastopniki tajisto priznali: srezhni, ki vse terdno vérjejo, kar sv. mati katolshka zérkev uzhi, „de po besedah sv. Jauesa vérjejo na Jesufovo sv. imé, ino tako isvelizhani bodo.“

II.

Kar je sapifaniga tudi od terdovérniga Tomasha, vse je sa naf sapifano. Po Tomashovo smo se mi pogosto Jesufoviga nauka lozhili, njega s' svojim grešnim shivljenjam tajili: po Tomashovo se k' Jesusu poverniti, pred njega poklékniti mormo tudi mi, ino sposnati, „de le on je nash Gospod ino Bog.“

Njega szer vezh s' svojimi telésnimi ozhmi ne vidimo, svoje smóte njemu ozhitno sposnati ne moremo; pa nasha sv. véra naf uzhi, de je on namestnike svoje postavil, jim dal oblást, grehe odpúshati in sadershati. Pred boshjimi oblastniki se poníshati, se jim svojih grehov obtoshiti: to on od naf shell. „Srezhni, ki vérjejo ino tako storijo: — kakor Tomash sgublen mir, tak oni novo veselje skos sakrament sv. pokore spet sadobijo.

1. V' miri s' Bogam shivéti, mirno vést iméti: to je na semlji nar shlahnej blagó — mir, kateriga svét nam dati ne more, kateriga le daja nam Jesuf sam. (Jan. 14, 27.) Bres njega bi bila kraljéva krona tern na glavi, bres njega so skrinje dnarjov polne s-hrambe modrosov: samo dušni mir nam nashé shivlenje fladi. — Kolikokrat pa mi grešniki té shlahni mir ponidama satratimo, s' Tomasham v' strashnim nepokoji shivimo, ino bi terpéli na vezhno, ako bi Jesuf noviga ozhishovála nam sapustil ne bil. Postavil je pak sa grešnike sakrament sv. pokore, „ino, ako se svojih grehov spovémo, je Bog vsmilen ino svest, de nam nashé

grehe odpusti, ino na vse hudobe ozhisti.“ (I. Jan. 1, 9.)

2. Ne vsaki, ki pravi: Gospód, Gospód! pojde v' nebeshko kraljéstvo, ampak tajisti, ki dopolnijo voljo Ozhéta nebeshkiga. (Mat. 7, 21.) Ne vsaki, ki se svojih grehov spové, bo odpuhanje sadobil ino pravi mir svoje vesti prijél, ampak le tajisti, ki vredni sad pokore rodi.

Drevje se sposnava po svojim sadu, prava svelizhanska pokora pa na poboljshanji shivlenja. „Naj sapusti hudobnesh svojo pot, ino krivizhni svoje misli, naj se k' Gospódu oberne, ino on se bo zhres njega vsmilil.“ (Isa. 55, 7.) Poravnati se morjo hribi storjene krivize, safuti doline samujenih dobrih dél, sravnana mora biti nasba volja po boshji volji, ino Gospód bo prishel: — Jesuf, boshji Sin, bo s' svojim Ozhétam v' zhlovéshkim ferzi svoje prebi-valishe isvoljil, ino tako bo nebeshki mir ino veselje zhloveshko ferze vshivalo.

III.

Ljube dushe! sháloftno ino nepókojno je bilo tudi vashe shivlenje, dokler niste s' Jesufam sklenjeni bili, ino ste v' grehish shivéli. Sveta velikonozhna spoved vas s' Jesufam sklépa, vam ponuja shlahni mir pravizhne vesti. — Ako lhe niste tajiste opravili, ne odlágajte dalej: pádite na svoje greshne kolena pred svojiga Isvelizharja, podajte se v' sa-flushenje njegovih sv. pét kervavih ran, spravite se s' njim, kér je vash Gospod ino vash Bog.

Vi pak, ki ste véрно ozhistili svojo vést skos pravo pokoro, se s' apostelni rasveselili svojiga Isvelizharja v' sakramenti sv. réshniga Teléfa — vi, ki vshivate shlahni mir dobre vesti ino pokojniga ferza: varvajte, de vam ga ne vseme spet golufen svét, ki vam ga fzer vseti, dati pa ne samore, sakaj: „Nashe ferze, pravi sv. Avgushtin, je nepókojno, dokler ne pozhiva v' tebi, o Bog!“ Amen.

XXIX. Druga nedelja po veliki nozhi.

Od dušhnih pastirjov ino ovzhíz.

*Jesuf dober pastir svojih ovzhíz. Jan. 10,
11 — 16.*

Lepo je gledati dobriga pastirja v' fredi svoje ljublene zhrede: she lepfhi je viditi skerbniga uzhenika med svojimi svestimi uzhenzi, ki jih pase s' nauki milosti boshje, kakor s' mladim selenjam svoje ovze skerben pastir. — Tak ljubesniv dušhen pastir je v' v' v' pravovérnim kristjanam Jesuf naš isvelizhar, kakor se v' denašhnim sv. evangelji on sam imenuje.

I.

Med pohlevnoj shivinzoj na semlji tudi derézha sverina shiví: med pravizhnimi ino mirnimi ljudmi pa tudi krivizhni hudobneshi prebivajo, ktéri s' svojimi hudobami isvelizhansko frezho poshtenih kristjanov tergajo, kakor derézhi volki pohlevne ovze. Takšni so bili hinavski fariseji ino shtimani pismarje Judovskiga ljudstva, kateri so svetosheljne ljudi Jesusu odvrazhali, ino nebéshkiga uzhenika sa goljúniga sapelivza imeli.

V. 11. Jesuf se v' prizho svojih sovráshnikov in posluškavzov sa svoje poshtenje poskusi, rekózh: „Jes sim dober dušhen pastir, de si ravno vi sovrashniki moji mene sanizhujete. Jes sim tajisti pastir, ktériga je she Bog po preroku Ezechjelu (34, 23.) napovedal: „Obudil bom ediniga pastirja zhes nje, kateri jih bo pasil; té bo njih pastir.“ — „Le tajisti je dober pastir, ki ljubi svoje ovzhize: tudi jes, govori Jesuf, jih tako ljubim, de sa nje svoje shivljenje postavim.“ — Kar je Jesuf govoril, to je tudi storil: na sv. krishi je vmerl, de bi njegove ovzhize vezhno shivéle. — Tudi vsi ozhetje ino matere, gospodarji ino gospodinje so dušhni pastirji svojim

podlošnim, otrokam ino pošlam (drushini). Oj, de bi samogli tudi vsi ti s' Jesufam rezhi: Mi smo dobri pastirji svojih podlošnih! Alj vezhi del se le sadershijo kakor nesvesti najémniki, od katerih Jesuf v' denéšnim sv. evangelji perpoveduje.

V. 12 — 13. „Vi pravite, govori Jesuf dalej, de nisim jes svojim vérnim dober pastir, in de jih le sapeljujem. Alj, ako bi bil jes kak malopriden najémnik, bi sdaj ne hodil v' frédi svojih ovzhíz, dokler vi meni, derézhim volkam enáki, po shivlenji stréshete.“ Najémnik, ki ovze niso njegove, hitro sbeshi, ko le volka vgleđa; on ovze divji sverini popusti, de se jih loti, jih terga ino rasganja. Ravno tako bi tudi vi radi s' mojimi vérnimi ovzhízami storili, de bi jes najémnik bil, ino bi sa svoje ovzhíze ne skerbél; alj raji vmerjem, kakor bi jih sovráshnikam prepustil.“ — Glejte, tako naf Jesuf sa svoje domazhe skerbéti uzhi. Kako pa mi sa tajiste skerbimo? Pogosto ravno tako slabo, kakor bi le najémniki bili. — Starishni vidijo sovráshniga sapelivza v' hišo hoditi, ki bi rad njih sinam ino hzhéram nedolshnosti drago oblazhilo rastergal; alj oni téga ne porajtajo ino — molzhijo. — Gospodarji vedó, kaka sverina neframnosti, sapravlivosti ino drugih pregréh med drushinó sahaja; alj oni pravijo: „Kaj nam sa to?“ ino jim vso svojo voljo dopustijo. — Shupani, sodniki (rotmani ali rihtarji) ino druga gosposka zhujejo, kako se shira po okolizah ino veséh rasujsdanje, pijanzhovanje, ponozhno vlazhuganje (vesvanje), ino vezh drugih hudobij; alj „oni meshijo, kakor bi slepi bili — ne zhmerknejo, kakor mutafti psi, kateri ne morejo lajati; prasne rezhi vidijo, spijo ino sanje ljubijo.“ (Jes. 56, 10.) Oj gorjé takim predpoštávenim, ki tako slabo posnémajo Jesufa, dobriga pastirja!

V. 14 — 15. Dobriga pastirja perva skerb mora biti, de svoje ovzhíze sposna, de vé sdravim sa pašo, bolnim pa sa sdravilo skerbéti. „Jes sim dober pastir, pravi Jesuf, sa to pa svoje ovze posnam, pa tudi moje vérne ovzhíze mene posnajo, skerbno sa menó hodijo, ino moje nauke poslušajo. Ravno sa to pa tudi blagor jim! Kakor Bog, moj Ozhe nebeshki, mene posná, tako tudi jes njega posnam; sposnale bodo tudi Boga skos moje nauke

vse vérne ovzhize, sa katere jes svoje shivlenje postavim.“ — Boga sposnavati, se naukov sv. keršhanške vére uzhati, na svoje otroke ino drushino glédati, jih hudiga varvati ino vse dobro uzhati: to je starishov, gospodarjov ino gospodinj, kakor vsih drugih predpostavlenih, sveta dolshnóft. Pa le malo jih to porajta. Veliko jih je, katerim je Bog zelo nesnán, ino bogabojezhiga shivlenja per njih doma ni. Kakovi pa so pastirji, takove njih ovzhize; kiki predpostavleni, taki podloshni. Vezhi del ravno taki so Judje bili, kedar je Jesus med njimi uzhil. Ravno sa to je pa tudi jim boshje kraljéstvo odvseto ino drugim danó bilo, kateri so boljshi sad pravizhniga shivlenja obrodili.

V. 16. Ferdovratni Judje niso hotli Jesusa sa svojiga pastirja sposnati; alj vender sa to on ni bres ovzhiz: „Jes imam she druge ovzhize, jim je djal, zhe ravno niso is hléva Judovskiga ljudstva, ampak is od nevérnih ajdovskih narodov. Tudi tajiste moram med svoje ovzhize perdobiti, de bodo moj glas slifhale, ino mene sa svojiga pastirja sposnale, naj de bo sa vse en hlév ino en pastir.“ — Kdo pa je té edini pastir? Sam Jesus, nash isvelizhar. Kdé je ta edini hlév? Sama sv. kat. kerfh. isvelizhanska zérkev, ino mi véрни kristjani smo tajiste ovzhize — ki nismo is perviga hléva, isvoljeniga Israelikiga ljudstva, ampak is drugiga hléva, nevédnih nesnabogov in malikvavzov, v sv. keršhanško zérkev perpeljani. Poklizal naf je Jesus skos svoje namestnike med svoje ovzhize, ino skos nje neprenéhama sa naf skerbi. Srezhni smo, ako glas namestnikov boshjih, nashih dušnih pastirjov, svesto poslušamo, ino hodimo kakor dobre ovzhize sa Jesusam, svojim pastirjam.

II.

Draga je zhréda Jesusova: on je tajisto odkupil ne sa malovreden dnar, temuzh je dal sa njo svoje lastno shivlenje. Isrozhil je svojo keršhanško zhrédo namestnikam svojim, de sa njegove drago kuplene ovzhize skerbijjo. Velika mora biti tedaj tudi njih skerbi, tajiste svesto pasti. „Gledajte na sebe, ino na vso zhrédo, opominja sv. Pavl dušne

pastirje, v kateri val je sv. Duh postavil, vishati zérkev boshjo, katero je s' svojo kervjó perdobil.“ (Djanj. Ap. 20, 28.) Teshka butara floní na duhovskih ramah, sakaj jih dolshnost je:

1. Uzhiti svoje vérne ovzhize. „Pojdite, ino uzhite vse narode! tako jim je Jesus narozhil. Uzbite jih dershati vse, kar koli sim vam sapovedal.“ (Mat. 28, 19. 20.) Kako se pa uzbijo nektéri kristjani sedajniga zhafa? Enim so rade predolge pridege, ino predolgozhasni kershanški nauki, kér jim boshjo besedo poslušati mersi. Drugi sapushajo prepogosto svojo domazho zérkev, ino prevezh po boshjih potih hodijo; ne posnajo svojiga domázhiga pastirja, ino tudi oni jih posnati ne morejo. Kedar se pa sa velikonozhno spoved isprashave, ino duhovski pastirji svoje ovzhize bolj natenko sposnati shelijo, tistokrat je pogosto le sovrashtvo ino preklinjanje njih povrazhilo. — Dushnih pastirjev dolshnost je:

2. Svoje ovzhize posnati. „Jes posnam svoje ovzhize, pravi Jesus, ino one mene posnajo.“ (Jan. 10, 14.) Srezhen tisti boshji namestnik, ki se sméjo s' svojimi ovzhizami ravno tako pohvaliti. Pa kako teshko je to! Zhe duhovski gospód po enim ali drugim popráshajo — posvedujejo, kako se v' téj vesi, ali uni hishi godi, se jim velikokrat slashe, ali pa s' nevoljo odgovori: „Kaj jim sa to!“ Tako malopridne ovzhize déljajo. — Dolshnost duhovnikov je:

3. Svariti ovzhize, ki se flabo sadershijo. „Té, kateri greshijo, posvari v' prizho vsih, de se bodo tudi drugi bali, opominja sv. Pavl dushniga pastirja. Saterdim tebi v' prizho Boga ino Kristufa Jesufa, kateri bo sodil shive ino mertve o svojim prihodi ino svojim kraljésvi: osnanuj besedo, ne jenjaj, bodi si perloshno ali ne perloshno; previshuj, profi, svari s' vsim poterplenjam in naukam.“ (I. Tim. 5, 20. II. Tim. 4, 1. 2.) Kdo se pa huji saméri, kakor vbog duhovnik, ako kogar svojih farmanov k' sebi poklizhejo, njega posvarit ino poboljšhat. „Nimam per njih kaj opraviti“ — to je malopridnih dush prevseten odgovor.

4. Strahvati svoje nepokorne ovzhize, s' dobrim ino s' hudim, ozhitno is kauzelna

ino skrivaj v' spovednizi, so dolshni dušni pastirji. „Tebe sim sa zhuvaja dal, pravi Gospód, de govorišh v' mojim imeni, ino rezhesih: Hudobnik! gotovo bosh vmerl; ako pa hudobniga ne bosh opominjal, de bi od svoje hudobije odstopil, bo hudoben v' svoji krivizi vmerl, njegovo kri pa bom is tvojih rok terjál.“ (Ez. 33, 7, 8.) Gorjé po téh besedah dušnim pastirjam, ako molzhijo! Alj kaj storijo malopridne ovzhize? Refnizhnim ino ojstrim pridgam se preshéno smejiyo, rekózh: „To je duhovnikov oralo (plug) ino brana;“ ino ne porajtajo rezhene refnize. Ako so ojster ino zhišt spovednik, ki po Jesufovim nauki ravnajo, se jih radi greshniki ogiblejo, kakor bi se bali, na dušni osdravéti — ino si le ishejo malopridne najémnike, kateri jih na svojih lastnih ramah v' peklénki bresden ne-žo.

Glejte, ljube ovzhize Kristusove! to je teshavna butara, ki jo dušni pastirji nosijo, kedar sa vaf skerbijó. „Opravilo imajo, pravi sv. Gregor, katero je sa angeljske rame preteshko.“ Kdo pa jim tajisto bolj teshi, kakor hudobni kristjani; sakaj nar huji je sa dobre duhovnike to, zhe morjo namesti vbogljivih ovzhiz terdovratne in svojoglavne kosle pasti, katere bo enkrat nar vekshi Pastir na svojo levo odbrati dal, ino jih potém v' vezhni ogenj obsodil. O nikar, ljube dušhe! de bi tudi vi med tajistimi bili, katerim Jesuf porezhe: „Pobêrite se prezh od mene, vi prekleti! jes vaf sa svoje ne sposnam.“ — Ako pa hozhete biti dobre Jesufove ovzhize, oj tak:

1. Poslufhajte svesto isvelizhanški glaf boshje besede, sakaj té je glaf Jesufa Kristufa nashiga ljúbiga pastirja. Vafhi dušni pastirji ne govoriyo sami od sebe, ampak sv. Duh skos nje govori. „Kdor vaf poslufha, pravi Jesuf, mene poslufha; kdor pa vaf sanizhuje, mene sanizhuje, ino tudi Ozheta, ki je mene poslal.“ (Luk. 10, 16.) Naj so duhovnik, kaki hozhejo: ne na njih gledati, temuzh poslufhati nauke, katere dajajo, je ovzhiz Jesufovih sveta dolshnošt. Naj je posodva slaba ali sala, de le shlahne rezhi v' sebi imá.

2. Vbogajte (slufhajte) svoje dušne pastirje, kar vaf uzhiyo (po boshji postavi) shivéti. „Pokorni jim bodite, opominja sv. Pavl, ino bo-

dite jim podlošni, kër oni zhújejo kakor taki, ki bodo sa vaše dušne odgovor dajali, de to s' veseljam storijo, ne sdihváje, sakaj to sa vaš bi ne bilo dobro." (Hebr. 13, 17.) Naj vam ravno vaše pregréšhno veselje kratijo; naj vam tudi brani pregréšhni svét, jih vbogati; zhe ravno vam sapelivi posvetneshi neprenéhama pravijo, de vse to njih ni: o ne dajte se motiti, sakaj oni so tajisti krivi preroki, pred ktérimi naš Jesus, naš nebeshki pastir, svari. Ne potegnite s' golufnim svétam, sakaj: „Kdor svét ljubi, govori sv. Janes, ljubeshni Ozheta v' njemu ni. Ino svét preide ino vse njegovo poshelenje; kdor pa voljo boshjo stori, ostane vekomaj.“ (1. Jan. 2, 15. 17.)

3. Spofhtujte svoje duhovške pastirje, kakor namestnike Jesusove, sakaj: „Kar ni angeljam dano, pravi sv. Avgushtin, to je jim isrozheno.“ — „Mashniki so namestniki Kristusovi, ino kdor mashnika Kristusoviga spofhtuje, spofhtuje Kristusa; kdor pa mashnika samezhuje, samezhuje Kristusa, ktériga namestnik so.“ (Sv. Kristofom.) Brumni kralji ino zesarji se jim perklanjajo, sakaj vezhno isvelizhanje v' rokah namestnikov Jesusovih leshi. „Namesto Kristusa smo posflani, govori sv. Pavl; kakor bi Bog fkos naš opominjal.“ (II. Kor. 5, 20.) — Naj si ravno duhovni svoje slabosti imajo, saj je tudi med dvanajst apostelni bil en isdajavz; ino kdor is med vaš je bres greha, naj saluzha pervi kamen v' duhovnika, ako se pregréshijo. Zhe ravno ne morte njih slabih dél hvaliti, spofhtujte vselej njih zhestitliv stan, zhestite njih veliko oblášt. Bog je obsodbo mashnikov sebi perhranil. Satorej: „Boj se is zele dušne Gospoda, ino njega mashnike v' zhesti imej.“ (Sir. 7, 31.)

4. Molite sa svoje dušhne pastirje, sakaj poboshna molitev dobrih ovzhiz pomaga pastirjam, modro vishati zhrédo boshjo. — Molili so véрни kristjani v' Jerusalemi sa sv. Petra, ki je bil v' jezho sapert, ino angelj boshji je njega reshil. Tudi sv. Pavl se perporozha kristjanam, naj mu pomagajo po svojih molitvah per Bogu. (Rim. 15, 13.) — Ako je shé vfaki zhlovek milosti boshje potreben, koliko vezh she le dušni pastirji, kateri

toliko duš v' svoji skerbi imajo. „Ako pridno premislite, ljubi bratje, pravi sv. Avguštin, bote sposnali, v' koliki nevarnosti se vsi mašniki Gospodovi znajdejo; sakaj zhe bo na sodni den še vsaki sa sebe teshko odgovor dal, kaj she le s mašnike bo, od katerih se bodo vsih jim isrožbenih duše tórnjale.“ — Ne mislite, de ste jih she s' vsim odpravili, ako jim navadno bérno ali desetino odrájtate, po tém pa na nje ne smíslite vezh. Sa Bogam nar pervo ljubésn ste jim dolshni, kakor svojim ozhétam, sakaj: „Dobri dušni pastirji ne ishejo, kar je váshiga, ampak val.“ (II. Kor. 12, 14.)

III.

Preljubesnive, drago kuplene Jesufove ovzhize! ne sapustite svojiga nebéshkiga pastirja, dershite se pa tudi svesto njegovih namestnikov. Veselite se, ako dobre pastirje imate, sakaj oui so poseben boshji dar. Zhe val bo pa Bog prav hudo shtrafati hotel, vam bo dobre duhovne vsel, ino slabe najémnike poslal. Krivi uzheniki ino hudobni sapelivzi bodo med vami vstali, vam dušhen mir poderli, vam zhasno srezbo ino vezhno isvelizhanje kakor derézhi volki rastergali. — Vodite pa tudi vi starishi svoje otroke, vi gospodarji ino gospodinje svojo drushino sa svojim pastirjam po pravi poti pravizhnosti, de bote prishli enkrat na strashen soden den pred svojiga nar vishiga pastirja ino sodnika na desno stran med isvoljene Jesufove ovzhize ino de pojdete s' njim v' vezhno veselje, kjér bo le en hlév ino en pastir. Amen.

XXX. Tretja nedelja po veliki nozhi.

Od frezhniga popotvanja is zhasnosti
v' vezhnost.

Jesuf jemle od svojih slovo. Janes 16, 16 — 22.

Vse, kar na svéti shivi, le samo en zhasék terpi: veselje se v' shalost, ino shalost sopet v' veselje spreménja. Téga nam je prizha denéshni sv. evangelj, v' katerim Jesuf od svojih uzhenzov slovo jemle, kakor dober ozhe od svojih ljubesnivih otrók.

I.

V. 16. S-iti se ino spet lozhiti, je nashe shivljenje na tém preminózhim svéti. — Starishni se komaj svojiga detéta prav rasveselijo, shé ljubesniviga otroka k' pogrébu nesejo, ino njih mile solse njegoviga pokopa selen hribez pomákajo. — Otrozi ozheta ino mater she le prav sposnajo, ino prav sposhtovati sazhnó, kar jih pobère nevsmilena smert: na njih pokopalishha seleno travzo hvaleshnosti solse takajo, vezhni pokoj pa njih dufnam shelijo. — Komaj se prijatli sposnajo, odpró eden drugimu svoje serze: hitro jih lozhi Vfigamogozhniga roka, té na levo, une na déšno rokó — hudobne savershe, ino vseme pravizhne v' sveto nebó. — Duhovski pastirji prevsêmejo v' svojo skerb vérne ovzhize, jih uzhijo, jim delijo duhovski kruh shivljenja vézhniga; alj v' kratkim jih sapustijo, vsemejo od njih slovo, kakor Jesuf, ki je svojim apostelnam rekel: „She majhen zhas sim tukaj s' vami, ino skorej val bom sapustil, de mene ne bote med sebó vidili, sakaj jes grem k' Ozhetu — bom terpel, vmerl, ino bom pokopán.“

V. 17 — 19. Zhlovek to nar raji ima, zhélar se je navadil, ino kar nerad sapusti, mu tudi teshko v' glavo gré, de bi sgubil. Ravno sa to so tudi Jesufovi uzhenzi tako teshko ino neradi sastopili,

de bi se Jesufa lozhili, bres kateriga bi jim bil lepi svét pushava, ino smeshnjava vse posémeljko shivljenje. „Alj je mogozhe, de bi naf v' resnizi shé s' kratkim sapustil, ino zhes majhen zhaf bi ga spet vidili. Kaj le misli, de nam to govori?“ Tako so se sazhéli pogovarjati.

V. 20 — 22. Vse po zhlovéshkih sheljah biti ne more, le po boshjim sv. sklépi se naj sгоди. Sa to Jesuf, ki je vedil, de jogri njegoviga slovesa ne sastopijo, she enkrat svoje besede poterdi, rekózh: „Sa resnizo vam povém, ako se vam ravno zhudno sdi, sapustil vas bom. Vém, de bote sa menó shalovali ino jokali, ino hudoben svét, ki sa mene ne mara, se bo pa veselil; alj le poterpite eno malo, fkoraj se bo vasha shalost v' veselje spremenila, kedar bom od mertvih vstal. — Kakor se porodna shena ure boji, o kateri bo v' nesnanih bolezhinah dete rodila — pa toliko vezhe veselje ima, kedar je enkrat dete rojeno, s' kolikor vezhim terplenjam je otroka rodila; ravno tako bo toliko vezhi vashe veselje, kolikor bridkejshi je sdaj vasha shalost. Sdaj se krúshimo, ino vi shalújete; bomo se zhes majhen zhafek spet vidili, ino veselilo se bo vashe ferze. Veselje vashe toliko obilnishi bo (sosebno v' nebésh), kér ga ne bode mogel vam nikdo odvseti; sakaj jes bom tudi enkrat prishel spet, ino vas k' febi vsél, de, kjer bom jes, tudi vi moji flushabniki bote. Tamkaj ne bo smerti, ne lozhitve vezh, ampak le vezhno shivljenje.“

II.

Sadni nauki ozhétovi vselej otrokam nar drasheji ostánejo: she imenitnejši so nam sadni nauki Jesufa, ki jih en den pred svojo smertjo daja, naj de jih globoko v' svoje ferze vtisnemo. — Na ravno tém poti, kakor Jesuf s' svojimi uzhenzi, se tudi mi snájdemo, ino grémo po nevarni stesi zhasniga shivljenja, skos ptujo deshelo na ljubesniv Ozhétovi dom. Satorej hozhem tri slate jágode is denéshniga sv. evangelja isbrati, ino jih vam sa popotnizo dati, dokler dojdete s' njimi frezhno sa Jesufam v' sv. nebésha.

Perva jagoda je: sv. keršhanška ljubésn. Vsi ljudjé, kar jih pod milim sonzam shiví, so popotniki v' Ozhetovo hišo; alj sgublena je bila vsim prava pot, vrata isvelizhanja vézhniga so bile saperte. Is ljubesni je nam prishel Jesus skos svoje nauke ino shivlenje prave poti kasat; is ljubesni je nam skos svoje terplenje ino smert nebesške vrata odperl, ino se ravno po denéhnim sv. evangelji nasaj k' Ozhétu odpravlja. Is ljubesni do njega mormo tudi mi njegove sv. nauke sposnavati, ino pravo pot boshjih resniz nasledvati, sakaj: „Kdor mene ljubi, pravi on, bo moje sapovedi dershal.“ (Jan. 15, 14.) — Kakor je pa nam Jesus is ljubesni k' isvelizhanju pomagal, ino nam sbe pomaga, pomágati mormo eden drugimu tudi mi, de dojdemo eden s' drugim k' Ozhétu nebesškimu. „Jesus nam je dal isgled, govori sv. Peter, de bi po njegovih stopinjah hodili:“ njegove stopinje so pa stopinje same zhiste ljubesni. V' ljubesni do nashiga blishniga imejmo vsmiljenje s' révnimi, podúzhimo nevédne, posvárimo gréshnike, toláshimo shálostne, jokajmo s' jokajozhimi se, vesélimo se s' veselimi, kakor naf Jesus uzhi ino nam v' svojim shivlenji pokashe. Lehko nam bo vse to hodilo, ako le pravo ljubésn v' svojim serzi imamo, sakaj: „Ljubésn, kjér je, velike rezhi opravlja, pravi sv. Gregor; ako pa ne, prave ljubésni ni.“

Druga jagoda sa isvelizhanje nashe je: ljubésniva poterpeshlivoft. Bres krishov ino tesháv sedajno shivlenje biti ne more. Njiva mora biti orana ino vlazhena, de se sél satère, ino lepo sterenéno (shito) priraste; snopje se mora mlátiti, ino ismlazheno véjati, de se sernje ozhédi; vinfka terta se mora obresati ino okopati, préden sladko vinze sesori: le zhlovek bi bil rad bres vsake teshave isvelizhan. „Slato ino srebro se v' ognji poskushata, pravi moder Sirah, ljudjé pa, kateri imajo sprejéti biti, v' pezhi ponishovanja.“ (Sir. 2, 5.) Krishi ino teshave so pravizhnimu ino krivizhnimu k' isvelizhanju, ako jih le voljno terpi. Alj jesa ino nevolja vse hudo sbe hujshi stori: sama poterpeshlivoft teshave polajsha, bridkosti poslajsha, ino nam terplenje v' veselje spremeni. — Le kaj majhniga sbe greshnik terpish sa pokoro, ki si jo

sallushil. „Ne saversi shibe, te sv. Avgufhtin opominja, de tudi ti od dote (erbfhine) savershen ne bofh. — Le kaj majhniga terpish, ti nedolshen! sa to, de bi se pred greham ovarval, ino pripravil she gorfhi krono v' nebesib; sa tebe terplenje ni shiba, ampak sdravilo, pravi sv. Avgufhtin. She majhen zhafek s' Jesufam poterpimo, ino se tudi s' njim veselili bodemo. Ljuba poterpeshlivoft, le ona nam roshze sadi, nevojnost nam samo ternje rodi.“

Tretja jagoda je: shivo ino stanovitno sapanje vezhniga isvelizhanja; ono naf podpira, ino nam dalej pomaga, ako na poti k' nebesam peshamo. Kdor se v' posvetno saljubi, na vse nebesnko posabi, se zhafniga lozhiti ne more, dokler sa vezhno ne ve. Tudi Jesufovi jogri bi bili le na tem sveti s' Jesufam radi shiveli, kar biti na vselej ni moglo. Jesuf pak jim kashe v' prihodno vezhnoft, kjer se jim bo vse stokrat povernilo, kar tukaj enkrat sgubijo. S' tem veselim sapanjam sv. raja so se potem oni, ino vsi svetniki tolashili, vfiga posvetniga anali, s' sv. Ignazam rekózh: „Kako meni na semljo mersi, kedar se v' nebesa osiram.“ — Tako tolashimo se naj tudi mi, ki posvetno enkrat sapustiti mormo, ino se le na vezhno sanashajmo, posebno kedar nam je posemeljkiga kaj sgubiti, ali se lozhiti od svojih ljubih na semlji. Ne jokajmo se sa posvetnim, nehajmo shalovati sa mertvimi: Jesuf je shel naprej v' Ozhetovo hifho, nam prebivalisha pripravljat. Vsi njegovi svesti uzhenzi so odifhli sa njim, kamor pojdemo skoraj tudi mi; sakaj na Ozhetovim domi je veliko prebivalish, ino tudi nami so perpravlene, ako se tajistih vredni storimo.

III.

Ljubi bratje ino sestre moje, Jesufove preljubesnive ovzhize! glejte: she majhno, ino ne bomo se tukaj vezh vidili, pa spet zhres majhno, ino bomo se sopet vidili tam per Ozheti. Veselo se bodo vidili pravizhni s' pravizhnimi, alj gorje krivizhnim v' pogublenji vezhnim. — De nobeden is med naf sgublen ne bo, obernimo to kratko sedajno shivljenje k' svojimu isvelizhanju. — Le kratek zhaf she imash

svoje teshko delo oprávljati, ti navellzhani kmet! Dopolni svesto svoje delo, saj skoraj bo tudi sa tebe delavnik nehal, ino se vezhni prasník sazheł: „Kar si tukaj sjal, bosh tamkaj shel.“ — Le majhen zhafek she krivizo terpišh, ti po krivim preganjan kristján! ino sovráshniki tvoji se tebi smejiyo. Le majhno krivizo poterpi, saj se jim bo skoraj njih veselje v' shalošt, ino tvoja shalošt tebi v' veselje spremenila, sakaj: „Srezhni fo, ki savoljo pravize pregánjanje terpiyo, njih je nebeshko kraljéstvo.“ (Mat. 5, 10.) Le majhno zhafa she imash, greshnik ti! svoje hude pregreshne navade — pijanost, nezhistost, jeso — sapustiti. Ne samudi slátiga zhafa, pobóljshati se; sakaj kakorshno shivljenje, takova smert. — Le krátek zhaf she skupaj shivimo, dokler svoj posémeljški ték dokonzhamo. Le pomagajmo eden drúgimu pravizhno shivéti, de se mi, ki smo vsi otrozi eniga Ozhéta, tudi vsi per njem snidemo, tamkaj, kjér nam nashiga veselja nikdo odvséti samogel ne bo. Amen.

XXXI. Shterta nedélja po veliki nozhi.

Od isrozhenja v' sv. voljo boshjo.

Jesus gre k' tému, kateri je njega poslal, ino obljubi sv. Duha. Jan. 16, 5 — 15.

Kakor majajo po dobravah drevje hudi vetrovi, ravno tako stiskajo ljudi na semlji velike skerbi: pogosta shalošt sa pretezhenim, ki je minilo, ino strah (prihodniga, ki jih she zhaka. — Zhversta, možna korenina ovarje drevo, de ga vihár ne podère: terdno isrozhenje v' sv. voljo boshjo podpira zhłoveka, de v' dobrim stanoviten ostane. — Srezhen, kdor se v' shalošti ino v' veselji, v' frezhi ino nefrezhi s' mirnim, pohlevnim serzam v' voljo boshjo

podá, kakor naš ljubi Jesuf v' denáshnim sv. evan-
gelji uzhi.

I.

V. 5. Na svéti je naše kratko, révno shivljenje, kakor teshaven delavnik. Vsi smo delavzi nebéshkiga Gospodarja, ino kedar svoje delo dokonzhamo, naš on svezher nasaj poklizhe, vsakiga po svoje plazhilo. Rad se poverne vsak priden delavez k' svojimu gospodu, kakor se je odpravljajal Jesuf naša isvelizhar k' svojimu Ozhétu, ki je nekoliko pred smertjo svojim uzhenzam rekel: „Glejte, jes grém k' tému, kateri je mene poslal, k' svojimu ljubimu Ozhétu.“ Vesele so bile té besede sa Jesusa, silo shalostne pa sa njegove uzhenze.

V. 6. Dokler se zhloveku dobro godi, zhudno rad posabi, de tukaj ne more vselej tako biti: shé vsaka misel na preminózhost njemu veselje grém. Tudi apostelne, ki so tako radi, de nizh raji, Jesusa imeli, je tolika shalost obshla, kedar je od njih slova jemati sazhél, de ga shé vprashati niso mogli, kam hozhe iti; le od shalosti so vsi sterméli.

V. 7. Pogošto si pa zhlovek svojo lastno shkodo shéli; velikokrat se svoje frezhe boji, ako se s' vsmi boshji volji ne vklone. — Taka je tudi s' Jesusovimi uzhenzi per njegovim odhodi bila, ki bi bili radi njega védno per sebi iméli. „Sakaj ste tako shalostni? sazhne ljubesnivi Jesuf svoje pobite jogre pogovarjati. Refnizo vam povém, sa vas je bolje, de grém, ino vas skos svoj odhod shé bolj preskerbim. Zhe per vas ostanem, sv. Duha, ki vam bo toliko dobriga pernesil, k' vam ne bo. Svét ne bo mene prav iposnal, tudi ne vas, mojih osnanovavzov, ino se ne bo spreobernil. Ako pa grém, vam bom poslal pomozhnika. On bo vas tolashil, vas rasvetlil, ino vliga poduzhil; vas serzhne storil, kraljéstvo moje svete vére shirati, moje sovrashnike premagovati, ino svét spreoberniti.“ Enako tudi naš Bog mnogokrat v' velike britkosti sadéti na, naš shalovati pustil, kakor bi naš bil sapustil. Alj sa naš je bolji shalost ino teshava, kakor biti bres vliga terplenja; sakaj le is bridkosti sladko veselje persori. Kakor je sapustil Jesuf v' shalosti svoje uzhenze, pa jim njih

shalovanje skos prihod sv. Duha v' toliko lepši veselje spremeni: tako tudi naš le majhen zhašek v' terplenji pušti, de nam potlej našo shalost v' toliko vezhi veselje spremeni. Imejmo tedaj tudi mi s' sv. Pavlam silo veliko veselje v' svojih nadlogah. (II. Kor. 7, 4.)

V. 8. Lepo je Jesuf Jude uzhl, de she nikoli nobeden takó; alj le malo se mu jih je dalo svojih smot in greha preprizhati. Veliko je imenitnih zhudeshov storil, ki so po pravizi kasali, de je on boshji Sin ino obljubljen Mesija; alj terdovratni Judje mu niso hotli pravize sposnati, de je refnizo govoril. Ozhitno je Jesuf Judam prizhal, de jih bo reshil is oblasti nevédnosti ino pregréhe, is súshnosti hudizhove; pravil jim je, de bodo vsi, ki v' njega ne vérjejo, v' zhasno nesrézho ino v' vezhno pogublenje obsojeni; alj terdovratneshi mu niso verjeli, dokler je med njimi shivel; kakor vézhidel ljudje ne vedó, kaj imajo, dokler de she vezh nimajo. Sa to pravi Jesuf: „Bolji je, de grém; svoje odreshenje dopolnim, ino sv. Duh pride. Kedar on pride, bo pregréshnimu svétu ozhi odperl, de bodo terdovratni ljudje svojo krivizo sposnali. Pervizh, kako velik gréh imajo, de v' mene ne vérjejo, ino se mojimu nauku vstavljajo. Drugizh, de jih preprizha savolj pravize, de sim jes pravi Mesija, ino pravizo imam, jih uzhiti, jih isvelizhati; pa tudi savolj terdovratnosti jih imam pogubiti oblást od svojiga Ozheta, k' katerimu grém, de me vezh vidili ne bodo, préden sposnajo, kako hudobno so me savergli, ino po krivim vmorili. Tretjizh, de ljudi preprizha savolj obsodbe hudizha ino vsih njegovih pomagavzov, de sposnajo, kako bom jes ravno skos svojo smert ino vstajenje njegovo vidno oblást saterl. Vidili bodo, kako bom satana, vajvoda téga svéta, premagal ino obsodil, ki je poglavár ajdovskiga malikvanja ino Judovskih prasnóv, sa katere se poskusha, ino hudobneshe soper mene ino mojo véro drashi; pa tudi sposnali, kako strashna obsodba se tudi njim perpravlja, ako hudizhovich smot ne sapusté, ino se k' meni ne obernejo.“ — Vse to se je po prihodi sv. Duha lepo dopolnilo. Veliko Judov, sovrashnikov Jesufovih, je sposnalo svojo smoto in hudobijo; ino so pestali Jesufovi sposnovavzi. Ljudje so sposnali

Jesufa sa odrefhenika svetá, fo v' njega vérvali ino se dali kerstiti. Hudizhovo kraljéstvo neumnosti ino hudobije je sginilo is med ljudi. — Kako veliko veselje je to sa apostelne bilo! Alj brez rasvetlenja sv. Duha bi se jim vse to sgodilo ne bilo.

V. 12. Tri leta je uzhil Jesuf svoje uzhenze; alj breshtevilne ino previseke fo skrivnosti boshjiga nauka, de bi jih bili vse rasuméti mogli. „Veliko, pravi Jesuf, vam she povédati imam od boshjih rezhi, od boshjiga kraljéstva ino sv. isvelizhanke zérkve na semlji; pa kaj de ste shè vfi preflaboumni, mene sdaj sapopasti. Sa to pride sv. Duh, on uzhenik resnize, in val bo vfiga potrebniga poduzhil. — Ne bojte se smote, sakaj on bo ravno to govoril, kar ste mene flishali; famo she vezh vam bo povédal, tudi skrivne prihodne rezhi vam rasodéval, de bote prigodbe prerokovali, ki jih nobén previditi ne more. — On mene ne bo pomanjhal, she le pove-lizhal me bo, kér se bodo moji nauki skos njegovo rasvetlenje po zelim svéti rasshirali, ino ljudjé mene ino moje nauke sposnali. — Moj Ozhe nebeski vam bo sv. Duha po meni poslal; alj kakor je moj nauk od Ozhéta, bo tudi vse, kar bo on vam osnanil, moje.“ — Sv. Duh od Ozhéta ino Sina is-haja, vfi fo le en Bog, ena vezhna resniza. — Taka se tudi nam pogosto godí, ako naf sv. Duh ne rasvetlí, ino nam prave saftopnosti ne dá. Profimo satorej Ozhéta nebéshkiga ino vsmileniga Jesufa, naj nam dá nebéshkiga rasvetlenja, naj posebno to sposnamo, de nam na svéti, ako Boga ljubimo, vse v' dobro iside; de se nauzhimo v' shalosti ino veselji, v' frezhi ino nefrezhi, se s' pohlevnim ferzam v' sveto voljo boshjo podati.

II.

Kakor se lozhijo visoke nebésa od niske semlje: she dalej se lozhijo boshji sklepi od shelj ino misel posvetnih ljudi. Ino ravno to, (zhe nashe misli ino shelje niso s' boshjo voljó sklenjene) je isvirk nashe nar vezhi nefrezhe. Ne kar zhlovehko ferze sheli, ampak le to, kar Bog hozhe ino naredí, je sa naf prav ino dobro storjeno. Kolikokrat se zhlovek boshji volji vstavlja, tolikokrat sam sebi nefrezho

napravlja. — Sposnaj tedaj, o kristjan! in nikar ne posabi, de:

1. Vse nadloge ino bridkosti so gole dobre milosti boshje. — Sakaj je tebe, reven vboshez! vsigamogozhni Stvarnik v' tako reven stan postavil, de nimash drugiga, kakor to, kar si s' kervavimi shuli saflushish? Sa to, de bi tebe bogastvo ne omotilo ino ne pogubilo, sakaj: „Lehkej gré kaméla skos shivankino shrélizo, kakor bogatin v' nebesko kraljéstvo.“ (Mat. 19, 24.) — Sakaj je tebi Bog premoshenje skos vjimo, ogenj ali drugo nefrezho vsel, ino ti berashko palizo podál, shalosten frétej! ki si bil vajej od svojih mladih dni v' obilnosti shivéti? Sa to, de bi ti svojiga ferza na posvetno prevezh ne pervesal, na Boga ne posabil, ino ne iskal téga, kar je na semlji, temuzh to, kar je sgoraj v' nebesih, sakaj: „Kjér tvoj saklad, tam je tudi tvoje ferze.“ (Mat. 6, 21.) — Sakaj je perpustil dober Bog, de so tebe, pravizhni kristjan! hudobni jesiki ob poshtenje spravili, ino ti odvseli dobro ime? Savolj téga, de bi se ponishal, ino hudiga shè bolj skerbnno varval, v' katero si se shé morde nagibal, sakaj: „Zhe to shé selenimu lesu (nedolshnimu) storijo, kaj bi se shè le s' suhim godilo.“ (Luk. 23, 31.) Sakaj je Bog tebi tvoje ljube starishe, otroke, prijatle ali snanze pobral, s' kterimi si tako frezhno shivel? Sa to, de bi se prevczh na nje ne sanashal, sposnal, de tukaj ni nashe ostaje, ino le v' vézhniga Boga svoje saupanje stavil. Kakor je bilo sa Jesufove uzhenze dobro, de se je njih Jesus lozhil: tako dobra je tudi sa tebe smert svojih ljubih, zhe ravno sdaj téga shè saftopiti ne moresh. — Sakaj je Vsigamogozhni tebi, revni bolnik! ljubo sdravje odvsel, de sam febi ino drugim pomágati ne moresh? Samo sa to, de bi tebe gréshniga poshelenja ozhivil: zhe si nedolshen, tebe pred greham ovarval — ako si greshnik, tebi perloshnost dal, se prav spokoriti, sakaj: „Bog strahuje tajistiga, kateriga ljubi, ino tepe vsakiga, kateriga sa fina vsemi.“ (Hebr. 12, 6.) — Sakaj te je Bog v' svojih nar boljših letih na smertno posteljo poloshil, ino te shé k' febi jemle: tebe, ki bi shè nar raji shivel? Savolj svojiga isvelizhanja, kér nozhe, de bi greshnik shè v' huje smote sagresnil, ino pokore storiti ne mogel vezh — pravizhen ino

nedolshen pa bil sapelján, ino vezhno nefrezhen, „Mertev pravizhen bo shive hudobneshe, — ino mladóft, ki hitro dopolni, dolgo shivlenje krivizhnikov obfodila.“ (Mod. 4, 16.) — Sakaj tebe, bogabojezha dusha! dober Bog tolikokrat skúfhati ino velike snotrajne bridkosti terpéti pufti? Sa to, de se ne prevsemesh, ampak de se tvoja krepóft v' slabosti popolnoma skashe. (II. Kor. 12, 9.) — Tako so vse teshave, bolesni, tudi zhasna smert, skerbne deklee milostliviga Ozhéta, ki naf, zhe jih prav oberremo, k' njemu peljajo, de bi naf isvelizhale. Ne bodimo satorej nevoljni, kedar se k' nam oglasijo, ampak s' ponishnim ferzam jim odgovorimo: „Naj se sveta volja boshja sgodi.“ — „Njemu se podáj, ino per miru bodi, ino bosh s' nar' boljsim blagam obdarován.“ (Job 22, 21.) Kakor po hudini vremeni shè enkrat lepshi souze posije, tako bo tebi dober Bog sa terplenjam shè vezhi veselje perpravil, zhe se v' njegovo sv. voljo podásh. — Spomni se tedaj, o kristijan! in nikar ne posabi, de:

2. Vse teshave ino bridkosti, ki naf sadévajo, so gole dobrote modre prevídnofti boshje, po katerih naf v' nafho frezho, ki nam jo je naménil, ino v' vezhi veselje pelja, zhe se mu le ne vstavljamo. — Egiptovskiga Joshesa sa njegovi lastni bratje prodali, od hudobne shene satoshen je bil po nedolshnim v' jezho djan; alj ravno ta njegova nefrezha ga je na kraljev sedesh posadila. Poterpeshlivi Job je sgubil vse svoje premoshenje, od vsih sapushen na gnoji leshi, zlo njegova shena mu hudo ozhita; pa ravno po tém njega Bog shè dvakrat frezhnéjiga storil. Bogabojezh Tobija je moral oslepéti, ino v' veliko siromashtvo pasti, de je vsmilen Bog njegoviga sina shè dvakrat frezhnéjiga storil, njega rasveselil, ino zelo njegovo hisho oblagodaril. Tudi Jesus, nafh isvelizhar, je le skos terplenje v' svoje velizhashtvo shel, ino naf po ravno tém poti vabi, rekózh: „Kdor hozhe sa menó priti, naj sam sebe sataji, svoj krish sadéne, ino hodi sa menó.“ (Mat. 16, 24.) Ni svetnika v' nebésih, de bi ga Bog po ojstrim poti terplenja v' isvelizhanje vodil ne bil; ni zhloveka na semlji v' refnizi frézhniga, ki ni skos teshave ino bridkosti svoje frezhe dolégel. Satorej pravi sv. Tomash Akvin: „Nar vezhi

blago je sa zhloveka, ako je njegova volja volji boshji vdána.“ Kar Bog stori, vse prav naredi. — Shelish, o zhlovek, gotovo frezhen biti:

3. Ravnaj svojo voljo po boshji volji. Vse po nashi volji biti ne more, tudi bi sa naf pogosto nar vezhi nefrezha bila, ako bi se nam vse po volji sgodilo. Satorej naf je tudi Jesus moliti uzhil: „Isidi se tvoja volja, kakor v' nebésih, tako na semlji:“ ino kar je v' besédi uzhil, nam je stie lepshi v' djanji pokasal, kedar je v' smertnih bridkostih na oljki gori molil, rekózh: „Ozhe! zhe je mogozhe, odvsemi meni té kelh; alj ne, kakor jes hozhem, temuzh tvoja volja naj se sgodi.“ (Mat. 26, 39.) Ravno taka, s' boshjo voljó sklenjena, mora biti tudi vsa tvoja molitev, ako hozhesh, de bi per Bogu vflishana bila. Kedar profish sa frezho ino sdravje per hishi, sa raft ino blagodar na svojim polji, sa lepo vreme ali pohléven dësh: vselej svojo proshujo volji boshji kakor Jesus isrozhi: „Ne moja, Ozhe nebeshki! ampak tvoja volja naj se sgodi!“ — Ako pa pridejo hude nadloge, tebe velika shalost obhaja, ino bridko terplenje obishe: o tak ne bodi nevoljn, temuzh, (ako si vse shé poskufil, pa vender pomagati ni mogozhe:)

4. Spusti vse na voljo boshjo, ino bo sa tebe prav, kër Bog tako hozhe. Naj tebi vjima tvojo shétvo ino tergatvo pokonzhá, naj ti bolésu tvojo ljubo shivinzo pobère, naj ti ogenj tvoje pohishtvo v' pepél spremení: faj je boshja volja tako. „Tajistim pa, ki Boga ljubijo, vse v' dobro iside.“ (Rim. 8. 28.) Ako je tvoja volja s' boshjo sklenjena, se bo vsa tvoja nefrezha v' frezho spremenila, in zel svét ti shkodvati samogel ne bo; sakaj, „zhe je Bog s' nami, kdo bo soper naf?“ „Le stanovitno v' Boga saupaj, opominja sv. Avgufhtin, ino s' vsim, kar premoresh, se njemu isrozhi, ino Bog ne bo perpuštil, de bi se tebi sgodilo, rasen to, kar je sa tebe dobro, zhe se ti ravno ne sdi.“ Ino kakor nedolshno dete v' maternim krili mirno pozhiva: ravno tako frezhno ino mirno na svéti prebiva, kdor se s' vsim v' sveto voljo boshjo podá. To nam shivljenje pravih kristjanov nar lepshi pokashe.

Bil je na Némshkim poshten kmet, Pavl po imeni. Priden in skerben delavz je bil na polji, pa tudi svešt poslušavz boshje besede, ktéro je v' svojim

ferzi dobro ohranil, ino po tajisti shivél. Vlakimú je védil dober nauk dati, ino vse ga je rado poslušalo. — Eno nedéljjo vezher pride veselo is polja domu, ino pravi: „Hvala Bogu! klasje rumení, ino v' dvéma dnéma pojdemo shet.“ Veselo se s' svojo družino sa miso vfeđe, ino vezhérjajo; alj shé niso sbiliz poloshili, shé sazgne od dalezh v' oblakih hruti, in huda ura se blisha. Vetrovi se stepó, sazgne tozha roshljati, de okna pokajo. Vse se trefe in joka. „Le tiho, tiho! veli Pavl; roka boshja je nad nami, njegova sv. volja naj se sgodi.“ — Bershko se jutro rasdenilo, grejo vsi veshani na polje; alj viditi vse pobito ino satreno, jokajo, tarnajo, ino ne vedó od shalosti kaj sazheti. Pavl sravno léfeniga krisha stoji, ino gleda, kako ga je vihár prelomil. Sofedje ga ostopijo in sazgnó toshvati, rekózh: „Kaj bomo sazheldi, vsa naša fétev pokonzhana, naše délo saftonj! Kaj bomo otrokam dajali, s' zhém družino plazhvali, kaj bomo jedli, s' zhém se oblázhili? Oj kako bo to strashen krish! Kaj se tebi sdi, Pavl, kako si bomo pomagali?“ „„Ref de velika nadloga naš je sadéla, je Pavl djál; alj boshja roka nam krishov ne daja, mi si krishe sami délamó.““ Sofedje ga glédajo, ino ne vejo, kaj misli. „„Poglejte, je rekel Pavl, tukaj leshita dva bruna stertiga krisha. Zhe mi eniga k' drugimu poloshimo, ino sravnamo, ne bomo krisha naredili; naj nju pa eniga prek drúgiga krisham dénemo, bo krish. — Ravno taka se tudi s' našho ino s' boshjo voljó godí. Dokler se naša volja po boshji volji ravná, si nikoli v' krish ne bote, in tudi mi ne bomo zhres krishe toshvali, ako se v' shalosti ino v' veselji boshji volji podamo. Kedar se pa naše posvetno poshelenje boshji volji vstavlja, ino téga nozhe, kar Bog hozhe, nam vse navskrish hodi; mi si krishe sami nalágamo, nikdo nam jih nositi ne pomaga, ino sami sebi svétvati ne vémo. Satorej, ljubi sofedje! je Pavl djál, poklekni mo sdaj v' svoji veliki teshavi, povsdignimo svoje roke, s' poterpeshlivim Jobam rekózh: „Gospód je dal, Gospód je vsél; kakor je Gospodu dopadlo, tako se je sgodilo; imé Gospodovo naj bode hvaljeno.“ (Job 1, 21.) Saj she Bog našh dober Ozhe smiram ostane. Ptize pod nébam shivi, lilje na polji oblazhi; tudi naš ino našhiv otrók posabil ne bo. Nobén lat

bres njegoviga védenja is nafhe glave ne pade. Kar on stori, vse prav naredi; njegova sv. volja naj se sgoti!“ „Naj bo po volji boshji!“ so rekli veshani na en glas, ino so fhli potolásheni ino rasvofeljeni vsak na svoj dom.

III.

Ljubi bratje ino sestre moje! kdo is med naf shé ni milih sols prelival; kdo more rezhi, de jih shé ne bo? Kaj naf shé v' prihódnosti zhaka, ne vémo; alj naj se volja boshja sgoti. Is solsne doline se v' sveto nebéfa k' svojimá Ozhétu osirajmo; milofljivo on na naf gleda, ino bolj sa naf skerbi, kakor mati sa svoje dete. — Ni nam potreba visokiga stanú, ne bogastva, ne veliko posvetnih dobrót: sa frezhno shivljenje so nam potrebne le trí rezhi:

Pervizh, vse to sheléti, kar Bog hozhe.

Drugizh, vse tako stori ti, kakor Bog hozhe.

Tretjizh, voljno ter péti, kér Bog tako hozhe.

V' tém je sapopádena vsa kershanfka modróst. —

O tak obríshimo si svoje solse, potoláshimo svoje

shalofstno serze, ino mi sami si krishov ne delajmo.

Ako naf pa sadénejo, se v' sveto voljo boshjo po-

dajmo, sakaj; „Kar Bog stori, vse prav naredi.“

Amen.

ino dá deshíti na pravizhne ino krivizhne. (Mat. 5, 45.)

Sedmi nauk miru ino sprave je: Ako se tobi perméri, de ti svojimu blishnimu kako krivizo storilh: o ne taji, ne opravizhuj sam sebe, ino ne odlagaj, storjene krivize poravnati, fhkodo poverniti, ino zhe to mogozhe ni, faj lepo od njega isprofiti. Storjeno krivizo na vésti imeti, je, teshek kamen na serzu nositi, ki po malim tolik perraste, de sadnizh pod njegovoj téshoj onemóremo. Baraj pravizhne moshi, komu pravizo perfodijo; ino zhe tvoja ne veljá, ne daj se po nobeni zéni toshvati, ampak: „Hitro se spravi s' svojim sopernikom, dokler si s' njim na poti, (zhe bi se shé toshovat fhla) de te kjé sópernik ne isdá sodníku, in de te sodník ne isdá flushavníku, in de ne bofh v' jézhó vershen. Refnizhno ti povém, ne pojdesfh vunkaj od ondód, dokler ne plazhasth sadniga vinarja.“ (Mat. 5, 25. 26.)

Poglejte, ljube dushe! to je sedem slatih naukov lepe sastopnosti ino kerfhanfke persaneflivosti, med domazhimi ino med foséfkoj. Svefto jih obranite v' fhkrinji miru ino sprave, de vam jih jésa ino sovrashtvo ne pokonzhate. Slata fhkrinja miru ino sprave je ljuba krotkóft, slata kluzheniza lepa pohlévnost, ino njeni slat kluzh je varn jesik. „Uzhite se od mene, naf ljubi Jesus prijasno klizhe, kér fim jes krotek ino is serza ponishen, ino bote pokoj nafhli svojim dusham.“ (Mat. 11, 29.) „Nikomur ne povrazhujte hudiga sa hudo; persadénite si, de val bojo ljudjé radi imeli, opominja sv. Pavl; v' miru shivite s' vsakim, kolikor vam je mogozhe.“ (Rim. 12, 17. 18.)

III.

Kdo bi s' veseljam ne bral, ali pa rad ne poslufhal sgo deb sv. pífma, ki nam perpovedujejo, kako lepo je bogabojezh mosh Abraham sa ljubo sastopnost med svojimi, ino ljudmi svojiga striza Lota fkerbel, ter se je raj nekoliko svojiga dobizhka vanal (tvégal), kakor bi se bil s' svojim sosedom prepíral.

V. 24. Mi bi pa tolike srezhe ne imeli, ako bi boshji Sin, nash ljubi isvelizhar Jesus Kristus, ne bil prishel nas, ki smo bili otrozi jese, s' nam spravil, nam ljubésni ino vsmilenja Ozhéta nebéshkiga spet saflushit skos svoje bridko terplenje ino grenko smert. On nas je spet vredne storil, de smémo kakor otrozi rezhi: Aba, ljubi Ozhe! ino kar prošimo v' njegovim presvetim imeni, de smo vslifhani. Sa to pravi Jesus svojim uzhenzam: „Dosehmal niste shé v' mojim imeni profili, niste védili, kako bi prav molili; jes sim vam sdaj povedal, de molite kakor otrozi k' svojimu ljubimu Ozhétu. Dokler sim shé dosdaj med vami bil, vam shé tudi profiti potreba ni bilo; sakaj jes sim Ozhéta sa vas profil, ino vsiga potrebniga ste dovolj imeli. Sdaj pa od vas grém, sa to vam molitev perporozhim. Le profite na moje imé, kakor sim vas nauznil, ino skos moje saflushenje vam bo Ozhe nebeshki vse dal, kar bo sa vas prav. Veliko veselje bote imeli, viditi, kako se vam bo po moji oblubi vse dopolnilo, kar bote profili. Ozhitno bote sposnali, de imate v' nebésih dobriga Ozhéta, de ste vi njegovi ljubleni otrozi, ino tako bo vashe veselje spólnjeno: to bo nar vezhi veselje sa vas.“ — Tudi sa nas revne frote na semlji ni vézhiga veselja, kakor véditi, de imamo v' nebésih Ozhéta, ki nam v' vsaki sili pomagati samore, in tudi hozhe, zhe je le k' nashimu isvelizhanju. V' nadlogah preveliko tarnati ino shalvati, se pravi: na Boga posabiti.

V. 25. Mi smo pogosto nevoljni, ako vse po nashih mislih ne gré, in shalujemo, zhe nam Bog po volji ne stori, kakor ga prošimo. Alj nam se godi, kar popotniku, ki v' jútérnim mraki veliko rezhi prav ne vidi, dokler se njemu ne rasdeni. Enkrat bomo zhisto sposnali, kako neumne so dostokrat nashe misli, shelje in prošnje, ter bomo Boga hvalili, de nas po svoji modrosti, previdnosti ino dobroti vslifhal ni. — Tudi Jesusovim uzhenzam se je taka godila. Sa to jim je rekel Jesus: „Dosedaj she mene sadošti lahko sastopili niste. Vasha pamet je she bila preflaba, skrivnosti boshjiga kraljéstva prav rasuméti; sa to sim vam svoje nauke v' podobah dajal, de bi jih ne posabili, ino se lehkéj tajistih spomnili. Mislili ste, de bom jes le posveten kralj; le imenitne

posvetne flushbe ste sheléli, ino sa nje profili. Sdaj pa pride zhaš, de bote sposnali, de moje kraljéstvo ni téga svetá, ampak de mene je Ozhe le na svét poslal, vaš poduzhit, odrešhit, ino v' nebesško kraljéstvo vézhniga isvelizhanja perpelját. Glejte, to so veliko imenitnéji ino potrebnišhi rezhi, kakor posvetna zhašt in oblást: ako vi te posheljújete ino ishete, vam bo vse drugo perverssheno.“ — O de bi tudi mi vse to prav sposnali, ino le to nar préd iskali, kar je v' nebesih, ne pa téga, kar je na semlji!

V. 26. Dokler so bili Jesufovi uzhenzi v' posvetno samishleni, jim ni shlo po volji, ino veliko njih prošnj ni bilo vslíshanih. Kakor hitro jih je pa sv. Duh rasvetil, jim posvetne misli ino shelje v' nebesške spreobernil, jim je bilo vse po volji, ino vse njih prošnje so bile vslíshane, kakor jim je Kristuf obljubil, rekózh: „Tistokrat bote vi Ozhéta prav po mojih naukih profili, ino meni potreba ne bo, namesto vaš, kakor dosdaj, profiti, dokler sbe vedili niste, sakaj ino kako bi prav profili. Saj vaš Ozhe ljubi, kér ste v' mene vérali, mene sa boshjiga Sina ino svojiga isvelizharja sposnali, mene ljúbili ino sa menó shli. Kdor pa mene ljubi, ga bo tudi moj Ozhe ljubil, kér sim od Ozheta prishel, ino spet is téga sveta k' Ozhetu grém. Jes ino Ozhe sva eno. Po téh mojih naukih, v' saupanji na mene, profite, ino bote vslíshani.“

V. 29. Sdaj so se uzhenzam ozhi odperle, sdelo se jim je, de ga prav sašópijo, ino s' veselim ferzam so Jesufu rekli: „Poglej, sdaj si nam prav saštopno povedal; sdaj sposnamo, de tudi nashe skrivne shelje vésh, ino nam jih popréd rasloshish, ko tebe popráshamo. Sa to pa tudi terdno vérjemo, de si boshji Sin prishel od Boga, naš uzhit ino isvelizhat!“ O naj bi tudi naša véra tako shiva bila, ravno tako terdno v' Jesufa nashe saupanje, bi se tudi nam, kakor uzhenzam, Jesufova obljuba vselej spolnila: „Kar koli bote Ozhéta v' mojim imeni profili, vam bo dal.“

II.

Med všimi potrebami, ki jih v' sedajnim shivlenji imamo, nar imenitnéj so tri: shivljenje, delo

ino molitev, bres katerih ne samóremo frezno shivéti, ne vezhno isvelizhani biti. — Potreba nam je vsaki den jésti ino piti, de ne vmerjemo; potreba vsakimu po svojim stani délati, ako hozhemo jésti; ravno tako nam je pa tudi potreba moliti, zhe hozhemo zhasno ino vezhno frezni biti. „Molitev je nebesnki kluzh, pravi sv. Avgushtin. Molitev gré gor, ino boshje vsmilenje dol. Naj je ravno niska semlja, nebésa pa visoke, vender Bog zhloveka vflisli, ako le dobro vést imá.“ Kakor se prava molitev na svéti manjsna, tako se nadloge mnoshijo. — Povsdignite satorej, ljubi kristjani! svoje glave, ino poglejte:

1. Kako potrebna nam je molitev sa dusno ino telo. — Ti, nefrezhen grefnik! si milost boshjo sgubil, si suho drevo postal, na katero je shé sekira nastávljena, de bo posékano ino v' ogenj versheno. Ni ga pod sonzam, de bi te reshil; le spokorjena molitev je she edina priatliza tvoja. Ona se povsdiguje is tvojiga serza pred boshje oblizhje, ino pernese tebi gnado boshjo nasaj, katero Bog le tajistim daja, ki ga sa njo profijo. (Sv. Avg.) Kar je júterna rosa vélim (svénjenim) rosham, to je prava molitev gréfnimu serzu. — Nedolshna dusna! ti hodish po mnogoterih sankah, katere ti sapeljivi svét nastavlja; pregreha na tebe preshi (zhaka), kakor pisana kazha v' roshze povita. V' kolikih prilóshnostih se vseskosi snajdesh, sgubiti nedolshnost ino dobro vést! Molitev je tvoja varnjja; pogosto je samo en sdihlej sadofti, de frezno premagash. Bres molitve ni shive vére, ne terdniga saúpanja, nobene gorezhe ljubésni. „Molitev je prva podpornja svetih zhednost.“ (Sv. Avg.) Molitev je možno oroshje, salesvanje dusnih sovrashnikov premagati. O koliko manj bi gréfnikov bilo, naj bi bilo vezh pravih moljzov! „Duh je szer voljn, alj meso je slabo, pravi Jesus. Zhujte ino molite, de v' skušnjavo ne padete.“ (Mat. 26, 41.)

Kdor je shalosten, najde v' molitvi svojo tolashbo, kakor Jesus na oljski gori v' smertni bridkosti. „Je kdor med vami shalosten, naj moli.“ (Jak. 5, 13.) — Kdo med vami je v' veliki sili, si ne more pomágati, ne svétvati, ino ne bo v' molitvi pomozhi najdel? — Prishla je kuga ali huda bolésn, bila je vojfka, vftala je po desheli la-

kota ino dragina: ljudje so molili, ino vsmiljeni Ozhe nebeshki jim je ojtstro shibo odvsél. — Ne sanáshajmo se prevezh na svoje sdravje ali premoshenje; Bog nam ga je dal, ino nam ga spet lahko vseme: vse je v' njegovih rokah. Ne saúpajmo samo le na svoje pridne roke, na lepo polje ino vinfke gore, sakaj: „Vlak po polnim dober dar je od sgoraj, ino pride od Ozheta svetlobe.“ (Jak. 1, 17.) Vsa naša frezha je opotezha, zhe nje naša molitev stanovitne ne stori. Posnal sim prevsétnega bogatina, flishal vboszha, profiti ga sa milofhno, rekózh: „Vam bom pa sa frezho profil.“ — „Kaj bosh meni sa frezho profil, revesha bogatin gerdo saverne; jes imam frezho bres tvoje molitve, le sam sa sebe ti profi.“ Pa le kratke leta so minule — prevsetnika frezha sapustí, zelo pamet je sgubil, ino nefrezhen vmerl, kakor nar revnej berázh. Nizh ne samoremo sami po sebi, ampak naša premoshnost je od Boga. (II. Kor. 3, 5) „Zhe ti molitev opustish, sam sebi ravno to naredish, kar ribi, de jo is vode potegnesh. Kakor je voda ribi sa shivljenje potrebna, ravno tako tebi molitev.“ (Sv. Krisostom.)

Zhudno velika je naša potreba, ki naf moliti perganja: she vezhi je dobrotlivoft boshja, nafne molitve poslúshati, ino jih vslíshati po svoji neskonzhni modrofti. „Ozhi Gospoda so na pravizhne, ino njegove ushéfa na njih molitve obernjene.“ (Pl. 33, 16.) Njegove vrata so nozh ino den odperte, njegovi flushábniki smiram perprávljeni, molitve náshiga serza pred tron Vfigamogózhniga nositi. Naj bo pod milim nébam ali v' boshji veshi, naj bo na poti ali domá: vfigavedózh Bog flishí nafhe proshnje, tudi nar skrivnishi sdihleje. Zel svét je hisha boshja, ino vfako zhloveshko serze Bogu posvezhen altár, na katerim se njemu naj molitev daruje. — Naj bo mogozhen kralj ali reven berázh: vfaki lahko s' njim govori, njemu svoje teshave potoshi, svojiga serza shelje pové. „Kdo bi ne stermél ino se ne zhudil tolike dobrotlivofti boshje do naf, ki nam vmerlivim ljudém toliko zhasht dodelí, ino naf vredne stori, s' njim govoriti ino njemu svoje shelje isrozhati! V' resnizi se s' njim pogovárjamo, kedar molitvo oprávljamo.“ (S. Krisostom.) Ino kako vesela je obljava Jesufova sa naf: „V' resnizi vam

povém, kar bote Ozheta v' mojim imeni profili, vam bo dal." (Jan. 16, 23.)

Pogosto pa slišim, de se kristjani potoshujejo, rekózh: „Molimo, pa vender vslifnani nisimo; profimo, pa ne dobimo.“ Godí se jim po besedah sv. Jakopa (3, 4.): „Profite, pa ne prejmete, sato, kër sa hudo profite, de bi po svojim poshelenji saprávili.“ — Odprite tedaj svoje ušéfa, ino poslušajte:

2. Sa koga je potreba moliti. „Ishite nar préd boshje kraljéstvo ino njegovo pravizhnost, vse drugo vam bo perversheno, govori Jesus.“ (Mat. 6, 33.) Ravno sa to naf pa tudi v' sv. ozhenafhi uzhi, pred vsim sa boshjo zhaft ino isvelizhanje nafhe moliti, po tém she le sa vsakdanje telesne potrebe. — Molimo satorej pervizh sa sv. katoljshko zerkvo, naj se po zelim svéti shira ino shira; — sa nevérnike, de bi sposnali praviga Boga, ino njemu slushili; — krivoverzi se sopet s' svojo materjó drushili, ino vsi kersheniki le eniga vidniga pastirja flúshali; — gréshniki se spokorili ino pobólshali, de bi vezhni Bog od vsih prav sposnan ino moljen bil. — Molimo sa svoje duhovske pastirje, de bi modro ino bogoljubno Jesusovo zhredo passli; — sa deshelko gosposko, de bi pravizo svesto terdili, ino nam ljubi mir varvali. — Molite starish sa svoje otroke, naj jim Bog pravizhno pamet dá; — otrozi sa svoje starishe, de bi vas lepo isredili. — Molite predpostavleni sa svoje podloshne, de bi jih mogli poshteno vishati; — podloshni sa svoje predpostavlene, de bi modro ino pravizhno sa podloshne skerbéli. — „Molite eden sa drugiga, de bote isvelizhani.“ (Jak. 5, 16.) — Pa tudi svojih rajnih (pokojnih) bratov ino sester v' svojih molitvah posabiti ne smejmo: „Sveta ino dobra je misel, sa mertve moliti, de bi bili od grehov rešeni.“ (II. Mak. 12, 46.)

Moliti mormo sa vsakdanje teléne potrebe: sa ljubo sdravje, sa shivesh in oblazhilo; — profiti ne sa bogastvo, sakaj: „Kateri obogatéti hozhejo, pádejo v' skušnjava ino v' sanko hudizhovo“ (I. Tim. 6, 9.), — ampak le sa toliko premoskenja, de poshteno ino pravizhno shivimo. — Molimo naj sa svoje pohishtvo, de bi naf Bog nefrezhe ovarval; — profimo sa nafhe shitne polja ino viuske gorize, naj

jih dobrótlivi Ozhe pred vjimó ohrani. — Sa vse to posvetno pa naj bo naša prošnja vselej po boshji volji rezhena: zhe je Bogu k' zhaſti ino nam v' isvelizhanje. „Kaj pomaga zhloveku, naj zel svét per-dobi, zhe pa na svoji duſhi ſhkodo terpi?“ (Mat. 16, 26.) — Molijo naj gréſhniki poſebno sa odpuſhanje ſvojih grehov, de bi pravo pokoro ſtorili, ino se pobóljſhali; — pa tudi pravizhni, de bi vse ſkuſh-njave ferzhno premágali, ino vſiga sléga, naj shé duſho ali truplo ſalega, tukaj po volji boshji reſheni, tamkaj pa vezhno isvelizhani bili. — To ſo isveli-zhanſke rezhi, sa katere moliti je naša dolſhnoſt; vse drugo je le prah in pepél: — ſrebro in slato je goljſivo blago, ki naſ zhaſno ino vezhno nefrezhno ſtori, ako ga prav ne oberremo. — O de bi naše molitve vselej po volji boshji prav ravnane, pa tudi vſliſhani bile! — Alj kakor je Bog na Abelnov dar miſtoſtivo pogledal, na Kajna pak ino njegov dar pogledal ni: ravno tako le prava molitev oblake predère. — Odprite tedaj ſvoje ſerze, ino premiſlite:

3. Kakova naj bo naša molitev, de Bogu prijétna, nam pa isvelizhavna ino vſliſhana bo. — Prave molitve ſhiv isvirk je zhloveſhko ſerze: le molitev, ki v' ſerzu i s v i r a, tezhe pred boshje oblizhje. Zhe ſerze sa molitvo ne vé, jeſik ſaſtonj govori. „Bog je duh, ino kateri ga molijo, ga naj v' duhi ino v' reſnizi molijo.“ (Jan. 4, 24.) „Velika neſpodobnoſt je, de Boga proſim, naj vſliſhi mojo molitvo, jeſ pa, ki jo opravljam, ne miſlim na njo.“ (Sv. Bernard.) — Kakor pa le is zhíſtiga ſtudenca sdrava ino biſtra voda isvira, ravno tako vſtaja tudi le is zhíſtiga ſerza Bogu dopadliva molitev. Pregréha molitvo v' ſerzi ſaduſhi, ino mlazhnoſt jo oſlabi, de ſe k' Bogu povſdigniti ne more. Ponishno ino gorezhe naj bo v' molitvi naše ſerze. „Molitve téga, ki ſe ponisha, oblake pre-dère.“ (Sir. 35, 21.) „Ako ſe ponishaſh, pride Bog tebi naproti; ako ſe pa povíſhujehſh, pred tebé beſhi.“ (Sv. Avg.) „Sgrévaniga ino ponishniga ſerza Bog ſa-nizhoval ne bo.“ (Pl. 50, 19.)

Spomnimo ſe, kedar v' molitvi roke ino ſerze k' Bogu povſdignemo, de ſmo revni zhervi ſemlje, ino molimo le v' imeni Jeſuſa, odreſhenika ino ſaméſtnika našiga: ſkos njegovo ſafluſhenje po nje-

govim nauki, s' shivo véro ino s' terdnim saupanjam. „Imejte véro, pravi Jesuf, ino vse, kar koli bote v' molitvi profili, bote prijéli, ako bote vérváli.“ (Mat. 21, 22.) „Zhe kdo is med vas modrosti potrebuje, naj profi Boga; naj pa profi s' saupanjam bres vsfiga pomisfhevanja; sakaj kdor pomisfhuje, je morskimu valu podoben, ktériga veter goni, ino semtertje mezhe. Naj tedaj ne misli tak zhlovek, de bo od Gospoda kaj prijél.“ (Jak. 1, 6 — 7.) — Kakor je vdova tako dolgo krivizhniga sodnika profila, de jo vslifhal je; prijatelj tako dolgo terkal na vrata svojiga sofeda, de mu je tri hlebe kruha dal: tako mormo tudi mi stanovitno moliti, zhe ravno per prizhi vslifhani nifmo; sakaj Bog nam pogosto svoje dobrote perdershuje, de jih bolj sposnamo, ino se tajistih vrednej storimo. „Potreba je, pravi Jesuf, neprenéhama moliti, ino ne toshlivo hénjati.“ (Luk. 18, 1.) „Mnogotere rezhi nam Bog ne odrezhe, ampak jo le o pravim zhasi da.“ (Sv. Avg.) — In zhe nam ravno neskonzhno moder Ozhe vse, kar ga profimo, ne dá, vender le v' njegovo volje svoje profhnje prepustimo, saj on vé, kaj je dobro sa nas. Tudi starifhi neúmnnimu otroku ójstriga nosha ne dajo, de se s' njim ne ofhkodje: ravno tako nam Bog perdershi, kar bi nam fhkodvalo. Satorej ne nasha, ampak njegova volja naj se vselej sgodi. Ako bomo tako molili, pa tudi svoje druge dolshnosti dopolnili, bomo gotovo vslifhani.

Tako uzHITE, vi starifhi! svoje otroke moliti, zhe jih hozhete frezhne imeti, sakaj: „Kdor sná prav moliti, tudi vé prav shiveti.“ (Sv. Bonaventura.) — „Tako molite pa tudi vsi, kakor nas sv. Pavl opominja, bres prenehanja.“ (I. Tef. 5, 17.) — Vsaka juterna sarja naj nas v' molitvi posdravi, vsako vezhéno sonze naj nas v' molitvi sapusti. Vsako délo naj bo s' molitvijo sazheto, ino tudi konzhanó; naj bodo na deli nashe roke, per Bogu pa nashe ferza. Kolikokrat glasen svon sapóje, naj nashe poboshno ferze se k' Bogu povsdigue. Tako bo zelo nashe shivljenje molitev, vse nashe djanje ino nehanje bo Bogu dopadliv ino prijéten dar.

III.

Kedar so se Israelzi s' Amalekitarji vojfkovali, jih je Josve v' boj peljal: — Mosef je pa na verh

hriba shel, roke povsdignil, ino je molil. Dokler Mosef s' povsdignjenimi rokami moli, Israelzi premagújejo; ko mu pa roke vpadajo, so Amalekitarji mozhnejšbi. Sa to sta Mosefu v' molitvi Aron ino Hur tako dolgo roke podpirala, de je Israelsko ljudstvo svoje sovrašnike frezhno premágalo. (II. Mos. 17.) — Tudi zelo nashe shivljenje na svéti je védna vojska. Hozhemo frezhno premágati, se mormo s' Josvetam serzhno vojskovati, pa tudi s' Mosefam poboshno moliti.

Ravno se je krishov téden perblishal, prishli so dnevi ozhitnih molitev. Sveta mati katoljshka zérkev naf, svoje otroke, k' nashimu ljubimu Ozhetu peljá, profit vsakdanjiga kruha, molit sa dushne ino telésne potrebe. — Pred nami se nese podoba krishaniga Jesufa, ino nam kashe, de le po Jesufu Kristufu vslifhani bomo. — Po dva ino dva gremo, kakor bratje ino sestre po versti; pójemo ino molimo litanije vsih svetnikov, de sposnamo, kako imamo v' nebésih shè druge brate ino sestre, ki profijo sa naf. — Po selenim polji se podamo, de bi nam Ozhe nebeshki vse nashe perpravila poshegnal, dokler so vsi nashi perdélki le v' boshjih rokah. — Is té zérkve v' uno gremo, kakor popótniki, ki na semlji svoje ostaje nimamo, ampak hodimo sa Jesufam v' Ozhétovo hisho. — O tako pojdimo, ljube dushne! te tri prihodne dni na prav boshji pot kershanskih prozélij. Sdrushena molitev sbranih serz je mogozhna. Ako vezh ljudi po enim poljskim poti hodi, enimu samimu lahko spodleti, pravi sv. Gregor; ako si pa roke podajo, eden drugiga podpírajó, vsi frezhno svoj namenjen konez doféshejo. — Vezh ko naf bo eniga serza, vezh bo premogla nasha molitev. Kakor se povsdiguje milo pétje gláfnih svonov, naj tudi nashiga vpitja glaf k' nebésam hiti. — Profimo s' terdnim saúpanjam, ino bomo prijéli; ishimo po poti prave molitve, ino bomo najdli; terkajmo na vrata milosti boshje, in se nam bodo odperle. Saj nam je Jesuf obljubil: „Kar bote Ozhéta v' mojim imeni profili, vam bo dal.“ Amen.

XXXIII. Veliko krishovo.

Vnebohod Jesufa Kristufa.

Od nebéshkiga vesélja.

Jesuf je bil v' nebéfa vset, in sédi na desnizi boshji. Mark. 16, 14—20.

Nar vesélski den je sa otroke, o katerim se k' svojim ljubim staršam povernejo; nar bolj prijéten zhaš je sa popotnike v' ptuji desheli, kedar se v' ljubo domazho deshelo k' svojim snanzam ino prijatelam na pot podajo. — Vesél je bil tudi denéshni sveti den zhaštitliviga vnebohoda sa vsmileniga Jesufa, o katerim je revno semljo sapustil, ino se v' nebéshko velizhašstvo svojiga Ozhéta povsdignil. — Vesélo ino imenitno je pa tudi denéshno godvanje sa naf, o katerim nam je nash ljubi Isvelizhar nebéfa odperl, ino nam shel v' Ozhetovo hišo prebivališha pripravljat, svoje apostelne pa po zelim svéti poslat, naf vse sa sebó vabit — kakor ravno v' sv. evangelji beremo.

I.

S' juternó sarjó svete velike nozhi je zheštitlivo Jesuf od smerti vstal. Bilo je to njegovo vstajanje sa njegove uzhenze nar vézhi veselje, — nar mogozhnishhi snamenje odreshenja zeliga svetá, — nar ozhitnishhi poterdenje Jesufovih naukov. Satorej je po svojim vstajanji shé Jesuf shtírideset dni na semlji ostal, se je perkasval vleskosi na mnogoterih krajih svojim uzhenzam, se jim dal potipati, je s' njimi jedel, jih prav sa gotovo preprizhati, de je réšnihno od smerti vstal. — Alj njih serze, od strahu ino shalosti shé vse pobito, je bilo terdo sa vérvanje. Dé si ravno sheléli ino upali, si vender niso dopovedati dali, de njih preljubi uzhenik sa ref spet shivi. Bati

fo se, de bi ref ne bilo, zhe je ravno glaf sa glafam prishel, de Gospód spet shivi. Sa to se enajstérím Jesuf po svojím vstajanji pokasho, kedar fo ravno sa misó bili, ino jih ojtro posvari, de fo tako malóvérni, tako sategliga serza, she dvomiti (zviblati), kar jim je tolikokrat préd pravil; de she sdaj ozhitnim prizham ne verjamejo, de je refnizhno od smerti vstal. — Tako terdovratno je zhloveshko serze sa boshje rezhi, dokler ga svetla luzh milosti boshje ne rásveti ino rasgreje. Satorej je sv. kerfhanska véra le dar boshji, katero je Jesuf svoji isvelizhanski zérkvi sapustil, ino svojím apostelnám vším narodám osnanovati vkasal.

V. 15 — 16. Kedar je Jesuf apostelne ino druge uzhenze skos shtirideset dni ozhitno preprizhal, de je smert, hudizha ino hudoben svét premagal; in spet shivi, jim vkashe to veselo pergodbo odreshenja ino isvelizhanja vším ljudém po zelím svéti osnanovati, rekózh: „Pojdite po vším svéti v' mojim ime-ni, uzhite vse ljudi, kar ste mene slishali, rasglafite po vših krajih semlje veselo prigodbo odreshenja svetá ino isvelizhanja, rashirujte nebeshko kraljéstvo moje isvelizhanske vére. Vse, ki bodo vérváli, kerstite, ino jih skos sv. kerst moji zérkvi pridrushite. Kdor bo vérvál, ino bo skos sv. kerst ozhiten ud kerfhanske zérkve postal, bo isvelizhan; kdor bo pa moje nauke savergel, ino svelizhanski zérkvi pristopiti ne bo hotel, bo tudi on od Boga obsojen ino savershen.“ — Potrébna nam je véra sa isvelizhanje, potrében kerst, potrébno pa tudi po véri pravo kerfhansko shivljenje, sakaj: „Kakor je telo bres dushe mertvo, je tudi véra bres dél mertva.“ (Jak. 2, 26.)

V. 17 — 18. Terdovratni Judje ino rasujsdani ajdje bi ne bili vérváli, kar fo jim apostelni osnanovali, zhe bi refnize svojih naukov s' zhudeshi terdili ne bili. Sa to je apostelnám Jesuf tudi mozh zhudeshov dal, rekózh: „K' prizhovanju, de ste od Boga poslani, de je vash nauk boshji nauk, se bodo vam ino vším pravóvérnim ozhitni zhudeshi godili. Oblást zhes hudizhe bote imeli, ino nove jesike sastopno govorili; naj vas strupna kazha pikne, ali se vam s' trupam nameshana pija podá, vam ne bo shkodyalo. Na bolnike, katerim she nikdo poma-

gati samogel ne bo, bote svoje roke pokladali, ino jih v' mojim imeni osdravili.“ — Vse se je uzhenzam na tenko spolnilo, kar jim Jesus pred svojim vnebohodam obljubil je. Tudi nam se bodo njegove obljube spolnile, naj le mi njegovi svesti uzhenzi bodimo.

V. 19. Kedar je shtirideset dni po vstajanji preteklo, ino Jesus svojim apostelnam vse potrebno narozhil, jih je peljal sadnokrat is Jerusalemskiga mesta na veselo oljko goro, de ravno tam v' svoje velizhastvo gré, kjer je svoje nar bridkejshi terplenje sazhel. — Shé enkrat jih poblagoslovi, ino se pred njih ozhmi k' nebesam povsdiguje. — Le vishej in vishej odhaja, dokler ga sprime svetel oblak is pred njih ozhi. — Na desnizi Boga Ozheta sedi, v' nar vezhi zhasti ino oblasti je zhres vse stvari v' nebesih ino na semlji. Tamkaj nam prebivalisha pripravlja, ino pride enkrat spet po nas, kakor je obljubil; de, kjér je on, tudi njegovi svesti flushabniki bodo. — Milo se osirajo Jesusovi uzhenzi sa svojim ljubim Gospodam v' sv. nebó, gledajo sterma sa njim, dokler prideta angelja v' svetlim belim oblazhili, ino jim rezheta: „Kaj zhakate, vi dobri moshjé is Galileje, in tako operto v' oblake glédate! Jesus, ki se vam toliko toshi po njemu, bo enkrat sopet ravno tako prishel, kakor ste ga sdaj vidili v' nebésa iti.“ Potolasheni se povernejo v' Jerusalem, ino se pripravljajo na prihod sv. Duha. — Poglejmo tudi mi donef, ljube dushe! sa isvelizharjam v' svojim poboshnim spremishlovanji v' Ozhétovo listho; pomislimo eno malo, kaj nas v' nebesih zhaka; povsdignimo svoje serzhne shelje sa Jesusam, persadevájé si, srezhno enkrat k' njemu dojtí.

II.

Neskonzhno velike so na tém svéti zhloveshke shelje: dopolnit vsih mogozhe ni bilo, in tudi ne bo. Satorej ni pod sonzam zhloveka dovolj frezhniga. Le v' nebeskim kraljéstvi se bodo vse pravizhne shelje isvoljenih spolnile, kjér bodo veselje vshivali, kateriga naša pamet shé senze sapopasti ne more.

1. Popotnik na svojim teshavnim poti serzhno sheli, le skoraj priti na ljub ozhetovi dom; in kedar shé bliso domázhiga praga prihaja, rad ino

leško posabi vse teshave svojiga pota. — Tako se je veselil tudi Jesuf, ino je svoje uzhenze se veseliti s' sebo vabil, rekózh: „Ako bi vi mene ljubili, veselili bi se, de vas sapustim, in grem k' Ozhetu.“ (Jan. 16.) Oj kako veselo ino sladko bo tudi enkrat sa naf, ki smo ravno tako le popotni otrozi na semlji, zhe bomo na smertni postelji s' Jesufam isrezhi samogli: „Jes grem k' svojimu Ozhetu.“ Kdor se shé tukaj svojiga Ozhéta, ki je v' nebéfih, ne veseli, in ne shéli, k' njemu priti, ni vreden biti otrok boshji, kér ljubesni Ozhétove v' njemu ni.

2. Priden kmet teshko orje ino kopá, ter svojo semljo svešto obdeluje; zelo leto na prihodno shétvo zhaka, ino vse teshave voljno preštoji, vef svoj trud rad posabi, ako se njemu le obilna shétev pokashe. — Glejte! tukaj je fétev, tamkaj bo nafha vezhna shétev. „Kar bo zhlovek s'jal, bo tudi shel.“ (Gal. 6, 8.) — Kako veselo je sa Jesufa bilo is lepe olifke gore shé enkrat po semlji ogledati se, katero je ravno sapusthal: viditi toliko boshjih naukov, katere je ljudém dajal; toliko dobrót, ki jih je svojimu ljudstvu delil; glédati vse solse, ki jih je shalostnim obrisal; viditi vse svešto dopolnjeno, kar je njemu Ozhe sapovedal. — Enako veselo se bomo tudi mi osírali na toliko skušnjav, zhe smo jih ferzhno premágali; na toliko tesháv, zhe smo jih frezhno konzhal. Vidili bomo vse lepe zhednosti, katere nam bodo vezhno zvetéle; vse dobre dela, ki se nam bodo vezhno tam povrazhvale. Kolikor smo na semlji svojih greslnih bratov in sester polvarili, neumnih poduzhili, shalostnih potolashili: toliko noviga veselja bomo tamkaj savshivali, ako do konza svešti ostanemo. „Oj frezhni so, ki v' Gospodu vmerjó, sakaj njih dela gredó sa njimi.“ (Skrivn. rasod. 14, 13.)

3. Noben delavez se hladniga vezhera ne boji: le shéli si ga, in se zel den veseli, de se bo svezher v' senzi ohladil ino pozhil. — Tako se tudi pravizhen kristjan ne boji mirniga vezhera svoje smerti, kedár njega Gospodár nebéf ino semlje is teshkiga dela poklizhe: révno, spehano truplo v' hladno materno krilo pozhivat, nevmerjózho duslo pa na vesel dom saflusheniga plazhila vshivat, kjér bo delavnik na vselej nehál, ino se vezhni prasnik

sazhél. Tam bo reven bolnik na vselej osdravél, vboshez dovolj obogatél, kjer bo vfiga terplenja konez. „Ne bodo lazni, ne shéjni, vrozhina in sonze jih peklo ne bo.“ (Jes. 49, 10.) „Bog bo vse felse od njih ozhi obrisal, ino smerti ne bo vezh, tudi ne shalvanja, ne vpitja, ino bolezhine ne bo vezh, kér je pervo minulo.“ (Skrivn. rasod. 21, 4.) — Ino vse to naf zhaka sa kratko terplenje! „Oj koliko je vsmilenje boshje, pravi sv. Avgustin, de nam zhafa truda ni nateguil, ampak nam je obljudil sa kratko terplenje vezhno shivljenje. On ne rezhe: Trudi se deset sto tavshent lét; ne pravi: Delaj jesar let; le kratko si persadevaj, ino prishlo bo pozhivanje, ki ne bo konza imelo.“

4. Teshaven je pot na sterma goro, kedar se na njo podamo; alj kedar na verh gore pridemo, oh! s' kakshnim veseljam se po shirokim osiramo, ogledújemo toliko novih krajov, toliko lepih rezhi, katerih v' dolini viditi mogozhe ni. — In kedar bomo tudi mi dofhli po sterim, ojstrim poti na vesel hrib nebeshkiga Siona náshiga isvelzhanja, lahko bomo posabili vse terplenje svojiga posemeljskiga popotvanja, kér bomo glédali nove svéte, nove sonza in svesde; premishlovali neisrezheno veliko novih rezhi, katerih shè tukaj na semlji ne vidimo, shè ne posnamo, sakaj: Sdaj glédamo le skos shpegel, kakor v' megli; takrat pa bomo glédali od oblizhja do oblizhja. Sdaj nekoliko sposnamo; takrat pa bomo sposnali, kakor smo bili sposnani.“ (I. Kor. 13, 12.) Sa vse teshave bomo shè le Ozhéta hvalili, ki so naf v' toliko veselje pripeljale. „Terplenje sedajnega zhafa ni veliko proti prihodni zhasti, katera ima nad nami rasodéta biti.“ (Rim. 8, 18.)

5. Nar hujshi je tukaj v' dolini fols prebivati med hudóbnimi, sovráshnimi ljudmi, ki zhloveka bres vsmilenja kázhijo, njemu veselje grenijo, ino terplenje mnoshijo. Kako lahko je satorej enimu mozno rassháljenimu, kedar sopet med dobre prijatele pride: na vezhno s' njimi shivéti sheli. — Na tém svéti se pa mormo drugi drugiga neprenéhama lozhiti, v' shalosti ferze is ferza tergati, ino od svojih ljubih flovo jemati. Tamkaj v' Ozhétovi hishi pa bodo vsi pravizhni na vezhno sdrusheni veselo

Ikupaj shivéli; ino kolikor isvóljenih tovaršlov, toliko bo noviga veselja. „Tamkaj si bodo zhiſti mladenzhi roke podajali, ki ſo s' Egiptovſkim Joſheſam nevarno ſapelvanje ſerzhno premagali. V' tajiſtim frezhnim kraji ſe bodo nedolſhne devíze veſelile; ki ſapeljive kaſhe neſramne ſladnoſti niſo poſluſhale; ino Narviſhiga hvalile, ki jih je s' nebéſhko ſvetlobo obdál. V' tajiſtim zhres vſe veſelim kraji bodo poſhteni ſakonſki moſhje ino ſhene od ſvojih teſháv pozhívali, ſe veſelili, viditi ſvoje rajne otroke, kakor mlade jagneta v' nebéſhki lepoti, bres vſiga madéſha, angeljam v' ſhlahti.“ (Sv. Eſrem.) — Najdli bodo pravizhni ſpet ſvoje, ki bodo k' Ozhetu priſhli, ino per njemu prebivali, ſkupaj ſhiveli, ino vezhno hvalili Boga. „Oj ſhivlenje vezhno, ſhivlenje vezhno frezhno, pravi ſv. Avguſtin; kjér je veſelje bres ſhalovanja, pozhívanje bres truda, viſokóſt bres ſtraha, premoſhenje bres ſgube, ſdravje bres bolesni, obilnoſt bres pománkanja; kjer ſe mladóſt ne poſtara, ſhivlenje ne konzhá, lepota ne bledi, ljubéſn ne llabi, in ſe veſelje nikdar ne pomanjſha.“

Poglejte! toliko, ino pa ſhe neſkonzhno vézhi je velizhaſtvo nebéſhkiga kraljéſtva, kjér ſdaj naſh ljubi Jeſuf kraljuje, kjér tudi nam prebivaliſha pripravlja. Veſelje naſ tamkaj zhaka, kateriga vam ſhè niſim ſenze pokasal. Kolika ſhè le mora biti nebéſhkiga veſelja vezhna luzh, ker ni vidilo nobeno zhloveſhko oko, ne ſliſhalo nobeno uho, ne zhloveſhko ſerze obzhutilo, kar je Bog tajiſtim pripravil, ki njega ljubijo.

III.

Preljubi bratje in ſeſtre moje! Meni popiſati in dopovédati nebéſhkiga veſelja mogozhe ni, pa tudi ne vam ſapopaſti; ſamo eno je nam vſim mogozhe: to neſapopadljivo veſelje vekomaj vſhivati. Oh, tako ſi priſadevajmo, de homo, kar ſdaj ne ſapopademo, enkrat na vezhno vſhivali. — Koliko ſe trudi priden kmet ſa malo zháſniga dobizhka; koliko ſi priſadéva poſveten vojhák ſa preminózh ſvenliv vénz: ſakaj bi mi ſa vezhno krono toliko bolj ne ſkerbeli! Hodimo ſerzhno po oſtri poti pravizhnoſti, vojſkujmo ſe terduo s' pregréſhnim ſvétam ino s' njegovimi

skušnjávmi: zhe bomo s' Jesufam frezžno premá-
 gali, bomo tudi s' njim veselo kraljovali. — Naj naf
 stiska tesha zhafnih nadlóg, naj naf v' semljo tishí:
 le na nebéfa osirajmo, in potolashimo se, de bo
 skoraj terplenja nashiga vesel konz. — Naj se le blisha
 hladen vezher nashiga shivljenja na semlji, naj vdari
 sadna ura sa naf, faj ne bo strashen, ampak vesel
 njeni glaf: sa smertjó pride tudi zhestitliv vnebohod,
 ino veselo sa Jesufam pojdemo, kakor je donef on
 pred nami shel. Spremenili bomo flabo s' zherstvim,
 hudo s' dobrim, shalost s' veseljam. Vsaka sa pra-
 vizo prelita solsa fe nam bo v' morje veselja spre-
 obernila. — Oj rad sapustim tebe, revna semlja, ti
 folsna dolina, de le po smerti pridem v' deshelo
 neisrezheniga veselja, kjér nikdar solse ne bo. Rad
 tebe isflezhem, ti moje strohливо truplo, ki meni
 le en zhafek ostaneh; faj tebe enkrat tam nestrohli-
 vo in po nebeshko spremenjeno spet oblekel bom.
 Voljno tukaj terplenje ino tudi smert s' Jesufam
 hozhem prestati, de bom samogel s' njim tamkaj
 vezhno kraljovati. Radovoljno tudi vaf sapustim,
 vi moji starshi, otrozi, bratje, sestre, snanzi ino pri-
 jateli ljubi! faj vaf jes, ino vi mene tam per Ozhetu
 sopet najdli bote, kjér naf nizh vezh lozhilo ne bo.
 Spet se bomo vidili, se veselili, in nashiga veselja
 nam nihzher ne bo odvsél. — Le eno te profim, —
 le eno lamo od tebe, moj Jesuf! shelim: Daj svojimu
 hlapzu tako shivéti, de, kjér si ti, o Gospód! tudi
 tvoj hlapcz bo. Amen.

XXXIV. Šesta nedelja po veliki nozhi, Od svelizhánskiga terplenja.

*Jesuf obljudi uzhenzam Trofhtarja poslati,
Janes 15, 26. 16, 1—4.*

Dobro déje shlahno masilo fklezhi bolezhini, ki jo zéli ino hladí: she boljshi pride mila tolashba ranjenimu serzu, katero tolashi, ino spet oveseli. Ozhe nebeshki poshilja terplenje s' eno rokó, s' drugo pa daja tolashbo, kakor Jesuf v' denashnim sv. evan-gelji, ki svojim uzhenzam terplenje napoveduje, pa tudi pomozhnika obéta, ki jih tolashil ino podpiral bo,

I.

Svést prijatel svojimu prijatelju ne samolzhí terplenja, ki ga v' prihodnosti zhaka: prav po rešnizi mu vsako prihodno nevarnost rasodene, njega pa tudi potolashi in poduzbí, de se vé v' bridkosti prav sadershati. — Tako tudi Jesuf svojim uzhenzam, katerih ne imenuje vezh hlapzov, ampak svoje prijatele, sadno nozh pred svojim terplenjam osnanuje, kaj bodo mogli po njegovim odhodi terpéti; pa jim tudi pové, de jih sirót ne bo sapustil, temuzh jim na mesto sebe sv. Duha od Ozheta poslal, k' katerimu gre.

V. 26—27. Uzhenzi, shè polni posvétiga duha, so se sanáshali, de jih bo v' svojim posvetnim kraljéstvu imenitne ino velizhastne storil; ino sdaj jih pa sapusha, ino le nar vezhi terplenje napoveduje. Kláverno se pogledujejo, serze jim vpada, ino shalost jih obhaja. — Jesuf to vé ino vidi; sa to jih tolashi, rekózh: „Zhudno se vam sdi, de vam terplenje osnanujem, kér ne sposnate, de sim prishel terpét, skos terplenje v' svoje velizhastvo it, pa tudi vse svoje skos terplenje isvelizhat; alj le pozhákejte, kedar pride sv. Duh, ki is Ozheta is-haja, ino kate-riga vam bom jes poslal, on ljubi tolashnik bo vashe

shálostno serze sa všim potolashil. On Duh rešnize bo vašo pamet rasvetil, ino vam sprizhal, de bote zhišto sposnali, kako ino sakaj de moram terpéti, Poterdil vaš bo, de bote moj nauk neprestrašeno osnanoi, ino s' velikimi zhudeshi terdili. S' mojim duham napolnjeni bote tudi vi od mene prizhali ino nzhili, kakor ste mene vidili shivéti ino terpéti; slisshali govoriti ino uzhiti, kér ste od sazhétka mojiga nauka pri meni.“ — Kar je napovedal Jesus svojim ljubim uzhenzam, se je na binkishtno nedéljo sazhelo goditi, ino se shè védno godí. Rasvetlil jih je sv. Duh, de so osnanoi njegovo sv. véro. ino s' zhudeshi tajishto terdili do svoje smerti. Sv. Duh pa tudi shè sdaj v' sveti kershanski zérkvi po svojih naméštnikih od Jesusa ino njegove svete vére prizhuje; le svesto naj ga poslušamo.

XVI. V. 1—3. „Pshize naš ne sadénejo tako hudo, katere popréd vidimo, pravi sv. Gregor; ino mi nadloge sveta loshej prenosí me, zhe smo se na nje previdno pripravili.“ Ravno sa téga del je tudi Jesus is ljubesnive skerbliivosti svojim uzhenzam vse hudo napovedal, ki jih bo sadévalo, kar sam pravi: „To sim vam povedal, kér sa vaš skerbím, de se ne bote prestrašhili, in mojo véro sapustili, kedar vaš bodo sazhéli savolj mene preganjati, is svojih s-hodniz (shol) in tovarshij suvati. Prishel bo zhaš, de bodo slepi sovrashniki vaš savolj moje vére morili, ino se bodo s' svojo grosovitnostjo shè zlo shtimali, de so svesti slushabniki boshji, kedar bodo s' vami tako nevsmileno delali. — Bog ni Gospód sovrashstva ino preganjauja: on je Ozhe ljubeshni; alj ravno sa to, ker sovrashni ljudjé Boga prav ne posnajo, ker ne posnajo mojiga Ozheta, zhe ravno právijo, de njemu slúshijo, ne mene boshjiga, Sina, ki sim jih prishel vezhne rešnize uzhit, ne bodo tudi vaš slushabnikov boshjih sposnali, ino vaš bodo zhertili, kér jih bote k' pravimu sposnanju ino k' isvelizhanju klizali.“ — Tako strašna hudobnost zhloveka omóti, de on hudizhu streshe, ia misli, de slushi Bogu; de uzhenike ino svaritele sovrashi, ki so njegovi nar bolji prijatli. Pa tudi vezhe nesrezhe sa gréshnika ni, kakor dušna slepota: zhe sazhne rešnizo sovrashiti, se isvelizhánškiga nauka ogibatí, ino tako v' sv. Duha gréshiti, kar so terdovratni Judje storili.

V. 4. Bridko hodi zhloveku, krishe ino teshave terpeti, po nedolshnim lovrashen ino preganjan biti, ako njega beseda boshja ne tolashi. Satorej je djal Jesus svojim uzhenzam: „Vse to terplenje sim vam povedal, de, kedar o svojim zhafi se vam bo godilo, se spómnite, kar sim vam govoril. Uzhenz ni vezh ko njegov uzhenik, tudi ni hlapez vezh, ko njegov Gospód. Spómnite se, de so vse to popréd tudi meni storili.“ — Ravno té ljubesnivi Jesufov nauk mora v' terplenji tudi nashe tolashenje biti. — Ljubi Jesus naf uzhi, ino vfi njegovi svesti uzhenzi nam prizhajo, de naf Bog sa to terpéti pufti, de bi skos poterplenje svelizhani bili. Spomnimo se tedaj, kedar ura pride, kako naf je on terpéti uzhil, ino nam v' svojim rasgledi pokasal.

II.

Ako bi nam smiram sonze sjalo, ali bi neprenéhama deshvalo, nobeno bi ne bilo dobro sa naf. Od neprenéhama shgézhiga sonza bi vse sagorelo, od vezhniga desha bi se vse salilo, nizh bi nam ne prirastlo, ne prisorilo. Ravno tako bi nam tudi védno veselje bres terplenja dobro ne bilo, sakaj Ozhe nebeshki na tem sveti dvojne otroke ima: pravizhne ino krivizhne. Jih svelizhati jim daja svoje dobrote, de bi ga ljubili; jim poshilja pa tudi terplenje, de bi se pravizhni v' dobrotah ne sgrabili, gréshniki pa k' njemu povernili. — Bodi si ti pravizhen ali krivizhen, o kristjan! zhres terplenje nikar ne toshúj, sakaj ono je pravizhnimu saflushilo lepshi krone v' nebesih; krivizhnimu je pokorilo, se grehov ozhifiti, ino pobóljshati svoje shivljenje. „Ni ga zhloveka tako pravizhniga, pravi sv. Avgufhtin, de bi njemu terplenja potreba ne bilo, alj k' vezhi popólnofti, alj k' poterdenju zhednofti.“

1. V' prevelikih dobrotah se zhlovek hitro prevseme, ino v' védnim veselji lahko greshi: terplenje njega greha obvarje. — Dokler je David she réven pastirzhizh svoje ovze pafil, ino po tem od kralja Savla preganjan se po pushavi skrival, je ljubil svojiga Boga, ino je njemu svesto flushil. Na kraljev fedesh povsdignjen ino s' vfi mi dobrotami obdán, je preshestnik ino zhlovekomór

poštál. — Vselej se jih vezh v' posvetnim veselji, kakor skos z hafno terplenje pogubl.

V' terplenji si flushi zhlovek nebesko krono, ino si tudi pogosto she sa tukaj novo, she vézhi veselje pripravlja. Egiptovski Joshef je bil v' vodnák vershen, v' sushnost predán, ino nedolshno v' jezho pahnjén; alj ravno to njegovo terplenje je njega na kraljévo mesto povsdignilo. — Kakor skerben vinnogradnik vinfke terte obresuje, de bres sadu ne sraстеjo, tudi nekonzhno moder Bog ljudém terplenje poshilja, de jih poboljšha ino svelizha. Le v' terplenji zhlovek pokashe, kaj njegova zhednost veljá. „Kakor se svesde le po nozhi svetijo, ino po dnevi skrite so: ravno tako se krepost v' nesrezhi pokashe, katere v' frezhi viditi ni.“ (Sv. Bernard.)

„Blagor zhloveku, kateri skušnjo preterpt; sakaj kedar bo skušhan, bo prijel krono shivlenja, katero je Bog obljubil tém, kateri njega ljúbijo.“ (Sv. Jakop 1, 12.) — Kako radi se, zhe nam je predobro, v' posvetno saljúbimo, nebéf ino vezhnosti pa zelo posabimo! „Sato je sedajno shivljenje s' terplenjam ino bridkostimi naméshano, de drugo shivljenje íshemo, kjér bridkosti obene ne bo.“ (Sv. Avgústin.) „Nafha sedajna zelo kratka ino lehka nadloga nam prinese vezhno, ino zhres vfo mérovifoko zhaft, ki vse preseshe.“ (II. Kor. 4, 17.)

2. Kakor je bridko terplenje pravizhnim dobrota, tako je grešnikam pokorilo, de jih poboljšha ino k' Bogu poverne. Prevsetija zhloveka omoti, de Boga posabi; terplenje grešnika ponishnosti uzhi, ino ga spet k' nebéfam obrazha. — Dokler je sguhlenimu sinu dobro bilo, ni sa ozheta porajtal; lazhen, rastergan ino ves fromák, je sazhél po ozhetovi bífhi sdihovati. Sromashtvo ga je domu peljalo, de je pred ozhéta pokleknil ino ga sa odpušhanje profil. David skos lastniga fina is svojiga kraljeviga fédesha sgnan, po pušhavi beshe, se je v' bridkih teshavah pokoril, ino sadostval Bogu sa to, kar je v' dobrim shivlenji grešhil. Satorej tudi sam sposná, rekozh: „Sa mene je dobro, de si me ponishal, de se tvoje postave uzhim.“ (Psaln 118, 71.) V' terplenji se zhlovek zhišti, kakor slato v' rashéljeni pezhi.“ Sakaj toshujesh? prafha sv. Avgústin. Kar torpísh, je sdravilo, ne shtra-

fa, je pokorjenje, ne pogubljenje; ne brani se shibe, zhe nozhesih od vézhniga isvelizhanja odvershen biti.“ — „Bridkosti so vrata nebesihke, pravi sv. Bernard, ino sv. krish je kraljéva pot k' nebesam.“

3. Sakaj pa Bog med pravizhnimi hudobne shivéti pustí, de jih stiskajo ino peklijo? Savolj svoje neskonzhne milosti ino modrosti. Hudobnim daja Bog zhas pokore, pravizhnim daja priloshnost, se pravizhnosti váditi. „Hudobnik sa to shivi, pravi sv. Avgushtin, de bi se poboljshal, ali pa sa to shivi, de bi se pravizhen skos njega poterdil.“ Bog raji hudo pravizhnim v' dobro oberne, kakor bi gresnikam prostovoljnost odvsél, bres katerere ni saflushenja. Na tém svéti je sétva, v' kateri raste med pshenizo tudi luljka; enkrat bo shétev, kedar pravizhen Sodník porezhe: „Vi isvóljeni, pojdite sem; — poberite se prezh, vi prekleti!“ — Naj se hudobnesham ravno dobro godí, ino pravizhnim pa hudo, nikar naf to ne moti, de bi s' hudobnimi potégnili; sakaj zhes majhen zhas se bo gresnikam veselje v' shalost, pravizhnim shalost v' veselje spremenila. Tako se je vsim svetnikom ino prijatelam boshjim godilo, naj se godí tudi nam. „Vsi, ki med jokanjam séjejo, bodo s' veseljam shéli.“ (Psaln 125, 5.)

Poterpi satorej, ljuba dusha! s' hudobnimi, dokler jih Ozhe nebesihki tudi terpi. Skos vse hudo, ki oni tebi délajo, tebi ne shkódjejo, ampak le vezhne dobrote ti pripravljajo. Oni tebi slabo shelijo, alj po boshjim naravnaji tebi le dobro storijo. „Isrozhi Gospodu svoje pote, ino sanesi se na njega, ino on bo vse prav storil.“ (Psaln 36, 5.)

III.

Sméshane se nam dosdévajo v' temni nozhi posémeljke rezhi; lahko se mótimo, dokler nam jih svetloba beliga dné ne rasvetli. Ravno tako nesastopno nam je pogosto veselje ino terplenje med ljudmi na svéti; le svetla luzh Jesufovigá nauka, ona nam pokashe, de Bog vse prav ravná k' isvelizhanju nashimu. Srezhni smo, ako nam ona lepo sveti, ino nam nafhe ferza rasveseluje; kar je nashim teléfnim ozhém svetloba beliga dné, je nashi pameti

H R A N A

evangeljskih nauk,

bogoljubnim dušham dana

na vse

nedélje ino sapovédane prásnike
v' léti.

S p i s a l i .

dušhni pastirji na spodnim Shtajarskim ;

na svetlo dal

ANTON SLOMSHEK,

nekdajni Kaplan per Novizérkvi.

DRUGI DÉL.

Saloshil Franz Ferstl v' Gradzi.

Janes Lavre Greiner.

1 8 3 5.

Perprávljajte si ne le hrano, ki mine, ampak hrano
ali jéd, katera ostane v' vezhno shivlenje, ki vam jo bo
Sin zhlovékovi (Jesuf Kristuf) dal. Jan. 6, 27.

Approbation.

Gegen die Drucklegung dieser von einigen Seelsorgern in windischer Sprache verfassten, und vom Herausgeber P. Anton Slomfhek, Spiritual im Priesterseminar zu Klagenfurt, zum Drucke bestimmten Predigten II. und III. Theil, wird in geistlicher Beziehung kein Anstand befunden.

Von dem fürstbischöflichen Seckauer-Ordinariate zu Gratz, am 26. November 1834.

ROMAN, mp.

Joseph Prasch, mp.
Cons. Secretär.

Imprimatur.

Vom k. k. Central-Bücherrevisionsamte in Wien.

Am 15. Jänner 1835.

Hözl, mp.

Sapopadek drugiga déla.

Stran

I. Binkofhtna nedélja.

Od isvelizhanstva fv. kerfhanfke vére 5

II. Binkofhtni pondelik.

Od ljubesni boshje 13

III. Nedélja prefvete Trojize.

Od kerftnih obljúb 20

IV. Perva nedélja po binkofhtih.

Od bráterniga posvarjenja 26

V. Prasnik fv. réfhniga Teléfa.

Od sakramenta fv. réfhniga Teléfa 32

VI. Druga nedélja po binkofhtih.

Od fkerbi sa vezhno isvelizhanje 38

VII. Tretja nedélja po binkofhtih.

Od fkerbi sa isvelizhanje blishniga 47

VIII. Shterta nedélja po binkofhtih.

Od modre fkerbi sa pravo frezho 54

IX. Peta nedélja po binkofhtih.

Od krivizhne jese ino pravizhniga ferda 60

X. Shefta nedélja po binkofhtih.

Od kerfhanfkiga sadershanja per jédi ino pijazhi 68

XI. Sedma nedélja po binkofhtih.

Kako se sapelivzov varvati 74

XII. Osmá nedélja po binkofhtih.

Od posvetniga blaga 78

XIII. Deveta nedélja po binkofhtih.

Od nefrezhe gréfhnikov 85

	Stran
XIV. Defeta nedelja po binkofhtih.	
Od napuha	92
XV. Enajsta nedelja po binkofhtih.	
Od pozhutkov zhlovéshkiga trupla	98
XVI. Dvanajsta nedelja po binkofhtih.	
Od nar vezhi sapóvedi kerfhanfke ljubesni	105
XVII. Trinajsta nedelja po binkofhtih.	
Od hvaléshnosti	112
XVIII. Shtirinajsta nedelja po binkofhtih.	
Od previdnosti boshje	119
XIX. Petnajsta nedelja po binkofhtih.	
Od smerti	126
XX. Shestnajsta nedelja po binkofhtih.	
Od nespodóbniga bahanja ino potrebne ponishnosti	132
XXI. Sedemnajsta nedelja po binkofhtih.	
Od nevarne famosvoje ljubésni	139
XXII. Ofemnajsta nedelja po binkofhtih.	
Od sadershanja bolnikov	147
XXIII. Devetnajsta nedelja po binkofhtih.	
Od oblazhila	154
XXIV. Dvajseta nedelja po binkofhtih.	
Od postréshbe bolnikov	163
XXV. En ino dvajseta nedelja po binkofhtih.	
Od kerfhanfke persaneslivofti	174
XXVI. Dvé ino dvajseta nedelja po binkofhtih.	
Od deshelske gosposke	186
XXVII. Tri ino dvajseta nedelja po binkofhtih.	
Od otrofhke réje	199
XXVIII. Posledna nedelja po binkofhtih.	
Od frezhne ino nefrezhne vezhnosti	211

Hrana evangeljskih nauk.

DRUGI DÉL.

Od binkofhtne nedélje

d o

sadne nedélje po binkofhtih.

I. Binkofhtna nedélja.

Od isvelizhanstva sv. kerfhanfke vére.

*Jesus obljudi uzhenzam sv. Duha. Jan. 14,
23 — 31.*

Temna nozh je pokrivala zelo stvarjenje, dokler svetlobe na nebi ni bilo. Bog je rekel: „Bodi svetloba! Ino svetloba je bila.“ (I. Mojs. 1.) Sazhelo je sonze po dnevi sijati, svetiti mesenz ino svesde po nozhi; zel svét je bil vesél. — Shalofhtna tema nevédnosti ino pregrehe je pokrivala ves zhlovefški rod, ki je bil skos porodni greh v' pogublenje sakopán. Prishel je sv. Duh ravno na denafhno sv. binkofhtno nedéljo, je prishgál s' nebeskim ognjam isvelizhanfko luzh sv. kerfhanfke vére, ino glej — po zelim svéti se je rasdenilo, in rasvetlilo isvelizhanje nafhe. — Ravno tako tudi pokriva strafhen mrak zhafne in vezhne nefrezhe vlakiga zhloveka, kteriga sv. Duh ne rasveti, ino s' svojimi darmi v' njemu ne prebiva. — Oj de bi bili mi vsi vredno prebivalifhe Boga sv. Duha! Satorej poslushajmo denef, kako naf Jesus to v' denafhnim sv. evangelji lepo uzhi!

I.

V. 23 Nar mozhnejfhi rezh v' nebesih ino na semlji je prava shiva ljubésni; ona svét premaga, ino tudi smert je ne konzhá. Prave shive ljubésni ne lózhijo hribi, ne doline; ona nikoli ne vmerje, ino she po smerti svefte prijatele sklépa. S' tó ljubésnijo je tudi Jesus svoje shalofhtne uzhenze tolashil,

kedar je per sadnji vezherji od njih flovó jemál. Pravo, shivo ljubésn jim perporozha, rekozh: „Kdor mene ljubi, naj fkashe svojo refnizhno ljubésn fkos to, de befede mojiga nauka ohrane, in po tajistih shiví. Kdor bo moje befede spolnoval, bo ravno fkos to tudi Ozheta nebéfhkiga ljubil; sakaj befede, katere ste is mojih ust flifhali, niso le moje, ampak mojiga Ozheta, kateri je mene uzhenika na svét poslál. — Nikar ne shalujte, de val sapustim, ino le k' svojimu Ozhetu povernem, faj ne bo sapushen ostal, kdor mene ino mojiga Ozheta prav ljubi; sakaj is ljubésni bová k' njemu prishla, ino per njem prebivala s' svojo nebeshko milostjo in pomozhjo.“ — Srezhen zhlovek, ki zelo svoje shivljenje po Jesufovím nauki ravná; on je shivo prebivalishe Ozheta nebéfhkiga, ino Jesufa boshjiga Sina; v' njemu tudi Bog sv. Duh prebiva, ki is Boga Ozheta ino Sina is-haja. Blagor mu, v' katerim prava kerfhanfka ljubésn shiví, sakaj: „Bog je ljubésn, in kdor v' ljubésni ostane, v' Bogu ostane, ino Bog ostane v' njem.“ — Nefrezhen pa, kdor befede Jesufoviga nauka v' nemar pusti, le ponaukih sapeljiviga svéta shiví: on ne ljubi Jesufa; ino kdor Jesufa ne ljubi, ostane v' smerti. Oj sa tega voljo, ljubimo ga, faj naf je on popréd ljubil; prizhajmo pa tudi svojo ljubésn ne le v' befedi, ampak tudi v' djanji ino v' refnizi, sakaj: „Kdor moje sapovedi imá, ino jih spolnuje, pravi Jesuf, le té je, ki mene ljubi.“ (Jan. 14, 21.)

V. 25. Shlahni so bili Jesufovi nauki, fladke njegove befede, neprenéhama bi jih uzhenzi bili radi poslufhali. Alj Jesuf jim ozhitno pové, de od njih pojde, rekozh: „Glejte, to sim vam govoril, tako sim val uzhil, dokler sim s' vami bil. Sdaj grém od val, pa sapushene firote bres uzhenika ne bote ostali: svetiga Duha vam bo moj Ozhe nebeshki na mesto mene poslál. On, Duh refnize, val bo vse bolj na tenko poduzhil, kar vam bo véditi potreba, sakaj veliko bi vam she imel povédati, pa she sdaj vfiga sastopiti ne morete. Sveti Duh val bo pa tudi vfiga spomnil, kar ste od mene flifhali, ino vam vse rasodél, kar vam bo véditi potreba.“

V. 27. Slifhati, de jih bo Jesuf sapustil, jim od shalosti ferze vmira. Jesuf jih she na dalej tolashi,

kakor skerben ozhe svojo ljube otrozhizhe, ino sazhe-
ne: „Nikar se ne bojte, naj se ne prestrašhi vashe
serze. Nimam vam szer sapustiti posvétnega blaga,
dokler prostora nimam, kamor bi trudno glavo po-
loshil; alj veliko boljshi bogastvo vam sa doto (erb-
shino) dam, svoj isvelizhanški mir vam sapustim.
Pregrešni svét vam ga s' všim svojim premoshenjam
dati ne more, pa tudi ne vseti; le jes vam gadam,
de vas s' njim srezhne storim. Posvetneshi ishejo
svojiga miru, pa ga ne najdejo; svét jim obéta, pa
ga dati ne more. Kdor pa moj mir ima, ljubi mir
s' Bogam, s' svojo vestjó, ino s' všimi poshtenimi
savshiva: on okusha she na semlji nebesško veselje.“

V. 28. Uzhenze Jesufove je le velika shalost
obhájala; bres svojiga ljubiga uzhenika biti ne mo-
rejo. De bi jim vender serze ohladil, Jesuf dalej
govori: „Le en zhafek vas sapustim, ne bomo se
na vselej lozhili. Tolikokrat sim vam she pravil,
de moram iti tajistim, ki v' mene vérijejo, nebesa
odprét, iti v' Ozhetovo hifbo, prebivališba priprav-
vit všim, ki mene ljubijo. Ne bo dolgo, ino pri-
dem spet po vas — Tukaj na semlji je moje ter-
plenje ino vasha shalost; tam gori per Ozhetu je
moje velizhastvo, ino bo vashe veselje. Zhe vi mene
v' resnizi sa ljubo imate, tako se veselite, de grem
k' Ozhetu v' svojo zhašt, ki sim jo imel od nekdej
per njemu. Saj véste, de ima moj Ozhe vézhi ob-
last, kakor jo imam jes po zhloveški natori, po
kateri je on vézhi od mene.“

V. 29. Kdor pravizhno shiví, od smerti rad
govori, katera ga bo k' Ozhetu nebesškemu peljala,
kakor Jesuf, ki je na dalej svojim uzhenzam rekel:
„Vse, kar sim vam od moje smerti, od mojiga od-
hoda k' Ozhetu, ino od prihoda sv. Duha povedal,
sim sa to govoril, da se bo vasha véra v' mene po-
terdila, kedar se bo sgodilo. Glejte, je djál na
dalje, ne vtegnem vezh s' vami govoriti. Vajvoda
hudóbniga sveta, poglavár pregrehe, je Judesha
Isakarjota smotil mene isdátí, je sovráshnike moje
nadrashil mene v' smert spraviti. V' sodbo ino v'
smert me bodo guali, pa ne perfileniga, temuzh
kér sam vmreti hozhem, ljudi pogublenja reshit. —
Vmerl bom na krishi, pa ne od hudobije premagan,
ampak le is gole ljubeshi do Ozheta; de svétu po-

kashem, kako se naj Ozhe nebeski ljubi, dopolnim vse, kar je meni on sapovedal. Svoje shivljenje dam, ino vmerjem, ker je Ozhetova volja tako.“

S' temi besédami je vsel Jesus od svojih slovó, préden je shel v' terplenje ino v' smert. — Veliko shalost ino bridkost so nad tém njegovi uzhenzi imeli; alj vsa shalost se jim v' veselje, ino ves strah v' veselo serzhnost spremeni, kedar se sv. Duh s' svojimi darmi na binkoshtno nedéljo zhres nje raslije, kateriga jim je Jesus obljubil, ino poslal. — Tudi nam ga je obljubil, tudi nam ga pothilja, tudi per nas sv. Duh prebiva, naj mu le vredno prebivalishe perpravimo.

II.

Tri neisrezheno velike zhudeshe je Bog zhloveshkimu sarodu storil, kterih velikóšt premishlovati, boshjo vsigamogozhnost ino vsmilenje pa moliti ino hvaliti, je vsakiga zhloveka perva dolshnóšt. Velik je prvi zhudesh stvarjenja, de nas je Bog Ozhe po svoji podobi stvaril. Velik je drugi zhudesh odreshenja, de nas je Bog Sin, Jesus Kristuf, vezhniga pogublenja odreshil. Ravno tako velik ino imeniten je pa tudi tretji zhudesh prerojenja, de nas je Bog sv. Duh, on tretja boshja perfhona v' presveti Trojizi, ki is Boga Ozheta ino Boga Sina is-haja, ino je s' njima éniga bitja Bog od vékomaj, prerodil ino posvetil, de smo otrozi boshji, bratje ino sestre Jesusa Kristufa, ino dedizhi (erbizhi) nebeskiga kraljéstva. Ino glejte, ravno téga zhudniga prerojenja vesél god so sveti binkoshtni prásniki. Oni nas opominjajo na zhudno prerojenje, ktéro se je sgodilo s' apostelni ino Jesusovimi uzhenzi, se je sgodilo s' vsimi, kteri so se is zéliga serza k' Jesusu spreobernili, ino se s' vsakim zhlovekam she sdaj godi, ako se le Bogu sv. Duhu hudobno soper ne vitavlja.

1. Zhastitliv vnebohod Jesusov je sfer njegove uzhenze rasveselil; alj vender se she s' pobitim serzam is oljske gore, kjér so svojiga Gosпода na semlji sadnokrat vidili, nasaj v' Jerusalem podajo. V' strahih pred sovrashniki Jesusovimi se v' eno hisho sapirajo, ino zhakajo na Jesusove obljube, de se

bodo njim dopolnile, kakor jim je napovedal. — Temna je njihova pamet, sami she prav ne vejo, kaj s' njimi bo. Plaho je njihovo serze, she na svetlo si ne upajo. Alj poglej zhudo njih prerोजना! — Sveto binkofhtno jutro se je rasdenilo, ljubo sonze trétjo, ali po nashim, devéto uro fije, kar mozhniga vetra nagel vihár perfhumí nad njih prebivalishe; ino Bog sv. Duh se v' podobah ognjenih jesikov zhes Jesufove uzhenze raslije, s' svojimi nebeshkimi darmi jih napolni. — Kakor bi trénil, se je njih pamet rasdenila, ino lepo svetlo glédajo sdaj vfo lepoto Jesufoviga nauka. Kakor ponozhen mrak pred bélím dnevam beshi, tako sapuftí ves strah ino nepokoj njih serze. Ravno tiste nauke Jesufove vére, katere she v' misli vseti si popréd upali nifo, sdaj ozhitno osnanújejo, prav v' prizho tajistih sovráshnikov, pred katerimi so se fkrívali. Sa prizho, de Bog sv. Duh v' njih prebiva, govoriyo na enkrat nove jesike. Sv. Peter sapridgije, ino na pervo pridgo se jih je tritavshent v' enim mesti kerstiti dalo. Vfi so na novo oshivéli, vfi prerojeni, vfi so bili polni sv. Duha. (Djanj. Ap. 2.) Novo shivlenje se skos nje po zelim svéti sazhe, ino dopolnilo se je nad njimi, kar je Bog po preroku govoril, rekózh: „Dal jim bom eno serze, ino dodelil noviga duha v' njih oferzhje; de po mojih sapovedih hodijo, moje povelje ohrauejo ino dopólnijo, de bodo moje ljudstvo, ino jes njih Bog.“ (Ezeh. 41, 19. 20.)

2. V' smoti ino v' nevédnosti, v' malikvanji ino hudobii je spalo zhlovefhtvo po zelim svéti, kedar se je v' Jerusalemi skos prihod sv. Duha mladojutro noviga kerfhanstva svetiti sazhele. — Dvanájst vbojih, sanizhvanih ribizhov, pa od sv. Duha resfvetljenih, se krisham svét podá, med vse narode raside, ino osnanuje vesél glaf Jesufoviga nauka. Oni nesejo snamenje sv. krisha v' deshele juterne, kjér mlada sarja bél den rodí, ino ga safadijo v' sahodue kraje, kjér vezherno sonze v' boshji gnade sahaja. Oni uzhiyo zherne samorze, kjér od velike vrozhine péfek gori, ino kerfhujejo po deshelah mersliga léverja, kjér ljudjé v' vezhni simi prebivajo. — Vfi narodi se is gréshniga spanja budijo, ino glédajo svoje isvelizhanje. — Sginilo je malikvanje, kakor temna nozh pred belím dnévam; vgasnovati je sa-

zhela judovska véra, kakor slaba svetloba bele lune, kedar slato fonze is sagór per'ije. Gerde pregrehe so od kristjanov béshale, kakor se skrívajo ponožni telovaji pred svetlobo beliga dne. — Ljudjé so spoznali svojiga Boga, pa tudi pravo pot, ki k' njemu peljá. Bili so frezhni otrozi eniga Ozheta, bratje ino sestre med sebó, eniga duha, ene ljubésni. Svét se je spremenil skos prerójenje sv. Duha. — Vstavljala se je sfer vsa peklenška mozh rasfhiranju sv. keršhanske vére, ino jo hotla satréti. Kralji ino zesarji so perve kristjane pregánjali, jih s' ognjamino mezham morili, so jih sverinam dajali, ino v' vodo metali; alj nedolshuo prelivana kri muzhenikov je bila rodovito séme novih kristjanov. Vezh ko jih pomorijo, she vezh se jih je spreobernilo. Rabelni so onemágali per grosovitnih ino nevsmilnih mukah, kristjani pa so zél svét ferzhno premágali skos milost ino pomózh sv. Duha. — Glejte, tako je prerodil Bog sv. Duh zhloveški rod, ino ga she preroduje po vsih tistih krajih, kjér se v' nashih zhasih nevérikam sv. evangelj osnanuje. — Tako prerodí pa tudi vsakiga zhloveka, ki se njemu terdovratno ne vstavlja. (Djanj. Ap. 7, 51.)

3. Kaj bi bil zhlovek bres rasvetlenja sv. Duha? Sapushena njiva bi bil, na kateri le ofet ino ternje raste. Sv. Duh pa zhloveka rasveti per sv. kersti, ino njegovo ferze v' rodovito semljo prerodí; on otrébi ternje poródniga greha, ino ga s' posvezhujozhoj gnadoj boshjoj napolni. — Sv. Duh poterdi mladenzha per sakramentu sv. birme, ino mu daja mozh sv. ferzhnosti, premágati vse hudobije in sapelije hudobniga svetá. Sv. Duh mnoshi skos druge sv. sakramente posvezhujozho gnado boshjo vsakimu kristjanu, ki jih vredno prijéma, ino mu pomaga vse teshave voljno prenésti, vse spotike ferzhno premágati, katere mu v' vezhno isvelizhanje branijo. On daja mladim pravo modróst, ino starim frezhno stanovitnost. — Sv. Duh govori skos naméstnike boshje, ino opominja skos obudenje dobrih snotrajnih misel. On skerbi sa zelo keršhansko zérkev, katero vlada; pa tudi deli vlim boshjim otrokam svojih sedem nebeskih darov. — Daja nam dar modrofti, de vémo prav na svéti shiveti, ino skerbéti sa pravo zhasno frezho ino vezhno isveli-

zhanje; — dar práviga uma ali sa stopnosti, de nauke sv. Jesufove vére sa stopimo, ino sposnamo, kaj je sv. volja boshja; — dar dobriga sveta (rata), de vémo v' skushnjavah ino v' dvoimih vselej to isvoljiti, kar k' nashimu isvelizhanju flushi; — dar mozhi, de na poti zhednosti ne péshamo, ino nestrohlivo krono vezhniga shivlenja dofeshemo; — dar uzhenosti, sposnavati boshje lastnosti, ino pravizhnosti pravo pot; — dar brumnosti, ki je k' v' simu dobra, de kakor dobri otrozi svesto Bogu flushimo, ino se obljub deleshni storimo, ki jih brumnost v' tém, ino v' unim svéti ima; — dar strahú boshjiga, ki je sazhetek modrosti, de se greha, kakor nar vezhi nefrezhe, bojimo, ino le Bogu dopasti si persadévamo.

„Ljubésn, veselje, mir, poterpeshlivoft, prijasnost, dobrota, persaneshlivoft, krotkoft, véra, pohlevnost, sdershnost ino zhistoft:“ vse te zhednosti so po befédah sv. Pavla (Gal. 5, 22. 23.) isvelizhanski sad, ki ga sv. Duh tam rodi, kjér on prebiva. „O sveti ogenj! kako prijetno ti (v' zhloveshkim serzi) gorish, kako íkrivno svetish, kako sheljno grejesh, pravi sv. Avgushtin. Gorjé tajistim, ki niso od tebe vshgani, ne od tebe rasvetljeni; o svojim zhafi bodo Bogu gnusoba, ino s' mrakam obdani pójdejo v' ogenj vezhne teme.“ Ino koliko takih med nami shivi!

Rasujsdani mladi ljudjé na boshjo milost greshijo, pokoro ino pobóljshanje le na starost odlagajo. — Saftáraní gréshniki na mestó pokore na boshjo milost obúpajo, ino mislijo na konzu svojiga shivlenja, od greha oslepljeni, de je sa pokoro shé preposno. — Posvetni modrijani ino shitimane glave se kershanskim refnizam prevsetno so perstaviyo; ino kjér ponishnosti ni, sv. Duh prebivati ne more. — Mlazhni kristjani na dare sv. Duha sami ne porájtajo, ino jih drugim bránijo, kér so jim gnade boshje nevozhlivi. — Pregreshni dobrovoljzi so na vse opominjanje sv. Duha gluhi, ino imajo sa vse isvelizhansko oterpujeno serze. — Navadni gréshniki v' nepokori terdovratno do konza ostanejo, bres blagomilosti sv. Duha vmerjejo, kakor so bres nje shiveli. Vsi ti nefrezhni niso isvoljeno prebivalishe sv. Duha, kér

se njegovi milosti vstavljajo. Podobni so shaloftni, nefrezhni hišni, katero so poshteni prebivavzi sapustili, katera nima strehe, okna pobite, ino sterte vrata; v' kateri le rasbojnik prebivajo. Vsi poshteni ljudje se nje od dalezh ogibajo; sadnizh bode poshgana ino konzhana. Ravno taka se grešnikam soper sv. Duha godi; sakaj greh soper sv. Duha ne bo na tém svéti, ne v' prihodnim odpušten. (Mat. 12, 32.)

Oj tak odpri, grešnik! svoje serze sv. Duhu, perpravi mu vredno prebivalishe, de te na vselej ne sapusti. — Prosi Ozhéta nebéshkiga, ino Jesufa, bóshjiga Sina, de tebi poshle sv. Duha, kakor apostelnam, ki so tudi sa njega molili, sakaj: „Ozhe nebeshki bo dal dobriga Duha tém, ki ga prosijo.“ (Luk. 11, 13.) — Daj všim hudim navadam slovó, ino bodi zhištiga, ponishniga serza, sakaj on, ki se je v' podobi béliga goloba ino v' ognjenih jesikih perkasal, le v' zhištim ino ponishnim serzi prebiva. — Prijémaj vredno ino pogosto svete sakramente, ki so tekozhi studenzi, po katerih nam sv. Duh svoje gnade deli. Tako bosh ti shiv tempel sv. Duha, in sv. Duh bo tvoj vishar. Ozhe nebeshki ino ljubi Jesuf bota prishla ino per tebi prebivala. — Isvelizhanški mir bosh vshival, kateriga je všim svojim sveštim uzhenzam Jesuf sapustil, ino zelo tvoje shivljenje bo frezhna hoja v' vezhno isvelizhanje.

III.

Poglejte, ljube dushe! kako ljubesnivo ino blago je spomladno jutro svete binkoshtne nedelje. Semlja je s' mladim selenjam ino pífanimi róshzami prashno oblézhená, nedolshnih ptizhiz veselo pétje nam rasveseluje nashe serze, ino pojózhih svonov mili glas povsdiguje k' nebésam nashe shelje. She lephsi je shivljenje kristjana, v' katerim sv. Duh prebiva, ino ga obdaja s' svojimi darmi. — Lepo selene so vashe shitne polja ino vashe vinske gore; alj frezhno vam dosorile ne bojo, vashi zvetézhi verti vam ne bojo rodili nikakiga sadú, ako vam jih sv. Duh poshegnal ino ovarval ne bo. — Vasha ljuba shivinza vam ne bo frezhe prinesla, vashe shitne s-hrambe ne bodo teka imele, zhe vam jih sv. Duh oblagodaril ne bo.

— Nizh vam ne bo pomagalo vse posvetno blagó, nizh vam teknilo vashe piti ino jesti, ako sv. Duh ne bo v' vaslih hifhah prebival, zhe vas, vaslih otrok ino vashe drushine vishal ne bo. — O tak odprimo njemu svoje serze, povsdignimo k' nebéfam svoje roke, ino profimo, kakor naf nasha ljuba mati sv. katolshka zérkev uzhi: „Pridi sv. Duh 's nebéf, Ozhe vbogih, pridi! — Pridi darovnik vsih dobrót, sladki tolashnik révnih firot, ljublenik dushe, pridi! — Nashe serza nam omij, naj nam tvoja luzh gori; ti per naf prebivaj! — Blagoslovi vsaki zhaf, in po smerti peljaj naf k' vezhnimu veselju.“ Amen. Aleluja!

II. Bínkofhtni pondelik.

Od ljubesni boshje.

Bog je svét tako ljubil. Jan. 3, 16—21.

Shalofstno, strafhno bi bilo, ako bi nam svetlo sonze na jasnim nebi vgasnilo, ne dalo svetlobe, ne dalo gorkote; vsi bi mogli na semlji pomréti. — Ravno tako shalofstno, ino she strafhneji je bilo sa zél svét, kedar je vgasnil prvi greh svetlo luzh posvezhuzozhe blagomilosti (gnade) boshje v' zhloveshkim ferzi. Zhafna nesrezha ino vezhna smert she sadevale ves zhloveshki rod; — pogubljen bi bil vékomaj, ako bi ga ne bila svetla luzh boshje ljubésni spet rasvetlila; ravno tajista ljubésn, od katere nafh ljubi Jesuf v' denafhnim sv. evangelji tako lepo govori.

I.

Kakor se ob juterni sarji vsaka stvar svetlimu sonzu naproti osíra: ravno tako sheljno ishe vsako bogabojezhe serze boshjiga nauka, ino se boshjimu

rasvetlenju odpira. Takiga ukoshélniga ferza je tudi bil Nikodém, pravizhen ino imeniten mosh Israelfkiga ljudstva; slovezh uzhenik Judovske postave. V' strahu pred sovrashnimi Judi si ni po dné k' Jesufu upal, satorej je prishel po nozhi, ino se pogovarjal s' ljubim Jesufam od kraljéstva boshjiga ino odreshenja zeliga svetá. — Glejte, bogolúbniga mosha ni grosilo iti v' temni nozhi sa lepimi nauki: kolika je pazh morla biti njegova svetoshelja po njem! Naf pa dostikrat per lepim dnevi k' boshjim nauku grosi: kako merslo mora tedaj biti sa vse dobro ino isvelizhansko nafhe ferze!

V. 16. Ne vé m prijetnishi verste v' zelim sv. pismi, oshivéti merslo zhloveshko ferze; ne najdem lepshi besede od te, katero je Jesuf po denashnim sv. evangelji Nikodemu djal, rekozh: „Poglej, tako možno je neskonzhno všmilen Bog svét ljubil, toliko rad on zhloveshki rod imá, de svojiga edino-rojeniga Sina dá, ga poshle med sgubljene zhloveshke otroke, de nobeden zhlovek, ki se spreoberne, v' njega verje, ga sa isvelizharja svojiga sposna, ino po njegovi véri shiví, ne bo savershen, ampak bo lpet sa otroka bóshjiga v' nebeshko kraljéstvo vezhniga isvelizhanja vset.“ — Oj prekladke Jesufove besede! Ako one tvojiga ferza, o kristján! s' nebeshko radostjó ne oblijejo, gorezhe ljubeshni k' Bogu v' tebi ne oshivijo, tak morash biti vekomaj mertev. —

V. 17. Le famo eniga Sina boshjiga ima nafh ljubi Ozhe nebeshki, ino she téga, svojiga Edino-rojenca, je poslal na semljo is svetih nebéf, de bi spazhen rod nehvaleshnih ljudi isvelizhal. — Prishel je is svetiga raja v' folsno dolino, is med angeljov med hudodelze. Zél svét je bil v' gréh sakopan, ni bilo zhloveka bres smotnjave, ne bres pregreshenja. Savrezhi vse v' pogublenje bi bila njegova ojstra praviza mogla; alj Bog ni svojiga Sina na té hudoben svét poslal, pravi Jesuf, de bi greshne ljudi v' vezhno pogublenje obsodil, temuzh de bi jih spreobernal ino isvelizhal. — Povéj meni greshnik, ali si slishal kdaj slajshi besede, ki bi tvoje od greha ranjeno ferze bolj tolashile, in tebe lepshi k' Jesufu vabile, kateri je tudi po tebe prishel, ne de bi te pogubil, ampak le isvelizhal!

V. 18. Kaj pa je hotel Jezuf od sgublenih gréshnikov imeti, kaj jim je sapovedal sa isvelizhanje storiti? „Ali je sapovedal gore prekopati? pod nebam létati? ali morje prevositi?“ vprafha sv. Krisostom. — Nizh teshávniga, nizh stráshniga: le famo v' njega shivo vérvati, njega sa boshjiga Sina, sa obljubleniga Melija sposnati, njegove sv. nauke poslúshati in spolnovati, to je vse, kar on od svojih sa isvelizhanje hozhe imeti. Alj ravno ta shiva véra v' Jesufa je toliko potrebna, de bres nje nikdo vezhniga isvelizhanja deleshen ne bo.

„Kdor v' mene ne vérje, pravi Jezuf, je she obsojen, njegova obfodba k' pogublenju je she obtekla, sakaj Jezuf, boshji Sin je edin pot v' svete nebéfa; nobeden v' nebéfa ne pojde, kakor po njemu. On je nafa pravi Isvelizhar, kakor nam preroki, njegovi nauki ino zhudeshi prízhajo; kdor pa Isvelizharja fvojiga hudobno savershe, tudi isvelizhanje svoje savershe, kér ne vérje v' edino rojeniga boshjiga Sina, bres kteriga ni isvelizhanja. — S' kakim veselim in fkerbnim ferzam bi se mogli satorej po zelim svéti vsi ljudjé Isvelizharja fvojiga dershati, sakaj: „Ni po nikomur drugim isvelizhanja, ino ni drugiga imena ljudém pod nebam daniga, po katerim bi isvelizhani bili.“ (Djanj. Ap. 4, 12.)

V. 19. Alj kakor le pojózhe ptize júternimu fonzu naproti letijo, vsa derezha sverina pa pred fonzhnoj svetloboj beshi: ravno tako se tudi s' ljudmi na semlji godi. Prifhel je Jezuf kakor svetla nebeshka luzh na semljo, katera je bila s' temnim mrakam nevédnosti in hudobije obdana; alj terdovratni ljudjé se niso hotli k' njemu podati, so se njega ogibali, ga sovrashili, kér so se bali, de bi njim njih hudobije ozhital, in bi tajiste opuštiti mogli. —

Tudi den dnéshni se najde veliko ukosovrashnih kristjanov med nami, katerim mersi, zhe se mladina kaj lépiga brati ino pisati uzhi. Radi bi, naj bi zél svét v' shivinski neúmnohti shivel, sakaj oni se bojijo, de bi svoje krivize in malopridnosti dovólj sakrivati ne mogli. Tudi oni niso prijateli bele luzhi, ampak sovrashne teme sagovárjavzi; oni svojimu blishnemu blagosti boshje ne pervóshijo, ino v' sv. Duha greshijo. Ravno to njih hudobno ravnanje

jim bo pa tudi v' obfodbo, sakaj njih sadershanje je Bogu sovrash, ino pogublenja bres vsiga vsmilenja vredno.

V. 20. Kakor tolovaji, tatje ino neframni ponozhni létavzi le temno nozh ljubijo, de lehkeji svoje hudobije bres skerbi vgánjajo: ravno tako tudi vsi krivizhni ljudje, pravi Jesus, njega, uzhenika nebéshkiga, sovrashijo, ino se njegoviga nauka nozhejo prijéti, dokler se bojijo, de bi morli svojim hudobam slovo dati, sa tajiste pokoro delati, se spreoberniti; kar njih spazhenimu serzu ne dopade. — Koliko tudi med nami hudobnikov shivi, ki svoje gerdobije sakrivajo, ino vender pravijo, de ni greh, slasti tajistim, katere v' svoje pregrehe sapeljati shelijo. Alj kaj zhaka take sovrashnike svetle luzhi, ki se le pred ljudmi skrivajo, Bogu pa skriti ne morejo? Tolovaje zhaka zhafna smert, terdovratne greshnike pa vezhna. „Nizh ni skritiga, kar bi se ne rasodélo; ne skrivniga, de bi se ne svédilo.“ (Mat. 10, 26.)

V. 21. Srezhni so pa vsi, kateri po pravizi ravnajo. Potreba se jim ni svetle luzhi bati, katero ljubijo; svoje dela bres straha ozhitno opravljajo, de jih vsi lahko sposnajo sa pravizhne, sakaj: „One, pravi Jesus, so v' Bogu doperneshene, po volji boshji storjene.“ —

Taki so bili vsi Jesusovi svesti uzhenzi, taki so vsi bogoljubni, pravi kristjani, ki se Jesusovih nauk pollushati bolj, kakor bele luzhi rasveselijo, se svojiga Isvelizharja svesto dershijo: v' njem bodo isvelizhani. — Oj de bi bili tudi mi vsi isvoljeni otrozi sv. luzhi, katera nam pravo ljubésn pershgé, ino v' vezhno shivljenje sveti!

II.

Ni bil vreden spazhen svét tolike boshje ljubésni, sakaj: „Vémo, pravi sv. Janes, de zél svét v' hudobii tezhi;“ (I. Jan. 5, 19.) alj bil je tajiste potreben, ino vezhno vsmilen Bog jo njemu je ikasal.

1. Nafhi pervi starejsi, svojimu Stvarniku nepokorni, so bili pogublenja vredni greshniki; ino kakor oni, ravno tako vsi njih mlajsi. „Tudi mi

smo bili v' hudobii rojeni, ino v' grehi naf je nasha mati spozhela." (Pl. 50, 7.) Otrozi jese smo bili, vsmilenja ne vredni. Alj Bog, ki pregresnim angeljam persanefel ni, ampak jih je s' peklenfkimi verigami v' brésen pogublenja perpél, ino v' terpenje pahnil (II. Pet. 2, 4.), je nam persanefil, ino sklenil naf isvelizhati. Poglej, o zhlovek, kako je Bog svét ljubil! — Vézhi ko je dar, kateriga nam nashi dobrotniki odlózhijo: toliko vézha mora biti tudi njih ljubesn do naf. Kolika mora satorej ljubésu nebéshkiga Ozhéta biti, ki nam ni poslal angelja naf odreshit, ampak svojimu edinorojenimu Sinu ni prisanefel, temuzh ga je v' réshvo sa naf vse dal. (Rim. 8, 32.) Vidish, o zhlovek, kako je Bog svét ljubil! — Prijatlov prava ljubésu se ne sposna po golih besédah, temuzh le po délih, ki jih eden drugimu storijo. „Nobeden pa nima vezhe ljubésni ode, de svoje shivljenje sa svoje prijatele da.“ (Jan. 15, 13.) Kristuf, boshji Sin, ni famo na semljo prišel, sa naf le glad ino shejo terpét; on je tudi vmerl sa naf, naj mi njegovi vérniki vezhno shivimo. Premisli, o zhlovek, kako je Bog svét ljubil! — Veliko je vsmilenje, ino hudobnim púntarjam sadošti frezhe, zhe jih možno rasshaljen kralj shivéti puští, ino jih spet sa svoje podloshne sposnati hozhe. Sgublen Sin se je sa frezhniga imel, nar sadnej hlapzov biti per svojemu Ozhetu, kateriga je bil tak nehvaleshno sapuští. (Luk. 15.) Naf pa je vsmileni Bog po svojim edinorojenim Sinu spet sa svoje otroke ino dédzhe kraljéstva nebéshkiga vsel. Poslal nam je she sv. Duha sa oskerbnika ino sastrovo svoje ljubesni. Svoje nar ljubshi nam je dal, vse drugo, zhéfar she potrebújemo, nam je naverigel: dobrót bres shtevila, katere szer savshivamo, alj preshtéti ne moremo. — Vse je neskonzhne ljubeshni boshje dar. Sposnaj vender, o zhlovek, kako je Bog svét ljubil, in kako možno on tudi tebe ljubi! — Kako pa ti ljubish svojiga Boga? Oj de Bogu se vsmili! —

2. Tvoj nebéshki Ozhe je tebi poslal sa uzhenika svojiga lástniga Sina, kateri se je zele tri leta sa tebe trudil; sapuští tebi svetlo luzh svojiga nau-

ka, ino svojim namištnikom isrozhil, kateri ga tebi vsako nedeljo ino sapovedan prasnik raslágajo; ali kako malo imash veselja sa boshjo besedo! Imash usheta, pa ne slishish; imash ozhi, pa ne vidish, svoje serze sapirash, de bi ne sastopil, se ne spreobernal, ino tako isvelizhan bil. (Djanj. Ap. 28, 27.) Ali tako ti ljubish svojiga Boga? — Jesuf, dober dušni pastir, je sapuštíl angeljske trume, ino prishel na semljo iskat, kar je bilo sgubleniga; je sapuštíl devét ino devetdeset svojih svetih ovzhiz, je shel sa tebo, o grešnik! je tebe iskal ino she ishe svojo sgubleno ovzhizo; te klizhe skos svoje namištnike, te opominja skos pridgarje in spovednike: ti pa pogosto nozhesh njegoviga miliga glasa slishati, ino beshish pred njim le v' globokéje planine in globozhine svoje pogube. Kaj tako ljubish ti svojiga Boga? — Bog je švét toliko ljubil, de je svojiga lastniga Sina v' smert dal; ino Jesuf te je toliko ljubil, de je na krishi sledno kaplizo svoje réshne kervi sa te pretil: ti se pa vezhkrat ne moresh is ljubesni do njega nar manjšhiga, krivizhniga dobizhka tvégati, si ne krátkiga, pregréshniga veselja pertergati, ne nevarniga snanja opuštiti. Kaj tako ljubish ti svojiga Boga? — Is ljubesni do tebe, vboga grešna stvar! je Isvelizhar svojim namištnikom zhudno ino veliko oblást isrozhil, v' sakramenti šv. pokore tebe tvojih grehov odvésati, saprávleno posvezhujozho gnado boshjo sopet dati, de bi se s' Bogam spravil, ino svelizhan bil. Ti se pa spovednika ogibash, spovedi rad na dolgo odlagash, ino bres skerbi sa prijasnost boshjo ino isvelizhanje svoje shivish. Ali ti tako ljubish svojiga Boga? — Is ljubesni k' tebi je v' sakramentu presvetiga réshniga Teléfa Jesuf sam sebe isrozhil, de bi se lehkeji s' njim sklenil, savshiváje njegovo telo ino kri, v' lepi ljubesni shivél s' svojim boshjim sdravníkam, s' nar bolji prijatlam in pomozhnikam; de bi ti v' Jesufu, Jesuf pa v' tebi prebival. Ali po navadi se enkrat, ali dvakrat na leto k' obhajilu teshko pripravish, pa she morebiti tistokrat flabo. Ali se pravi to Jesufa ljubiti? — Oj ti ljubish po

tem takim le sapeliv svét, ino to, kar je na njem; Boga pa, ki je tebe toliko ljubil, zelo posabish. Kdor pa svét ljubi, v' njem ljubesni boshje ni. Svét s' v'lim svojim poshelenjam prejde, le kdor voljo boshjo spolnuje, on je, ki Boga ljubi, ino vekomaj ostane, sakaj: „Bog je ljubesn, ino kdor v' ljubesni ostane, v' Bogu ostane, ino Bog v' njem. (I. Jan. 4, 16.)

III.

Kedar so svoje dni bogoljubni duhovni v' Japonji, v' dalni desheli she od Indije proti sonzhnemu is-hodu, samorzam sv. evangelj osnanoi ino jim perpovedovali, kako velizhaften ino ljubesniv je nash Bog, ino kaj je vse storil, zhlovek postal, terpel ino vmerl is ljubesni do nas: so v'fi od veselja s' enim glasam savpili: „Oj kako mogozhen, dobrotliv ino ljubesniv je Bog, ki ga kristjani molijo!“ — Kedar so pa slisali, de je kristjanam sapoved dana, Boga ljubiti, ino de tajistim shtrafnigo shuga, ki sapovedi ljubesni spolnovali ne bojo, so se silo zhudili, rekózh: „Kaj se mora pametnim ljudém sapovedovati ljubiti Boga, toliko ljubesnivi-ga? Ali ni njega ljubiti nasha nar vézhi frezha, nar huji nelrezha pa biti bres njegove ljubesni? Kaj ne klezhijo kristjani, vneta od njegove ljubesni ino dobrote, nozh ino den pred svojim Bogam in njega ne hvalijo?“ — Kér so she pa le svédili, de se kristjanov snajde, kateri, namesto Boga ljubiti, le njega shálijó, so v'fi serditi savpili: „Oj ti malopridno ljudstvo, o vi nehvaléshniga serza ljudjé! Ali je mogozhe kristjanam tolika hudobija? Kjé je tajista nefrezhna semlja, de bi jih nosila?“ — Oh, de bi ravno per nas semlja tako nefrezhna ne bila!

Ljube dushe! poglejte nebo ino semljo, premislite vse, kar lese in gré: vse nam kashe nefkonzhno boshjo ljubesn, vse nas Boga ljubiti uzhi. Oj tak ljubimo njega, ljubimo ga is zéliga serza, saj nas je on popred ljubil. (I. Jan. 4, 19.) Naj nas nizh od ljubesni Kristusove ne lozhi: ne nadloga, ne bridkost, ne lakota, ne nagota, ne nevárshina, ne pregánjanje; — ne mezh, ne smert, ne shivljenje

naš naj ne lozhi od ljubésni boshje, ki je v' Jesufu Kristufu Gospodu našimu. (Rim. 8, 35, 39.) Amen.

III. Nedélja presvete Trojize.

Od kerštnih obljb.

Jesuf pošle svoje uzhenze po zélim svéti. Mat. 28, 18—20.

Kakor mala je kapliza juterne rose na seleni travizi, ktero mali zhervizhek popije, proti zhudno velikimu morju, ki zeze gore ino doline saliva; tako mala ino she majnsbi je sastopnost naše pameti, proti nesapopadlivi visokosti bóshjiga bitja, ki preshe veš zhloveshki um, ino sa naš semljane v' nedoseglivi luzhi prebiva. Vévati v' tri boshje pershone eniga bitja, ene natore od vékomaj; moliti v' tréh pershonah le eniga Boga: to je same presvete Trojize nar vézhi skrivnóšt, to korenina vsiga keršhanstva. Ravno to prezhudno skrivnóšt naš Jesuf v' denašnim sv. evangelji uzhi, na njo naš tudi sv. mati katolska zérkev skos denašno godvanje presvete Trojize opominja; sakaj, shiva véra v' Boga Ozheta, Sina ino sv. Duha je naša pervá, ino nar imenitnejši obljuba, ki smo jo per sv. kersti storili.

I.

Ni mogožhe, de bi s' enoj shlizhkoj zélo veliko morje sajél; ravno tako tudi s' našho okrájšhano pametjó visoke skrivnosti presvete Trojize sapopašti ino rasuméti ne samóremo. S' shelnim serzam mormo satorej poslušhati, kar nam Jesuf, druga pershona v' presveti Trojizi, od nje pové. Ino poglejte, kako ljubesnivi so nauki, katere nam sam boshji Sin od presvete Trojize daja! — Bog, stvaritel vsih

rezhi, ki vse shivi ino vlada, on neskonzhno velik Bog, Gospod nebeshkih vojsk, je nash ljubi Ozhe, ki nam je toliko ljubesn skasal, de se otrozi boshji imenujemo, ino smo sa ref. (I. Jan. 3, 1.) — Bog, on sam svoja neskonzhna ljubesn, edinorojeniga Sina ima, ino ga da is ljubetni k' nam, de zhlovek, nash brat postane, nam v' vsim enak po zhloveshki natori, rasen greha. Boshji Sin se sa naf trudi, terpi, ino se po zhloveshki natori grosovitno vmoriti pusti, de bi mi, njegovi bratje ino sestre, sodedizhi (raven-erbizhi) nebeshkiga kraljestva postali. — Bog, on neskonzhno vezhna mozh, ki daja telovno ino dushno shivljenje vsim stvarém, on sv. Duh, tretja boshja pershona v' presveti Trojizi, on je nash posvetitel, nebeshka luzh nashiga rasvetlenja, nasha pomozh pravizhniga shivljenja, saštava nashiga isvelizhanja, ino mi smo tempel svetiga Duha. (I. Kor. 6, 19.) Vse to stori sa nashe isvelizhanje eden ino ravno tajisti Bog v' treh pershonah, sakaj: „Trije so, ki v' nebeshih prizhujajo: Ozhe, Beseda (ki je zhlovek postala, Jesus Kristus), ino sv. Duh; ino ti trije so eno.“ (I. Jan. 5, 7.) — Tako naf Jesus uzhi, tako je svojim apotelnam uzheti sapovedal.

V. 18. Neisrezheno rasveselivni so vsi ti nauki sa naf; kdo bi jih s' hvaleshnim ferzam is Jesusovih ust ne saflisal, ker ima besede vezhniga shivljenja, ino je njemu dana vsa oblast v' nebeshih, ino na semlji, na katero je boshje kraljestvo, svojo sveto vero prinisel, ino bo kraljeval vekomaj. — Koliki oblastnik je tedaj nash ljubi Jesus, ne le na semlji Gospod vsih gospodov, ampak tudi v' nebeshih gospod vsih angeljov ino kralj vsih svetnikov, med katerimi na desnizi Boga Ozheta v' svoji nar vezhi zhasi ino oblasti sedi, katero je imel od vekomaj. — Kolika je satorej naf kristjanov dolshnost, njega sposhtovat ino ponishno moliti!

V. 19. Ravno s' to oblastjo, kakor je on uzhl ino verne med svoje uzhenze jemal, je tudi svoje apotelne ino njih nastopnike med vse narode po zelim sveti rasposlal, rekózh: „Pojd' te, ino uzhite vse narode. Ako bodo moje nauke sprejeli, jih kerstite v' imeni Boga Ozheta, ki jih je vstvaril, — Sina, ki jih je odreshil, — ino sv. Duha, ki jih posveti. — Ravno s' tako oblastjo so tudi duhovniki

postani, užit ino keršhovat. Obedvoje je sa isvelizhanje nashe potrebno. — Veliko kristjanov škerbi fzer sa poduzhenje v' keršhanskih rešnazah; alj njih jim ne pomaga, zhe po tajistih prav ne shivijo, sakaj: „Véra bres dél je mertva;“ (Jak. 2, 26.) ino s' mertvoj véroj zhlovek vezhniga shivljenja imeti ne more. Ravno sa to je tudi Jesus aposteluan ino drugim naméštnikam svojim narozhil: „Uzhite jih vse dershati, kar sim vam sapovedal. — Sakaj nišo ti, kateri postavo flšhijo, per Bogu pravizhni; ampak ti, kateri postavo dopólnijo, bodo opravizheni.“ (Rim. 2, 13.) — Sastójn se je tedaj slabim kristjanam na njih véro, na pravizo nebéškiga kraljéstva sanášhati, ki so jo per sv. keršti prijéli, zhe po keršhansko prav ne shivijo, sakaj: „Ako hozhešh v' shivljenje iti, pravi Kristuf, dershi sapovedi.“ (Mat. 19, 17.)

Tako je postavil Jesus, préden je po svojim vštajenju v' nebéša šhel, svoje apostelne ino njih nastopnike sa uzhenike vsih ljudi, ino delivze boshjih škrivnošt. Teshavno je bilo njih opravilo, vel svét spreoberniti, kraljéstvo hudobije satréti, ino boshje kraljéstvo rasšhirati. Sa to jim je obljubil svojo perpomózh: de bo per njih, kedar bodo uzhili ino kerštili, savolj njegoviga imena terpeli, ino kri prelivali, ne samo dokler oni shivijo, ampak tudi s' njih nahódniki do konza svetá. — Tudi s' nami je Jesus s' boshjo pomozhjó, de lahko vse dopólnimo, kar nam je sapovedal; le vredni kristjani naj bomo, kakor smo per sv. keršti v' imeni presvete Trojize obljubili.

II.

Ako bi zhlovek vse tako svešto dopólnoval, kakor rad sploh obéta, dobro sa njegovo dušo ino truplo bi bilo. Alj navájeni smo nove obljube délati, staro-storjene pa v' nemar pušhati. — Sa vsakiga kristjana nar perve ino nar imenitnejši obljube so keršne. Botri so jih sa naš popréd storili, kakor so naš v' sibelo poloshili; ino mi smo jih per sv. birmi ponovili ino spét poterdili. Alj joj nam! kér so ravno te keršne obljube tudi nar perve, katere bres vse vésti prelamljemo, ino škos to, tako rekózh,

samo presveto Trojizo lajujemo, v' katere presvetim imeni smo jih storili. — To nam prizha vsaki kersten kamen, to nam pravi nasha huda vest. Bili smo pred sv. kerstam savolj greha otrozi jese, sushni hudizha, vsi revni ino sapusheni. Sveta mati katolska zerkev naf je per sv. kersti vsela med boshje otroke. Vsel naf je Ozhe nebeski sa svoje sine ino hzhere; vsel naf je Jesus, boshji Sin, sa svoje brate ino sestre; isvoljil naf je sv. Duh sa svoj shivi tempel, v' katerim prebivati sheli. — De bi pa vse to biti samogli, poslušajte, komu smo se per sv. kersti odpovedali:

1. Odpovedali smo se hudizhu, poglavarju vse hudobije; obljubili smo, nikoli vezh njegovih pregressnih del dopernashati, ne vezh njegovih skushnjav poslušati. Alj kako pogosto ga v' kletvi sovemo, njemu v' jesi svojiga blishniga isdajamo, kakor bi bil on nash gospod, mi pa njegovi hlapzi. Odpovedali smo se vsimu hudizhovim djanju, de se hozhemo hudobnih misl, shinj, shelj ino pregressnih del svesto varvati; — pa se vender svojih gressnih navad tako mozhuo dershimo, de naf noben uzhenik, ne spovednik, tudi nar bolji prijatel tajistih odtergati ne more. Skos navadno sapelovanje ino pohujshanje, tako rekózh, ozhitno kashemo, de le hudizhu slushimo, kakor de bi se bili Bogu odpovedali, ino njemu saobljubili. — Odpovedali smo se vsimu hudizhovimu napuhu, de ne homo iskali posvetne zhesti, ne prasne hvale; de ne homo ljubili sapelive gisdofti (oferti) v' svoji noshi. Alj nashi prevsetni pogovori, famosvoja hvala, nespametna ino shtimana nosha naf toshuje, de smo she smiram v' hudizhovi slushbi. „Nikdo pa ne more dvema gospodama slushiti;“ (Mat. 6, 24.) ravno tako tudi ne mi satanu, kterimu smo se odpovedali, ino Bogu, kterimu smo se saobljubili, vse kmalo dopasti.

2. Obljubili smo verovati v' Boga Ozheta, stvarnika nebes ino semlje, de bi si persadevali popolnoma biti, kakor je nash Ozhe nebeski popolnoma. Kedar pa mi na svojiga Ozheta tako radi posabimo, namesto njegovih boshjih lastnost sponavati ino posnemati, se le v' posvetne lepote ino dobrote saljubimo: tak ne dopolnimo

svoje keršne obljuje. „Ako kdo f.ét ljubi, ljubésni k' Ozhétu v' njemu ni.“ (I. Jan. 2, 15.) — Obljubili smo vérvati v' Jesufa Kristufa, boshjiga Sina, ki je sa naf zhlovek postal, terpel ino vmerl; de bi po nauki ino isgledi nashiga ljubiga Svelizharja shivéli, se med sebó ljubili, kakor je on naf ljubil. Ako pa mi na njegove svete nauke le malo porájtamo, eden drugimu šilo délamo, smo svojo keršno obljubo sanemáрили, sakaj: „Vi ste moji prijateli, pravi Jesuf, ako bote storili, kar vam jes sapovém.“ (Jan. 15, 14.) — Obljubili smo vérvati v' Boga sv. Duha, kateri naf posvezhuje; v' eno sv. keršhansko, katolshko zérkvo, katero sv. Duh visha, ino naf po njej isvelizhuje: de ji bomo pokorni, kakor dobri otrozi svoji materi. Zhe se pa njenim sapóvedam vštávljamo, nje materniga glasa ne poslušhamo, svete sakramente malokdaj, ali zlo po nevrednim prijémamo, ino sa njeno opominvanje védno bolj oterpaniga serza bodemo, tako smo keršno obljubo posabili, ino prelomili. „Alj ne véste, pravi sv. Pavl, de, kedar se komu sa sushne v' pokorshino daste, ste sushni téga, komur ste pokorni, ali ste sushni greha k' smerti, ali pokorshine k' pravizhnosti.“ (Rim. 6, 16.) Kakor per sv. keršti storjene obljuje spolnújemo, svešto ali nesvešto, tako bo enkrat nashé plazhilo. „Veliko bolji ne obljubiti, kakor obljuje ne storiti.“ (Pridg. 5, 4.) — Blagor pa všim dobrim ino sveštim kristjanam, od katerih sv. Pavl govori: „Bodi Bogu hvala, de, kér ste bili flushni gréha, ste sdaj is serza pokorni tému nauku, katerimu ste se vdali; kér ste greha reshni, ste flushavniki pravizhnosti postali.“ (Rim. 6, 17. 18.)

3. Však zhlovek, mosh besede, na to pogosto pomisli, kar je prijatelju svojimu obljudil. Koliko vezh ponovimo naj tudi mi, kar smo po nashih botrih per sv. keršti sami presveti Trojizi obljubili, kakor hitro k' pameti pridemo; sakaj po ravno téh obljubah bo enkrat nasha obsodba nam k' svelizhanju ali pogublenju obtekla. — Kolikorkrat se nam ponovi nashiga rojstva vesel god, naj se tudi omladijo v' nashim serzi per keršti storjene obljuje. Ako se spomnimo, de smo ravno té den otrozi boshji

postali ino pravo luzh vezhniga svelizhanja v gledali, se nam mora od veselja nashe serze vshgati, ino is gorezhe ljubeshni Bogu vezhna svestoba ponoviti. Ponovitev kerstnih obljud je sa kristjana nar boljshi reshitev, ki jo naj vsako leto s' shivim veseljam obhaja. — Spomnimo se na storjene kerstne obljuje, kedar sv. velikonozhne ino binkofhtne prasnike obhajamo, ino vidimo, de se kerstna voda polvezhuje. S' hvaleshnim serzam rezimo: „Tudi mi smo v' tem svelizhanskim studenzi ozhisheni, ino v' ljubljenze boshje prerajeni. Kar smo tukaj obljudili, hozhemo svesto spolnovati, de se bo tudi obljudba boshja enkrat nam spolnila, ki nam je dana per sv. kersti. — Kolikorkrat v' sv. boshjo vesho pride mo, ino kersten kamen v gledamo, naj naf on spomni, kaj smo per sv. kersti obljudili; sakaj on je nataknjen perst, ki nam kashe, kaj bo naf Sodnik enkrat na den povrazhila od naf kristjanov ierjal. — Ako naf pregreshen svet sa peljuje, naf hude skufhnjave obhajajo, ponovimo kerstne obljuje, ino mi bomo svet s' vsm njegovim poshelenjam srezhuo premagali. — Kedar se skos sakrament sv. pokore s' Bogam spravimo, skos sv. obhajilo s' Jesufam sdrushimo, ponovimo sv. kerstne obljuje, ino vselej bomo na novo sa boshje kraljestvo oshivele. — Kedar pa pride nafha sadna ura, ino bo vsiga posvetniga veselja konz, bodo she sv. kerstne obljuje nashe veselje, nashe saupanje, ako smo jih pogosto ponovili, ino svesto dopolnili. — Oj tako ponavljamo radi ino skerbno sv. kerstne obljuje; sakaj, kakor pohleven veter ogenj oshivlja ino svetel plamen redi, tako bodo skos pogosto ponavljanje kerstnih obljud lepe kerstnanske zhednosti v' nafhim serzi oshivele, ino lepshi ino lepshi zvetele sa vezhno shivlenje.

III.

Ako bi prishel en zesar ali kralj, in bi naf vse sa svoje sinove vsel, o sa kako srezhne bi se imeli! She bolj srezhni ino imenitni smo postali skos sv. kerst, ker smo pravi verni kristjani. Zesarjova zhaft

ino kraljeva imenitnost mineta, kakor dim pred
vetram sgine; naša frezha nam pa ne bo odvseta.
Ako smo pravi kristjani, bomo s' Kristusam kraljovali
vékomaj, ino našiga veselja ne bo konza. — O
dershimo se terduo svetih obljub, ki smo jih per sv.
kersti storili: bódimo si dobri, kakor poblevni otrozi
Ozhéta nebésbkiga; ljúbimo se med sebo, kakor
bratje ino sestre Jesusa Kristusa; varjimo se greha,
de ne bomo shálili sv. Duha, ki v' naš prebiva, ki
smo njegov tempel, de mu isvoljeniga prebivališta
ne omádeshamo. Storimo vse v' imeni Boga Ozhé-
ta, Sina ino sv. Duha; dajajmo neprenéhama slavo
(zhašt ino hvalo) Bogu Ozhétu, Sinu ino sv. Duhu;
tako bomo tudi enkrat v' drushbi vsih isvoljenih
vékomaj péli: „Svet, svet, svet je Bog Ozhe, Sin
ino sv. Duh, tri pórshone, en sam Bog.“ Amen.

IV. Perva nedélja po binkoštih.

Od bráterniga posvarjenja.

Jesuf govori od pesdérja ino od bruna v' ozhéfi.
Luk. 6, 36—42.

Dva fleparja imá zhlovek v' sedajnim shivlenji,
katera ga védno obdajata, od dobriga odvrazhújeta,
v' hudo pa napeljújeta. Pervi zhloveku na desni
stoji, ino mu vse dobro kashe in povisluje, kar on
stori; dobro mu pa sakriva, kar drugi storijo. Drugi
flepár zhloveku na lévi stoji, mu njegove lastne hu-
dobije sakriva, de jih ne vidi, ino mu le kashe
ptnje slabosti drugih ljudi, de bi jih sodil, svoje
lastne pa posabil. — Gorjé zhloveku, kateri se jima
flepáriti dá: on ne bo sam sebe, ne blishniga sp-
sual; ne sebe poboljšhal, ne blishniga posvaril, ino
tako bo sanemaril nar prvo dolshnost keršhanske
ljubesni: Sam sebe poboljšhati ino svoji-

ga blishniga bráterno posvariti. Kako se naj ta dvojna dolshnost po keršhansko sgodi, naš uzhí Jesuf v' donashnim lv. evaugelji.

I.

V. 36 — 37. Pregréshen svét je vezh milosti, kakor pravize potreben; alj ravno tajisti posvetni ljudjé, ki nar vezh milosti potrebújejo, sploh s' drúgimi nar manj vsmilenja imajo. Satorej opominja ljubi Jesuf, rekózh: „Bodite vsmileni svojimu blishnimu, kakor je vsmilen vash Ozhe nebéshki vam. On vas ne obsodi hitro po saflushenji, vam persanasha, vas k' dobrimu klizhe, ino zhaka na vashe pobóljshanje.“ Tudi vi ne obdolsite svojiga blishniga sa vfako besedo, ki jo zhres njega salfishite; — sodite njegove déla ljubesnivo, dokler vam je mogozhe; — imejte poterplenje s' gréshnikam, dokler dober Bog s' njim poterplenje ima; — ne preklinjajte ga v' pogublenje, dokler je njemu she pobóljshanje mogozhe; le svarite ga, kolikor morete, ino zhe téga ne samorete, saj sa njega molite, ino zhe vas je rasshalil, mu radovoljno odpušite, Tako bote blishnimu dúshno vsmilenje skasali, ino ravno po tém tudi vi per Bogu vsmilenje najdli. „Kdor vsmilenja skasal ni, bo imel sodbo bres vsmilenja; le vsmilenje stori lehkejši sodbo.“ (Jak. 2, 13.)

V. 38. Ravno kakor duhovsko, smo tudi teléšno vsmilenje blishnimu skasati dolshni. Dober Bog nam odpušti vse nafhe grehe, zhe se le odpušhanja vredni storimo; on nam pa tudi vsiga dá, zhéfar potrebujemo sa svoje teléšno shivljenje. Po njegovim sgledi, pravi Jesuf, tudi vi is vsmileniga serza potrebuim pomagajte: lazhne nahránite, shejne napojite, nage oblezite i. t. d. Kdor po svojim premoshenju vbógajme daja, Bogu posojuje; ino Bog bo njemu vse stokrat povernil. Shé na tém svéti bo nam dobre ljudi najti dal, ki nam bodo ljubesnivo v' potrebah pomagali. Saj shé na semlji sploh pregovor pravi: „Kakor posojuje, tako se povrazhuje.“ Obilna méra nashiga povrazhila nas pa v' nebésh zhaka, kjér kupiza mersle vode svojiga plazhila sgubila ne bo.

V. 39—40. Nikdo ne samore drugimu dáti, zhefar sam nima; tudi blishniga poduzhiti in posvariti ne more, kdor je sam vsiga téga potreben. Té imeniten nauk Jesus svojim uzhenzam v' eni pri- liki pokashe, ino ga fosebno prédpostávenim isrozhi, ter pravi: Alj more slepez slepza po nesnanim poti sa roko peljati; ino zhe ga peljá, ali ne bota obadva v' jamo padla? — Kako bi druge uzhil ino jim pravo pot kasal, kdor je sam v' nevédnosti, ali pa v' dušni slepoti pregrehe? — Kako bi starejšhi od svojih otrok lepo sadershanje; gospodarji in gospodinje od svoje drushine pokorsihino ino svestobo; uzheniki od svojih uzhenzov uzhenost ino zhednost térjali, ako sami vsiga téga nimajo, ino jim v' sgledi ne pokashejo? Uzhenz ne more vezh snati, kakor njegov uzhitel, ino joger misli, de je shé popolnom, zhe le po svojim mojstru ravná. Zhe se tedaj vishari motijo ino krivizhno shivijo, bodo tudi podloshni sa njimi potégnili. Satorej je potreba, popréd sam sebe poduzhiti ino pobóljshati, in po tém she le druge svariti, kakor nam kershanska ljubesen sapové.

V. 41—42. Nar vezhi slepota med ludmi je ta, de sami sebe prav ne posnajo, svojih hudobij ne vidijo, slabošti blishniga pa preojstro fodijo. Ta slepota je kriva, de sami sebe ne pobóljshajo, druge pa vredno posvariti ne samorejo, dokler so sami malopridni. Vsim takim Jesus prav ojstro pové, rekózh: „Kaj je to, de ti pesder kake male slabošti v' ozhéfu svojiga blishniga vidish, bruna hudobije pa v' svojim ozhéfu ne zhutish, svoje velike pregréhe ne sposnásh?“ Kako se slobish, svojiga brata savólj malih rezhi ojstro svariti, kakor bi svojimu bratu rekel: Naj bom vergel pesder is tvojiga ozhéfa! zhe bruna v' svojim ozhéfu ne vidish? Kako bosh drugim pomagati védil, ako sam sebi pomagati ne vésh? Kdo se bo tebi svariti dal, dokler tebe sa hudobza posná. Vlaki tebi porezhe: „Sdravnik, le sam sebe osdravi!“ — Kdor tedaj nozhe hinávz biti, in po dolshnosti svojiga stanú, po sapovedi kershanske ljubeshni druge svariti sheli, pobóljsha naj sam sebe, naj vsemi brun smote in hudobije is svojiga ozhéfa, po tem bo lahko druge po braterno svaril, sakaj: Braterno svarjenje je tudi naša velika dolshnosť.

II.

Ljudjé nosijo, pravi moder mosh, lastne irio ptuje pregrehe v' eni basagi po svéti. V' predno torbo nalágajo ptuje pregrehe, de so jim védno pred ozhmi; v' sadno na herbet pa svoje mezhejo, de jih lahko posábijo. — Veliko tóshijo taki ljudjé hudoben ino rasujsdan svét, alj malo kaj si persadénejo, sami sebe ino druge pobóljshati. — Taka se tudi per naf godi. Eni nad hudobijo sedájrniga svetá milo sdi-ljújejo, hudobijam se vstávljati, si pa ne upajo.

Drugi se v' posvarjenju blishniga prenáglijo, ali pa samudijo, ino njih délo je bres vséga dobizhka. Tretji druge svarijo s' besedo, s' svojim pregressnim djanjam jih pa pohujshújejo, ino vezh hudiga kakor dobriga storijo. Zhe hozhemo po nauki ino sgledi Jesusovim druge svariti, mormo:

1. Sami sebe pobóljshati ino v' skerb vseti. V'fak naj pred svojim pragam pométa, pré-den k' soledovi hishi pométat gre. Nespametno bi ref bilo sa drugo hisho skerbéti, svojo pa v' nemar pušiti. Ravno tako neumno bi pa tudi bilo, kasati drugim pobóljshanja pot, sam pa po stesi pogublenja hoditi. Kdo bo takimu uzheniku verjél, kdo takiga visharja vbogal! Globoko si satorej v' serze sapishite, vi uzheniki, stárejsi in oškerbniki! Jesusove besede, ki pravi: „Vi ste luzh svetá; naj se sveti vasha luzh pred ljudmi, de bodo vidili vashe dobre déla, ino hvalili Ozhéta, ki je v' nebesih.“ (Mat. 5, 16.) Kar vas h jesik govori, to naj vashe djanje pokashe. Vse vashe svarjenje je prasen glas, ako ga vashe sader-shanje ne poterdi. Besede mizhejo, sgledi pa vlé-zhejo. Ljudjé vselej raji posnémajo to, kar vidijo, kakor bi storili, kar slishijo. — Kakor smo pa dolshni sa svoje lastno poboljšhanje narpréd skerbeti, tako smo tudi dolshni:

2. Svojiga blishniga po pravizi ino o pravim zhasu svariti. Veliko jih je, ki pravijo: „Kaj je meni sa druge mar; vsaki bo sa sebe odgovor dajal.“ Alj taka beseda je huda smota, ki pravo kershanfko ljubésn mori, in hudobii shiroko vrata odpira. Naj si bomo ravno vsaki sa sebe odgovor dajali, bomo vender tudi s' drugimi na sodbi stali, posebno pa sa tajiste, ki so nashi skerbi isrozheni,

ino s' katerimi shivimo. „Bog je vsakimu sapovédal, sa blishniga skerbéti.“ (Sir. 17, 12.) Bog je isrozhil otroke starejšham, drushino gospodarjam ino gospodinjam, podloshne prédpostavlenim, brate bratam, sofede sofedam, tovarshhe tovarsham. „Sa to vas opominjamo, pravi sv. Pavl, posvarite te, ki gerdo shivijo.“ (I. Tef. 5, 14.) — Ako vglédamo, de eniga zhloveka tère (boshjast mezhe), ga ne pustimo, de bi se vbijal, ino sam sebe ofhkódil; hitro ga prime-mo, ino derushimo, dokler ga trenje pusti. She hujshi bolésn je pregréha, katera zhloveka tère ino v' nefrezho shene; mi bi ga pa ne branili, ne posvarili? „Vidimo svoje brate v' hudizhove kremple pasti, ino jih she ne ogovorimo!“ (Sv. Krisostom.) To je vézha grosovitnost nevsmileniga serza, kakor brata, ki vtonuje, ne is vode potegniti. „Zhe bi is med vas kdo pot resnize sgréshil, ino ga kdo spet smodri, ima véditi, de tisti, ki gréshnika od hudih potov odverne, reshi njegovo dusho pogublenja, ino mu pomaga k' odpushanju grehov, kolikor naj jih shé bo.“ (Jak. 5, 19.) — Teshko je sizer vezhi del blishniga svariti, alj ljubésn nam vse to lahko stori. Tudi sdravnik bres pomislíka rane bolnika ozhédi, naj si ravno bolnika boli. „Ne mólzhi satorej, kedar samore tvoja beseda osdraviti.“ (Sir. 4, 28.) — Pogosto nam greshnik sa posvarjenje nizh hvale ne ve, she le s' hudim nam povrazhuje. „Alj, ne boj se svojiga blishniga per njegovim padzu posvariti.“ (Sir. 4, 27.) Nashe plazhilo v' nebeshkim kraljéství ne bo sgubljeno, kedar se sa boshjo zhast ino sa isvelizhanje blishniga poskúshamo. — Tudi ni vselej o pravim zhafi, greshivshe svariti, kakor pshenize pleti kedar bodi dobro ni. Kdaj in kako naj svarimo, na kershanska modrost ino ljubésn uzhi.

3. Nashe svarjenje naj bo modro ino ljubesnivo. Ne svarimo blishniga v' jesi ino s' kuhajozhim serdam. „Svarjenje ni resnizhno, kedar se v' jesi sgodi.“ (Sir. 19, 28.) „Vezh pomaga prijasno posvarjenje, kakor serdito toshvanje.“ (Sv. Ambrosh.) — Ne preklinjaj ga, ino tudi, ako mogozhe, ne kregaj se s' njim; sakaj to bi ne bil pohlévn desh na njivo zhlovéshkiga serza, ampak le shkodliva tozha ino nevsmilen vihár. Pridi po nauki sv. Pavla v' ljubezni, préden s' ojtroj shiboj

pridešh. Ne svari blishniga ozhitno v' prizho ljudi, ako niso njegovi padzi ozhitno snani, de ognja hudobije ne podpihašh, namesto ga pogasiti; temuzh ravnaj po nauki Jesufovini, ki pravi: „Ako tvoj brat soper tebe gresih, pojdi, ino posvari ga med sebó ino njim samim. Ako bo on tebe slufhal, bosh svojiga brata perdobil. Ako pa tebe ne bo poslufhal, pervsemi she eniga ali dva. Ako pa tudi tēh ne porajta, pověj zérkvi;“ (to je: predpostavlenim duhovnim.) (Mat. 18, 15. 17.) — Svarish ti svoje predpostavlene: prosi jih, lepsi ko moresh; svarish svoje brate, sestre, prijatle, tovarshe ali tovarshize: opominjaj jih s' ljubesnivim serzam; svarish svoje podloshne: opominjaj, prosi, shugaj po vsi poterpeshlivoši in uzhenosti, naj bo priloshno ali nepriloshno. (I. Tim. 4, 2.) — Ne navelizhaj se svariti, zhe bi se ravno beseda njegoviga serza gredózh ne prijela; svarjenje naj bo stanovitno in poterpeshlivo. Tudi lovez, ki po sverini strélja, ne bo nevoljn pufhke savergel, zhe mu pervokrat pogori, ali zhe je prav ne sadene. She bolj fkerbno drugokrat kamen poojstri, deklizo obrishe, ino svesto pomérja, dokler sverina ne pade. Tako tudi, posebno vi starejsi! svarite stanovitno savolj vsake slabe navade svoje otróke; predpostavleni! ne nehajte krotiti hudobije svojih podloshnih: kar se jih doneš ne prime, se bo jutro oselenilo, ino rodilo pobóljshanja shlahen sad. Le ne posabite tudi sa nje moliti, de bi Bog valhe svarjenje poshegnal. In zhe sa svarjenje ne porájtajo, je potreba tudi otroke in podloshne po pameti tako strahvati, de se pobóljshajo, sakaj domazh strah je hifhne frezhe varh.

Dajmo se pa tudi mi radi posvariti, ne sapirajmo serza dobrimu opominjanju nashiga blishniga; naj naš beseda posvarjenja nikar ne rashali, sakaj: „Boljsi je ozhitno svarjenje, kakor skrita ljubesn. Boljsi so rane od téga, ki ljubi, kakor sapelivo kufhovanje téga, ki sovrashi.“ (Prip. 27, 5. 6.)

III.

Vsi smo bratje ino sestre, vezhni Bog je naš ysmilen, dobrotliv Ozhe; oj de bi bili tudi mi nje-

govi dobri otrozi! K' temu so nam potrebne sosebne dve rezhí: f ami se be boljshati, ino svarti svojiga blishniga. — Nehajmo toshvati hudoben svét, faj se sa to ne poboljsa. Tudi vsmilen Jesuf ni toshil pregressnih ljudi, kedar je prishel svetá svelizhat; jih ni pogubljal, le uzhil jih je, k' pokori opominjal, je dajal svetiga shivlenja shivsgled, ino veliko se jih je preobernilo. Pobóljshajmo narpred svoje lastno shivljenje, po tém'pa tudi sa pobóljshanje svojiga blishniga vredno skerhimo: tako bomo tovarshi angelov boshjih, pomagavzi apostelnov in uzhenikov; té svét bo vesela hisha boshja, Bog bo nash ljubi Ozhe, ino mi njegovi frezhni otrozi. Amen.

V. Prasnik sv. réshniga Teléfa.

Od sakramenta sv. réshniga Teléfa.

Jesuf obljudi svojo meso ino kri. Jan. 6, 56 — 59.

Nar drashji shlahen kamen je na semlji svést prijatel, kateri v' sili rad pomore, ino v' potrebi voljno pristopi. Boljsi od dragih koravd je dobrih prijatelov serzhna ljubésn. po kateri prijatel prijatelú dá vse, kar sam ima, de le njemu pomaga. — Takshniga prijatela mi vsi imamo; ozhiten spomin njegove neisrezhene ljubésni ravno donef obhajamo, njegove velike obljudbe v' denashnim sv. evangelji beremo. On, ki je sa naf dal na krishi svoje shivljenje, nam sbe neprenéhama daja v' dushen shivesh svoje meso ino kri.

I.

Zhlovek ne shivi samo od teléfniga kruha, ki mu ga semlja rodi; tudi njegova dusha je potrebna shivesha, alj svét ji ga dati ne samore. Prishel je torej

na té svet sam boshji Sin, ino je dushti shivesh prinesil, ki jo redí sa vezhno shivljenje. — Kedar je bil v' pushavi Jesuf s' pét jezhménovimi kruhi, pa s' dvéma ribama vezh od pét tavshent ljudi nafil, so ga hotli sa svojiga kralja posíloma vseti. Jesuf pa, nebeshki kralj, sa posvetno kraljevo krono ne mara, ino sgine is pred njih ozhí. — Ispuhave so se Jesufovi uzhenzi po Galilejskim morji v' mesto Kaparnaum prepeljali; ino Jesuf pride po morji, kakor bi po suhim hodil, sa njimi. — Mnoshize ljudi, katere je tako zbudno nafil, ga iskaje v' Kaparnaumi najdejo. Kedar ga sopet veselo obdajo, jih Jesuf ogovori, rekozh: „Ibete mene, pa ne sa mojiga nauka del, ampak sa to, kér ste tako zhudno nahranjeni bili; le sa truplo vezh ko sa dusho fkerbite. Skerbite veliko vezh sa dushen shivesh, ki v' vezhno shivljenje ostane.“

V. 56 — 57. Sheljni prezhudniga kruha, od kateriga jim Jesuf pravi, rezhejo: „Gospod! daj nam vselej téga kruha.“ Na to jih je Jesuf poduzhil, de, zhe hozhejo téga kruha vshivati, je potreba, de v' njega, Sina boshjiga, verújejo. Rasodél jim je, de on sam sebe nam v' shivesh nashe dushe dá, rekozh: „Jes sim kruh shivljenja, ki je is nebés prishel. Zhe bo kdo téga kruha jedel, bo vékoma shivel; sakaj moje meso je ref jéd, ino moja kri pijazha, (naj se vam ravno ne vidi, kér tudi dushe ne vidite, kateri bo v' shivesh. Kakor se telésna jéd ino pitje s' truplam fkleneta, ino se v' zhloveshko telo spremenita, se fklenem tudi jes po duhovsko s' tém, ki moje meso ino kri savshiva; on bode v' meni, ino jes v' njem, de bom s' njim vékomaj shivel.) „Skos vredno sv. ohhajilo pride Jesuf s' nami v' shlahto.“ (Sv. Zirilj.)

V. 58 — 59. Studenz vfiga shivljenja je sam vezhni Bog; bres Boga je le smert in trobnoba. Skos gréh se je zhlovek Boga lozhil, ino ravno skos to je na dushti vmerl. Taka se je vfém ljudém godila. „Dvoje hudo je moje ljudstvo storilo: mene studenz shivih vod so sapustili, ino so si kapnize kopali, ktére ne samorejo vode dershati.“ Tako Bog toshuje po preroki Jeremiji. (2, 13.) S' témi besédami hozhe po nashim rezhi, de se zhloveku ravno taka bres Boga godí, kakor bi studenz shive vode sa-

puštil, ino smradljivo mlako piti sazhél. — Is ljubezni do nefrezhnih ljudi, ki so v' smertnih temah pogubljenja prebivali, je boshji Sin zhlovek postal, je prinesil spet novo duhovsko shivljenje na svét, da bi vel' zhloveški rod s' njim sklenjen na novo oshivél. „Kakor je mene shivi Ozhe poslal, pravi Jesuf, on stvarnik vsih rezhi, od kateriga shivljenje imá, kar lese in gre: ravno tako jes v' Ozhéti shivím, ino kakor on, tudi jes vir shivljenja v' sebi imam; sakaj jes ino Ozhe sva eno (ene boshje nature), ino vse njegovo je tudi moje. Kdor bo tedaj mene vredno vshival, bo v' meni vezhno shivél.“ Ponovljenje duhovskega shivljenja je sa na sv. obhajilo, v' katerim se s' svojim isvelizharjam sdrúshimo, kedar ga v' sakramentu sv. réshniga Telésa préjmemo. Sa téga del molijo mašhnik na obhajaje, rekozh: „Telo gospoda našhiga Jesufa Kristusa ohrani tvojo dušo v' vezhno shivljenje.“

V. 59. Kruh, kateri is semlje priraste, le en zhafek zhloveka shivi, ino se v' perst poverne; po tém tudi zhloveško truplo, ki ga vshivlja, more vmreti, kakor vsaki den vidimo. — Tako so Israelški ozhétje v' pušhavi mano vshivali, (sladko jéd, kakor moka ino med,) ki jim je shtirideset lét vsako jútro, kakor bel snég, padala; alj tudi ta jéd je bila is pod neba: sa to so tudi njeni jedzi pomerli. — Jesufovo presveto réshno Telo pa ni is te semlje, kakor vsakdanji kruh, tudi ne is pod neba, kakor je mana bila, ampak is samih sv. nebéf; od ondod je on prishel, nam dajat dušh'niga shivesha, ino na prerodit sa vezhno shivljenje. Sa to se on kruh imenuje, kateri je 's nebéf prishel; de, kdor téga kruha vredno savshiva, bo vékomaj shivél. „Kako bi tajisti vezhno vmerl, bara sv. Ambrosh, ki kruh vezh'niga shivljenja vredno préjema?“

II.

1. Kar Jesuf v' denashnim sv. evangelji obljudil, je eno leto posnéj per sadni vezhérji dopolnil. — Od svojih ljubih uzhenzov slovo jemáje, kruh ino vino v' svoje svete roke vseme, posveti, kruh v' svoje telo, ino vino v' svojo kri premeni, ino dá svojim uzhenzam savshiti. Ravno to pa

tudi sv. ojim apostelnam ponóvljati vka-
she, rekózh: „To delajte v' moj spomin.“ Tako
sakrament sv. réshniga Telefa postavi.

2. Ravno to se po Jesufovih povelji per vfa-
ki sv. mefhi vedno spolnuje. Na Jesufove
vfigamogozhne besede, ki jih posvezhen mefhnik
isrezhejo, se spremeni kruh v' shivo telo, ino vino
v' Jesufovo presveto réshno kri. „Préden se po-
sveti, je kruh; kedar pa besede Kristufove dójdejo,
je Kristufovo telo. Ino pred besedami Kristufovimi
je kelh vina ino vode nalit; kakor hitro se pa be-
sede Kristufove isgovorijo, se v' réshno kri preme-
ni.“ (Sv. Ambrosih.) — Zhudno je to, pa resnizhno,
kar je vfigamogozhni Jesuf govoril, ki je vezhna
resniza, ino kar sv. katolshka zérkev vérvati uzhi,
katéra je steber resnize.

3. Kakor so uzhenzi per sadni vezhérji is Jesu-
fovih presvetih rok prijeli pravo shivo telo
ino kri njegovo, prijémamo tudi mi v'
vsakim sv. obhajili Jesufa po podobi
kruha (mefhniki tudi vina), kakor Boga
ino zhloveka, s' dushoj ino s' telefam, s'
kervjó in s' mefam; on se s' nami sklène ino
dushi vezhno shivljenje deli; sakaj on sam pravi:
„Moje meso je réf jéd, in moja kri je réf pijázha.
Kdor je moje meso, ino pije moja kri, ostane v'
meni, ino jes v' njemi. Kdor je té kruh, bo shi-
vel vékomaj.“ (Jan. 6, 56.) „Smém rezhi, pravi
sv. Avgushtin, de Bog, ako je ravno vfigamogozhen,
nam vender kaj vezh dati ni mogel; zhe je ravno
nar modrejshi, nam kaj vezhiga dati ni védil; ino
naj si je ravno nar bogatéji, nam kaj vezh dati ni
imél.“ Ta je vezhérja nar vezhi boshje ljubesni.

4. Shiv spomin te prevelike milosti
ino ljubesni Jesufove ravno dones sv.
katolshka zérkev obhaja, ino nam ravno sa
téga voljo v' sv. evangelji Jesufove obljuje pred
ozhi postavi, naj bi visoko skrivnóšt nar svetéjshiga
sakramenta vredno sposnávali, ino spodobno sposh-
tovali; ne le samo dones per lepi prozefji, ampak
tudi zelo nashe shivljenje. — Globoko v' svoje hva-
leshno ferze si satorej, verni kristjani! is denashniga
sv. evangelja posebno dve resnizi vtisnite, ino
vse svoje shive dni pómnite ji:

I. Jesuf, nash ljubi isvelizhar, je v' nar sve-
tejšhim sakramentu réšhniga 'Telefa pravi shivi Bog
ino zhlovek, s' dušhoj ino s' telefam, s' kervjó in
s' mefam vselej prizhjozh; — spodobno ga mormo
moliti, tako v' zérkvi pred njim, kakor svunaj
zérkve, kedarkoli presveto réšbno Telo mimo nesejo.

II. Jesuf se je nam is ljubeshni v' dušhen shivesh
sapustil, ino se nam v' svetim obhajili savshivati
daja; — pogosto tedaj, pa tudi vredno ga prijémaj-
mo, de bo on s' nami, ino mi s' njim sklenjeni,
in de bomo tako vezhno shiveli. Ta dva nauka
sapopádeta zhudno skrivnóšt presvetiga altárskiga
sakramenta, ino nam kásheta nasho dolshnóšt, ki
jo do presvetiga réšhniga 'Telefa imamo.

III.

1. Kedar se prijátel prijatela lozhi, njemu eno
ali drugo rezh v' spomin sapusti, de njega ne po-
sabi, dokler kaj njegoviga per sebi ima. Tudi Je-
suf, se lozhivshi is téga sveta, je nam sapustil svoje
presveto réšbno Telo ino Kri v' shiv spomin svoje
neskonzhne ljubeshni, de bi tudi mi nikóli ne posa-
bili, kako naf on ljubi, ki je dal svoje shivljenje
sa naf, ino vedno per naf prebiváje, se nam v' sv.
obhajili savshívljati dá, de bi on s' nami, ino mi s'
njim sklenjeni vezhno shiveli. O zhe bi sposnali,
keršhanske dušhe! kako naf vsmileni Jesuf ljubi, de
per naf prebivati hozhe, ino se nam v' presvetim
réšhnim Telefí vshívljati dá; zhe bi obzhutili, kaj
je to, s' Jesufam boshjim Sinam shiveti: od gorezhe
ljubeshni bi se nam serza topile. Ino ravno donef
obhajamo njegove prevelike ljubeshni zhestitliv spomin.

2. Ako svešti podloshni ene deshele sv-
jiga kralja ali zefarja med sebó imajo, s'
kakhnim veseljam si prisadévajo, njemu spodobno
zhasť skasati, njega po svojim premoshenju daro-
vati; vsa okoljza tajistiga kraja se njegove flave
glasi. Tudi mi imamo donef svojiga nebéshkiga
kralja med sebó, ki naf hozhe po nashi okoljzi ob-
iskati; oj tako naj vsaka shalóšt med nami donef
nehá, naj se rasléga vse povsod veliko — serzhno
veselje, naj se njemu spodobna hvala godí, ki je
vreden vse hvale ino zhasť! Sameštimo donef, kar

sno ga s'kos leto preflabo zheštili, dodajajmo njemu toliko vezho hvalo in zhašt, kolikor bolj jo njemu nevérniki in krivovérzi kratiti hozhejo. Ravno sa to sv. mati katol'shka zérkev denašni prasnik pofvezhuje, ino ozhitno prozešjo peljá.

3. Shé od juterniga svita hrumezhiga strela glaf po svéti leti, ino budi keršhanške dušhe ispanja, de bi shle, kakor evangeljske devíze, svojimu nebéshkimu shéninu naproti. Glafni svonovi povsdigujejo svoje vesele pesme proti nebesam na Ozhetov dom, kíer nam našh nebéshki sheniu shenitvanje pripravlja. Sveta mati katol'shka zérkev vse vérne kristjane, svoje otroke, y' prozešjo peljá, na sponávo, de smo vsi bratje ino sestre Jesufa Kristufa, po katerim shelimo ino saupamo vezhno isvelizhani biti. Sakaj: „En kruh, eno telo smo, de si naš je ravno veliko, kateri vsi smo eniga kruha deleshni.“ (I. Kor. 10, 17.)

4. V'faka dušha je v' zhloveku to, kar je sv. mati katol'shka zérkev sa zel svét: nevesta Jesufa, svojiga isvelizharja; v'faka dušha naj tudi doneš njemu spodobno svatbo obhaja! Kako pa hozhešh, dušha moja! svojimu sheninu veliko godvanje vredno obhajati? — Oj pershgi njemu shive vére svetlo luzh, ino ga moli shiviga Boga ino zhloveka v' presvetim réshnim Teleší prizhujózhiga. Vnemaj na altarjšt svojiga serza gorezh ogenj serzhne ljubeshni, ino polagaj na njega dišezhe kadilo dobrih del. Venzhaj se, kakor njegova nevesta, s' lepimi roshzami svetih zhednošti. Tezi njemu pogosto svesto pripravlena s' terdnim saupanjem v' sv. obhajili naproti. Trofi njemu vse pote svojiga shivlenja s' zvetjam nedólshniga veselja, spremljaj ga po stesi brúmnošti, kakor doneš v' lepi prozešji, dokler srezhno dojdešh s' njim v' Ozhetovo hišho vezhniga shenitvanja, kíer ga bošh s' vsimi isvoljenimi hvalila ino od oblizhja do oblizhja vékomaj vshivala. Amen.

VI. Druga nedelja po binkoštih.

Od skerbi sa vezhno isvelizhanje.

*Od velike vezhérje ino povablenih. Luk. 14,
16—24.*

Ni nam mogozhe na ravnost v' svetlo sonze gledati, stemni se nam pred ozhmi od prevelike blisHAVE; sonze je presvetlo, ino preflabo nashe okó. Ravno tako blishezhe ino previfoke so refnize boshjiga nauka sa zhloveshko pamet, de zelo golih rasuméti ne more. — Kakor se pa pod milim, jasnim nebam slato sonze v' zhisti vodi prijasno osíra, de ga lahko ogledújemo; tako sposnávamo lahko mi kristjani v' svetih prilikah ali perglihah Jesusovih nebeshke nauke vezhnih refniz. V' denashnim sv. evangelji boshji uzhenik od velike vezhérje perpoveduje, ino nam shivo pokashe, kako ljubeshnivo naf Bog v' svoje isvelizhanje klizhe, ino kako nehyaleshno mi sa tajisto skerbimo.

I.

Jesuf je bil od nekiga fariseja na vezhérjo povablen. V' sredi prevsetnih shtimanoglavzov je sedel, ki so mu vsako besedo perstregli, vsako dobro delo presodi'i, ne sa to, de bi se potrebniga nauka prijéli, ampak njega v' besedi vjet', ino kake krizive satoshit'. — Tako braui sovrashen napuh, de dobri nauki v' zhloveshko serze ne séshejo; ino kakor gošta sparza ali sopuh, ki is semlje vstaja, sonzhno luzh satemni, tako oslepijo prevsetne, shtimane misli zhloveshko pamet, de ne vidi, kaj mu je sa isvelizhanje potreba. Taka se je godila hinavskim farisejam. Mislili so, de je nebeshko kraljéstvo shé gotovo njihovo, kér so otrozi isvóljeniga ljudstva. Jim to shkodljivo misel podréti, ino potrebno skerb sa isvelizhanje v' njih obuditi, jim to

lepo pripodobo od perprávlene vezhérje ino povablenih pové.

V. 16 — 17. „Nekdo, pravi Jesuf, je veliko vezhérjo, zelo gostvanje perpravil, ino je is ljubezni svoje prijátle, snanze ino sosede na dobro voljo povabil.“ — Kdo pa je té premoshen dobrotnik, kakor neskonzhno všmilen Bog, dobrotliv Ozhe nebesški? On sheli vse ljudi frezhne storiti, ne s' posvetnim blagam, ne s' zhasnoj dobrovoljoj, ki hitro mine: ampak vezhno hozhe vse isvelizhati skos svojo sveto véro, katero je nam na semljo dal, de bi naf zhasno ino vezhno isvelizhala. To vezhérjo svete isvelizhanke vére, katera sapopade vse nauke ino milosti boshje, ki so nam k' isvelizhanju potrebni, je dober Bog od nekdej ljudém perpravil, posebno pa skos svojiga edino-rojeniga Sina Jesufa Kristufa. On je sveto keršhansko zérkev postavil, ji svoje isvelizhanske nauke ino svete sakramente sapustil, posebno pa presveto vezhérjo réshniga Teléfa, svoje meso ino kri, de bi to vezhérjo v' sveti keršhanski zérkvi kristjani tako dolgo skerbuo ohajali, dokler pridejo k' vezhérji vezhniga isvelizhanja. — Velika je ta vezhérja, perpravljena sa vse ljudi. Veliko miljonov jih je shé pomerlo, miljonov ino miljonov jih she shivi, ino se jih bo she rodilo, ki so vsi k' tej vezhérji svete keršhanske vére povableni. — Kakor je pa veliko poklizanih, je vender le malo isvóljenih, de bi to preveliko frezho zhasniga ino vezhniga isvelizhanja prav spoznali, ino se tajiste vredni storili; kar nam Jesuf na dalej v' svoji lepi priliki pokashe.

V. 18 — 20. Ob uri vezhérje, kedár je she vse perpravleno bilo, poshle dober gospod svoje hlapze, povablene k' misi saklízat. Prevsetni nebvaléshniki pa nozhejo priti, ino se poredno isgovárjajo s' prasnimi rezhmi, kakor bi ne vtegnili. — Ravno tako se posvetni ljudje isgovarjajo, ki, tudi od posémeljških rezhi sadershani, slushbo boshjo opustajo, ino sa isvelizhanje svoje dushe skerbeti opustijo, ko bi sa nar potrébnishi zhasa ne imeli. Kakor se je prvi povablenih s' posvetnim premoshenjam isgovarjal, ino se raj na svojo pristávo podál, kakor na perprávlene vezhérje: tako déljajo vsi v' posvetne rezhi preveliko saljubljeni ljudjé. Pohishtvo, njive, vino-

gradi ino travniki so jim nozh ino den toliko na fkerbi, de na nebéfa ino isvelizhanje zelo posábijo, ter ne pomíslijo, kako jih Jesuf módro uzhi: „Skerbite nar poprěj sa boshje kraljestvo ino njegovo pravizhnost; vse drugo vam bo naversheno.“ (Mat. 6, 33.) — Kakor se je drugi s' kupzhijoj svojih pet jarmov ali parov volov isgovarjal, tako ravnajo posvetni barantavzi ino lakomniki. Sheft dni letajo sa svojim zhafnim dobizhkam; sedmi dan, povableni k' ozhitni flushbi boshji, tajišto dostikrat opustijo, le kako tiho mašno na pol flíshijo, pride ino kerfhanške nauke sanemárijo, ino se ne spómniyo refnize Jesufovih besedi, ki pravi: „Kaj pomaga zhloveku, naj si vel svét perdobí, na svoji dufhi pa shkodo imá?“ (Mat. 16, 26.) — Tretji je djal, de se je oshenil, ino to njemu brani na perpravleno vezhérjo iti. Tému so vsi rasberzdani nezhistniki ino nezhistnize, vsi preshétniki ino preshétnize podobni, kakor vsi rasujsdani dobrovolzi, ki ob nedélah ino prasnikih vezh dobrovolje, kakor flushbe boshje isbejo, svete sakramente malokdaj, she tistokrat po nevrednim, prejémajo, v' gerdim snanju shivijo, ino sa kratko pregréšno veselje vezhno isvelizhanje dajo. Od posvetniga veselvanja gluhi, ino slepi od posémeljških dobrot posábijo, kaj jim shuga vezhna modrost: „Klizala sim vas, vi pa ste se soperstávili. Kér ste moj svet (rat) savergli, ino moje svarjenje v' nemar pustili, se bom tudi jes k' vashimu pogublenju smejala, ino vas bom oframotila, kedar bo to, zhéfar ste se bali, zhes vas prishlo. — Neumne bo njih nevboglivost konzhalá, ino nespametne njih frezha pogubila.“ (Prip. 1, 24. 32.)

V. 21. Nar gerfhi pregréha je nehvaleshnost, ino nehvaleshnik nobeniga vsmilenja vreden. Kedar je hlapez prishel, ino gospodu povedal, kako gerdo so povableni njegovo vezhérjo savergli, se je nad njimi po pravizi raserdil, ino ravno sa to tudi jih savergel. „Na ravnost pojdi, je svojimu hlapzu vkasal, na terge ino zeste, kjer se, posebno v' méstah, toliko potrebnih siromakov najde, ino perpeljaj vboge, naj bojo hromi, slepi ali krulovi, k' moji vezhérji, naj révni dobijo, kar so prevsetni savergli.“ Ino sgodilo se je, kakor je sapovedal. —

Tako je dober Bog, naš vsmilen Ozhe nebeshki, s' ljudmi storil. Poshiljal je svoje slushavnike, bogabojezhe preroke v' starim sakonu, ino apostelne v' novim testamentu, nar popréd Jude klizat; sakaj oni so bili prvi v' boshje kraljestvo povableni. Ker so pa Judje Jesufa, svojiga odreshenika ino svelizharja, sanizhovali, ino njegovo sveto véro, kakor prevsetni povableni perpravleno vezhérjo, savergli, je vkasal svojim naméstnikam, osnanovavzam sv. kershanfke vére, med nevérnike ino malikovavze iti, jih klizat po ajdovskih terjih, imenitnih méstah, po shirokih zéstah ino dalnih deshelah svetá, kjér so sapusheno shiveli kakor vboshzi bres potrebniiga poduzhenja, kakor slepi bres prave boshje sposnáve, kakor hromi ino krulovi bres isvelizhanske pomozhi. Vse té je rekel k' vezhérji prave vére perpeljati, kateró je v' svoji sveti zérkvi ljudém napravil. — Na to povélje boshje so se apostelni ino kershanfki uzheniki med vse narode rasifhli, so jeser ino jeser nevérnikov k' gospodovi misi kershanstva perpeljali. Tudi v' nashe kraje so perpridgovali, nashe predstarifhe preobernili, ino naš k' vezhérji vezhuiga isvelizhanja spravili. — O kako dober je vsmilen Bog! Njegova dobrota je neskonzhna!

V. 22 — 24. Velika vezhérja bila je perpravlena, veliko potrebnih je shé per vezhérji bilo. Alj hlapez dobrimu gospodu pové, de je prostora she veliko, ino gospod mu rezhe, she dalej is mesta po nesnanih krajih iskat, vse nagovarjat, ino gostov perpeljat, dokler bo njegova gofhniza napólnjena. — Ravno tako se s' svetoj véroj v' kershanfki zérkvi godí. Bres shtevila veliko je shé kristjanov bilo, veliko jih je she, ki so per vezhérji Gospodovi; alj she je veliko prostora, pravi Jesus, tam v' hishi Ozheta nebeshkiga. Veliko je pa tudi she nevérnih turkov ino ajdov po novih ino she nesnanih krajih, katere Ozhe nebeshki k' svoji vezhérji sheli. Sa to poshilja she den denashni bogoljubne uzhenike, misjonarje, v' nesnane dalne deshele, ki se s' vsmim shivlenjam trudijo, sapushene nevérnike ino vboge divjáke v' pravo véro preoberniti, ino k' vezhérji nebeshkiga kraljestva perpeljati; neprenéhama jih veliko v' gospodovo hisho kershanstva peljajo. — „Prifhli bojo od sonzhniga is-hoda ino sahoda, bojo

s' isvoljenimi per vezhérji vezhniga isvelizhanja fedeli, dokler domazhi otrozi, ki so nar blishji povableni, pa mlazhni, neskerbni, ino prevsetni, bojo saversheni; sakaj povém vam, de nobeden povablenih, ki niso priti hotli, ne bo vezhérje deleshen.“

Ravno té shalofne besede Jesufove sadénejo tudi naf kristjane, ki smo na vezhérjo vezhniga isvelizhanja povableni, zhe sa tajišto flabo fkerbimo, isvelizhanske perpomoge ali mitelne, ki nam v' nebéfa pomágajo, sanemarimo, ino slat zhas isvelizhanja svojiga samudimo.

II.

Dvojna pot je v' dolgo, nesnano vezhnoft: shiroka zésta pregréšhniga shivlenja v' vezhno pogublenje, voska stesa pravizhnosti v' vezhno isvelizhanje. „Veliko jih je, pravi Jesus, ki po shiroki zésti pogublenja grejo, le malo pa, ki po stermitesi pravizhnosti hodijo. (Mat. 7, 13.) Po kateri pa mi hodimo, bratje ino sestre moje? K' veliki vezhérji isvelizhanja smo vsi poklizani; alj veliko je poklizanih, malo le isvoljenih. (Mat. 20, 16.) Nebéshko kraljestvo silo terpi, govori Jesus, ino le tisti, ki si vse persadénejo, ga bojo dofegli.“ (Mat. 11, 12.)

1. Kako flaba, flaba je nasha fkerb sa vezhno isvelizhanje! — Vse rezhi je Bog sa svojo zhasft vstvaril, posebno pa zhlovéka. (Is. 43, 7.) Zhlovek, ki Boga spodobno ne zhasfti, vreden ni, de ga je Bog vstvaril. — Boshjo flavo osnanuje svetlo fonze po dné, bela luna ino svésd bres shtevila po nozhi. Boshjo zhasft povishujejo mlado selenje ino shlahno zvetje po semlji, ribe po vodah, ino divja sverina po strashnih berlogih; boshjo hvalo mnoshijo veséle ptize po drevji; miljonov ino milarjov stvaril se suzhe po nesnanih shirjavah, ki osnanujejo velizhastvo svojiga stvarnika. Le nehvaleshen, pregréshen zhlovek, on krona vsiga stvarjenja, posabi svojiza Boga, shali svojiga nar boljsni Ozheta, ino jemle njemu spodobno zhasft. Ravno taki smo tudi mi, katerih vezhno isvelizhanje nar manj fkerbi. Pijemo ino jémo, vstanemo ino se vleshemo, pa ne pomíflimo

gostokrat ne enkrat na den, kdo naš shiví. Alj samore pravizhen Bog take povablene k' svoji vezherji vezhniga shivlenja vseti? „Gotovo vam povém, rezhe Jesuf, takih povablenih ne bo nobeden moje vezherje okufil.“

2. Bog ni zhloveka na semljo vstvaril, de bi s' zhasnim blagam bogatil, dobro jedel in pil, pa dobre volje bil. Le perprava sa nebéfa je zelo nashe sedajno shivljenje. Kdor le sa posvetno skerbi, na vezhno pa posabi, ni vreden, de na svéti shiví, kako bi vezhno isvelizhanje dosegel? Ino ravno taka je tudi s' nami. — Starishi otroke svoje vezhi del le sa preminózh svét redijo. Marskatere ozhete ali matere samo to skerbi, de bi otrozi hitro odrastli, ino jim délati pomagali; kako bi pa naj Bogu slushbili, jim je malo mar. Drugim samo po glavi gré, kako bi svoje otroke v' kak boljshi ino imenitnej stan spravili; alj pa potrebnih lastnóšt imajo? alj so poshteniga sadershanja? alj bojo svojimu stanu svesti? tega jim je mala skerb. — Mladenzhi si stane isbérajo, pa ne vpráshajo, v' katerim bi lahko vezh dobriga storili, ino lehkej isvelizhani bili, ampak le gledajo, v' katerim stani se bolj mehko ino boljshi shiví. — Gospodarjam ino gospodinjam skerb sa posvetno premoshenje nozh ino dan pokoja ne dá; pa ne sa to, de bi vbogim pomagali, otrokam potreben nauk oskerbéli; sa boshjo zhasť kaj obernili, ino si v' nebesih sakladov perprávljali, ki bi jim vezhno ostali: ampak njih shelje so le, prav veliko imeti, ali pa savshiti. Vsih takih ljudi Bog je duar ali pa njih trehuh, posemeljski prah njih nar vezho poshelenje, pregréshno veselje njih goljufna frezha, po smerti pa vezhno pugubljenje njih dél. Podobni lo bogatinu v' sv. evangelji, ki se je bogato oblazhil, vsak dan dobro jedel ino pil, ino kedar je vmerl, bil je v' pekel pokopán. „Vam povém, govori Jesuf, nobeden takih povablenih posvetneshov moje vezherje okufil ne bo.“

3. Bog je zhloveka na semljo postavil, naj bi nar pervo ino nar vezhi skerb sa isvelizhanje svoje nevmerjozhe dushe imel, po tem she le sa posvetno skerbél, zhefar potrebuje nja vmerjozhe teló.

Alj per naf se rado vse to le na robe godi. Zhe v' enim kraji ljudi kaka nefrezha sadene, zhe je prevelika fusha ali mozha v' desheli, hitro se ozhitne molitve najemajo; ino svetniki na pomózh klizhejo; kedar pa kuga sapelovanja ino pohújshanja po veséh, terjih ino méstah nedolshnost mori, starishi, gospodarji ino predpostavleni malokaj storijo, svoje mlajshi ino podloshne nar strashnej nefrezhe ovarvati. Ako nam nashe truplo sboli, hitro po nar boljga sdravnika poshlemo, si sdravila ishemo, kakor vemo ino snamo; zhe je pa nasha dusha v' smertni nevarnosti greha, se she ne sménimo, kjé bomo spovednika najdli, ki bi naf sopet s' Bogam spravil. — Dolshnóft je szer sa telesno sdravje ino zhasno frezho tudi skerbeti, alj samo toliko ino tako, de je nafhi dushi v' isvelizhanje; vselej mora biti sa vezhno nasha perva skerb. „Ishite pred vsim boshje kraljestvo, ino njega pravizhnost, opominja Jesus, vse drugo vam bo naverssheno.“ Alj sedajni kristjani v' svojim ravnanju té Jesusov nauk hudobno obernejo, ter nar popred sa posvetno skerbijjo, kakor bi mislili, de jim bo vezhno kraljestvo naverssheno. Ta posvetna modróft jih pa goljsá: vse posvetno sgubijo, ino vezhniga ne prájmejo. — Nespameten je zhlovek, ki vezh skerbi sa oblazhilo, kakor sa truplo; she neumneji, ki vezh sa truplo, kakor sa dusho skerbi, dokler je vmerljivo teló, nevmerjozha pa dusha. Ino kakor se postojna s' teshkim brunam pod sonze vsdigniti ne more, tudi zhlovek v' svoje isvelizhanje ne, ki svoje serze na posvetno prevezh perveshe. „Posémeljsko s' nebeshkim pomérjeno, govori sv. Gregor, ni pomózh, temuzh tesha.“ Sa to so posvetni kristjani toliko mlazhni sa boshjo zhasht, toliko sanémarni skerbeti sa isvelizhanje svoje dushe. Ino ravno takih, ki niso sa nebeshko kraljestvo ne mersli, ne topli, se nar vezh pogubi. „Vém sa tvoje déla, de nisi ne mersel, ne gorek. Ó de bi bil mersel ali gorek; kér si pa mlazhen, te bom sazhél pluvati is svojih ust.“ (Skrivn. rasod. 3, 15. 16.) to porezhe vezhni sodnik vsakimu mlazhni-mu kristjanu. — Apostelni so sa nebeshko kraljestvo svojo domazhijo sapustili, mi pa male hude navade nozhmo sapustiti! Marterniki so nar grosovitnej muke preterpeli, ino prelili svojo kri, frezhno dojtí k'

nebeshki vezhérji; mi pa sa boshjiga kraljestva del ne poterpimo radi ene shal besede, se ne tvégamo kratkiga pregréshniga veselja. Kaj so storili pušhávníki ino keršhanske devíze, to najti ino dosezhi, kar je nar bolj potrebniga; nam je pa moliti ino svete sakramente prejémati preteshko! Oni so hodili po voski stesi, ino so si vse persadéli, de so srezhno posedli vezhno isvelizhanje; mi pa bi radi le po širokei zesti bres vse skerbi hodili! „Moji preljubi, opominja sv. Pavl, délajte s' straham ino trepetam délo svojiga isvelizhanja.“ (Filip. 2, 12.) Ako vezhérjo isvelizhanke vére opushamo, ino se perpomozhkov ne poslúshimo, ki nam jih je nash isvelizhar postavil, ne bomo okusili vezhérje vezhniga isvelizhanja.

4. Kakor so se povableni gosti v' sv. evangelji isgovárjali, de k' vezhérji priti ne morejo, se isgovárjajo tudi kristjani, de jim Bogu slúshiti, ino sa isvelizhanje svoje skerbeti ni mogozhe, kakor jih sv. véra uzhi. — Pervi se isgovárjajo, de imajo preveliko posvetnih skerbi od jutra do vezhéra, ki jim ne dajo moliti, ne k' spovedi ino obhajilu hoditi. O zhlovek, ki to govorišh, kako nehvaleshno ti delash! Bog tebi daja dni ino nozhi, sdavje, shivljenje ino vse; ti bi pa nekoliko zhasa ne imel, njemu poslúshiti? vsako nedeljo ali teden ne eniga dne, slushbo boshjo vredno oprávití, ino sa svojo dusno prav poskerbeti? — Obiskala bo tebe huda bolésn, prishla bo smert, ino ne bo porajtala tvojih isgovorov. Tudi tebe sadéva, kar je vsmileni Jesus nekdej Marti rekel: „Marta, Marta, skerbna si, ino si veliko persadevalsh; eno samo je pak nar bolj potrebno.“ (Luk. 10, 41. 42.)

Drugi odlagajo svoje poboljšhanje na stare dni, rekózh: „Saj se nam s'ne ne mudí, delati ojstre pokore.“ Oj smota, de je ni vezhi! Tvoje shivljenje je v' boshjih rokah, s'ne minute si nisi svest, ino se na veliko starost sanashash? Alj nisi dolshen, zelo svoje shivljenje Bogu polvezhovati? Le sa en las vesti tvoje shivljenje, ino na njemu leshi zela vezhnost, srezhna ali nesrezhna. „Torej bodite perpravleni, opominja Jesus, kér ob uri, ki je ne veste, bo Golpod po vas prishel.“ (Mat. 24, 42.)

Tretji se toláshijo, rekózh: „Saj nis mo fami; koliko jih je, ki po nafhe shivijo. Alj ravno to je gotova perkásen vezhne nefrezhe, ino valhe shivljenje shiroka zesta, po kateri jih veliko v' pogublenje gré. Tudi ves prvi svét je hudobno shivél; sam Noe s' svojoj hifhoj s' hudobnimi potegnili ni. Vsi so pa tudi potonili, rasen osem pravizhnih ljudi. Zhres sheftkrat sto tavshent Israelzov se je is Egipta v' obljubleno deshelo podalo; Bogu so se samérili, ino le samo dva sta jo frezhno dohla. Taka se bode tudi v' sim mlazhnim kristjanam godila, sakaj: „Veliko je poklizanih, pa malo isvoljenih.“ (Mat. 22, 14.) — „Voske so vrata, ino tesna je pot, ki v' shivljenje peljá, ino malo jih je, kateri jo najdejo. Pojdite skos voske vrata noter!“ (Mat. 7, 13. 14.)

Zheterti pravijo: „Saj naf je Bog sa nebefa vstvaril, Jesuf nam jih je saflushil; zhe naf kristjane, ki smo otrozi boshji, savershe, kdo pa v' nebesih bo?“ — Ravno tako so se isgovárjali prevsetni Judje, kedar jih je sv. Janes kerstnik opominval délati pokoro, ino se vredno perpravljati sa boshje kraljéstvo. „Ne rezite: Mi imamo Abrahama sa ozheta, jim je sv. Janes djál, sakaj povém vam, de Bog samore is téh kamnov Abrahamu otrók obuditi.“ (Luk. 3, 8.) Prevsetni Israelzi niso svéje frezhe sposnali, so vezherjo svete Jesufove vére savergli, sa to jih je pa tudi Bog savergel; le malo se jih je preobernilo. Bog jim je boshje kraljéstvo vsel, in drugim dal, ki so ga bolj vredni. Ako pa Bog Israelzam ni sanefil, govori sv. Pavl, tudi nam sanefil ne bo, zhe se boshjiga kraljéstva vredni ne storimo. (Rim. 11, 21.) She veliko ima svojih otrók pod milim souzam, s' katerimi bo svoje vezhérje mésto bres naf napolnil, kar po sgodbah svetá lahko sposnamo. Zelim deshela je pravo véro odvsél, ino nevérnikam dal jih v' oblast; veliko narodov sdaj v' krivovérstvi shivi, med katerimi je nekdej nar vezh svetnikov shivelo, dokler se sopet drugi kraji ino boljshi ljudjé toliko lepshi kerfhanstva veselijo. — Oh, bojim se, bojim, de bi se tudi nam ino nashim krajam savolj mlázhnosti kristjanov ravno taka ne sgodila! Sveta véra v' nashih krajih vgasnuje, ino v' novih

krajih se njena luzh ko juterno sonze svetli. Mertva véra nam vezhniga shivlenja dala ne bo. — Prasni so bili isgovori povablenih v' sv. evangelji, ino nizh jim niso pomagali; ravno tako prasni so tudi vsi nashi isgovori, ki Boga rasshalijo, ino naf pogubijo, ako se na nje sanashamo, sakaj: „Povém vam, nobeden téh, pravi Jesuf, ne bo vezhérje vezhniga isvelizhanja okufil.“

III.

Vezhérja nashiga isvelizhanja je shé perpravlena. Sveta mati katolska zérkev nam jo streshe, s' svojimi svetimi nauki ino sakramenti nam nasho dusho sa vezhno shivlenje redi. Vsi smo povabljeni ino poklizani, bratje ino sestre moje! Dokler she na svéti shivimo, je nasha ura, de se tajiste deleshni storimo. — Sdaj je ura, hoditi k' boshjim naukam, dokler naf klizhe zérkvenih svonov mili glas. Sdaj je ura, Boga ino njegovo sveto véro prav sposnavati, dokler nam tajisto boshji uzheniki she osnanújejo. Sdaj je ura, poboljšhati svoje shivlenje ino se perpravljati sa vezhno gostijo v' nebesih skos vredno prijémanje svetih sakramentov, dokler nam jih mashniki boshji delijo. Sdaj skerbimo sa isvelizhanje svoje, de ga bomo enkrat vezhno savshivali. Amen.

VII. Tretja nedélja po binkofhtih.

Od skerbi sa isvelizhanje blishniga.

Od sglublene ovze ino najdeniga dnarja. Luk. 15, 1 — 10.

Kaj je sa gréshnika nar vezhi frezha na svéti? De ima dober Bog vezh vsmilenja s' njim, kakor pa

on sam s' sebo. — Reven gréshnik na svéti vsmilenja ishe, alj ne najde ga; le per Bogu je vsmilenje ino obilno odreshenje. Srezhen, kdor se hitro k' njemu oberne, ako je svojiga Boga nehvaleshno sapustil. To nam pokashete mile prilike ali perglihe, ki nam jih Jesus v' denashnim sv. evangelju lepo perpoveduje od sgublene ovze ino nájdeniga dnarja.

I.

V. 1 — 3. Smotnjáv ino nevárnosti polna pushava je nashe shivljenje na svéti. Kakor ovze, sapustivshi svojiga pastirja, se sgubijo tudi gréshniki na nevarne pote zhasne ino vezhne nefrezhe. — Take sgublene ovze so bili zolnarji ino vezh drugih gréshnikov po denashnim sv. evangelji. Od rimke gosposke sa zestnarje ali harmízharje postávleni, so na Judovikim zestnino ali mavto ino vezh drugih dazj pobérali. Bili so vezhi del ozhitni gréshniki; veliko file ino krivize so svojim domazhim storili. Sa to so jih fariseji ino pismárji kervavo zhertili, ino toliko sanizhvali, de so s' njimi govoriti she imeli sa greh. Torej so godernjali, de Jesus s' njimi obhaja, jih svári, ino med svoje tovarshe jemle. — Tako nevsmileno gréshnik svojiga blishniga sodi, zhe najde kako krivizo nad njim. On ne pomíslí, de je dolshen s' svojim greshnim bratom vsmilenje imeti, dokler shalen Bog s' njim vsmilenje ima. Ne pogubljati, ampak sa poboljshanje skerbeti svojim sogreshnikam, je nasha dolshnóft. Tudi Bog sapeljane gréshnike ishe, kakor dober pastir, ki sapustí v' pushavi devét ino devétdefet ovz, ino sgubleno ishe, dokler jo spet najde, ino med svoje veselo nasaj pernese.

V. 4. Skerben evangeljski pastir je vsmileni Jesus, nash isvelizhar. Sapustil je ne samo devét ino devétdefet, temuzh bres vfiga shtevila isvoljenih angelov v' nebélíh, je prishel na semljo iskat, kar je bilo sgubleniga. Ni savergel Matevsha, sanizhvániga zolnarja, ne Zaheja, velikiga krivizhnika, tudi ne ozhitne greshnize. S' veseljam je vsmim spokorjenim grehe odpushal, ino jih med svoje jemal; sakaj on nozhe greshnikove smerti, ampak de se spokorí ino vezhno shíví. Sa to so se greshniki s'

velikim saupanjem k' njemu blichali, njega poslušali, ino so bóljshali svoje shivljenje. — Lepo je bolniku postrezhi, ino mu k' sdravju pomágati; alj lepshi je, lotiti se gréshnika, ino njega, zhe je mogozhe, pobóljshati. Ne zhloveka, ampak njegov greh mormo sovráshiti; le krivize se mormo varvati, ne pa gréshniga zhloveka sanizhvati.

V. 5. Terdiga serza more zhlovek biti, ki vidi zhloveka, de se vtaple, ino mu roke ne podá, kér bi ga lahko smerti reshil. She bolj kamenitniga serza more biti kristján, ako vidi svojiga blishniga v' nevarno pregreho sagresniti, pa mu ni mar, ga posvariti ino pobóljshati. Vsmilenimu Jesusu ni bila nobena dusha premalo vredna, sa njo vse storiti ino jo isvelizhati. Klizal je svoje sgublene ovzhize skos svoje nebeske nauke k' Ozhetu nasaj; sadél je tesho pregréh zéliga sveta, nesil jo je na svojih lastnih ramah na mertvalsko goro Golgato, je tamkaj vsih dolg poplazhal, vsim spokorjenim vezhno isvelizhanje odperl, ino jih pernesil med svoje isvóljene nasaj. — Oh koliko vsmilenje boshjiga Sina, kolika tolashba ino veselje sa na gréshnike!

V. 8. Skerb Jesúsova sa isvelizhanje gréshnikov ní po njegovim odhodu nehála. Sveto mater katolsko zérkev je naméshnizo svojo postavil; ino ravno ona je tajista skerbna evangélska shena, ki ishe svoje grehne otroke, kakor shena sgublen dnar, ki ji ga Jesus je isrozbil. Tudi ona prishge svete vére luzh, preishhe po svojih uzhenikih vse kraje sveta, najti ljudi po boshji podobi vstvarjenih, ino vezho veselje ima do spokorjenih gréshnikov, kakor bi mertvi oshivéli.

V. 6—7. 10. Naj bi zhlovek prav vedil, koliko njegova dusha veljá, koliko shalost njena poguba, koliko veselja njeno isvelizhanje nebeskim prebivavzam déla: vse bi si persadél, njo isvelizhati. Nam to neisrezheno veselje shívo pokasati, perpoveduje vsmilen Jesus veliko veselje skerbniga pastirja, ki je svojo sgubleno ovzhízo sopet najdel. Drage so njemu sfer vse njegove ovze; alj v' velikim veselji nad svojoj najdenoj, takó rekózh, vsih svojih devét ino devétdeset posabi, ino sofedam svojo veliko frezho perpoveduje. Tudi shena, ktera sgublen dnar najde, (ki je she mislila, de ga nikoli

vezh vidila ne bo) od prevēlikiga veselja se najdeniga dnarja naglédati ne more, ino ga sošedam kashe, naj bi se s' njo veselile. — Ravno tako, ino she bolj, pravi Jesuf, se veselijo nebēsa ino semlja spokorjeniga grēšbnika, ki se v' rešnizi poboljšha. V' nebefih angelzi, ino pravizhni kristjani nasemlji, ne véjo dovólj Boga hvaliti, ino vóšhiti frezho spokorjeni dušhi, ki se peklenških vrat odterga, ino se poverne po oštrim poti pokore k' svetim nebēsam. To pomenite dve prelepi priliki Jesusovi od sgublene ovze ino najdeniga dnarja.

II.

1. Kaj vam pravi, grēšbniki vi! vashe od greha tako nevsmileno ranjeno serze, slishati toliko vesele perpovešti is Jesusovih boshjih ust? — Oh, zhe vam od veselja ne poskakuje, se gorezhe ljubeshni do Jesufa ne vnēme, ino se vsakimu grehu na ravnost ne odpové; more biti teshej ko mlinski kamen, ino bolj merslo kakor léd. Narédite svojimu pastirju to prešladko veselje, naj vas nese pobóljšhane na svojih ramah med frezho zhedo svojih isvoljenih, kēr vas toliko ljubi, ino tako možno sa vas škerbí! Rasveselite angele boshje, ino svetnike nebeshke, ki vas tako serzho ljubijo ino profijo Boga sa vas! Pervóšhite svoji škerbni materi, katolšhki zérkvi, sveto veselje, naj vas sgublene otroke svojimu Gospodu spreobernjene nasaj perpeljá. — Sdaj vas she všmileni Jesuf, vašh dober pastir; enkrat bi ga vi iskali, pa ne najdli. (Jan. 7, 24.) Nebo ino semlja sa vas škerbita, alj ne bote tudi vi sami sa sebe škerbeli?

2. Vi nedolshne dušhe, šveste ovzhize Jesusove! kaj pa vashe serze obzhuti, poslušhati milo perpovešt od pastirja škerbniga v' denašnim sv. evangelju? — V' veselo pésm se vam mora vashe serze isliti, kakor nekdej bogabojēzhimu Davidu, ki je poln saupanja ino tolashbe v' svojim 22. pfalmi pel: „Gospód je moj pastir, kaj mi je? Po lepih pašhah me vodi, in k' hladnim studenzam mene pelja. Naj tudi hodim po mrazhni smertni dolini, se meni bati ni; faj on per meni je.“ Oj blagor vam, ki ga she niste nikoli sapustili, in vas

dušni sovrašnik še ranil ni. Dobro vam je per Jesusu biti, ki še sa eno sgubleno ovzhizo toliko škerbi. Ne sapustite ga, ne poslušajte sapelivih obljub goljúniga sveta. Saj bóljšni pastirja še ni semlja rodila, ino nebésa ga ne posnajo, kakor je Jesuf, isvelizhar nash. Njegova pasha so boshji nauki, ino nja hladni studenzi so sveti sakramenti. Le pridno ino škerbno sa njim hodite, de enkrat frezhno sa njim pridete v' vezhno shivlenje. Pa tudi svojih nefrezhnih bratov ino sester ne sani-zhujte, ki se v' smertnim grehi snajdejo. Ne posabite jih, ampak sveto navado imejte, vfaki dan nekoliko sa nje pomoliti. Angelzi bojo nofili vashe proshnje pred boshji tron, ino bojo vam ino njim v' nebésa pomagali.

3. Kaj pa vas ta ljubesniva pergliha uzhi, vi predpostavleni gospodarji in gospodinje? Lepo angeljsko opravilo vam perporozha, svoje podloshne, otroke ino drushino, dokler so še nedolshne ovzhize, sapelvanja varvati; pa tudi apostolsko delo vam narozha, v' greh sapeljane, kakor sgublene ovzhize, ifkati, ino peljati jih k' svojimu boshjimu pastirju nasaj. — Kedar vidite svoje domazhe po širokei zesti pregrehe hoditi, ne pušhajte jih na poti pogublenja; kdor k' grehu molzhi, je ravno tega greha deleshen. Zhe imate med svojimi mladenzha ali deklizo, ki ga je hudoba zelo omotla, ne dajte mu zhres prag pogublenja stopiti. Zhe imate zhloveka per hishi, ki se še vef v' blato pregrehe pogresuje, o ne pušhajte ga, de bi bres vsiga vsmilenja v' pogublenje sagresnil. Podajte mu svojo roko; poduzhite ga, zhe je neveden; posvarite ga, ako je hudoben; jokajte, zhe vas ne poslušha; rasveselite se, ako vas vboga; naredili bote veselje nebeskim angelzam, febi pa plazhilo saflushili, ki je vezh vredno, kakor vsiga sveta blago. Ena fama dušha, ki jo rešhite, vezh velja, kakor vef svet; sa njo je sam boshji Sin terpel ino vmerl. Svet bo konzhan, nevmerjozha dušha bo pa vezhno shivela.

4. Vam, ozhetje vi! postavi ljubi Jesuf evangelskiga pastirja sa sgled, kako naj sa svoje sine, hlapze ino drugo drushino škerbite. — Vam, ve matere! škerbno sheno pred

ozhi postavil, kako skerbno morto isvelizhanja svojih hzhér ino dékel ifkati: varvati nedolshne, ino savrazhati v' greh sapeljane. Pride ura, in pojdete s' svojimi otrozi vi starishi, s' svojo drushinoj v gospodarji in gospodinje, svojimu nebeskemu pastirju naproti. Blagor vam, ako bote svoje podloshne sopet temu isrozhiti samogli, ki vam jih je v' ofkerblenje dal, rekózh: „Tukaj so vsi, ki si jih nam isrozhil, nobeden nashih se nam pogubil ni.“ — Vashi isvóljeni podloshni bojo vashi nebeski tron, ino vse dushe, katerim ste v' isvelizhanje pomagali, bojo vam krona nebeskiga veselja.

III.

Sv. Janes evangelist, Jesufov nar ljubshi uzhénz, je na svoje stare dni v' velikim mesti Efesi shivel. Po svojih apostolskih hojah je v' enim kraji saliga ajdovskiga mladenzha vgladal, ki mu je posebno dopadel. Ker she ni kershen bil, ga je shkofu tistiga mesta v' ofkerblenje isrozhil, rekózh: „V' prizho Jesufa ino zele kershanske fofeske tebi téga mladenzha perporozhim, de posebno sa njega skerbish.“ — Tako isrozhi tudi vam, vi predpostavleni, starishi in gospodarji! vezni Bog otroke ino drushino. Is vashih rok bo enkrat njih dushe terjat.

Shkof mladenzha svesto redi, kershanske vére uzhi, ga po tém kersti in birma; ino kér se je zhedno sadershal, ni tako oistro vezh gledal sanjim. Mladenzh pa hitro med sapelive tovarshe pride, sapelján sgubi svojo nedolshnost, sapusti steso pravizhnosti, sazhe s' hudobniki pohájati, je tat, vbijávez, tolováj, ino sadnizh tolovajov poglavár. — Poglejte, kaj samuda per mladini hudiga stori! Vezhe nefrezhe ni v' fofeski, kakor sapelivzi in sapelivke, ne vezhi shkode per hishi, kakor rasvada mladih ljudi. Teshko ali nikóli vezh ne popravijo se.

Sopet sv. Janes enkrat v' tisti kraj pride, ino po opravili shkofa sa mladenzha potérja, rekózh: „Shkof, daj nama nasaj isrozheno blago, ki sva ga tebi s' Gospodam saupala: mladenzha, dushe bratovo hozhem.“ Shaloftno shkof isdihne, rekózh: „Vmerl je.“ — „Kako je vmerl?“ — „naglo sv. Janes shkofa poprafha.“ „Poglavár tolovajov je tam v' uni

gori,“ njemu skof s' otoshnim serzam odgovori. — Kaj bote pa vi starishi ino predpostavleni enkrat sedniku odgovorili, kedar bote sa svoje otroke ino podloshne odgovor dajali? Sv. Janes milo sajoka, ino rezhe: „Slabimu varhu sim mladenzha isrozhil. Hitro mi dajte konja, ino pa zhloveka, ki me sa njim med tolovaje peljá.“ — Tako je shel skerben pastir, sapustivshi svojih devét ino devétdefet ovz, v' pushavo svoje sgublene ovzhize ifkat. — Pervi tolovajov sv. Janesa vstavil. Sv. Janes mu rezhe, naj ga k' poglavarju peljá. Vajvoda tolovajski ga s' napetim oroshjam perzhaka. Kakor hitro pa Janesa Iposná, se nagloma v' bége spustil. Sv. Janes sa njim hitil, ino ga milo klizhe: „Moj sin! kaj beshish svojiga stariga ozheta? Vsmili se mojih sivih las, nikár se ne boj! She je isvelizhanje tebi odperto. Jes hozhem sa tebe profiti, dati tudi shivlenje, kakor Jesus, sa te. On me po tebe poshle.“ Mladenzh postoji, oroshje od sebe vershe, pred Janesa pade, in joka. Sv. Janes se ga oklene, ino s' svojimi solsami nja pregrehe omíva. Nasaj ga med vérne peljá, ga uzhi, moli s' njim ino se posti, dokler se mladenzh vel' preoberne ino pobóljsha. Med flushavnike svete zerkve je bil vset; prave pokore bil je po tém shiv isgléd. — O, vi kershanfski ozhetje ino matere, gospodarji in gospodinje, uzheniki ino predpostavleni vsi! tudi vi po Janesovo storite, rasveselujte kakor on, skos pobóljshanje svojih podloshnih, semljo ino sveto nebo! Kolikor bote grešnikov od krivih potov povernili, toliko duš vezhne smerti reshili, toliko venzov vezhniga veselja tamkaj v' nebesih imeli. Amen.

VIII. Shterta nedélja po binkofhtih.

Od modre fkerbí sa pravo frezho.

*Evangelj od obílniga ribjiga lova. Luk. 5,
1 — 11.*

Blaga na svéti bóljshiga ni, kakor je ljuba pamet ino prava modróst; ona daja zhasnimu premoshenju stanovitno vrednóst, ino le prasna pena bi bila bres nje vsa posémeljka frezha. Nobén modriján na prave modrósti, sa zhasno ino vezhno frezho fkerbeti, tako lepo ne uzhi, kakor vsmileni Jesus v' veseli pergodbi denáshniga sv. evangelja, katera se je prvo leto godila, kedar je ozhitno uzhati sazbel.

I.

Zhudno je bolnike Jesus osdravljál, mertve k' shivljenju budil, nevédne ljubesnivo uzhl. ino grešnikam grehe odpúshal. Po zeli de heli je od njega floyélo, od vsih krajov so hodili ljudjé, njegovih naukov poslushat ino velikih zhudeshov gledat.

V. 1 — 2. Denashen sv. evangelj nam Jesufa srayno Galilejskiga morja pokashe. Lep ino vel shiv kraj je bil okoli jeseri, kateri se je tudi Genezaret reklo. Veliko mest je po kraji stalo, ino selene gore so prijasno deshelo obdajale. V' tém kraji je nar rajshi Jesus uzhl, ino zhudeshe delal; tudi nar vezh njegovih uzhéznov je bilo v' tém kraji domá. — Jesus na bregi stoji, ino zhudo ljudi ga obdaja; radi bi njega poslushali, in vsaki bi ga rad vidil. Ribizhi bliso kraja perveslajo, ino shaloftno mreshe ispirajo, kér nizh vjéli niso. Vsmilijo se Jesufu mnoshize ljudi, ki so poduzhenja sheléle; pa tudi ribizhe hozhe rasveseliti, ino jim delo poshegnati. Stopil je v' zholnizh Shimonov, ki je bil ribishki gospodar, in mu je rekel, nekoliko odríniti, de bi ga ljudstvo vidilo, ino loshej sa-

šifhalo. Vsede se v' zholnizh, ki je po lepi mirni jeseri plaval, ino prav po nebéfhko uzhi po robi okoli štojezhe ljudi. — Oh kako frezhni so bili Jesufóvi poslušavzi! Kakor suha semlja hladen desh, je pilo njihovo serze is njegovih ust besede vezhniga shivlenja. Ravno tako frezhni so pa tudi den denafshni vsi svešti poslušavzi boshje besede, ako njo v' serzi ohranejo, ino po tajisti shivijo. Boshji naméštniki njo v' imeni Jesufóvim osnanujejo, ino: „Kdor njih poslušha, mene poslušha,“ govori Jesuf. (Luk. 10, 16.)

V. 4 — 5. Boshjí uzhenik govoriti nehá. Tudi ribizham hozhe zhudno veselje narediti, jim pokazati svojo boshjo mozh, ino jih skos té zhudosh sa svoje tovaršhe imeti; sakaj she poprěj so Jesufa posnali, so she nekoliko v' njega vérali, alj she dersnali so se svojiga déla. — Tako vabi zhloveka dober Bog k' sebi s' hudim ino s' dobrim, s' frezhnoj ino nesreznjoj; blagor mu, kdor rad vboga, ino po volji boshji štori, kakor Šimon ino njegovi tovaršhi. Jesuf Šimonu vkašhe: „Peljajte v' globozhino, versite svoje mreshe, ino she enkrat potegnite.“ Šimona ino njegove tovaršhe ni veselilo vezh ribiti. „Gospód! je djal, vso nozh smo se trudili, pa saštójn. Po nozhi, kedar je tema, se ribe loshej lovijo, kakor v' svetlim dné, kër vfaka riba lahko uide. Pa vender na tvojo besedo bom mresho spet v' vodo pometal, de bomo she en vlak štorili.“ — Šimon! prav govorish, kar si kakor saštopen ribizh sam pokušil; alj she bolj modro štorish, de Jesufa vbogašh: tvoje saupanje tebi bo dobro plazhano. Naj bo den ali temna nozh, tam, kjér je boshja pomózh, je tudi frezha.

V. 6 — 7. Pognali so zholnizh na globoko, ino mresho v' vodo vergli. Vlezhi sazhnó, ino glej zhudo! mresha se hozhe tergati od rib prevelike teshe. Naglo svojim tovaršham pomigajo, jim hitro pomagat. Pertekli so s' drugim zholnam, ribe frezhno potegnili, pervi in drugi zholn s' njimi napolnili; le toliko, de se ništa potopila. — Tako frezhen je zhlovek, kateri v' imeni Jesufa vse po njegovim svetim nauki štori. Kjér Bog frezho dá, tam zhloveku vse veljá!

V. 8 — 9. Zhudna pergodba je to bila. Vsi so obzhutili velikóft Jesusovo. Sveta grosa jih obide, posebno pa Shimona Petra, ktéri je v' svojem zholni Jesusa imel. Na svoje kolena pred Jesusa poklekne, rekózh: „Gospod! kdo si ti vsigamogozhen, kdo pa jes greshen zhlovek! Nifim vreden tolike zhasht, ino bojim se tebi sameriti. Pojdi is mojiga zholna!“ — Tudi Zebedejova sina Jakop ino Janes, ki sta v' drugim zholni bila, kakor vsi drugi Petrovi tovarshi ino pomagavzi, se niso mogli dovólj nazhúditi, ker so lahko sastopili, de se tisti zhasht totiko rib bres velikiga zhudsha vjeti ni moglo. — O naj bi tudi mi zhudsha milosti boshje vselej hvaleshno sposnali, ki nam jih vsaki dan toliko deli! Le hvaleshna sposnáva prijetih dobrót naf storí nove milosti vredne.

V. 10. Mozhno se je Shimon Peter ponishal, alj she vezh ga je ravno sa to Jesus povishal, rekózh: „Nikar se ne boj; she imenitneji délo bom tebi dal. Sa napréj bosh s' svojimi svestimi tovarshi skos svete nauke sa vezhno shivlenje ribil; ino ravno tako obilno, kakor si rib is vode sajél, bosh tudi ljudi is povodaje pogublenja reshil, ino v' zholni svete kershanske zérkve v' nebeshko kraljéstvo perpeljal.“ — Kako lepo se je to v' nekolikih létih po tém dopolnilo! Po prvi Petrovi predigi v' Jerusalemi se je tri tavshent ljudi preobernilo; koliko she pa po vsih deshelah ino méstah, kjér je on s' svojimi tovarshi kershansko véro osnanoval! — Tako srezho imá, kdor s' Bogam ravná.

V. 11. Lepo je bilo, gledati shlahnih rib nadévana zholna; alj she lepshi je bila povaba Jesusova: iti sa njim, ino nebeshko kraljéstvo iskati. Sa tega del modri ribizhi svoja zholna k' kraju potegnejo, se s' posvetnim ne mudijo vezh, ampak vse sapustivshi grejo sa Jesusam, ki jim obljudil je, de bojo sa vse stotérno prijeli, ino vezhno shivlenje dosegli. (Mat. 19, 29.)

II.

Dvojna skerb ljudém nar vezh sivih las naredi: skerb sa zhasen shivesh, ino skerb sa vezhno isvelizhanie. Ravno v' tej sveti evangeljski pergodbi pa vidimo shivo sapisan nauk, kako naj sa pose-

meljsko premošenje, ino sa isvelizhanje svoje dušhe skerbimo.

1. Skerbi, o zhlovek! pred v fém sa to, kar je tvoji dušhi potrebni, po tēm ti pojde vse drugo frezno od rok. Nar potrebnihi je pa nauk besede boshje. Kdor hozhe tedaj gotovo frezhen biti, mora besedo boshjo svešto poslušati, ino po tajisti modro ravnati. — Posvetna frezha bres prave boshje sposnave ino pravizhniga shivlenja je nestanovitnejshi, kakor led na lonzi. Kdor bres boshjiga nauka sebi zhasno premošenje spravlja, svojo hišho na pések sida. Bres Boga nobene prave frezhe ni; kdor pa hozhe k' Bogu priti, mora vérvati, de je: mora njega prav sposnavati, kakor se nam on sam rasodeva. — Tudi ribizhi so zelo nozh saštojn delali, alj po besedi Jesufovi so bile njihove mreshe polne rib. Le skerbno poslušajte boshjo besedo, kristjani! ino delajte, kakor vas ona uzhi; nebésa vam bojo odperte, ino vse zhasno, zhésar potrebujete, vam bo naversheno. Skerbite, starishi! svojim otrokam nar popred sa keršhansko poduzhenje, ino poshteno shiveti uzHITE jih; to jih bo frezhe storilo, de zhišto srebri ino slato ne takó. Korenina pravé frezhe je zhloveku v' ferze safajena, boshja beseda jo shivi, ino le drevo frezhe pravizhniga, dobro poduzheniga kristjana, se posušilo ne bo, ampak bo vezhno selenélo.

2. Kdor hozhe per svojih opravilih pravó frezho imeti, mora vse s' Bogam sazheti ino nehati, sakaj: vse dobro pride le od Boga. Vtarki popolnom dober dar je od sgoraj, ino pride od Ozheta svetlobe. (Jak. 1, 17) Préden sa delo sešesh, o kristjan! k' nebésam povsdigni svoje ozhi, ino rezi: Ti, o Bog! si moj gospodár, in klizesh mene na delo. V' tvojim iméni hozhem sazheti, delati svešto ino vesele. Meni delat' Bog pomagaj, jes pa dela ne odlagaj! — Kedar teshko delash, ino se dela navelizhalh, ogledaj se na Jesufa, Marijo ino svetiga Joshefa; pomisli, kako so si tudi oni svoj kofez kruha s' teshkim delam flushili, ino potolashi se, rekózh: Naj bo teshko moje opravilo, saj bo lepo tudi plazhilo, ki ga tam kaj sadobim, ako s' Jesufam terpim.

In kedar frezno dodelaš, vafelo roke povsdigni, ino rezi: Bodi Bog sahvalen! delo je storjeno; tebi, nebeshki Ozhe, naj bo posvezeno! Mojimu opravilu Bog svoj shegen daj; meni sa plaznilo enkrat sveti raj! — Tako se per vsakimu delu dober namen ali majninga stori, ino sa nebesa sakladi (shazi) naberajo; tako pojde lahko vsaki, she toliki vboshez na semlji, bogat is tega sveta; sakaj vse tako storjene dobre dela pojdejo enkrat sa njim. Bres dobriga namena je vef zhloveshki trud le prasen ribji lov.

3. Kdor hozbe per svojih perpravkih stanovitno frezho imeti, mora Bogu sa vse hvaleshen biti. Pervo snamenje prave hvaleshnosti je: de ponishno sposnash, de vse od Boga imash. „Kaj pa imash, kar bi ne bil prijel? Ako si pa prijel, kaj se hvalish, kakor de bi ne bil prijel?“ (I. Kor. 4, 7.) — Gerdo je slishati prevsetne bahazhe, kako se s' svojim dobrim blagam hvalijo, rekózh: To ino tako smo mi perdélali; Boga pa ne vsemejo v' misli, ki jim ga je dal. She gerfhi je slishati, kako vse flabo na Boga isvrázhajo, rekózh: Tako imamo, kakor nam je Bog dal. Vfi taki isgovori so nehvaleshni marni. Vse dobro nam je njegova nekonzhna milost dala, s' ponishnim serzam jo mormo hvaliti; vse hudo je nasha malopridnost saflushila, s' voljnim serzam mormo tudi to sa dobro vseti, kakor poterpehlivi Job, ki pvavi: „Gospód je dal, Gospód je vsel, kakor se je Gospodu dopadlo, tako se je sgodilo; naj bo hvaljeno ime Gospódovo. Ako smo dobrote is boshje roke prijeli, sakaj bi nadlog ne vseli?“ (Job 1, 21. 2, 10.)

Ponishna hvaleshnost stanovitno frezho podpira; nehvaleshna prevsetnost njo pa podéra, sakaj: „Bog je prevsetnim soper, ino le ponishnim svojo milost deli.“ (I. Pet. 5, 5.) Sv. Peter je vef ponishen pred Jesufa pokleknil, sposnáje, de tolike frezhe vreden ni; ino ta ponishna sahvala je toliko Jesufu dopadla, de ga je sa nebeshkiga ribizha isvoljil, in mu she veliko vezhi frezho dal. — Koliko posvetnih ljudi pa frezha le prevsetnih naredi, de na Boga posábijo, ino svoje vboge sobrate sanizhujejo! Pa le pohajte, vi prevsetneshi, ki se sdaj s' boshjimi

darmi bahate; v' kratkim bote siromastvo predajali, ino framota vas bo po svéti gonila. Rayno tajisti reveshi, ki jih sdaj sanizhujete, bojo vam, ali pa vashim otrokam, kruh résali. „Kedar se vam darovi mnoshijo, uzhi sv. Gregor, tudi rajtenga (razhun) raste; toliko ponishuisbi naj satorej vsaki bo, kolikor vezhi rajengo vé, de bo dajati mogel“ — „Is ponishnosti le dobro po vsi obilnosti isvira, is prevsetnosti le nadloga pride.“ (Sv. Efrem.)

4. Hozhesb, o zhlovek! v' refnizi srezhen biti, le níkár se na posvetno srezho ne sanashaj; ona je le slaba paliza, de ti pomaga v' vezhno srezho isvelizhanja, ako jo prav obrazhash. Zhe je pa tebi paliza na poti, in tebe v' tvoji boji mudí, saversi jo, naj she tako lepa bo. Ravno tako ravnaj s' vsim posvetnim blagam. Poglej modre ribizhe, kako hitro so perpravleni, vse svoje sapustiti, ino iti sa Jesusam, de bi to dosegli, kar je nar bolj potrebno. Tako radovoljni mormo tudi mi vse sapustiti, zhe nam k' vezhnimu isvelizhanju ne slushi. „Ako premislimo, kar je nam v' nebesih obljubléniga, tako je vse nizh, kar na semlji imamo.“ (Sv. Gregor.) — „Zhe bogastvo ljubimo, ga naj tamkaj ishemo, kjér se nam ne sgubi; zhe ljubimo zhash, persadévajmo si, jo tam dosezhi, kjér se noben nevrednesh ne zhashi; zhe nam je isvelizhanje ljubo, ga mormo tam sadobiti, kjér se nam sanj vezh bati ne bo; ako nam je shivljenje drago, naj ga tam sadobimo, kjér nam ga nobena smert vsela ne bo.“ (Sv. Avg.)

III.

Kaj si tedaj isvolite, kerstianske dushe! sa svoje shivljenje: alj temno, nefrezhno nozh, ki so jo ribizhi bres Jesusa imeli, ali vesél ino srezhen dan, ki jim ga je vsmilen Jesus dal? — Nefrezhna nozh bo nashe shivljenje na svéti, ako bolj sa posvetno, kakor sa vezhno skerbimo, se na svojo mozh ino premoshenje sanashamo, na Boga pa posabimo; zhe njemu ne skashemo spodobne hvale ino zhashi. Zelo nozh svojiga shivljenja bomo lovili, alj prave srezhe vjeli ne bomo. — Zhe pa pred vsém sa kerstiansko poduzhenje skerbimo; si persadévamo, po

nauku Jesufovim svešto shivéti; ako vse svoje opravi-
 vila k' boshji zhašti, nashli dushli pa v' isvelizhanje
 storimo; ako imamo per Bogu svoje serze, per déli
 pa svoje roke: frezhno bo, kakor vesel dan, zelo
 nashe shivljenje. In ker bo enkrat nashiga zhasniga
 shivljenja zboln, poln dobrih del, k' kraju pertekel,
 veselo homo tudi mi, kakor Shimon Peter, s' svoji-
 mi tovarshi vse posvetno sapustili, ino sa Jesufam
 v' vezhno isvelizhanje shli. To nami pomagaj, o
 Jesuf! Amen.

IX. Peta nedelja po binkoshtih.

Od krivizhne jese ino pravizhniga ferda.

Od farisejske pravizhnosti. Mat. 5, 20 — 24.

Kakor je svetloba na zemlji nar bolj vesela dneva
 svetla luzh, nar bolj shalostna tema pak ponozhen
 mrak: tako je na svéti nar prijétnishi zhednost zhishta
 ljubésn, nar strashnejši hudoba pa jesa ino sovrashtvo.
 Prava ljubésn je lepo svetlo slato, ki nam vse nashe
 dela, tako rekozh, poslati, de jih Bogu prijetne ino
 ljudém isvelizhanske stori; jesa ino sovrashtvo pa
 je nar gershi gnufoba, ki nam vse nashe djanje ino
 nehanje, zelo nashe serze tako pokasi ali pokvari,
 de nobén dar, ki is sovrashniga serza pride, Bogu
 ne dopade. Sato naf vsmileni Jesuf v' denashnim
 sv. evangelji tako lepo pred shkodljivoj jesoj svari.

I.

V. 20. Korenina vsih zhednost je sveta ljubésn;
 korenina vsiga hudiga je sovrashna jesa. Zhlovek,
 katerimu jesa v' serzi gospodari, na tém svéti mirno
 shivel ne bo, pa tudi po smerti v' nebesih bi se ne

sastopil, naj bi ga ravno Bog k' sebi vsel; sakaj v' kakoršni navadi zhlovek shivi ino vmerje, v' ravno tajisti bo vékomaj ostal. Sa to svari dobrotlivi Jesus svoje uzhenze, rekozh: „Ako vašha pravizhnost (lepo, ljubesuivo sadersanje) bolj popolnoma ne bo, kakor shtimanih pismarjov ino hinavskih farisejov, med isvoljene v' nebesko kraljestvo ne pridete.“ — Pismarji so bili uzheniki Judovske vére, ki so sveto pismo po spazhenih sheljah svojiga serza raslagali, ino veliko krivih naukov med ljudi satrosili. Fariseji so bi i malopridni svetohluzi, ki so se na videsh svete delali, vse svunajne shege na tenko dopolnili; alj v' svojim serzi so bili polni pregréšnih shelj, ino so vender hotli sveti biti. Ljudi so ref slepili, ino v' veliki zhasti jih je ljudstvo imelo; alj vsigavedózhiga sodnika niso vkanili. Sa to jim Jesus tak ojštro refnizo pravi, rekozh: „Gorjé vam, vi hinavzi! ki ste podobni pobélenim groham, kateri se svunaj ljudém lepi sdijo, od snotraj so pa polni trohnobe. (Mat. 23, 27.)

V. 21 — 22. Jesus je pot refnize bres vsiga ovin-ka uzhil; vsakimu je na ravnost pravizo povédal. Tudi farisejske hinavshine se je lotil, rekozh; „Vi dobro véste, de je vašim predstavšham po Mojsesu bilo rezhenó: Ne vbijaj; vsak vbijavez bo k' smerti obsojen.“ Ako pa kaj drugiga svojimu blishnimu shaliga storite, naj she toliko bo, sa noben gréh nimate. Sa to vam jes povém, de ni tako; ampak, kdor svojimu blishnimu, ki je njegov brat, njegova sestra, hudo sheli, do njega krivizhen serd ima, se nad njim bres vsiga vsróka ali urshaha jesi, she grešhi, ino ne bo sodbi boshji odishel; vreden je, priti sodnikam v' roke, ki so postavleni, hudodelze obfoditi ino poštrafati. On safadi v' svoje serze sovrashtva korenino, is katere rado priraste hudodelsko drevo. s' katerim lahko po tem tudi svojiga blishniga vbije.

Ni vsaka jesa enako velika, ne enako pregréšna, in tudi ni enako velike štrase vredna. Alj jesa je toliko hujshi, kedar se v' jesi preklinja, savesuje, ino blishnimu nespodobni perimki dajajo. „Kdor svojimu blishnimu „raka“ pravi, (to je, zhe ga po našhi besedi sa klamo, shamlo, ali kaj takiga, gerdo imá, ali mu rezhe, de je sa nizh) taki jesavez sa-

flushi veliki sodbi v' roke priti, kateri se je per Judih sbor reklo, ki je dva in sedemdeset sodnikov imel, ino kterimu je bila oblast, zhloveka k' smerti obsoditi. — Takó strashno Jesuf kletvo obsodi, mi pa toliko radi bres strahu preklinjamo! Huda je sovrashna jesa, ki ferd v' zhloveškim serzi soper blishniga kuha; she hujshi je sovrashno preklinjanje, ki snotratin ferd zhres svojiga brata ali sestro isbiva; nar hujshi je pa mashovanje v' besedi, hudobno obrekovanje, kedar se blishni skos sovrashno marnovanje ob poshtenje spravlja. Sa to govori Jesuf na dalej: „Kdor svojiga blishniga v' hudobni jesi sa bogotajza ali norza imá, ki ga dolshi, de je Boga satajil, ali se hudizhu predal, in ga tako ob dobro ime perpravi: takiga sovrashniga zhloveka hudobija je prevelika, od ljudi sojena ino na tém svéti kashtigana biti; vezhen ogenj jo zhaka v' peklenkim bresdni. — Glejte, koliko strashniga sovrashna jesa stori: is maliga velika perraste, nam zhasnih nadlog napravlja, nam nebesške vrata sapre, ino peklenški bresden odpre. Jesa je volzhja mati, ki vse okoli febe pokonzhá.

V. 23 — 24. Zhloveka nar boljshi blago so dobre dela, ki jih is téga sveta v' dolgo vezhnost ponefe. Alj kakor r'ja sheleso sné, tako jesa vse dobre dela zhloveku pokvari, de per Bogu nizh ne veljajo. Satorej Jesuf uzhi: „Kedar gresh Bogu svoje flushbe opravljat, (ali molit, ali svetih sakramentov prijémat, ali pa kaj vbogajme dajat) ino se spomnish, de si s' svojim blishnim v' sovrashtvi, poprej se bres odloga spravi s' njim, kakor pa svojo flushbo boshjo opravish; rasén téga je vse tvoje opravilo saстоju: dar is sovrashniga serza Bogu ne dopade.“ Bog ne gleda toliko na dar, kolikor na serze, is kateriga pride. Jesa ino sovrashtvo jemljeta v'fim zhloveškim delam pravo vezhno vrednost. Pervo dobro delo, ki Bogu per zhloveku dopade, kateri s' svojim blishnim v' sovrashtvi shiví, je lepa kerfhanška sprava. Ona rane pozeli, ki jih sovrashna jesa naredi. Satorej nam je potreba, jeso tolashiti, pravizhen ferd pa bres greha ohraniti.

II.

Nar boljši, kar ljudje na sveti imajo, je lepa saftopnost in blashen mir; nar hujši pa je med ljudmi sovrashstvo ino prepir. Gorje soleski, v kateri sovrashstvo stanuje; gorje zhloveku, v katerim jesa gospodari. Nevsmilen ogenj mesta, vesi ino hishe poshge, sovrashna jesa pa zhloveku telo ino dusno satere, zhasno ino vezhno zhloveka nesrezhniga stori.

1. Jesa, ognjeno rasshalenje duha, ino nespametno poshelenje mashvati se, je nespodobna ino strashno gerda she sama na sebi, zhe serditiga zhloveka le pogledamo. Jesavzu stojijo dobele ozhi is pred zhela, kakor bi hotel s' njimi zel svet predreti. Zhelo se mu gerbanzhi, lasi mu k' vishko vstajajo, lize se spremenuje ruzdezh, pa blede in sazhernelo. Jesik se mu sapoteka, s' sobmi shkriple, ino ves divjzhina postane. Udje se mu tresejo, serze v' njemu kuha sholz, ino jese pregrashen strup pluvajo njegove usta skos preklinjanje po svojim blishnim. Kaj je tedaj jesa sama na sebi, kakor strashno divjanje, ino ravna pot, ob pamet priti. „Jesa ino serditost je bres vsmilenja, ino kdo bi divjanje rasdrasheniga prenesil? (Prip. 27, 4.) Hudobni so, kakor shumezhe morje, ki ne samore tiho biti, ino zhigar valovi govno ino blato vun mezhejo.“ (Js. 57, 20.)

2. Kakor je nespodobna jesa sama na sebi, tako shkodлива je zhloveku na dushi ino na trupli. Jesa sdravje kali, ino shivljenje krajsha. „Resnizhno, serditost norza vmori.“ (Job 5, 2.) Jesavzu kri po shilah savreje, njegove kite opeshajo, njegove noge oslabijo, ino ves shivot njemu vterpne. Koliko se jih je na jeso napilo, smertno sbolelo, ino pomerlo! Koliko bolnikov milo na smertni posteli jezhi, na ktero jih je huda jesa poloshila! „Kar stori strup savdanimu, to dela jesa rasshalenim.“ (Sv. Krisostom.) Jesavez je sam svoj vbijavez. „Kervosheljni ljudje ne bodo polovize svoje starosti doshiveli.“ (Pf. 54, 24.)

3. She vezhi shkodo jesa dushi dela. Kdor se is mladiga jese pervadi, se tudi v' starosti jese teshko odvadi. Vse svarjenje uzhenikov, vse

opominjanje spovednikov je vezh del saštojn. Jěsavzi se pogosto v' spovednizi svoje hude navade obtoshijo, pa tudi na smertni postelji se teshko, ali zelo ne poboljšajo. Jesa je naglaven greh, mati sovrashstva, prepira, klětvine, boja ino morije. Jěsavez, ki se ves togoti, predá posvezhujozho gnado boshjo, ino vezh del bres nje vmerje. Tako vlezhe navadna jesa truplo v' jamo, duško pa v' pekel.

4. Ne le pokonzhavna jěsavzu samimu je huda jesa, ampak škodljiva je v'lim, ki s' togotnim zhlovekam shivijo. Ne porajta jěsav zhlovek svojih staršov live glave, ne imenitnosti svoje gosposke; ni mu predober prijatelj, ne prevelik gospód, de bi se ga v' jesi ne lotil. Jěsav zhlovek je kakor ojster tern, ki v'lakiga pikne, ki se njega dotekne. Sato opominja sv. Duh: „Ne delaj prijasnosti s' zhlovekam, ki je jěsi vdan, tudi se s' togotnim mosham ne pezhaj.“ (Prip. 22, 24) — „Boljši je per divji sverini prebivati, kakor per jěsavim zhloveku.“ (Sv. Krisostom.)

5. Kakor je zhloveku jěsa gola nefrezba, takó je tudi strahna saméra per Bogu. Bog je ljuběsn ino ozhe ljubiga miru; kdor pa je hlapez sovrashne jěse, otrok boshji biti ne more. Bog zhloveka sapustí, v' zhigar serzu jěsa gospodari, in tudi po smerti nepoboljšhaniga jěsavza k' sebi vsel ne bo. „Kdor krivizo seje, bo hudo shěl, in bo škos shibo svoje jese pokonzhan.“ (Prip. 22, 8.) — Jěsa je uzhitelza klětvine: preklinjanje pa je strahno rasshalenje boshje. V' jěsi zhlovek zhloveku nespodobne perimke daja, ino saframuje na njem boshjo podobo. V' serdi jěsavez svojiga brata ali sestro hudizhu ponuja, ino ravno škos to sam svojo duško sakolne. (Sir. 21, 30.) V' jěsi zhlovek nar svetejši rezhí s' svojim jesikam škruni, isréka besede, ki jih je siniti strah; klizhe na prizho bres vse potrebe Boga; in zhe mu vse po volji ni, zelo Boga preklinja. Tako se prah v' svoji jěsi zhres svojiga stvarnika povsdiguje; tako se punta zhervizh soper svojiga gospada, zhéfar naf sam vezhni Bog obvarji! „Tajšti, ki kolnejo boshje ime, storijo ravno tolik greh, kakor tifti, ki so ga nekdej krishali.“ (Sv. Avguštin.) Gorjé torej starisham, ki

v' prizho otrók v' jési preklinjajo; gorjé v'fim odrasšenim, ki mlade ljudi preklinjati uzhijo. Enkrat bojo she njih kosti dolgo pod semljo pozhivele, she bo mladina njih grehe ponóvljala, oni pa tam boshji pravizi sa nje odgovor dajali.

6. Velika je hudobija pregreshne jése; velika pa tudi dolshnošt, jés o is mladiga tolašiti, ino v' sebi nje hudoben nagon pokonzhati. — Hozhešh, o kristjan! biti svoje jése gospodar, spomni se sedem lepih naukov, ki te bojo krivizme jése obvarvali, ino ti pomogli, tajisto frezno premagati.

Pervizh: Bodi ponishniga ferza, ino védno pomni, kar ti Jesuf perporozha: „Uzhíte se od mene, kako sim krotek ino v' ferzu ponishen, ino najdli bote mir svojim dušham.“ (Mat. 11, 29.) Napuh jés o podpihuje, ponishnost ino krotkost jo pogasite. —

Drugizh: Ogibaj se priloshnosti, kolikor morešh, ako si nagle jése. de rasshaljen ne bosh; ino prozh pojdi, kedar zhutish. de te she jés a spreha. Boljšhi je vbéshati, kakor premagan biti. V' jési ne govori, ino ne stori kaj; tudi ne jój, ino ne pij, dokler se ti jés a ne ohladi; sakaj v' jési storjeno je sploh pokaseno, ino kar zhlovek v' jési savshije, mu je shkodliv strup. Kdor se v' jési befeduje ali kréga, derva na ogenj nósi. Kedar v' tebi jés a prehenja, po tém stori, kar je prav, ino ne bosh greshil. —

Tretjizh: Ne posabi, de vse po tvoji volji biti ne more, ino bi tudi prav ne bilo, zhe bi se vse po tvojih sheljah sgodilo. — Kolikokrat ti Bogu po volji ne storish, ino vender on s' teboj poterpi! Kakor Bog s' teboj, tudi ti s' drugimi poterpenje imej, ino nikar se ne jési. —

Zhetertizh: Isdihni vselej k' svojimu krishanimu Jesufu, kedar se morešh v' kako sopernost podati; sa ljubo poterpeshlivošt njega poprofi, ino zhe se rasferdish, le hitro spet potolashi se, ino sa odpuhanje ga profi. Saj bo dal dobriga duha tem, ki ga sa-nj profijo, ino ti bo tudi ves greh odpuštil, de ti kaj shkodoval ne bo.

Petizh: V'faki vezher svoje sadershanje pregledajino milo objokaj, zhe si se

jésil. Ne daj sovrašni korenini, zhres nozh v'ferzu rastiti; toshko bi jo drugi den premagal. Premisli, kaj jésa shkodje, nizh pa ne pomaga, ino kmalo ji bosh sa vselej slovo dal.

Sheftizh: S' jésavim, pikrim zhlovekam se ne prepiraj, naj si ravno pravizo imash; vgeni se mu is pred ozhi, ino mashvanje Bogu prepusti. Sastojn je, derézh potok sajesiti, le pametno odpeljati se more; ino drevesa, ki se rado perpogne, hud vihar vlomil ne bo. „Pohleven odgovor vtolashi jésó, ojštro govorjenje pa togoto napravi.“ (Prip. 15, 1.)

Sedmizh: Kedar se s' kom vjésish, bres vfiga ódloga spravi se s' njim. „Vasha jésa, uzhi sv. Pavl, naj mine pred senzhnim sahodam.“ (Ef. 4, 26.) Ne zhakaj, de bi prishel rasshalitel tvoj, sa saméro profit, rajshi ti pojdi, ino mu roko podáj; sakaj nar leplhi je sa zhloveka, zhe rasshaljen s' svojim sovrasnikam spravi se. Tako bosh dober otrok Ozheta nebeshkiga, tako bosh svoje jése gospodár. Blagor mu, ki tako svojo jésó premaga, sakaj: „Gorshi je poterpeshliv, kakor mogozhen zhlovek; ino kdor sam zhres sebe gospoduje, vezh veljá, kakor tajisti, ki mésta premaguje.“ (Prip. 16, 32.)

7. Kakor je krivizhna jésa hudobna ino pregreshna, tako je pravizhen serd ali ajfer bres vfiga greha, ino velikokrat nasha ojštra dolshnóft. „Dobro se véditi more, uzhi sv. Gregor, de se jésa, katero nepoterpeshlivoft budi, od jése, katero svet serd ali ajfer savolj pravize nareja, zhifto raslozhi; krivizhna jésa is pregréshnosti, pravizhna pa is zhednosti isvira.“ — Ni greshna jésa, zhe vidish svoje podloshne greshiti, ino jih ojštro posvarish ino postrafash, kar je prav. Tako se je Mojsef rasferdil, vglédati hudobne Israelze, kako so slato tele molili, ino rasshalili svojiga Boga. (II. Mojs. 32.) — Jésa ni krivizhna, ako vésh, de ljudi hudo vganjajo, ino jih po svoji oblasti s' hudim savernesh, ako s' dobrim nizh ne opravish. Tudi Jesuf je, od svetiga serda vnét, predajavze is boshjiga tempelna isgnál. (Luk. 19, 45.) — Ne greshish, kedar se sa poshtenje poskusish, ki ga tebi ali tvojimu blishnimu sovrasnen zhlovek jemle, dokler mislish, de sebe ali svojiga blishniga opravizhiti samoresh. Tudi Jesuf je svoje

sovrašnike serdito prijél, kedar so njega sabavljali, ino hudo sodili. (Mark. 3, 5.) — Greshna jésa she ni, kedar te nagloma spreleti, jo mahoma potola-shish, sam sebe strahujesh, premagash ino se hitro sgrévash. — Alj satorej zhuj, ino is maliga se pre-magúj, de v' krivizhno jésu ne sajdesth; s' boshjo pomozhjó jo tebi vse mogozhe.

III.

Kako strashno bi bilo, ako bi zhlovek spal, ino bi strupna kazha v' njega vlesila, ter bi njemu drobovino ino oserzhje tako dolgo grisila, de bi od njeniga strupa vmreti moral. Kako strashna smert bi to bila! — She hujshi kazha, ki si jo zhlovek sam v' svojim serzu redi, je krivizhna jésa, ki truplo ino dusho zhasno ino vezhno mori. O satorej, ljube dushe! jésite se (po pravizi), pa ne gréshite, vaf opominja sv. Pavl. Ne dajte prostora hudizhu. (Ef. 4, 26. 27.) — Jésite se, vi ozhetje ino matere! kedar se vafhi otrozi kujajo, togotijo ali preklinjajo. Ispodite jim jeso, ne pustite jim svojvolje; pa ne gréshite, de bi tudi vi kléli, ino jih jése uzbili. — Rasferdite se, vi gospodarji ino gospodinje! kedar lishite hlapze ino dekle kléti ino hudo vganjati. Ne gréshite, de bi jih bres strahu pustili, ali pa tudi s' njimi potegnili. — Pravizhno se rasferdite, o kristjani! kedar vidite, kako se Bog shali, ino blishni pohujshuje; ali ne gréshite, ampak po nauku sv. Avgustina smote pokonzhujte, ljudi pa, ki se motijo, ljubite; molite sa vse tajiste, katere svarite ino boljshate. — Vsi se uzhimo, po izgledu Jesu-lovim krotki ino pohlevni biti, se krivizhne jése skerbnno varvati, lube poterpeshlivoosti pa terdno dershati, ki nam roshize zhasne frezhe ino vezhniga isvelizhanja sadi. — Krivizhna jésa je shiroka zesta v' pogublenje, sveta poterpeshlivoost je frezhna stesa v' vezhno shivlenje. Amen.

X. Šešta nedelja po binkoštih.

Od kerfhanškiga sadershanja per jedi
ino pijazhi.

*Jesus nasiti shtiri tavshent ljudi v' pushavi.
Mark. 8, 1 — 9.*

Strafna nadloga je na svéti huda lakota, katero nam hude létine pernesó. Kdo med nami se hudih let ne spomni, ino is ferza ne sheli, de bi se nikdar vezh ne povernile! — Ozhe nebeshki daja vřim stvarém shivesha o pravim zhafi, posebno pa sa ljudi skerbi, dokler so vredni ino potrebni. Kedar pa nehvaleshno njega posabijo, jim svojo blagodarno roko saprè, dokler se sopet k' njemu obernejo, ino sposnajo, kdo daja semlji raft ino shiveshu tek. — Le hvaleshno ino poshteno savshivajmo, bratje in sestře moje! boshje dari; Bog nam jih bo po obilnosti dal, ino raji zhudesh storil, kakor pa nař bres potrebne hrane sapustil: kar nam prizha zhudna pergodba denařhniga řv. evangelja.

I.

V. 1. Sama milost ino dobrota je bilo Jesufovo shivlenje na svéti. Vřaka beseda is njegovih řvetih uřt je bila svelizhanski nauk sa duřho, vřako delo is njegovih vřigamogozhnih rok je bil dobroten zhudesh sa zhloveřhko truplo. — Ravno je bil gluhiga muteza osdravil, de je tenko řlišhal ino gladko govoril. Od uřt do uřt so ga po vsej desheli hválili, ino od vřih krajov je řhla zhuda ljudi, Jesufa vidit, řlišhat, ali kako dobroto od njega sřprořit. On se je v' pushavo podál, v' tihim ino samotnim kraji řvojim uzhenzam leřhèj boshje reřnize raslagat, ino s' njimi boshjo řlushbo obhajati. Ljudém pa tudi v' pushavo ni bilo predalezh. Sa Jesusam pridejo; le per njem biti, njega viditi ino řlišhati,

posabijo na ves teléfen shivesh, vse drugo jih ne fkerbi. — O naj bi bila tudi nam perva fkerb sa boshjo kraljéstvo ino njegovo pravizhnost, vse drugo bi se nam naverglo!

V. 2 — 3. Ljudjé so posabili s' potrebnim shivesham preskerbeti se, alj Jesus vsfigavedózh njih potrebe ni posabil. V' pushavi ni bilo hifhe, si shivesha isprofiti, ne sadunosniga drevja, si s' kakim sadam glad potolashiti; kar so maliga s' seboj vseli, je poshlo. Vsmilen Jesus svoje uzhenze saklizhe, jim trume lazhnih ljudi pokashe, ino pravi: „Vsmilijo se mi vbogi ljudjé, kér nimajo kaj jesti. She tri dni so per naf; ako jih lazhnih pustimo, na poti onemágajo, sakaj eni so silo dalezh domá.“ — Tistokrat namrezh ni bilo tabérn ali ofhterij (kerzhem), kakor jih je sdaj. Vlak popotnik je nefel svojo berfhnjo ali popotnizo s' seboj, zhe po poti prijatlov imel ni, ki bi mu bili postregli.

V. 4. Dobri ljudjé bi gostokrat radi potrebnim pomagali, alj kaj, de ne morejo, kakor Jesusovi uzhenzi v' pushavi. Ni jim v' glavo padlo, kaj je kratko poprej Jesus v' enaki potrebi storil, kér je s' pet kruhi nad pet tavshent lazhnih nasitil. Djali so s' shalofsnim serzam: „Kdo bi jih toliko v' tém pustnim kraji s' shivesham preskerbel?“ — Tako she smiram ljudjé govorijo, ki prave shive vére ino terdniga saupanja nímajo, ter posabijo, de, kedar je nar vezhi sila, je boshja roka mogozhna in mila, nam pomagati. Kar je per ljudéh nemogozhe, je per Bogu vse mogozhe.

V. 5. Dobrotliv Jesus ni potrebnim famo vsmilenja fkasal, tudi po svoji mozbi pomagal jim je. „Koliko kruhov imate?“ poprashta svoje uzhenze. „Sedem, mu odgovorijo; alj kaj bo to tolikim?“ „She drobtinze lazhen dobil ne bo.““ Jesus pa na ravnost mnoshizam vkashe, naj se okoli po tléh vsedejo. Sedélo je samih mósh nad shtiri tavshent; kaj pa shen ino otrók, ki so jih s' sebojimeli. Lepo se króshijo trume ljudi krog boshjiga uzhenika. Vse je tiho, vse gleda in zhaka, kaj bo storil vsfigamogozhen pomozhnik. — Jesus vseme sedméro kruhov v' svoje presvete roke, in prédén jih nazhne, povsdigne v' nebela svoje ozhi, sahvali Ozheta, od kateriga vlak dober dar pride, ki zherva kakor

zhloveka zhudno shivi. Ino kedar v' prizho vsih svojo sahvalno molitvo opravi, sazbuhe kruhe lo-
miti, ino dajati svojim uzhenzam, naj bi postregli ljudem. — Sravno so she nekoliko ribiz imeli; tudi jih je poblagodaril, ino med ljudi rasdeliti vkasal. Vlaki si jemle, kolikor se mu poljubi, ino svojimu sofedu ponuja. V' rokah shivesh raste ino saostaja jim. Sheljno vfi jedó; ino kedar se najéjo, sedem jérbafov ali korb famih kozov naberó, ki so jim od sedem kruhov ostali. To je storila Jesufova vfi-
gamogozhna roka. — S' hvaleshnim serzam se ljudjé odpravijo, vlak na svoj dom.

Zhudno ino dohrotno vfigamogozhen Bog tudi naf vlaki dan shivi; pa koliko ljudi bres vse hvaléshnosti boshjih darov savshiva, ino se tajistih nevredne stori. Kakó se prav po kershanfko per jedi ino pitju naj sadershimo, se is denashne evangéljske pergodbe od Jesufa nauzhimo.

II.

Per poshteni gospódi je zhedna navada, de otrozi pred jedjó ino po jedi ozhetu ino materi roko poljubijo ali kushnejo, préden se sa miso vsedejo ali od mise grejo. Vlakiga pametniga zhloveka dolshnost pa je:

1. Se pred jedjó k' Bogu oberniti, sa prizhujózhe dari sahvaliti; de bi jih poblagoslovil, profiti; ino takó opraviti svojo spodobno molitvo: faj je tudi Bog nash dober Ozhe. Njegovih rok mu poljubiti ne samoremo, pa svoje serzeleško k' njemu povsdignemo; ino to on sheli! — Per vlaki hishi naj vfi okoli mise stojé (ne sedé) svoje roke ino ozhi k' nebesam povsdignejo; in kakor se vrozhe jedi kvishko hladijo, naj tudi molitve kristjanov k' temu puhtijo, ki nam vsiga dobriga dá. Vlak gospodár, gospodinja ali drugi hishen vishar naj na ves glas moli sveto staro molitev pred jedjó, rekózh: Vsih ozhi zhakajo na tebe, o Gospód! ino ti jim dash shivesha o pravim zhafi. Ti odpresh svojo roko, ino nasitish s' svojim blagodaram vse, kar shivi. Zhaft ino hvala Bogu Ozhetu i. t. d. Poshegnaj, o Gospód! naf ino te

svoje dari, ki jih bomo od tvoje dobrote savshivali. Po Jesufu Kristufu Gospodu nahim. Amen. — In spet po jedi, prèden se od mise gré, naj se sahvalna molitev ravno takó rezhe: Sahvalimo se tebi, vfiga-mogozhen Bog, sa vse tvoje dobrote, ki shivish ino kraljujesh vekomej. Poverni, o Gospód, vfm nahim dobrotnikam sa tvojiga imena del vezhno shivlenje i. t. d. Takó je storil Jesuf s' svojimi uzhenzi, kakor v' denashni evangeljski pergodbi vidimo; ino prej ko je v' svoje terplénje shel, je s' svojimi po sadni vezhérji hvalno pesem sapél. (Mat. 26, 30.) Tako stori vsak hifhni vishar, zhe hozhe pravi kristján biti. „Misa, ki se s' molitvijo sazhe ino s' molitvijo nehá, oboshala nikdar ne bo.“ (Sv. Krisostom.) — Alj shalost, ako poglédamo, kakó se po svéti godi! Per enim hifhah, namesto na glaf s' enim serzam ino s' uftmi moliti, vsak sa se, kakor hozhe, tiho kaj poshepetá; veliko se jih she prav ne pokrisha. Po drugód molitvo zelo opuštijo, primejo sa shlizo, ino jo polóshijo bres vfiga pomislíka na Ozheta dobriga, ki jih redi. Nehvaleshniki jejo ino píjejo kakor neumna sverína, ki pod drevjam sad savshiva, pa se ne vgleda gor na drevo, od kodi ji shivesh pada; grejo k' misi ino od mise, bres vse molitve! Zhe nam Bog hitro ne dá, kar shelimo, kmalo toshujemo ino se shvaramo; glejte, Bog pa sa vse, kar nam is goliga vsmilenja daja, slabo molitvo, ali zelo nobene v' sahvalo ne dobi. „Vol posna, zhigar je, ino ofel jasli svojiga gospoda, moje ljudstvo se pa ne rasumi, ino mene ne posna;“ tako se Bog potoshi fkos preroka Isaia. (Is. 1, 3.) Satorej je Bog po Mojsefu sapovedal: „Kedar bosh jedel ino nafitil se, varuj se skerbnó, de ne posabish svojiga Gospoda.“ (V. Mojs. 6, 12.)

2. Spodobna dolshnost je, per jedi od pofhtenih rezhi pogovárjati se. V' klofhtrih ino bogabojezbih drushinah je poboshna navada, de se med kosilam bère, po tém premishluje, ino od téga govori. Posvetnih ljudi pa je navada, per jedi sijake vgánjati, jedila slabo soditi, klafati, Boga rasshaliti, blishniga ogovarjati, ino nedolshnost po-

hujšhovati. — Povejte mi, ljubi kristjani, naj bi vi lažnih berazhov nekoliko is goliga vsmilenja k' svoji misi poklizali, oni bi val pa prav gerdo sa misoj rasshalili, kaj bi s' njimi storili? — To bo storil tudi Ozhe nebeski s' vsmim, ki se per jedi nespodobno sadershé.

3. Zblovek, ki hozhe prav frezhno shiveti, naj po méri le sa potrebo je ino pije. Mi ne shivimo sa to, de bi jedli ino pili, ampak jémo ino pijemo, de bi sdravi veseló shivéli. Kdor nesmérno je, dela potrato s' boshjimi stvarmi, sam sebi bolésu napravlja, ino si shivlenje krajšha. „Veliko jesti perpravlja bolezhine, nedositost jih je shé veliko vmorila; kdor pa vse po méri vshiva, bo prishel do starih lét.“ (Sir. 27, 32.) Kako strashno matere grehijo, ki otroke prevezh pasejo. Otrozi so lepe ravne postave, bistre glave, radi vbógajo, so sdravi ino veseli, ki se is mladiga vadijo po malim jesti. Rasvajeni otrozi so pabutasti, samoglavni, ino reshézhi; le jesti bres vse mére je njih veselje, kdo jih bo dones ali jutri redil? Vezh ko se zhlovek is mladiga rasvadi, vezh potrebuje, ino toliko nefrezhnejši je. Praviza naj bo per domazhiji, sa potrebo jesti in piti, kar je prav; alj kar je prevezh, je shkoda ino gréh. „Várite se, de ne preobloshite svojih serz v' poshréshnosti ino pijanosti,“ naf Jesus opominja. (Luk. 21, 34.)

She hujšhi ino nevarnejši je pijazha, ako se modro ne savshiva. Bog je vstvaril sa mlade ino sdrave ljudi le zhisto vodo sa pitje; ona je mati sdravja ino trésne pameti. Slabim ino starim je Bog vino vstvaril, de bi ga v' svoji slabosti po méri savshivali, ino rasveselili svoje serze. Po méri pito je sdravilo tému, ki ga potrebuje; prevezh pito je shkodlivi strup, ki sdravje jemlje, shivlenje krajšha, ino veliko ljudi zhasno ino vezhno nefrezhnih stori. „Kdo klizhe joj mene? kdo jezhi ino sdihuje? kdo se prepira? kdo ima satekle ozhi? Tisti, ki se védno per vini snajdejo, ino si persadévajo bokale prasniti.“ (Prip. 23, 29.) — Shganje pa, naj bo kakorshno hozhe, so si ljudje k' svoji lastni nefrezhi vmislili; sakaj ono je smertna voda. „Taka pijazha slo milo tezhe po gerli, sadnizh pa pikue ko gad, ino rani

ko strupna kazha.“ (Prip. 23, 31.) Kdor se v' shganje podá, hitro bo svoje shivljenje loshgál, pamet sgu-bil, ino dušho napravil. Bog naf varji vsakih pi-janzov, alj pred vsem shganovinzov: oni shiv pekel v' sebi imajo.

4. Kdor po keršhansko je ino pije, si v' shi-veshi ne sbéra, temuzh s' hvaleshnim ferzam savshiva, kar mu Bog dá. Kdor si v' jedilih sbéra, frezhnih ino veselih dni imel ne bo. — Oj kako shaloftno je, viditi vezhkrat hlapze, dékle ino dru-ge prevsetne délavze, ki is sdravih domazhjih jedi sijaka delajo! — Alj vzhakali bojo, de jim bo ravno ta sanizhvana jed enkrat v' potrebi dišhala flajšhi, ko med. Bog tepe sfer vse pregrehe, nar hujšhi pa nehvaleshno prevsetnoft.

III.

Slushil je svoje dni na Slovenskim prevseten hlapcz per poshtenim gospodarji. Predobro mu je bilo, in vsaka jed ni bila sa njega. Kedar je go-spodinja skledo kuhaniga boba na miso pernefta, je hlapcz mordez naredil, shlizo obernil, ino na robi s' njoj v' skledo ségal, rekozh: „Ako se bob shlize na robi primesh, snedil te bom; zhe se ne primesh, te jedil ne bom.“ Norzi so se mu smejali, pametni ga pa omilvali, rekozh: „De mu she enkrat bob dober bo.“

V' kratkih letih se je hlapcz pershenil, ino sam gospodariti sazhel. Ni se imel v' zhém sbérati vezh. Rad bi bil dober bobek jedel, pa she sa séme ga imel ni. Vseme prasno vrezhe ali shakel, ino gre svojiga nekđajniga gospodarja profit, naj mu boba sa séme dá. — Gospodar ga na svojo kashto ali shitnizo pelja, ino mu lep veršháj boba pokashe. Vseme leseno vevnizo (shavflo), jo oberne, ino na robi v' bob potisne, rekozh: „Bob, ako se vevnize na robi primesh, te nekđajnimu sberlivimu hlapczu dam; zhe se ne primesh, te pa ne dam.“ Spomnil se je nefrezhen mosh svoje nekđajne sberlivosti, ino mile solse so ga polile; pa tudi gospodarja so omehzhile, de mu je polno vrezhe boba dal, nam vsem pa slat nauk sapustil. Otrozi! ne sanizhujte boshjih darov, predobriga shivljenja ne vadite se;

molite ino pridno delajte; vse po méri savshivajte ino po nauku sv. Pavla ravnajte: „Alj jéste, ali pijete, ali kaj drugiga delate, vse k' zhaſti boſhji ſtorite, ino ſa vse dajajte hvalo Bogu.“ (I. Kor. 10, 31.) Amen.

XI. Sedma nedélja po binkoſhtih.

Kako ſe ſapelivzov varvati.

Jeſuf ſvari pred laſhnivimi preroki. Mat. 7, 15 — 21.

Vefelo ino frezhno ſta Adam ino Eva ſhivela v' ſvoji prvi nadolſhnoſti, dokler ſe niſta s' ſapelivoj kaſhjoj ſoſnánila. Hitro po nefrezhnim ſnanju pa ſe je ſapeljanim nedolſhnoſt v' framoto, veſelje v' ſhaloſt, mir v' duſhen nepokoj, ino veſel raj v' dolino ſols preménil. — Ravno takó frezhen ſhivi tudi zhlovek v' ſvoji nedolſhnoſti, dokler ſe s' nefrezhnim greham ne ſoſnani, v' hude tovarſhije ne ſajde, ino ſe ſapelivzam omotiti ne dá. Kakor hitro pa njim v' roke pride, ſe njemu mirno ſerze v' mravlſhe pregreſhnih ſhelj premení, ino s' ternjam naſtlana pot je njegovo ſhivljenje. Sa to vſmilen Jeſuf ſvoje uzhenze tako ljubesnivo ſvari, ſe ſapelivzov, krivih prerokov, varvati, ki pridejo v' ovzhjim oblazhili nedolſhnoſti, ſnotraj ſo pa derézhi volki: kakor v' denaſhnim ſv. evangelji bèremo.

I.

V. 15. Kakor ſkerben ozhe ſvoje nevédno dete, ki s' piſanoj kaſhjoj igra, prezh potegne, ino ga poſvari, de bi ſe mu nefrezha ne perpetila: ravno takó ſkerbno naſ tudi Jeſuf opominja, ſe ſapelivzov varvati, naj ſhé bojo krivovérzi, prasnovérzi, ali

kaki drugi nevarni grešniki. Lashnive preroke jih imenuje, ker se sa boshje prijatele ino flushavnike shtejejo, kakor nekdejni sveti moshjé, katere je Bog ljudém poslal; alj skos vse to poskušajo le ljudi slepariti. Njihov jesik sladko govori ino dobro obéta, alj njihovo serze hudo naklépa. Na jesiku nófijo méd, v' serzu pa brusijo mèzh. „Varujte se, pravi on, lashnivih prerokov, ki v' ovzhjim obla-zhili, kakor bi sveti ino nedolshni bili, k' vam pridejo, snotraj so pa sgrablivi volki, ki vam ravno toliko dobriga storiti shelijo, kakor volk ovzi.“ — Toliko bolj se je takih varvati, kolikor vezh svojo hudobijo pod plajsh hinavške svetosti sakrivajo. Pred takim tudi sv. Pavl opominja, rekozh: „Profim vas, bratje, de ne gledate na take, kateri prepír ino pohujshanje soper nauk délajo, ki ste ga prijeli, ino s' sladkimi ino perlisnjenimi besedami serza nedolshnih sapeljújejo.“ (Rim. 16, 17. 18.)

V. 16 — 19. Kako se pa hozhem sapelivzov varvati, dokler jih prav ne posnám? Kam pred njimi béshati, zhe jih v' nevednosti lahko sa svoje prijatle imam? — Ref se zhloveku pogosto taka godí; sa to pa nam Jesus edino refnizhen nauk isrozhi, kakor poshtene, pravizhne ljudi od hudobnih in sapelivih raslozhimo. „Po njih délah, pravi vezhna refniza, ne po govorjenji, ne po no-shi, jih bote sposnali, kakor se drevó po svojim sadji sposná. Grosdje ne raste na terni, ne fige ali smokve na ofetu; zhe je sad malovreden, tudi drevó pridno ni.“ — Ravno tako je tudi s' zhlovekam. Zhe se sa njim flabe déla vidijo, ali je hudobno ino grešno njegovo domazhe shivljenje, naj se sne toliko pravizhen dela, zhlovek vender prida biti ne more; sakaj on je drevésu podoben, dobro drevo pa slabiga sadja ne bo rodilo, kakor slabo drevo dobriga sadja ne dá.

V. 20 — 21. Malopridne drevéfa vezh del lepo zvetijo, alj kdor jih po zvetji zení, se goljfa. Ravno takó tudi sapelivzi sveto ino poboshno govorijo, ino se na videsh poshtene delajo; svoje molitve v' prizho ljudi nalash ozhitno oprávljajo, posébné shege uzhijo, mnogotero prerokovanje, skrivne písmá ino takih smeshnjáv med ljudi rasnashajo: na tihim ali skriváj pa goljfajo, kradejo, pijanzhavo, obre-

kujejo, da je strah. Vse to pa mislijo s' nekimi molitvizami ali s' ismishlenimi shegami na tenko is svoje dušne pobrifati, ino bres vse pokore ino pobóljshanja topli v' nebese iti. Kdor takim verjame, ino po njih krivih naukih ravná, ne bo isvelizhan. Vse te dela niso prav sad kerhanske pravize, temuzh le goljufno zvetje so. „Ne vsaki, kdor pravi: Gospód! Gospód! pojde v' nebesko kraljéstvo; ampak kdor voljo mojiga Ozheta nebeskiga dopolni, vse boshje sapovdi svešto stori, ino tako shivlenja dober sad pernese, pojde v' vezhno isvelizhanje.“ — Kakor potrebno satorej je, se hudiga varvati ino dobro storiti, da nebéf ne sgubimo; ravno takó potrebno je, tudi hudobne sapelive ljudi od praviznih lozhiti, ino se ogibati jih, da naf v' hudo ne sapeljajo.

II.

Is med vshih sapelivzov sedájrniga svetá so dvojni nar hudobnisthi, katerih se je posebno potreba varvati:

1. Pervizh preshérnih shtimanoglavzov ino shtimánk. Snashno se oni nosijo, uzhenó govorijo, ino svét jih sa modre ljudi ima; alj njihov jesik omadeshuje svete rezbí, sanizhuje duhovske ino deshelske postave. Na boshjo flushbo ne porajtajo, ali zhe ravno do zérkve pridejo, svunaj stojijo; boshjo besedo poslušhati jim ne dišhá. V' hude tovarshije po dné sahajajo, po nozhi voglarijo (vesujejo) ino nesramno shivijo. Shtimajo se, da so bogati; pravijo, da so uzheni. Vse presodijo ino prerokujejo, ino neumni ljudjé jih rajshí poslušhajo, kakor sv. evangelj. Alj vsa taka hvala, vsa taka posvetna modróst je pred Bogam neumnost. (1. Kor. 3, 19.) Oni so krivi preroki, sapeljivi ljudjé; „ino blagor zhloveku, ki po svetvanju teh hudobnih ne hodi, na poti takih greshnikov ne stojí, ino ne poséda med takimi sasmehovavzi. Oni bojo kakor prah, kteriga veter od semlje pomete.“ (Pl. 1.)

2. Kakor so prevsetniki, ozhitni sapelivi ljudjé nam nevarni, shé nevarnejshí so nam drugizh skriti, potuhnjeni hinavzi. Lepo zhedno se sadershijo, kedar so v' fredi poshtenih

Ljudi; sa herbtam se jim pa smejiyo, kedar pridejo med svoje tovaršhe. Poslatene ino svete so njih besede, dokler zhloveka ne spasejo; alj kakor hitro jim roko in serze podá, ga sazhrejo v' hudo napletati. Le po malim ga v' svoje nesrezhne sanke vjemajo, le na tihim mu dušnen strup dajajo, dokler se jim vbrani ne more vezh. Koliko poshtenih mladenzhov je takó v' hude tovaršhije sapeljanih ino omotenih; koliko nedolshnih dékliz ob divištvu ino poshtenje ogoljfanih! Taki ljudje so dušna kuga, ki nevidama po svéti hodi, ino ljudi mori. Le po svojih hudobnih délah se sposnajo. Oni so sgrablivi volki v' prijetnim ovzhjim oblazhili; in kdor se s' njimi prijasni, bo sgubil svoje poshtenje ino isvelizhanje. „Gospod ga bo odlozhil, ino mu njegovo plaznilo s' hinavzi dal; tamkaj bo jok ino inkripanje sob.“ (Mat. 24; 21.)

3. Satorej, o zhlovek! kedar si tovaršha ali prijatela sbérafh, ne podájaj nobenimu roke, dokler ga prav ne pospásh. Zhe najdesh per svojim snanzi poshteno govorjenje, najdesh pa tudi pravizhno djanje; se preprizhah, de je v' resnizi brunniga serza proti Bogu, pa tudi vsmilen do svojiga blishniga: takó védi, de je tak zhlovek shlahno drevó, le on naj tvoj tovársh ino prijatel bo. „S' nizhemur ni tak prijatel sménjati; njegova zena preseshe vse drugo, on je v' shivlenji shlahno masilo“; (Sir. 6.) tudi tebe bo on poshlahnil.

4. Pa tudi ti, o kristján! skerbí, de bošh dobro, rodovitno drevó, polno dobrih dél, sebi ino drugim k' pridu. Dopolni na tenko dolshnosti svojiga stanu, opravljaj svešto shege svete keršhanške vére, kakor te sv. mati katolshka zérkev uzhi. Ne poslušhaj sapelivih ljudi, ki jih den denashen takó radi sanizhujejo ino pravijo, de vřiga téga potreba ni. Alj ne sanashaj se samo na sunajne déla bres dobre vesti ino serzhne poshtenosti; to bi le bilo zvetje bres sadja. Skashi, de si pravizhen kristján v' pravizhnim djanji, ne le v' besedi; kakor naš sv. Peter opominja, rekozh: „Opustite vřo hudobo ino goljufnost, hlinenje, nevoshlivořt ino vse opravlanje, kakor novizh rojeni otrozi.“ (I. Pet. 2, 1. 2.)

III.

Preljubesniva mladina, ki s'he v' svoji nedolshnosti kakor bela lilja na polji zvetilla! ferze se meni od shalost terga, viditi tvojih sapelivzov toliko shtevilo, ki tebe obdajajo. Tvoje mehko ferze je s'he sa vse odperto, hudo ino dobro se te lahko prime; kakor se nagneš, tako rastla bosh. Várji se sapelivih volkov, kakor te Jesus, tvoj dober pastir, opominja. — Starishi vi, redniki ino gospodarji! bodite angeli varhi mladih ljudi; varujte jih pred sapelovanjam. Bog pa tudi obvaruj, de bi jim vi derezhi volki bili; sakaj od njihovih dush bote enkrat odgovor dajali.

Vi pa hudobni gresniki, sapelivzi ino sapelivke, skrivni ino ozhitni! kateri sami do-
briga sadu ne pernefete, ino kakor kushna gniloba selene mladike nedolshnosti okoli sebe kvarite; o naj vam vashe spazheno ferze strashne besede Jesusove prebódejo: „Vsako drevó, ki dobriga sadu ne pernese, bo posekano, ino v' ogenj versheno.“
Amen.

XII. Osma nedélja po binkoshtih.

Od posvetniga blaga.

*Evangelj od krivizhniga híshnika. Luk. 16,
1—9.*

Silo veliko ljudi je den denashen praviga Bogá, svojo nar vezhi dobroto, sapustilo, ino si isvoljilo na semlji drugiga bogá, kateriga ishejo, kakor svojo nar vezhi dobroto. Starishi svojim otrokam sa njega skerbijo; mladenzhi, kedar si stare sbérajó, nar pervizh vprashajo, v' katerim je té njihov bog; tudi déklize, kedar se vdajajo, posvedujejo, kjé je

té njihov bog domá. Sedajni posvetni ljudjé le tistiga sa uzheniga ino pametniga zhestijo, ino se pred njim odkrivajo, ki téga boga v' svoji shkrinji ima. Nash ljubi Ozhe v' nebesih je posablen, ino té posveten bog zhres vse shtimán. — Sa to vsmilen Jesuf v' denashnim sv. evangelji od téga boga govori, ino ga mamou (to je po nashim: goljufno blago, ali minljivo bogastvo) imenuje. V' lepi priliki od krivizhniga hishnika naf uzhi, kako naj s' posvetnim blagam modro ravnamo, de nam ne v' pogublenje, ampak v' vezhno isvelizhanje bo.

I.

V. 1. Zél svét je hisha boshja s' vsim potrebnim previdena. Vfigamogozhni Bog je hishni gospodár, ino ravno tisti bogat zhlovek po denashnim sv. evangelji, ktéri sam govori: „Moja je semlja ino vse, kar je na njej.“ (Pf. 49, 13.) V'faki zhlovek je evangeljski hishnik, kateriga je Bog sa namestnika svojiga postavil, ino mu vezh ali manj posvetniga blaga v' oblást dal, de bi namesto njega s' posvetnim prav gospodaril. Enimu je dal prebrifano glavo, ino ga je sa uzhenika postavil, sa potrebne nauke sferbétí; drugimu je dal sdravo ino krépkó telo, sebi ino drugim kruha perpravljati; tretjemu je dal obilno posvetniga blaga, s' tajistim potrebnim s'rotam pomagati; i. t. d. Takó je sadobil vsak zhlovek svoj talent; alj on ni tajistiga lastnik, temuzh le zháfen hishnik.

V. 2 — 3. V'faki hlapez je dolshen, po pravizhni volji svojiga gospodarja ravnati; tudi vsak hishnovár, po volji svojiga gospoda s' premoshenjam poshteno obrázhati. Alj Kristuf pové od evangeljskiga hishnika, de je bil per svojim gospodi toshen, kakor bi njegovu premoshenje sapravljjal. — Ravno taka je tudi s' zhlovekam, ki Bogu po svojim stanu ni svést; kateri s' posvetnim blagam ne po boshji, ampak po svoji spazheni volji ravná. Toshuje ga premoshenje, katero ponidama trati; toshujejo ga pregrehe, ki jih s' boshjimi darmi dopernasha; one klizhejo, kakor pregreha Sodome, v' nebó, ino prizhajo, de je tak zhlovek krivizhen hishnik.

Bog krivizhnimu dolgo persanafha; alj on ga bo enkrat gotovo na odgovor saklival, kakor evan-geljski gospod svojiga krivizhniga hišnika, rekózh: „Kaj sišnim od tebe? Daj rajtengo (razhún) od svojiga hišhovanja, kér posehmal ne bošh dalej hišhova.“ — Taka se sadnizh s' krivizhniki sgodi, ki svoje gospodarje fkrivaj goljsajo, ter se sanáshajo, de se svedlo ne bo. Naj se kriviza she takó sakrije, enkrat jo vender sonze obšije, Méra krivize je hitro sverhana, krivizhno premoshenje, ki nima teka, sapravljeno; ojštra rajtenga na misi, ino strafhna siroshna per vratih, kakor njo per krivizhnim hišniku vidimo. „Kaj hozhem sirotej sazheti, je sam per sebi djal; gospód me bo flushbe odstavi, s' zhem se bom shivel? Kopáti ne snam, ker teshkiga dela nisim navajen; kruha profiti ino berazhiti me je fram.“ — Oj kako hitro se krivizhna dobrota gréshniku spremeni! Dones je gospód, ino vsi se mu perklánjajo; jutri berázh, ino nobeden ga vezh ne pogleda. Dones se mu misa od jedi shibí, jutri sa kofez kruha profi. Vse posvetno blago je kakor polsek léd; zhlovek ni njegov lastnik, ampak le hišni nameštnik.

V. 4. Prevelika frezha, kakor prevelika siroshna rada zhloveka v' krivizo napelja; ino hudobnesh, ki se enkrat krivize navadil, tudi v' siromashtvi goljsije ne opuští. Kriviza je hišnika v' nefrezho spravila, alj sopet si s' krivizoj pomagati hozhe. „She vém, kaj bom storil, je djal; sdaj, dokler she gospodovo premoshenje v' rokah imam, bom drugim pomagal, ino kedar me gospód odstavi, bojo oni meni pomagali ino me pod streho vseli.“ — Res, de svita je bila ta misel, alj ne pravizhna. Prepovedano je enimu krašti, ino drugiga pašti, kar je krivizhni hišnik storil.

V. 5—7. Bogat gospód je imel veliko ljudi, ki so od njega semljo najemali, ino mu od polja, vertov ino vinogradov najetnino ali šhtant plazhovali. Vse to je imel krivizhen hišnik v' svojih rokah. Poklizhe gospodove najemavze, jim da najetenske píšma, ino rezhe pervimu, ki je vsako leto sto zhebrov olja gospodu dajal, naj dolshno píšmo prenaredi, ino le pétdefet sapíshe. Drugimu, ki je na leto sto starjov (korzov, mezelnov) píshenize

dajal, rezhe ofemdeset napifati. Tako je krivizhnik gospodove dolshnike tudi sebi dolshnike naredil, ter je mislil, de bojo to njemu dali, kar so gospoda ogoljsali. Tako svito si je hifhnik vbrál (smislil), si v' veliki fili pomagati!

V. 8. Gospód je svito golfijo svojiga odstavniga hifhnika svédil. Storjena kriviza mu ni dopadla, katero mu je Ihe k' sadnimu naredil; alj zbudil se je, de je tak snajden, ino je njegovo prebrifano glavo hvalil, ki si takó dobro v' fili pomagati vé, de bi le po krivizi ne bilo! Modro je skerbel sa zhasno, posabil je pa na vezhno; prav rasumen ino saftopen je bil sa posvetno, alj sa nebeshko ga ni skerbelo. — Tako snajo vsi posvetni ljudjé. Sa zhasno premoshenje toliko modro skerbijó, de se jim mormo zhuditi; alj sa vezhno so toliko slepi, de jih mormo oshalovati. Sa to jih Kristuf otroke téga sveta imenuje, ino pravi, de so veliko bolj premeteni sa posémeljsko, kakor pa pravovérni kristjani (ktere imenuje otroke luzhi, kér so skos nauk boshjiga rasodetja rasvetleni) sa nebeshko kraljestvo. — Ó naj bi mi, otrozi vezhne luzhi, tako skerbní sa svoje isvelizhanje bili, kakor so posvetneshi sa svoje pogublenje, kako lahko bi bili frezhni!

V. 9. Bog ne daj mísliti, de bi Jesuf nam krivizhno djánje goljufniga hifhnika perporozhal; le pokasal je nam, kako naj s' zhasnim premoshenjam sa vezhno isvelizhanje skerbimo. „Kakor si je krivizhen hifhnik s' premoshenjam svojiga gospoda modro po krivizi pomagal, tako skerbno, opominja Jesuf, si pomagajte vi s' sapelivim posvetnim blagam, kteriga ste od gospoda vsih gospodov prijeli, sa vezhno. — Koliko ljudi s' posvetnimi rezhmi krivizhno obrazha, premoshenje sapravlja, ali pa saklépa, ino tak sami sebi is dobriga krivizhno blago naredijo: vi pa vbogajme dajajte, ino dobre déla po svojim samoshenju dopernashajte, takobote v' nebesih priyatlov imeli, ino kedar vas bo gospód nebéf ino semlje na rajtengo poklizal, vam bojo vashe dobre dela v' svete nebefa pomagale.“ — Té lep isvelizhanski nauk nam v' tej podobi nash isvelizhar dá.

Hitro nashe shivljenje memo gré, zhaš nashiga hišhovanja dotéka; tudi naša rajtenga, bratje ino sestre moje! se blisha. Vřakiga, naj she bo hlapez ali gospod, dekla ali gospodinja, bo sodnik morebiti skoraj saklizal: „Daj rajtengo od svojiga hišhovanja.“ — De se nam enkrat ojštre rajtenge hati ne bo, poprařhajmo se doneř, kako hiřhujemo s' tém, kar nam je vezhni Bog dal?

1. Vi otrozi, kakřhni hiřhniki ste v' dragi vigredi ali spomladi svojiga shivljenja? — Bog je vam dobro glavo dal, in tudi lepo priloshnost, se vřiga potrebniga nauzhiti. Zhe pa sa nauk veselja nimate, svoj talent, kakor len ali sanikarn hlapez sakoplete, ino spravljate slat zhař ljube mladosti, ste tudi vi krivizhni hiřhniki gospodovi. Dajte rajtengo od svojiga hiřhovanja, ino premířlite, kaj délate. Uzhite se pridno ino řkerbno, de vam sdihovati enkrat potreba ne bo: „Kaj bom sazhél; kopati ne snam, berázhiti me je řram, ino goljřati ne řmém.“ — Sapířhite si globoko v' svoje řerze dober nauk: Sanikarnost v' mladosti je řiromařhtvo v' řtarosti.

2. Kaki hiřhniki ste vi, odrasřheni řantje ino déklize? — Dober Bog vam je dal sdravo duřho ino telo, de bi pridni sa zhařno řrezho ino řkerbni sa vezhno isvelizhanje bili. Vi pa svoje mlade dni takó radi řkos rasujsdano shivljenje spravljate! — Bog vam je řkerbne řtarishe dal, mnogim tudi potrebniga premoshenja, de bi řrezhen řtan nastopili; alj koliko vař je, ki svoje řtarishe s' svojim řlabim sadersbanjam pod semljo spravljate, ino premoshenje tratite, ali řkos nizhémerno nořho, ali řkos pijanzhovanje ino malopridno igranje! — Tako je delal pořhreshni bogatin, od kateriga Jesuř perpoveduje, de se je v' řřkarlat ino tenzhizo oblazhil, je nesméřno jedil in pil, po tém pa je bil s' vřoj svojoj dobrotoj ino lepotoj v' pekel pokopán. Ravno taka tudi vař zhaka. Dajte rajtengo od svojiga hiřhovanja, ino řesnize ne posabite: V' mladih létih prevelika dobrota, je na řtare dni gotova řirota.

3. Kakšni hišniki ste vi, gospodarji ino gospodinje? Ozhe nebeski vam je isrozhil stanovanje, vam je dal vezh ali manj premoshenja; dal vam pa tudi otroke ino drushino, de jih ofkerbite. Ako vi mënite, de je vse, zhefar glêstate, vashe, ino hišno blago bres vsiga pomislika spravljate, svoje domazhe pa stradati pustite, se sadolshújete, ino svojim otrokam berashko palizo podajate: krivizhni hišniki ste, ki bote posherli premoshenje vashih prédnikov ino nastopnikov; kedar pa bote she vse pojedli, bote nar bolj lazhni. Dajte odgovor od svojiga hišhovanja. „Skerbite svojim otrokam ino domazhim sfer sa premoshenje, kar premorete, de jim potrebniga pomaukvalo ne bo; she vezh pa sa lepo poduzhenje ino sadershanje, kakor sa zhasno blago, sakaj: „Kdor sa svoje, ino slasti domazhe skerbi nima, je véro satajil, ino je hujshi od nevérnika. (I. Tim. 5, 8.) Ne mislite, de ste lastniki svojiga pohishtva; le zhasni hišniki ste, od katerih bo enkrat gospod ojštro rajtengo terjat. Ne posabite, kar vas vsakdanja skushnja uzhi: Spravlivez bo sadnizh berázh, ali goljfi vez; on s' premoshenjam tudi dufho spravi.

4. Alj ste vi bogatini ino skopniki svești hišniki gospodovi? — Vashe blago je vash bog, ki vam vezh per ferzu leshi, kakor vezhno isvelizhanje. „Ne delajte si sakladov ali shazov, ki vam jih r'ja ino mol konzhá, tatjê iskoplejo ino vkrádejo; delajte si saklade v' nebésh. — Kjer je vash saklád, tam je tudi vashe serze.“ (Mat. 6, 19 — 21.) Krivizhni hišniki ste, zhe svojiga premoshenja v' dobro ne obernete; huda bo rajtenga enkrat tudi sa vas. „Sonze vrozhe perfije, govori sv. Jakop, ino travo posufhi, nje zvet odpade, ino nje lepa podoba mine; tako bo tudi bogatin v' svojih potih svénil.“ (Jak. 1, 11.) Delajte dobro sebi ino drugim, dokler vam vsigamogozhen gospód hišhovanje pusti; skerbite s' zhasnim sa vezhno, kaj bote enkrat nefli s' seboj, ino globoko si v' serze sapishite, kar nas sv. Avgustin uzhi: „Zhe hozhesh dober gospodár biti, daruj, kar obdershati ne moresh, de bosh sa to stotéro dobil; daj

zhafno premoshenje, de bosh vezhno sa to prijél.“

III.

Imeniten gospód je poslal svojiga hlapza po velikim, shirokim morji. Hud vihar ga je pa na lep otók ali okrajno v' sredi morja sanesil. Kakor se je desheli perblishal, mu vsi prebivavzi otozhani naproti pertezhejo, njega s' velikim veseljam sa svojiga kralja povsdignejo, mu svesto flushijo ino s' vsm pošreshejo, kar koli je njegovo serze pošhelélo. — To se ptujzu zhudno sdi; on ne vé, ali se mu fenja, ali je gotova resniza. — V' svojim dvomi modriga mosha poprafha, ali bo to njemu vselej takó ostalo?

Pameten prijatel njemu odgovori: „Deshela ta vfako leto od svojiga Stvarnika noviga kralja dobí. Veselo ga prebivavzi lprimejo, kakor so tebe sprijeli. Kakor hitro pa njegov zhaf dotezhe, ga isflezhejo, v' slab zholnizh denejo, ino ga v' drug pust kraj prepeljajo. Tam ni pokornih flushavnikov, ni dobrih prijatelov, tudi shivlenja ne; zhe si vsiga téga poprój ne perpravish, bosh konez vsel.“ — „Kaj, se je s' mojimi prédniki tudi tako sgodilo?“ on na dalej poprafha. „Ravno tako, moder mosh odgovori. Vedli so dobro, de njih kraljéstvo kratko je, pa so le dobre volje do slédne ure bili. Sadnizh so sdihovali, pa je preposno bilo.“

„Dober prijatel, on modrimu rezhe, povedal si mi, kaj me zhaka, oj tak povój mi she, kako si hozhem pomagati, de v' to nesrezho ne sajdem?“ — „Ne mudi se kralj, moder mosh pravi; pošli svoje sedajne podloshne v' svoj prihoden kraj, naj ga obdelujejo, ino tebi novo kraljéstvo perpravljajo, kjér bosh vékomaj srezhno shivel. Le sapovój; vse bojo radi storili.“ — To je on storil; ni bilo dné, de bi jih nekoliko poslal ne bil. Silno lepo deshelo so mu obdélali, ino lepo prebivalishe perpravili. — Prishla je njegova ura; prebivavzi ga popadejo, isflezhejo, v' zholnizh poloshijo, ino v' namenjen kraj odpeljajo. Alj on se téga vstrashil ni. Veselo mu naprejposlani prebivavzi is perpravleniga kraja naproti pertekó, ino ga v' njegovo

sfrezhno kraljéftvo peljajo, kateriga mu noben vezh vseti mogel ni.

Kdo je tisti ptujiz, sa kralja postavlen, kakor ti, o zhlovek! na semlji. Gol si prifhel, ino gol pojdesh is téga svetá. Tvoji podloshni, ki tebi tukaj le kratek zhaf flushijo, so posvetne rezhi, je zhafno premoshenje, kateriga v' svoji oblasti imásh. Kratkiga kraljvanja zhaf je tvoje zhafno shivljenje. Sdaj je zhaf s' posvetnimi rezhmi dobre déla dopernashati, jih v' vezhnost poshiljati; vse drugo bo hitro sgubleno. Prifhla bo ura, isflekli te bojo, ino v' voskim zholni is shtireh dil na uni svét sannesli. Blagor tebi, ako dobrih del prav veliko poshiljash, tebi tamkaj vezhno kraljéftvo perpravliat. — Sa to naf opominja Jesus, nar boljshi prijatel ino svetvavez nash: „Délajte si prijatle s' zhafnim blagam, de vas enkrat v' vezhne stanovalisha vsemejo.“ Amen.

XIII. Deveta nedélja po binkofhtih.

Od nefrezhe gréshnikov.

Jesus se nad Jerusalemskim mestam rasjoka.

Luk. 19, 41 — 47.

De je semlja folsna dolina, nam prizhajo vfakolne pergodbe. Tukaj slifhimo, de je hudo vreme vinske gore ino shitne polja saterlo; tamkaj nevfsmilen ogenj vesi in mésta poshgál; v' tém kraji nesnana bolésn zhudo ljudi pomorila; po drugot kuga zele zhrede domazhe shivine pogonobila; sdaj ene grosoviten sovrashnik preganja, druge huda lakota shifka; i. t. d. V' refnizi velike nefrezhe; alj vse to je na svéti le sméh, ako premiflimo, kolika nefrezha je gréh, nad katerim se je vfsmilen Jesus po denashnim sv. evangelji tako milo rasjokal.

I.

V. 41. Jesuf, sam boshji Sin, je prifhel ifkat, kar je bilo sgnbleniga, de bi grešnik ne bil savorshen, ampak isvelizhan. — Shé zele tri leta je ifkal, od Nazareta, maliga mesta, do velikiga Jerusalema, od eniga kraja deshele do drugiga, sapushene ovzhize Israelfkiga ljudstva. Sadnokrat se v' Jerusalem na pot podá, jemlje od svoje deshele flovó, ino se k' smerti perpravlja. Trume ljudi ga spremljajo, kér pod oljskoj goroj na pohlevni oflizi v' poglavitno mesto jesdi, ino njemu veselo hvalo pojó. Jesuf Jerusalemsko mesto vgleda, se mילו rasfolsi ino joka; nad pregréšnimi Jerusalemski shaluje, ki terdovratno v' strahni pregréhah tezhijo, ino se poboljšhati nozhejo. — Dober je Bog, perpravljjen gréšniku vsmilenje dati, ako le gréšnik vsmilenja ifhe. Zhe pa grešnik na boshjo milost terdovratno greši, mu tudi neskonzhno pravizhen Bog pomagati ne more.

V. 42. Velikokrat je she Jesuf popréj v' Jerusalemi uzhil, zhudeshe delal, ino Jerusalemsze v' boljšhi opominjal; pa ravno v' tém poglavitnim mesti je nar vezh svojih serditih sovrashnikov najdel. Alj kolikor hujšhi so oni njega zhertili, toliko vezh so se njemu vsmilili. „Oh, de bi faj sposnalo, ti nefrezhno mesto s' svojimi prebivavzi, faj té den (sadni zhaf), ki je tebi she k' tvojimu miru, k' tvoji frezhi odlozhen, se spokoríti, s' Bogam správití, ino mene sa svojiga odreshenika sposnati; alj tvoja terdovratna hudobija tebi sakriva, de isvelizhanja svojiga ne sposnash, pa tudi ne vidish, kaj shalostniga tebe zhaka!“ — Kako velika more biti hudoba pregrehe, de sam boshji Sin nad njoj gorke solse preлива; kako strahna shiba pa tudi gréšnika zhaka, kér se pregrešhen Jerusalem toliko Jesufu vsmili!

V. 43 — 44. „Kakor skerbna kokla svoje pifheta pod svoje peruti, takó sim jes tvoje prebivavze v' isvelizhanje svojiga kraljestva spravljjal, Jesuf na dalej govori, ino solse se njemu po lizi vdírajó; alj tvoji terdovratni prebivavzi me ne vbogajo. Poglej, kér niste vsmilenja hotli, pride zhes vaf saflushena boshja praviza. Prifhli bojo sovrashniki pod tvoje vrata, bojo tebe oklénili kakor s' oklepam, de se

geniti moglo ne bošh. Oblegli te bojo kakor divja sverina, od vseh krajov stiskali, in po divjastko na tebe planili, rasbili tvoje verlo sidovje, pomorili tvoje prebivavze, ino to silno salo mesto tako rasdjali, do kamen na kameni ostal ne bo. Bog te bo savergel, kër ti mene samezhnješh, ino ne porajtašh dragiga zhaša, o katerim te sdaj obišhem, de bi te svelizhal.“ — To je nekoliko dni pred svojoj smertjo Jesuf s' shálostnim serzam napovedal, ino sedem ino trideset lét po tém se je tako na tenko vse dopolnilo, de ni kamena stariga Jerusalema na kameni vezh. Strašna prizha je nam to, kako ojštro vezhni Bog pregrešhne mesta in terdovratne ljudstva strahuje.

V. 45. Jesuf pa ni le zhres gréshnike toshoval, ampak s' dobrim ino hudim jih je svaril. Shel je na ravnošt skos mesto v' lep boshji tempel, najdel je v' lopi ali veshi pred tempelnam (kjer so neverniki Boga molili) veliko sejmarjov, ki so sa nespodoben dohizhek kupovali ino prodájali, boshji hišhi pa veliko nezhášt napravljali. Sa flushbo bushjo se pravizhno rasferdi, pohère breme shtrikov, splete tepeshuizo, ino isshene sanizhovavze hišhe boshje zhres prag. — Vse je po konzuzi, ino ga strahoma gleda; Jesuf jim pa ojštro rezhe: „Bog je po preroku Isaiu govoril, kakor sapísano bèrete: Moja hišha je hišha molitve; vi pa déláte, kakor bi jama rasbójnikov bila, kër v' njej galjáte, se prepírate ino trušnite, de vbogi ptujzi, sa katere je té kraj odlozhen, Bogu flushiti ne morejo.“ (Is. 56, 5. 6.) — Po tem je v' tempel shel, ino je sadne dni pred smertjo ljudi uzhil, Boga prav sposnati, sapuštiti grešhna shivlenje, ino odverniti shibe boshje pravize, ki nespakorjenih gréshnikov zhákajo. — Toliko vsmilenje, toliko sferb je imel Jesuf sa gréshnike, jih preaberniti ino svelizhati. O naj bi tudi gréshniki vsi svoje ozhi odperli: terdovratni gréshniki, ki na Boga ne porájtajo, svoje dushe posábi-jo, se nebéf ne veselijo, pa tudi pekla ne bojijo; naj bi vidili, kaj strashniga jim njih rasujsdano shivlenje napravlja! Naj bi se sazheli tudi oni s' Jesufam milo jokati, dokler jim she prijasno souze milosti boshje sije; sakaj na svéti nar vezhi nefrezha je gréh.

II.

Semlja s' bodezhim terujam nastlana, tolikokrat s' gorkimi solumi polita, bila bi siven vert svetiga raja, zhe bi med nami pregréhe ne bilo; alj gréh je vse nefrezhe sazhetek ino vsiga hudiga isvirk. — Prelepo rástejo roshe na polji, veselo pòjejo ptize pod nebam; bres vse shalosti shivijo vse stvari na semlji, katere greha ne posnajo. — Srezhno je shivel tudi prvi zhlovek v' posémeljškim raji, dokler ni s' prvim greham svoje frezhe skalil. Srezhno s'he tudi sdaj nedolshno dete shivi, dokler se njegovo serze s' greham ne sosnani. Kakor hitro pa sapeljiva pregréha mlado serze omami, mu tudi shlahen zvet veselja ino frezhe vmori. — O de bi hotli vender to refnizo prav shivo sposnati, ino se pregréhe, svoje nar vezhi nefrezhe, varvati!

1. Gréshnik! ti si save rgel nedolshno veselje svojih mladih dni, ino v' rasujsdanim shivlenji dobre volje ishesh; o povéj mi vender, ali si kaj stanovitniga veselja najdel? — Veselja malo, bridkosti pa veliko. Sakopal si lep poduk, ki si ga v' svoji mladosti prijél, ino si svojo glavo s' posvetnimi smotnjavami napolnil; — hudi dvómi ali zvizbli tebi pogosto nepokoj délajo, kakor popótniku, kateri je pravo pot sgubil, ino se ne vé po kateri podati. — Vgánil si pravo luzh boshjiga rasvetlenja, ino pershgál sebi goljufno luzh posvetne modrošti, katera tebi v' fredi teme vgánila bó. — Poglej, tako ti skos pregreshno shivljenje svojo pamet omotish, ino si zhloveku podoben, ki studenz zhishte, sdrave vode sapusti, ino hodi kalne mlake pit. (Jer. 2, 13.)

2. Gréshnik! ti si hotel sam svoj biti, si nepokoru Bogu ino njegovim svetim sapóvedam; rezi, ali si sdaj v' svojih grehah bolj prost (fraj), ali se tebi sdaj bolshi godi? — Dal si ujsdo svojimu hudimu poshelenju, ktero te goni is gréha v' gréh; sdaj v' shelesji hude navade tezhish, ino si is tajiste vezh pomagati ne samoresh. Slushavnik boshji nisi hotel biti, sdaj si hlapez budizhov postál. Svoje dobre vesti nisi poslúshati hotel, fushen pregréhe biti te pa ni fram? Posvetni prevsetnik! ki si svoje serze na

zhašno blago pervésal, katero ljubísh, bolj ko svojiga Boga; povéj, kak dobizhek bošh imel per njem? — Zhašno s-hranujesh, vezhno sapravljash; sa prah in pepél nebeshko veselje prodajash; prishla bo ura, ino kaj bošh s' seboj v' dolgo vezhnost vsel? — Ali nisi bolj vboshen krivizhen bogatin v' sredi svojiga premoshenja, kakor si bil, kedar so tebe v' plenizah od kersta pernešli? Posvetno bogastvo bres dobrih del, so pleve bres sernja. — Sapravliv dobrovoljz! ki svoje veselje v' pregreshnim djanji íshesh, ino letash od sladnosti v' íladnost, kakor polétni metulji po roshah; obstój nam reznizo, ali najdesh, zhésh íshesh? O kako sapeliva je tvoja srezha! Tvoja sapravlivost je tebi premoshenje vsela, ino vboshtvo dala; tvoja rasujsdanost je tebi sdravje v' bolésh premenila, ino shivljenje perkrájshala; huda vést pézhe tebe od snotraj, ino nadloge te od svunaj stískajo. „Védi ino vidi, kako hudo ino grenko je sa tebe, de si sapustil gospoda svojiga Boga. — Greshnik sghubísh ísveltzhanje, sa katero si vstvarjen, ino najdesh revshino, sa katero nisi vstvarjen.“ (Sv. Avgústín.) — Tako, gréshnik! veter léjesh, ino hudo vreme shénjesh. — Vse to so shibe, ki si jih sam napléta; alj sho hujshi gréshnika shibe zhakajo, katere mu bo praviza boshja spletla, ako zhaš milosti boshje samudi.

3. Dober Bog gréshnikam rad dolgo persanasha, de bi jim zhasa dal, se spokoriti ino pobóljshati; pogosto jih s' zháshimi nadlógami k' pobóljshanju opominja. On poshle poshréshnikam ino pijanzam flabe létine, vjime ino druge nefrezhe, de bi jih kershanske tréshnosti pervadil. Bog tepe nezhistnike pogosto s' hudój boléshnoj, de bi njih rasbersdano shivljenje pokrózhal. Bog ponishuje prevsetne ljudstva s' strashnoj vojskój, de bi ljudém íhtimane glave poterl. Bog obíshne krivizhne lakomnike s' hudój bolesnoj, de bi jim preminózhost vliga posvetniga pokasal. Vse te nadloge so szer ojshtre shibe boshje; pa vender so le dobrote njegove nekonzhne milosti, s' katerimi gréshnike k' sebi vabi, jih pobóljshati ino ísveltzhati. — Blagor mu, ki shibo svojiga Ozheta kushne, ino se poverne k' njemu nasaj. Kakor vsmilen ozhe svojiga sghubleniga sina, takó objéme spokorjeniga gréshnika ne-

skonzhno vsmilen Bog. — Alj strashen je konez nospokorjenca.

4. Neskonzhno vsmilen Bog dolgo odlaga, pa gotovo sadéne, kedar se njemu sadošti sdí. On daja gréshnikam svoje dobrôte, ino jim poshilja tudi nadloge; — zhe pa svojih pregréshnih potov ne sapustijo, jih terdovratnosti prepusti; ino to je njihov nar bolj shalosten ino nefrezhen stan, nad katerim se je rasjokal vsmileni Jesuf. — Kakor je vse na semlji tiho ino per miri, kedar se huda ura perblishuje, le od dalezh hudo vreme buzhí, takó se blisba terdovratnimu gréshniku na tihim grosovitno pokonzhanje. Ko bi trénil, ga sgrabi makhovanje boshje jése in pokonzhá bres vliga vsmilenja, kakor vihar droben prah is zeste pomete. „Smert gréshnikov je nar hujshi, ino kateri pravizhniga sovráshijo, se boje pogubili.“ (Pl. 33, 22.) „Na proti jim bom prishel, govori pravizhen Bog, kakor medvedovka, kedar so ji mladizhi vseti; rastergal bom jih oferzhje, ino jih kakor lev posherl.“ (Os. 13, 8.) — Taka se godi s' terdovratnimi narodi, s' pregréshnimi mestami, kakor s' vsakim nespokorjenim zhlovekam, ki samudi isvoljen zhaf vsmilenja boshjiga.

III.

Gréshna dusha, ki tegá ne verjamesth, ino na milost boshjo gréshisth, ogledaj se na nefrezhno Jerusalemsko mesto, ino premisli, kaj se godi! — Milo se Jesuf nad Jerusalemzi joka, ino jim prerokuje shalosten konz; nevsmileno pa terdovratni Judje na Pilatushovim dvori vpljejo: „Njegova kri naj pride zhres naf ino nafhe otroke.“ Kar so v' svoji terdovratnosti klizali, strashno se jim je vse dopolnilo! — Prishli so Rimzi kakor ferditi levi nad Jude; zela deshela je v' kratkim nevsmilenim sovrashnikam v' rokah. Ravne o velikonozhnih prasnikih, kedar se je po Jerusalemi vse ljudi terlo, ki so v' tempel prishli, je Titus, vajvoda Rimске vojske, mesto oblegel, ino ga v' tréh dnéh tako ogradil, de shiva dusha is nja ne more. — Shívesha pomankuje, strashna lakota vstaja. Sa stare podplate ino remenje so se pipali; flamo ino seno so

ljudjé jedli. — Mlada shena, shlahniga rodu, ni
 vezh gléshkala, kakor malo dete, ki ji je na suhlih
 persah medlelo. V' prevelikim obupi svoje lastnò
 dete sakole, ino eno plat spezhe. Gladni morivzi
 pezhenko ovohajo, hitro v' hisho perderó, ino jo
 hozhejo vmoriti, ako jim ovohane jéje ne dá. „Jes
 sim vam dober del perhranila!“ jim serdito rezhe,
 ino Judovskim tolovajam pol kerváviga otroka po-
 dá; oni pa od prevelike grose sbeshijo. Druge
 matere svoje otroke zhres visoko sidovje sovrashni-
 kam na sulize mezhejo, de bi shivi sovrashnikam
 v' roke ne padli, ino takó se je dopolnilo, kar je
 vsmilen Jesus na svojim mertvashkim poti Jerusa-
 lémkim shenam govoril: „Hzhére Jerusalemske!
 nikár ne jókajte nad menój, ampak jókajte same
 nad sebjó, ino nad svojimi otrozi! Sakaj glejte,
 prídejo dnevi, ob katerih porekó: „Srezhne so ne-
 rodovitne, ino telefa, ktére niso rodile, ino perfi,
 ktére niso dojile.“ (Luk. 23, 28, 29.) — Kakor máhe
 so ljudjé od gladu po mesti pádali; samo per enih
 vratah so v' pol tretjim mesenzi nad petnájst tav-
 shent merlizhov isnosili, ki so lakote vmerli. Okolj
 mesta je na en dan po pet sto Judov na krishih
 viselo, ino sadnizh lefa pomankuje, de bi jih Rimzi
 kríshali. Ednájst sto tavshent Judov je bilo pokon-
 zhanih, per enkrat sto tavshent, kakor neumna shi-
 vina, v' fushnost predanih, ali pa divji sverini sa
 kratek zhaf pometanih ino od nje rasterganih. Kar
 je pa she terdovratnih Judov saostalo, se klátijo
 bres domazhije, kakor sgublene ovze bres svojiga
 pastirja po sveti. — Ni bilo mesta od sazhetka sveta
 tako strashno konzhaniga, pa tudi ne ljudstva toliko
 hudobniga! Pokonzhán je lep ino imeniten Jerusa-
 lem, rasdján velizhaften tempel; njegova grobla
 vsm gréshnikam strashno resnizo osnanuje: „Ako
 se ne bote spokorili, bote vsi ravno tako pokon-
 zhani.“ (Luk. 13, 5.) Amen.

XIV. Deseta nedelja po binkoštih.

Od napuha.

*Evangelj od fariseja ino zolnarja v' tempelni.
Luk. 18, 9 — 14.*

Prasen klaf se rad povsdiguje, v' katerim vrédniga sernja ni: ravno takó tudi zhlovek, ki malo veljá, svojo glavo visoko nosi. Alj napuh zhloveka gerdo goljfé; njemu pred Bogam v'lo vrednost vseme, ino milosti boshji vrata sapre. Le prava ponishnost zhloveškimu saflushenju resnizhno vrednost daja, ino zhloveka Bogu ino ljudém prijétniga stori; kar nam Jesus v' denashni evangeljski priliki prav lepo ino ozhitno pokashe.

I.

V. 9. Navaden pregovor pravi, de samosvoja hvala slabo sloví; ino to je gotova resniza. Le tisti sami sebe hvalijo, katerih drugi pametni ljudjé hvaliti ne morejo; sa to na sanizhvanje blishniga svojo hvalo stavijo, ino veliko sami v' sebe saupajo. „Kdor pa sam sebe povishuje, bo ponishan, kakor tisti hinavski ljudjé, kateri so se vprizho Jesusa povekshovali, de so pravizhni, ino ne kakor drugi gréshniki; katerim je na to perpodobo od prevsetniga fariseja ino ponishniga zolnarja povedal.

V. 10. V'faka pregreha se loshej posvariti dá, kakor napuh ino prevsetnost; ona je previfoka, de bi jo sveti nauki dosegli. Tudi Jesus napúhneshov ni o'jstro prijél, kar bi jih bilo rasshalilo; le shivo ogledalo jim je pred ozhí postavil, de so se v' tajistim prav zhisto ogledali, kaki de so. „Zhujte, je prevsetnim farisejam djal, kaj se je godilo! Shla sta zhloveka dva v' Jerusalemski tempel, Bogu svojo flushbo oprávljat. Pervi je bil farisej, eden is med tistih, katero sa nar svetejsi ino pravizhni-

shi ljudi imate; drugi pa sanizhván zolnar, katere sa nar vezhi greshnike shtéjete.“ — Judje so Rimskiga zesarja, vso deshelfko gosposko, posebno pa zolnarje zherbili, kér niso hotli Rimskimu zesarju podloshni biti, ne dazje plazhovati, ako je ravno boshja volja bila. — Ravno tako tudi veliko kristjanov med nami dela: deshelfko gosposko sovrashijo, de sami ne vejo sakaj, ino jo hudizhu isdájajo, ako je ravno Jesus to prepovedal, ino nam pokasal, vishi oblasti pokornim biti. Alj Bog ne sodi po zhloveshkih spazhenih mislih, ino bo morebiti ravno tistimu, kateriga ti sakolnesh, v' nebeshkim kraljestvi tvoj sedesh dal, tebe pa savergel; kakor se je fariseju sgodila, ki je v' tempelni s' zolnarjam molil.

V. 11. Oshaben farisej v' hishi boshji svojo glavo povsdigne, se vstopi na visok kraj, de bi ga vsi ljudjé gledali, ino sazhe sam sebe hvaliti, rekózh: „Gospód! lepo te sahvalim, de sim boljshi ko drugi ljudjé. Drugi so vbijavzi ali rasbojniki, goljufi ino krivizhniki, nezhistniki ino preshestniki, kakor je ravno té zolnar sa menój takih eden. Jes, hvala Bogu! je she dalej govoril, vfiga téga nisim storil; dobrih dél pa vezh opravi, ko sim dolshen. Dvakrat v' téden, alj na nedeljo, se postim, defetino odrajtujem na tenko, zelo od kumne ino janesha; zhe ravno po postavi téga dolshen nisim, vender sam, ker drugi premalo dajejo.“ — Komu ismed naf bi na take besede ne merselo? To ni bila molitev, ampak sanizhovanje blishniga, ino rasshalenje boshje. Bogu svoje dobre dela pravi, kakor bi Bog vfigavedózh ne bil. Namesto, de bi profil, naj ga Bog pregréhe obvarje, le blishniga sodi, kakor bi tako popolnoma bil, de bi njemu gnade boshje vezh potreba ne bilo. Namesto Boga sahvaliti, je le sam sebe hvalil ino se pravizhniga delal, alj: „Ni tajisti, kateri sebe hvali, poterjen, ampak kateriga Bog hvali.“ (II. Kor. 10, 18.)

V. 13. Ponishen zolnar svojo pregréshnost sposná, ino jo shivo obzhuti. Sveta grosa ga obide v' boshjim tempelni, od dalezh lepo ponishno poklekne, si ne upa v' nebo pogledati k' svojimu sodniku, kateriga je rasshalil. Ni sebe po drugih gréshnikih méril ino isgovarjal, rekozh: „Saj nisim

sam tak; saj je sbe vezh slabših od mene; i. t. d.“ Na svoje gréshne perfi je terkal, v' snamenje, de je shtrafenge vreden, ino je isdihoval: „Gospód, bodi mi gresniku milostliv!“

V. 14. Komu ne dopade gréshniga zolnarja ponishna molitev? Obljubim, de li mu tudi mi radi odpuštili; koliko vezh neskonzhno vsmlen Bog, sakaj: „Molitev ponishniga oblake predere (Sir. 35, 21.), potertiga ino ponishniga serza Bog ne sanizhuje. (Pf. 50, 19.) Sa to tudi Jesuf pravi: „Zolnar je savolj svojiga ponishanja per Bogu vsmlenje najdel, je odpušhanje svojih grehov sadobil, ino se je opravizhen povernil na svoj dom; napuhnjen sarisej je pa savolj svoje oshábnosti vrednost vsih svojih dél napravil, se Bogu saménil, ino vezhi gresnik is tempelna sbel, kakor je prishel, sakaj: „Bog napuhnjeniga sanizhuje, ino le ponishniga povishuje.“ — „Tako se Bog napuhnesham vstavlja, ponishnim pa svojo gnado deli.“ (I. Pet. 55.) „Tak napuh is angelov hudizhe naredi, ponishnost pa ljudi angelam podobne stori.“ (Sv. Avgulhtiu.)

II.

Kristjani! tudi nam je sapustil Jesuf to lepo priliko ali pergliho sa ogledalo, naj bi se v' njej zhisto ogledovali, ino sami sebe prav sponali, de smo gréshniki, vsmlenja boshjiga potrebni.

1. Mi vidimo oshábniga sariseja nespodobno v' tempel iti, ino pred shivim Bogam bres vsiga sposhtovanja stati; — med nami je pa veliko kristjanov, ki, vsi mlazhni sa boshjo zhast, rajshi pred vratami postájajo, ino okoli zérkve postópajo; ino zhe ravno v' zérkvo stopijo, sbe pridno ne perklónijo se. Po ljudéh svoje nesramne ozhi pásejo, po drugim spolu glédajo, se pogovarjajo ino smejiyo, hisho molitve v' hisho kratkozhasa obernejo. Taki so hujshi od sariseja, kér se védejo ali sadershijo, kakor bi jih bilo svete vére ino svojiga Boga fram. Alj Jesuf bo take napuhneshe ponishal, ki govori: „Kdor bo mene pred ljudmi satajil, ga bom tudi jes satajil pred svojim Ozhetam, ki je v' nebesih.“ (Mat. 10, 33.)

2. Mi slíshimo napuhnjeniga fariseja, kako se svojih dobrih dél hvali, ino jih Bogu na perste shteje. Dan denashen se napuhneshi nimajo kaj takiga hvaliti, alj ravno sa to se pa s' svojimi hudobijami hvalijo, ino ishejo v' pregréshnim sadershanji svoje prasne zhasfi. — Napuhnjen farisej se je hvalil, de ni rasbojnik; koliko sedajnih mladenzhov se pa le neumno s' svojim rasbojam hvali, ino shtimá, de se per tepenji nobenimu premagati ne dá. Kré-gajo se, lafajo ino toshujejo is goliga napuba, ki jih podpihuje, en zhres drugiga povsdigvati se, naj bo she po pravizi ali po krivizi. — Farisej se je hvalil, de krivizhen zhlovek ni; kristjanov se pa najde, katere prav v' ferze veseli, zhe jim kaka kriviza ali goljfiya po frezhi iside. Kolikokrat jih ne slíshimo prevsetno barati: „Kaj pa imash od svoje pravizhnosti? kaj tebi tvoja poshtenost pomaga?“ — Farisej se je shtimal, de ni nezhistnik, ne préshestnik; — skrivali so se tudi med nami svoje dni vsi nesramni nezhistniki; v' sedajnih zhasih se svoje gerdobe ne framújejo vezh, temuzh se hvalijo, koliko nedólshnosti so sapeljali, ino kako nesramno shivijo. — Farisej je djal, de se dvakrat v' tédni posti, zhe ravno toliko dolshen ni; — v' nashih dnéh pa malopridni kristjani mislijo kaj vezh veljati, ako ob petkih ino drugih terdno sapovédanih postih mefo jedó. — Farisej se je povsdigoval, de od vsiga, kar gléshita, desetino daja; — alj niso kmetje med nami, ki se shtimajo, kedar desetnika prav ogoljfajo, ino se prevsetno posmehujejo, rekozh: Kdor pred desetinoj skriva, ali gosposko goljfa, le zhres ednajsto sapoved greshi, ki nobene ni.“ — Alj gospód bo njih svete (rate) poterl, ino savergel misli takih ljudi. (Pf. 32, 10.) On, ki je rekel: „Ne kradi!“ je tudi she v' starim tashamenti vkasal: „Nikar ne odlagaj desetine dajati!“ (II. Mojs. 22, 29.) sakaj: „Kar ne sheli(h, de bi drugi tebi storili, tudi ne stori ti njim.“ (Mat. 7, 12.) S' kakoj méroj vi mérite, vam bo tudi Bog povrazhoval, kakor sv. Avgustin uzhi: „Ismed dvojiga si eno isvolji, ali odrajtúj deséti dél, kakor ti Bog sapové, ino on bo

tebi devét délov puštil; zhe pa dešetine dajal ne bošh, bo tebi devét délov perkratil, ino komaj dešetiga dal.“ — Saštojn se ti isgovarjash: Saj sim jes perdélal, ino zhe skrivam, saj svoje skrivjem. „Kaj pak imash, kar bi ne bil prijél? Zhe si pa prijél, kaj se hvalish, kakor de bi ne bil prijél?“ (I. Kor. 4, 7.) — Kolik strah bo tebi na sadno uro tvoja krivizhna hvala délala, kedar storjene krivize poverniti vezh samogel ne bošh, ino bošh svedil, de je tak krivizhnik od Boga savershen, ino od poglavarjov svete zérkve v' pano djan. (Od papешa Miklavsha II. v' leti 1059, ino od Aleksandra II. v' leti 1063.) — Ino s' takimi hudobijami se ljudjé hvalijo, ino se ne bojijo bošhe samére, dokler se je farisej Bogu sameril, kér se je hvalil s' dobrimi rezhmi? „Alj se najde vezhi napuh ino nehvaléshnost, kakor se tištimu vštávljati, ki nam je shivlenje dal, ino sapovedi tištiga sanizhovati, ki pokorshino s' vezhnimi dobrotami povrazhuje?“ (Sv. Hironim.) Ako je enkrat greh, sam sebe hvaliti is napuha v' pravizhnih rezhéh, tak je stokrat vezhi greh, se s' svojimi krivizami povsdigovati. Taka hvala zhloveka hudizhu podobniga stori.

3. Zhe majhno shtevilo svojih dobrih dél na eno stran pravizhne vage (tehtnize) položimo, na drugo plat pa butaro svojih grehov dénemo: gotovo se ne bomo s' farisejam hvalili, temuzh s' ponishnim zolnarjam porezhemo: „O gospód, bodi nam gréshnikam všmilen!“ — Ne rezhem sfer, de bi vsi ozhitni gréshniki bili, alj vender oprasham: Kdo je med nami bres greha? — Várjemo se, po navadi koga drugiga naglo všmertiti; alj sebi ino drugim škos jeso, nesméro per jedi ino pijazhi shivlenje krájshati, na to ne porájtamo. Veliko kristjanov se šhe framuje, v' ozhitni neframnosti shiveti ino préshestvati; alj svoje serze pa le s' nezhistimi mislimi pasejo, s' nespodobnim govorjenjam ino sadershanjam bres pomislika šebe ino druge hújshajo. Ljudjé se vezh del várjejo, ozhitno krašti ino goljšati; alj blishniga oprávljati ino drugim pošhtenje jemati, jih ni strah. Veliko jih je, ki radi molijo ino vbógajme dajejo; zhe ravno sami sebe ne hvalijo, svojo hvalo vender radi poslušhajo, ino so shalostni, zhe se jim hvala

ne dá. Vsi taki polplatni kristijani so svoje plazhilo she prijéli. Mnogo ljudi se boji, drugih ljudi sanizhovati, ter sposnajo, de smo vsi gréshniki; is napuhnjeniga ferza pa vender zhres nje toshujejo, ino jih hudo sodijo. Tako smo vsi gréshniki, kar naf pod sonzam shivi; ino zhe rezhemo, de nima-mo greha, sami sebe goljsamo, ino resnize ni per-naf. (I. Jan. 1, 8.) Zhe sami sebe hvalimo, je na-sha hvala prasna, pregréshna, sakaj: „Zhe kdo sam od sebe misli, de je kaj, kér nizh ni, sam sebe sapelja.“ (Gal. 6, 3)

III.

Kedar na polji shito lepo dosori, takrat se shlahno klasje od slabiga vidno raslozhi. Romeno klasje se shibi od teshoj sreliga sernja; prasno, zherno snétje po konzuh stoji, kér v' sebi nizh prida nima. — Pridejo shenize, lepo polno klasje poshénjejo ino s-hranejo; prasno, shkodljivo snétje pa popiplejo, v' ogenj vershejo ino foshgejo. — Ravno taka se bo tudi s' nami godila. Boshji angeli vse ponishne dushe v' nebeshko veselje ponefó; nespokorjeni napuhnesbi bojo med prevsetnimi angeli (hudizhi) v' pekli vezhno terpéli. — O bódimo ponishni, bratje in sestre moje! ponishni v' mislih, v' besedah ino v' djanji; faj smo le prah in pepél. Kaj se hozhe perst ino pepél napihovati? Le mala iskriža je vsa nasha pamet ino modróst, ino she ta je boshji dar, kakor vse, kar imamo. Napuh je ozhe vse nefrezhe, ponishnost pa mati vsiga isvelizhanja. Kdor sam sebe povishuje, bo ponishan; kdor sam sebe ponishuje, bo povishan. Amen.

XV. Enajsta nedelja po binkošnih.

Od pozhutkov zhlovéshkiga trupla.

Jesuf osdravi gluhiga ino mutaštiga zhloveka.
Mark. 7, 31—37.

Kako salo ino veselo bi na svéti bilo, de bi greha ne b'lo. Vřaka stvar velizhařtvo Vřigamogozhniga povishuje, ino lépsša boshje stvarjenje; le greřni zhlovek njegovo lepoto kasi, svoji duřhi veliko bridkořti, truplu pa mnogo nadlóg naprávlja. — Zhloveřhka roda nefreřzniga greha reřhit, revnim ljudém na duřhi ino trupli pomagat, je priřhel Jesuf is svetih nebéř, ino si je vse persadél. Od meřta do meřta po zeli svoji desheli je hodil, se je tudi v' blishnje řranske kraje podál, je osdrávljal gréřnikov duřhne boléřni hudih smot řkos svoje řvete nauke, je osdrávljal bolnike teleřnih tesháv řkos svoje boshje zhudeshe: kar nam tudi nasózhen řv. evangelj pokashe.

I.

V. 31. Po svojih isvelizhanřkih hojah je bil Jesuf řvim pomagati perpravljén, ki řo ga sa pomózħ profili. On se ni ognil revne bajtize (male hiřhe) v' tihi řamoti, ne imenitnih ino mogozhnih méřt; povřod je potrebnim ino vrednim svoje dobrote delil. — Is domazhe deshele je nekoliko řofedne kraje bliso imenitniga ajdovřkiga meřta Tira obiškal ino je vřlišhal Kananizhanko, řkerbno mater, ki je sa svojo hzhér profila, de řo reřhi hudiga duha. Sopet po svojim poti na Galilejsko gré, ino pride v' salo okoljze, v' kateri je deřet méřt bliso morja Genezaret řtalo, kjér se je nar rajřhi Jesuf mudil.

V. 32. Dobri ljudjé perpeljajo k' njemu gluhaka, ki, od materniga teleřa gluh, govoriti ni mogel, ino Jesufa prořijo, naj tudi na njega svoje

vfigamogozhne roke poloshi, ino njemu pomaga. — Velik sirotej je bil gluh ino mutašt zhlovek, lepo pa tudi vsmileno ferze ljudi, kateri niso révesha sa sijaka imeli, kakor je noroglavzov v' sedajnih zhasih gerda navada. Polni saupanja se v' Jesufa obernejo, de mu on pomagaj, kar fami ne samorejo. — Najte tudi naf storiti takó; sakaj lepo je, pomagati blishnimu s' svojim lastnim premoshenjam, alj she lepshi, ga drugim perporozhiti, ako fami ne premoremo.

V. 33 — 35. Jesuf dobrih ferz pravizhne proshnje rad vslifhi. Bres vfiga odloga glubiga siromaka prime, ino ga is shumezhe mnoshize ljudi nekoliko v' stran peljá; sakaj v' posvetnim hrupi ino v' veliki stiski se boshjiga malokaj sgodi, le v' sveti tibi samoti se kashejo zhuda boshjih del. — Sama beseda Jesufova bi bila sadošti reveshu, slifhati in govoriti; alj gluhimu pokasat', kaj bo s' njim storil, ino terdno upanje v' njemu obudit', vtekne svoje perste v' njegove ushesa, plune ino se s' svojimi slinami negoviga jesika dotekne, pogleda v' nebefa, k' svojinu Ozhetu isdihne, ino isrezhe po hebrajsko: „Efeta!“ to je po slovensko: odpri se; ino kakor bi trenil, je zhlovek tenko slifhal, ino gladko govoriti sazhel. — Velika je bila frezha osdravleniga siromaka, veliko pa tudi veselje dobrih ljudi.

V. 36 — 37. Jesuf ni svoje hvale ifkal, sa to je prepovedal ljudem, zhudesha drugim praviti, de bi prevelikiga trufha ne delali; alj ravno sa to she njemu vezhi hvalo sheno, rekózh: „Vse je prav storil; dal je gluhim slifcati, ino mutastim govoriti.“ — Tudi nam je dal, de slifhimo, ino lahko govorimo; o de bi tudi mi vse prav storili s' svojimi pozhutki, ki jih je nam v' isvelizhanje dal!

II.

Kedar so naf od materniga telefa nafhi botri k' svetimu kerstu pernessli, so se tudi namestnik boshji v' imeni Jesufa nafhih ushel doteknili, v' spomin, naj bi se one k' poslusljanju boshjiga nauka odperle; so tudi isrekli Jesufa vfigamogozhno besedo: Odpri se! ino ne le samo ushesa, ampak vsih pet

pozhutkov se nam je sploh vsim odperlo. Vfiga-
mogozhen stvarnik nam je dal glédati, slíshati, go-
voriti, dúhati ino okúshati, ter je vse prav nare-
dil; poglejmo, ali pa tudi mi s' temi darmi prav
ravnamo?

1. Pervi dar dobrotliviga stvarnika na trupli je
našhe oko; ono pod zhelam svoj velizhaften se-
desh ima, ino je kralj vsih drugih pozhutkov. Kdo
samore dobrote preshteti, ki nam jih daja
svetel ino zhist pogled sdravih ozhi? — S' njimi
sposnamo svojo ljubo mater — ozheta — snanze
ino prijatele; — ogledújemo lepoto semlje ino ve-
lizhaftvo stvarjenja. V' neismerne shirjave nebéf se
povsdigújejo našhe ozhi, in vabijo dusho navíshave,
stvarniku vezhno hvalo prepévat', rekózh: „Pridi,
in vidi déla gospodove, kolike zhudeshe je on na-
redil.“ (Pf. 65, 9.) — Koliko nevarnosti odvernemo
lehko na dushi ino na trupli s' svojimi ozhmi, de
naš ne sadénejo; pred koliko hudim ovarjemo blish-
niga, ino mu s' enim samim pogledam dobriga
storimo! Jesuf je ozhitno gresfnizo milo pogledal,
jo je spreobernal, ino njeno shalost v' veselje pre-
menil; — Petra na dvoru, de se je rasjokal, ino
svoj greh omil; — rashójujnika na krishu, ino frezhno
je vmerl. — Le en oister pogled hishniga ozheta
neframne jesike saveshe, ino nespodobno sader-
shanje pokrózha; ljubesniva mati otroke le pogleda,
ino dobri otrozi vbógajo; — serdit pogléd framoshlive
devize sapelivza splasbi ino odpodi. Poshteno oko
je dushniga shivlenja isvirk.

Kolika nefrezha je pa sa zhloveka, kate-
riga ozhi sapustijo, de ne vidi sonza po dné, ne
bele lune po nozhi; shalostna nozh je zelo njegovo
shivljenje. Pa vender boljshi, de zhlovek nikoli ne
pregleda, kakor de s' svojimi ozhmi hudobno ravna.
Slepéz ne bo nebeskkih vrat sgresnil, ako pra-
vizhno shivi; vezhna luzh mu bo svetila: gresfnik
s' pregresfnimi ozhmi pa v' vezhne teme sajde. Ka-
kor strela s' svojim bliskam, kar sadéne, omoti ali
zelo vmori, tako tudi dela hudobno oko: ono je
vir vezhne smerti. — Sihem Dino nespodobno po-
gleda, jo sapeljá, more vmreti, ino strasfno kervi
se prelije. (I. Mojs. 34.) — David sheno Betsabo
nevarno pogleda, hitro je presheftváv z, ino zhlo-

vekomór. (II. Kralj. 11.) — Le en sam nespodoben pogled deklizhu devištvu vmorí, — mladenzhu nedólshno serze prebòde, ki teshko kdaj vezh saznelilo bo; — spravi sive lafe ob pamet, vsemezhlöveku dušhen mir, poshtenje, in tudi shivljenje. „Ako je hudobno tvoje oko, bo temno zelo tvoje telo.“ (Mat. 6, 23.)

Satorej, ljuba nedolshnost! skerbno varji svoje ozhi, de nezhémernosti vidile ne bojo; (Pl. 118, 37.) ne gisdaftiga oblazhila, ne goljufniga blaga, ne sapel viga djanja, ne nefrámniga drugiga spola. „Naredi s' Jobam (Job 31, 1.) saveso s' svojimi ozhmí, de jih ne skalísh, ino svojiga serza s' njimi ne pohujshah.“ — „Svet'lo tvojiga telefa je tvoje oko. Ako je sdravo tvoje oko, bo tudi svetlo zelo tvoje telo.“ (Mat. 6, 22.) — „Ako pa tebe tvoje desno oko pohujsha, de se v' kaki nevarnosti snajdesh, isdèri, ino od sebe versi ga;“ (Mat. 5, 30.) to se saftopi: raji vse sapuſti, ino béshi; sakaj boljshi je, vse zhafno veselje sapuſtiti, ino enkrat vezhno luzh glédati, kakor pogublenim biti. „Kdor sapira svoje ozhi, de nizh hudiga ne vidi, on bo visoko prebival, ino njegove ozhi bojo glédale kralja v' njegovi lepoti.“ (Is. 33, 15 — 18.)

2. Drugi zhudu dar vsfigamogozhniga stvarnika je nah sgovoren jesik; s' katerim svoje misli ino shelje drugim osnanimo, potóshimo svojo snotrajno suatost, ino veselje svojim prijatlam povémo. Le shalostna jezha bi bilo nafhe shivljenje bres govorenja. — Nah jesik je ozhe zhafne ino vezhne frezhe, ako ga prav obrázhamo. Jesik nevedne poduzhi — rasveseli shalostne — flabe poterdi — vbogim pomaga; zele narode en sam jesik frezhne stori. — Sv. Peter na binkofhtno nedéljo pervokrat sapredigje, ino tri tavshent Judov se dá kerštiti. Serdito ljudstvo v' Konſhtantinopoli bozhe nefrezhniga odstávleniga oblaſtnika Evtropija posilim vmoriti: sv. Krisostom njemu s' svojoj besedo shivljenje refhi, ino ljudstvo pregovori, de per zefarju vsmilenje nefrezhniku sprofi. — Tako uzhenika moder govor svoje uzhenze strashne krivize obvarje, — beseda skerbnih poglavarjov podloshne pred velikoj nefrezhoj ohrani. — Ljubesnivo posvarjenje starishov otroke poboljšha ino pogublenja

refhi, — prijasen ogovor svétiga prijatela, tovarsha ali tovarshize svojimu blishnimu nedolshnost ohrani, sapelovanje odshene, jeso ino sovrashtvo vtolashi, kakor véter megle ino hudo vreme raspodí.

Pa tudi vojška, kuga ino lakota toliko hudiga ne naredijo, kolikor hudoben jesik na svéti nefrezhestori. „Smert ino shivljenje sta jesiku v' oblasti.“ (Prip. 18, 21.) Hudoben jesik sveto réfnizo sadufhi, hudizhovo lash pa po svéti rasnasha, — krade skos obrekovanje ino oprávljanje blishnimu poshtenje, — mori s' klafanjam nedolshnost ino devíshstvo mladih ljudi, — podpihuje sakonske, napravlja med sofesko sovrashtvo ino prepír, — zlo sveto véro sanizhuje, ino se predersne, preklinjati svojiga stvarnika. „Glejte, kakor majhen ogenj velik gojsd (léf) foshgè: tako je tudi jesik ogenj, sapopadek vse krivize, ki ves tek nashiga shivljenja foshgè, vnet od pekla.“ (Jak. 3, 5.) — Herodina hzhér na imenitnim gostvanji verlo plefhe, ino Herodesh omoten ji dáti obljudi, kar posheli. Hitro tezhe deklina svojo mater prashat. Hudobna Herodja ji rezhe: „Profi glavo Janesa kerstnika!“ ino njeni hudoben jesik je nedolshnimu glavo vsel. Nedolshen Jesus pred Pilatusham na sodbi stoji; sodnik nad njem krivize ne najde, ino ga hozhe spustiti. Alj hudoben jesik Judovskih poglavarjov ljudstvo podpiha, de sodnika perfili, nar nedolshnihiga na krishi vmoriti. — Takó tudi med nami hudobni jesiki narode spuntajo, kraljestva pohújshajo, nebefa prásnijo, ino polnijo pekel. „To se ne smé, bratje moji, tako goditi!“ (Jak. 3, 10.) — „Od vsake prasne besede, govori Jesus, bote enkrat odgovor dajali na sodni dan. Sakaj is svojih besedi boh ti opravizhen, ino is svojih besedi boh obfojen.“ (Mat. 12, 36. 37.) Kaj bo s' nami, ki po navadi govorimo, kedar bi naj molzhali, ino molzhimo, kedar bi govoriti potreba bilo?

Ne bodite mutasti, starishi vi, gospodarji ino gospodinje, ino vsi predpostavleni! ako vidite, de se per vashih otrokih, družini ino podloshnih slabo godí. Povsdignite svoj glas, ki ste zhuvaji (vahtari) svojih podloshnih, ino ne bodite mutastim pfam podobni, ki lájati ne snajo. Uzhite, klizhite ino svarite; ino gorjé vam,

zhe molzhite! (Is. 6, 5.) — Ne bodite mutaſti tovarſhi ino tovarſhize, snanzi ino prijateli, kedar vidite, de vaſh bliſhen ſlabo ſhiví. Poſvarite ga, kakor vam Jeſuf ſapoveduje; zhe pa ſami ne ſamórete, ne ſamolzhite predpoſtavlenim, ino profite jih, naj mu pomagajo, dokler mu ſhe ni ſamujeno. (Mat. 18, 19.) Takó bote réſhili duſho ſvojiga brata, ſvoje ſeſtre. — Ne bodite pa tudi mutaſti, o kriſtjani! kedar ſe ſluſhba boſhja opravlja; povſdigujte ſvoj glaſ s' ſvetoj zérkvoj na ſemlji, boſhjo hvalo prepévat', de jo tudi enkrat v' nebéſih veſelo prepévali hote. — Takó bo jeſik Bogu k'zhaſti, ino nam k' ſvelizhanju modro ravnán. „Kdor hozhe veſelo ſhivljenje imeti, ino viditi dobre dni, naj ſvoj jeſik hudiga varje, ino njegove uſta naj ne govoriſo krivize,“ (I. Pet. 3, 10.)

3. Tretji dar neſkonzhne boſhje dobrote je ſdrav poſlúh naſhjih uſhéſ. Kaj bi nam pomagala jeſika ſhe tolika ſgovornost, ako bi gluhi bili, ino beſede ne ſliſhali. Kdo popiſhe veſelje, kdo preſhteje dobrote, ki nam jih dober Bog ſkos naſhe uſhéſa deli? Mlado dete ſhe v' ſibeli ljubesnive matere ſladko petje poſluſha, ino bolnik na ſmertni poſtelji tolaſhne beſede vezhnih reſniz; mladenzh poſluſha mizhno ſhvergolénje veſelih ptizhiz, ino potrebne nauke modriga uzhenika. — Hud duh je obhajal ſavla, neſrezniga iſraeſkiga kralja; mladenzh David je na harpe ſapél, ſerze mu rasveſelil, ino hud duh ga je ſapuſtil. (I. Kralj. 16, 23.) Evdokſija, velika greſhniza, zhuje meniha milo peti od ſodniga dné, ſe ſpokori, ino je velika ſvetniza. Koliko ſgublenih duſh ſe tudi med nami ſkos poſluſhanje ſveti naukov iſ greſhniga ſpanja ſbudi, koliko ſhaloſtnih ferz ſkos lepe peſme rasveſeli, koliko ſvelizhanſkiga nauka po zérkvah, ſholah ino poſhtenih tovarſhijah ſliſhi! Sa vſe to gluhi reveſh ne vé; njemu je veſ ſhiv ſvét le tiha puſhava.

Kako nehvaſeshno ſa tolike dobrote délajo greſhniki, ki ſvoje uſhéſa dobrimu nauku ſapirajo, ſlabe ſvete (rate) pa poſluſhajo, ino s' ſvojim poſluham duſho vmoriſo! — Kakor je Eva ſapelivo kazho poſluſhala, ſebe, moſha ino veſ ſvoj ſarod neſreznen ſtorila: tako neſreznano poſlu-

fhajo nespametni fantje ino déklize sapelivzov go-
ljufue besede, dokler jim zhišto vest oglushijo, ino
jih ob nedolshnost perpravijo. Slabi kristjani be-
sedvanje spazhenih neverzov takó dolgo poslušhajo,
de svojo véro sgubijo; — nastavljajo svoje ushessa
hudobnim opravlivzam ino lashnivzam, ino se vsih
téh ptujih grehov deleshne storijo. Sa to opominja
moder Sirah: „Ságradi s' ternjam svoje ushessa,
nikar hudobniga jesika ne poslušhaj.“ (Sir. 28, 28.)

Ravno tako nehvaleshno delajo tudi
ljudjé, ki svoje ushessa dobrim naukam
sapirajo, de jim isvelizhansko opominjanje v'
ferze ne pride. Podobni so terdovratnim Judam,
ki so si uha mashili, de bi resnize ne zhuli, katero
je sv. Shtefan njim osnauoval. Koliko jih je med
nami, kateri bi prasne kvante dni ino nozhí poslu-
shali; alj svetih pogovorov jih hitro ushessa bolijo.
Ravno takim Jesus pravi: „Kdor je is Boga, boshjo
besedo poslušha; sa to vi tajiste ne poslušhate, kér
is Boga niste.“ (Jan. 8, 47) Takim ne bojo sdrave
ushessa v' isvelizhanje, ampak v' pogublenje, sakaj:
„Njih ferze je oterpno; s' ozhmi ne vidijo, ino s'
ushessami ne flishijo, ino s' ferzam ne sastopijo. ino
se ne preobernejo.“ (Djanj. Ap. 28, 27.) — O tak
sapirajmo skerbnó svoje ushessa vsim sapelivim ino
pohujshlivim pogovoram, poslušhajmo radi isve-
lizhanski glaf boshjiga nauka. „Srezhne so vashe
ushessa, kér flishijo, kar je veliko prerokov ino pra-
vizhnih shelélo flishati, ino niso flishali:“ (Mat. 13,
16, 17.) besede vezhuiga shivlenja.

Kakor po tréh prvih pozhutkih bres shtevila
dобрót is rok Ozheta nebéshkiga imamo: tako tudi
dúhamo s' svojim nosam dishave lepih roshiz ino
drugih shlahnih rezhi; okúshamo blage ino sdrave
jedi s' svojimi ustami, ino savshivamo po vsih udih
svojiga trupla neisrezheno veliko veselja. Ravno
to je tajistih pet talentov, uzhi sv. Gregor, katere
je gospod nam svojim hlapzam dal, de bi s' njimi
modro kupzhovali, ino si saflushili vezhuo shivlenje.

III.

Vse je vsigamogozhen stvarnik modro naredil,
bratje in sestre moje! nar shlahnej pa nashe telo

ino njegovih pet pozhutkov. O ravnajmo tudi mi s' svojimi pozhutki takó, de nam ne bojo udje pogublenja, ampak udje vezhniga svelizhanja! Tako bojo enkrat pile tamkaj v' svetim raji nashe ushesa veselo pétje vezhne zhasi, s' trumoj angeljskoj hvalil nash jesik svojiga stvarnika, gledale vezhno luzh nashe ozhi, ino mi velizhaftvo savshivali, ki ga ne vidilo nobeno okó, ne slifhalo uhó, ino she nobeno zhlovéshko serze obzhutilo. Amen.

XVI. Dvanajsta nedélja po binkofhtih.

Od nar vezhi sapóvedi kerfhanfske ljubesni.

Evangelj od vsmileniga Samarijana. Luk. 10, 23 — 37.

Le dvé rezhí storite ljudi gotovo frezhne: ljubésn do Bogá, ino do svojiga blishniga. Kedar med ljudmi prava ljubésn vgafne, nebó ino semlja shalujeta. Taka se je na svéti godila, preden je Jesus uzhiti sazhél, ino vliga sadershanja pervo, nar vezhi sapoved, ktero je Bog she nekdej po Mojsefu dal, spet ponovil, rekozh: Ljubi Boga zhres vse, in svojiga blishniga kakor sam sebe: kar smo ravno v' sv. evangelji salsifhali.

I.

V. 23 — 24. Zhres vse velika frezha je sa naf kristjane, de smo v' sveti kerfhanfski véri rojeni, ino poduzheni v' pravim sposnanji boshjim; alj filo slabo mi to svojo frezho sposnamo. — Kakor jétniki po svojim odresheniku milo sdihújejo, ino sapushe- ni otrozi svojiga ozheta sheljno zhákajo: tako serzhno

so sheléli preroki ino sveti kralji v' starim sakoni obljudbeniga uzhenika ino isvelizharja. „Rofite nebesa pravizhniga, so vpili, odpri se semlja, ino nam rodi Mesija;“ alj niso vzhakali njegovih dni na semlji. Sa to Jesus svoje uzhenze frezhne floyi, ki njegove nauke posluhajo, nja boshje dela gledajo, pa tudi v' svojim ferzu ohranejo. To je frezha, ki je niso kralji ino preroki imeli; imeli so jo apofelni, imamo jo tudi mi, ker se nam njegovi nauki raslagajo, ino njegovi zhudeshi osnanujejo.

V. 25 — 28. V' prevsetnim ferzi gnada boshja ne prebiva, ino napuhnjene glave se boshji nauki ne primejo. Bog je vse to prevsetnim modrijanam sakril, ino je ponishnim rasodel; sakaj takih je nebesko kraljestvo. — Shtimani fariseji ino uzheni pismouki so tudi Jesusa posluhali, ino gledali njegove zhudeshi; alj njih prevsetno ferze ni hotlo njegovih naukov posnemati, ne shtimana njihova glava tajistih verovati. Iskali so samo njegov nauk per ljudéh ob poshtenje djati. Takih eden je bil pismouk, uzhenik Judovske postave, od kateriga sv. evangelj govori. — Ni mu bilo po volji, de Jesus svoje posluhavze toliko frezhne hvali. Jesusa ponishati ino uzhenzam veselje lkaliti, njega poskufi, rekozh: „Uzhenik! zhe si nam v' resnizi toliko frezho pernesil, kakor pravish. povéj mi vender, kaj mi je storiti, de bom svelizhan? sa kar se med nami veliko prepíramo.“ Kar je pismouk po hinavsko baral, to je Bog vsakimu zhloveku v' ferze vtisnil, ino tudi v' starim sakoni ozhitno sapovedal. Fariseji so to sapoved na zhéli v' enim remenzi sapifano nosili, naj bi nje ne posabili; ino té uzhen mosh bi nje vedil ne bil? — Jesus besedo oberne, ino pismouka prime, rekozh: „Ako si ti uzhenik sv. pisma, kako pa beresna nar pervo sapoved v' postavi sapifano?“ Mosh mu mora odgovoriti, kakor sv. pismo pravi: „Ljubi Gospoda svojiga Boga bolj kakor vse, kar tvoje ferze posheli, kar tvoja dusha ljubiti premore, s' vsim persadevanjam dushe ino telesne mozhi, ino s' enoj besedo: vse tvoje misli ino shelje naj bojo v' Boga obernjene, vse tvoje djanje ino nehanje po volji boshji ravnano; ljubi pa tudi svojiga blishniga (savolj Boga) kakor sam sebe.“ — Vse to je prekanjen farisej dobro

vedil, ino Jesuf ga je pohvalil, de je prav odgovoril; alj samo vediti, pa ne storiti, zhloveka ne isvelizha; sato mu je na to Jesuf rekel: „Le stori tudi takó, in bosh gotovo isvelizhan.“

V. 29. Shtimaniga mosha je bilo fram, de bi se nal Jesufu posvariti, ino tako gladko odpraviti. She drugo Jesufu postavi, ker mu je perva spodletela. „Kdo pa je moj blishni, je djal, naj bi ga ljubil, ko sam sebe?“ — Judje so ljubili samo svoje domazhe rojake, suanze ino prijatele. Sovrashnike, ljudi ptuje vére ino drugih deshel niso imeli sa svoje blishnje. Posebno pa so jim bili Samarijani kakor tern v' peti, s' katerimi so imeli savolj vére ino tempelua toliko sovrashtva ino prepira, de she govorili niso s' njimi. Take sovrashiti tudi pismouk po svojih spazhenih mislih ni imel sa greh. Ravno na to je svojo sanko postavil, ter je sam per sebi djal: Zhe porezhe, de so vsi ljudje, tudi nevérniki, nasti blishni, se bo Judam saménil; alj bo same Jude sa blishne sposnal, bo ptujze rasshalil, katerih je tudi veliko sa Jesufam hodilo.

V. 30. Jesuf mu shivo podobo v' sali priliki od vsmileniga Samarijana pokashe, ga lepo, de nizh lepshi, perfili reznizo sposnati, de so vsi ljudje njegovi blishni, ino samiga sebe obfoditi, de ne misli prav. Perpoveduje mu: „Neki zhlovek, Judovske vére ino deshele rojak, se je is Jerusalema, poglavitniga mesta, v' odlesno mesto Jeriho skos nevarno puhavo podal, ino je po poti med rasbójnike prishel, katerih je v' tém kraji silo veliko bilo, ki so ga pobili, oropali, ino le malo shiviga sa zestoj leshati pustili. — Kdo bi se tolikiga siromaka v' smertnih teshavah ne vsmilil? In vender, poglej, duhovnik Judovske vére mémo pride, ga pogleda, alj she hitreje mémo nja svoj pot odkimuje. Sa njim dojde levit, duhovskih flushávnikov eden (ki so v' tempelui sregli), se revesha sgrosi, pa tudi sa pervim hitro postopi. Nobeden téh dvú, per Judih visoko zhišlanih moshov, se ni vboshza vsmilil, ga ni sa svojiga blishniga sposnal, zhe je bil ravno siromak domazh zhlovek. — Sadnizh pride Samarijan, zhlovek ptuje vére ino druge deshele; ino de si ravno vi take ljudi sanizhujete, se mu je vash rojak vender le vsmilil. On ne gleda samude, ne

potrošhka, se tudi rasbójnikov ne boji, ino vel vsmileniga ferza siromaku rane s' jesiham ismije, s' oljam pomashe, jih obeshe, ga na svoje shivinzhe posadi, gré pešhez polek njega, ino ga na pervo gostivnizo (kerzhmo, ofhterijo, taberno) spravi, ino mu s' vsm postreshe. — Kedar se drugi den dalej odpravi, sa njega plazha, narozhi gostivniku sa njega fkerbėti, ter mu obljubi nasáj gredé vse poverniti, kar bo sa-nj potrošhil — „Kdo téh tréh, vprasha fariseja Jesuf, je tega siromaka sa svojiga blishniga sposnal?“ Pismouk je mogel sposnati, de ne duhovn, ne levit, zhe sta ravno domazha bila, temuzh ptuj Samariján. Ino Jesuf ga lepo odpravi, rekózh: „Idi, ino tudi tak blishen bodi. Ne glej na véro, ne deshele, ne snanja, ne sovrashtva, ampak pomagaj reveshu, ki tvoje pomozhi potrebuje: takó bosh svojiga blishniga ljubil.“

Sallishal je farisej svoj potreben nauk, ino je omolknil; sallishali smo ga tudi mi: de bi ga le svesto dopolnili, ino veselili se svojiga neskonzhno modriga, preljubesniviga uzhenika!

II.

Veliko srezho, katero so uzhenzi imeli, Jesufa viditi ino njega poslušati, imamo kristjani tudi mi. Tudi mi poslušamo njegove nauke, beremo njegove zhudeshe, ino savshivamo isvelizhanfke blagomilosti ali gnade, ki jih je nam v' svoji sveti zérkvi sapustil. „Srezhni so, kateri niso vidili, ino so vérvali.“ (Jan. 20, 29.) — Pa tudi nam, kakor fariseju, boshji uzhenik veli: „Ljubite Boga zhres vse savolj njega samiga, ino svojiga blishniga savolj Boga kakor sami sebe; storite to, in bote zhasno ino vezhno srezhno shiveli.“

1. Boga ljubiti je v'fakimu lehko, ki njega prav sposnava. Nobeno slato ni tako lepo, kakor Bog, ki ga je vstvaril; nobeno blago ni tako dobro, kakor dober je Bog, ki ga je dal. „Koder ti hodišh, o Gospod! klizhe brumen David, kaple obilnost, s' radoštjoj ali s' veseljam se hribri opafajo; po gorah se pasejo ovze, ino shito napolni doline.“ (Pf. 64, 10.) — Vse, kar smo ino imamo, je ljubesni boshje dar. — Njegovo preljubesni-

vô velizhaftvo; njegova sveta previdnost, ki po ozhetovo sa naf skerbi; njegova modróst, ki naf tako zhudno vlada: vse njegove boshje lastnosti nam osnanujejo njegovo ljubésn, ino naf vabijo, njega savólj njegovih nefkonzhnih popolnomosti ljubiti. — Vřaka svesda, ki nam svéti; tudi řapa, ktero pojémamo; mati semlja, ki naf redí; lepe roshe, ki jo lépřhajo; shlahno drévje, ki po njej raste; ljuba voda, ki jo pomaka; létvine, dnevi ino nozhí, nebo ino semlja: vse nam osnanuje boshjo ljubésn, ino naf vabi, Boga ljubiti savólj njegove prevelike dobrote. — Nafha dufha s' svojoj pametjoj ino sařtopnostjoj, ki je vřtvarjena po njegovi podobi; nafhe telo, vři njegovi udi ino shilize, ki jih je tako zhudno vřtvaril; vse dobrote, ki jih savshive: vse osnanuje boshjo ljubésn. ino naf vabi, njega ljubiti savólj njegovih nam podéljenih dobrót. — Posebno pa njegova sveta véra, ki naf uzhi ino isvelizhuje; řveti krish boshjiga řSina, na katerim naf je odreřhil; njegove řsvete řapovedi, ki naf řrezhne řstorijo; njegovi řtempelni, v' katere naf řbhóra, kakor ozhe otroke v' svojo řhifho; řsveti řsakramenti, řskos katere naf řpovezhuje: vse osnanuje boshjo ljubésn; vse naf njega ljubiti uzhi, savólj njegove nefkonzhne milofiti. — Boshjo ljubésn řprerokuje řsonze po řdué, ino řluna po řnozhi; řzela řsemlja, na kateri řBog med nami řprebiva; řsvete řnebesa, v' katerih nam řhozhe řnafho ljubésn řvékomaj řplazhati; in tudi řpekel, ki ga je řvřtvaril is řljubesni do naf, de bi řhudobne, ki v' řljubesni řshiveti řnozhejo, od řdobrih řlozhil; — vse řstviri řbres řvřiga řshřtevila naf vabijo, ljubiti řvojiga řBoga. Ino řnafhe řserze bi njega řzhres vse ne řljubilo? „Ljubimo řBoga, řsaj naf je řBog řpoprěj řljubil.“ (1. řJan. 4, 19.)

2. „Jes ljubim řvojiga řBoga,“ tako řkriřtjanov řveliko řgovori, alj řmalo řjih v' řdjanji řpravo řljubésn řpokashē. — řPerva řprizha řprave řljubesni řboshje řnam řmore řbiti, de is řgorezhiga řserza řshēlimo ino řstorímo, kar řBogu řdopade, ino řsanizhuje-mo, kar řBog řsanizhuje, ino řse řnizhēřar řbolj ne řbojimo, kakor njega řshaliti. „řKdor řdopolni řmoje řapovedi, řpravi řJesuf, on je, ki řmene řljubi.“ (řJan. 14, 21.) Ino řsv. řJanes řuzhi: „řTo je řljubésn řboshja, de řnjegove řapovedi řderřhimo!“ (řI. řJan. 5, 3.)

Duſha, ki Boga prav ljubi, po njem hrepení, ino ſe nar bolj greha bojí, ki bi jo lozhil boſhje ljubezni. Serze, ki ſhivo ljubi ſvojiga Boga, bi rado vſe ſerza ſ' ljubéznoj boſhjoj vnélo, is ljubézni vſe preterpélo, tudi nar huſſhi martre ino ſmert. „Ti ſi naſ ſa ſebe vſtvaril, ino nepokojno je naſhe ſerze, dokler ne pozhiva v' tebi, o Bog!“ (Sv. Avguſhtin.) „Kaj imamo v' nebéſih bres tebe, ino kaj hozheno na ſemlji kakor tebe.“ (Pl. 72, 25)

3. Refnizhen porok prave ljubezni boſhje nam more biti drugizh: ljubézni bliſhniga, de ljubimo vſe ſvoje brate ino ſeſtre ſavólj Boga, kakor ſami ſebe. „Kdor pravi, de ljubi Boga, pa ſovraſhi ſvojiga bliſhniga, je laſhnivez, ino per njem ni refnize. Sakaj kdor ſvojiga brata ne ljubi, kateriga vidi, kako ſamore Boga ljubiti, kteriga ne vidi? Ino to ſapoved imamo od Boga, de kdor Boga ljubi, more tudi ljubiti ſvojiga brata. (I. Jan. 4, 20. 21.) — Vſi ſmo otrozi Ozheta nebéſhkiga; ino ljubézni med nami je nebéſhki paſ, ki naſ objéma. Vſi ſmo bratje ino ſeſtre Jeſufa Kriſtufa, ino ljubézni bliſhniga je ſhivo ſnamenje naſhe kerſhanske ſhlahte. O kako frezhna bi bila vſaka ſhlahta, naj bi v' ljubezni med ſebój ſhivela; vſaka hiſha — ſoſeſka — deſhela bi v' ljubezni bila iſvoljena hiſha veſelja bres vſe ſhaloſti ino ſovraſhtva. — Alj nebéſhki paſ kerſhanske ljubezni je med nami ſtraſhno raſtergan, ſnamenje tajſte je ſkoro is naſhkih ſerz iſbrifano. — Laſhnivi priyatli ſvojim priyatlam ljubézni ponújajo, de jih loſhej goſfajo. Mladenzhi ino déklize ſi ljubézni perſégajo, de en drugiga v' gréh ſapeljajo. O ſveta ljubézni, ti nebéſhka hzhér, kolika nezhaſt ſe tvojimu imenu per nezhiſtih, raſujsdanih ljudeh godi, ki pravijo, de ſe ljubijo! To ni ljubézni, ampak nar gerſhi ſovraſhtvo. „Ljubézni ni nevoſhliſta; kar ni poſhteno, téga ne dela; ne iſhe ſvojiga dobiſhka. Krivize ſe ne veſelí, ampak le refnize.“ (I. Kor. 13, 1.)

Déla ljubezni ſe den denaſhni le takim ſtorijo, ki jih nar manj potrebujejo. Naj naſ kaki imeniten goſpod kaj poproſi, ſa veliko zhaſt ſi ſhtéjemo, njega poſluſhiti; naj naſ pa kak ſiromak v' imenu boſhjim poproſi, ga po navadi odpravimo, rekozh: „Bog ti pomagaj!“ Alj ne vémo, kaj je obljudil

Jesuf: „Karkoli enimu mojih nar manjših bratov storite, to ste meni storili.“ (Mat. 25, 40.) Zhe bogatin kake pomozhi potrebuje, vsaki je hitro pravljen njemu storiti, kar posheli, ker se lepiga plazhila sanafha; revesha se pa vsaki rad snebi, ter ne pomisli, de kupiza (kosarz) mersle vode svojiga plazhila sgubila ne bo. (Mat. 10, 42.) Koliko firot med nami po nafhi pomozhi svoje roke stéga, ino mi s' malopridnim farisejam baramo: „Kdo je nafh blishni?“ O ne posabimo lepe prilike od vsmileniga Samarijana, ki naf tako shivo svojiga blishniga ljubiti uzhi!

4. Ljubiti mormo nar pervizh sfer svojo shlahto, prijatle ino snanze, pa tudi vse ljudi, zelo svoje sovrasnike. Ljubiti mormo ne le s' besedo, ampak v' djanji ino v' resnizi. (I. Jan. 3, 18.) „Ako sta brat ino sestra gola, ino vsakdanjiga shivesha potrebujeta, rezhe jima pak kdo is med vas: Pojd'ta v' miri, ogrejta se, ino najejta se; vi bi pak jima ne dali, kar sa telo potrebujeta, kaj bi pomagalo?“ (Jak. 2, 15. 16.) „Ljubésn, kjér je, velike rezhi stori; ako jih ne stori, ni ljubésn.“ (Sv. Gregor.) „Vera bres dobrih del je mertva; konez nafhe vére je ljubésn.“ (I. Tim. 1, 5.) — „Svojo dusho ino telo Bogu k' zhasi, blishnimu pa k' pomozhi prav oberniti, njemu vse sheléti, pa tudi po samogi storiti, kar sami sebi po pameti sheljimo, bres vse posvetne dobizhkarije: to se pravi blishniga savólj Boga ljubiti, kakor sam sebe. Takó skashemo, de smo dobri boshji otrozi, ino pravi kristjani. „Naj bi jes, pravi sv. Pavl, vse zhloveshke ino angeljske jesike snal ino govoril, ino bi ljubésni ne imel, bil bi ko bernézha (donézha) ruda, ino shvenklajozh svonez. Ako bi snal prerokovati, ino vedil vse fkrivnosti, na vse uzhen bil, ino tako terdno véro imel, de bi gore prestávljal, ljubésni bi pa ne imel, sa nizh bi bil. Zhe bi pa tudi vse svoje premoshenje sa shivesh vbogim rasdelil, ino svoje telo foshgati dal, pa ne is prave ljubésni, meni bi nizh ne pomagalo.“ (I. Kor. 13, 1.3.) „Bog je ljubésn; ino le kdor v' ljubésni oftane, v' Bogu oftane, ino Bog oftane v' njemu.“ (I. Jan. 4, 16.) Kdor blishniga ljubi, je postavo dopolnil.

Kedar je sv. Janes evangelist, kteriga je Kristuf med vsimi uzhenzi nar bolj ljubil, na svoje stare dni v' Efesi na jutrovim shivel, ino she bliso devetdeset let od velike starosti ni mogel vezh v' zérkvo hoditi, so ga kristjani na rokah v' svoje sbiralishna nosili. Ves slab, ni jim drugiga predgovati mogel, kakor te le besede je neprenéhama ponóvljal: „Otrozhizhi, ljúbite se med se bó, otrozhizhi, ljúbite se!“ Kristjani so se navelízhal smiram eno poslušhati, ino ga vprashajo: „Uzhenik, sakaj nam smiram eno pravish?“ Lepo jim sv. Janes odgovori: „Sa to, kér je ta sapoved gospodova, ki je rekel: Novo sapoved vam dam, de se med se bó ljubite. Ako to stórite, je sadošti.“ — Ljube dushe! alj she shiv ogenj prave kershanske ljubésni, ki ga je prinesil Jesus Kristuf is nebés, v' vasnim serzi ne shivi, o tak naj se vender enkrat shivo vneme, ino na vezhno gori. — Enkrat bomo gledali, kar sdaj vérujemo; kar sdaj upamo, bomo savshivali; kar pa sdaj pravizhno ljubimo, bomo vékomaj ljubili. Amen.

XVII. Trinajsta nedélja po binkoshtih.

Od hvaléshnosti.

*Jesus osdravi desét gobovih mósh. Luk. 17,
11 — 19.*

Posnate, ljubi moji! imeniten ino veliko vreden dnar, ki vse dragote preplazha, vse prijete dobrote poverne, ino si tudi v' prihodno vse potrebno perkupi? Le té shlahen dnar je ljuba hvaléshnost. Vsaki zhlovek té dnar lahko ima, alj le malo jih dnarja hvaléshnosti prav posná; sa to je med nami

Toliko potrebnih siromakov, vsmilenih pomozhnikov pa tako malo, ker ljudje svojim dobrotnikom ravno tak malo hvaléshtnosti véjo, kakor osdravleni moshjé po denashnim sv. evangelji svojimu boshjimu sdravniku.

I.

V. 11. Koder je vsmilen Jesus hodil, od per-morskih mést Tira ino Sidona do réke Jordana, ino od Nazareta na Galilejskim do Jerusalema v Judeji, povsodi je svoje milosti ino dobrote delil; pa le nehvaléshtnost je bila njemu dostokrat sa plazhilo. — Med Galilejoj ino Samarijoj v Jerusalemu gré, kedar njega per neki véfi desét gobovih mosh frezha. — Strašno nesnana bolésn so bile gobe. Gobov zhlovek je bil véf v' eni krašti, je imel pe-zhene ude ino ognjene ozhi; od prevelikiga smradu se je moral is med sdravih pobrati, de bi se jih bolésn ne prijéla; le po samotnih krajih je bil per-filen s' drugimi gobovimi shiveti, ino nikomur sdravimiu se ni smel blishati. (IV. Mojs. 5, 2.) Sa tega del je tudi desét gobovih od dalezh stalo, ino se Jesusu perblishati upali niso.

V. 12—13. Nar shlahnej rézh je bolniku sa-upanje, de mu bo bolshi; nar vezhi shalost taka bolésn, sa katero nobéniga sdravila ni, kakor je bila vezh del bolésn gobovih; malokdo je osdravél. Naman, imeniten dvornik Sirkiga kralja, je vse sdravnike poskusil, pa niso mu mogli pomagati, dokler ni prishel k' Eliseju, boshjimu preroku. Tudi desét gobovih noben osdravél ni; — sa to so na Jesusa zhakali, ino kedar ga vglédajo, na véf glaf profiti sazhnó: „Jesus, zhudopola uzhenik, vsmili se nas!“

V. 14. De bolnik sopet osdravi, so mu sravno vsih sdravil posebno dve rezhi potrebne: terdno saupanje v' boshjo pomózh, ki nam jo Bog skos vrazhila ali arznéje daja; sravno pa tudi poter-peshlivoft. Terdno je bilo saupanje gobovih, sa to jim je vkasal Jesus duhovnikom skasati se. (Judovski duhovni so bili sa to postavleni: sposnati, zhe je kdo osdravél, ino ali smé ozhifhen spet med ljudi.) Lepa je bila tudi njih poterpeshlivoft; zhe

svoj pot hodi; kakor si vérval ino saupal, se ti je sgodilo.“ Glejte, takó ljuba je hvaleshnost Bogu ino dobrim ljudém.

II.

Dvé rezhi ste nam pred vsim drugim nar vezh krive, de naf neskonzhno dobrotliv Bog ne vslifhi; slabo, malovérno saupanje, préden préjmemo, ino nehvaleshnost po prijetih dobrotah. Serzhno saupanje k' dobrotnikom vrata odpira, ino hvaleshnost nam odperte dershi; kdor si pa enkrat skos nehvaleshnost vrata sapre, teshko ali nikdar vezh se mu ne bojo odperle. Satorej, o zblovek! ki si na semlji reven berázh, naj lepa sahvala plazhuje sa tebe per Bogu ino dobrim ljudém, kar poveruiti sam ne samorefsh. Hvalo Bogu dajati samorefsh, alj poverniti dobrót ne premorefsh. Zhe pa hozhesh hvaléshtu biti:

1. Sposnaj prijete dobrote; ne hvali sam sebe, ampak njega, ki tebi jih dá. „Kaj imash, de bi ne bil prijél? Ako si pa prijél, kaj se hvalish, ko bi ne bil prijél?“ (I. Kor. 4, 7.) — Kaj bi bil, mladénzh! ki ljubiga sdravja kipish, ako bi dober Bog tebi ne bil fkerbnih starshov dal, ki so tebe lepo isredili? Bil bi saversshena stvar, ali pa prah in pepél. — Kaj bi bil kristján bres boshjiga nauka na semlji? Nefrezhna divjzhina bres pravizhniga sposnanja, nar nefrezhniishi stvar. — Kaj bi bilo tvoje polje, kaj tvoje vinske gore, o kmet! zhe bi jih Ozhe nebeski ne blagoslovil, ino bude vjime ne varval? Nerodovita puhaya, ves sapushen shalosten kraj. Poslushaj, kako ljubesnivo te sv. pismo k' hvaléshtnosti opominja, rekózh: „Kedar se bosh najédil, vérle hishe posidal, ino v' njih prebival; ali kedar bosh zhede goved ino ovz, obilno srebra ino slata, ino vsiga sadoisti imel, glej, de se tvoje serze ne prevseme, ino ti ne posabish Gospoda svojiga Boga. Ne de bi v' svojim serzu rekel: moja terdnost ino mojih rok mozh je meni vse to perdobila, ampak de pomnish Gospoda svojiga Boga. Ako pa bosh njega posabil, tebi napréj povém, de bosh zelo konez vsel.“ (V. Mojs. 9, 10, 19.) — Hozhesh hvaleshen biti:

2. **Obrazhaj v' dobro prijete dobrote.**
 — Bog je tebi, o zhlovek! shivljenje dal, de bi Bogu v' zhaft, ino sebi v' isvelizhanje shivel. Ako pa grešnik Bogu nezhaft delash, ino sam sebe gubish, si nar gerji nehvaléshnik vsih stvari, katere vse velizhaftvo boshje povishujejo, ino svoj namen doseshejó. — Bog je tebi, mládénzh! sdravo telo, veseloserze ino prebrifano glavo dal, naj bi se v' svoji mladosti potrebnih naukov nauzhil, svoje serze s' shlahnimi lastnostimi olépschal, ino si o'kerbel vesele stare dni. Zhe pa svoje mlade dni v' lenobi tratish, svoje sdravje ino veselje v' nezhistosti ino v' rasujsdanim sadershanji topish, svoje shivljenje krajshah; ino si shalofno starost perpravljash: o kako nehvaleshno kradesh, kakor hudoben sin, svojimu Ozhetu drage dni, ino sebi saupane dari! Vse ti more sa tega del on odvseti, de te pogubil ne bosh. — Tebi, o kristjan! je Bog zhafniga premoshenja dal, de bi sam sebi, pa tudi drugim pomagal. Zhe pa ti svoje blago v' f-brambe saklépash, vbogim serze ino vrata sapirash, ali pa le sam sebe, kakor poshréshen bogatin, od kteriga sv. evangelj govori, debelo gostish, dokler vbogi Lazar pred tvojim pragam sdihuje; ali zhe ti po gostivnizah pijanzhovash, ino v' gerdih tovarshijah sapravljash, sheni ino otrokam pa berashko palzo v' roke podajash: o koliki nehvaleshnik si Gospodu nebés ino semlje, ki je tebe sa svojiga hifhnika postavil! Sa to bo pa tudi tebi hifhovanje odvsel; sakaj potrata in sapravlivost je nar vezhi nehvaleshnost. — Hozhesh biti sa vse, kar gléfhtash, hvaléshen svojimu Bogu:

3. **Stori dobro s' prijetimi dobrótami v' iméni boshjim tudi drugim ljudém.** — Vse dobro pride od Boga, od Ozheta luzhi; alj on fkos dobre ljudi svoje dobrote deli. Vsaki dareshliv dobrodarn zhlovek je dobrotliva roka boshja. — Revesh profi Boga, naj mu v' nadloge pomaga. Bog se mu sfer vidama ne perkashe, pa poshle prijatela, ki mu perstopi. — Bolnik sdihuje ino profi sa sdravje Boga; Bog po navadi zhudesha s' njim ne stori, pa njemu dá sdravnika, njega na pravo sdravilo napelja, ino ga frezhno osdravi. — Grešnik vezhkrat milo sdihuje, de bi ga vsmilen Bog pogublenja rehil. Bog ga sfer bres pokore v' nebela

vseti ne more, alj pohlje mu hudo bolésn, ki ga spokori; mu dá slišhati dobriga uzhenika, ki ga sbudi; mu da najti praviga spovednika, do ga na isvelizhansko pot perpeljá. — Kdo samore vse dobrote preshteti, ki jih je po dobrih ljudeh od vsmileniga Ozheta prijel? Kdo se je pa tudi sa vse vredno sahvalil? O le s' veselim ferzam stori dragim to, kar so drugi tebi storili: ta je prava sahvala! — Sa vse prijete dobrote:

4. Pokashi ozhitno v' prizho sveta svojo sahvalo Bogu ino dobrim ljudém v' besedi ino v' djanji. — Profiti she ljudjó dobro snajo; alj sahvaliti se slabo véjo. Kedar huda susha pride, ino se po desheli vse sushí, kristjani ne posabijo moliti, od zérkve do zérkve v' prozeshi hoditi, de bi jim dober Bog pohlévniga desha dal. Ozhe nebeski jih vslíshi, odpre nebó, jim polje ino vinograde, travnike ino verte obilno pomozhi, ino jim blago ozhitno pomnoshi. Alj sa vse to nobene sahvale ne vidimo, she ozhenafha ne slishimo vezhkrat moliti sa toliko boshjo dobroto. Ino zhe ravno per eni fari k' konzu leta sahvalno nedéljo obhájajo, Boga sploh vezh rasshalijo, kakor pa hvalijo: rajajo, pijanzhvajo, in se tepó. Taka se Bogu godí, taka v'ém drugim dobrim ljudém. — Kako nehvaleshni ste vi otrozi svojim starisham, ki skos svoje slabo sadershanje njih sivo glavo pod semljo spravljate, dokler so oni vas isredili. Tudi vi se bote postarali, ino vashi lastni otrozi bojo sedemkrat hujshi s' vami délali. — Nehvaleshniki ste vi slabi sosedje, ki pofojeniga ne odrajtujete; — vi lashnivi dolshniki, ki v' sajem vsetiga nikdar poverniti ne mislite: vi podirate dobrotnike sebi in drugim, ino si strashno shibo sami spletate s' svojoj gerdoj nehvaléshnostjoj, sakaj: „Kdor dobro s' hudim povrazhuje, tistega hífhe se hudo nikdar ognilo ne bo.“ (Prip. 17, 13.)

Gerda je vsaka pregréha, alj nar gerfhi med vsimi je nehvaleshnost; ona dobro s' hudim vrazhuje, ino je máti vsih hudobij. Nehvaléshnik vlahi mater sa lafe, — suva ozheta zhres prag; nehvaléshnik je sovrashnikam Jesufa isdal, ino nehvaléshniki so njega na krishu vmorili. — Ti szer porzhesh: „Kaj takiga nisim storil, in ne storim.“ Zhe pa ti

sazhneš svojim starišam besedvati, kër bi naj is hvalëshnosti molzhal, bosh hitro posabil, kaj je sin ozhetu dolshen. Ako se fofed fofeda sogibash, ki je tebi posodil ali dobro storil, tudi njega obrekvati ino po krivim toshovati hitro perpravlen bosh. — O satorej: Bodite v' vsih rezhéh hvaleshni; sakaj ta je skos keršhánfko véro nam osnanvana volja boshja.

III.

Sedela je ob lepim polétnim dnévi bogabojezha hzhér na pragi svoje borne ozhetove hiše. Pridno je delala, in lepo péla hvalno pésem od boshjih dobrót. Shlahen mladénzh mémo pride, si sa bajtizoj v' fenzi pozhiva, in lepo petje dolgo poslušna, kako vboga devíza Boga toliko hvali, kakor bi med vsimi na semlji nar bogatejšhi bila. Nje hvaleshnost mu tako dopade, de deklizo nagovori: „Kaj toliko hvalish, dekliza moja, svojiga Boga; faj si le vboshna, ino revniga stanu hzhér?“ „Naj sim ravno vboga, ino revniga ozheta imam, vender sim dolshna hvaliti svojiga Stvarnika, ki meni toliko dobriga daja, kolikor komu na svéti dati samore. Vstvaril je mene po svoji podobi, mi je pamet dal, me v' svoje kraljéstvo poklizal, ino mi po moji smerti bo vrata vezhniga veselja odperl. Szer mi ni zhasniga premoshenja dal; pa mi ga tudi lahko dá, zhe bi meni v' isvelizhanje bilo. Alj tudi sa vboshtvo ga rada sahvalim, sakaj ono je velik boshji dar, ki me veliko skerbi, ino grehov ovarje.“

Tolika hvalëshnost poshtene devize mladenzhu zhres vse dopade. Na ravnost ozheta poprosi, naj mu jo sa sheno dá. „Kako bosh firotizo sa sheno jemal, mu borni ozhe odgovori; faj se tebi shlahne ino bogate gospodizhne ponujajo“ — „Jes ne maram sa shlahne, ne sa bogate; le hvaleshno, bogabojezhe ferze sa svojo dobiti shelim.“ — Ozhe je sposnal dobriga sêta, ino mu rad dobro hzhér sa sheno dá. — Eno jutro ga v' svojo hišho peljá, mu pokashe veliko skritiga srebra ino slata, ino pravi: „Moj sin! véni, de si moje hzhéri vreden, pa tudi ona je tebe vredna. Tukaj vidish, de je

bogata ino shlahniga rodu. Ob zhasu vojske sim v' té miren kraj sbéshal, ino perpeljal svojo sbe le dve leti staro hzhér s' sebój. „Skrito sim shivel, v' nedolshnosti sim jo isredil, ino hvaleshniga ferza biti uzhil. Vsemi jo, ino njeno blagó; boshji shengen bodi s' vama!“ — Tako hvaleshno ferze Bog daruje; le per hvaleshnih ljudéh je prava frezha domá.

O bodimo hvaleshni, dushe moje! sa vse, kar nam dober Bog dá. Kedar juterna deniza na nebi persveti, vezhérniza permigla, ali slato souze na poldné stoji: vselej s' brumnim Davidam svoje ferze povsdignimo, ino sapojmo hvalo, rekózh: „Hvali Gospoda moja dusha! ino vse, kar je v' meni, hvali njegovo sveto ime; hvali Gospoda moja dusha! in ne posabi njegovih dobrót.“ (Pí. 102, 1) Amen.

XVIII. Shtirinajsta nedélja po binkoshtih.

Od prevídnosti boshje.

Nihzhe ne more dvema gospodama flushiti.
Mat. 6, 24 — 33.

Blagor hishi, ki dobro mater ima; ona je ze le hishe frezha ino veselje. Njeni otrozi ne hojo stradali, ne drushina rastergana hodila; vsaki delavez dobi o pravim zhasi svojo pravizo; ona ne posabi perviga hlapza, ne sadne pasterize: ona vse frezhne stori. — Ravno takó frezhen je tudi vesolen svét v' sveti prevídnosti boshji. Ona, vesolna skerb Ozheta nebéshkiga, je njegova mati, ki ne posabi zherva v' prahi, ne ptize pod nebam, vse stvarí ljubesnivo ohrani ino shiví, posebno pa sa zhloveka skerbi:

kar nam ljubi Jesus v' denašnim šv. evangelji tako lepo ino veselo, de nizz bolj, raslaga.

I.

V. 24. Nikoli pridno ni, zhe je per eni hišni vezh gospodarjov, ki niso ene misli. Pogosto eden sapové, kar drugi prepové; ino kdo bi samogel oběma vstrezhi? — Ravno taka se tudi nam na svėti rada godi, de ne vémo, komu bi stregli, ako se nauka Jesufovíga prav ne deršimo. — Bog je naš pervi, nar višhi gospod, ki naš je sa sebe vstvaril, naš ohrani, ino shiví; njemu flushiti je naša pervá, edina dolshnost. Alj hudoben svét s' svojim blagam ino veseljam, od peklénskiga sovráshnika podpihván, pogosto ponuja, kar Bog prepové, ino sili zhloveka škos hudobno poshelenje v' to, kar Bog ne dopuští. On se punta soper Boga, ino hozhe naš svoje flushavnike imeti. Mi pa Bogu, ino posvetnimu blagu, kateriga Jesus mamona imenuje, flushiti ne moremo; ne Bogu svešti biti, ino bogastvo po krivizi grabiti; ne sa nebésa škerbeti, ino pa pregréšhno shivėti; iskati, kar Bogu dopade, sravno pa storiti, kar hudoben svét od naš pošeli. „Dvéma gospodoma, pravi Jesus, Bogu ino pregréšhnimu svėtu, ne morete flushiti. Potreba je, dati sapeljivimu svėtu slovó, ali se Bogu odpovédati. Kaj hozhemo storiti? —

V. 25 — 31. Veliko kristjanov sa tega del v' velikih škerbėh, in v' nepokoji shiví. Bogu pokornim biti vést sapoveduje; alj posvetnih dobrót savshivati zhloveškko ferze posheluje, katerih mu pregréshen svét toliko nudi. Bojijo se Bogu samėriti, bojijo posvétniga dobizhka sgubiti. „Kako se bom shivel, toshuje krivizhen kupzhevavz, ako si ne gledam po strani kaj perdobiti?“ — „Kaj bojo moji otrozi imeli, se isgovarja goljuf, zhe bi krivizhno blago vse poverniti hotel?“ — „Kaj bojo ljudjė rekli, vprashá sapravlivz, naj bi bolj borno shiveti sazheł, ko sim navajen?“ i. t. d. Oj neumna škerb, gerda sa vřakiga zhloveka, pregréšhna sa vřakiga kristjana! Kaj nam je mar sa špazhen svét, zhe smo v' flushbi Gospoda zėliga sveta? Kakor škerben gospodar dobre drushine ne sapuští, dokler njemu

»svesto flushi, veliko manj Bog svoje sveste flushavnike. « Ne skerbite, pravi Jesus, dokler po volji boshji shivite, kaj bote jedli ali pili, s' zhem se oblazhili. On, ki vam je shivljenje dal, bo tudi vam sa prevshitek skerbel; on, ki je vsivaril telo, vam tudi strehe ino oblazhila dati ne bo posabil; saj je shivljenje vezh vredno, ko shivesh, ino telo vezh veljá, ko njegova obléka. « Zhlovek je krona vsiga stvarjenja; in kedar Bog nar manjši stvari ohrani, kako bi zhlovela sapustil? « Poglejte, govori Jesus na dalej, drobne ptize pod nébam; nimajo polja, nimajo shitniz. in vender veselo shivíjo: Ozhe nebeshki sa nje skerbí. Alj niste vi vezh vredni od ptiz, ki se jih pet sa dva belizha (drobnizha) kupi? — Ino kaj vam hafne ali nuza prevelika skerb sa zhaso ino posvetno? Kakor si ne more nobeden val svojiga shivota nategniti, de bi sa en komólz ali lakot bil dalji, ko je: tako si tudi shivljenja skos nespametno skerb podaljšhal ne bo, pazh hitrej perkrajšhal. « — Premehko ino osladno shivljenje smert hitrej persove; ino s' vsim premošenjam sveta se smert sa eno minuto podkupiti ne dá: sakaj bi prevezh sa vse to skerbeli?

V. 28—32. Kakor sa shivesh, si tudi sa oblazhilo prevezh glave ne bélite. Poglejte lilje na polji, kako so lepo oblezhene; zhe ravno same ne shivajo, jih Ozhe nebeshki vender takó sivno oblazhi, de Salomon, nar bogatejši Israelski kralj, kteriga velizhastvo je prishla samorska kraljiza gledat ino se mu zhudit, ni takó zhedno oblezhen bil, kakor shlahen limbar v' svojim zvéti. Koliko vezh veljá zhlovek, ki ima nevmerjozho dusbo, od take trave na polji! Limbar sjutraj zvetí, se pokosi svezher, ino drugo jutro she suh v' pezhí sgori; zhlovek bo pa vékomaj shivel, ino Bog bi ga ne oblazbil? — Vi maloverne dushe, ki neprenéhama sdihujete: kaj bomo sazheli, kako shiveli? vi svojiga dobriga Ozheta v' nebesih ne posnate; mislite, govorite ino délate ko nevérniki, ki Boga ne posnajo, ino se le na posvetno sanashajo. Vi vezhi del ne véste, kaj vam v' dobro flushi, Ozhe nebeshki pa vé; s' vsim potrebnim val bo o pravim zhafi previdil. « Oh kako vesele so té Jesusove slate besede sa vse shalostne, sapusthene, révne

firote! — On vsigamogozhen, nar dobrotlivshi Ozhe dobro vé, zhefar mi je potreba. On, ki ptizhize shivi, ino bele lilje oblazhi, tudi meni sa shivesh, obleko ino streho sferbi: sakaj bi shaloval! — Tako rezi, si potolashi svoje serze, ino obrishi solsne ozhi!

V. 33. Kristuf prepoveduje nespametno posvetno sferb, ker nam ona nizh ne pomaga, temuzh le shkodje; alj on ne perporozha lenobe, ne predersniga saupanja v' boshjo pomozh, de bi bres sferbi sapravljali, ino pa krisham roke dershali, rekózh: „Saj Bog sa naf sferbi. — „Kdor nozhe delati, naj tudi ne je.“ (II. Tef. 3, 10.) Nafha sferb sa zhasno more biti podlosna ozhetni sferbi previdnosti boshje. Sa to nam Jesus slat nauk perporozhi: „Skerbite pred vsem drugim sa boshje kraljestvo. (Boga prav sposnavati, njegove sapovedi svesto dopolnovati, dolshnosti svojiga stana storiti.) Po svojim stani pridno delajte, ino pravizhno shivite, de si nebeshko kraljestvo flushite. Ako to storige, ste svesti flushavniki boshji, ino bati se vam ni, de bi kaj piti ino jesti, strehe ino oblazhila ne imeli; vse to vam bo od Ozheta nebeshkiga naversheno.“ — To je shivlenja prava kershanfka modrost: sferbeti nar pervizh sa isvezhanje svoje dushe, iskati boshjiga kraljestva, ino njegove pravize; imo si tega svesti, nam tudi sa nafhe truplo potrebniga pomankovalo ne bo. Previdnost boshja sa naf sferbi.

II.

Zhe se per hishi veliko sdihuje, ino ljudje toshujejo, de se jim slabo godi, tako pravimo, de sta flaba gospodar in gospodinja, ki nobene pravize ne véta; ali so pa rasvájeni, prevsetni ljudje, kterim ni vstrezhi. — Vef svet je poln toshvanja, de so flabi zhasi, hudobni ljudje i. t. d. Bog je vsiga sveta gospodar: ali bomo mar njega, ali sami sebe dolshili? O ljube dushe! mi bi toliko ne toshvali, naj bi previdnost boshjo, ino pa pregréhno slepoto nafho bolj sposnavali. — Dvojna pregreha je kriva, de ljudje tolikokrat, in tako neumno soper previdnost boshjo mermrajo: v' dobrotah na Boga posabijo, greshijo, ino ga perfilijo, jih

strahovati, de bi se ne pogubili; v' nadlogah premalo v' previdnost boshjo saupajo, ki jih sa to nekoliko terpéti pufti, de bi jih isvelizhal. — Kar sveta previdnost boshja stori, vse prav naredi, naj nam dobro daja, ali hudo poshilja; to vezbno refnizo nam prizhata nebo ino semlja, nam kashejo vse stvari, posebno pa nafhe shivljenje.

1. Preljubesnivo fkerb Ozheta nebeshkiga nam osnanuje sonze romeno, ki ob sjuterni sarji is sagór perlije; — svetla luna, ktera na vezher prijasno is sa hribov perplava; — bres fhtevila veliko svesd, ki se tolikajn lepo na zhifitim nebi vtrinjajo; — osnanuje ptiza, ktera pod shirokim nebam leta, pa tudi velika riba, ki se v' dnu neismérjeniga morja valí. — Previdnost boshjo nam osnanuje strashen lév v' pushavi, pred katerim se vse sverine trésejo ino beshijo, pa tudi mali zhervizhek, ki se v' prahu gible, ino kaplize juterne rose napije; osnanuje nam visoka smreka in kofhat nraft, pa tudi vsak mahek, ki zherno semljo pokriva; she lepsi nam jo kashe vsako sernze, ki se v' semljo vershe, sgnije, spet oseleni, ino veliko shlahniga sadu obrodi. — Grosovitni blisk, ki skos oblake shviga, strashni grom, ki maja nebeshki strop, pa tudi hladni véterz, ki po poldné prijetno pihlá: vse nam osnanuje, de Ozhe nebeshki sa vse fkerbi, in kar stori, vse prav naredi. Tudi s' teboj, o zhlovek, bo vse prav storil. „Prashaj shivino, ino te bo uzhila; ptize pod nebam, ino ti bojo povédale; ogovóri semljo, ino ti bo odgovorila, ino ribe v' morji ti bojo perpovédvale.“ (Job 42, 7. 8.)

2. Kakor modro ino velizhastno Bog sa vse stvari fkerbi ino jih ohrani, takó zhudna ino preljubesniva se nam kashe fkerb previdnosti boshje sa zhloveka, naj she sгодbe imenitnih narodov, ali ljudi po samim premishluje-mo. — Kako zhudno je vodil Israelze, jih is fushnosti reshit ino v' obljubleno deshelo perpeljat! Kako jim je po ozhetovo strégel, jim dajal dobro ino hudo, jih poboljšhat ino perpraviti na prihod isvelizharjov! Takó fkerbi neprenéhama sa vse druge narode, ino tudi sa naf Slovenze; nam

daja dobrote, ino pošilja nadloge, naš zhašno frezbné storit, ino vezhno svelizhat. — Ravno takó lepo se kashe modróst previdnosti boshje, ako sgodbe ljudi po samim preglédamo. — Previdnost boshja je perpuštala, de so Egiptovskiga Joshefa bratje prodali, de je bil v' ptujo deshelo pelján, nedolshen v' jézhó veršen; fkos to ga je na kraljev fedesh posadila, de je vso svojo shlaho gladá reshil, ino zelo deshelo frezhno storil. — Pravízhniju Jobu so bili otrozi pobiti, premoshenje vseto; ves sapušen je moral na gnoji sedéti. Bog ga je poskusil, ino kér je pravízhniga najdel, mu je vsake frezhe she polovizo navergel. — Brumen Tobija je oslepél, ino zelo oboshal; ravno po tem pa je Bog njegovimu sinu dobro shenko perpeljal, ino premoshenja ino sdravja spet po obilnosti dal. — Takó lepo se rasodéva tudi v' shalostnih pergodbah zhlovéshkiga shivlenja neskonzhna modróst ino dobrotá boshja.

3. Pa po kaj toliko sgledov is dalnih zhašov? Lastno shivljenje vsakiga nar lepshi uzhl, kakó modro in ljubesnivo dober Bog sa naš skerbi. Temu pošhle nadloge, de ga madeshov skrivniga greha ozbistuje; unimu vseme smert preljubiga prijatla, de bi se spomnil, kako bo moral tudi on v' dolgo vezhnost. — Otrokam jemle predobré starishe, de jih ne rasvadijo; vseme starisham mlade otroke, de jim odrasheni shálosti ne déljajo. On dopuští, de vjima polje ino vinograde vseme, de bi ljudi tréšno shiveti uzhl; on pošhle hude boléšni, de bi ljudi is gréshniga spanja obudil. „Takó previdnost boshja vse modro visha, ino kar míslimo, de je hudo, ravno to je našhe sdravilo.“ (Sv. Hironim.)

Pa tudi pravízhniga dober Bog gostokrat skufsha, de bi se v' dobrim bolj vterdil, ino vézhniga plazhila vreden storil. „Blagor zhloveku, kteri preterpí skufshnjo, ker skufshen bo prijel venez shivlenja, ki ga je Bog tistim obljudil, kteri ga ljúbijo.“ (Jakop 1, 12.) O sveta previdnost boshja, ktera zhloveka do tla ponisha, de bi ga tolikajn bolj zhaštitlivo povíshala!

Shé stari hájdovški módrijan Seneka si je míslil, kakor bi Bog vsakoterimu govoril rekóžu: „O

zhlovek! zhe ljubish refnizo, pověj mi, kaj si od mene prijel, zhefar bi se mogel pertoshiti? Glej, dal sim ti gotove ino stanovitne saklade, ktere, zhe jih bolj pregledújesh, lepsi ino bolji se ti morjo sasdévati.“ — Kdo te je varval, kedar si otrok v' tolikih smertnih nevarnostih bil? Kdo te je mladenzha ohranil, de se nisi vgonobil, kedar je tvoje shivljenje le sa laf viselo? Kdo she sdaj sdravje ino shivljenje varje, de se ti kaka mala shiliza ne vterga, ino te ne vmori? Vse to previdnost boshja stori: ona, ki ptize pod nebam shivi, lilje na polji oblazhi, ona nar lepsi fkerbí sa naf.

III.

Lepo mirno shivi mlado dete v' maternim krili; nar lepsi njemu ljubo sonze sije. Nar slajshi dete na maternih perfah spi, dokler mati bedi, ino varje, de ga tudi muha ne pikne. — Tako srezhno lahko vsak zhlovek shivi v' maternim krili svete previdnosti boshje. — Vi mladenzhi, ki shaloftno sapushate hisho svojih starishov, it po svéti med ptuje, nesnane ljudi; previdnosti boshji se isrozhite. „Vso svoje fkerb Bogu prepustite, kér on sa vas fkerbí“ (I. Pet. 5, 7.) — Vé déklize, ki s' straham nov stan nastópate; previdnosti boshji se isrozhite: saj laf ne pade is valhe glave bres boshjiga védenja. — Vi shaloftni, ino pobitiga serza, ki se prihodno bridkosti bojite, povsdígnite svoje ozhi k' Ozhetu vfiga vsmilenja; on, ki suho semljo s' deshjam napaja, ino je Jona is trebuha morfkiga soma reshil, tudi vas bres tolashbe sapustil ne bo. — Vi sapushene sirote, ki na vezher ne véte, s' zhém bote jutro sebe ino svoje preshiveli, osrite se proti veselim nebesam; glejte, tam gor nad zhistimi svesdami prebiva tisti, ki je Danielu v' levnak shivesha poslal, Ager ino Ismaela v' pushavi s' mersloj vodoj poshivil. „Mlad sim bil, ino sim se postaral, pa she nisim vidil, de bi bil pravizhen sapushen, ali de bi njegov saród kruha profil.“ (Pf. 36, 25.)

Ó saupajmo vselej v' sveto boshjo previdnost, podajmo se s' veseljam v' sveto voljo boshjo, ino mir ino pokoj bomo vshivali vse dni svojiga shivljenja. Na vezher svojiga popótvanja pa veselo porezhemo:

Kakor Bog gospodar, tako nihzhe gospodariti ne
sna; glejte! vezhno veselje, vezhno plazhilo nam
je pergospodaril; bodi mu vezhna zhast ino hvala,
Bogu Gospodu nashimu! Amen.

XIX. Petnajsta nedelja po binkofhtih.

Od smerti.

*Jesus oshivi mladenzha v' Najmi. Luk. 7,
11 — 16.*

Zhlovek od shene rojen, pravi brumen Job, le
kratko zhafa shivi, ino je mnogim nadlogam pod-
vershen.“ Kakor kôsez na travniki selenim kofi,
travo poreshe ino roshize poshenje, takó tudi smert
bres raslozhka stare ino mlade pobira. Ona ne
shteje let, ne gleda bogastva, stare pokofi, ino mla-
de poseka, kakor ji vligamogozhen Stvarnik od-
kashe. — To nam prizha novih grobov veliko shite-
vilo, nam osnanuje mertvashkikh svonov shalofstn
glaf, ino nam pergodba denáshniga sv. evangelja
ozhitno pokashe.

I.

V. 11. Po hojah svojiga uzhenstva na semlji
pride Jesus po Galilejskim v' méstize Najm. Ravno
stopi med méstne vrata s' svojimi uzhenzi, kedar
mu merlizha naproti pernesó. Bil je she mladénzh,
v' roshnim zvéti svojiga shivlenja, ino pa edini sin
sapushene vdove. Vsa v' jóku njega shalofstna mati
sprémlje s' drugimi ljudmi na sadnim poti k' po-
grébu. — Kakor se je godilo vbogi vdovi materi,
se she dan denashen po shirokim svéti godí. Kdo
samore preshteti vse grenke solse, ki se per smert-
nih posteljah, sravno mertvashkikh vojdrov ali par,

ino na pokopalishah rajnih prelijejo. Józhe se shena spravno mertviga mosha, ino se vtolashiti ne dá; solsijo se sapushene firote na pokopi svojih ljubih starishov; prijatli ino snanzi sdihujejo sa svojimi (svestimi) tovarshi. Vsi gremo eden sa drugim, zherne semlje gnojít, ino vsaki mertvez nam prerokuje: „Dones meni, jutri pa tebi.“ (Sir. 38, 22.)

V. 13 — 14. Shalofstno bi sa naf bilo, sprém-ljati svoje ljube k' pokopalishu, ako bi Jesus, ki je vbogo vdovo takó zhudno potolashil, tudi nash tolashnik ne bil. — Vidil je shalofstno mater, ino v' serze mu se je vsmilila. Vel' prijasn se k' njej oberne, rekózh: „Nikár ne jokaj!“ Alj kaj pomaga tolashba v' besedi, zhe bi pomozhi ne bilo? Frasne so she toliko lepe besede, zhe ne pomagamo, kedar bi lahko. Jesus nozhe samo omilovati, ampak tudi storiti hozhe po svoji vsigamogózhnosti. — Bres odloga stopi k' mertvashkim noslam, na katerih so merlizha po shegi Israelzov odkritiga nesli. Prijel je sa nosle, de so pogrébniki postali. Sdaj saklizhe mertviga s' vsigamogozhnim glafam, rekózh: „Mladenzh, jes tebi vkashem, vstani!“ — Kakor bi se is span'a obudil, se sklone shiv ino sdrav; sazhe se oglédovati ino govoriti. — Kako veselo bo tudi enkrat sa vse pravizhne, ki po grobih spijo, sashlhati vsigamogozhen glaf boshjiga Sina: „Vstani-te mertvi, ino stopite na sodbo!“ Spet se bojo v' novim shivlenji vidili, ino s' ljubimi svojiga serza govorili.

V. 16. Ljudstvo je ostermelo, tolik zhudesh vglédati, kteriga je s' mertvim Jesus storil. Sveta grosa vse opade, ino kmalo sazho Bogu hvalo gnati, rekózh: „Velik, velik prerok, boshji mosh je med nami. Bog sam ga je moral poslati, ino ga je s' svojoj oblastjoj obdál; sam Bog naf je obifkal.“ — Tak homo hvalili tudi mi enkrat svojiga Boga, ako strashen soden den prebijemo, ino se sa Jesusam obernemo v' vezhno shivlenje. — Ravno sa to se nam je potreba, na frezhno smert vredno perprávljati; sakaj le frezhna smert nam veselo vezhnost odprè.

Dvé nar hujšhi smoti šte krivi, de toliko ljudi nefrezhno vmerje. Perva smota je ta, de tako poredko ino takó flabo pomislimo, kakó kratko ino minljivo je našhe shivljenje na svéti. Smert se nam naglo perblishuje, ino mi se na frezhno smert perpravljati smiram odlagamo.

1. Kakor valovi bistre vode po gladkim potoki, tezhejo našhe léta, dnevi ino ure smerti napróti; ino kakor jesénski zhaš list sa listam od drevja pada, kaplemo eden sa drugim v' mater zherno semljo tudi mi. Vsako leto jih per dvajset milijonov pomerje, per shešt ino petdeset tavshent jih vsaki den svét sapuští; ino to minuto, ko govorim, bo shešt ino trideset mojih bratov ino sester na semlji besedo Vezhniga poterdilo: „Zhlovek, prah si, ino v' prah se bosh spremenil!“ (I. Mojs. 3, 19.) — Vmreti mormo vsi; to naš lastna pamet uzhi, nam sv. pismo prizha, ino vsakdanja skušnija kashe; tudi zhloveka ni, ki bi to tajil; alj kdaj? kjé? ino kakó? to nam je modra previdnost boshja perkrila, de bi vsak den v' dobro obernili ino takó shiveli, kakor bi sadni našhiga shivljenja bil. — Vmerli bomo, morebiti letof, lahko she doneš; ino kdo vé, zhe ravno to uro ne? „Perpravleni bódite, opominja Jesus, vi ne véste ure, ne dné.“ (Mat. 25, 13.)

Nasha ura bo prišla kakor tat po nozhi, ki na tihim hišo podkopá. (Mat. 24, 43.) Nasha smertna ura bo podobna gospodarju, ki pride na skrivnim, kedar se hlapzi nar manj sanashajo (Luk. 12, 45.); kakor shenin, ki o polnozhi pride, kedar devize, ktere ga zhakajo, nar bolj sasplijo, de ga nespametne, ki perprávlene niso, na vselej samudijo. (Mat. 25, 10.) Po vsih teh podobah Jesus uzhi, kako lahko naš smert salese: na polji, kakor domá, na poti, kakor v' posteli. „Smert zhaka zhloveka povsodi.“ (Sv. Avguštin.)

2. Kedar naš smert povsodi salesuje, ino se zhlovek na svéti kakor rosha perkashe, sgine kakor senza, ino svoje ostaje nima (Job 14, 20.); o tak ne veshimo prevezh svojiga serza na

preminó zhe blagó, ne na posvetne do-
brote. Po nevarnim morji se skos to shivljenje
peljamo; hitro s' svojoj barkoj na terdo skalo
sadénemo, barka nashiga shivljenja se nam sdrobi,
ino vse nashe blago se nam v' globozhino potopí.
Kaj nam ostane od vliga nashiga premoshenja, kedar
vmerjemo? Shtiri voske dile, en rastergan pert,
pa temna jama; morebiti nam she tega dali ne bojo.
„Goli smo prishli na svét, goli pojdemo spet is tega
svetá.“ (Pridg. 6, 14.) — Kedar tebe, o zhlovek!
lakomna misel obhaja, ako tebi nevsmleno serze
potrebnim dobro storiti brani, zhe tebe hude shelje
krivizo délati silijo, spomni se, de bosh moral vmréti,
ino besedo salkifhati: „Neumnesh! she nizój bo
tebi tvoje shivljenje ódvseto; zhigar bo, kar si per-
pravil?“ (Luk. 13, 20.) — Kedar v' tvojim serzi pre-
greshno poshelenje vstaja, te flabe tovarshije va-
bijo, ino hózhejo v' gréh sapeljati; o le hitro po-
misli na smert, ino vse skušnjave te bojo sapustile.
Kakor tolovaji sa zeltoj pred sodnikam beshijo,
takó se hudobe smerti bojijo, ki jih pred ojstriga
sodnika peljá. „Per vsem svojim djanji misli, o
zhlovek! na smert, ino vékomaj ne bosh gresnil.“
(Sir. 7, 36.)

3. Saftójn bi pa bila nasha she tako pogosta
misl na smert, zhe se na frezhno smert ne
perpravljamo. — Kaj bosh sazhél, o gréshnik!
ako tebe nevsmlena smert v' pregréshnim shivljenji
salese, kedar v' pijanosti ali v' sovrashtvi shivish?
Kaj bosh sazhela rasujsdana mladina, zhe tebe smert
ravno na neframnim poti sgrabi, ino is nezhistiga
djanja pred sodbo boshjo peljá? Tvoji sladki tovar-
shi in tovarshize te bojo hitro sapustili; tvoje pre-
grehe se te bojo kakor strupne kazhe oklenile, ino
pójdejo v' dolgo vezhnost s' tebo, tebe na vezhne
zhasé pikat ino terpinzhit, zhe se jih pred smertjoj
skos pravo pokoro ino resnizhno pobóljshanje ne
isnebish. — O ne sanashaj se mladénzh na svojo
mlado krí, ne dekliza na svoje ruzezhe lize; pod
kosój tudi mlade roshize padajo, in tudi mladenzhe
pokopat nólijo. „Bodite perpravleni, klizhe vsmi-
len Jesus, Sin zhloveka pride ob uri (po vas), kedar
vam se bo nar manj dosdévalo.“ (Luk. 12, 40.) —
„Ne odlágajte pobóljshanja od dné do dné, de vas

Gospód spati ne najde.“ (Mark. 13, 36.) Ozhistite svetila svojiga serza, napólnite jih s' shlahnim oljam zhednosti ino dobrih dél; o tak pójdejo vashe dushe, kakor modre devize, svojimu nebéshkimu shéninu veselo naproti, ki jih skos smertne vrata v' vezhno veselje popelja. „Alj zhujte tedaj, pravi Jesuf, kér ne véste dneva ne ure.“ (Mat. 25, 1 — 13.)

4. Druga smota je med nami, de se ljudjé samo zhasne, telesne smerti bojijo, dushne smerti pa ne porájtajo, ki jih na vezhno nefrezhne stori; ino ta strashna, nefrezhna smert nashe dushe je pregreshno, nespokorjeno shivljenje. O koliko je med nami na trupli shivih ino sdravih, ki so mertvi na dushi; ino kdo se nad njimi rasjoka? — Ako tebi, keršhanski o zhe! tvoj ljubi sin sboll ino vmerje, kervave rane dela njegova smert tvojimu serzu, kér je vmerlo prehitro njegovo teló: kedar pa tvoj sin v' hude tovarshije sajde, svojo nedolsbnošt sgubi, ino vmori svojo dusho, she solse sa njim ne potozhisa. — Ako tebi, keribanski mati! tvojo mertvo hzhék' pokopu nesó, od shalosti bi si lasé sa njo popipala: kedar jo pa sovrashen sapelivz odpeljá, njej nedólsbnošti oblazhilo rasterga, njeno devishko serze prebóde — sa vse to nizh ne rezhesh. Kaj se ne najdejo spázhene matere, kterim se dobro sdi, de njihove hzhére sa malovreden zhasen dobizhek svojo dusho predajo? — Zhe nam ljubi bratje ino sestre, prijatli ino snanzi odmerjejo, kako mило se sa njimi solsimo. Naj se pa nashí tovarshí in tovarshize v' gréh sakópajo, dushno shivljenje, gnado boshjo sgubijo, naf she serze savolj njih ne sabolí. — Oh smota, de nje ni vezhi! Ali ni dusha vezh vredna, ko truplo, de naf shivljenje telefa vezh, kakor shivljenje dushno skerbi? Ali ne vémo, kaj sv. Duh govori: „Pravizhne dushe v' roki boshji pozhivajo, ino terplenje smerti jih doséglo ne bo.“ (Modr. 3, 1.) — „Smert gréshnikov je pa nar hujshi.“ (Pl. 33, 22.)

5. Poglejte, pravijo sveti ozhaki: kakor se je evangeljska vdova sa svojim sinam jokala, ravno takó shaluje sveta mati katolshka zérkev sa gréshniki. S' svojoj ljubesnivoj materjoj jókajmo tudi mi, njeni otrozi, sa svoje brate ino sestre, ki so mertvi

na dušhi. Tudi našhe solse ne bojo saštojn: vsmilen Jesuf jih savergel ne bo. Kakor je mladenzha mertviga sopet oshivil ino materi dal, se bo tudi na našhe sgublene brate ino sestre milo oserl, ino jih k' vezhnimu shivlenju obudil. — Kdor pa na svoji dušhi shivi, njemu se telésne smerti ni potreba bati. Veselo vsak pravizhen s' svetim Pavlam izrezhe: „Kristuf je moje shivljenje, ino moj dobizhek je smert.“ (Fil. 1, 21.) „Alj shivim, Gospodu shivim; alj vmerjem, Gospodu vmerjem. Naj tedáj shivim ali vmerjem, faj sim Gospodov.“ (Rim. 14, 8.)

III.

Kako neumna je velika ptiza, fhtruz ali fhtravf imenovana, od katere pravijo, de, kedar lovze od dalezh vgléda, ino bi lahko vfhla, le svojo glavo v' germ skrije, ter misli, de je ne bojo vidili, ker ona lovozov ne vidi. Alj lovzi njeni koshat shivot na visokih nogah od dalezh vglédajo, pridejo s' batizami, ino jo vbijejo. — She bolj neumnih je kristjanov veliko, ki se zelo shivljenje smerti pridno ne spómniyo, ino she na smertni posteli jim smerti nobeden v' misel vseti ne smé, kakor bi mislili, de jih smert sa to najdla ne bo. Neprevidena smert pa naglo poterka, jih nepravilne najde, ino v' strashno vezhnoft pobère. Ne posábiti, ampak védno misliti na smert, na modro shiveti ino frezhno vmreti uzhi.

O sakaj se smerti bojimo, bratje ino sestre moje? ali nismo vsi otrozi Ozheta nebeshkiga? ali niso nebesa našh pravi in stanoviten dom? ali ni smert ljubesniva prijátelza našha, ki na is ptuje solzne doline v' Ozhetovo hisho peljá? — Sa nedolshno mladino je smert boshji angel, ki jo vseme is nevárnosti tega sveta. „Malo shivi, vender veliko zhafa ispolni; sakaj njena dušha je Bogu dopadla, sa to je hitil vseti jo is frede hudobij.“ (Modr. 4, 13. 14.) — Sa pravizhno starost je smert vesela dekla boshja, ki zhloveka na vezher is téshkiga dela saklizhe, iti po vezhno plazhilo. „Slifhal sim glaf's nebés, pravi sv. Janes, kteri mi je rekel: Blagor mertvim, kteri v' Gospodu

vmerjejo! Odslej, rezhe Duh, naj pozhívajo od svojiga truda; sakaj njih dela grejo sa njimi.“ (Skrivn. rasod. 14, 13.) — Le nespokorjenim gréshnikam je smert grosovitna napovedvavka strashne vezhnosti, ki jim neprenéhama klizhe: „Gorjé vam, vi hudobni ljudjé, kateri ste narvíshiga Gospoda postavo sapustili! — Kedar vmerjete, bo pogublenje vash dél.“ (Sir. 41, 11. 12.)

Dobri otrozi se ne bojijo iti v' hisho svojiga Ozheta, tudi dobri kristjani ne v' hisho vezhnosti k' svojimu Ozhetu domó. — Veselo bomo svojo dusho Bogu isrozhili, ki nam jo je dal; povernili bomo semlji peshizhko persti, ktero nam je posodila; sménili bomo to revno zhasno shivljenje s' vezhnim veseljam. — Oh kako bo to veselo, oh kako bo tam lepo! — Le greha se bojmo, tega se varj'mo, ki nam nebesa sapira, pekel odpre, strashno smert ino nesrezhno vezhnost stori. — O le shívimo takó, de nam enkrat shal ne bo, de smo shiveli! Amen.

XX. Shestnajsta nedélja po binkoshtih.

Od nespodóbniga bahanja ino potrebné poníshnosti.

Jesuf osdravi vodentzhniga, ino uzhl ponishnost. Luk. 14, 1—11.

Ni gershi pregréhe na tém, ne strashnejji hudobe na unim svéti, kakor prevsetnost; ona ja glava vsih drugih pregréh, ona je pogublenja sazhetek. To nam prizhajo saversheni angeli, to nam isvirni ali poérban greh osnanuje, ino nam nashe lastno sadershanje kashe. Ravno sa to nam Jesuf v' prizhujozhim sv. evangelji ljubo poníshnost perporózha, ter naf tajisto v' djanji pokasati posebno uzhl.

I.

V. 1. Nar hujšhi sovrashniki Jesufovi so bili napuhnjeni pismouki, po svojih mislih visoko uzheni moshjé; ino pa hinavski fariseji, kateri so se med všemi sa nar pravizhnishhi šteti, de so bili ravno vezhi del svetohlinzi: od sunaj sveti, od snotraj pa gerdi ljudjé. Mersélo jim je na Jesufa, kér jim je njih hudobe ozhital, ino od ljudstva bolj sposhtovan, kakor pa oni, bil. Od napuha vneti so ga iskali per vsaki perlóshnosti ob poshtenje spraviti. Ravno sa to so tudi po denashnim sv. evangelji v' njega glédali, na njegovo govorjenje ino djanje stregli, kedar ga je bil nekdo njih shlahte na kosilo ali obéd povabil, de bi ga kakshne krivize obdolshiti mogli. — Takó po navadi vsi napuhneshi ravnajo. Radi bi se sposhtovali, alj poshtovanja saflushiti jim je preteshko. Satorej druge ponishújejo, sami sebe povishat'. Alj taka vkradena zhasť je ledéna gas (tír), ki se jim ravno takó hitro rastali, kakor farisejam.

V. 2—4. Fariseji so Jesufa dolshili, de sabote, to je Judovske svete nedelje, ne prasnuje, ker tó den bolnike osdravljaja, ino so s' tém ljudem prizhali, de on ni pravizhen boshji zhlovek. — Ravno je bila sabota; sa to mu vodenizhniga bolnika nastavijo, ino zhakajo, kaj bo s' njim storil. Mislili so: on je vsmleniga serza, hitro ga bo osdravil; alj mi ga bomo savólj sabote, de se je pregréshil. Takó svito so si vbrali hinávzi; alj kdor komu jamo kóple, sam v' njo pade. — Jesuf, njih hudobne šklepe sposnávshti, sanko oberne, ino farisejam nastavi, jih vprasháje: „Ali se smé v' saboto ali v' prasnik osdrávljati?“ — Oni si ne véjo pomagati, ino omólknejo. Jesuf ne porajta hudobnih gerdeshov, naj rekó, kar hozhejo; se dotekne bolnika, ino mu rezhe sdrávimu iti. — Takó tudi mi ne vprashajmo, kaj bojo ljudjé rekli, kedar nam je kaj po pravizi storiti, zhe ravno ljudém po volji ni. „Ako bi ljudém vstrégli, bi flushavniki Kristusovi ne bili.“ (Gal. 1, 10.)

V. 5—6. Napuhnjenim pismoukam prav ozhitno pokasat', kako nespametno je njihovo prepovedvanje, o prásnikih bolnikam is ljubesni pomagati, jim lepa

perméro dá, rekózh: „Vi uzhite, de se bolniki o sapovedanih prásnikih osdravljati ne sméjo; zhe pa komu is-med vas ofel ali vol v' kapnizo ali v' kako jamo pade, ga vender bres odloga islézhete, naj bo den she takó svet; ino právite, de se to bres greha sgodi. Ali zhlovek ne veljá vezh, kakor neumno shivinzhe?“ — Sramovali so se napuhneshi svoje nespameti, ino so molzhali. — Jesuf nam pa s' tém pergodkam lepo pokashe, kako naj svete nedélje ino sapovedane prásnike vredno posvezhújemo. Obiskovati bolnike, jim po samoshenju pomagati, nevédne uzhati, pregréshne svariti: to se pravi boshje dni prav posvezhovati, po tém ko smo flushbo boshjo svesto oprávil. „Zhista ino pred Bogam Ozhetam neomadeshana bogabojezhost je, uzhi sv. Jakop, obiskovati sirote ino vdove v' njih nadlogi, ino neomadeshaniga se ohrániti pred tém svétam.“ (Jak. 1, 27.)

V. 7. Pregréshen je napuh v' mislih, gerd v' besedi, nar gersh pa v' sadershanji, kakor ga tudi per farisejih najdemo. Perve sédeshe so hotli per vsakim omisji imeti, ino so mislili, de toliko vezh veljajo, kolikor vishi sédesh sa misoj imajo. Alj fedesh zhloveku nobene vrednosti ne dá, zhe nje zhlovek v' glavi ino pa v' serzi s' seboj ne pernese; povshanje ga le pogosto v' framoto perpravi. — De bi napuhneshov ne rasferdil, jim Jesuf té nauk v' lepi priliki pokashe, ino pravi: „Kedar bo kdo ismed vas na kako shenitnino, ali gostijo, ali kako drugo dobro voljo povablen, se ne spodobi, de bi se na pervo, nar imenitnishi mésto vsedel. Bodi si imeniten, kakor hozhesh, she imenitnishi je lahko povablen; ino ne bilo bi lepo sa tebe, zhe bi gospodar prishel, tebe sa ramo prijél, ino nasaj posfadil, rekózh: „Vgeni se temu!“ Kako fram bi te bilo, zhe bi se moral na sadnje mesto vsesti, ki si sebi pervo isbrál. Toliko lepshi bo sa tebe, ako se pametno na sadnje mesto vsedesh. Zhe si vezhi zhashti per misi vreden, bo prishel gospodár, ino te sa roko na vishi popeljá, rekózh: „Priatelj, le vishe se pomékni!“ To je prava zhasht v' prizho povablenih, ktere ne daja fedesh, ampak hishni gospodár, ki je goste povabil.

Jesuf nam ne perporózha lashnive, hinavške ponishnosti, de bi nalalsh od sadi hodili, glave povéfhali, ino sami sebe na glaf ponishovali, sa to, naj bi nal ljudjé po tem bolj fntimali. „Taka hinavska ponishnost, pravi sv. Avgushtin, ni ponishnost, temuzh nar hujshi napúh.“ Jesuf nal uzhi, se v' prizho ljudi pametno nositi, ino resnizhno ponishno shiveti; ne ifkati svoje zhafti, se ne hváliti s' svojoj uzhenostjoj, ne s' bogastvam, ne s' svojim stanam, ampak lepo ponishno zhákati, de nal bo vezhni Bog povishal, ki nal je na gostvanje v' svoje kraljestvo povabil. Ni ga pod sonzam sadofti uzheniga, ne stanovitno frezhniga. Kar dones imamo, lahko jutro sgubimo, ako nam Ozhe nebeshki vsiga ne ohrani. Baházh pa rad Bogu zhaft jemlje, ino sebi daja; sa to ga pa tudi Bog sapufti, de se nad njim besede Jesufove spolnijo: „Kdor sam sebe povishuje, bo ponishan, ino kdor se ponishuje, bo povishan.“

II.

Kar je per roshi smrad, to je per zhloveku napuh ino bahanje: kar je per roshah shlahen duh, to je per ljudéh ljuba, tiha ponishnost. „Napuh je greha sazhetek, ino kdor mu je vdan, napravi veliko gnufobe. Bogu ino ljudém je sovrash, ino v' prizho obú dela krivizo.“ (Sir. 10, 7.) To sv. Duh govori, ino tega greha se posebno bahazhi deleshni storijo, ki sami sebe hvalijo, ino v' prasnih rezhéh svoje zhafti ishejo.

1. Starishhi se radi v' prizho otrók s' svojim premoshenjam, imenitnim stanam, ali s' svojim rodam bahajo, ino svojim mladim korenino napuha v' ferze safadijo. Otrozi se sazhúo zhres druge svoje tovarshne povsdigovati, jih sanizhovati, rekózh: „Ali ne vésh, zhigav fim?“ i. t. d. Abotnim (nespametnim) starisham to zelo dopade; pa v' kratkim sazhúo otrozi tudi ozhetu ino materi besedovati, prevsetne odgovore dajati, ino gorjé starisham, zhe samudijo vrashji napúh svojih otrók pokrózhati: nepokórshina bo israftla is njega, ino jim veliko shalofsti porodila. „Konja bofh teshko vodil, kteriga prej vkrotil nisi; neisrejen fim ostane

frovina.“ (Sir. 30, 8.) Nar hujšhi konj je per zhlo-
veku napuh.

2. Mladenzhi, zhe ravno niskiga stanu, se sazhnó po gosposko nositi; ni jim vezh po volji ozhetov poshten klobuk, kmetovska fuknja sa nje ne veljá. Vse more biti po novi shegi na shivoti, pa tudi namesto molitevnih bukviz kvarte v' rokah, namesto patanolhtra (moljka, ozhenafha) fajfa v' sobéh. Preshtimani so, de bi se odkrili, kedar mémo kri-sha gréjo, ali na poti svojiga gosпода srézhajo; se ne poshkropijo vezh, kedar v' hišo boshjo stopijo, pa tudi ne perpóguejo pred narvislim Gospodam kolena. Kar je lepiga ino poshteniga, jih je fram; pa saprávljati, se prepírati, ino med ljudmi pohuj-shanje délati, to jim dopade. „Alj hudobnih hvala je kratka. Ako bi se ravno bahazh do neba vsdig-nil, ino bi se njegova glava oblakov doteknila, bo na sadno kakor gnoj savershen; ino kateri so ga glé-dali, porekó: Kjé je? — Pregrehe njegove mladosti bojo njegove kosti napolnile, ino v' prahi s' njim pozhívale. — Njegove otroke bo vboshtvo terlo.“ (Job 20, 7. 11.) To je konez bahanja.

3. Mlade déklize se ne nosijo vezh po shegi svoje poshtene matere; oblazhi'o domazhiga perpravila jih ne veseli, kér jih predolgo terpi, ino se vsake kyatre premeniti ne dá. Sa to si omishlu-jejo prishane platnenke, hodijo v' kreshelzah ino rashopírih, de bi vlekse sa sebój drugih ljudi sa-peljane ozhi. Pa ravno ta gisdava nosha je gladek pot v' nefrezho. Sapeliv svét takih mladenzhiz napúhujeno serze sa sebój potegne, jih sapelja, jim poshtenje ino nedolshnost vseme. Taka lepota ino pa metulov prah, ki ga véter odnese! Vse sapelja-ne ino saframovane, na starost rastergane hódijo. „Napuh hodi pred nefrezhoj, ino povishovanje pred padzam gre.“ (Prip. 16, 18.)

4. Mladi gospodarji ino gospodinje sazhnó po novih shegah prav mehko shiveti, sa ko-filze sjutraj kavo piti, sa vezherjo si punzhe na-pravljati. Bahajo se s' premoshenjam, se vósijo ino nosijo po gosposko, zhe se njihovim stanu ravno ne spodobí: vse jih napúh nauzhí. Alj skos tako shivljenje domazhe blago svojo zeno sgubí, dnar v' ptuje deshele sgine, ino ljudjé obóshajo, de sami

ne vejo kakó. Kedar she nimajo svoje strehe vezh, sazhnó premišlovati, s' shalostnim ferzam rekózh: „Kaj nam je prevsetnost pomagala, ino bahanje s' blagam, kaj nam je perneflo? Vse je kakor senza minulo.“ (Modr. 5, 8. 9.)

5. Shtimanoglavzi, rokodélzi, isflu-sheni sholdnirji (soldati), ino vezh takih ljudi, se hválijo, kaj svéta so obhodili, koliko poskúfili, kaj vse snajo; nemshke besede nalash med slovenske vtikajo, ino kedar se s' dobrim hvaliti ne mó-rejo, jih ni fram, se zelo s' svojimi hudobijami bahati. Oni sazhnejo ljudi hudobe uzhati, ktere she nobeden poprej imenovati flishal ni. Taki bahazhi ze le sofeske pohújshajo, rasvadijo mladenzhe, sapeljajo deklizhe, raskrúshijo sakonske, spuntajo podloshne, ino hozhejo tudi sveto véro satréti. „Njih gerlo je odpert grob; s' svojimi jesiki goljufno ravnajo, pod njihovimi shnabli je modrófov strup.“ (Rim. 3, 13.) Taki ljudje so kushji smrad sa zelo deshelo. Veliko neumneshev jih rado poslušha, ino hváli njih goljufno modróst. Alj hitro se bo takim sgodilo, kar je Bog po Mojsefu napovedal: „Zhlovek, kteri is prevsetnosti kaj prelomi (postavo Gospodovo samezhváje), naj bo she roják ali ptujz (kér se je Gospodu soper postavil), bo is svojiga ljudstva pokonzhan.“ (IV. Mojs. 15, 30.) — Tako stori napuh ino bahanje ljudi zhasno ino vezhno nefrezhne: kdor se povishuje, bo ponishan.

III.

Kakor napuh zhloveka na sterma goro peljá, ga omoti ino v' globozhino nefrezhe pahne: tako naf ljuba ponishnost po lepi, rodoviti dolini vodi, v' kateri bres vse nevárnosti zhasno srezho ino vezhno isvelizhanje najdemo. — Uzhite satorej, vi starishih svoje otroke od mladih nog ponishniga sadershanja. Ne lishpajte jih po abotnih shegah, ino gisdosti jih nikar ne uzhite. Le poshtena obleka kashe pametne ljudi. — Mlardenzhi! bodite pametni, modri ino tihi; nikar se ne bahajte, sakaj: „Bog ino ljudje napuh sovráshijo.“ (Sir. 10, 7.) Nobena rezh val per Bogu ino ljudéh takó prijetnih ne stori, kakor ponishnost. (Sv. Hiron.)

— Ve deklize! poshteno ino ponishno se sader-shite, svoje lepote na fémenj sapeliviga sveta nikar ne nosite, ino bodite shlahni vijólzi podobne, ki na skrivnim zvetí. Kakor ona vef svoj kraj s' shlahnim duham napolni, tako tudi ve s' svojim poboshnim, pridnim ino ponishnim sadershanjam svojo sofefko rasveselite. Ne bo val posabil Bog, ne pravizhni ljudjé; le sapelivost val lahko najdlá ino vjéla ne bo, sakaj: „Mresha sku'hnjáv, pravi sv. Anton, je po zelim svéti raspreshena; vlaki se v' njo saplete, le ponishen zhlovek frezhno pod njoj odide.“ — Gospodarji ino gospodinje! ponishno shivite, kakor se vashimu stanu spodobi, v' kateriga val je sam Bog postavil. S' premoshenjam se nikar ne bahajte, suknje ino mise svojiga stanu nikar ne spremenjujte, de bi sazheli bolj mehko ino predobro shivéti; ne framujte se svojiga stanu, de se Bogu ne samérite, ino sami sebi ne-frezhne jame ne iskóplete, v' katero bi skos pre-vsetnost padli. Vezh ko imate, vezh dobriga storite, de bote samogli enkrat od svojiga hifhovanja odgovor dati. „Ne hvali se moder s' svojoj modrost-joj, ne hvali se mozhen s' svojoj mozhjoj, ne hvali se bogat s' svojim bogastvam; temuzh kdor se hvali, naj se v' tém hvali, de vé, de sim jes Gospód, kateri delam vsmilenje, pravizhnost, ino pravizo na semlji: govori Gospód nebeshkih vojsk.“ (Jer. 9, 23. 24.)

Poglejmo Jesufa, Gospoda nebéf ino semlje, kako se je ponishal, je hlapez postal, se je po fhegi svojih telesnih starifhov nosil, flushil si shivesh s' svojimi rokami (dokler ni uzhiti sazhél), de bi nam ponishnim, ino v' svojim stani sadovolnim biti pokasal. Ako se s' njim ponishamo, naf bo tudi on povifhal, zhasno frezhne, ino vezhno isvelízhane storil. Bog ponishnost ljubi, ino sovrashi napúh. Amen.

XXI. Sedemnajsta nedelja po binkoštih.

Od nevarne samosvoje ljubésni.

Jesus uzhi nar vezhi sapoved, ino prizha, de je Kristus, Sin boshji. Mat. 22, 35 — 46.

Poglejte, ljubi bratje ino sestre moje! kako po dné ljubo sonze zél svét ogréva, ino oshivlja vse stvarí. Njemu jè zhlovek podoben, v' kateriga serzu gorezha ljubésn boshja prebiva. Kakor pa bleđa luna po nozhi mrazhno svéti, ino nobene toplote ne dá, ravno takó mrazhno ino mlazhno je shivljenje zhloveka, kateri sam sebe ino posvetne dobrote vezh ljubi, kakor Boga. Le shalofna nozh je zelo njegovo shivljenje. To refnizo vidimo v' denashnim sv. evangelji.

I.

Od mladiga jutra do terdiga mraka se je trudil Jesus, ljudi poduzhiti ino pravo boshjo ljubésn v' njihovim serzu vneti. Sheljno so ga ljudjé poslušali, ino hvaleshno njegove nauke prijémali; le posvetnih, rasujsdanih saduzejov ino potuknjenih farisejov se niso njegove besede prijéle. Prevezh so bili v' posvetne rezhi samákujeni, so ljubili sami sebe ino svoj zhafen dobizhek vezh, ko Boga. Ta pregreshna ljubésn je oslepila njih pamet, ino okamenila njihovo serze; namesto Jesusovih naukov s' veseljam poslušhati ino v' svojim serzu ohrániti, so se le prepírali s' njim. — Ravno popréj so Jesusu fariseji prashanje, de bi ono presodil, dali: Ali so dolshni zesarju dazjo dajati, ali ne? ino on jim je po njihovim dnarju ozhitno to dolshnóšt sprizhal. Po tem so mu hotli saduzeji nevmerjuzhóšt dushe vtajiti; alj on jim je neumnost njihovih misel takó zhedno pokasal, ino dushe vezhno shivljenje toliko

lepo svishal, de se je tudi farisejam, njegovim sovrašnikom, dobro sdalo.

V. 35 — 38. Poslednih še enkrat fariseji Jesufa ostopijo, ino nekdo smed njih njemu staro prashanje, de bi ga poskusil, ponovi rekozh: „Uzhenik! kaj se tebi sdi, ktera je nar imenitnejši ino nar bolj velika sapoved med vsémi, katere v' Mojsefovi postavi imamo?“ — Judje so is postav, ki jim jih je Bog po Mojsefu na gori Sinaj dal, sto ino trinajst sapoved narajtali; pa katera med njimi bi nar imenitnejši bila, v' tem se niso mogli sastopiti; nekteri so to, drugi spet drugo sa nar potrebnijši terdili. — Jesuf jim je na ravnost odgovoril: „Ljubi Boga, svojiga nar boljšniga Gospoda, is zeligiserza (de ne bosh svojiga serza, ino serzhniga poshelenja med Bogam ino preminozhim svétam rasdelil); is vse svoje dushe (de bo ona le po svojimu Stvárniku hrepenéla); ino is vse svoje misli (de bosh Boga vedno v' mislih imel, kar koli sazhnesh ali nehassh, ino de vse k' njegovi vezhi zhashti storish). Ta sapoved je nar imenitnejši med vsími; ona je korenina drugih.

V. 39 — 40. De smo dolshni Boga savolj njega samiga ljubiti, kdo bi to tajil, zhe le nekoliko njega sposná. Alj refnizhna ljubésn boshja se more v' djanji pokasati, ino posebno skos to, de ljubimo svojiga blishniga, ki je stvarjen po boshji podobi, savolj Boga, kakor sami sebe, sakaj: „Zhe ne ljubimo svojiga brata, kteriga vidimo, kako bi Boga ljubili, kateriga ne vidimo.“ (I. Jan. 4, 20.) Sa to rezhe Jesuf farisejam: „Sravno perve sapóvede je pa tudi še druga, takó potrebna ino imenitna, kakor perva, bres katere se perva dopólniti ne samore: Ljubi svojiga blishniga ravno takó serzhno, kakor sam sebe; voshi ino stori mu dobro, kedar samoresh, ravno takó rad, kakor sam sebi. Ako ti Boga zhres vse, ino blishniga kakor sam sebe savólj Boga ljubish, bosh vse druge sapovedi lahko dopolnil; v' téma dvéma so vse sapopádene.“ Tak je sopet s' tem odgovoram Jesuf svojo nefkonzhno modróst skasal.

V. 41 — 46. Veliko farisejov se je krog Jesufa nabralo; alj kaj de ga sa svojiga obljúbleniga Mésija niso hotli sposnati, ino so le na posvetniga,

velizhaftniga vajvoda zhakali. Njih posvetna ljubésnjih je slepila. To hudo smoto jim je shelél Jesus odvseti, ino pokasati, de je Mesija imenitnishi kakor David ino vsi drugi kralji; ino de ravno njega lahko po vsih prerokih sa svojiga odreshenika sposnajo, zhe ravno ni njegovo kraljestvo téga sveta. V' to fariseje, ki so se sa posebno nzhene fhteli, poprashta: „Kaj mislite, zhigáv sin bə Mesija, kteriga vi zhakate?“ Vsi so mu odgovorili, de Davidov. Jesus jim rezhe: „Mesija bo moral imenitnishi biti, kakor David, sakaj David njega, kedar v' duhi od njega prerokuje, v' Psalmi 109tim svojiga Gospoda imenuje, rekózh: Gospód Bog je mojimu Gospodu (Mesiju) rekel: Vredi se na mojo desnizo (imej nar vezhi oblást), dokler bom svovráshnike tvoje ponišhal, jih storil tebi sa podnoshje (de bojo zhisto premagani). — Po téh besedah more biti Mesija boshji Sin, kér ga David, vash nar imehitneji kralj, sa svojiga Gospoda imá; ne po vashih mislih le Davidove rodvine, kaki gol zhlovek.“

Fariseji niso hotli Jesusa sa boshjiga Sina, ne sa obljubljeniga odreshenika sposnati; rajshi so omólnkili, ino se ga niso vezh lotili, kaj poprasht'. Alj mi s' sv. Petram veselo sposnajmo, rekózh: Jesus, ti preljubesnivi uzhenik ino isvelizhar nash! ti si Sin shiviga Boga, ino imásh besede vezhniga shivljenja. Kar si nam ti kakor pervo ino nar imenitnej sapoved isrozhil, hozhmo tudi mi svesto dopolniti: ljubiti Boga zhres vse, ino blishniga, kakor sami sebe.

II.

Nar perva sapoved, katero je sam vezhni Bog s' svojim lastnim perstam sapisal, je: Ljubi Boga zhres vse, ino svojiga blishniga, kakor sam sebe. „Lete besede, ktere ti dones sapovém, rezhe Gospód, naj bojo v' tvojim serzu: povéj jih svojim otrokam; premishluj jih, kedar v' svoji hishi sedish, ino po poti grésh, kedar grésh lézh, ino vstanesh; tudi jih na prage ino vrata svoje hishe sapishi.“ (V. Mojs. 6, 5—9.) Glejte, tako ojstro je Bog v' ftari savesi Israelzam to sapoved saterdil. Ravno to je tudi Jesus v' novi savesi

kristjanam kakor nar imenitnej sapoved perporozhil. V' sedajnih zhaſih pa ljudjé to veliko sapoved na robe obrázhajo: ljúbijo ſami ſebe nar popréj, po tém ſhe le Boga ino bliſhniga, pa tudi le ſavólj ſamiga ſebe. V' reſnizi ſe dopolnuje prerokovanje ſv. Pavla, ki piſhe ſvojimu ljubimu uzhenzu Timóteju: „Vedi to, de bojo v' poſlednih dnéh nevarni zhaſi; ſakaj ljudi bo, kteri bojo le ſebe ljubili, lakomni, bahazbi, prevsétneſhi, preklinjavzi, ſtarifham nepokorni, nehvaſeſhni, hudobni, neſmileni, nepokojni, opravljavzi, nezhiſti, nemiloſtivi, nedobrotlivi, iſdajavzi; — ino bojo vezh ljubili ſladnoſti, kakor Boga.“ (II. Tim. 1—4.) Vſe to ſe med nami godi, ino vſiga je kriva pregréſhna ſamoſvoja ljubéſn; ona gaſi v' zhloveſhkim ſerzi pravo ſhivo ljubéſn do Boga ino do bliſhniga, zhiſto ljubéſn v' zhaſno dobizhkarijo ſpremení, ſadnizh pa ſama ſebe goljſá, ino nar bolj na ſgubi oſtane.

1. Kdor ſam ſebe neſpametno ljubi, v' njemu prave ljubéſni boſhje ni; tak zhlovek ſam ſebe ima ſa ſvojiga perviga boga. Vſe, kar opravlja, ſtori ali ſa ſvoj dobizhek, ali pa ſa ſvojo zhaſt; ſa boſhjo zhaſt njemu ni mar, zhe ſvoje polek ne najde. On le ſamo tiſtokrat móli, kedar mu je ſdravja, ali kake zhaſne dobrote potreba, ktere mu raſen Boga nikdo dati ne ſamore. Zhe kaj ſ' enoj rokoj v' bógaſme dá, ali ſa boſhjo zhaſt kaj maliga ſtori, ſhé ſ' drugoj rokoj zhaka, de bi mu Bog hitro vſe deſetkrat povernil. On ne ſluſhi Bogu, kakor dober ótrok, iſ ſame zhiſte ljubéſni, ampak kakor malovreden ſuſhen ſa zhaſno plazhilo. Ako bi ne bilo pekla, ne nebéſ, bi na Boga ino njegove ſvete ſapovedi nizh ne porajtal. O kako ſlaba je taka ljubéſn boſhja! Tak zhlovek ne ljubi Boga, temuzh le to, kar njemu Bog dá; preminozho ſtvar rajſhi ima, kakor pa ſtvarnika; ino to je nar hujſhi malikvanje. Koliko je pa takih ljudi med nami! — V' Aleksandriji, v' velikim meſti na Egiptovſkim, ſe je eniga dné neka ſhena perkaſala, ino je v' eni roki verzh vode, v' drugi pa gorezho baklo imela. Na oprafhanje, kaj to pomeni, je ljudém odgovorila: „S' tój luzhjoj bi nebéſa ſaſhgala, ſ' tój vodój pa peklénſki ogenj pogafila, naj bi ne ljubili vezh Boga ſamo v' ſaupanji nebéſhkiga povrazhila, ne

v strahu pred peklem, ampak le samo sa to, ker je on nar vezhi lepota ino dobrotu, sam na febi vse ljubezni vredni. — Blagor zhloveku, kteri vse is zhisfe ljubezni boshje stori, ino hudo voljno poterpi; ljubezni boshja je zhisfo slato, ki daja zhlovefikim delam pravo vrednost sa vezhno shivljenje. Kar pa zhlovek bres ljubezni boshje stori, nima pred Bogam nikakshne vrednosti. „Ako je sa zhloveka ves dobizhek, Boga ljubiti: tako je sa zhloveka nar hujshi shkoda, nespametno febe ljubiti.“ (Sv. Leon.)

2. Zhlovek, ki sam febe nespametno ljubi, nima nobene prave ljubezni k' blisshnimu; bres nje pa zhasne srezhe ino vezhniga isvelizhanja ni. — Zhe ti, o kristjan! samo tiste ljubisti, ki tebi kaj dobriga storijo; samo takim rad pomagash, per katerih se na dobro povrazhilo sanashash, kar betva kershanske ljubezni v' tvojim serzu ni; sakaj to tudi neverniki storijo, pravi Jesus. (Mat. 5, 47.) Ino ta dobizhkarija posvetne samo-svoje ljubezni nar vezh hudiga na svetu isvali. — O blastniki, ktere pregréshna ljubezni do febe gospoduje, ne sposhtújejo svojih podloshnih sa svoje ljube brate ino sestre, ki so po boshji podobi vstvarjeni, od Jesufa Kristufa odresheni, ino ravno tako kakor oni v' nebeshko kraljestvo poklizani; ampak imajo jih kakor najeto shivino le sa svoj posveten dobizhek. — Sodniki, od samo svoje ljubezni slepi, ne sodijo po pravizi vezhnih postáv, ktere je Bog ljudém v' isvelizhanje isrozhil, ampak le po plazhili, kakor jih podkupish. — Gospodarji ino gospodinje, od nespametne ljubezni de febe vnéti, ne skerbijjo sa srezho ino isvelizhanje svojih domazhih, le lasten dobizhek jim je na serzi. Dokler jim drushinze dela, ga radi imajo, kedar ne more delati vezh, mu slovó dajo; ali sdravje, shivljenje, telo in dusho sgubi, tega jim ni skerb, de jim le delo opravi. — Hlapzi ino dekle, od take ljubezni do febe pijani, ne flushijo savólj Boga, svojiga perviga gospoda ino plazhnika, temuzh sa samo obljubleno zhasno plazhilo; ne glédajo na dobizhek svojiga gospodarja, si ne persadévajo njega shkode varvati, ino delajo samo tako dolgo pridno in svesto, dokler gospodar ali gospodinja sa njimi stoji. — Tako sgine svestoba, vsmilenje, dobrotlívost ismed

takih ljudi; savid, goljſija, in vſakotere krivize med njimi goſpodarijo; takó pregreſhna ſamo-ſvojna ljubéſn vſe dobre prijatele pomori, ino vſmilene dobrotnike pobije. Premošni ſami ſebe, kakor bogatinz v' ſv. evangélji, bres vſmiljenja goſtijo; vbošni pa s' revnim Lazaram bres pomožhi sdihujejo. Takó goſpodari zherna mati, neſpametna ſamo-ſvojna ljubéſn. Alj ona ni ljubéſn, ampak ſamo-ſvojno nar hujſhi ſovraſtvo. Njo ſv. Tomah Akvin iſvirk vſiga hudiga imenuje, is kteriga, dokler teže, le kuga neſrezhe iſvira. „Njene déla, déla meſa, ſo snane: nezhiſtoſt, ſovraſtvo, sdrashbe, jéſe, bóji, raspertije, nevoſhlivoſti, pijanoſti, poſhréſhnoſti, ino kar je vezh tákiga. Od takih dél vam napréj povém, govori ſv. Pavl, de, kteri take rezhi délaſo, ne bojo kraljéſtva boſhjiga doſégli.“ (Gal. 5, 19. 21.)

3. Zhlovek, kteri ſam ſebe pregréſhno ljubi, tudi pravo kerſhanſko ljubéſn do ſam ſebe ſgubi, je zhaſno ino vezhno neſrezhen; nar bolj neſrezhen ſa to, ker ſvoje neſrezhe ne vidi. — Slepa ljubéſn do ſebe, tebi, o zhlovek! laſtne ſlaboſti ino pregréhe ſakriva, de jih ne ſpoſnáſh, ino ne poboljſhaſh; ona tvoje dobre laſtnoſti prehvali ino prezení, de ſe prevezh ſam v' ſebe ſaneſeſh, ino ſe ogoljſáſh. — Ona tebe ſapeljuje, de bliſhniga ſlabo ſodiſh, ſe zhres druge povſdigujeſh, ino ſebi ſovraſhniké délaſh, ki bojo tebi jamo iſkopali, de boſh v' njo padel; ona naredí: „De ne vidifh téga, kar jè, ino vidifh to, kar ní.“ (Tertuljan.) — Hudobna ſamo-ſvojna ljubéſn tebe per Bogu ob vſe ſafluſhenje ſpravi. Karkoli dobra ſtorifh, ako is ljubéſni do Boga ne ſtorifh, per Bogi plazhila nobeniga nimáſh, dokler je tebi le poſveten dobizhek na miſli. — Pregréſhna ſamo-ſvojna ljubéſn tvoje ferze v' poſvetno blago ino zhaſne dobre ſakopá, de le poſemeljſko iſheſh, vezhno pa poſabiſh; ona tebi zelo veſelje do lepih ne béd pogafi, de rajſhi nebeſhko kraljéſtvo ſgubiſh, ino v' pekel greſh, kakor bi ſvojimu ſpazhenimu poſhelenju kaj pertergal. — Neumna ſamo-ſvojna ljubéſn gréſhniká tak ſtraſhno omoti, de poſlednizh zelo Boga ſanizhuje, ſebi malika na

altár svojiga serza postaví, katerimu zhasno frezho ino vezhno isvelizhanje daruje. Tako ima lakomnik dnar, nezhistnik neframno flado, ino pijanz vino sa svojiga boga, katerimu sdravje, shivljenje, telo ino dusho predá. Tak zhlovek hozhe vse ljudi sa svoje fushne imeti, zelo vezhniga Bogá sa svojiga hlapza; on misli biti sam svoj bog, in hozhe, de bi se njemu vse po njegovim poshelenju sgodilo; alj ravno sa to bo od ljudi sovrashen, ino savershen od Bogá. „Bil je bogat mosh, Jesus perpoveduje (Luk. 16, 19.), v' shkerlát ino tenzhizo se je oblahil, ino se vfaki dan obilno gostil. Vbogi Lazar je pred njegovimi durmi vef v' bolezhinah leshal, alj she drobtin, ki so od mise bogatina pádale, mu ni nihzher dal. Pfi so vezh vsmilenja imeli, in so reveшу rane lisali.“ — Glejte gerdo famo-svojno ljubésn! „Alj vmerl je vboshez, (ki je is ljubesni v' Boga vse voljno poterpel,) ino ange'i so ga nefli v' nebesko veselje. Vmerl je tudi samo-svojin bogatin, ino je bil v' pekel sakopán.“ Glejte pregréhne famo-svojne ljubésni grosoviten konez! — Kdor sam sebe nespámetno ljubi, greshi soper Boga, soper blishniga, ino soper samiga sebe; in to ni ljubésn, temuzh nar hujshi sovrashstvo. „Kdor gréh ljubi, sovrashi svojo dusho.“ (Pf. 10, 6.)

III.

Ni zhloveka pod souzam, de bi sovrashnikov svojih ne imel; tudi mi, bratje ino sestre moje! nisimo bres njih. Nar hujshi sovrashniz, pa vfaki v' svojim serzi ima, nevarno famo-svojno ljubésn. Kdor koli samiga sebe dobro posná, se more s' sv. Pavlam milo potoshiti: „Postava boshja mi dopade po notrajnim zhloveki; alj zhutim drugo postavo v' svojih udih, ki se postavi mojiga duha vstávlja, ino me v' postavi greha vjétiga ima, kateri je v' mojih udih. Jes nefrezhen zhlovek, kdo me bo reshil telefa smerti? Gnada boshja po Jesusu Kristusu, Gospodu nashim.“ (Rim. 7, 22 — 25.) — Tudi mi premagajmo svojiga snotrajniga sovrashnika s' boshjoj pomozhjoj! K' temu pa nam je potrebno trojno isvelizhanfko oroshje:

1. Premišljajmo skerbno sami sebe, isprastujmo dobro svojo vést, de bomo sami sebe prav spoznali, ino naš sapeljiva ljubésn goljfalá ne bo. „Zhujte ino molite, de v' skushnjavo ne padete.“ (Mat. 26, 41.) — „Vfak je skushan, od svojiga lastniga poshelenja vlezhen ino vablen.“ (Jak. 1, 14.)

2. Premagujmo sami sebe, svojo slabo poshelenje, ino ne storimo nizeh po svoji spazheni volji. — Kedar je délo teshko ino se nam vstavlja, posilitimo se, ino ga sgotovimo. Zhe nam je kakshno véfelje prekladko, pertergajmo si ga, de bomo mozni postali v' vsih potrebnih rezhéh, sami sebe premagati. „Kdor hozhe sa menój priti, naj sam sebe satajt, ino sa menój hodi (Mat. 16, 24.); ino kdor sam sebe (preveliko samo-svojno ljubésn) premaga, je boljshi, kakor tisti, ki mésta premaguje.“ (Prip. 16, 32.)

3. Storimo vse is zhiste ljubésni boshje; ljubimo sami sebe, ino tudi blishniga le savólj Boga. „Toliko bolj sam sebe vsaki ljubi, koliko bolj, sa ljubésni boshje del, sam sebe ne ljubi.“ (Sv. Leon.) Le is ljubésni boshje isvira prava ljubésn blishniga, ino ljubésn svojna.

Kakor se roshe v' svojim zvetji po sonzu obrázhajo, ino romeno sonze v' njih juterni rosi vtrinja se: takó povsdigujmo tudi mi is doline sols le kvishko svoje serze k' svojimu Bogu, dokler naš tamkaj sdrushil bo v' svoji vezhni ljubésni, sakaj: „Bog je ljubésn; ino kdor v' ljubésni ostane, v' Bogu ostane, ino Bog ostane v' njemu.“ (I. Jan. 14, 6.) Amen.

XXII. Osemnajsta nedelja po binkofhtih.

Od sadershanja bolnikov.

Jesuf osdravi mertvovudniga zhloveka. Mat. 9, 1—8.

Dvojna bolésni vef zhlovefhki rod sadeva: dufhna ino telésna; sploh vsaki zhlovek jo okufha, naj shé velizhafno na tronu sedi, ali v' prahu svoje niskote prebiva. Telefni beteshi nam veselje grenijo, ino zhafno shivlenje krájshajo; alj she hujfhi so dufhne bolésni, pregrehe, ki nam polvezhujozho gnado boshjo jemljó, ino naf ob vezhno shivlenje spravljajo. Jesuf, nafh svelizhar, je prifhel obedvojno osdravljat, truplo bolesni, ino dufho pregrehe réshit, kakor ga v' denafhnim sv. evangelji vidimo.

I.

V. 1. V' Betlehemi rojen, v' Nazareti isrejen, je shivel Jesuf v' svojo trideseto leto per svojih telésnih starifh. Kedar je ozhitno uzhitil sazhél, si je salo mesto Kapernaum sa svojo stajo isvoljil. V' njem je nar pogoje uzhitil, zhudeshe delal, v' ono se je nar rajfhi is drugih krajov povernil; sa to se je njegovo mesto imenovalo. Tudi po denafhnim sv. evangelji se je is kraja Gerasenarjov po Galilejskim morji v' to svoje mesto perpeljal. Ino kakor hitro ljudjé svéjo, de je spet domá, se jih vse okoli njega tère, ki njegove nauke poslúshajo, ino zhudeshe glédajo. — Mertvovuden mosh sa Jesusa své, ino tudi shell, do boshjiga sdravnika priti. Sam na noge stopiti ne more, sakaj mertvi so njegovi udje bili; profi satorej svoje prijatle, ino shtirje moshjé njega primejo, ter ga na posteli do hishe sanesó, v' kateri je Kristuf uzhitil, ino zhudno osdravljat. Ljudjé so zelo hisho takó sarinili, de ni bilo

mogozhe do Jesufa priti, ki je v' freli poslopja na lepim dvori uzhil. Dobri moshjé bolnika po itopnizah ali shténgah na streho ali na dile sanesejo. Strehe so v' tajistih krajih ravne ino lepo nadelane, po katerih se lahko sprehájajo. De bi kdo is strehe ne padel, so nekoliko osidane. Téga osida nekoliko verh dvora rasderó, ino bolnika na vervih ali shtrikih varno ravno pred Kristufa poloshijo. (Mark. 2, 3. 4.) — Komu ne dopade ljubesniva postréshba vsmilenih moshov, ino terdno saupanje révniga zhloveka? O naj bi tudi mi imeli takó shivo saupanje v' boshjo pomózh, kedar nje potrebujemo, pa tudi toliko vsmilenja s' svojim blishnim, kedar v' teshavah nashe pomozhi potrebuje!

V. 2. Pregreha je pogosto korenina hude teléne bolésni. Jésavzi, pijánzi ino nezhistniki po navadi sami sebe ob sdravje ino shivljenje perpráviyo. Tudi mertvovudni zhlovek je bleso rasujsdano ali poshréshno shivel, ino je mertvovuden postal. — Jesuf sponá njegovo pobóljshano serze; vidi, de bolnik ino njegovi prijateli v' njega terdno vérjejo, ino svesto saupajo; satorej nar prej njegovo dusho osdravi, rekozh: „Saupaj moj sin, ino potalashi se; tvoji grehi, s' katerimi si febi bolésn napravil, so ti odpuhsheni!“ — Kako vesele so té besede Jesufove vsakimu spokorjenimu greshniku! „Saupaj moj sin, moja hzhér! tvoji grehi so ti isbrifani!“ Takó potolashijo tudi namestniki boshji objókane pobóljshane gréshnike, ino jih v' iménu Jesufa grehov odvéshejo, kér je on jagne boshje, ki sveta grehe odjemle.

V. 3. Rasveselilo se je bolniku shalofstno serze, ohladila se njemu pekozha vést; she bolj terdno je saupal, de mu bo Jesuf tudi teléšno sdravje dal, kér mu je dusho osdravil. Tudi vsi poshteni ljudjé, obljudim, so se rasveselili; alj nevohshlivi, shtimani pismouki, serditi Jesufovi sovráshniki, so njega píšano gledali, ino v' svojih mislih hudo obsodili, de je preklinjavez boshji, kér se slobi, ljudém grehe odpuhshati, kar le sam Bog samore; sakaj oni she niso slifshati hotli, de bi Jesuf bil Sin boshji; zelo sa gréshnika njega imajo. Ozhitno njega obrezhi si ne upajo; alj toliko gerfhi ga v' svojim hudobnim ferzi obsódijo. Jesuf je prizhal s' svojimi zhudeshi, ino je v' svetim písmi pokasal, de je boshji Sin.

Ravno per tej prilóshnosti je pa posebno svojo boshjo vsigavédnost ino svojo vsigamogozhnost takó ozhituo rasodél, de mu je vsaki vérvati moral.

V. 4—7. Pokasat' svojim sovrashnikam, de tudi njih nar skrivnishi misli vé, jih ojtro nagovori: „Sakaj vi od mene v' svojih serzih kaj takó strashniga mislite, kakor bi Bogu zhaft jemál, ino sebi boshjo zhaft dajal, kakor bi meni se ne spodobila? Povéjte meni, ki pravite, de nimam oblásti grehov odpufhati: ali je kaj manjši oblást, bolnika s' samoj toj besedoj: Vstani, ino hodi! osdraviti?“ Morli so sposnati, de je vse eno le boshja mozh. — „Zhe je tedaj eno kakor drugo le golo boshje délo, govori Jesus na dalej, takó poglejte, de imam oblást, gréhe odpufhati, kakor bolnike s' besedoj osdravljati, zhe me ravno le sa sina zhloveka imate!“ Na to se k' mertvovudnimu oberne, ino mu s' vsigamogozhnim glasam vkashe: „Vstani, sadéni sam svojo posteljo, na kateri so te pernefli, ino nési jo sdrav na svoj dom!“ Ko bi trénil, bolnik po konzuzi skozhi, ino nése ves prerojen veselo svojo postel domú. — Kdo bi ne sposnal Jesufa boshjiga Sina, kdo bi ne hvalil njegove vsigamogózhnosti ino modrósti!

V. 8. Ozhiten zhudesh je sovrashnike Jesufove preprizhal, de ima boshjo oblást; mólzhalí so, ino fram jih je bilo. Alj lepo se je safvétíla Jesufova velikost. Trume ljudi sveta grosa opade, slifhati ino viditi tolikó zhudne rezhí. S' veselim serzam so hvalili ino zhaftili Boga, ki je dal toliko oblást, de se ljudém grehi odpufhajo, ino bolniki takó zhudno osdrávljajo. — Tudi mi smo dolshni hvaliti Boga — Jesufa boshjiga Sina, ki je isrozhil naméshnikam svojim oblást, gréshnikam grehe odpufhati, ino osdravljati bolno dusho; dal nam pa tudi sdravnike ino pomózh, sdraviti bolno teló.

II.

Veliko je med nami bolnikov na dushi, zhe ravno njih bolésni ne vidimo; pa tudi na trupli se veliko bolnih med nami snajde, ki so skos svojo pregréshno shivljenje sboléli; sakaj nefrezhni gréhi so nevmileni trinogi (grosovitneshi), ki dusho mo-

rijo, ino skos ravno to tudi truplu bolésni napravljajo. — De bi dušho osdravil ino vezhne smerti rešil, neskonzhno moder Bog zhloveku telésno bolésn poshle; ino dokler dušha ne osdravi, tudi truplo sdraviti nize ne pomaga. — Tudi naf bo dober Bog práj ali shléj s' bolesnjoj obiskal; potreba je, de se perpravljamo. Iškali bomo sdravil (vrazhtva, arzněj), alj lahko, de prave pomozhi ne bomo najdlí. Satorej vam štíri posebne sdravila podám sa dni bolésni ino terplenja. bres kterih bi vam vse druge sdravila nize ne pomagale:

1. Pervo sdravilo sa bolnika potrebno je posvezhujozha gnada boshja, ki dušho sdravo ohrani, ino telésno sdravje podpira. — Pogosto telésno sdravje zhloveka od Boga lozhi, kedar skos gréfhno djanje gnado boshjo sgubi; telésna bolésn pa gréfhnika sopet k' Bogu perpeljá, ako se le bolnik boshji milosti terdovratno ne vstavlja. Blagor bolniku, ki je v' stanu posvezhujozhe gnade boshje; njemu njegovo bolénje ne bo k' smerti, ampak v' isvelizhanje dušhe; pa tudi telésne sdravila mu bojo teknile s' boshjoj pomozhjoj, sakaj: Bog je bolésni ino sdravja gospód. „On rani ino zéli, on vdari ino njegova roka bo sdravje dala.“ (Job 5, 18.) — Kakó nekeršhansko je satorej sadershanje nekterih sedajnih kristjanov, ki se v' svoji bolésni s' Bogam spraviti na sadnje odlágajo, ino se svetih sakramentov vezh kakor smerti bránijo. Jesuf nam ne pernese smerti, ampak shivlenje; ino kdor njega vredno pod svojo streho vseme, nar boljshi pomozhnika per sebi ima. „Pridite k' meni vsi, ki se trudite, ino ste oblosheni, ino jes val bom poshivil“; takó vabi vsmileni Jesuf vse, posebno pa bolnike, k' sebi. (Mat. 11, 28.) — O ne brani se, réven zhervizh! svojiga boshjiga pomozhnika, ne odlagaj od dné do dné se s' Bogam spraviti, kakor hitro sholísh. — Poklizhi bres vřiga odloga oblastnika boshjiga, sposnaj bolezhine svoje dušhe, ino jih objokaj, de bosh sashlshal vesél glaf: „Saupaj moj sin, moja hzhér! tvoji grehi so ti odpušheni.“ — Prosi po tem, naj pride pod streho svojiga slabiga shivota v' presvetim réfhnim Telesi boshji sdravnik, naj rezhe samo s' enoj besedo, ino nar prej tvojo dušho osdravi; osdravi pa tudi tvoje teló, ako je tebi k' is-

velizhanju. — Pusti se djati v' masilo svetiga olja, kakor te sveta katolshka véra uzhi, de bo tebi boljshi. (Jak. 5, 15.) Glej, takó bosh previden v' stani guade boshje nebeski mir vsbival, tolashenje Gospodovo bo v' tvojim serzu prebivalo, ino tudi tvoje terplenje bo tebi sladko. Ali she po tem v' Gospodi osdravish ali vmerjesh, frezhen bosh.

2. Drugo sdravilo, sa bolnika vselej potrebno, je terdno saupanje v' vfigamogózhniga Boga, v' Jesufa Kristufa boshjiga Sina. „Saupaj moj sin, moja hzhér! tvoja véra je tebi pomagala:“ takó je govoril Jesuf, kedar je bolnike osdravljaj. Shè smiram je on ravno tajisti vfigamogozhen ino vsmilen Gospód, kateri je v' sv. evangelji mertvovudu rekel: „Vstani ino hodi!“ ino bolnik je bil sdrav. Alj terdno kershanfko saupanje, to je tajisti svest prijatel, ki k' vfigamogozhnimu pomozhniku po vsmilenje gre, ino nam od njega sdravje pernese. — Bolniki v' svojih teshavah vezhidel dvojno greshijo: eni premalo v' Boga saupajo, ino se le sanáshajo na samo zhlovefshko pomózh; drugi zhákajo, de bi Bog s' njimi zhudeshe delal, ino sa to zhlovefshko pomózh samudijo. V' resnizi je Bog nar boljshi ino prvi pomozhnik, ino pred vsem se mormo k' njemu oberniti; alj op ima na svéti svoje naméfnike, ne le sa dusho, ampak tudi sa truplo; njim je dal uzhenóft, bolnikam pomagati. Satorej je

3. Tretje sdravilo bolnikam potrebno: prave pomozhi iskati, sdravnika poklízati, ino ga lepo vbógati. Koliko bolnikov se sdravnika bolj boji, kakor smerti, ki ne pomislijo, kaj sv. Duh govóri: „Spofhtuj sdravnika savólj potrebe, sakaj Narvishi je njega vstvaril.“ (Sir. 38, 1.) Veliko jih je, kateri sdravila sanizhújejo, kér ne véjo, de je Narvishi is semlje sdravila stvaril, ino pamenten zhlovek se tistih branil ne bo. (Sir. 38, 4.) She vezh se jih najde, katerim se bolj dnarja mili, kakor pa sdravja ino shivlenja; sa to odlágajo do sadniga, se s' sdravnikom posvetvati (porátati), dokler jim she pomagati vezh ni. H' zhemu bo takim dnar, ako jim sdravja pomanka, ali pa jih smert pobóre? „Bolja je vboshez, ki je sdrav ino mozhen, kakor ilab bogatin, od bolesni nadleshvan,

Sdravo shivljenje v' svetosti ino v' pravizi je boljshi, kakor vse slato ino srebro. Ni bogastva zhres bogastvo sdraviga shivota.“ (Sir. 30, 14. 16.) Kdo bi verjel, de se zelo kristjani najdejo, ki v' svojih bolésnih predersno v' Boga saupajo, rekózh: „Ako je boshja volja, bom osdravel; zhe boshja volja ni, mi tudi sdravnik s' všemi sdravilami ne pomaga.“ Alj, kakor neskonzhno moder Bog lenuha bres dela nozhe shiviti, tudi bolnika bres njegove skerbi osdraviti nozhe; le zhlovéshkimu pravizhnimu trudu frezho dá. „Sa to je Narvishi ljudém snanje dal, de bi ga v' njegovih zhuda polnih délah zhastili.“ (Sir. 38, 6.) Kdor v' bolesni sa svoje sdravje ne skerbi, sam sebe mori. — Satorej sv. Duh opominja: „Sin! ne sapusti sam sebe v' svoji bolesni, ampak profi Gospoda, ino on te bo osdravil“; (zhe ravno ne s' zhudesham, vender s' sdravilam. Sir. 38, 9.) Poishi si modriga sdravnika, preskerbi si potrebnih sdravil. Ako osdravish, faj nisi shivljenja predrago kupil, ino premoshenja nisi napravil; zhe ne osdravish, faj dopolnil si svojo dolshnost, lahko bofh vmerl, ino Gospód bo tebi vse povernil. — Kakor pa vsaka bolésni ni na smert, tudi vsaka osdraviti ni, kakor bi zhlovek hotel; satorej je

4. Shterto sdravilo bolniku potrebno: ljuba poterpeshlivoft, de se v' voljo boshjo podá, zhaka, de bo storil Bog, kar bo prav. Poterpeshlivoft bolniku teshave polajsha, ino mu vezhno plazhilo saflushi; nevoljnoft mu bolezhine pohujsha, ino vezhen saflushek sapravi. „Najde se dosti ljudi, pravi sv. Krisostom, ki se hitro hudovati sazhno, zhe jih kaka bolésni sadéne. Oni sfer teshave preterpijo, alj bres vliga dobizhka. Kaj delash, o zhlovek, de svojiga dobrotnika, varha ino odreshenika (skos svojo nevoljo) prekliniafh? Ali ne vidish, kaj skos to sgrabish? Ali mislish skos svojo hudovoljo sebi hudo pomanjshati? Ti si hudo le povezhash, ino svoje bolezhine pohujshash.“ — Nashi storjeni grehi so nashi dolgi; poterplenje v' bolésni je gotov dnar, s' katerim jih plazhujemo, ino shé na tem svéti, kolikor mogozhe, sadoftujemo, ako le voljno terpimo. „Boljshi je pa, tukaj zelo shivljenje narhujshi bolezhine imeti, kakor na unim svéti eno famo uro terpeti“, uzhi sv. Avgustin. Sa to je sv.

Lidvina ofem ino trideset lét nar hujšhi bolezhine preterpéla, ino veselo hvalila Boga, de ji dá nebéša flushiti, sakaj: „Terplenje sedajnega zhaša ni veliko proti prihodni zhašti, ktera se bo nad nami rasodéla.“ (Rim. 8, 18.) — Sa to je sv. Teresija v svoji dolgi bolésni Jesusa vedno profila: „Gospód! alj daj mi terpeti alj vmréti.“

Ti, keršhanška dušha! tolikokrat nevoljno barash, sakaj te Bog toliko terpéti pušti? „Sa to, pravi sv. Krisostom, de svoje pregrehe poplazhash, ali si pa saflushish vezhi plazhilo.“ — „Moj sin! je rekel svoje dni star pušharnik svojimu mlajšhimu tovarshu, ki mu je toshil, de je boln: zhe si ti dobro slato, se bošh skos bolésn poskusil; ako si pa s' shlindroj obdan, se bošh skos bolésn ozhishil.“ — Ti toshujesh, de tebi jesti ino piti vezh ne dišhi; alj kaj bi pa bilo, naj bi tebi dišhalo, pa bi savshivati ne smel? Pameten poš ino modro sdershanje sdravje redita. — Ti toshish, de so se tebi grenke sdravila vgábile, ino jih vezh piti ne moresh; alj kako bi one tebi pomágale, zhe bi tvoji bolesni soperne ne bile? Hudo se le s' hudim premaga. — Ti sdihujesh, de spati ne moresh, ino ze le nozhí prebedish. Ref, de je hudo jezhati ino milo sdihovati, kedar drugi hladko spijo; alj kaj bi nam pomágalo mirno spanje, ako bi nešrezhno saspali na vezhno? Le en zhašek she voljno zhujmo, saj bomo skoraj v' vezhnim miru pozhivali! — Ti se pertóshish, de je tvoja bolésn takó dolga? Alj premisli, kako hitro tezke tvojiga shivljenja zhaš, ino s' zhašam tudi tvoje bolezhine! Kar si preterpel, tebe vezh ne boli, prihodniga she ne obzhutih; le prizhujozhe te boli, pa tudi to bo hitro minulo. Ino kakó bošh enkrat vesel, kedar bošh srezhno ino veselo vse prebil! „Boljšhi je skos bolésn v' isvelizhanje iti, kakor sdrav vékomaj pogublen biti.“ (Sv. Avgušhtin.) „Nafha sedajna zelo kratka ino lehka nadloga nam pernese vezhno ino zhres méro visoko zhašt, ki vse prevaga.“ (II. Kor. 4, 17.)

III.

Ljube dušhe! kdo is med naf si she ni bolésni skusil, ino kdo more rezhi, de si she skushal ne

bo? O tak uzhimo se, tako terpeti, če nam ne bo v pogubljenje, ampak v vezhno svelizhanje! — Varj'mo ljubo sdravje, dokler ga imamo, saj je eno na semlji nar draji blagó; ne vstrah'mo se pa tudi bolesni, saj je tudi ona le dobrota nefkonzihne previdnosti boshje sa naf. — Ako sbolímo, skerbimo špet osdravéti. Le storímo mi to svoje, storil bo tudi Bog to svoje. Naj naf v' bolesni vse sapuſti, le ljuba poterpeshlivoſt nikar!

Kedar bomo bolni leshali, in se nam hudo godila bo, o ne daj Bog, de bi zhres njega mermrali, ali pa nevoljni bili. Š' hvaleshnim ferzam vsaki den roke povsdignimo, rekózh: „O bodi Bog hvalen sa vse krishe ino teshave moje bolesni; saj me dober Ozhe tēpe, sa to, kēr me ljubi.“ — Kedar se nam bolésn pohujſha, ino naf nevolja premaguje, nikar ne obupa'jmo. Globoko is svoje ſlaboſti sdi-hujmo v' viſoko ſveto nebó: „Gospód, zhe mēni bolezhine pomnoſhiſh, mnoſhi mi tudi poterpeshlivoſt, de jih vse voljno poterpim!“ — Ako bi radi sopet osdravéti, ino terplenja reſheni bili, le kakor Jeſuf v' verti na oljſki gori sdi-hujmo v' ſvojih teſhavah tudi mi: „Ljubi Ozhe, zhe je mogozhe, vsemi od mene té grēnek kelh mojiga terplenja; alj ne moja, ampak tvoja ſveta volja naj se ſgodi!“ Amen.

XXIII. Devetnajſta nedélja po bin- koſhtih.

Od oblazhila.

*Evangelj od kraljéve ſhenitnine, ino ſvatov-
ſkiga oblazhila. Mat. 22, 1—14.*

Lepe ſo ſvete nebéſa, neisrezheno veliko je ne-
beſhko veſelje; ino blagor nam kriſtjanam, ki ſmo

na tajisto povabljeni. Alj svete nebéfa se na zefti ne poberó; kdor hozhe v' svet raj priti, ne smé po sbehi rasujsdaniga sveta shiveti, temuzh more svojo dusno s' svetimi zhednostimi lépshati, ktére naš nebeske svatovshine vredne storijo. To naš Jesus po priliki ali perglihi od imenitniga kralja uzhi, ki je svojimu sinu veliko shenitvanje napravil, ino veliko svatov povabil.

I.

Sapstónj se je trudil boshji uzhenik ze le tri leta, terdovratne Jude poboljšhat', ino v' narozhje svoje svete vére perpravil': le malo se jih je preobernilo. Prevsetni poglavarji ino fariseji so vezhi del vsi Jesusov nauk terdovratno samezhovali. Kedar se she Jesus is med njih odpravlja, jim hozhe hudobo njih terdovratnosti ino pa strashno shtrafo, ktera jih zhaka, v' lepi priliki shivo pokasati.

V. 2 — 7. „Zhujte, je hotel terdovratnikom rezhi, kakor se sdaj med vami s' boshjim kraljestvam moje vére godí, taka je svoje dni s' gostijo bila, ktero je kralj svojimu sinu naredil, ter je vsiga obilno perpravil, ino veliko svatov (gostov) povabil. — Vse je she bilo perpravleno, le povabljenih she ni bilo sa misój. — Dobrotliv kralj rezhe svojim hlapzam, povablene klizat'. Hlapzi grejo, alj povabljeni se kújajo, ino nozhejo priti. Kralju je sa povablene veliko bilo, ter bi jih rad rasveselil; on poshle she drugih svojih hlapzov, ino jim narozhi: „Povéjte povablenim: Moja gostija je she perpravljena, pitana (kermlena) shivina je she poklana, ino vse je k' redi; ni vezh odlágati, naj le pridejo na shenitnino!“ — Pa prevsetnim povablenim ni bilo mar sa gostijo. Shli so vsak po svojim pôsli: nekteri na svoje domazhe délo, drugi po ptujim na kupzhijo. Zelo nehvaleshnih oshabnikov nekoliko se je kraljevih hlapzov lotilo (ki so jih bleso savolj nehvaleshnosti svarili); popadli so jih, saframovali, in pomorili.“ — Takó nehvaleshni ljudje svojim dobrotnikom povrazhújejo; alj tudi njim pride dan plazhila. — Kralja je to v' serze sabolelo; pravizhno se rasferdi, vkashe svojim vojshakam, hudobne púntarje, morivze svojih hlapzov, pobiti, ino njih prebivalishe poshgati; ino sgodilo se je.

V. 8—10. Prasno je omisje bilo, ino gostija je zhakala. Dober kralj rezhe svojim hlapzam, ki so shaloftni bili: „Prav se je povablenim sgodilo; moja gostija je sizer perpravljena, alj oni nje niso bili vredni. Le hitro pojdite na zeste in raspotja (krisham pote), kjér veliko potrebnih zhaka; kar jih najdete, na gostijo saklízHITE jih.“ — Hlapzi grejo, jih perpeljajo is sa zést, kar jih najdejo, slabih ino dobrih; ino zelo omisje se je s' svati saleglo. Zhe ravno niso vsi sa shenitnino opravleni bili, so vender radi prishli, ino dobrotliv kralj je po shegi tistiga kraja vsakimu svatovsko oblazhilo dal, préden so v' gostivnizo na shenitnino stopili. Nekdo smed njih pa ni sa svatovsko oblazhilo maral, ino je takó nespodobno k' gostvanju sa miso shel. Skos to predersnost je imenitnimu kralju veliko nezhaft naredil; sa to je pa tudi saflusheno plazhilo prijél.

V. 11—14. Kralj pride svojih gostnikov gledat, ino najde zhloveka nespodobno oblezheniga, bres svátovskiga oblazhila. Ojstro ga nagovori, ino rezhe: „Priatelj! kako si se slobil k' moji shenitnini, ter nisi po svatovsko oblezhen?“ On se nima kako isgovoriti, ino molzhi. Kralj pak svojim hlapzam vkashe, sanikarnika svésati, ino v' vunajni kraj joka ino shalofti pot sniti. In tudi to se je sgodilo.

Táko je povédal Jesus judovskim pismarjam ino farisejam, ino oni so jo dobro rasumili. Shli so v' jesi, ino svet iméli (rat dershali), kako bi ga vjéli. — Ali pa sastopimo Jesus'ovo priliko tudi mi, kakó naf ona sadeva? — Kdo je imeniten kralj, kteri je shenitnino napravil? Nash prelubesnivi Ozhe nebeski je naredil svojimu Sinu Jesusu Kristusu veliko shenitnino, kedar je on na svet prishel, ino se skos svoje terplenje ino smert na krishi s' svojoj svetoj zérkvoj porozhil. Ta je dúhovska gostija svete kershanfke vére na semlji, Jesusovi nauki ino sv. sakramenti, posebno pa obhajilo presvetiga réshniga Telefa, ino po smerti vezhno veselje v' nebesih: ta je shenitnina kraljéstva nebeskiga, na katero naf je kralj nebes ino semlje povabil. — Kdo so hlapzi, ktére je kralj povablenih klizat' poshiljal? — Sto

preroki, apostelni, ino vsi naméštniki boshji, kateri so od nekdanj ljudi v' vezhno svelizhanje klizali, ino she klizhejo. — Ino kdo so nehvalešni povabljeni, ki niso hotli priti? So terdovratni Judje, ki so bili prvi k' keršanski véri poklizoni; alj oni so jo savergli, so preroke ino apostelne pregánjali ino morili. Sa to jih je Bog dal Rimzam v' roke, kateri so savólj puntarstva njih kraljéstvo rasdjali, ino njih poglavitno mesto Jerusalem pokonzhali.

Kdo so pa revni poklizoni is raspotov ino is-hodísh? To smo, bratje ino sestre moje! mi vsi, od ajdovskih starishov rojeni. — Po tem, kér so Judje sveto Jesuovo véro savergli. osnanovavze boshjiga nauka pomorili ali raspodili, je Bog jim vkasal med nevérnike po drugih deshelah iti, ino osnanovati boshje kraljéstvo ljudém. Nasli prédni starishi so veselo na shenitnino svete keršanske vére stopili, so tudi nam vrata k' nebeshki gostiji odperli, ino kolikor nas je keršhenih v' sveti katoljshki zérkvi, smo povabljeni svatje na gostiji Jesufa Kristusa, ki nas s' svojimi svetimi nauki ino s' sv. sakramenti shivi. Oj de bi tudi vsi svatovsko oblazhilo imeli! — Prishel bo kralj nebes ino semlje nas svojih svatov gledat ino sodit; koliko nas bo nevrednih, bres svátovškiga oblazhila najdil? Evangéljka prilika le od eniga govori; ino to se je od prvih kristjanov lahko saltopilo, per katerih je bilo kolikor keršhenikov, toliko svetnikov. Per nas se pa le shalostne besede Jesuove polnijo: „Veliko je poklizonih, alj malo isvóljenih,“ ki bi imeli spodobno oblazhilo svatovsko; sakaj v' sedajnih zhafih ljudi vezh posvetna obleka ino nezhemarna lepota trupla skerbi, kakor svatovsko oblazhilo nevmerjozhe dushe, ki so svete zhednosti. — Glejte! nebeshka gostija nas she perprávlénazhaka; skerbito sa oblazhilo svatovsko, de ne bomo odversheni!

II.

Nar vezhi skerbi sedajni mlad svét imá, se yerlo oblazhiti ino prevsetno nositi; alj si morde sa tisto svatovsko oblazhilo skerbi, kteriga bomo morli

imeti, kedar k' nebeski shenitniki pojdemo? O Bogu se vsmili! to ni oblazhilo nebeske svatovshine, ampak peklenške drushine, s' katerim dušni sovrasnik mladino slepi, jo sa drago oblazhilo nedólshnosti goljfa, ino po shiroki zešti sapelavanja v' zhasno siromashtvo ino v' vezhno pogublenje peljá. Oh kako je to shálostno ino pregréshno!

1. Bog je zhloveku oblazhilo dal po storjenim pervim grehu, de bi se poshteno oblazhil, ino svojo framoto pokrival. Obleka nam je torej spomin nefrezhniga gréha ino potrebne pokore; alj neframni ljudje se gisdašto sa to oblazhijo, de en drujiga v' greh sapeljájo. — Bog je ljudém oblazhilo dal, naj svoj shivot po leti pred vrozhinoj, ino po simi pred mrasam ohranijo; koliko lepotnikov si pa le táko obleko omishljuje, s' kateroj sdravje ino premoshenje napravijo. — Bog je odkasal vsakimu stanu posebno opravo, naj bi se lozhil stan od stana, ino drujiga sposhtoval. Sedajni posvetneshi se pa nalah takó preoblazhijo, de se mnógokrat kmet od gospóda vezh ne posná, ne rokodel od shláhnika, ne dekla od svoje gospé. Naj bi nashí rajni mertvi nasáj prishli, ne posnali bi vezh svojiga kraja. — Takó nehvaleshno ravnajo ljudje s' svojoj oblékoj, ino rasshalijo s' njoj Gospóda svojiga Boga. — Resniza je, de nektero oblazhilo po novi shegi je bolj kup ino bolj perpravno, kakor je staro bilo, ino kaj módriga grajati ne smémo, ampak pohváliti; alj hvaliti famo to, kar je prav.

2. Prav je, de se poshteno oblazhish po pametni shegi svojiga stana; alj pregréshno je, nove shege bres práviga vsroka (urshaha) ismishljati, ali pa posnémati; she bolj pregréshno, se po dragi shegi vishjih stanov nositi, ino tak sanizhovati svoj lasten stan. — Prav je, de se lepo belo pèresh, zhédish svoje oblazhilo, ino si ljubo sdravje podalshash; alj nespametno je, se presherno lepotizhiti, prepogosto v' ogedalo hoditi, ino se takó napravljati, de bi sijala sa teboj gledali, de bi nefrámneshi po tebi svoje ozhi passli. — Po pravizi je, zhe si premoshni ljudje nekoliko bolj drago obleko omif-

žijo, kar jim premoshenje dopusti; alj velika kriviza je, sa nepotrebno obleko dolge delati, ali pa to na shivoti nositi, kar bi imeli vbo-gajme dati. — Spodobi se, svete nedelje ino prásnik e prashno preoblezhi se po svo-jim stanu, sposhovati Gospodov dan, posebno, kedar v' hišho boshjo gremo; hudobno pa je ob ravno tih svetih godih s' svojim preblishezhim ob-lazhilam ljudi v' ozhi pikati, drugimu spolu hude misli napravljati, ino zelo v' zérkvi pohujshanje delati. — Velik, smerten greh pa je, s' nesramnoj, rasbersdanoj noshoj drugimu spolu pregreshne shelje buditi. Sa to je sv. Pavl sapovedal, naj shenstvo varno svoj spol sakriva, de moshtvo pohujshano ne bo. (I. Kor. 11, 10.) — Ino kdor tají, de gisdava, nezhemerna nosha ni greh, tudi hozhe vtajiti, de ni greh, soper deset sapoved boshjih greshiti, ka-terih fkoraj vse nespodobno oblazhenje prelomi, ter ljudém zhasno premoshenje ino dušno poshtenje nevsmleno krade.

3. Kdo je kriv, de toliko hišh obosha, na stare dni toliko ljudi rasterganih hodi, kakor sapravliva gisdost? Nasli stari preddédezi ino ba-bize so po stari shegi bolj sadovoljno shivéli, ko mi; alj njih fuknja je bila domazhe perprave, njih frajza domazhe prèje, njihova nosha priprosta, poshteno je bilo vse njih sadershanje. Den denash-ni pa nemodre matere hzhéram poprèj tenzhizo kupujejo, kakor kolovrat, de bi same sebi sa ro-kavze napredle; ozhetje sinam poprèj shamet omisli-jo, kakor pamet, shivino lepo rediti, ino si obla-zhila sami perflushiti. Takó se rasvádijo otrozi, ino ker jim starishi oblazhila dovólj dokúpiti ne morejo, krafi sazhnó. Tako se podredijo malo-bridni hlapzi ino dekle, kterim je smiram plazhila premalo, déla pa prevezh; takó se isuzhijo sa-pravilivi gospodarji ino gospodinje, kteri eden dru-jiga goljáfajo, svojim otrokam pa berashko palizo podájejo. — Huda je vjima, ki nam shetvo na polji ino branje v' gorizah jemlje; pa kar ona eno léto vseme, drugo ino tretje léto spet poverne: alj hujshi vjima je nezhemerna gisdost, ki nikoli sadosti nima; ona je nar hujshi dazja, ktera nar vezh le v' ptuje deshele plazhújemo. — Blago domazhiga

perpravila svojo zeno sgubi, ljudje se dela odvádijo, ino zele desnele obóshajo. Nove shege blago se sploh sa bolji kup dobi, pa si ga tudi le malo kaj vshijesh, ino shiviljam pa shivarjam toliko isplazhah, kakor je roba vredna. — Svoje dni je ne vesta sa nar lepshi doto polno shkrinjo (ladizo) domazhiga platna imela, kedar je od hishe sa poshtenim shéninam shla; kmetinje so krila (suknje) poerbale, ino spet svojim hzhéram sapustile: sdaj pa kupleno oblazhilo nove shege le sonzu pokashi, ali pa na desh pernesi, she zapo imash. Takó zhlovek sam sebi krade, ino se goljfa: v' mladosti gisdózhó kupuje, na starost pa siróshno prodaja.

4. Alj she strashnéji shkodo gisdost v' oblazhili ljudém na dushhi déla; jemlje jim nedolshnost ino poshtenje. Starishi mislijo svoje otroke poprój ofkerbétí, zhe jih prav salo ino bogato oblazhijo; pa ravno v' tém jim jamo nar vezhi nefrezhe iskóplejo. — Hzhére sapustijo gostokrat svoje starishe, ino grejo sa oblazhilo l'lushit; sleparjov se najde veliko, ki jim lepe oblazhila plazhújejo, shlahno oblazhilo nedólshnosti ino poshtenja jim pa vsémejo. Lepo oblezhene pridejo sopet domu, alj polno hisho jóka ino framote starisham pernesó. Poshelenje mesa, poshelenje ozhí, ino pa napúh shivlenja so si trije brati, ki niso is Ozheta Boga, ampak is svetá, nar hujshi lovzi nedolshniga serza; ako zhloveka le eden vloví, ga hitro vfi samorijo. (I. Jan. 2, 16.) — Dokler so hzhére domazhe meselane nosile, niso takó raspletene k' poroki hodile, pa tudi ne pomorile toliko dush, kakor jih presherno oblezhen shenski spol sdaj pomori. — Ino vender jih je toliko, ki téga sa greh ne shtéjejo, ino se na spovedi she ne obtóshijo! „Teléna obléka pokashe zhloveka.“ (Sir. 19, 27) „Kdor svoj shivot prevsetno oblazhi, ima ostudno dusho.“ (Sv. Avguštin.) „Odverni svoj obrás od nalishpane shenske, ino ne sijaj po ptuji lepoti, opominja sv. Duh (Sir. 9, 8. 9.); savolj shenske lepote se jih je veliko pogubilo, ino is nje se poshelenje kakor ogenj vnema:“ — s' svojim oblazhili lam nalash nastavo délati, bi pa ne bilo greh? — Ali ne uzhi Jesus sam, de vsak, kateri sheno pogleda, ino jo posheli, je shé preshestoval s' njoj v'

svojim ferzi (Mat. 5, 28.), kdor pa v' tak nefrezhen pogléd napeljuje, bi bres greha bil? „Ve se s'zer isgovarjate, pravi sv. Krisostom, faj ne vabimo nikogar v' nesramno djanje; alj zhe ravno s' besédoj ne, je vunder vas'ha nos'ha pohujshliva, de nobena beséda takó. Ve brusite mezh, ino prebódete dus'hi smertno rano, ki ne sazéli vezh. — Povéjte, koga ljudjé preklinjajo, koga obsodijo sodniki, ali strup popivshiga, ali napravshiga, ki ga nastavlja? Ravno ve mislenzo perprávljate, ravno ve smertno pivo ponujate. Savdajavzi vmorijo teló, ve pa dus'ho, kar je veliko strashneji. Ino kaj so vam nedolshne dus'he storile, ali so rasshálile vas? Kratko nikar; le svojimu napuhu stréshete, s' dus'hoj morijoj pa igra'e.“ — Gorjé tistimu zhloveku, po katerim pohujshanje pride,“ klizhe Jesuf (Mat. 18, 7.); gorjé tudi vam, vi prevsetno oblezheni mladénzhi, ino déklize, ki s' svojoj nespodobnoj oblékoj sebi ino drugim sanke nastavljate, v' katere vas dus'zni sovrashnik vloví, vam poshtenje vseme, ino vam dus'ho vmorí. Gisdafta, nezhémerna nos'ha je dus'ha morija.

5. Kakor se zhlovek hude vjime boji, ino lastne shkóde varje, je tudi naf kristjanov ojs'tra dolshnóft, sovrashni gisdosti slovó dati, ino vse shkódlive shége v' nos'hi, ali v' drugim sadershanji ismed naf odprávití. — Vi ozhetje ino matere, le po domazhe oblazhite is maliga svoje otroke; kar domá perprávitite, le téga se naj pervádijo; naj de bojo domazhe perpravila shtimali, pa tudi domazhe délo ljubili. Poglejte, koliko shalófti je pisana suknja Jakopu naredila, ki jo je malimu Joshefu kupil! — Rasvada otrók starisham folse preлива. — Vi prédpostavljeni visharji ino oblastniki, ne pervóljite novo-shegarjam med vas'he ljudi; oni so kuga sa vas'he podloshne, ki vam jih bojo popazhili, ino premoshenje vas'higa kraja pojedli. — Vi hlapzi ino dékle, ponishno se nos'ite, kakor se vas'himu flushévnimu stanu spodobí. „Vas'ha lepota naj ne bo vunajna, v' nos'hi shlahnih oblazhil; ampak v' notrajnim zhloveki, v' nestrohlivósti pokojniga ino krotkiga duha, ki je pred Bogam bogat.“ (I. Pet. 3, 3. 4.) Kdor se svoje suknje framuje,

ino svoj stan sanizhuje, strašno rasshali svojiga Stvarnika, kateri ga je v' tó stan postavil. Ne prevsetujte v' svoji mladosti. „Bog kashtiga skrito prevsetnost s' ozhitnoj neframnostjoj,“ pravi sv. Avguštin; ravno sa to je toliko fantov ino deklét nefrezhnih. Mislite v' svoji mladosti na potrebo starih dni; saj bote kervavo potrebovali, kar si perhranite. — Pa tudi vi, rokodéli, posebno shivilje ino shivarji, ne mislite biti bres greha, zhe nespametne ljudi novih, shkodljivih ali sapravljivih sheg vádite. Délajte svesto, storite vse po pametni shegi, kakor se vsakimu stanu spodobi, de vam vashe delo ino saflushilo k' pogublenju ne bo. — Ino kdor koli si novo oblazhilo omishluje, naj prasha potrebo, — premoshenje — ino pametno shego svojiga stanu sa svet (rat); kar tebi to troje svetuje (ráta), stori, ino ne bosh greh:l.

III.

Ljube dushe, posebno vi fantje ino deklize! dvoje oblazhilo se vam ponuja, ino v' isvolénje dá. Perviga vam vsmilen Jesus podaja: shlahno oblazhilo posvezhujozhe milosti boshje. On sam vam ga je kupil s' svojoj presvetoj réshnoj kervjoj, Ozhe nebeski vam ga napravil, ino sv. Duh vam ga deli, oléphanó s' svetimi zhednostimi ino nebeskimi darmi. — S' drugim oblazhiam val sili sapeliv svet, s' nezhemernim oblazhiam nespodobne gisdosti. Sam peklenški sovrashnik ga snuje, ino po svojih pomagavzih na nove sapelive shege obrazha, de bi vam oblazhilo posvezhujozhe gnade boshje vsel; ino koliko mladenzhov med nami se je dalo she oflepiti! Dali so oblazhilo zhiste nedolshnosti, sazhéli nositi oblazhila posvetne sapelivosti; sdaj grejo po shiroki zesti pogublenja, vsi vbogi na svoji dushi, vsi olíshpani na svojim trupli na gostvanje peklenški-ga bresdna, ino vlezhejo tudi druge sa sebój. — O odprite svoje ozhí, ino poglejte, kam val vashe shتمانje in prevsetvanje peljá! Jesusa, svojiga ponishniga kralja, ste sapustili, ino hcdite sa glavaram vlih prevsetnih angelov, ki se hudizhi imenujejo. Prishla bo ura, de bojo to vashe prevsetno oblazhilo móli snedli, ino vashe líshpano truplo bo

žhervam v' shivesh. S' straham se bote tistokrat sa Jesufam, svojim ponishnim sheninam osírali, ino vpili: „Gospód, odpri nam!“ Alj kakor njega sdaj v' svoji nespodobni noshi ne sposnate, vaf tudi on sa svoje sposnal ne bo. „Resnizhno vam povém, vaf ne posnám.“ (Mat. 25, 12.) Pahnili vaf bojo v' vunajne teme, kjér bo jok ino skripanje sob; saka takó posvetno, nezahémerno oblazhilo ni svátovsko, s' njim se v' nebefa ne pride, ampak na ravnost v' pekel gré. Poglejte vfmileniga Jesufa, svojiga ponishniga kralja! le eno samo tkano suknyo je nosil na semlji, sa katero so njegovi morivzi pod krisham lófali. — Posnémajte Marijo, kraljizo nebéf ino semlje, ki se je toliko pohlevno ino ponishno nosila, de nje she svét skoraj posnal ni. Le ponishne ovzhize Jesuf ljubi, le poshteno oblezhene svate k' svojimu nebéfshkimu shenitvanju hozhe. — Kdor ljubi svojo dúsho, kdor na vezhno gostvanje priti sheli, naj bres odloga sapelivo obleko iflezhe, se ponishno nosi, ino naj sa lepoto svoje dushe skerbi, de, kedar ljubi shenin pride, dusha lepo oblézhena s' njim v' nebeshko shenitvanje pojde. Amen.

XXIV. Dvajseta nedélja po bin- kofhtih.

Od postreshbe bolnikov.

Jesuf osdravi kraljzhoviga sina. Jan. 4, 46—53.

Ozhe nebeshki svoje otroke neprenéhama k' sebi klizhe, pa to, de ne vse enako. Nektère klizhe po svojih namestnikih, druge skos svoje dobrote, tretje skos reve ino teshave, shterte vabi skos terplenje drugih ljudi, de bi se k' njemu obernili. Srezhen, kdor Gospodov glas saslišhi, ino svojiga

isvelizháufkiga zbafa ne samudi, kakor je bila frezhna hišha evangélfkiga kraljizha, ki je škos hudo bolésn domazhiga fina svoje isvelizhanje najdla.

I.

V. 46. Jesuf je is Jerusalema, kjér je o velikonožnim prasniku bil, škos Samarijo fhel, ino je v' svoje domazhe kraje na Galiléjfkko prifhel. Po zeli desheli je flovélo, kako je v' Kani vodo v' vino premenil, koliko bolnikov osdravi, ino zhudeshov stori. Tudi v' Kapernaumi je bilo vse shivo od njega. Ravno v' tém mestí je shivél imeniten kraljev flushavnik, kateri je oblastnik kralja Herodesha Antipa bil. Krishi ino teshave se pa kraljeve hiške ne sognejo; tudi kraljizhovo hišo je bolésn obifkala, ino huda mersliza ali tréshlika njegoviga ljubeniga fina toliko izshinshala ino sdélala, de mu she nihzher vezh pomagati ni mogel. — Dobrote naf rade od Boga odvrazhajo, nadloge naf k' Bogu savrázhajo; ino tak se sgodi, de telefna bolésn dušho osdravi. (Sir. 31, 2.) Taka se je kraljizhu sgodila.

V. 47 — 49. Skerben ozhe, kedar je shé vse poskufil, ino sposnal, de finu pomagati ni vezh, se spomni Jesufa ino njegovih dél, pa tudi ravno zhuje, de je v' Kani na Galiléjfkim, ne dalezh od Kapernauma, njegoviga doma. Sdajzi se k' njemu odpravi, ino ob énej po poldné pred Jesufa pride. V' eni sapi Gospoda poprofi, naj se vsmili, ino s' njim v' Kapernaum gre; sakaj bolniga fina ima, ino fkoraj bo po njem, zhe mu ne pomaga. — Glejte, kako lepo je ozheta viditi, ki sa svoje otroke fkerbí, ino profi! Tudi Jesufu ozhetova fkerb dopade; alj to mu ni vshezh, de kraljizh premalo v' njega vérje, ter misli, de Jesuf bolniku od dalezh ne more pomagat', zhe s' njim v' hišo ne gré. Sa to njega, ino tudi vse druge posvari, rekozh: „Zhe ne vidite zhudeshov, ozhitnih snamenj boshje mozhi, ne verujete, de sim jes obljublén Meshja, valh odreshenik, naj sim ravno she vam takó vidno pokasal.“ — Kraljizh she enkrat bolj ferzhno poprofi, rekozh: „Gospód! vsmili se, ino

pa pojdi s' menój, de moj sin poprej ne vnerje.“
 Tak bi naj tudi mi she toliko bolj terdno profili,
 zhe ravno hitro vflifhani nismo, sakaj; „Kedar nam
 Bog ne dá hitro, zhéfar ga poprofimo, sa to od-
 laga, de bi nam kaj bóljiga dal, ali pa sa to, kér
 hozhe, naj bi ga vezhkrat poprofili.“ (Sv. Avgufhtin.)

V. 50. Vfmilen Jesus, ki natertiga tersta ne
 slomi, ino tlézhiga stenja (táhta) ne vgalne, temuzh
 nashhi flabi véri rad pomóre, tudi kraljizhu ne sa-
 méri, ampak vflifhi njegovo profhujó, she lepfhi,
 kakor on sam sheli. „Pojdi, mu rezhe, tyč* sin
 she sdrav shiví!“ S' toj vfigamogozhnoj beledoj
 Jesus bolniga fina osdravi, ino tudi kraljizhu véro
 poterdi. Poln saupanja se poverne na svoj dom, ter
 se veselí, de bo svojiga otroka sdraviga najdil, —
 Tudi mi ne smémo Bogu vkasovati, kako nam po-
 maga naj; on vse modro oberne, zhe se ravno nam
 ne sdí; fzhafama bomo sposnali, de Bog vse prav
 naredí, ino njega hvalili, kakor evangéljski kraljizh.

V. 51 — 55. She na pol pota svesti flushavniki
 svojiga gospodarja frézhajo, mu veselo povédát',
 de sin ves sdrav sopet shiví. — Lepo je bilo to sa-
 dersbanje poshtónih hlapzov, Shalovali so s' sha-
 loftnim gospodarjam, pa tudi niso mogli dozhakati,
 njemu serze rasveseliti, kedar je sin spet osdravél.
 Sa tega del je Bog s' gospodarjam tudi drushino
 frezhno storil. — Po poti jih kraljizh bara, okorej
 se jo bolniku sbóljshalo? Pavejo mu, de she ob
 sedmi uri vzhérajshniga dné (ali kakor mi ure shté-
 jemo, ob énej pa poldné) je fina mersliza sapustila.
 Ozhe se spomni, de je ravno tisto ura Jesus njemu
 rekel, naj domú gre, kér sin sdrav shiví. — Kra-
 ljizh svojim domazhim od Jesusa perpovéduje, kako
 ljubesniva ga je sprijél, kako modro uzhl; osdrav-
 len sin hvali Jesusa vfigamogozhnoft; zela hifha
 se sa Jesusa vname, vsi sposnajo, de je on boshji
 Sin ino isvelizhar svetá. Od te dobe terdno v'
 njega vérjejo, — Blagor hifhi, kjér med domazhi-
 mi prava véra, ino pa shiva ljubesn prebiva, de en
 drugimu teshave polájshajo, ino veselje postájshajo.
 Posebno je pa prave kersthanfke ljubeshi per hifhi
 potreba, kedar Bog domazhim kako boléshn poshle,
 de si sa sdravje fkerbijo, ino bolnikam lepo
 stréshejo.

II.

Kedar imeniten gospód kako hišho obišhe, si domazhi vse persadénejo, svojimu gostniku spodobno pòstréžhi, ino se njemu prav vredno vflushiti. — S' kolikim veseljam bi šhe le dobri kristjani svojimu isvelizharju strégli, zhe bi ves vbog ino ranjen, v' smertnih bolezhinah v' njihovo hišho prišel. Glejte, ljubi bratje ino sestre! vsak bolnik je Kristufov brat, njegoviga duhovškiga teléfa nd. Kar nar manjšimu njegovih bratov storimo, to njemu storimo. (Mat. 25, 45.) — S' bolésnjoj sam vezhni Bog svoje ljublenze obišhe, ino ozhitno pokashe, de svoje hišhe posabil ni. O kako lepo priloshnost domazhi ino sosedi imajo, se Gospodu nebés ino semlje prav dobro vflushiti, ino sa vezhnost veliko sakladov perpraviti. V' hišhi, v' kateri bolnika imajo, je nar obilnišhi shetva dobrih del sa nebesško kraljéstvo, zhe bolniku ljudjé prav po keršhanški ljubésni stréshejo.

Kako se bolnikam po keršhanško stréshe, naf Jesuf uzhi, ino nam v' svojim shivlenji nar lepšhi sgled daja. Imel je vsmileno serze sa vse ljudi, nar vezhi vsmilenje pa je imel s' bolnikami; ino ne bère se, de bi on koga bil bres pomozhi odpravil, kdor se je k' njemu obernal. Satorej je naša perva dolshnost:

1. S' bolnikam vsmilenje imeti, ki njemu teshave polajsha. Zhe frezhasn zhloveka na poti, kateri s' prevelikoj teshoj obloshen péshati sazhe, kakó možno mu vstréshesh, de mu nekoliko téshe prevsemesh, ino dalji nesti pomagash. Ravno tak dobro tudi bolniku déje, kedar vidi, de se ti vsmili, in si perpravlen njemu pomagati, kar bi ti bilo mogozhe. Kolikor tesháv s' njim obzhutish, toliko jih njemu polajshash. Sa to naf sv. Pavl opominja: Veselite se s' témi, ki se veselijo, ino jokajte s' témi, kateri jokajo. (Rim. 12, 15.)

Alj veliko je po svéti bolnikov, malo pa keršhanškiga vsmilenja. Koliko sapushenih Jobov leshi na gnoji sanikarnosti domazhih ljudi; koliko ranjenih popotnikov v' smertnih bolezhinah milo jezhi, ino ni vsmileniga Samarijana, ki bi njim perstopil, dokler sosédi ino snanzi, kakor

nevsmilen Judovski duhovni ino levit, revne bolnike v' svoji soféski bres vse pomozhi leshati pustijo. — Najdejo se nevsmileni starishi, ki svoje lastne otroke le tako dolgo sa ljubo imajo, dokler jim sdravi déljajo; kedar sbolijo, bres vse pomozhi jih pustijo leshati. — Najde se mladih gospodarjov ino gospodinj, ki svoje stare le tako dolgo lepo imajo, dokler jim bres plazhila délati pomagajo, ali se na njih premoshenje sanashajo; zhe pa sbolijo, ino premoshenja nimajo svojiga vezh, so mladim hitro na poti. Shvarajo se, de imajo s' njimi toliko opraviti, pa saстоju; shelijo jim smerti, de bi jih Bog skoraj k' sebi vsel, ino njih nadleže reshil. — Hishni gospodarji ino gospodinje svojo drushino radi imajo, dokler jim sdrava zherstvo déla; zhe pa hlapez ali dekla sboli, jih hitro odprávljajo, rekozh: de bolne drushine per hishi imeti ne morejo. — Zhe jim kdo svétuje (rata), naj bolniku sdravnika perpeljajo, ali praviga sdravila kupijo, jim je vse predrago; „bo she Bog pomagal,“ pravijo. Bog v' resnizi pomaga, ter se bres njega nizh ne sgoti; alj on savolj sanikarnosti domazhlih s' bolnikam zhudesha delal ne bo. „Zhe vam ofel ali vol v' kapuzo pade, vprasha Jesus take ljudi, ali ga ne bote hitro islekli? ali se bote na Boga sanashali? Zhe pa neumni shivini hitro pomagata, sakaj zhloveka bres vsmilenja pu'hatate? ali ni zhlovek vezh vreden ko shivinzhe?“ (Luk. 14, 5.) Vsim takim nevsmilenzam se bo enkrat she sedemkrat hujshi povrazhoválo; blagor pa vsmilenim, oni bojo vsmilenje najdlji. (Mat. 5, 7.) — „Meni se bolniki prevezh vsmilijo, de bliso biti ne morem,“ se nekter kristjan isgovarja; alj njegov isgovor je prasen. Pravo vsmilenje is ljubezni isvira, shiva ljubésn pa rada pomaga, ino se v' djanji pokashe. Sato isvira is vsmilenja nasha druga dolshnost:

2. Bolnike obiskovati. „Naj te ne grosi obiskati bolnika, sakaj skos to bosh v' ljubésní poterjen.“ (Sir. 7, 39.) — Jesus se v' verti Getsemani na oljski gôri k' smerti perpralja; njegova dusha je shalofna, v' velikih bridkostih je, kervav put kaple is njegoviga obrasa na semljo. Njegovi uzhenzi terdno spijo, ni zhloveka, ki bi ga potolashil. Angel

boshji se mu perkashe, ino rasveseli njegovo do smerti shalofno serze. Takó mnogoter bolnik, od vsih sapushen, v' kakim tesnim koti milo s'hibuje, po zele dni prijasniga zhloveka ne vidi, de bi s' njim pregovoril. Obisbi ti firotu sapusheno, bodi mu angel boshji, ino rasveseli ga skos to, de k' njemu pogledash, se s' njim ljubesnivo pogovorish, ino mu krazhji zhas naredish. „Hvala Bogu, de te she enkrat vidim! tak naf marskater bolnik posdravi, kedar k' njemu pridemo; veliko bolj lahko mi je, ino zhe vmerjem, bolj lahko bom vmerl, de she le s' teboj govorim.“ Ali nam she ni to veselo plazhilo, de bolnika obisshemo? She lepsbi plazhilo nam bo Jesus dal, kedar na sodbi porezhe: „Pojd'te k' meni, isvoljeni mojiga Ozheta! posedite kraljestvo vam perpravljeno; sakaj boln sim bil, ino ste me obiskali. Resnizhno vam povém, kar ste storili kterimu mojih nar manjsih bratov, ste meni storili!“ (Mat. 25, 34. 40.) — Pa tudi nadleshovati ne smémo bolnika s' prepogostim obiskovanjam, kedar mu je pozhitka ali pokoja potreba. Prava kershanfska ljubesn vé, vse o pravim zhafi storiti; bolnika obiskati, pa ga tudi v' miru pustiti. „Rad bi bolnika obiskal, pravi nekdo, alj po kaj, ker mu pomagati ne morem.“ Zhe ga ravno osdraviti ne moresh, roko mu vender lahko podash, ga prijasno poprashash, kako se mu godí ino ga lepo potolashish. Sa to je nasha tretja dolshnost:

3. Bolnike tolashiti ino rasveseliti. — Kedar je Kristuf bolne osdravljaj, je bila vezhi del njegova perva beseda: „Saupaj moj sin, moja hzhér, tvoja véra je tebi pomagala.“ Ta njegova ljubesniva beseda je nar poprój revesham bolno serze osdravila, dokler je tudi njim telo osdravil. Nam sfer ni dano, bolnike s' besedo osdravljati, alj serze bolnikov v' tistiga naklanjati, ki je bolésni ino sdravja gospód, v'fakteri samore. — Spomni bolnika na Ozheta v' nebesih, bres kteriga vedenja tudi las is nashe glave ne pade, ki tudi njega posabil ni. — Povój bolniku, de Bog tiste ljubi, ktere tēpe, ino de svojiga otroka bres shibe ne pusti, kteriga svelizhati hozhe. — Pokashi bolniku, de je terplenje kraljéva pot k' nebesam, po kateri je Kristuf hodil, ino vsi pravizhni sa njim. Perpovedúj

mu is sv. písmo tolashlivo pergodbø poterpeshliviga Joba, pravizhniga Tobija, ino vezh takih sgledov. Raslagaj mu is shivlenja svetnikov, de ga ni v' nebesih isvoljeniga, ki bi v' tém shivlenji terpel ne bil. Bèri bolniku, ako snash, terplenje Kristusovo; vse-mi brunniga Tomasha Kempzbana: Hojo sa Kristusam, ali kake druge bukvize v' roke, ino mu o pravim zhafi is njih kaj lepiga povéj. To bo sa bolno dusho nebeshko hladilo, ino bolnik tvojiga obiskanja vesel. Od takih obiskovavzov sv. písmo lepo govori: „Kako sale so noge téh, kateri osnan-váje mir pernesó, ino osnanujejo dobro.“ (Rim. 10, 15.) — Zhe se pa merslo kakor led dershish, si od vrat k' bolniku ne upash, ino drugiga povedati ne vesh, kakor merslo besedo: „Bo she bolje!“ te bolnik ne bo vesel, ino bo shelél, de bi ga skoraj sapustil. — Naj bolniku telesne sdravila dobro tek-remo, mu je potreba dushniga sdravja, de mu bolésn trupla k' vezhni smerti ne bo. Tudi Jesus je bol-niku narprej grehe odpustil, ino po tem mu telésno sdravje dal. Sa to je naš kristjanov velika dolshnóft:

4. Bolnika s' sv. sakramenti previ-diti. Kedar je Ezechija, Judovski kralj, nevarno abolél, pride k' njemu prerok Jesaia, ino mu po-vé: „Poopravi ino ponarozhi s' svojoj hishoj, sakaj vmerl bosh, ino ne shivel.“ Kralj se je k' Gospodu obernil, ga je milo profil, naj mu she shiveti dá. Ino Bog je njegovo molitvo vlishal, je njegove solse vidil, ga je osdravil, ino mu petnájt lét shiv-lenja dodal. (IV. Bukv. kralj. 20, 1.) Ravno takó tudi ti, ki dolshnóft ali pravizo imash, bolniku smertne nevarnosti ne sakrivaj, temuzh opomni ga, naj se s' Bogam spravi, storjeno krivizo poravná, shkodo poverne, se s' svojimi sovrashniki poprijásni, sa svoje pohishtvo ino premoshenje potrebno narozhi, svoje poslednje sporozhilo naredi, ino se perpravi, zhe bi njega Gospód istega svéta saklizal, rajtengo od svojiga hishovanja dajat. Perpravi ali vpoti bolnika, zhe si njegov prijatelj, naj s' Bogam ino svojoj vestjoj zhisto porajta, se vredno spové ino spokori; naj se skleue s' svojim isvelizharjam v' sv. obhajili; naj svoje shivleuje v' boshje roke isrözhi, prijemshi sv. posledno olje; sakaj Bog po-gosto s' osdravoj odlaga, de se bolnik zhisto s' njim

sklene, ino mu spet ljubo sdravje dá, kakor hitro se s' vřim previdi. Vře to na sadno uro odlagati, je nevarno; sakaj Gospód pride ob uri, kedar se nar manj sanefemo. Bolniku smertno nevarnost sakrivati, je grosovitno. Ako osdravi, nam bo hvalo védil, de smo njemu refuizo povedali; ino zhe vmerje, naf bo flovil, de smo ga k' frezhni smerti perpravili. Koliko pogubljenih preklinja v' vezhnosti svoje prijatele ino domazhe, de so jim is slepe ljubeshni ino neumne řkerbí takó dolgo smert samolzhalí, de jih je neperpravljene is téga řveta pobrala? — Sadno nar vezhi ljubeshn svojim řkashemo, kedar jih k' frezhni smerti perpravimo, jih prijasnó nagovorimo, jim po duhovnika gremo, i. t. d. Kdor svojimu snanzu smertno nevarnost perkriva, je njegov sadni, alj nar vezhi řovrashnik na řvétí. — Perva dolshnosť sa bolnika je duřho ofķerbeti, druga dolshnosť pa tud' řkerbeti sa svoje bolno teló. Kar bolnik řam ne samore, řmo dolshni mi njemu řtoriti:

5. Bolniku sdravil perřkerbeti, ino mu, kolikor premoremo, s' vřim potrebnim pořtrézhí. Jesuf je bolnike zhudama osdravljaj; nam te oblařti řzer ni řapuštil, alj Narviřhi je sa vřako boleshn posebno sdravilo is semlje vřtvaril, ino pameten zhlovek se tajiřtih branil ne bo. On je sdravnika vřtvaril, ino opuřtiti ne řmémó ga, dokler njegove pomózhí potrebújemo. (řir. 1, 12.) Beteshnimu sdravilo řvetvati ali poiřkati, po sdravnika iti, ino sa vboshza, ako premoremo, vrazhtva ali arznéje plazhati; ako je hiřha sa bolnika ne sdrava, tajiřto pozhéditi; zhe je bolnik samasan, njega preprati, dati potrebnimu belo rjuho (pertizh) ali řrajzo; pošlati ali neřti potrebnimu řklédizo sdrave juhe (řhupe) ali kake druge pije, ktera mu dobro dé: to řo slate dobre déla sa nebeřhko kraljéřtvo. Ako pa téga řam ne premoreřh, řproři mu per dobrotnikih, ino řtori tudi nje řařluřhenja deleshne. Pogořto se potrebni prořiti řramujejo, dobrotniki pa ponujati nozhejo. Zhe v' imenu Jefuřa med nje řtopiřh, trojno dobro délo opravířh; pomagash reveřhu, řebi ino darovniku vezhno plazhilo ofķerbířh. Vřmilen Jesuf bo tebi nameřto bolnika vře tvoje řtopinje poplazhal, vře tvoje beřede povernil. „Blagor

ma, kdor sa vbogiga ino siromaka skerbi; Gospód bo njega reshil, kedar se mu bo hudo godilo. Na posteli njegove bolesni mu bo pomagal; njegovo postel prestiljal mu bo.“ (Pf. 40, 1. 4.) — Kdor pa bolnike bres vse pomozhi pushta, sataji svojo zhloveshko natoro, ino pokashe, de ni kristjan. Sadél ga bo enkrat ojstriga Sodnika strashen glaf: „Obèrite se spred mene, prekléti! v' vezhen ogenj; sakaj bil sim boln, ino me niste obiskali. Resuizbno vam povém, kar niste storili kterimu téh nar manjših, tudi meni niste storili.“ (Mat. 25, 41.) — Vsa zhloveshka pomozh ino skerb je bolniku saštojn, ako nje Vsigamogozhen s' svojoj gnadoj ne podpira; satorej je tudi naša imenitna dolshnóft:

6. Sa bolnike moliti. „Mólite en sa drugiga, velí sv. Jakob, de bote ohranjeni. Vérna molitev bo bolnika osdravila, ino Gospód bo dal, de bo njemu boljshi.“ (Jak. 5, 14. 16.) Kako lepo je viditi kerfhansko sofesko, ki se braterno side, kedar duhovnik obhajajat pridejo, Isvelizharja zeliga svetá poboshno na bolnikov dom sprejme, ino moli sa njega! Sveta zérkev je všém tajistim posebne odpuštike dodélila, kteri presveto reshnje Telo k' bolnikam spremljajo, ino zhe spremljati ne morejo, saj sa nje molijo. — Kako kerfhansko je, zhe stari ino mladi okoli bolnika klezhijo, k' Ozhetu nebéshkimu serza ino roke dershijo, ter s' enim glasam, s' enim serzam bolniku všmilenje profijo. Taka molitev oblake predère, ino všmilenje boshje nad bolnika ino nad mólze roff. — Per vsaki sv. meshi, v' juterni ino vezhérni molitvi smo se bolnikov spomniti dolshni. Všmilen Ozhe nebéshkim bo pomagal, kar mi ne samoremo; sakaj veliko veljá stanovitna molitev pravizhniga. (Jak. 5, 16.) „Rad bi bolnikam perstopil, nekdo govori, alj presilo se mi gabi ino študi do bolnih, ino smradú prestati ne morem.“ Lehko je to per tebi resniza, alj kerfhanska ljubésn ino praviza to ni. Tudi svojo slabo natoro smo dolshni premagati ino strahováti, ako nam brani dobro storiti. Kar sami shelimo, naj bi nam drugi storili, storimo tudi mi njim. Kam bi se mi djali v' enaki nadlogi, zhe bi všmileniga zhloveka ne bilo, ki bi naš ljubesnivo prevsdignil, nam prestlál, ino pe-

kóžhe rane obésal? „S' kakoršnoj méroj mérite, govori Jesuf, s' takoršnoj se vam bo nasáj mérilo.“ (Mat. 7, 2.) — Bolni udje nashiga brata ali sestře so udje Jesufovi; ino is ljubesni do svojiga odrešhenika smo dolšni, bolniku voljno slushiti, naj bi šhe tako hudo ino teshavno bilo; faj je šhe on na krishi vezh sa naf prebil. — Sv. Franzisk Kfaveri je v' Benedkih is gole keršhanske ljubésni v' bolnišhniczah ali v' šhpitalih takim bolnikam štré-gel, kterih osdraviti ni bilo mogozhe. Njegova natora se je te slushbestrašhno branila, strašhna grosa ga je bila, bolnike v' ranah pogledati. Sa to si je bolnika isbrál, ki je is med vsih v' nar geršaih holezhinah bil, de ni savolj smradú skoraj mogozhe bilo, bliso njega biti. Tému je prav ljubesnivo ino serzhno vse postregel; ino glej, od te dobe je njemu Bog dal, de se mu ni vezh gabilo, tudi rane bolnikam kushovati. — Tako keršhanska ljubésni vse hudo premaga.

„Voljno bi štré-gel bolnikam, se mnogoteri kristjan isgovarja, pa se bolesni bojím, de bi se me ne prijéla.“ So bolésni, ki se zhloveka rade primejo, alj nar rajšhi tiftiga, ki se jih nar bolj boji. Nafhe sdravje ino shivljenje je v' boshjih rokah, ino nash strah nam ga ohranil ne ho. Kakor naf lahko is jasniga vdari, naf tudi lahko salése bolésni in smert, naj se šhe toliko bolnikov ogiblemo. — Bolnikov pa sapustiti ne smémo, naj ho bolésni šhe tako nevarna. Le pravizhno vést vselej imejmo, serzhni bodimo, per bolnikih modro ravnajmo, ino pa Bogu se v' roke isrozhimo. Kdor se bolésni ino smerti ne boji, tudi kuga pred njim beshi, faj Bog njega varje. — Zhe je pa boshja volja, de sbolímo, ali zelo vmerjemo, vmerjemo v' djanji keršhanske ljubésni, kakor je vmerl Kristuf sa naf; ino kako lepa ino frezhna je taka smert! — Sa to je posledna vsih kerštjanov sveta dolšhnošt:

7. Is keršhanske ljubesni svoje sdravje ino shivljenje, kedar bi per bolnikih potreba bila, Bogu ino blishnimu v' dar isrozhiti; sravno pa tudi varvati se po pameti, kar je mogozhe. „To je moja sapoved, de se med seboj ljubite, kakor sim val jes ljubil. Vézhi ljubésni od té nima nihzner, de kdo svoje shivljenje dá sa

svoje prijatle.“ (Jan. 15, 12. 13.) To nam Jesus sa-
poveduje, ino sv. Janes govori: „V' tēm smo spon-
nali ljubēsni boshjo, ker je on svoje shivljenje dal
sa nas; tudi mi mormo sa brate shivljenje postaviti.
(I. Jan. 3, 16.) — To so uzhili vsi keršhanški uzhe-
niki, to so storili vsi boshji svetniki; vsi klizhejo,
vsi nas vabijo s' sv. Pavlam rekozh: Bratje ino
sestre! prosimo vas, bodite namhi posnemavzi, ino
po nas se ravnaite, kakor smo se tudi mi po Kri-
stusi. (I. Kor. 4, 16.)

III.

Zhudno velike rezhi prava keršhanška ljubēsni
potrebni bolnikam na semli stori; neskonzhno
veliko plazhilo pa tudi v' nebesih ona vsm tistim
saflusbi, ki sa bolnike lepo skerbijo. — Kedar se
je svoje dni v' Milanu na Lashkim grosovitua kuga
sazhela, je sv. Karol Boromej, veliki shkof tistiga
mesta, vse svoje premoshenje dal, bolnikam poma-
gati; tudi postel svojo je predal, ker ni gleshtal
vezh, s' zhem bi bolnim postrégel. — Branili so
mu med bolnike, de bi se kuga njega ne prijela;
alj on na vse to porajtal ni, terdno v' Boga je sa-
upal, bolnike neprenéhama obiskoval, jih s' sveti-
mi sakramenti prevideval, ino jim s' vsm, kar je
premogel, postrégel; kar pa sam premogel ni, je
sa nje isprofil. Nozh ino den je sa nje molil, dokler
ni boshja shiba odjénjala. Ni se mu shaliga per-
pétilo, de si je ravno v' sredi med kushnimi bolniki
hodil; ino zelo mesto ga je hvalilo, de je on skos
svoje molitve in dobre déla ljudstvo kuge réshil.

Sv. Alojsi Gonzaga, shlahniga rodú mladénzh
v' svojim shtiri ino dvajsetim léti, je ravno v' Rimi
bil, kedar je sa lakote voljo v' mésti strashna kushna
bolēsni vstala, ino veliko tavshent ljudi pomorila.
Vse bolnišhize ali shpitali so bili polni, in ni stre-
shajov sadosti bilo, ki bi bolnikam slushili. Mlad
Alojsi, v' redu ali ordnu Jesuitovskim, je svoje
vishi tako dolgo profil, de so mu dopustili bolnikam
strézhi. S' velikim veseljam nosi na svojih lastnih
ramah kushne bolnike v' shpital, jim profi od hifhe
do hifhe sa potrebne rezhi, jih sam preoblazhi ino
zhédi, jim pa tudi sa svelizhanje dushe skerbi, ter

jih tolashi s' boshjoj besedo. — Bila je boshja volja, de sam sboli, ino v' tréh mészizih po tém svoje sveto shivljenje sklène. Kedar so mu sdravniki napovídali, de bo v' ofem dneih svét sapustil, se je neisrezheno rasveselil, ino je svojim prijatlam djál: „Ali ste shiváli veselo novizo? Ne vezh ko ofem dni she shivéti imam! Rasveselite se moje srezhe, ino sapojte hvalno pésem s' menój: Tebe, Bog, mi hvalimo! i. t. d.“ Pred svojoj smertjoj se je prijasno nasmejal, rekozh: „Gremo, gremo s' veseljam;“ kedar ga vprashajo: Kamo? „V' nebésa,“ odgovóri, ino pohlevno v' Gospodu saspí. — Kdo bi si njegove srezhne smerti ne shelél, kdo ne veselil njegove krone v' nebésih! — Vše to si lahko saflushimo, ako bolnikam svešto streshemo. Kakor je bolésn kralizhoviga fina zeli hishi v' isvelizhanje bila, bo tudi nam. Bodimo bolnikam prijateli, ino bo tudi Bog prijatel nash. Amen.

XXV. En ino dvajseta nedélja po bin-
kofhtih.

Od kerfhanške persaneslívosti.

Evangelj od kralja, ki s' svojimi hlapzi obrajt déla. Mat. 18, 23 — 35.

Kdor vsmilenje skashe, vsmilenje najde: to nam sploh pregovor pove. Alj pogosto ljudjé, ki sami vsmilenje najdejo, s' drugimi vsmilenja nimajo, kakor nam ravno to evangéljska prilika vsmileniga kralja ino nevsmileniga hlapza pokashe. — Jesuf je vsmilenje na semljo pernesil, ino je prishel vsmilenja ljudi uzhit. — Peter je ravno Jesufa vprashal, kolikokrat naj svojemu blishnimu, ki ga rasshali, odpusti? ali do sédemkrat? Jesuf mu rezhe: „Ne rezhem ti do sedemkrat, ampak do sedemkrat se-

demkrat, to je: vſelej, bodi ſhe tolikokrat raſſhaljen.“
 — Teshko ſe je to Petru ino njegovim tovarſham
 ſdelo. Jim tē imeniten nauk prav ſhivo ino ozhitno
 pokasati, perpoveduje lepo nahodno priliko, ktero
 ſi naj tudi mi globoko v' ſerze vtifnemo.

V. 23. Neſkonzhno mogozhen ino premoſhen
 kralj nad nami v' nebeſih prebiva, nar pravizhnej-
 ſhi povrazhnik vſiga dobriga ino hudiga, ki ſe pod
 ſonzam godi. Vſi ljudjē ſmo njegovi hlapzi na
 ſvétu, ino pa njegovi veliki dolſhniki; ſakaj vſe,
 kar imamo, je njegovo, ino le poſojeno nam. Na-
 ſhi nepreſhſtevilni grehi ſo veliki dolgovi, ki jih
 per njemu dēlamo, alj poplazhati ſami ne ſamore-
 mo. Pride ura, zhe ravno ne vemo kdaj, ino na
 obrajt naſ bo ſaklizal. „De pa véſte, kako ne-
 beſhki kralj ſ' ljudmi na ſodbi ravna, je Kriftuſ
 ſvojim poſluſhavzam djal: poglejte, kako neki po-
 ſémeljſki kralj ſ' ſvojimi hlapzi ſtori, kedar ſ' njimi
 vſe porajtati hozhe, kar ſo mu dolſhni.

V. 24. Veliko ſvojih ſluſhavnikov je imeniten
 kralj imel, ki ſo ſ' njegovim blagam kupzhevali.
 Eden is med njih je perſilen na rajtengo ſtopil, ki
 je imel ſtraſhno veliko dolgov, malo pa ſvojiga
 premoſhenja. Deſet jēser ali deſet tavſhent talentov
 (po naſhim ſhſtevili okoli trideſet milijonov goldinarjov
 ſrebra, kēr en talent per tri tavſhent goldinarjov
 ſneſe) ſe je ſadolſhil; ſakaj eden imenitniſhkih kra-
 ljevih namēſtnikov je bleſo bil. — Ravno mi grēſhni-
 ki ſmo taki veliki dolſhniki pred Bogam, ki vſak
 den lahko grēſhimo, ino malokdaj pomiflimo, kako
 bomo ſvoje grehe poſadoſtili. Neſveſtoba v' naſhim
 ſtani naſ pred Bogam v' ravno toliko neſrežno ſa-
 pelja, kakor evangēljſkiga hlapza.

V. 25. Veliko je bil hlapez dolſhen, ino malo
 je glēſhtal; de bi ſe praviza ojſtro dopolnila, vkaſhe
 kralj, kakor je ſvoje dni per Judih ino Ajdih na-
 vada blā, vſe njegovo premoſhenje v' dnar ſpravi-
 ti, tudi njega, njegovo ſheno ino otroke v' ſuſhnoſt
 predati, de bi ſe njemu dolg ſaj nekoliko poplazhal.
 — Takó marſkatēr ſapravliv ozhe ſebe, ſvojo ljubo
 ſheno ino ſvoje otroke neſrezhne ſtori; takó pa tudi

vſaki greſhnik pogubi ſvojo duſho ino telo; ino koliko ljudi bi bilo zhaſno ino vezhno nefrezhnih, ako bi ſe dober Bog ne vſmilil, kakor evangéljſki kralj ſvojiga hlapza.

V. 26 — 27. Kar ni hlapez ſamogel ſtoriti, de bi ſvoj velik dolg poplázhal, to je poſkufil iſproſiti; padel pred kralja na ſvoje kolena, povſdignil ſvoje roke ino proſil: „Samo poterpi nekoliko ſ' menój, Goſpód! ino pozhakaj me ſhe, ſaj ſim voljn, vſe poplázhati, kakor hitro bom mogel.“ — Lepo je bilo ſa dolshnika, de je ſpoſnal ſvojo dolshnoſt, ino ſe ponihal pred ſvojim Goſpódam; hvale vredno je bilo njegovo naprejšetje, ſvoj dolg, berſhko mogozhe, poplázhati; nar lepſhi je pa bilo kralja vſmileno ſerze, ki mu ni le odloga ſa poplázhanje dal, temuzh mu veſ dolg odpuſtil. — Glejte, takó vſmilenje najde, kdor ſe pravizhno ponisha; ino kdor proſi, té prejme. — Lehko, de bo tudi naſ kralj nebéſ ino ſemlje v' kratkim pred ſebe ſaklizal, rekozh: „Dajte rajtengo od ſvojiga hiſhovanja, poplázhajte dolge ſvojih grehov, ki ſte jih toliko ſtorili.“ Kaj bomo ſazhéli tiſtokrat na oſtiri boſhji pravizi? Bilo bi tamkaj ſhé prepoſno proſiti; alj ſdaj je ſhe prijeten zhaſ, ſdaj ſo dnevi iſvelizhanja. Sdaj na ſvoje greſhne kolena padimo, ſdaj k' Goſpódu kakor evangéljſki dolshnik ſ' ponishnim ſerzam ſdihujmo: „Imej poterplenje ſ' nami, Goſpód! ſaj bomo popravili in poravnali ſvoje krivize, kar je mogozhe, ſkos vredno pokoro ino poboljšhanje ſvojiga ſhivljenja.“ Vſmilen Ozhe nebeſhki nam bo vſe naſhe dolge odpuſtil; ſaj potertiga ino ponishaniga ſerza ne ſanizhuje Bog. (Pl. 50, 19.) — Alj kakor miſtoſtlivo on nam perſanaſha, mormo toliko vezh ſvojim bratam ino ſeſtram miſtoſtlivi biti tudi mi, ino ne délati, kakor je nehvaléſhen evangéljſki hlapez ſ' ſvojim ſravno-hlapzam gerdo naredil.

V. 28 — 30. Veſél ino frezhen, veſ odarovan gré hlapez iſpred ſvojiga dobriga kralja; lehko gre ſvoje ſhene ino otrók obifkat, ki bi iméli bili ſ' njim vred v' ſtraſhno ſuſhnoſt predani biti. Breſ vſiga dolga je, in mu ſhe vſe njegovo premoſhenje oſtane. Kdo bi ſi vmiſlil, de bi bilo mogozhe zhloveku ſtoriti, kar je on ſtoril? On frézha nekoga

v boshza svojih sohlapzov, kterimu je bil sto dnuarjov (po našim številu okóli šest ino dvajset rajništev) sa potrebo pošodil. Kaj je to proti zbudno velikim številu dnuarjov, ki jih je on kralju dolšen bil, ino mu jih je ravno kralj vse zbito odpustil! On pa révniga svojiga dolšnika gredózh popade, ga dávi (dergne) po tolovajsko, ino vpije nad njim: „Le hitro plazhaj bres vsiga odloga, kar si mi dolšen!“ • Revesh she téga dnuarja glesbtal ni; poklekne pred svojiga pošojvavza, ino ga jokáje profi, kakor je tudi on profil kratko popréd svojiga kralja, rekózh: „Póterpi me nekoliko zhasa, ino hozhem ti vse gotovo poverniti.“ Alj nevsmilen grosovitnesh se ga ni vsmilil; gosposki ga toshi, ino v' jezho, v' katero so dolšnike sapirali, savolj tega malovredniga dolga, siromaka vrezhi dá. — Alj ni to nevsmileno djanje, ki v' nebo sa машvanje vpije? Takó le hudobniga zhloveka vse, she tolike dobrote, ktere mu Bog deli, ne poboljšajo, temuzh she le pohujšajo, ino bolj prevsetniga storijo. On tako dolgo prevsetuje, in samizhuje svoje brate, dokler njega oštra boshja praviza sadene, kakor nevsmileniga evangelijskiga hlapza.

V. 31. Kakor nevsmilen je bil hudoben hlapez, takó dobri so bili njegovi drugi sohlapzi, svesti flushavniki vsmileniga kralja. Viditi, kaj je hudobnesh s' svojim vbogim tovaršam naredil, jih velika shalošt obide. Is ljubeshni ino vsmilenja grejo hitro svojim gospódu praviti, kako gerdo je nehvaleshnik svojimu sohlapzu storil. Gospód ga na ravnost poklizhe, in mu serdito rezhe: „Hudobni hlapez! kaj si naredil s' svojim sohlapzam? Jes sim tebi ves dolg odpustil, ino sim tvojo prošnjo vslišhal; ali bi se ne bilo spodobilo, tudi tvojimu dolšniku ravno to storiti? Ino ti nisi kaj tako maliga svojimu vbogimu sohlapzu odpustil! S' kakoj méroj si méril, se tudi tebi odménilo bo.“ — Nevsmileno djanje nehvaleshniga hlapza je dobriga gospoda po pravizi raserdilo. Vkashe, ga v' jezho vrezhi, dokler bo vse poplazhal, ako bo mogel, kakor je on s' svojim vbogim sohlapzam storil. — Takó nehvaleshniga zhloveka oštra praviza pokori, kteri se skos svoje djanje vsmilenja nevreden stori: „Tistiga sodba bres vsmilenja zhaka, kteri ni v mi-

lenia skasal; le vsmilenje lehkéjshi sodbo stori.“
(Jak. 2, 13.)

V. 35. Kaj pa s' nami bo, bratje ino sestře moje! ki smo ravno taki nehvaléshni dolshniki svojiga Gospoda, kralja nebéshkiga? Vlak den grešhimo vezh ali manj, ino vsih svojih grehov ne mormo pregledati; vezh jih je, kakor láfi na glavi imamo. (Pl. 39, 13.) Ozhe nebeshki nam jih odpušha, kakor hitro ga vredno poprosimo; mnogo-teri sméd naf pa ze le léta saméro dershijo, zhe nam kdo nashih tovarshov ali sošedov kaj shaliga stori. Angeli boshji ino svetniki naf toshujejo, de mi, ki toliko vsmilenja vshivamo, pogosto nobeniga vsmilenja nimamo s' svojimi brati ino sestrami. Tudi s' nami se bo sgodilo, kakor s' nevsmilenim hlapzam, sakaj: „Takó bo tudi Ozhe nebeshki vam storil, pravi Jesus, kakor je kralj nevsmilenimu hlapzu, ako ne odpušhite svojim bratom ino sestram zhišto is svojih ferz, zhe so vas rasshalili.“ — „Té so besede kakor grom sa nevsmileno zhlovešhko ferze, pravi sv. Avgushtin; in kogar one ne sbudijo, on ne spi; o ne! on je she mertev.“

II.

Kakorshen gospodar, takshni hlapzi: pravijo ljudjé. O de bi bila tudi med nami ino med Bogam ravno ta rešniza gotova!

1. Bog, naš nebeshki Gospodar, je vef vsmilen, pohleven ino persanesliv; mi pa njegovu hlapzi na semlji smo jésavi, hudobni, ino nevsmileniga ferza. Vse, kar imamo, je dar neskonzhne njegove dobrote; kar pa mi njemu damo, je vezhi del pregréha ino rasshalenje boshje. Mi sapovedi boshje predersno prelomljamo, satéramo njegovo kraljéstvo rešnize ino pravize, shálimo nehvaléshno ino hudobno njegovo neskonzhno ljubéshn, ino vender nam persanašha ino zhaka, naj bi se izshajmali, poboljšhali, ino njega sa odpušhanje prolili; mi se pa tako hitro shvaramo, ino hudujemo, zhe se nam kaka mala kriviza sgodí. Shal besediza, ktero nam tovarsh ali tovarshiza rezhe, majhina stvarza, ki nam jo kdo nashih podloshnih navskrish stori, je she pogosto sazhétek velike samére, jése, kréga ino

sovrashenja. Bog ima s' nami, s' svojimi rasshalivzi, dolgo poterpljenje; mi pa hitro vse hude ispekla posovemo, zelo foséfko rasdrashimo, vse gosposke obletimo, ino veliko se jih po nobenizeni vtolashiti ino spraviti ne dá. — Mi rasshálimo vsaki den svojiga vsigamogozhniga Gospóda, ino vender nam smiram souze sije, voda tēzhe, ino semlja rodi; mi pa jeso kuhamo, ino se bres vsiga odloga nad svojim blishnim maslovati ishemo. Zhe nam pa to mogozhe ni, islivamo svoj hudoben serd nad domazhe, sheno, otroke ino drushino; zelo nedolshua shivina more nasho jeso obzhititi. Zhe Boga rasshalimo, ino se le samo sgrévamo ino obtoshimo, spovémo ino pobóljshamo, nam dober Bog vse nashe grehe odpušti, nas spet sa svoje sine ino hzhéri objéme; ako pa tovársh, foséd, ali kdo drugi rasshalivshi nas, sa saméro profi, nje ne dobi; ali na jesiku se mu odpušti, v' serzu pa serd oftane. O prvi perloshnosti se sovrashtvo spet oglasi, vse pretezheno svojimu blishnimu sovet ozhitamo, in stare rane spet ponovimo. O kako persanefliviga ino vsmileniga Ozheta v' nebesih imamo; kako malo vsmilenja in poterpljenja pa mi na svéti med sebój sposnamo, ino sami sebi nefrezho délamo! — Koliko hish je po svéti nefrezbnih, v' kateri domazhi s' en drugim poterpljenja nimajo; koliko foséfek, vesí, mést ino deshél si shiv pekel napravlja, ker si po kershanfko persanashati nozhe! Hisha ali foséfka, v' kateri lepe sastopnosti ni, je shivo gnésdo strupnih kazh, ki same sebe pikajo ino gonobijo. — Koliko kristjanov v' sovrashtvi móli, ino sastóju; — hodi k' spovedi ino k' obhajilu, pa k' svojimu pogublenju; — shiví, pa tudi vmerje v' sovrashtvi, ino pride, kakor nevsmilen evangéljski hlapez, peklenkim trinogam v' oblást. — Gorjé nam, ako se nam bo vsmilenje boshje v' ojtro pravizo premenilo, in nam bo pravizhen Bog ravno tako storil, kakor mi s' svojim blishnim ravnamo! „Zhlovek jeso v' zhloveka imá, ino per Bogu sdravja ishe? On sebi enakimu zhloveku vsmilenja ne skashe, sa odpushanje svojih grehov pa profi? On, ki je meso, jeso dershi, ino per Bogu odpuhanja ishe? Kdo bo sa njegove grehe profil? Spomni se poslednih rezhi, ino neháj v' sovrashtvi

shivéti; sakaj strohlivost ino smert zhaka po njegovih sapovedih sovrashne. Spomni se na boshji strah, ino ne jesi se nad blishnim.“ (Sir. 28, 3. 8.)

2. Korenina vse frezhe ino vefele sadovóljnosti per vsaki hifhi, kakor v' fleherni fofefki, je lepa sastopnost ino kerfhanfka persaneslivoft. Sa to kraljévi prerok prepéva, rekozh: „Poglej, kako dobro in kako vefelo, kjér bratje v' lepi sastopnosti shivijo! Sakaj ondi je Gospód shegen obljudil, ino shivljenje vékomaj.“ (Pl. 132, 3.) — Korenina veliko shalofsti ino nadlóg je slaba sastopnost ino nevsmilen ferd. Boljshi v' pushavi prebivati, kakor s' ljudmi, ki se radi krégajo ino jesijo. (Prip. 21, 19.) — Ljubo sastopnost med nami ohraniti, ino kerfhanfko persaneslivoft sa tovarshizo imeti, vam denef, bratje ino sestre moje! slato fhkrinjo miru ino sprave, polno ladizo lepih naukov isrozhim: kako naj s' ljudmi na svéti v' miru shivimo, ino per Bogu vsmilenje najdemo,

Pervi nauk miru ino sprave je: Zhlovek, spomni se, kedar ti kaj navfkrish hodi, ali te rasshali, de po tvoji volji vse biti ne more! — Bog je vfigamogozhen, moder in svet, pa vender ljudjé po njegovi sveti volji vfiga ne stori. Kolikokrat ti greshísh, soper njega voljo storísh, ino on se ne jesi, ampak s' tebój toliko zhafa poterpi. — Vsfak den molísh, ino profísh: „Sgodi se tvoja volja, kakor v' nebesih, tako na semlji!“ Kakor molísh, tudi stori takó, ino rezi, kér tebi kaj po volji ni: Naj se po volji boshji sgodi, naj bò v' boshjim imeni! Ti bosh poterpel, ino Bog bo tebi povernil. „Togoten zhlovek bòje napravi, poterpeshliv pa napravlene potolashi.“ (Prip. 15, 18.)

Drugi nauk miru ino sprave je: Ne posabi, o kristján! de je poterpeshlivoft k' tvojimu svelízhanju toliko potrebna, kolikor podplati na nogah, de tebe ternje ne vbada. — De bi se poterpeti nauzhil, tebi dober Bog bridkosti poshilja, in dopusti, de se ti vezhkrat kriviza godí. „Vse, kar se tebi pergodi, voljno sprimi; poterpi bolezhine, ino v' svojim ponishovanji poterplenje imej; sakaj slato ino frebro se v' ognji poskusha, ljudjé pa, ki imajo isveltzha-

ni biti, v' pezhi ponishovanja.“ (Sir. 2, 4. 5.) Ako v' malim voljno poterpiš, se ti velikiga terplenja bati ne bo; zhe se pa maliga terplenja braniš, bo tebe Bog savergel, ali pa s'he vezhi teshavo nakladal, ino te perfilil, se poterplenja vaditi. Kakor lékar ali pader is ran divje mefo reshe, de zhloveka smerti réshi, zhe ga ravno boli: tako tudi Bog nalhe dufhne rane skos terplenje zéli, zhe se nam ravno hudo sdí. Ne dobro bolniku vmikati, ne zhloveku nevoljnimu biti; s'he vezhi rane si bo naredil. — Ne isvrazhaj tedaj svojih krishov na druge ljudi, ino ne dolshi jih, de so ti oni krivi; saj je terplenja tebi potreba, ino bo ti v' dobro isifhlo, zhe Boga ljubifh in poterpiš, ljudém pa ljubesnivo sanesesh. „Poterpeshlivoft vam je potrebna, uzhi sv. Pavl; de voljo boshjo storite, ino obljuba doféshte.“ (Hebr. 10, 36.)

Tretji nauk persaneslivofti je: Premifli, kolikokrat ti Boga, ino svojiga blishniga rasshalifh, de pogosto v' svoji naglofti sam ne véfh, kdaj ino kako. Ravno taka se tvojimu blishnimu tudi godí, kér tebi pogosto kaj shaliga stori, ne is hudovoljnofti, ampak is nevédnosti ali permére. Ne saméri mu, ne sarajtuj njemu v' hudo, ampak lepo ga isgovarjaj, kolikor po pravizi morefh, kakor vmilen Jesus svoje rasshalivze, rekozh: „Ozhe, odpusti jim! oni ne vejo, kaj délajo.“ (Luk. 23, 34.) — „Kdor se pa mashovati hozhe, nad tém se bo Gospód mashoval, ino bo njemu grehe terdno sadershal.“ (Sir. 28, 1.)

Shterti nauk miru ino sprave je: Ne podiraj ljubiga miru per hishi savolj kake prasne shal besede; ne dajaj slovesa lepi sastopnofti v' svoji sofeski sa kake male fhkode del; rajshi nekoliko krivizo poterpi, de le v' lepim miru shivifh. To Jesus perporozha, kér pravi: „Jes vam povem, hudimu se ne (s'hudim) soper staviti; temuzh, zhe te kdo vdari po tvojim desnim lizi, pomoli mu s'he uniga (poterpi rajshi, ko bi hudo s'hudim povrazhoval). (Mat. 5, 39. 1.) Ljuba mirnoft je slata rezh per hishi, ino práva sastopnoft med soledi je vezh vredna, kakor nar lepshi obzhina (gmajna) ino nar rodovitnifhi polje. „Boljshi je kof fuhiga kruha v' miru, kakor s' kolinoj naphaua

(nadevana) hišha v' prepíru; ena skléda kislíga selja s' ljubésnoj je boljšhi, kakor pitan vol s' sovrashtvam.“ (Prip. 15, 17.) — Pogosten krég per hišhi boshji blagoslov (shegen) od hišhe sashene; med foséfkoy veliko prepíra gospodarjam plote podíra, ino nefrezha med njimi svoje stanovanje ima. „Sa to varujte se vřiga kréganja, opominja sv. Duh, ino manjšhali bote grehov lřtevílo. Naglost v' krégi ogenj vshgè; naglost v' prepíru kri prelíva, ino jesik, kteri krívizo sprizhuje, smert pernefe.“ (Sir. 28, 10.) „Ne hoditi v' prepír, je sa zhloveka hvale vredno; vsak neumen se rad prepíra.“ (Prip. 20, 3.)

Peti nauk miru ino sgrave je: Bodi perpravljen, rad odpustiti, zhe si rasshaljen, ino ne zhakaj, de bi rasshalivez tvoj tebe sa odpushanje profit hodil, ali ti lepe besede dajal, ampak sam mu pervi rokó podáj, ino prijasno besedo ponudi. Lep je zhlovek, kedar odpusha; she leplši, kedar sa odpushanje profi. Poprej ko se saméra poravna, manj krívize se bo sgodilo. „Vashta jésa naj mine pred fonzhnim sahodam,“ opominja sv. Pavl. (Ef. 4, 26.) Zhe ne odpustish is ferza svojimu blishnimu, sam sebe tolikokrat obfodish, ko v' sv. ozhenashti molish: Odpusti nam nashe dolge, kakor odpushamo svojim do'shnikam. „Ino zhe se ti teshko sdi, rasshalivzam odpustiti, govori sv. Krisostom, premisli, de she bo teshi, v' pekel pahnjenimu biti.“ — Ne sanashaj se, kedar odpushash, na gole besede; ne rezi: „Saj nisim jésen, in tudi s' njim ali s' njoj govorim,“ zhe pa per vsaki priloshnosti njega pikash, ino zhres njega, kedar vtegnesh, hudo govorish. „To she ni sadošti,“ uzhi sv. Hironim; sakaj Jesuf veli: „Ozhe nebeshki vam odpustil ne bo, ako ne odpustite vsakeri svojimu bratu is svojih serz.“

Shesti nauk miru ino sgrave je: Zhe tvoj blishni tebi shkodo déla, ino se tebi prevelika kríviza godi, Bog obvarji, de bi tudi ti njemu shkodo delal: tako bi dvojna shkoda bila, ino ti greshnik, kakor on. Pojdi nar popréj, ino prijasno se poshvaraj; lepa beseda se na lep prostor posadi. „Mehek odgovor vtolashi jésó; terda beseda pa togoto napravi.“ (Prip. 15, 1.) Popravita v' prijasnosti med sebój,

kar je mogoče, ino ne toshujta se bres velike potrebe, sakaj: „Zhe v' ifkro pihast, se bo vshgala; ako pa plunesh na njo, bo vgasnila. Is tvojih ust pride oboje.“ (Sir. 28, 14.)

Sogibaj se toshbe, dokler koli moresh, ino pravde se bolj boj, kakor pogoréti. Zhe ravno pravdo sdershish, bosh le vezhi del na sgubi. Pravdavez nima srezhe; njegovo blago je prekleto, ino tretjiga rodu doséglo ne bo. Koliko gospodarjov je skos pravde ob svoje premoshenje ino ob pohishtvo, koliko sosedov ob lepo sastopnost ino mir! Koliko podplatov se sastoju rasdère, koliko podkupov od doma snosi, domá pa strada ino neslano jé. Nozh in den pravdavez pokoja nima, njegove skerbi mu bélijo glavo, ino krajshajo njegovo shivljenje. Vse njegove spovedi ino svete obhajila so v' tém zhafi sploh po nevrednim storjene, ne k' isvelizhanju, ampak v' pogublenje. Is sovrashtva si pravdavzi hishhe poshgèjo, ino si svojo strashno jéso ino serd ali v' gorezhih hishah, ali pa v' vrózhí preliti kervi svojiga blishniga ohladijo. Oh, de naf Bog varji tóshb ino pravd! Boljshi je kratka sprava, kakor dolga pravda.

Alj ne bilo bi prav, de bi hudobnesham vse perпусти, nam krivizo délati, kakor bi hotli. Hudobze bres pokorjenja ali shtrafe pufhati, bi bilo, pravizhne s' njimi shtrafovati. Bog je postavil vishi oblast k' strahovanju hudiga dela. „Oblastnik je namesto Boga, uzhi sv. Pavl, tebi k' dobrimu; on ne nosi sastoju mezha; sakaj boshji hlapez je, mashvavez sa strahovanje téga, ki hudo déla.“ (Kim. 13, 1 — 4.) — Zhe si perziljen, koga toshiti, le v' pervim serdi k' gosposki ne hodi; varuj se, de vezh ne povésh, kakor je po refnizi, ino kar sprizhati moresh. Sovrashi tebi storjeno krivizo, alj zhloveka pa ljubi, ino bodi vselej perpravlen, njemu kaj dobriga storiti. Prepovéj ojhstro svojim domazhim, sosedovim, s' katerimi se toshujesh, kaj shaliga storiti. Lepo prijasno ravnaj s' njim, ino móli vsak den, naj vama dober Bog vajno toshbo srezhno skonzhati dá, bres vse vajne shkode na premoshenji, na shivljenji, ino na dushi. Glej, takó bosh vreden otrok Ozheta nebeshkiga, ki dá svojimu sonzu sijati na dobre ino hudobne,

ino dá deshiti na pravizhne ino krivizhne. (Mat. 5, 45.)

Sedmi nauk miru ino sprave je: Ako se tebi perméri, de ti svojimu blishnimu kako krivizo storish: o ne taji, ne opravizhuj sam sebe, ino ne odlagaj, storjene krivize poravnati, fhkodo poverniti, ino zhe to mogozhe ni, faj lepo od njega isprofiti. Storjeno krivizo na vésti imeti, je, teshek kamen na ferzu nositi, ki po malim tolik perraste, de sadnizh pod njegovoj téshoj onemóremo. Baraj pravizhne moshi, komu pravizo perfodijo; ino zhe tvoja ne veljá, ne daj se po nobeni zéni toshvati, ampak: „Hitro se spravi s' svojim sopernikom, dokler si s' njim na poti, (zhe bi se shé toshovat fhla) de te kjé sópèrnik ne isdá sodníku, in de te sodník ne isdá flushavníku, in de ne bofh v' jézho vershen. Refnizhno ti povém, ne pojdesh vunkaj od ondód, dokler ne plazhasth sadniga vinarja.“ (Mat. 5, 25. 26.)

Poglejte, ljube dushe! to je sedem slatih naukov lepe saftopnosti ino kerfhanfke persaneflivosti, med domazhimi ino med foséfkoj. Svefto jih obranite v' fhkrinji miru ino sprave, de vam jih jésa ino sovrashtvo ne pokonzhate. Slata fhkrinja miru ino sprave je ljuba krotkóft, slata kluzheniza lepa pohlévnost, ino njeni slat kluzh je varn jesik. „Uzhite se od mene, naf ljubi Jesuf prijasno klizhe, kér sim jes krotek ino is ferza ponishen, ino bote pokoj nashli svojim dusham.“ (Mat. 11, 29.) „Nikomur ne povrazhujte hudiga sa hudo; persadénite si, de val bojo ljudjé radi imeli, opominja sv. Pavl; v' miru shivite s' vsakim, kolikor vam je mogozhe.“ (Rim. 12, 17. 18.)

III.

Kdo bi s' veseljám ne bral, ali pa rad ne poflushal sgodeb sv. písmá, ki nam perpovedujejo, kako lepo je bogabojezh mosh Abraham sa ljubo saftopnost med svojimi, ino ljudmi svojiga striza Lota fkerbel, ter se je raj nekoliko svojiga dobizhka vanal (tvégal), kakor bi se bil s' svojim fosedam prepíral.

Shivéla sta Abraham ino Lot, stara ozhaka v' enim kraji deshele Kanaan na jutrovim, kjér je tudi veliko drugiga ljudstva bilo. Imela sta veliko zhréd, govedine ino drobniz, veliko hlapzov ino dékel. Okoljza jima je pretelna hodila, ino Abrahamovi, pa Lotovi pastirji so se sa spashnike pipali. To je miroljubniga Abrahama možno bolélo. Altar je Bogu po svoji shégi naredil, ino v' Gospoda klizal, naj mu pomaga s' Lotam v' lepim miru shivéti. Po tem Lotu rezhe: „Ne bodi kréga med nama, ne prepira med najnimi ljudmi; saj sva si brata. Poglej, zelo deshelo ti na prebir ponudim; le lozhiva se! Zhe pojdesh na lévo, grem jes na desno; zhe ti na desno gresh, grém jes na levo.“

Lot deshelo ogleda, ino najde filo lep kraj ob reki ali potoku Jordanu, kjér so tistokrat mesta Sodoma ino Gomora stale. Bil je kakor posveten raj, ino v' té kraj si je Lot isvolil; lepo sta vsela slovó.

Po tém je Gospód Bog Abrahamu djal: „Povsdigni svoje ozhí, ino pogléj is téga kraja, kjér si sdaj, proti polnozhi, ino proti poldié; proti sonzhnimu is-hodu ino satonu; vso deshelo, katero vidish, bom tebi, ino tvojimu sarodt dal.“ — Takó Bog miroljubnim ljudém lepo sastopnost ino persaneflivost plazhuje. — „Blagor krotkim, kér oni bojo semljo posedli. Blagor mirnim, kér bojo otrozi boshji imenovani. Blagor vsmilenim, kér oni bojo vsmilenje doségli.“ (Mat. 5, 4. 9.) Amen.

XXVI. Dvé ino dvajseta nedélja po
binkoštih.

Od deshelske gosposke.

Evangelj od dazniga denarja. Mat. 22, 15—21.

Kako srezhen je zhlovek na svéti, ki sdrave in zherstve ude ima! — Dokler ga noge urno nosijo, roke pridno delajo, shelodez dobro kuha, ino modra glava sa vse druge ude skerbi, zhlovek vefelo ino frezhno shiví. — Zhe se pa noge vstavljajo, roke shelodzu shivesha flushiti nozhejo, glava sa potrebne rezhi se skerbi, ino shelodez slabo kuha, zel zhlovek onemóre ino vmerje. — Taka se vsaki hifhi, sofélki, desheli ino vsakimu kraljestvu godi, kedar podloshni ino predpostavleni svojih dolshnót svesto ne dopolnijo; sakaj kakor zhloveško truplo svoje ude, ima vsako kraljestvo svoje stane. Srezhne ljudi le prava svestoba stanov stori, ako svoje dolshnosti skerbnó dopolnijo, dajo zesarju, kar je zesarjoviga, ino Boga, kar je boshjiga: kakor naf Jesus v' denashnim sv. evangelji uzhí.

I.

Tretje ino sadno leto je prishel Jesus v' Jerusalem, sveto velikonozh obhajaj, pa tudi svoje isvelizhansko opravilo na semlji dokonzhat, ino vef svét odreshit. — Vse ga rado poslusha in bres shtevila ljudi vrè sa njim; le hinavski fariseji ino drugi terdovratni gréshniki ga smertno sovrashijo, ino mu po shivlenju streshejo, kakor divji jastreb po nedolshnim golobi, de bi ga vmoril. — Kako se je pa ljubesnivi Jesus shtimanim farisejam saménil, on, ki je bil fama dobrota ino modrost? Resnizo jim je pravil, katere niso hotli poslushati. Bili so hinavzi, na videsh pravizhni, skrivaj pa polni krivize, ino so bolj ljubili temo, kakor pa luzh, de

bi njih déla rasodete ne bile. Jesus je njih hudobije odkrival, ino sa to je bil sovrashen od njih.

V. 15. Hinavzi so po svéti to, kar so po semlji strupne gobe, lepi na videsh, alj smerten sirup v' sebi imajo. Oni vsakiga zhertijo ino sanizhujejo, ki se po njih ne ravná: teshko jih preobernesh, malokteriga pobóljshash. Tudi vsmilen Jesus je vse druge gréshnike dobrotlivo sprijemal, le farisejov se je sogibal, ino jim toliko ojtne resnize pravil, de se she bliso njega vupali niso. Hudobneshi so se satorej sbrali, ino se posvétvali med seboj, kakó bi ga napeljali, de bi se sagovoril, ali v' kaki krivizhni befedi vjél, njega po tém satoshiti ino is poti spraviti, ali mu faj toliko narediti, de bi ga ljudstvo sovrashilo.

V. 16—17. She velikokrat so mu nastave délali, alj vselej jih je takó modro ino ozhitno savernil, de si shtimanzi ne vupajo vezh, se njega fami lotiti. Poduzhili so nekoliko svojih uzhenzov, to je takih mlajshov, ki so jih v' svojim nauki imeli, kakó naj savolj dazije poprashajo, ali so jo dolshni rimskimu zesarju odrajtati, ali ne. Judje niso bili radi nevérnimu zesarju v' oblásti; mislili so, de se jim kriviza godí, kér so isvoljeno ljudstvo boshje, rimski gosposki davke plazhovati. Sanashali so se, de jih bo prihodni Mesija vsiga davka reshil, ino ravno to so tudi fariseji vuzhili. Alj rimska gosposka je dazje zhisto térjala, ino je vsakiga ojtro strahvala, ki bi se bil vstavljaj, ali pa ljudi uzhil, dazje ne dajati. Sa to so si fariseji to svijazho vbrali, ter so mislili: zhe porezhe, de so dolshni, ga bo ljudstvo zhertilo: ako pa porezhe, de niso dolshni, ga bo rimska gosposka prijela. Sa prizho so nekoliko Herodianov (flushavnikov Herodesha Antipa, ki je bil sa poglavarja Galiléje od zesarja Tiberija postavlen) s' svojimi uzhenzi poslali, de bi ga po tém satoshili. — Vse je bilo dobro svito, alj vsigavedozhimu Jesusu zhisto odkrito, ki zhloveshko oferzhje presodi, ino nar skrivnejshi misli posná.

V. 18—21. Posli k' Jesusu pridejo, ino vse svesto storijo, kakor jim je bilo narozheno. Spervizh ga lepo pohvalijo, de je resnizhen, ino de vsakimu po pravizi pové, kar je prav ali ne. „Ti ne gledash na ljudi, so djali, tudi rimskiga zesarja se ne

bojſh: povéj nam tedaj, ali ni greh, zesarju dazje dajati, kér ſmo mi isvoljeno boshje ljudſtvo, ino le Bog nash pravi kralj?“ — Jeſuf je dobro vedil, kakó nevarno vpraſhanje ſo mu naſtavili, ino kakó bi ga radi v' nefrezho ſpravili. Ojſtro jih ſatorej nagovori, rekozh: „Vi hinavzi, kaj me ſkuſhate s' ſvojim ſvítim vpraſhanjam? Vi ne iſhete reſnize, ampak krivizo, de bi me vjeli ino ſatóshili. Alj povedal vam jo bom, le pokashite meni dnar, s' katerim rimſki goſpoſki dazjo plazhujete!“ — Po dájo mu nekák rimſki deſeták, ino on jih pobara: „Zhiſgava je ta podoba, ino pa opis na dnarji?“ — Djali ſo mu: „Zesarjova.“ — „Zhe vi od zesarja dnarje jemljete, mu jih tudi odraſtovati morete; zhe ima on pravizo, vam dnarje dajati, imate tudi vi dolshnoſt, davke plazhovati.“ — Takó jih Jeſuf ſaverne. — „Alj mi ſmo isvoljeno ljudſtvo boshje, ſo miſlili; le ſamo Bog je nash oblaſtník, ne pa rimſki zesar.“ — „Sato, pravi, Jeſuf, dajte zesarju, kar je zesarjoviga, pa tudi Bogu, kar je boshjiga!“ — To ſaſliſhata, ſo ſe potegnili eden ſa drugim; fram jih je bilo.

Kar je fariſejam Jeſuf povedal, je iſrozhil tudi nam: dajati zesarju, kar je zesarjoviga, ino Bogu, kar je boshjiga. Tudi kriſtjanov ſe najde, ki po fariſejſko vpraſhajo, ali bi to od Boga bilo, de morjo davke dajati? Le perſiljeni ſvoje dazje plazhujejo, ſovraſhijo goſpoſko, ki od njih davke jemlje, ino naj bi kak uzhenik to veliko dolshnoſt v' miſel vſel, bi od njih ravno takó ſovraſhen bil, kakor Jeſuf od fariſejov. Alj kakor je Kriſtuſ pot boshjo bres vſe krivize uzhil, in na veljavo ljudi ni porajtal, ſe more tudi kriſtjanam bres vſiga ovinka povédati, kaj ſo Bogu, kaj zesarju ino njegovim oblaſtnikam, kaj ſo deſhelſki goſpoſki dolshni.

II.

Kdo med nami, ljubi kmetje! bi ſe bzhelnimu roju (zhebelnimu panju) ne zhudil, glédati marlivih bzhéliz lepo modro délo, ino okuſhati njih ſladek perdélk? — Ravno tako ſe je zhudil ſvoje dni neki mladenzh ſvojimu ſalimu bzhelniku (ulu), ki ſo ga

dober ozhe njemu dali, naj bi se od ozheta bzhelarije, pridnosti pa od marljivih bzheliz navuzhil. — V' svojim premishlovanji vglveda veliko matizo, kakó se med drugimi gosti, pa sama medu (sterdi) ne nosi. Vidi debele trôte, ki na délo ne grejo, ino se v' svoji neumnoſti nad njimi rasferdi, rekozh: „H' zhemu je ta shivina med pridnimi bzhelizami, ki drugim delavnim povshiva, kar one perdélajo, sama pa nabérati nozhe ali ne sna?“ V' svojim ferdu matizo vmori ino trôte pomuzhka; ino prav dobro se mu sdi, kakor bi bil kaj posebno modriga steril. Alj hitro se sazhne njegov roj bres kraljize méshati, se s' drugimi gristi, ino med seboj možhno shalovati. Bzhelize nimajo vladize (visharize), ne strahoneta; nekoliko se jih rasgubi, nekoliko pomerje, ino v' kratkim ni roja vezh. Mladénzhu se veselje v' shalost premeni, jokáje svojimu ozhetu nefrezho potoshi. „Kaj si naredil, moj sin, mu moder ozhe rezhejo; ali ne vésh, de bzhelni volnak (kosh) bres kraljize biti ne more, kakor ne svét bres gosposke? V' vfaki drushbi, v' vfaki soséski, v' v'fakim kraljéſtvi je potreba visharja, delavzov ino varhov, kakor v' bzhelnimu roju. Tvoja nefrezha naj te modroſti uzhi!“

O naj bi ta pripodoba tudi vaf modroſti navuzhila, vi nevoljni podloshni, ki zhres svojo gosposko godernjate, jo tolikokrat v' svoji jési hudizhu isdajate, ino si v' svoji nespameti obétate, kako dobro bi shivéli, zhe bi gosposke ne bilo. Poglejte shalosten bzhelnik mladiga nespametniga fanta; — ravno taka bi se s' nashoj desheloj bres potrebne gosposke godila. V'ſiga hudiga, ki naf sadéva, je vezhi del nesvestoba podloshnih kriva, ki svoji gosposki niso pokorni, ne pokorni svojimu Bogu. — Dajte zesarju, kar je njegoviga; dajte Bogu, kar je boshjiga; dajte, kakor Bog sapove:

1. Pokorshino svoji gosposki v' v'féh pravizhnih rezhéh; storite, kar ona v' boshjim imenu sapoveduje; opuſtite, kar ona vam prepoveduje; le pravizhna pokorshina ljudi frezhne ſtori. Bres potrebne pokorshine bi bil vef svét ſtraſhna jama rasbojnikov, ki bi se med seboj morili — bi bila vfaka deshela shalostna puſhava, polna smelanjave ino nadlóg. — She ni se kervava semlja

ohladila, ki je toliko nedolshne kervi popila, ktero je puntarstvo prelilo. Ozhitno nam prizha, kar sv. Krisostom uzhí: „Bres gosposke biti, vajvoda in visharje sgubiti, je velika nefrezha, je isvirk veliko nadlóg, ino sazbétek vsih smot.“ Sa to opominja sv. Peter: „Bodite vfaki zhloveshki oblasti podloshni savólj Boga; ali kralju, kakor nar vishimu; ali vajvodam, ki so od njega poslani, se nad hudodelniki mashvati, pohvaliti pa dobre; sakaj takó je volja boshja.“ (I. Pet. 2, 13. 15.) „Bodite pokorni svojim telesnim gospodam, uzhí sv. Pavl, ino nikar ne flushite na ozhi, kakor bi hotli ljudém dopasti, ampak v' preprostosti serza, ino bojte se Boga.“ (Kol. 3, 22.) „Kaj tebi vse drugo pomaga, zhe Gospodu pokorn nisi? Kako bi Gospodu pokorn bil, ako njegoví sapovedi nisi pokorn? Le pokorshina vezhen venez najde, famo nepokorshina v' vezhno shtrafningo sajde.“ (Sv. Avgushtin.)

„Prav in potrebno je, pravizhni gosposki pokornim biti, mnogoter kristján govori; alj nepravizhni gosposki pokorshino skasati, bi ne bilo prav.“ De se krivizhna gosposka na svétu najde, to se vtajiti ne dá, dokler tudi ona zhloveshko natoro imá, ki se rada smoti; alj veliko ljudi gosposko ponidama krivize dolshi. Kmetje imajo v' navadi, vse tajiste sovrashiti, ki jih v' kaj filijo, kar jim ne dopade, naj li je ravno po pravizi ino dobro sa nje. Pogosto se ljudém kaka vkasa nespametna sdi, ki ne preglédajo, kaj is nje dobriga v' prihodno svira. Saj tudi otrozi ne véjo, sakaj jim ozhe, postavim v' veliki vrozhini, merslo vodo piti prepovedujejo; kedar odrastejo, she le sposnajo, kakó modra je bila prepoved ozhétova. — Kakó hudobno ravnajo sa to gerdi ljudjé, ki po kerzhmah (litoshih) ino drugih kratkozhasih svojo gosposko hudo sodijo, krivizhno dolshijo, ino njej hudo shelijo, nar vezh vsi taki, kateri svoje lastne hishe prav vishati ne snajo. Skos tako opravljanje se krade gosposki poshtenje, se jemlje potrebno poshtenje; hudobneshi se povsdigujejo, strah ino pokorshina ljudi sapusha, ino svét se tam hujsha, kjer gosposka od podloshnih prav poshtovana ni. Sa to je she Bog po Mojsefu prepovedal: „Sodnikov, kateri so namesto Boga, ne smésh opravljati, ino Vishiga svo-

jiga ljudstva ne kléti.“ (II. Mojs. 22, 18.) Vrashji jesiki bojo sa vse to odgovor dajali. „Ne sodite, pravi Jesus, de ne bote sojeni. Sakaj s' kakorshnoj sodboj sodite, s' takorshnoj bote sojeni; ino s' kakorshnoj méroj mérite, s' takorshnoj se vam bo nasaj mériło.“ (Mat. 7, 1. 2.) „Ne sodite na ozhi, (kar ne sastopite.) ampak sodite pravizhno sodbo.“ (Jan. 7, 24.)

Zhe je gosposka ravno krivizhna, moremo vender kristjani pravizhni biti, ino tudi hudobni gosposki pokorshino fkasati v' takih rezhéh, ki niso boshjim sapovedam soper, kar naf Jesus v' besedi ino v' djanju uzhi. Hudobni so bili Judovski poglavarji, kakor nam jih sv. evangelj popisuje, ino vender Jesus svojim uzhenzam sapové: „Vse, kar koli vam rekó, dershite ino storite; po njih delah pa nikar ne délajte.“ (Mat. 23, 3.) Krivizhen je bil Ponzius Pilatush, deshelski poglavár, ki je sodil Jesusa, Sina boshjiga; vender mu je bil Jesus do smerti pokorn, do smerti krisha, ino mu je sam rekel: „Ne imel bi nobene oblasti do mene, ki bi ti ne bila od sgoraj dana.“ (Jan. 19, 18.) Po sglédu svojiga uzhenika so tudi storili prvi kristjani: nedolshno preganjani, po krivim k' smerti obsojeni so vse rajshi voljno terpelí, kakor bi se svoji krivizhni gosposki s' siloj vstavili bili. Dobro so védili, kaj sv. Pavl govori: „Ni oblasti od drugod, ko od Boga; katera je, je od Boga postavljena. Kteri se tedaj oblasti vstavljajo, se boshji volji vstavljajo, ino sami sebi pogublenje nakopavajo.“ (Rim. 13, 1. 2.) — Koga bi serze ne sabolélo, slishati, kako so se v' nashih krajih nepokorni kmetje sa svoje stare pravde puntali, kakó nevsmileno so s' svojoj gosposkoj délali, kakó hudobno vse sovrashili, ki niso s' njimi potégniti hotli. Alj kaj se je sadnizh s' njimi sgodilo? Veliko jih je po jézbah v' shelesji pomerlo, veliko bres svojiga doma krisham svét rasihlo, zele okólize so oboshale, vesi ino mésta so bile savolj puntarije pokonzhane: Bog puntarjam nikdar stanovitne srezhe ne dá. „Boljshi je pokorshina, kakor dari; nepokorshina je kakor greh malikvanja.“ (I. Bukv. kralj. 15, 22. 23.) — „Moj sin, opominja sv. Duh, boj se Gospoda ino kralja, ne perdrushi se njih sanizho-

vavzam; sakaj pogublenje pride naglo.“ (Prip. 24, 21. 22.) — Per višhi gosposki po pameti pravize iskati, je nam perpušheno, zhe nam manjši gosposka krivizo dëla; pa nespametno bi se bilo toshvati, kedar sposnamo, de nizh ne opravimo. Bogu se je potreba v' taki nadlogi isrozhiti; saj tudi gospôda svojiga Gospôda ima.

Modra pravizhna gosposka je velik boshji dar: Boga sa njo hvaliti, njo sposhtvati je naša dolshnost. Slaba krivizhna gosposka je shiba boshja, savolj naših pregrëh; krivizo voljno poterpeti, svoje shivljenje pobolshati, ino pa s' pobolshanim serzam Ozheta vsmileniga sa preloshenje profiti, to kristjanam pomaga, zhe v' oblasti krivizhne gosposke sdihujejo. — O vi vši nevoljni podloshniki, ki se toliko shvarate, poglejte saj svojiga krishaniga Jesusa; poprashajte njega, vfigamogozhniga kralja, sakaj toliko krivize terpi, ki bi lahko svoje krivizhne sodnike ino grosovitne rabelne, ko bi trënil, v' prah ino pepël sdrobil? „Vše to terpim, vam on rezhe, de vam pokashem, dati zesarju, kar je zesarjoviga, ino Bogu, kar je boshjiga; de vam sgled sapustim, tudi krivizhni gosposki pokornim biti, dokler je boshja volja takô.“ — Skos svojo pokorshino je našh ljubi Isvelizhar vël svët odreshil, ino nam svete nebefa odperl. Tudi tebi se bo grenka pokorshina v' sladko veselje premenila, zhe le is ljubësi boshje voljno terpišh. Prishla bo ura pravize, Bog bo ojštro shibo krivizhne gosposke slomil, tebi pa vše obilno povernil. „Tëm, ki Boga ljubijo, vše v' dobro iside.“ (Rim. 5, 28.)

2. Druga dolshnost, de damo zesarju, kar je zesarjoviga, je svestoba v' flushbi, ktero sa deshelo opravljati mormo: posebno sholdnirski (soldashki) stan sposhtovati, ino po svoji mozhi podpirati. Kdo bi verjël, zhe bi ne vidil ino ne shishal, de se med kristjani mladëzhov najde, ki se vezh zesarške flushbe kakor smerti bojijo, ino pogosto svoje sdrave vude poshkodjejo, de bi sholdnirji ne bili; kar je strashno velik smerten greh. Kdo bi mislil, de so med nami starishi, ki rajshi vidijo svoje sine k' pogrebu nësti, kakor v' vojško iti, branit sveto véro ino ljubo domazho

deshelo. She ajdje so imeli nar vezhi vefelje, zhe so njihovi fini sa demovino na vojski zheftito vmerli. Israelzi so na trobente glaf sa svoje oroshje prijeli, ino so shli s' vefelim petjam v' vojsko svojim sovrashnikam v' bran. Koliko kerfshankih vojsnakov se je v' prvih zhafih zelo sa svoje neverne zefarje vojskovalo, ki so jih savolj sv. vere preganjali, nevsmileno martrali ino morili; v' sedajnih zhafih se pa kerfshanski mladenzhi pred sholdnirfshino skrivo, in zelo rajshi med tolovaje grejo, kakor v' poshteno flushbo sholdnirftva. Ino v' tem jim zelo starishi potuho dajajo! — To ni po sdravi pameti, in po kerfshanski pravizi, ampak po shegi divjih ljudi, ki ne posnajo Boga, ne njegove svete volje: ne posnajo svoje deshelske gosposke. Taki delajo zeli desheli krivizo, sebi pa velik greh. Bog je sholdnirftvo postavil hudobnesham sa strah, ino kogar Bog po svoji gosposki sa vojsbaka poklizhe, dolshen je vbogati; sakaj, kdor se pravizhni gosposki vstavlja, se vstavlja Bogu, ino kdor njemu vhaia in pred soldafshinoj beshi. dela kakor prerok Jona, ki je tudi Bogu vjiti hotel, ter se je hudobnih Ninivitov bal. Kakor je morska riba Jona posherla, posherla bo nepokorne vhaiajave nevsmilena smert, ki se pravizhne vojske bojijo. — Starishe posnam, ki so imeli vezh finov, alj de bi kter njihovih sholdnir ne bit, so se hudo sadolshili, jih odkupili, ino drug nedolshen je moral namesto njihovih v' vojsko. She ni leta dni minulo, odkupleniga fina strashna bolesn prime, ino smert ga pobere is tega sveta. — Kamor zhloveka Bog klizhe, naj zhlovek voljno gre, Bog ga bo vodil in varval, tudi v' sholdnirskim stani.

Eni se soldafshine bojijo, ter pravijo, de se sholdnirjam prehudo godi. Ref de takim rasvajenim mladenzham v' sazhétku tesko hodi per pizhlim shiveshi biti, kteri so doma sverhane sklede navajeni; alj boljshi je shivesha sa potrebo dovolj, kakor zhres potrebo prevezh. Sholdnirjam se sa vlakdanji kruh obilno skerbi, de jim potreba ni stradati; kdor pa vse po méri vshiva, bo doshivel starih let. (Sir. 31.)

Drugi se sholda bojijo, ker morjo sapufliti domazhe kraje ino snane ljudi. Alj

zhlovek nima na semlji stanovitniga doma, veš svét je naša zhašna hiša, le v' nebesih je naš pravi dom. „Sa tega voljo, pravi sv. Pavl, smo vselej frezhni, kér vémo, de, dokler smo v' telefi, smo popotniki Gospodovi.“ (II. Kor. 5, 6.) — Mladénzh, ki se v' vigrédi (pomladi) svojiga shivlenja po svéti podá, vidi nove kraje, se veliko potrebnih rezhi lahko navuzhi, své v' svojih mladih létah, de je le popotnik na semlji, se smodri, lahko frezhno vmerje ino se k' svojimu Ozhetu nebeskimu poverne, kjér nobene lozhitve ne bo vezh. On ne perveshe svojiga serza na to, kar je na semlji, le v' enim kraji; ampak ishe téga, kar je sgoraj v' nebesih, ino Bog bo njemu sa zhašen dom, kteriga is pokorshine sapusti, vezhno stanovanje v' nebesih dal, ako pravizhno shivi.

Tretji se sholdnirskiga shivlenja bojijo savolj nevarnosti pohujshanja, pregreshniga shivlenja ino pogublenja vezhniga. V' rešnizi se je mladénzham ravno téga nar vezh bati; le se tega voljo starisham sa svojimi lini nar vezh shalovati, kedar v' shold grejo. Pogosto se ref vidi, kakó se sholdnirji po svéti veliko gerdiga navuzhijo in vfi sapeljani sapelivzi nasaj pridejo, zelo foséko kakor dušna kuga pohujshat. Pa ta nevarnost le famo tiste zhaka, ki so slabo poduzheni, ki malovredno isrejeni she vezhi del rasujsdani v' shold gredó. Polhteniga keršhanskiga fanta boshji angel na vojško spremija, kakor velik angel Rafael mladiga Tobija, ino mu pomaga ne le sovrashnike deshele, ampak she hujšbi sovrashnike njegove dušhe premagati, ino ga frezhno na njegov pravi dom perpelja. — Tudi v' vojški strah bosh i prebiva, tudi vojshakov se veliko v' nebesih veseli. Kdo ne zhašti sv. Jurja, sv. Ahazja, sv. Evstahja, sv. Martina, ino toliko drugih sv. vojshakov? Tudi oni so bili sholdnirji, flushili ajdovške zesarje, so imeli malikvavze sa svoje tovarshe; sdaj flushijo keršhanskiga, bogabojezhiga zesarja, ino bi po keršhansko prav shiveti ne mogli? — Švešt flushavnik Kristusov se ne dá v' vojški pohujshati, ne sapeljati, kar nam prizha toliko svetih vojshakov; slab križjan se v' vsakim stani lahko pogubi, kar nam prizha kristjanov navadno shivlenje ino smert. Jesuf je v'fim

stanam nebefa odperl, le nepokornim bojo nebefa saperte.

Veliko jih sholdnirshino sa to zherti, kër misli, de so sholdnirji sa samo fhkodo na svëti; alj kakó krivizhna ino hudobna je ta misel! — Poglejmo po ftermih skalah toliko starih gradov v' desheli, ino posluhfajmo, kaj nam oni perpovedujejo. „Bili so svoje dni, to je njih spomina glas, shaloftni zhasi, kër je divjih hudobnih ljudi veliko po desheli prebivalo, ki so se vezhi del na ropu shivili; sofed sofedu persanesel ni. Gospôda je v' vednih strahëh prebivala, si je na pezhovji varne grade sidala, in marskater kmet je moral takó dolgo sa grad kamenje vositi, dokler je nefil kósho svojih volov zhres ramo k' domu. Gospôda se je sovrashnikam po vifozhinah branila, alj vboge kmete so po dolinah tolovaji tolikokrat oropali, poshgali ino pomorili, kolikorkrat v' grade sbëshati vtegnili niso. — Bêrite stare pisma ino bote lahko svedili, kakó so sovrashniki, posebno nefvmleni Turki, vselfkosi v' nafhe deshele planili, ino takó gerdo delali, de je povedati strah. Sholdnirjov ni perpravlenih bilo; preden so se pa ljudjë sbrali ino v' bran postavili, so grosovitneshi vëfi poshgali ino oropali, stare pomorili ino mlade v' fushnost odgnali; nar lepshi kraje so v' shaloftno puhavo premenili, kar se je tolikokrat v' nafhih krajih sgodilo. — Sdaj pa, hvala Bogu! (rasen ob zhasu strashne vojske,) vse té nadloge med nami ni. Vfaki lahko po sforjenim dêli mirno v' fenzi pozhiva, ino bres fkerbi fladko saspi, dokler svesto sholdnirstvo sovrashnikov v' deshelo varje ino domazhe hudodélze v' strahi ima. — Kakor kmetje na polji bres fkerbi ne delate, zhe domá pravih varnov nimate; ravno takó bi zelo kraljëstvo nozh ino den v' strahu shivelo, ako bi sholdnirjov sa varstvo ne bilo. — Glejte, koliko dobriga nam vezhni Bog po zefarfki oblasti daja; torej dajajte s' hvaleshnim ferzam zefarju, kar je zefarjoviga, ino Bogu, kar je boshjiga.

3. Tretja dolshnost kristjanov je: Zefarju, ino namesto njega drugi gosposki, dazjo svesto dajati, naj bo shtibra, noviza, muta, ali defetina, kakor sv. Pavl sapoveduje, rekózh: „Pod-

loshni ste dolshni biti, ne samo savolj straha, ampak tudi savolj vesti. Sa to tudi davke dajajte vsim, kar njim gré; komur dazja, dazjo; komur muta (zol, harmiza), muto; komur strah, strah; komur zhaft, zhaft; sakaj hlapzi boshji so predpostavleni, ino ravno to je njih flushba.“ (Rim. 13, 5. 7.) — Koliko se najde kristjanov med nami, ki se sbe grena ne bojijo, zesarja ali svojo gosposko na davkih ogoljati; zelo predersnejo se, s' svojo krivizo se hvaliti, ino druge uzhati, kakó naj gospodó goljfajo! Alj vsi taki so slabimu drushinzhetu podobni, ktero tudi nima sa gréh, gospodarja ali gospodinjo okrafiti. — Vi nesvesti odrajtovavzi svojih davkov, sakaj se tolikokrat nad svojimi slabimi hlapzi in déklami shvarate, de vam ismikajo, ino jim kaj savupati ni? Ali jih ne uzhite krafiti ravno vi, ki se ne sramujete v' prizho njih ali pa s' njimi, zesarja ino gosposko goljfat? Kar so posli vam, to ste zesarju ino gosposki vi, ino kar ne shelite, de bi vam ljudje storili, tudi vi njim ne storite. (Mat. 7, 12.) — „Kamo pa toliko gospoda dévlje, de ji nikdar doplazhati ni?“ slishim veliko nevoljnih podloshnikov barati. Alj ravno takó bara tudi nevédna drushina, k' zhému bi gospodarju toliko blaga bilo, kteriga mu nozh ino den perdeluje, ino tudi ne premisli, koliko rok vfako leto na gospodarja zhaka, ki hozhejo od njega, kar jim gré, imeti, zhe jih ravno drushina in otrozi ne vidijo. Koliko tavshent ino tavshent zesarfskih flushavnikov, uzhenikov, fodnikov, sholdnirjov i. t. d. je po desheli, zhe ravno mi sa vse ne vemo, kteri so desheli takó potrebni, ko hlapzi in dekle sa vafhe pohishtvo; vse te svoje posle pa more zesar ravno s' témi dazjami, ktere gosposka v' njegovim imenu od podloshnikov pobira, preskerbíti ino rediti. Sa to je tudi Jesuf sam boshji Sin dazjo dajal, ino nam v' djanju pokasal, kar je v' beledi uzhil. — Prifhli so enkrat dazarji, (ki so davk pobirali,) ino so barali Shimona Petra, „ali Jesuf davk plazhuje?“ Peter jim odgovori: „Kaj pa de ga plazhuje.“ Jesuf, de si ravno kakor Sin boshji ni bil dolshen glavne shtibre plazhovati, rezhe Petru: „Pojdi k' morju, ino pervo ribo, ko vjamesh, vsemi jo, odpri ji usta, ino bosh najdel dnar, de bosh s' njim

dazjo plazhal sa mene ino sa sebe.“ (Mat. 17, 23. 26.) Kar je sam Kristuf s' zhudesham plazhal, ali se smé pravizhen kristján bres greha tega braniti? „Ako nizeh posémeljškiga imel ne bosh, pravi sv. Hilarion, ti ne bo potreba dazje plazhovati; kér se pa gospodarstva podstopish, ktero je zesarju v' oblasti, se tudi shvarati ne smésh, dajati zesarju, kar je zesarjoviga.“

Kedar pa svoje davke plazhujete, le s' voljnim, dobrim serzam odrajtujte, kolikor premórete, de svojiga plazhila v' nebesih ne sgubite; le veseliga dajavza Bog ljubi. (II. Kor. 9, 7.) „Vse dolshnosti, pravi sv. Avgushtin, ktére Bog sapovéda, so nevoljnim teshke, voljnim pa lehke,“ kakor Jesuf sam govori: „Vsemite moj jarm na se, ino uzhite se od mene, kér jes sim krotek ino is serza ponishen. Moj jarm je sladek, ino moje bre-me je lahko.“ (Mat. 11, 29. 30.) — Ne toshujte toliko, de so davki prehudi, faj vash Ozhe nebeski tudi sa nje vé, to de bolj dobro sastopi, kar je prav sa naf, kakor pa mi. Zhe ravno nekoliko bolj vbogo shivimo, ne shalujmo sa to; kolikor vezh ljudi bogastvo pogubi, tolikor vezh jih vboshtvo svelizha. Ino zhe naf ravno vzhafih stiska, le v' Boga saupajmo, pa svoje storimo, sakaj: „Bog je svést, kteri vaf ne bo pustil skushati vezh, kakor premorete, pravi sv. Pavl; on bo storil, de se bo skushnja v' dobro isifhla, de jo bote lahko prenesli.“ (I. Kor. 10, 13) Le dajte zesarju, kar je zesarjoviga, pa tudi Bogu, kar je boshjiga.

4. Shterta dolshnost podloshnikov je, sa zesarja ino gosposko moliti, sakaj: „Oni zhujejo, uzhi sv. Pavl, kakor taki, kteri bojo sa vafhe dushe odgovor dajali, de to s' veseljam storijo, pa ne sdihváje.“ (Hebr. 13, 17.) V' rokah nafhe gosposke veliko dobriga, pa tudi hudiga s' boshjim perpushenjam sa naf leshí, ino teshej je butara dolshnosti visih, kakor mi mislimo; sa tega voljo smo jih s' svojoj molitvijo podpirati dolshni. „Profim tedaj, opominja sv. Pavl, naj se opravljajo proshnje, molitve, perporozhbe ino sahvale sa vse ljudi: sa kralje (zesarje) ino gosposko, de bi mirno ino pokojno shiveli v' vfi brumnosti ino v' poshtenosti, sakaj to je prav ino prijétno pred Bogam,

našim isvelizharjam.“ (I. Tim. 2, 1. 3.) To so storili vsi boshji svetniki, sa svoje nevérne zesarje in oblastnike so prvi kristjani molili, moliti smo dolšni tudi mi sa svojiga keršauskiga vladitela (knesa ali zesarja) deshele, ino njegove naméštike, naj jim Bog, on kralj vsih kraljev ino gospód vsih gospodov, pravo modróst ino pravizhno pamet dá, svoje podlóshne po njegovi sv. volji poshteno vladati, zhasno frezhne ino vezhno isvelizhane storiti. Vsmilen Bog bo vslíshal naših prošhenj glas, ino bo nam gosposko po svojim ferzu dal. — Takó bomo nauk sv. Petra dopolnili, ki velí: „Vse sposh-tujte, brate ljubite, kralja v' zhasi imejte!“ (I. Pet. 2, 17.)

III.

Povejte meni, ljubi kristjani! kaj našo zérkev nad nami dersbí, de naš ne safuje? Sama svestoba vsakiga kamna od perviga vogla do verha. Vsi kamni se terduo podpirajo, ino storijo varno sidovje k' boshji zhasi, ino k' našimu pridu. Ravno takó vsako kraljéstvo, kakor zel svét, le svestoba ohrani, de sam sebe ne pokonzhá. „Poglejte, govori sv. Pavl, mi vsi smo le eno teló; alj kakor zelo teló en sam ud ali glid biti ne more, ampak jih veliko potrebuje, tudi mi ne moremo vsi v' enim stani biti. Sa to je nekonzhno moder Bog vsakimu udu svoje mesto odkasal, kakor je hotel; (pa tudi vsakiga zhloveka v' njegov stan postavil.) Oko ne more roki rezhi: Tvoje pomozhi ne potrebujem; tudi ne glava nogam: Niste meni potrebni; ampak vsi udje so en drugimu potrebni, de ni raspóra v' telefí, temuzh de en ud sa drugiga skerbí. Ino zhe en ud kaj terpi, vsi udi s' njim terpijo, ino zhe se en ud zhasi, se vsi udi s' njim veselijo. „Ravno to telo Kristusovo ste vi, ino ste udi med seboj.“ (I. Kor. 12, 14. 27.) Kakor ude eniga telefá, tako stane eniga kraljéstva le svestoba frezhne stori. Zhe nam je ravno svestoba gostokrat grenka ino teshavna, je nam vender dobra mati, ki nam daja zhasno frezho ino vezhno svelizhanje.

Obríshite si satorej, ljubi bratje ino sestere moje! vrozh put is svojiga zhela, oglejte se gor v' visoke

nebela, kjer kraljuje vseh kraljev kralj, kateri vaf gleda, ino sa vaf po ozhetovo skerbi. Obljubite njemu svefto flushiti v' tém stanu, v' kateriga vaf je on postavil; dajajte po njegovi sv. volji zefarju, kar je zefarjoviga, pa tudi njemu, Bogu, kar je boshjiga. — Nikoli ne posabite, de nisimo na semlji lastniki, ampak le njegovi hishniki, ki bomo vfi pred njim na sodbi stali, ino od vsiga, kar imamo, odgovor dajali, vsak po svojim stani, naj fi bo zefar ali kmet. Blagor mu, kdor bo sveft najden; krono shivlenja bo prijel. Tam nad svedami naf zhaka nafha prava lastnina, ki nam jo bo kralj vseh kraljev dal, kedar porezhe vsakimu svojimu sveftimu flushavnika: „Prav, dober in svefti hlapez! ker fi bil v' malim sveft, te bom zhres veliko postavil; pojdi v' veselje svojiga Gospoda.“ (Mat. 25, 28.) Amen.

XXVII. Tri ino dvajseta nedelja po binkofstih.

Od otrofhke réje.

Jesus ozhetu Jairu mertvo hzhér oshiví. Mat. 9, 18 — 26.

Teshek jarm floní na Adamovih otrokih od dne njihoviga is-hoda is materniga telefá, do dne njihoviga pogréba v' hladno krilo zberne semlje, ki je mati vseh ljudi: tako omiluje moder mosh (Sir. 40, 1.) v' starim sakoni vel zhlovefhki rod; to nam prizha shaloften ozhe ino bolna shena v' sv. evangelji; to naf tudi nafha lastna skushnja sadofti uzhi.

Sazhéték vsiga hudiga nam po pervih starifbih isvira; sazhéték ino korenina nefrezhe so she sdaj flabi starifhi svojim otrokam: pa tudi sazhéték vsiga

dobriga so, zhe svoje dolshnosti svesto dopolnijo, ino sa svoje otroke takó lepo skerbijó, kakor je skerbel imeniten mosh Jair sa svojo hzhér.

I.

Bodi si zhlovek bogat ali vboshen, naj nosi krono na glavi, ali hodnik na shivotu: vsak svoje breme ima, breme krishov ino tesháv na tém svéti; sakaj kakor rastejo na semlji roshize med ternjam, takó se veselje na svéti le med shalostjój ino terplenjam savshiva.

V. 18 — 19. Imeniten mosh, po imenu Jair, vishnik Judovske s-hodnize ali shole, v' katero so se Israelzi ob svojih prasnikih s-hajali, boshjo flushbo opravljat, je imel sadosti premoshenja ino zhasí, alj bres shalosti vunder ni bil. Njegovo edino dete, hzhér s'he le dvanajst let stara, lesí na smertni posteli, jemlje od téga sveta slovó ino terga dobro ozhetovo ferze, kateri jo ljubi, ko svoje oko, pa ji pomagati ne more. — Kolikokrat tudi mi pod teshkim krisham rév ino tesháv milo jez'hímo, kolikokrat vidimo svoje ljube brate ino sestre veliko terpeti; pomagati jim shelimo, kakor Jair svoji vmirajozhi hzhéri, ino ne moremo. Le en sam je, kateri vselej pomagati samore: Jesuf Kristuf, isvelizhar nash, ako se s' pravoj véroj ino s' shivim sapupanjam k' njemu oberremo, kakor skerben ozhe sa svojo mlado sirotizo, sa katero ni bilo na semlji zhloveshke pomozhi vezh.

Ravno je v' fredi veselih mnoshiz vsmilen Jesuf stal, ki so, vsi eno uho, njegove boshje nauke poslušali, ino njegove velike zhudeshe gledali, ktére je med njimi delal, kedar bogat ino imeniten mosh Jair k' njemu pride. Ves shalosten, pa poln savupanja pred Jesufa poklekne, ino ga poprosi: „Gospód! glej moja hzhér ravno vmira, ino lahko de je she vmerla; poidi s' menoj, poloshi na njo svojo roko; ino svest sim si, de bo oshivéla ino spet sdrava.“ — Velika je bila ponishnost imenitniga mosha, pa tudi Jesuf jo lepo poplazha. She le isrekel je shalosten ozhe, kar shellí, ino Jesuf vstane ljudi sapustivshí, ino so s' svojimi uzhenzi sa ozhetam podá. Takó je dober Bog vselej per-

pravlen, tudi nam pomagati, zhe smo le mi perpravleni, njegove dobrote vredno prijémati.

V. 20—22. She ni zhudesha storil, kateriga storiti se je namenil, kedar njega na poti révna shena frezha, ktera je zelih dvanajst let kervotezhna bila. Vse je sa svoje sdravje poskusila, svoje premoshenje she sdravnikom potroshila; alj nobeno sdravilo ji pomagalo ni. Sdaj she v' Jesufa svoje saupanje ima; alj, ozhitno svoje bolesni povedati, se je framoshliva bolniza bala. Mislija je, zhe se le roba njegoviga oblazhila doteknem, bom lahko sdrava. Doteknila se ga je, in ko bi trénil, obzhuti v' svojim shivoti, de je osdravéla; alj tiho je bila, kakor bi nihzher ne védil. Jesuf se ogléda, ino pobara: „Kdo se me je doteknil?“ Vsi tajijo, de se ga niso. Peter se mu pa s' svojimi tovarshi zhudi, rekózh: „Uzhenik! poglej, kakó te mnoshize stiskajo, pa she vprashash, kdo bi se te doteknil?“ Alj Jesuf ojstro saterdi, de se je mozh njegove vsigamogozhnosti nekoga doteknila. Kedar shena sposná, de Jesuf hozhe, naj se oglasi, vsa plashna pred njega poklekne, ga sahvali ino v' prizho vsih ljudi ozhitno pové, kakó je osdravéla. Jesuf pa njeno shivo véro pohvali, ino ji rezhe: „Saupaj hzhér! tvoja véra te je osdravila; v' miru pojdi sdrava!“ — O naj bi tudi v' nashih zhafih bolniki toliko saupanje v' Jesufa imeli, kakor ga je bolna shena imela; tolike shelje, se s' njim v' presvetim Sakramenti skleniti, kakor je ona imela, se njegoviga roba dotekniti: koliko vezh pomozhi bi dosegli sa dusho ino teló! „Jes sim vstajanje ino shivljenje,“ pravi Jesuf (Jan. 11, 25.): ako je tebi odlozheno, de osdravish, bosh hitrej osdravél, zhe si vredno Jesufa pod svojo streho vsel; ako pa moraš svét sapustiti, bo dal tvoji dushi vezhno shivljenje, pa tudi tvoje truplo na soden den obudil bo, kakor mertvo déklizo po denashnim sv. evángelji.

V. 23—24. Na poti pridejo ozhetu shalostno praviti: „Tvoja hzhér je vmerla; po kaj bi uzhenika dalej trudil, faj je she po njej.“ Shalosten glaf je to sa ozheta bil; alj vesele so bile Jesufove besede, s' kterimi ga je potolashil, rekózh: „Ne boj se! le terdno savupaj, ino tvoja hzhér bo smerti odtéta.“

Kar je isvelizhar govoril, je tudi storil; kjér on prebiva, tam smerti ni.

Kedar bliso Jairove hifhe pridejo, shalofno pifkanje ino milo jokanje flifhijo, ktero je bilo fvoje dni v' tiftih krajih per imenitnih merlizhkih v' navadi. Najeli fo pifkazhe ino shalovavke, de fo sa rajnim jok napravljali ino per domazhkih shalofst budili. — Jesufu ni tako fhumenje dopadlo. „Odstopite, je djal, ni potreba shalovati; dékliza ni na vfelej mertva, ona le fpi.“ — Ludjé fo se mu na to pofmehovali, sakaj dobro fo védili, de je vmerla. Mi pa, ljubi kristjani, se téh befedi lahko rasveselimo, kedar nam nafhe ljubesnive ftarifhe, brate, fefte, prijatle ino snanze k' pokopu nefó. Saj ni fo vmerli nafhi ljubi na vfelej, ampak le fpijo v' Gofpodu, ino pozhivajo do fodniga dné od fvojiga truda. Sopot jih enkrat Jesuf od smerti saklizal bo, kakor mertvo déklizo, ktero fo she obshalovali.

V. 25 — 26. Kedar fo mnoshizo ljudi isgnali, vseme Jesuf ozheta ino mater rajniga deklizha, pa fvoje nar ljubfhi uzhenze tri: Petra, Jakopa ino Janesa sa prizho s' feboj, ino stopi k' merlizhu, ki je kakor ozvetena rosha sa kofoj na mertvafhkim vojdru leshala. Prijasno jo sa merslo roko prime, ino s' vfigamogozhnim glasam saklizhe: „Dékliza, vftani!“ Njeni duh se poverne, ino kakor is fladkiga fpanja se prebudí ino vftane. Vfmilen Jesuf ji rezhe jéfti dati, ino jim prepové, téga zhudesha rasglafiti, kér fvoje hvale ne pofheluje. Alj hifhne fténe fo bile prevoske toliko zhudo sadershati, de bi se ne rasvédilo. Po vfih deshelah se je rasflóvélo, she den denafhen flovi ino uzhi ftarifhe, naj po Jairovo sa fvoje otroke fkerbijo, de bi tudi enkrat toliko vefelje nad njimi vzhakali, kedar bo tudi naf Jesuf enkrat obudil, kakor fkerben ozhe nad fvojoj oshivlenoj hzhérjoj.

II.

Posluffhajte ve ftare drevefa! tako fkerben vertnar fvojimu drevju pravi: kakorfhue ftare drevefa, takofhne tudi vafhe mladike. Ako dóbriga fadu ne pernefete, s' fvojimi mladikami pofekane bote ino v' ogenj verfhene. — Zhujte, tudi ftarifhi vi! sakaj

ravno takó Ozhe nebeski vam govori, ino bo ravno to s' vami storil, ako svojih otrók prav ne redite. Niste lastniki svojih mlajshov, de bi s' njimi po svoji volji ravnali, ampak le redniki ste, katerim je Ozhe nebeski otroke isrozhil, de jih po njegovi sv. volji ofkerbite ino enkrat na sodbi sopet odrajtate, ktere ste od njega prijeli. „Otrozi, pravi sv. Krisostom, so sveto, starisham sporozheno blago.“ Oj ozhetje ino matere moje! v' serze se meni vsmitite, kedar premishlujem slabo isrejeno mladino, sravno pa pregledujem, kako sploh slabo vi sa svoje male fkerbite. Ne govorim od hudobnih starishov, ki svoje otroke skos svoje sadershanje hudobno sami pohujshajo ino pogubijo; take Jesus sam obfodi, rekózh: Boljsi bi bilo, de bi se jim mliniski kamen sa vrat obéfil, ino se v' globozhino morja potopili; alj vam, vi pridni redniki! ktere srezha ino isvelizhanje dragih otrók veliko fkerbi, nekoliko potrebniga nauka dati shelim, kakó jih naj fkerbno redite.

Vafha ljuba shivinza samo truplo sa vaf ima, nevmerjozhe dushe pa nima, vender jo ishete od leta do leta sboljshati ino lepshi spodrediti: vafhi ljubi otrozi truplo ino nevmerjozho dusho imajo, koliko bolj fkerbi potrebujejo sa svojo dusho ino truplo? Kakor ste sazhetniki svojih otrók, morte tudi ofkerbniki biti, ino

1. Skerbeti otrokam sa sdravo, zherstvo telo, ki je nar boljsi zhafno blago sa zhloveka na svéti. — Sakonski ozhe more she pred rojstvom sa prihodniga otroka voljo pametno shivéti, mati she pod serzam sa svoje dete fkerbeti, sakaj ona dva sta korenina, is katere priraste deteta drevo. Joj starisham, ki sdravje svojiga spozhenza she pred porodam kasijo (kvarijo); joj otrokam, ki morjo s' svojim boletnim truplam svojiga ozheta ino matere divjo slado skos zelo svoje shivljenje plazhovati! Koliko otrók nepoduzheni ali pa divji starishi she v' maternim telefi pomorijo! — Sa vse to se je potreba per spovedi posvetvati.

2. Mlado drevze se more varvati, ino lepo ravnati, de israste salo drevo: fkerbno ohraniti tudi mlado dete, de se njegovo rahlo truplo lepo isredi. Ni stvari na svéti toliko

vboge, ko novorojen zhlovek; sa to mu je dober Bog starishe dal. Kakor hitro se dete na svét porodí, she profi s' milim jokam ozheta ino mater svojo sa potreben shivesh ino oblazhilo. Sa to pravi sv. Pavl: „Nimajo otrozi sa starishe premošenja perpravljati, ampak starishi sa otroke.“ (II. Kor. 12, 14.) Niso starishi, ki sami dobro shivijo, svojim otrokam pa potrebniga shivesha in oblazhila ne preskerbijo; saj vender stara ptiza mladim gnesdo nanosi, ino jih pita is svojiga lastniga kluna.

3. Mladi otrozi imajo dvé posebne pestovne ali varuzhke, ktére jim sdravje ino shivljenje varjejo: perva je snashnost, ki jih varje bolesni od svunaj, druga je smérnost, ktera jih varje bolesni od snotraj; obedve pomagata, de truplo zhedno odraste. Starishi, ki svoje otroke vmasane imajo ino jih s' jedmi prenadévajo, saredijo v' svojih lastnih otrokih mnogotérah bolésn. „Sdravje pa je boljshi ko vse slato, ino terden shivot boljshi ko nesmérjeno bogastvo.“ (Sir. 30, 15.)

4. Kedar otrozi odrastejo, jim dajte k' snashnosti ino smérnosti tretjo drushizo: pridno délavnost, de nikoli prasnovali ne bojo, naj bi ravno drugiga déla ne imeli, ko lezho prebirati. Is mladiga jih déla vadite, de jim bo tudi na starost délo ljubo. Zhéfar se mladénzh nauzhí, bo tudi starzhek snal. Kakor skerbna kókla svoje mlade sa shivesham vodi ino jih seruja iskati uzhi: takó pervajajte déla tudi vi starishi svoje otroke po mozhi njihoviga shivota. — Kaj pomaga otrokam she toliko blaga poérbati, zhe le sapravljati ga, perpravljati pa ne snajo? Ne shkrynje srebra ino slata, le pridna, déla vajena roka jih osrezhi, jih gréha varje, ino v' brumnosti poterdi. Otrozi, ki bres déla pohajkvajo, se vsih hudobij navadijo. Lenoba je mati pregréhe.

5. Ne vadite svojih otrók premehkiga shivljenja (ne szartlajte jih), de bi jim dajali predobro jesti ino piti, ali jih pretoplo ino premehko oblazhili; njih truplo bi le oflabélo, ino teshko bi po svéti s-hajali. Ptuje roshe ino drevesa, ki jih morjo pred vsakim vétram pod okna sapirati, niso sa kmeta. — Ne dopustite jim, se nepotrebni ali zelo shkodljivih rezhi vaditi, postavim tobaka, igre ino drugih prasnih shég. Vse take

rasvade so sa zhloveka nove dazje, katerih se v mladosti is neumnosti navadi, v starosti se pa slabe navade teshko, ali zelo ne odvadi vezh. Ni frezhen, kdor veliko ima, tudi ne, kdor veliko saflushiti sna, ampak blagor mu, ki je s' malim sadovoljn. Sa to fv. Krisostom lepo uzhi: „Ti ne storish kaj tolikiga, zhe svojiga fina uzhish, bogastva perpravljati: boljshi je, de ga uzhish, bogastvo sanizhovati. Ni tajisti bogat, ki bogastva potrebuje ino v' hogaftvi sedí, ampak le tisti, kterimu ga potreba ni.“ — Skerbite otrokam sa sdravo teló, sa pridne roke, pa sa poshteno imé; takó ste jih s' zhasnim dovolj ofkerbéli, zhe jim ravno premoshenja sporozhiti nimate.

Alj kaj pomaga zhloveku naj zel svét perdobi, ako pa svojo dusho pogubi; nizh ne pomaga otrokam k' pravi vezhni frezhi she tako skerbno isrejeno teló, ako ni njihova dusha od mladih lét lepo ofkerblena. Satorej je starishov:

Druga dolshnost: posebno sa dusho fkerbeti.

1. V' mladim otroku dobro ino hudo povite spi; ktéro se bo popréd sbudilo, bo zhloveka vodilo. Skerbno satorej naj pasita (ahitata) ozhe ino mati, v' kake slabe navade se ótrok nagiba; „sakaj po persadévanju se otrok sposna, pravi moder Salomon, ali bojo njegove déla zhiste ino pravizhne.“ (Prip. 20, 11.) Hitro se mora vse hudo odpraviti, dokler je déte she mlado, sakaj pregovor je: „Zhéfar se mladénzh navadi, téga tudi star ne opuisti.“ (Prip. 22, 6.) Kar je per otroku samujeno, se tudi per mladénzhu ino moshu teshko popravilo bo; starishi pa bojo sa svojo samudo na ojsfri sodbi stali. — Imel je na Lashkim imeniten ozhe verliga fina, pa slabo ga je isredil. Vfiga posvetniga se je is mladiga vadil, alj kar je hoshjiga, se je slabo uzhil; vse mu je nespameten ozhe dovolil. Bres vfiga posvarjenja israšte, v' slabe tovarshije sahaja, se s' svojimi tovarshi prepira ino tépe; perméri se mu, de v' svoji hudi jési nekiga nasprotnika vbije, ino med tolovaje sbeshi. — Nekoliko zhafa po tém njegov lasten ozhe po svojih opravilah med rasbojniké pade, per kterih je bil njegov fin. Sin ozheta sposná, ga nekoliko v' stran odpeljá, ino vkashe svojimu ozhétu: „Perpognite mi le té odrashen star

hraft. „Ozhe se isgovarja, de tēga ne samore. „Perklonite mi pa to mlado léškovo šhibo!“ nefrezhen fin sopet svojimu ozhetu sapové, ino ozhe mu lahko to stori. „Ozhe, ozhe! njemu fin na to serdito rezhe: bil sim tudi jes urn, kakor léškova šhiba v' svojih mladih letah, ino vi me niste poduzhili, ne posvarili. Odrastil sim škos vašo sanikarnost veliko malopridno drevó, ki slabo sadje rodi, ino ni vrédno, kakor de se poséka, ino v' ogenj vershe.“ V' svoji hudobiji ozheta prebóde, sam sebe satoshi, ino vmerje rabelnu v' rokah. Takó strashno se starisham sanikarnost she na tém svéti pogosto povrazhuje: kaj she le na unim svéti bo! — Vbogajte škerbno, ozhetje ino matere! kar vaš sv. Duh uzhi, ki pravi: „Imash finov, poduzhi jih ino perpogibli od mladosti njihov vrat. Imash hzhére, varvaj njih telo, ino ne kashi prevezh veselja nad njimi. Konja bosh teshko vodil, kteriga poprej vkrozhal nifi; ino rasvajen otrok ostane sirovina. Tēpi ga s' šhiboj, dokler je otrok, de kjé terdovraten ne bo ino tebi nepokóren, de te ne bo serze bolélo.“ (Sir. 7, 24. 25. 30, 7. 12.)

2. Ne dopustite svojim otrokam, vi starishi! svojvolje, ino na jih pamet prevezh ne sanashajte se. Otrozi, ki svojvoljo imajo, kóplejo sebi in svojim starisham jamo nefrezhe. Heli, veliki duhoven Israelskiga ljudstva, je imel hudobna fina dva, ki sta kradla ino druge hudobije vganjala. Ozhe jih sfer svari, pa jim praviga strahú né dá, ino ona svojvoljo imata. Gospod Bog se je ozhetu sagrosil, rekózh: „Jes bom storil eno rezh, de, kdor koli jo bo slifhal, mu bo po obéma ušhésama svenélo. Tēpil bom Helija ino njegovo hifho, kér je védil, de njegova fina nespodobno shivita, ino ju ni v' strahé vsel.“ Kmalo po tém sta bila njegova fina v' en dan na vojški pobita, ino ozhe, to nefrezho slifhati, snak is stola pade, si vlomi vrat ino vmerje. „O sapeljiva svojvolja, klizhe sv. Avgustin, ki si otrók pogublenje! Oj de jo ljubésn ozhetovo, ki otroka vsmert! Ne rekajte, de jih ljubite, ktère v' pogublenje peljate ino jim smert perpravljate.“ — „Le strah po poti isvelizhanja vodi, ino v' obljubleno nebesško plazhilo perpeljá.“ (Ziprijan.)

3. Varujte starišhi svoje otroke nevarne, flabe tovarshije; huda perloshnost krašti uzhi, ino flaba drushina lepo sadershanje kasi. — Nevarno je sa dušho ino telo, de se otrozi potépajo, na pašah ino po vefih bres varha norijo. Od ene bolne ovze zela zhreda sboli, en spriden otrok zelo sošesko pohujšha. Oj koliko ozhetov ino mater bi naj s' shaloštnim Jairam milo sdihovalo, rekozh: „Gospód, moj sin, moja hzhér je vmerala, v' nefrezhen gréh sapeljana; pridi ino oshivi jo spet!“ O sa refnizo! taki isdibleji bi dopadli vsmilenimu Jesufu; lólse starishov sa otroke prelite nifo per Bogu sgublene. „Alj merlizha objokujete, kteriga se je dušha lozhila, pravi sv. Avgušhtin; dušhe pa ne obshalujete, ktero je Bog sapuštíl?“ — Zhe pa svojih otrok per sebi nimate, ino jih hudiga varvati ne samorete, pošhilajte faj svojo molitev sa njimi, ino storite kakor pravizhen Job, ki je vsak den Bogu sa svoje otroke daroval, de bi Boga ne rasshalili.

4. Srezhni starišhi, ki svoje otroke pohujšhanja ovarjejo, pa she veliko bolj frezhni so, kedar jih tudi v' vsih potrebnih naukih prav isuzhijo. „Ako bi tvoj sin kruha stradal, ali bi na to ne porajtal? Zhe pa bres poduzhenja vmíra, ali ga samorešh v' nemar puštiti?“ (Sv. Krisoft.) — „Uzhi svojiga otroka, opominja sv. Duh, persadéni li njega poduzhiti, de ne bo njegova neframnost tebi v' nezhašt.“ (Sir. 30, 13.) Potréba je, otroku omíšliti sa truplo sukuzho; alj she bolj je potreba, skerbeti otroku sa zhednosti serza.

Perva zhednost otrokam sošebno potrebna je bogabojezhost. Kakor mlado jabuko, ki souzhne sharke sheljno pije, lepo ruzezho dosori ino romeno ostane: ravno takó morjo otrozi is mladih dni v' boshji sposnavi ino ljubeshni raštiti, de bojo frezhno odrastli; le Bog je prava, edina frezha otrok. Dete, ki se is maliga uzhi sposnavati Ozhetta dobriga, ki je v' nebesih, bo vselej rado molilo, se bo balo njega rasshaliti, ino bo tudi svoje stari. she sa ljubo imelo. Bogabojezhost bo njegov angel varh. Ako pa hozhejo starišhi svete otroke imeti, morjo sami sveto shiveti. O kako je lepo, viditi brumno mater, ki o mladim jutri poklekne, otrozi

pa okoli nje; ki roke ino serze k' nebesam povsdigne ino s' svojimi ljubzi juterno molitvo opravi, preden jim jesti dá, de ne posabijo, od koga vse dobro pride. Kakor se mlade roshe lepshi razsvetijo, od juterniga sonza obljane: she lepshi boje otrozi rastili, ako vfako jutro s' Bogam shiveti sazno. Le od bogabojezhe matere se otrozi prav moliti nauzhijo, ino boje vse svoje shive dni snali. Kdo bi se od veselja ne rasjokal, viditi v' nekolikih kerfhanfskih hishah, kjér she po lepi stari shegi poshtenih kristjanov shivijo: kako bogoljuben ozhe svojo drushino poklizhe, jim kaj boshjiga bère ali pové, kedar na vezhérjo zhakajo, ali pa po vezhérji she posedijo, kako sveto pésem sapojó, svet roshenkranz pomolijo, ali kako drugo vezhérno molitvo opravijo. Preden grejo otrozi spat, pred svojiga ozheta pokleknejo ino sa ozhetni shegen profijo. Bogoljuben ozhe vse lepo pokrisha; jih Bogu, Mariji ino desnimu angelju varhu perporozhi. Oh kako sladko spijo taki otrozi, in tudi lrezhen ozhe lahko bres skerbi sravno njih pozhiva, šakaj Vfigamogozhen nad njimi zhuje in angel boshji jih varje. — „Gospod varje dushe svojih svetih, ino jih bo gresnikam is rok odtél. Pravizhnim vstaja luzh, ino veselje tém, ki so dobriga serza. Veselite se v' Gospodu pravizhni, opominja kraljov pévez; hvalite spomin njegove svetošti.“ (Pl. 96, 10. 12.) — „Tefno urnenje malo pomaga, uzhi sv. Pavl, brumnost pa je sa vse dobra, kér ima oblubo sedajnega ino prihodnega shivlenja.“ (I. Tim. 4, 8.)

Druga zhednost otrokam potrebna, ljuba pokorshina naj bo. Mlado dete ino pa mehék vófk lahko vfako podobo dobíta, ako starisbi mladih dni ne samudijo. Terd vófk bosh saštojn flozhil, v' tvojih rokah rasletel se bo; zhlovek, ki je v' nepokorshini israštíl, bo slabo po sveti f-hajal. Prepirati, tepsti ino toshvati se sna, le vbogati ne, ako se ni is maliga pokorn biti nauzhil. Pokorshina mora s' otrokam rastiti; teshko jo bolj odrashten oblezhe. Sa to pravi prerok: „Dobro je sa zhloveka, kedar nosi jarm od svoje mladosti.“ (Jer. shal. pésm. 3, 27.)

Tretja zhednost otrokam sofebno potrebna, je ljuba ponishnost, de se otrok is

maliga vadi, lepo, tiho ino pametno se sadershati. Starišhi strašno hudo storijo, ki svoje otroke vezh prevsetvati uzhijo, kakor pohlevnim biti ino ponišhati se. Ako otrozi bres vřiga strahu sofedove sanizhujejo, svoje tovaršhe in tovaršhize tepó, vboge krulovze, slepze ali druge réveshe drashijo, bojo škoraj tudi starišham ino drugim predpostavlenim, kakor divje drevéřa, nad glavo israřli, ino kdor jih bo ponišhati hotel, jih bo moral vřlomit. Povřodi se bodo špotikali, s' svojoj viřokoj glavo sadévali, ino ři jo kervavo rasbili, pa tudi nebesřke vrata jim bojo preniske ino saperte. Uzhite satorej otroke, s' svojimi dobrimi delami ne prehvaliti se, svoje zheřti ne iskati, ampak sa vse hvalo dajati Bogu, ino predpostavlene vselej pošhtovati: fante, de se odkrijejo vřim, ki řo viřbi od njih; fantam ino dekletam sapovedujte, de roko poljubijo (kushnejo) vřim, kterim řo kako sahvalo dolřni; takó jih bojo vři dobri ljudjé radi imeli, nar rajřhi pa Bog, kteri poniřnim svojo milořt deli. (I. Pet. 5, 5.) Gladek pot bojo otrozi škos zelo svoje šivlenje imeli, vřake vrata jim bojo odperte, sadnizh tudi nebesřke. — Sa to trojno šknizo tréř řvetih zhednořt, ľubi starišhi! svojim otrokam škerbite, in bote nauk řv. Pavla dopolnili, ki val uzhi: „Vi ozhetje (pa tudi matere), nikař ne drashite svojih otrók k' jesi, ampak redite jih v' poduzhenju ino řvarjenju Gospodovim.“ (Ef. 6, 4.) K' tému řo vam potrebne řhtiri rezhi: otroke uzhititi, ako greřhijo; modro řvariti, zhe to ne pomaga; jih pravizhno řrahovati ali řhtrařovati; ino pa neprenehama moliti sa nje. Kdor to zhetvéřo prav řtori, svoje otroke po kerřhanřko redi.

Gorjé pa ozhetam ino materam, ki svojih otrók po kerřhanřko prav ne redijo; šhivo gajřhlo (bizh) ři řplétajo, ktera jih bo kervavo tepla, pa tudi vse, ki s' njimi šhivijo. Šlabo isrejeni otrozi řo kervave řhibe sa réven řvét, ino starišhi ľudomorzi, ki svoje otroke prav isrediti ne škerbijo. (řv. Bernard.) Pregrehe rařtejo, v' nebo sa mařhovanje vpijejo, angel boshji klizhe joj ino gorjé ľudém savolj pohujřhanja mladiga řveta, ino řliva kupizo řerda boshjiga

na semljo. (Skrivn. rasod. 16.) Pekel se široko odpira, ter poshira sanikarne starifhe, ino slabo srejene otroke.

III.

Ljubi ozhetje ino matere, kateri zhasno ino vezhno frezhni biti shelite: ne poshelujte bogastva, ne ishite imenitnosti, ne posvetne zhashti; le sa dobre otroke profite ino skerbite, kolikor samorete. Dovolj bogati ste, naj si belizha (drobnizha) ne gleshtate, ako skerbnno poduzhene otroke imate: prava uzhenost je sa zhloveka nar boljshi bogatija. Imenitni ino shlahni ste vi ozhetje ino matere, naj si ravno pod smrekovoj skorjoj prebivate, ako se vashi otrozi lepo sadershijo: poshteno kershansko sadershtanje, le ono je hishe prava shlahnija. Jesus, otrokam nar boljshi prijatelj, bo tudi vash prijatelj in pomozhnik, sakaj: „Kdor koli eniga takih otrok sprejme v' mojim imeni, mene sprejme.“ Jesus sam govori: (Mark. 9, 36.) „Pustite otrozhizhe k' meni priti, sakaj njih je nebesko kraljestvo.“ (Mat. 19, 14.) Zhe pa otrozi skos vasho skerb v' nebesko kraljestvo frezhno pridejo, tudi vam saperto ne bo. Dobri otrozi so vasha zhasna frezha na sveti, ino vasha vezhna krona v' nebesih. — Poglejte stariga Tobija, ino premislite, koliko veselja she na tem sveti dober sin svojimu ozhetu stori. Sgubil je premoshenje, sgubil posvetno zhasht, tudi ozhi so ga sapustile; ni mu ostalo, kakor poshten dobro isrejen sin, mladi Tobija. Alj ravno on je pernesil svojimu ljubimu ozhetu dobro sneho, premoshenja sadoosti, in tudi ljubo luzh njegovim ozhem. Takó dober Bog otroke po skerbnih starishih shegnuje, ino starisham po pridnih otrokih she na tem sveti frezho dá, po smerti pa toliko svetlih kron v' nebeskim kraljestvi, kolikor so isredili na semlji poshtenih otrok. „Ozhe pravizhniga od veselja poskakuje, ino kdor je modriga rodil, se ga bo veselil.“ (Prip. 23, 24.)

Kako veselo bote enkrat vi, skerbni starishi! s' svojimi otrozi od smerti vstali, kedar vas ravno on vfigamogzhen Gospód, kakor mertvo déklizo po

denešnim sv. evangelji, is hladniga krila zherne semlje saklival bo: „Vstaniite mertvi, ino pridite k' sodbi!“ Vefelo bote spet svoje dobre fine ino hzhére objéli, ino jih peljali pred svojiga Sodnika, rekózh: „Glej Gospod! tu sim jes ino moji otrozi, ktére si meni dal.“ (Is. 8, 18.) Amen.

XXVIII. Posledna nedélja po bin- kofhtih.

Od frezhne ino nefrezhne vezhnosti.

*Jesuf prerokuje konzhanje Judovskiga kraljéstva
ino snamenja sodniga dné. Mat. 24, 15—35.*

Vse, kar semlja rodi, se spremeni, ino bo enkrat nehálo. Vfiga posvetniga v' tej podobi enkrat ne bo, kakor ga nekdej ni bilo, kedar bo vfigamogozhnošt boshja vidno nebó ino preminózhno semljo rasdjala in spreménila. — Ostal bo zhlovek, vstvarjen po boshji podobi: ostala bo vezhnost, frezhna ali nefrezhna. — To nam Jesuf v' denašnim sv. evangelju prerokuje, ino naf opominja, skerbéti sa to, kar nam bo vezhno ostalo.

I.

Posveten zhlovek se filo rad v' prizhujozhe malovredne rezhi takó saljubi, de bi jih na vselej rad imel, kakor se je Jesufovim uzhenzam (jogram) godilo. Lepote Jerusalemskiga tempelna se niso mogli naglédati. „Le pogléj! so djali Jesufu, kako verlo sidovje!“ — Dobro je sa zhloveka, ako prijatla imá, de serze njegovo preminózhim rezhém odterga, ino na kaj boljshiga nagne, kakor je Je-

suf svojim apostelnam storil. „V' refnizi! lepo je ino salo to sidovje, jim Jesus odgovori; pa vam povém: skoraj bo vsiga téga konez ino she kamen ne bo na kamni ostal.“ — Rado bi zhloveshko ferze vse napréj védilo, alj boshja modróst mu le toliko osnani, kar mu je véditi potreba. Tudi apostelni Jesufa prashajo: „Kdaj se pa bo vse to sgodilo, de bo konez Jerusalemskiga mésta ino pa konzhanje zeliga svetá?“ — Jesus se na brégi oljske gore vtede, se oberne na Jerusalemsko mésto, ki se je od vezhérniga sonza objano v' svoji lepoti pred njim blifketalo, ino sazhne svojim apostelnam na njih dvojno prashanje odgovarjati, rekozh:

V. 15—18. „Poglejte! skorej se bo dopolnilo, kar je prerok Daniel pred sheft sto létami shé napovedal, de bo to sv. mésto strashno rasdjano. Grosa ino strah bo, gledati pregréh veliko hudobijo, pa tudi shtrafe nevmileno ojtrost. Tiftokrat naj beshi vsaki, bolj ko more, de samudil ne bo. Is dolin Judovske deshele béshite v' visoke planine; ki so na stréhab, le na ravnost se naj is strehe v' bége spustijo, de jih sovrashnik ne vlovi. Kdor je pa na polji, she po sukno ne hodi, ino vsiga se ráji tvégaj, kakor bi k' domu tekel, ino po tém uiti ne mogel vezh.“ — Kar je dva dni pred svojoj smertjoj Jesus uzhenzam napovedal, se je sedem ino shtirideset lét po njegovi smerti sgodilo. Judje so méro svoje hudobije sverhali, sveti tempel s' krivizoj ofkrunili, pravizhne po zeli desheli preganjali, nedolshno kri prelivali. Bogu se je sadošti sdélo. Poshle nad nje grosovitne Rimljane. Zelo deshelo oropajo, ino poglavitno mesto Jerusalem obfédejo. Kristjani so pa po Jesusovi besedi s' svojim brumnim shkofam Simeonom is vsiga tiftiga kraja sbéshali, ino so sa gorami v' skritim méstizi Peli mirno prebivali.

V. 19—20. Zhlovek sam sa sebe lehkejsi nefrezhi uide; alj Bog mu pomagaj, ako sa druge skerbeti ima, kakor matere ino ozhetje. Sa téga voljo pravi Jesus: „Gorjé nosezhim ino dojezhim v' tajistih dnéh, kedar bo naglo béshati potreba, ino mogle ne bojo. — Ravno sa téga voljo Jesus svoje vérne opominja moliti, de bi jim ne bilo, po simi

béshati, kér je teshavna pot, ali ob faboti, po Judovfki fhégi terdno sapovedanim prasniku, v' kterim je bilo zhres eno uro hoda prepovedano, de bi takó sadershani sbéshati ne mogli. Molili so kristjani ino so smerti odishli; terdovratni so nevérne Judje ostali, ino nad én miljon je pobitih, sedem ino devetdeset tavshent v' fushnost predanih. — To je terdovratniga gresfnika shalosten konez.

V. 21. Dolgo sebi gresfnik shibo ispléta, in dalej ko jo je splétal, hujshi jo je spletel, kakor nefrezhni Judje. „Strafhna bridkost, tak Jesus prerokuje, jih bode sgrabla, ki je ni bilo, kar svét stoji, in je ne bo do sodniga dné.“ Ino ravno taka se je Judam godila. Rimfke vojske so nad desheloj perhrule; mogozhni vojshaki so, ko derézhi levi, Jerusalemfko mesto oblegli; ni prishla shiva dusha ne noter ne vun, rasen fkos smert. — Strafhna lakota po vsm mésti rujóve, en drugimu shivesh is med sób si mikajo. Vojska hrumi od svunej, kuga tuli od snotrej, vse povfod davi nevsmiléna smert: kup sa kupam merlizhov po vsih ulizah leshi. — Sdaj se njim povrazhuje Jesusova nedolshna kri, ki so jo na Pilatushovim dvorishhi nad sebe klizali, rekózh: „Njegova kri naj pride nad nas ino nad nashe otroke.“

V. 22. Strafhna je shiba boshje pravize sa gresfnika; pogosto jo tudi pravizhen sravno okufi, pa ne sa shtrafo, ampak sa obilnej plazhilo, kteriga si flushi. Alj tudi gresfnikam Bog savolj pravizhnih, kateri med njimi prebivajo, persanasha. Ob konzhanji Jerusalema bi nobén zhlovek Judovfkiga rodu per shivlenju ostal ne bil, ako bi Bog tej moriji konza ne bil naredil. „Sa pravizhnih voljo pa, pravi Jesus, so bili dnévi strahu ino grose vkrajshani.“ Jerusalemfko mesto je bilo sfer poshgano, tempel s' vsm imenitnim sidovjam rasfut, vse pomorjeno, kar se je branilo, alj sdaj je Bog Rimze potolashil, de so she veliko Judov shivih ohranili ino jih po vsih deshelah ino krajih raspkropili. Ino to je storil Bog savolj kristjanov, de bi se s' njimi po zelim svéti rasshirali.

V. 23. Kakor strashni so ozhitni sovrashniki, tako nevarni so skrivni sapelivzi. Takih je bilo ob

zhafi Jerusalemskiga pokonzhanja, taki so she sdaj, ino bojo enkrat, prej de bo konez sveta. Jesuf jih napoveduje, ino naf pred njimi svari, rekozh: „Lashnivi preroki bojo vstali, sazheli krivovéro uzhiti, zelo goljufne zhudeshe délati, s' tajištim ljudi sleparili, ino bojo rekli, de so sa odreshenika od Boga poslani. She sa isvoljene kristjane je nevarno, de bi od njih sapeljani ne bili. Alj ne verjamite jim, in pa ne hodite nikamor sa njimi, ne v' pufhavo, ne v' hišho ali v' hram, kakor sa novim Kristufam. Ne bo dolgo njih sleparija ostala, sakaj kakor blisk, ko bi trénil, od jutra do vezhéra semljo posvetli: takó se bo tudi po tém Jesufov nauk po všim snanim svéti rasfhiral, ino vgašnila bode luzh vših goljufnih uzhenikov.“ Premagal bo Jesuf svoje sovrashnike, ino kakor mertvo truplo, ki ga orli (divje postojne) obérajó, bodo premagani, ino od vših saframovani ostali. — To se je všim krivovérzam sgodilo; vseli so shalosten konez, ino ga she bojo, kar jih je, ino she bo do sodniga dné. Smo pa strashen konez Jerusalemskiga mesta ino zeliga Judovskiga kraljéstva premishlovali, kakor ga Jesuf napovedal je: she na zhudno spremenenje svetá se oglejmo, ki nam ga tudi On prerokuje.

V. 29. Kedar bo enkrat shtevilo isvoljenih spolnjeno, ino hudobija téga sveta she sverhana, hozhe tudi lepote sveta vezhno pravizhen Bog pokonzhati, „Sonze, pravi Jesuf, bo otemnélo, ménfenz bo svetlobo sghubil, svésd bo konez, vse se bo spremenilo, kedar se bojo nebeshke mozhi boshje vfigamogozhnosti gibale. — Kar so grešhniki ljubili, bojo sghubili; kar so sovrashili, se jim bo perkasalo. „Sagledali bojo, Jesuf prerokuje, snamenje sv. krisha, na kterim je svelizhar sa nje vmerl; vidili bojo Jesufa v' prezhudnim velizhastvi, sdaj ojstriga sodnika, ki niso marali sa všmileniga odreshenika.

V. 31. Jerusalemskiga rasdjanja nismo vidili; famo to vidimo, kako se je vse na tenko po Jesufovih besedah spolnilo: alj konzhanja svetá si bomo enkrat poskushali. Angeli boshji, pravi Kristuf, bojo s' trobentnim glasam boshje vfigamogozhnosti mertve is grobov budili, od vših krajov spravljali,

ino hudobne od pravizhnih odbirali. Gorjé grešnikam! Njih konez bo shalofen ino vezhno nefrezhen. Sa kar niso zelo nizh fkerbeli, bo na vezhno oftalo; kar so pa nar rajšhi imeli, bo vse minilo. — Blagor pa isvoljenim! Konzhanja sveta se pravizhnim bati potreba ne bo, veliko vezh bojo jim vse prikasni sodniga dné prihodno veselje napovedovale. „Kakor naš figovo drevo rasveseli, pravi Jesuf, kedar mladike poganjati sazhne, in nam ljubo mlado leto osnanuje: takó morejo tudi isvoljenim snamenja, ki se bojo pred sodnim dnévom godile, osnaniti, de je konez solsne doline, ino boshje kraljéstvo pred vratami. „Oj de bi se tudi nam tistokrat dvéri (duri) nebelškiga kraljéstva odperle, kedar se bo semlja pod nami rasvalila, ino ves svét s' vsoj svojoj lepotoj skos ogenj spremenil!

V. 35. Preminozhiga svetá se ne smémo dershati, ktéri bo enkrat s' svojim zhašnim premošenjam konez jemal; le naukov Jesufovih se naj dershimo, ki vekomaj oftanejo, sakaj: „Nebo, ki ga nad seboj vidimo, ino semlja, po kateri hodimo, bota prejšhla, govori Jesuf, alj moje besede pa ne bodo prejšhle;“ ne bojo prejšhle strašne besede sodniga dné: „Pridite shegnani mojiga Ozheta! posédite kraljéstvo, ktero vam je perpravleno od sazhetka svetá. — Pobèrite se spred mene, prekleti! v' vezhen ogenj, kateri je perpravlen hudizhu ino njegovim angelam.“ (Mat. 24, 34.) S' témi grosovitnimi besedami bo vse zhašno nehálo, ino nekonzhna vezhnost, frezhna ali nefrezhna, se bo sazhéla, sakaj: „Pogubleni pojdejo v' vezhno terplenje, pravizhni pa v' vezhno shivljenje.“ (Mat. 26, 46.)

II.

Posledna nedelja zerkvéniga leta je denes; s' prvoj adventnoj nedéljoj se nam novo zerkvéno leto odprè. Posledna ura bo tudi enkrat našhiga shivljenja na svéti; novo shivljenje se nam po smerti v' dolgi vezhnosti odperlo bo, vezhno frezhno ali bres vřiga konza nefrezhno, kakor si ga bomo v' tém svojim kratkim shivljenji na semlji saflushili. —

Odprite se denes zhudno skrivne vrata neskonzhne vezhnosti! pokashite nam le nekoliko senze neisrezheniga veselja, ki se tamkaj pravizhnim perpravlja — le en ogórk peklénskiga terplenja, ki nespokorjene gresbnike zhaka. Le eno samo kaplizo svojiga veselja ve svete nebefa v' nashe serze rosíte, naj vse polvetne pregresfne shelje v' njem pogafí; le ena ískra vezhnih marter se nam sablisné naj, de vse pregresfno nagnenje v' nas pogori; le sa en las neskonzhne vezhnosti se nam pokashe naj, ino sadofti je, de homo modri, zhašno srezhni ino vezhno isvelizhani. „Per vsih svojih délah spomni se svojih poslednih rezhi, ino ne bosh nikdar gresfhil.“ (Sir. 7, 40.)

1. Povsdignite torej, dushe moje, dones svoje glave, ino poglejte nekoliko s' svojim duham v' svete nebefa, koliko veselja nam tamkaj v' Ozhetovi hifhi vsmilén Jesus perpravlja! — Tam v' neskonzhnim morji vezhne luzhi nash ljubi Ozhe nebesfki prebiva, na velizhafnim troni svoje nekonzhne ljubesni sedi, in vsi njegovi isvoljeni otrozi se krognjega veselijo, kakor srezhni popotniki, kateri so prifhli is ptuje deshele na svoj ljubi Ozhetov dom. „Tam se svétijo pravizhni kakor sonze v' kraljestvi svojiga Ozheta.“ (Mat. 13, 43.) — Tam sedi na desnizi boshji v' svojim velizhafstvi Jesus boshji Sin, preljubesnivi isvelizhar nash, in vsi njegovi svefti uzhenzi ino uzhenke se kakor bratje ino sestre s' njim veselijo, ino savshivljajo nesmérno plazhilo svojiga Gospoda. — Tam Bog fv. Duh, On vezhni vir vsiga tolashenja ino veselja, shelje isvoljenih napolnuje s' nebesfkoj sladkostjoj, ktére s'he nobeno zhlovesfko serze obzhutilo ni. — Tam se svéti kakor deniza med svesdami Marija prezhistá deviza, ino trume srezhnih devíz se okoli nje veselijo, ino s' veselim serzam gledajo, kakó je premagana kazha skušhnjave, ktera je Evo omotila ino v' nesrezhen greh sapeljala. Tam si veselo roke podajajo ino si vosfijo srezho, rekozh: „Najdle smo téga, ktériga nasha dusfa ljubi, ino ne bomo ga s'gubile vezh.“ (Vifok. péfm. 3, 4.) — Tam se trume zhíftih mladénzhov prehajajo,

ino s' Egiptovskim Joshefom se veselijo, kateri je pred neframnim shenstvom sbéshal ino ohranil svojo nedolshnost, dokler se je mogozhen Samson, on lévov strahovavz, éni shenski kazhi premagati ino ob vso svojo zhaft spraviti dal. — Tam se veselijo poshteni moshjé ino shene sakónfke, s' nebesknoj luzhjoj ogerujeni, ki so na semlji lepo shivéli v' ljubesni sakónski, ino teshave svojiga stana voljno prebili. Tam so odbrani kakor zhistá psheniza od ljuljke, ino pozhivajo od svojiga truda. Tamkaj najdejo starishí svoje rajne otroke, ki so jih mlade v' zheruo semljo f-hranili, ino sa mertvim mile folse tozhil. Veselo jih glédajo kakor mlade jagneta na lepi pashí svetiga raja, béle ko sneg, bres vsiga madesha zhiste, v' nebeski svetlobi, v' angelski shlahti.

Tamkaj v' nebésh, v' presrezhnim kraju isvoljenih, ni vezh bolesni, ni vezh teshave, ni nobene shalosti; vse rane so pozelile, vse folse se posufhile, smert isvoljenih s' svojoj kosoj vezh ne doféshe. Vse staro se tam omladí, vse shalostno rasveseli, pravizhni zvetijo kakor palmovo drevo, in kakor zedre na Libanu rastejo. (Pl. 91, 13.) — Is vsake nedolshno prelite folse isvoljenim morje veselja isvira; sa vsako malo krivizo, kéro so poterpeshlivo prenesli, se jim tam bres shtevila veselja povrazhuje. — Tam ni sovrashnika vezh, de bi nedolshne preganjal: vsi se ljubijo, ino kakor dobri otrozi eniga ozheta skupaj prebivajo. — Ni vezh sapufshenih vboshzov, de bi sdihovali; angeli boshji jim streshejo; vsiga imajo sadošti, kér so k' Ozhetu prishli ino per njemu prebivajo. „Bog je vse folse obrisal od njih ozhi, ni vezh smerti, ne shalovanja, ne vpitja, ne bolezhine vezh, kér je vse popréjshno minulo.“ (Skri. rasod. 21, 4.) — Kakor na semlji hudo s' dobrim prebiva, v' pekli hudo bres dobriga: tako je v' nebésh vse dobro, bres vsiga hudiga. Vse je lepo, vse veselo, vse je vezhno. Isvelizhani se veselijo, ino njihoviga veselja jim ne bo nihzhè odvsél. (Jan. 16, 22.) — Sv. Peter je hotel na gori, kjér se je Jesus premenil, na vselej ostati; sakaj dobro je tukaj biti, je djál, zhe ravno je le mali shárk velizhastva Jesusoviga

vgledal. Kaj s'he le tamkaj v' desheli Ozhetovi bo, vprašha sv. Bernard, ako je toliko vefelja shé v' tém shivljenji? — „Vefelite se, pravi Jesuf, ino od vefelja poskakujte, kér je vashe plazhilo obilno v' nebefih.“ (Mat. 5, 12.) Kakor velik je nefkonzhen, vezhen Bog, takó veliko je vefelje njegovih isvoljenih, sakaj on sam je njih nefkonzhno plazhilo. „Oh kako ljubesnive so tvoje prebivalisha, Gospód nebeshkih vojfk! Moja dus'ha posheluje, ino hrepeni po hishi Gospodovi. Moje ferze ino moje mefo se vefelita v' shivim Bogi. Srezni so, kteri v' tvoji hishi prebivajo, oni te bojo vekomaj hvallili.“ (Pf. 83, 2. 5.) Takó sdihuje brumen David, in vsaka bogoljubna dus'ha s' njim, po svetih nebeshih. In ravno té lepe nebefa so nam v'fim odperte, sakaj: „V' hishi mojiga Ozheta, Jesuf govori, je veliko prebivalish. Ako bi takó ne bilo, bi vam bil povédal, kér grém, vam mesto perpraviti. In ko odidem, ino vam mesto perpravim, bom spet prishel, ino vas bom k' sebi vsel, de bote tudi vi, kjér sim jes.“ (Jan. 14, 2. 3.) „Poglej, kerfhanška dus'ha! to boshje kraljestvo je na prodaj, veli sv. Avgufhtin; kupi ga, zhe te vefeli, veliko blago febi perkupiti, ino te ne fkerbí sa zeno. To nebeshko kraljestvo ravno toliko veljá, kolikor sam gléshasth. Sam sebe daj, ino dobil ga bosh.“ Kdo bi sa zhisto slato prahu ne dal, kdo kratkiga vefelja s' vezhnim ne sménjal?

2. Alj kaj zhujem is globozhine strashue vezhnosti? — Klizati flishim nefrezhniga bogatina, kakor nam Jesuf od njega perpoveduje, ter nam kashe terplenja peklénfkiga strashen obras. — Shivel je, po besedah Jesufovih, slo bogat ino poshréshen mosh. V'faki dan se je dobro goštil, je nesméno pil ino jedel, vboshzu Lazaru pa ni drobtinz pervoshil, ki so is njegove mise padale. Vmerla sta obedva, ino dolgo vezhnoft nastopila; alj vboshza so angeli v' nebeshko kraljestvo sanefli, bogatin pa se je v' peklénsko jamo pogresnil. Tamkaj v' strashnih mukah ali martrah sazhne glédati svete nebéfa, ki jih je takó nemarno sgubil; sazhne grosovitne martre zhutiti, v' katere je padel. Tamkaj vpije na boshje v'fmilenje, klizhe, de bi

se vsmilil kdo, konez persta v' merslo vodo pomozhil, ino mu pezhen jesik ohladil, sakaj: „Strašno v' tém plamenu terpim!“ On grosovitno vpije, pa nobeniga vsmilenja ni. „Premisli bogatin, de si she na semlji sadošti dobriga vshil, vbogi Lazar pa veliko hudiga pred tvojimi durmi prebil. Sdaj se bore Lazar veseli, ti pa terpiš, kar si v' shivljenju saflushil. Med isvoljenimi in pogubljenimi ni nobene prijasnosti, ni pomozhi vezh; strašnen prepad med nami ino vami na lozhi na vezhno.“ Té strašnen odgovor se pogubljenim vezhno ponovlja. Nefrezhen bogatin sopet savpije, de bi saflislahi grešniki faj, ino profi: „Ako vsmilenja ni vezh sa mene, faj mertvih kdo (Lazar) naj med shive gré, v' hišho mojiga ozbeta, kjér she pet bratov imam; naj moji shlahti pové, koliko tukaj terpim, de verjamejo ino se pekla varjejo, dokler jim je she vjiti mogozhe. Pa tudi ta profhnja je vsa saštojn. „Shivi sv. pišmo imajo, se njemu odgovori, naj ga beró ino poslušajo; zhe ne verjamejo boshji besedi, tudi mertvim verjéli ne bojo.“ (Luk. 16, 19. 31.)— Takó klizhejo pogubljenzi vsmilenje svetih nebés, alj isvoljeni vsmilenja nimajo s' njimi; takó profijo sa shive na semlji, pa tudi saštojn, kakor bi shivi na tém svéti sa pogubljene saštojn profili. Saveršeni so, odsékani kakor suhe véje od seleniga drevesa; v' vezhen ogenj versheni sdaj gorijo, ino poprěj se bo zherno voglje oselenilo, kakor bo kdo is peklénških marter rešhen: kar enkrat vezhen pekel poshrè, nikdar vezh nasaj ne dá. Minil je den milosti boshje sa pogubljene, prišla je strašna nožh jese boshje; ni jim delati drugiga mogozhe, kakor bres vsiga nehanja terpeti, sakaj: „Versheni so v' unajno temo, kjér je jok ino shkripanje s' sobmi.“ (Mat. 22, 13.)

Pogubljeni ne morejo vezh nasaj, nam svojih strašnih marter povedat; oh takó stopimo mi v' svojih mislih, dokler shivimo, v' grosovitno peklenko jamo; premislimo faj nekoliko neisrezhenih peklénških marter, de nam jih enkrat poskušati potreba ne bo, sakaj: „Nobeden tištih v' pekel sagesil ne bo, kateri pekel pred ozhmi imajok govor sv. Krisostom; pa tudi nobeden tištih, teri seí

peklu smeji, peklu odihel ne bo.“ — Grosoviten kraj je pekel, prebivališče prekletih. — Njegove stene so nesnane temnice, njegov strop je zhen mrak, njegovo dno so strahne globozhine. „Tam je temna ino s' smertnoj lenzoy pokrita deshela, deshela révshine ino temote, v' kateri smertna lenza ino noben red (ordenga), ampak vezhna grosa prebiva.“ (Job 10, 21. 22.) Ni lenza, ni lune, ni nobene svesde viditi vezh; le strahen ogenj napolni vso peklenško jezho, ki nima svetlobe, nima toplote, ampak le neisrezhenih bolezhin toliko mozh, de je posémeljki ogenj proti njemu, kakor per nas namalan ogenj proti shivimu. (Sv. Hironim.) — „O kdo is med val, vprasha prerok Isaia, (Is. 33, 14.) bo samogel s' poshréshnim ognjam prebivati? Kdo is med val bo samogel v' vezhni sherjavzi stanovati, kedar enkrat nevfsmilen glaf ojstriga sodnika sagromi: „Pobèrite se, prekleti! v' vezhen ogenj, kateri je perpravljen hudizham ino njegovim angelam, (Mat. 26, 41.) katerih zherv ne vmerje in ogenj ne vgašne.“ (Mark. 9. 45.) Pekel je grosovitna jezha, v' kateri nespokorjeni grešniki jezhijo, ki bojo vkup svesani, kakor se breme sveshe, de bojo v' jeséro versheni, ino v' jezho saperti. (Is. 24, 22.) Grosoviten je kraj peklenškiga bresdna, šhe grosovitnejshi so njegove strahne martre, ki nespokorjenih grešnikov zhakajo.

Perve martre so pogublenim storjene pregrehe, ki jih tamkaj ravno tako terpinzhijo, kakor so jih v' zhasnim shivlenji hudobno veselile. Tukaj poshréshniki bres mére jedó, pijanzi bres mére pijó: tamkaj se jim do v'fih téh rezhi grosovitno gabi, ino vender si jih is spomina spraviti ne morejo. Bogate pojedine so tukaj spravlivzov nebefa, ino tam so jim shivi pekel. Tukaj so nezhištnikom nesramne pregrehe nar vezhi fladkosti, katere rajshi imajo, kakor svoje lastno shivljenje: tamkaj se jih savshite nesramne flade kakor strupne kazhe ovijajo, katerim se vbrantiti ne morejo. Tukaj je bil bogatinam dnar ino krivizhnikom posvetno blago ljubshi ko Bog, drashji ko vezhuo shivljenje; le gledati kup dnarjov, le viditi

polne f-hrambe blagá, je bilo na svéti sa nje neka-ko nebesfko veselje: tamkaj v' sredi svoje storjene krivize kakor na sherjavzi sedijo, ino se premesiti ne morjo. — Kolikor smertnih nespokornih grehov, toliko peklenfkih marter. „Skos kar kdo gresfhi, s' tém bo tudi pokorjen. Grefhniki bojo vsi pre-ftrafsheni svoje grehe pomnili, ino njih lastne hudo-bije jih bojo toshvale.“ (Mod. 4, 20. 11, 17.)

Druga martra pogublениh je hudob-na drushina, med kateroj vezhno shiveti morjo. Kakó hudo je per hisfi biti, ktéra hudobniga gos-podarja ima: takó hudo je v' pekli, v' katerim hudizh gospodarj ino vfa hudoba gospo-dinji! Kdo bi nefrezhne hisfhe ne sapustil, v' ka-teri je veliko kazhjih ljudi, ki se med seboj grise-jo, bres prenehanja vjedajo; tamkaj pa med sa-mimi hudodelzi shiveti, ki nobene ljubesni vezh ne posnajo, nobeniga prijatela imeti, ktérimu bi svoje bolezhine potoshil: kolika martra more to biti! Ino nar grosovitnejshi je, de se v' pekli ravno vfi tifti nar hujshi sovrashijo, ki so se na tém svéti pregresfno ljubili. Tukaj so si flabi tovarshih in tovarshize kakor persti na roki; vezhno lju-bésn si persegajo: tamkaj pa se preklinjajo, eden pred drugim beshijo; pa se krusfhit v' strafhnim terplenji ne morejo. Kolikor gresfhnih tovarshov ino nespokorjenih sapelivzov na svéti, toliko martrovzov v' pekli. „Veliko je takih, pravi sv. Pavl, kateri shivijo kakor sovrashniki kri-sha Kristusoviga, katerih konez je pogubljenje.“ (Fil. 3, 18. 19.) Eden preklinja svoje storjene pre-grehe, drugi jezhi pod nesnanaj teshoj svoje kri-vize, tretji tuli nad strafhnoj vezhnoftjoj. Ne-frezhni otrozi preklinjajo svoje sani-karne starisfhe, drushina svoje gospo-darje, predpostavleni svoje podloshne. Tamkaj se vlaki hudobni dusfi povrazhuje, kakor Bog v' skrivnim rasodenji govori: „Povernite ji, kakor je tudi ona vam delala, ino dajte ji dvakrat toliko po njenih delah.“ (Skrivn. rasod. 18, 6.)

Tretja martra pogublениh je huda, nevsmileno pekózha vést, ki jih kakor zherv je, ino nikdar ne vmerje — kakor gorézh ogenj

pezhe ino nikdar ne vgasne. — Tukaj se prevsetni grešniki hvalijo, de imajo dobro mirno vést, pravijo de jim potreba ni, se spovedati ino pokoriti: tamkaj se jim na enkrat strašno huda vést sbudi, kedar jim shé mogozhe ni, tisto kdaj potolashiti. Tukaj so od léta do léta pobóljšhanje svojiga shivljenja odlagali, dni ino mésenze milosti boshje gerdo napravili: tamkaj nimajo minute zhafa, si is svojiga strašniga stana pomagati. „To bo gréšnik vidil, ino se bo jésil; on bo s' svojimi sobmi shkripal; ino se bo fushil; shelje hudobnih bojo poginile,“ govori kraljev prerok David. (Pf. 111, 10.)

Pogubljeni premišlujejo svoje pregrešno shivljenje na semlji, kakó hitro je minilo; gledajo v' dolgo vezhnost, pa konza in krajane vidijo; pregledujejo pregrešne dobrote, kakó malovredne neumne igrashe so bile, ino vidijo, v' koliko nefkonzhno nefrezho so jih sapeljale. Oni gledajo vesele nebéfa, ino jih dofézhi ne morejo; vidijo frezhne prebivavze kraljestva nebeshkiga: toliko nedolshnih duh, ki se jim niso sapeljati dale; toliko bogabojezbih kristjanov, katere so sanizhovali; toliko spokorjenih tovarshov ino tovarshiz, ki so svoje grehe objokali, ino svoje shivljenje pobóljšhali, dokler so se jim oni sanizhljivo smejali. — „To viditi, bojo prepadeni od grosniga straha, govori sv. Duh, ino se bojo sazhudili savolj naglosti neupaniga svelizhanja; se bojo kfali ino od bridkosti duha sdihvali: Ti so, ktére smo nekdej safmehovali, ino v' saframliv pregovor imeli. Mi neumni smo njih shivljenje sa nespamet imeli, ino njih konez sa nezhást; glejte, kako so sdaj perfhsteti med boshje otroke, ino njih del je med svetniki. — Mi smo se na poti krivize ino pogublenja vtrudili, sa Gospodovo pot pa nismo védili. Kaj nam je prevsetnost pomagala? ino bahanje s' blagam, kaj nam je pernello? Vse to je kakor senza minulo; mi ne moremo nobeniga snamenja zhednosti pokasati, ampak v' svoji hudobiji smo konez vseli.“ Takó govorijo v' peklú tisti, ki so grešhili, (pa spokorili se ne.) (Modr. 5, 1. 14.)

Shterta martra peklenškiga bresdna je grosovitna vezhnost, ki savershenim kashé, de njih terplenje nikdar nehálo ne bo. — Naj zhlovek na tém svéti she toliko terplenja imá, sama misel, de vse le majhen zhafek terpi, mu téshave polajsha in posladi. Tudi nesnane martre strashnih iz, zhres vse martre svetá velike, imajo faj eno veselje, de bojo enkrat nehale, in zhe ne poprěj, faj na loden den; alj martra vsih peklenških marter je grosovitna refniza, de peklenških marter nikdar konza ne bo. — Rezi peklenškim prebivavzam, ki tamkaj pod strashnoj teshoj nesmérne vezhnosti jezbiyo, de, kedar bo toliko milijonov lét minilo, kolikor je svesd na nebi, listja in trave na semlji, se jim bo pekel odperl, ino njih terplenje nehálo: od veselja ukali bojo, ino pekla vezh ne bo. — Naj bi vfake tavshent let ena ptizhiza perletéla, is globozhine nesmérniga morja kaplize vode popila, sernize péfka sa morjam posobala: enkrat morja ne bo, tudi ne péfka na semlji: pekel she bo smiram strashen kakor je bil. — Oj vezhnost, ti zhudna ino nesnana! kdo bo tebe popisal, kdo bo tebe sapopadil? Pogubleni tvojo tésho obzhutijo, alj dopovedati nam tvoje grose ne samorejo. Tukaj se je terdovraten hudobnesh tebi smejal, ni na tvojo groso porajtal: tamkaj sdaj pod tvojoj téshoj jezhi, in si pomagati ne more. Is plamena strashniga terplenja se povsdiguje ino sbeshati hozhe; alj vezhnost, ti si njemu grosenke vrata saklenila, ino jih s' svojimi verigami na vse vezhne zháfe saperte dershish. Vezh terplenja nefrezhna dusha ostermi, ino se sopet v' globozhine peklenških marter prekuzne, ino sa njoj se vse od nje sapeljane ino pohujshane dushe vdirajo, vse storjene, pa nepovernjene krivize na njo padajo, ino njo v' dno peklenških marter tishijo. — Tamkaj ni prijatela, ni pomozhnika, tudi smert se jih ne vsmili vezh, sakaj: „Tam bojo smert ifkali, ino nje ne bojo najdli; bojo vmréti sheléli, ino smert bo od njih béshala.“ (Skrivn. rasod. 9, 6.) Vezhno bojo saversheni v' peklu vmirali, pa nikdar vmerli; vezhno shivéli, alj bres vfiga nehanja terpeli; le en sam glaf se bo nad njimi milo slifhal: „Bolj

bi jim bilo, de bi taki ljudje rojeni ne bili!“ (Mat. 26, 24.) sakaj: „Gospod bo svoje ljudstvo sodil, ino strahno je pasti v' roke shiviga Boga.“ (Hebr. 10, 30. 31.) „On bo zhres grešnike kazhe deshiti pustil; ogenj, shveplo ino pišh bo njih terplenja del.“ (Pf. 10, 7.)

3. Tako strahno sv. pismo grosoviten pekel popisuje, premilo naš ljubesnivi Jesuf se pekla varvati svari; mi pa tako radi na vse to posabimo, se sa vezhnost tako slabo perpravljamo ino vezhi del bres vse fkerbí po fhiroki zésti v' gerlo peklenškiga bresdna letimo! — O premislimo saj prav pogosto, koliko je velizhastvo nebeshko, kakó strahne so peklenške martre, kakó dolga je neskonzhna vezhnost, kakó kratko je našhe shivljenje na svéti, kakó preminózhe vse posvetno blago, ino uzhimo se is vsiga téga biti modriga serza.

Poglejmo strahen konez Jerusalemskiga mesta, grosovitno pokonzhanje Judovskiga kraljéstva. Sarashena grobla na tistim mestu po rajnih zhafih shaluje, kjér je nekdažno kraljévo mésto stalo, in kamen ni na kamni ostal. (Mesto, ktero se sdaj vidi, je od kristjanov posidano.) Rasdjano nekdažno mesto je strahna podoba terdovratniga grešnika, ki na boshjo milost grešhí, ino do konza terdovraten ostane. — Kakor Judovskiga kraljéstva, bo tudi enkrat konez vsiga pregreshniga svetá; grešnikam se bo zhafno terplenje, pa tudi shalost pravizhnim v' vezhno veselje premenila. — O ne odlagaj v' tém kratkim zhafi sa frezhno vezhnost fkerbeti, nikar ne zhakaj, vmerjosh zhlovek! na prihoden soden dan: lahko, de bo sa tebe she dones sedajni svét pokonzhan, zhe Gospód nebél ino semlje tvojo dusho od tebe satérja, ino ti v' grosovitno vezhnost pokopán, ako pregréšnih navad ne opuštish, ino se v' resnizi ne pobóljshah.

Tilishpah svoje truplo s' sapelivoj lepotoj, ga redish, kakor bi vezhno shivélo, ino se ne spomnish, de ravno pod tvojim shtimanim oblazhilam shé vmira tvoje zhervivo mesó; tvoji

nevmerjazhi dušhi pa se strašna vezhnost odpira. Skoraj se bo tebi stemnilo, satisfnili bojo tebi tvoje mertve ozhi, in bodi si šhe tako verli fant ali salo deklee, v' kratkim bo vsa tvoja lepota minila, bošh posablen: tvoja dušha pa bo v' dolgi vezhnosti vshivala, kar si je tukaj saflushila. — Ti poſvete n bogatin, ſpravljajšh nozh ino den ſvoje zhaſno blagó, kakor bi vékomaj ſhivel: o neumnesh! ſhe donesh bo morebiti tebi tvoja dušha vseta, ino zhi-gavo bo, kar ſi perpravil? (Luk. 12.) — Ti rasva-jen ſladuh, bres vse mére jéšh ino piéšh, nedolshnoſt ſapelujesh, gerde pregrehe kakor vodo poſhirajsh, ſhivíšh bres vſiga poboljšhanja, kakor bi dober Bog tebi tavshent lét ſa pobóljšhanje bil odlozhil; ali ſe ne ſpomnišh, de ravno ſkos tako rasbersdano ſhivlenje ſam ſebi mertvaſhko jamo kôplešh, ino v' ſvojim nezhiſtim trupli zherve redíšh? — Ravno na tvoji neſméni jéſtvini ino pi-jazhi tvoja prehitra ſmert ſedí, ino po ſmerti ſe tebi tam vezhen glad ino shéja perpravlja. — Ti ſe jeſiſh ino raſſajajsh, kakor bi ſodniga dné vzhakati hotel; nikolj ni tvojimu nevoſhlivimu ſerzu ſadoſti: majhen véterz bo po tebi ſahlidil, ino peſhiza parſti bo tebi ſadoſti, s' kateroj te bojo pokrili; tvoje meſto ſe poſnalo ne bo. (Pl. 102, 16.) Le ſa zhaſno ſe trudíšh, ozhlovek! navezhuo pa zelo poſabiſh, kakor bi vezhnosti ſa tebe ne bilo. Skoraj bo tebi ſmert vse poſvetno pobrala, kakor pométe mozhen véter droben prah; od vſiga tebi nizh oſtalo ne bo, kakor ſtorjeno hudo ino dobro, vezhnost veſela ali pa ſtrašna. — Kakó ſtrašno ſe ſatorej, greſhnik! goljáfsh, zhe ſe le na poſvetno ſanaſhaſh! „Svét prejde, ino vse njegovo poſhelenje. Kdor voljo boſhjo ſtori, oſtane véko-maj.“ (I. Jan. 2, 17.)

III.

Ljube dušhe, drago odkuplene ovzhize Jeſu-ſove! kako dolgo naſ ſhe bo motil ſapeliv, pre-minózh ſvét? — Zhe mi na vse opominjanje ne porajtamo, ſadoſti naj ſo nam beſede tri: ne beſa, pek el, vezhnost, naſ preoberniti. Ako nam ſa

In eben derselben (**Franz Ferstl'schen**) Verlags-
handlung in Grätz, wie auch in allen übrigen Oester-
reichischen Buchhandlungen, sind zu haben:

An slowenischen (windischen) Werken.

Murko A. J., slowenisch-deutsches und deutsch-
slowenisches Handwörterbuch (slovensko-nemški ino
nemško-slovenski rožni besédnik) nach den Volks-
sprecharten der Slowenen in Steiermark, Kärnten,
Krain und dem westlichen Ungarn. II Thle. (53 Bog.)
4 fl. E. M.

— — theoretisch-practische slowenische Sprach-
lehre für Deutsche, nebst einem Anhange der zum
Sprechen nothwendigsten Wörter, einer Auswahl deutsch-
slowenischer Gespräche u. (14 Bog.) 1 fl. E. M.

Unter die Presse kommen heuer noch:

Volkmer Leop., fabule ino posvetne
pešmi. S' kratkoj biografijoj Volkmera na svetlo
dal A. J. Murko.

Jais P. E., navuki v' sgledih. Is nemškiga
prestavleni sa slovensko mladino.

H R A N A

evangeljskih nauk,

bogoljubnim dušham dana

na vse

nedélje ino sapovédane prásnike
v' léti.

S p i s a l i

dušhni pastirji na spodnim Shtajarskim;

na svetlo dal

ANTON SLOMSHEK,

nekdajni Kaplan per Novizérkvi.

TRETI DÉL.

Saloshil Franz Ferstl v' Gradzi.

Janes Lavre Greiner.

1 8 3 5.

Perprávljajte si ne le hrano, ki mine, ampak hrano
ali jéd, katera ostane v' vezhno shivlenje, ki vam jo bo
Sin zhlovékovi (Jesuf Kristuf) dal. Jan. 6, 27.

Sapopadek tretjiga déla.

	Stran
I. Prasnik ŝpohétja Marije prezhiŝte devize.	
Od deviške zhiŝtoŝti	3
II. God darovanja Jeŝufa Kriŝtufa ino ozhiŝhovanja Marije, ali Svézhniza.	
Od isvelizhanŝke vére ino kerŝhanŝkiga saupanja	11
III. Prasnik ŝv. Joŝhefa, ŝhenina Marije devize.	
Od frezhe ino ŝveŝtobe v' kmetiŝnikim ŝtanu	18
IV. God vzhlovezhenja Sinu boŝhjiga ino osnanenja devizi materi Mariji.	
Od pozheŝhenja Marije	24
V. Prasnik ŝv. apoŝtelnov Petra ino Pavla.	
Od ŝvete kerŝhanŝke katoliŝke zérkve	33
VI. God vnebovŝetja Marije devize, ali velika goŝpódniza.	
Od ŝhivlenja Marije	41
VII. God rojŝtva Marije devize, ali mala goŝpódniza.	
Od poŝebnih zhednoŝti Marije	48
VIII. Prasnik vŝih ŝvetnikov.	
Kako ŝvetnike zheŝtiti ino poŝnémati	55

Hrana evangeljskih naukov.

T R E T J I D É L.

Na sapovedane prasnike ino gode.

I. Prasnik spozhétja Marije prezifte devize.

Od devífhke zhiftofi.

Bukve rodu Jesufa Kristufa. Mat. 1, 1 — 16.

Kakor roshe med ternjam raftejo, takó dobri ljudjé med hudobnimi shivijo. Bog hudobnim sa to shivéti dá, de bi se poboljšhali, ali jih sa to shivéti pufi, naj bi se pravizhni med njimi v' svetih zhednostih poterdili, ino saflushili toliko lépfi krono v' nebéfih. To nam prizha vef zhloveshki rod, ako ljudi prav premiflimo; to nam kasbejo fpredniki rodu Jesufa Kristufa, ktére nam sv. Matvsh v' denashnim sv. evangelji imenuje, ki nam shlaho Jesufovo od Abrahamama ino Davida, nar imenitnejshih predstarshov njegovih po zhloveshki natori, do Joshefa, mosha Marije, njegove matere pokashe, katére zhifiga spozhetja vefél god ravno denef obhajamo.

I.

Per Judih je bila shega bukve svojiga rodu imeti, v' katere so svojo shlaho sapifali, de bi mlajfi svoje starishe pómnilo, njih zhednosti posnémali, ino se velikih obljud vredni storili, ki jih je njim vezhni Bog po Abrahamu dal: de bojo njegovo isvoljeno ljudstvo med v'fim' narodi na semlji, nar imenitnejfi ino nar frezhnéjshfi, dokler se bojo njegovih sapoved svesto dershali. — Mozhno je bilo Judam na skerbi, svoje rodovine imenitne fprednike

štetí; alj malokaj jih je škerbelo, saveso Gospo-
dovo dopolniti, ki so jo s' Bogam storili. Posabili
so njega ino njegove sapovedi, so se raspartilí, v'
velikim sovrashtvi med seboj šivéli, ino namesto
praviga šiviga Boga, svojiga nar vezhi dobrotnika,
so malike, slate, šreberne, shelesne, lešene ali zlo
paršténe podobe molili. Savolj tolike nehvaléshnosti
ino hudobije jih je dal Bog sovrashnikam v' roke.
Afirzi so nad nje perburili, jih premagali, ino nar
popréj deset rodov Israelskiga kraljéštva v' fushnost
odpeljali. Nekoliko lét po tém so perhruli sovrash-
ni Babilonzí, so dva sadna roda Judovskiga kra-
ljéštva s' kraljam vred v' dolgo Babilonsko fushnost
odgnali, sadnizh poglavitno mesto Jerusalem po-
shgali, ino njih svet tempel rasfuli. — Tako se
ljudem godí, ki ne storijo, kar so Bogu obljubili.

Kakor neštanoviten je zhlovek v' dobrim, také
svét je Bog v' svojih obljubah. Kedar so se Israelzi
v' terdi fushnosti poboljšhali, v' veliki fili svojiga
praviga Boga sposnali, ino so njemu svešto slushiti
sazhéli, jih je Bog zhres sedemdeset lét sopet v'
ljubo domazho deshelo peljal, jim je dal zhaft ino
oblast, de so fami svoje kraljéštvo imeli. Ino ravno
to je tisto imenitno Babilonsko pšefelovanje, od
ktériga sv. Matevsh govori.

Nar imenitnéj obljuba, ktéro je Bog Israelzam
dal, je bila, de bo Isvelizhar, ki ga je po storje-
nim grehu pervim štarisham obljudil, is med njih
rojen. Šhe Abrahamu, nar imenitnéjšhimu ozhaku
je Bog veselo osnanil, de bojo v' njegovim sarodi
vsi narodi semlje ofrezheni. (I. Mojs. 12, 3.) To
veliko obljudo je Davidu, nar imenitnéjšhimu Israel-
skimu kralju, ponovil, ino pšfégel, de bo nekdo
njegovih mlajšhov kakor Mesija vezhno kraljoval.
(Pf. 88, 30.) Judje so satorej obljudbeniga Mesija
zhakali, de bo is Davidove shlahte rojen. Sa to jim
je bilo pred všém pokasati tréba, de je Jesuf po
zhlovéštaki natóri is Davidoviga roda: kar jim je
sv. Matevsh po bukvah Jesufoviga rojštva šprizhal,
ter jim rod sa rodam od Abrahama do Davida, ino
od Davida do Joshefa, mosha Marije, imenuje, ki
je rodila Jesufa, obljudbeniga odrefshenika vřiga svetá.

Joshef ni bil pravi ozhe Jesufov; alj Marija
ino Joshef sta bila rojénza éniga rodú Juda, is

imenitne rodovine Davidove. Per Israelzih je pa bila navada, le po moshkih rod imenovati; ino kër je Joshef po boshji previdnosti Marijin mosh postal, je bilo sadofti, pokasati, de je on Davidoviga rodú, kër so Judje is téga lahko sposnali, de je tudi Marija, mati Jesufova, is ravno téga rodú; sakaj per Judih je bila postava (IV. Mojs. 36, 6 — 10), de hzhéri, ktere bratov niso iméle, niso sméle is drugiga, kakor is svojiga rodu mosha vséti, de ni premoshenje med ptujze prifhlo. Marija, hzhér sv. Joahima (kteriga sv. Lukesh 3, 23. Heli imenuje) ino sv. Ane ni bratov iméla; kar je bilo Judam lahko snano. Vsela je satorej Joshefa, sina Jakopoviga, kakor nam sv. Matevsh pokashe. Obedva èniga rodu, dobre dushe ino shlahniga ferza, se vsémeta; ino Bog isvolji Marijo sa mater, Joshefa pa sa rednika svojiga Sina, isvelizharja vsih narodov semlje. Takó je dopolnil vezhni Bog, kar je obljubil Adamu ino Evi, kar je Abrahamu ino Davidu ponovil.

Imenitna ino frezhna sta Marija ino Joshef po svojim shlahnim rodu, kër so se po njima nar imenitnéji obljube boshje spolnile; alj she frezhnéji sta po svojih svetih zhednostih, sa katerih voljo ju je Bog sa starifhe svojimu Sinu Jesufu po zhlovéshki natóri isvolil. — Med vsimi zhednosti se pa na njima sveta devíshka zhiftoft nar leplhi svéti: kakor béla lilja med roshami. Sato nam sv. mati katolfuka zérkev Marijo ino sv. Joshefa sa poseben sgled svete zhiftofti pred ozhí postavi, nju fantam ino deklizham posnémati perporózha, ino poseben prasník zhiftiga spozhétja Mariji obhaja, ki je devíza bila, devíza rodila, ino je devíza ostala. Marija je vsih zhednost shiva podoba, pred vsimi pa svete zhiftofti, ktero posebno nekoliko premíshit hozhemo.

II.

Ni ga bolj veseliga zhafa v' zelim léti, kakor je ljubesniva spomlad (vigred), kakor so dnevi senlenja ino shlahniga zvétja; tudi frezhnéjiga zhafa v' zelim zhlovéshkim shivlenji na tém svéti ni, kakor je ljuba mladost, kakor so dnevi zhifste nedolsh-

nosti. Oj de bi nam vselej selenila sveta zhistost ino nedolshnost, de bi jo kristjani prav obrajtali, nikoli s' neframnim greham ne omadeshali, ino katerim je dano, v' devishkim stani shiveti, jo do smerti svefto ohranili!

1. Visoko zhesfena ino sposhtovana je bila zhistost she per nevérnih ajdih. V' Rimu so zhiste devize Vestaline v' toliki zhasfi imeli, de se jih do-tektniti nihzber ni smél. Ako je ena njih zbloveka frezhala, ki so ga k' smerti peljali, mu je ona shivlenje réshila. Gorjé pa tudi taki devizi, ki bi bila svoje devishtvo sapravlja: shivo sasidali so. She lepshi sv. písmo stare savése devishko zhistost hvali ino povishuje. „O kako lep je zhist rod v' svoji svetosti, govori moder Salomon; njegov spomin je vezhen, kér per Bogu ino per ljudéh hvalo ima.“ (Modr. 4, 1.) „Zhista dusha vezhveljá, kakor vse, kar na svéti she toliko zéno ima.“ (Sir. 26, 20.) — S' kamenjam je bila nevesta posuta, ki je per Israel-zih pred sakonam s' drugim gresbila.

Nar lepshi pa kershanstvo sveto zhistost povsdi-guje, ino jo zhves vse druge zhednosti lepo zhesfi. De bi nam ljubo zhistost perporozhil, je bil Jesus od prezhiste devize rojen, od Marijiniga zhistiga shenina sv. Joshefa isrejen, ino si je nedolshniga Janesa is med vsih svojih uzhenzov sa svojiga nar lubesnivshiga prijatla isbral. „Blagor jim, ki so zhistiga serza, Jesus sam govori; oni bojo Boga gledali.“ (Mat. 5, 8.) „To je volja boshja, vashe posvezhenje, pravi sv. Pavl, de se nezhistosti var-jete, ino vsaki svoje telo v' svetosti ino zhasfi ohra-ni.“ (Tef. 4, 3—4.) „O zhistost, ki si serza veselje, ktero tebe ima! O zhistost, ki dushi peruti dajash, de se k' nebésam povsdiguje! O zhistost, ki pravizhne rasvetlujesh, ino kakor rosha med dusnoj ino truplam zvetish, zelo prebivalishe s' shlahnim duham napolnish! Tako sv. Efrem ljubo zhistost sloví, ino s' njim tudi vsi drugi sveti uzheniki. De-vishko zhistost sveta zérkev shlahen zvét svojih ov-zhiz imenuje, ino shtéje v' pervih zhasih kershanst-va toliko svetniz, kolikor marterniz, ki so rajshi kri prelile, kakor bi bile svoje devishtvo sgubile.

Zhe mi svoje kratko shivlenje na semlji prav premislimo, mormo tudi sami sposnati, de le zhisto

dushe nar bolj veselo shivijo, frezhno vmerjò, ino nar loshej vezhno isvelizhane bojo. — Vsaka zvezha rosha, ki zhistimu mladénzhu ino devizi lepo veselje daja, jima podobo zhistosti kashe, ktera she lepsbi v' njunim serzi zveti; ona se pred njima v' nebefa osira, kjér ju krona devishtva perpravljena zhaka. Vsaka ptizhiza, ki po selénim gaji prepéva, nedolshne dushe na Jesufa pomni, ki ptize shivi, ino she lepsbi sa devize, svoje neveste, fkerbí. Jesus je devishkiga serza zhisti ljubej, Marija zhistih dush preljubesniva mati; angeli boshji so njih varhi ino tovarshi; ni se jim hudiga bati. Ino zhe jih ravno hudoben svét zherti, saj so jim svete nebéfa odperte, kjér bojo zhisti nedolshno jagne Jesufa sprémljali, ino pred njegovim sedesham novo pésm péli, ktére nihzhe rasun njih ne bo mogel péti. (Skrivn. rasod. 14, 3.) „Kar v' prihodnosti bomo, to ste shé vi zhiste dushe biti sazhéle; velizhastvo vstajenja shé na tém svéti imate, ker bres polvetniga madesha greste skos svét, ino kér zhiste ostanete, ste angelam boshjim enake.“ (Sv. Ziprijan.)

O vi polvetni nezhistniki, povejte, kaj je vse vashe nesramno veselje proti veselju zhiste dushe? Le goljufae senje so, ki se vam bojo v' strashno shalost premenile, kakor hitro se is svojiga greshniga spanja isdramite. Kaj je vsa vasha meséna dobrota ali flada, kakor prasna péna; sladka szer na pokuf, alj kakor hitro jo povshijete, bo vam grenka kakor pelin. Kaj je vsa vasha teléna lepotija, kakor blato ino prah. — Vmerlo je sa vas vsako nedolshno veselje na tém svéti; nesramen gréh vam je pamet oslepil ino serze popazhil, de zhistiga veselja ne vidite ino ne obzhutite vezh. Róshize shlahne vsako spomlad sopet zvetijo; rosha vashe sjublene zhistosti nikoli vezh ne perzveti. Gore se vsako léto spét selenijo, le vasha sjubléna nedolshnost, ki je vmerla, vezh ne oshivi. Oh de bi saj kristjani veliko vrednost, visokost ino imenitnost svete zhistosti prav sposnali, jo sposhtovali ino ohranili! — Alj kar Bog nar bolj ljubi, hudoben svét sploh po navadi sovrashi: takó tudi sveto zhistost.

2. Kakor je rahlo pomladensko zvékje v' nar vezhi nevarnosti, ino se mora pred mrasam ino vsakim merslim vétram prav fkerbno varvati, ima

tudi zhiſtoſt nar vezh ſovrašnikov, kterih ſe varvati more; ona je velik ſaklad v' rahli parſténi podſodvi. (II. Kor. 4, 7.)

Sovrašnik ſvete zhiſtoſti je laſtno zhlovéſhko teló, ſpazheno po iſvirnim grehi; od njegoviga poſhelenja bo zhlovek vlezhen ino v' hudo vablen. (Sv. Jakop 1, 14.) „Kdor ſvoje meſo premeſhko redí, zhres potrebo je ino pije, zhiſtoſti ſvoje ohranil ne bo. Vino ino mladofť ſta dvoje kurilo ſladnoſti.“ (Sv. Hironim.) — Nevarna je zhiſtoſti neſpodobna noſhnja ſpolov, ki ſe s' gidaſtim (ofertnim) oblazhilam v' ozhi pikajo, ino ſi po lepoti preminozhiga ſhivota dopaſti ſhelijo. Sa to moder opominja: „Oberni ſvoj obras od nalifhpane ſhenſke, ino ne ſijaj po ptuji lepoti. Savolj ſhenſke lepote ſe jih je veliko pogubilo, ino is nje ſe poſhelenje kakor ogenj vnéma.“ (Sir. 9, 3. 4.) — Smert je ſa zhiſtoſt navadno raſujsdano ſhivljenje ſedajnih fantov ino deklét, ki ſhivijo bres vſe ſramoſhlivoſti, bres vſiga ſtrahu boſhjiga, podobni ſhkodlivim metuljam ino gerdim góſenzam, ki ſelenje objedó, drévje s' pajzhinoj opredejo, is rodovitih vertov golizhave, is lepih krajov ſhaloſtno puſhavo naredijo. — Otrozi na paſhi, odráſheni mladénzhi na ſvojim déli, po nozhi ino po dné, v' beſedi ino v' djanji neſramne rezhi dopernaſhajo, kterih naſ ſiniti naſ Bog obvarji. Sini ino hzhéri vezhi del délajo, kakor bi vzhakati ne mogli, de bi ſvojo zhiſtoſt ino nedolſhnoſt ſapravili. — Hlapzi ino dekle, perhajzhi ino perhajavke med ſeboj po divjaſhko ſhivijo, kakor bi ſheſte ſapovedi med deſetimi vezh ne bilo. S' vſakim letam ſhteſvilo neſakonſkih otrok groſno raſte, reven ſvet ſe s' hudobnimi otrozi polni, zhaſna frezba in ſadovoljnoſt od ljudi beſhite, nebéſa ſhalujejo, pekel ſe polni, ino boſhji duh zhlovéſhki rod ſapuſha. (I. Mojs. 6, 3.)

Straſhno ſhkodljivo je pa tudi ſveti zhiſtoſti neſpodobno ſadershanje ſakonſkih, ki ſakonſke zhiſtoſti ne poſnajo, ali nje ne ſpoſhtujejo, ino ravnaſjo, kakor bi ſakonſkim vſe dopuſheno bilo. Kakor volk le volka rodi, imajo nezhiſtni ſtarifhi tudi nezhiſtne otroke, ki ſhe pogofťo hujſhi ravnaſjo, zhe jim Bog ſdershnoſti poſébniga dara ne dá. To je krivo, de teliko nefrezhnih rojénzovj pregrehe ſvojih

nezhistih starishov na svojim lastnim shivoti nosi, de rod sa rodam slabí, ino se dnévi nashiga shivlenja védno krajshajo, sakaj: „Nezhistost, pravi sv. Kri-softom, zhlovekomorze rodi.“ Sa to so sedajni zha-li sploh shalostni simi podobni, ob kateri ni mla-diga zvétja, ne zherstviga sréliga sadja med ljudmi. Shlahno zvétje nedolshnosti se per mladini vezh del ofipuje, ino lepo selenje zhistosti od hudiga séverja sapelivosti vmira. Ino zhe se ljudjé ne bojo pobólshali, ne sopet poshteno ino zhisto shivéti sa-zhéli, bo nesramna pregréha nezhistosti kakor nek-dajni vesolni potóp vef zhloveshki rod vgonobila ino konzhalá. Pregréha Sodome ino Gomore, hudobija perviga svetá se med nami neprenéhama mnoshi, ino vpije v' nebó sa mashovanje. „Od nobene pregréhe se v' sv. písmi ne bère, de bi Bog rekel bil: Meni je shal, de sim zhloveka vstvar-il, kakor od pregréhe nezhistosti, savolj katere je Bog vef svet potopil.“ (Sv. Hironim.) — Ali bomo tudi mi do sadne ure slat zhaf milosti boshje sa-pravljali? Ali hozhemo tudi mi svoje pobólshanje na dni ojstre boshje pravize odlagati?

3. Zhaf ino potreba je, de se pobólshamo, préden se méra pregrehe do verha napolni. — Zhaf ino potreba je, de sakonfki svojo postel v' spodobnosti bres madesha ohranijo, ino takó shi-vijo, kakor jih sdrava pamet ino sveta kershanska véra uzhi. Zhaf ino potreba je, de starishni svoje otroke v' framoshlivoosti redljo, jih spodobno obla-zhijo, ino flabe tovarshije varjejo — gospodarji ino gospodinje svojo drushino v' pravizhnim strahi ima-jo, jim nesramno marnovati, pléperze péti ino nesramno delati ne dopustijo, skos katero se v' gréh napeljujejo, nedolshne otroke pa pohujshajo. — Zhaf ino potreba je, de mladénzhi, fantje ino déklize v' strahi boshjim shivéti sazhno, se ne-ramniga snanja varjejo, ino zhisto shivijo. Tako se be med nami ljuba vigred svete zhistosti spet omladila, ponovili se bojo veseli zhasi drage ne-dolshnosti, pomnoshili blagi fini ino hzhéri Marije prezhiste devize, ki je kraljiza vsih devíz, pa tudi v' greh sapeljanih dush perbeshálishe, ktéri se njeni priproshnji isrozhijo.

III.

Shivél je v' Ameriki, v' kraljéství Meshiko, bogat Španlki mladénzh, ktéri je rad molil, ino posebno Marijo zhestil; alj v' neko Meshikanko se je nefrezhno saljubil, ki je bila sfer oblizhja saliga, alj rasujsdaniga sadershanja ino hudobniga ferza. Pogosto je isdihoval nad svojim nespodobnim shivlenjam, alj is goste mréshe ni uiti mogel, v' katero ga je hudobno shenstvo saplétalo. Viditi, de zhedalje rajshi v' zérkev hodi, ino sam nad seboj sdihuje, se je sbala, de bi jo sapústil, ino je sklénila, njega vmoriti, njegovo premoshenje pa ofvojiti si.

Ravno na svete bile pred velikoj Gospodnizoj ali vnebovsetjam matere boshje po poldné v' zérkev molit gré, hudobno shenstvo mu pa domá zukrane vode naredi, ki jo je nar rajshi pil, ino mu jo s' hudim strupam namésha. Postavila je polno kupizo, kakor po navadi, v' njegovo jifpo (hifho), naj bi popil, kedar na vezher is zérkve pride.

Mladénzh sladko pijo perpravleno najde, príme sa kosárz ino hozhe piti — alj spomni se, de je terdno sapovedan post v' zhašt Mariji devizi. Hitro zukrano vodo v' stran postavi, svoje shelje premaga, ino se Mariji perporozhí, naj mu pomozh ino milost isprofi, nezhistno poshelenje frezhno premagati. Drugo jutro sladko pijazho vso sazhernélo ino preménjeno vgléda, se sazhuri, ino mazhki popiti dá; ino glej, mahoma je s' strashnim mikanjam konez vsela. — Mladénzh na svoje kolena pade, sahvali Boga ino Marijo, de je bil pred smertjoj obvarvan, saklizhe hudodélko, ino serdito nad njo sagromí: „Beshi, grosa! de strashni sodbi odidesh; delaj pa tudi pokoro, de boshji pravizi enkrat v' roke ne prideš!“ — Shenstvo sbeshi, mladénzh pa sazgne sopet poshteno shiveti. — Glejte, kamo neframna ljubésu ljudi perpelja? Vidite, kako vredno pozheshenje Marije prezhiste devize zhloveka zhasne ino vezhne smerti réshi, ako she ni svoje vesti sadushil, ino strah boshji v' svojim ferzu saterl; de svojo pregréšno shivljenje sapustí, ino pravo pokoro délati sazgne.

O ve révne, sapeljane dushe, ki v' strasnhim shelesji nezhiste ljubésni sdihujete; rastergajte bres vfiga odloga svoje nesramno sanje, obrnite se k' Mariji, ino ne obupajte. Zhe ravno vashe pregréfhne ozhi niso vredne, v' svete nebésa ogledati se, ne vredno vashe omadeshano serze, vflifhano biti; faj imate mogozhno priproshnizo per Bogu: Marijo mater milosti boshje, ki vas bo sopet s' Jesusam spravila, ako se pobóljshate, ino pravo pokoro storite. — Veselite se pa posebno ve zhiste, nedolshne dushe, ino Marijo devizo svesto posnémajte. Ohranite rosno svete zhistosti, dokler se vam enkrat v' nebeshko krono spremení. Amen.

II. God darovanja Jesusa Kristufa ino ozhifhovanja Marije, ali Svézhniza.

Od isvelizhanfke vére ino kerfhanf-
fkiga saupanja.

Jesusa so v' Jerusalem pernesli, de so ga postavili pred Gospoda. Luk. 2, 22 — 31.

Kratek je pot od sibeles do pokopalishha: v' mraku se sazhne, ino v' temo konzhá. Hitro mine nashe shivljenje na svéti, kakor posimski den, o katerim jutern mrak vezhernimu roko podája. — V' mraku se zhlovek od materniga telefa rodi. njegovó oko is perviga ne vidi, ino ne sposna vidnih rezni, dokler se ne rasgleda. Ino kedar pride vezher shivljenja, vgalne vsako she tako bistro oko, vsa posvetna svetloba mine, ino spet se zhloveku stemní. — Tudi zhloveshka dusha je bres boshjiga rasvetljenja, dokler dete kerfhenó ni; ino v' vezhno temo bi sajsheh zhlovek po smerti, ako bi se Bog, on Ozhe luzhi, njega ne vsmilil. Bog se je vsmilil,

ino nam je dal dvojno luzh, ktera svéti pravovérnim kristjanam is zhasnosti v' srezhno vezhnost. Perva luzh se kristjanu per svetim kersti pershgè: sveta véra se imenuje, ino kerstna svezha nam jo pomeni. Druga se kristjanu na smertno uro pershgè: terdno saupanje se imenuje, ino mertvalhka svezha je nam tajiste spomin. — Ravno donef posvezhovanje téh svézsh obhajamo, ino ponovljamo zhesfitliv god ozhishhovanja devize matere Marije, ki je pernesla v' tempel Jesufa, nebeskhko luzh, kteri je prishel na svét v' rasvetlenje nevérnikov, de nobeden, kdor v' njega vérje, ne bo po temi hodil, ampak luzh shivlenja ima. Spomin vsiga tega nam mora denashno godvanje ino branje sv. evangelja prav shivo ponoviti.

I.

V. 22 — 25. Vsi smo v' grehi, v' duslni fletoti ino v' madeshi ro'eni. „Sakaj poglej, pravi kraljévi prerok, v' hudobiji sim spozhét, ino v' grehi me je moja mati rodila.“ (Pf. 50, 7.) Vsi smo ozhishhovanja potrebni, ker nizh nezhsiga v' nebeskhko kraljéstvo ne pojde. V' té spomin je Bog v' stari savesi (III. Mojs. 12, 4.) v'im porodnim shenami, shtirideset dni po porodi moshkiga, ino ofemdeset dni po porodu shenskiga spola, sapovedal, v' tempel iti ino svoj dar v' sahvalo pernesti; kakor v' denashni evangeljski pergodbi Marijo storiti vidimò. — Marija, prezhsita deviza, mati bres vsiga madesha, je boshjiga Sina Jesufa od sv. Duha spozhèla, ino ni nobeniga ozhishhavanja opravljati imela; alj ona, vsa pokorna ino sveta flushavniza boshja, vse svete shège na tenko dopolni, svojiga edinorojénza Jesufa Ozhetu nebeskhkimu daruje, ga odkupi, kakor je v' postavi Bog sapovedal (II. Mojs, 13, 2 — 16), ino po svojim premoshenju svoj dar opravi.

Stara shèga je per Israelzih bila, vse pervorojeno Bogu darovati; she na Eiptovskim, kjér so v' terdi fushnosti bili, se je sazhele, ino jih je na veliko vsmilenje boshje pomnila. Vsigamogozhen Bog je savolj terdovratnosti Egipzhanov eno nozh vse eiptovske pervorojenze skos angela pomoriti

nal, Israelske otroke je pa shive ino sdrave ohranil. V' hvalni spomin sa toliko dobroto je po Mojsefu tudi sapovedal: vse pervorojenstvo, ki materno telo odpre, febi darovati, ino vse pervorojene fantizhe rebhiti. (Mojs. 13, 13.) — Marija. kraljeva rojenka, fe ni svojiga vboshitva framovala; ker lét-niga jagneta, ki je bilo premoshnim sapovedano, imela ni, je dvoje golobov sa dar pernefla, kakor je bilo vbogim rezheno, ter je dobro védila, de bogatija zhloveku nobene prave vrednosti ne dá, pa tudi poshteno vboshitvo framote ne déla. To je lepo, to je Bogu prijétno, de se imenitni ponishajo, gerdo pa, kedar se vbogi povishujejo.

Kar je Marija v' boshjo zhaft ino hvalo storila, tudi den denashni kerfhanške matere posnémajo. De bi pa te svet oprávk ne le po vunajni shegi, ampak s' Marijinim serzam vredno obhajale, morjo porodne shene pred v'lim svoje serze v'liga nespodobniga poshelenja ozhifiti, ker le zhifiga serza dar Bogu dopade. Sa to se per vpeljavanji s' shegnanoj vodoj poshkropijo, ino se jim gorezha svezha v' roke podá, jih spomniti, de se naj zhifte, kakor svetla luzh, njihove shelje k' Bogu povsdigujejo. — Marija je po shegi Israelskih mater svoje boshje dete Ozhetu nebeshkimu v' hvalni spomin darovala, de je v' Egípti pervorojenze smerti otél; sahvaliti se morjo kerfhanške matere, de je dober Bog jih ino otroka na porodu v' toliki nevárnosti smerti ovarval. Njih nar prijétnishi dar terdna obljuba naj bo: novorojeno dete k' boshji zhafti prav po kerfhanško isrediti. Tako bo ta sveta shega zeli kerfhanški zérkvi zhifiga veselja shiv isvirik, kakor je bilo ozhilhvanje Marije bogabojezhimu Simeonu, od kteriga nam denashen sv. evangelj perpoveduje.

V. 25 — 32. Simeon, pravizhen ino bogabojezh mosh, se je v' slushbi boshji postaral. Bog njemu njegove sveftobe ni s' posvetnim blagam, ne s' zhasnim veseljam poplazhal, le obljubo je njemu dal, de bo fue, préden vmerje, svojiga isvelizharja vidil, gledal odreshenika vsiga svetá. Terdno savupanje v' boshjo obljubo rahliga starzheka shívi ino podpira, de frezhno vzhaka, kar je Bog njemuobljubil. Od sv. Duha rasfvetlen ravno ob

tem zhafi Jesufa na svoje roke vseme, ino na vef glaf Bogu hvalo sashene, rekozh: „Sdaj puſti, Goſpod, ſvojiga blapza v' miru iti is tēga ſveta; ſakaj, kar ſim ſhelel, to ſim vzhakal: iſvelizhanje ſvoje ſim vidil: iſvelizharja, kteriga ſi vſim narodam ſa uzhenika poſtaval, de bo kakor ſvetla luzh nevérnike s' ſvojim naukam raſſvetil, ino dal zhaſt iſvoljenimu Iſraeſkimu ljudſtvu.“

O naj bi bilo naſhe ſaupanje toliko, kakor Simeonovo, bilo bi tudi naſhe veſelje ravno tako obilno. Jeſuf naj bi bil, kakor Simeonu, tudi naſhe nar vezhi ino nar ſlajſhi poſhelēnje: ſhe vezhi veſelje kakor Simeon bi per vſakim ſvetim obhajili obzhutili, kedar Jesufa, ſvojiga iſvelizharja, ne le v' narozhje, ampak per ſv. obhajili v' ſvoje ferze objamemo. Bil bi Jeſuf naſhe ſhivlenje, ino vmreti bi bilo nam dobizhek, kakor pravizhnimu Simeonu. Alj pomenkanje ſhive vére ino terdniga ſaupanja nam naſhe ſhivlenje ſhaloſtno, ino naſho ſmert nefrezhno ſtori. O perſhgijmo ſi ſatorej dve ſvetle luzhi ſvete kerſhanſke vére ino terdniga ſaupanja, ki nam bojo kakor bogabojezhimu Simeonu ſkos to ſhivlenje v' frezhno vezhnoſt veſelo ſvétile.

II.

Svetlo doneſ na altarji ino po zeli zérkvi bele ſvezhe gorijo, ino nam kaſhejo, kako naj tudi naſhe ferza v' ſhivi véri, v' terdnim ſaupanju ino v' gorezhi molitvi puhtijo v' ſveto nebo; poſebno ſa to nam jih katoljſhka zérkev ſhegnuje, ino per vſakim ſvetim opravili perſhiga. Jéſer ino jéſer ſvézh k' zhaſti boſhji gori, ino ljudēm na ſemlji ſvéti. Is med vſih ſte pa dvé nar imenitnej: perva je kerſtna, druga mertvaſhka. Kerſtna ſvézha nam kaſhe ſvete iſvelizhanſke vére ſvetlo luzh, druga nam ſvetlobo ſhiviga ſaupanja pomeni. Blagor kriſtjanu, kterimu té dvé ſvezhe lepo gorite!

1. Mlado dete luzh tēga ſveta ſagleda, kedar ga mati porodi; alj njegova duſha v' temi porodniga greha oſtane, dokler ga ſveta mati katoljſhka zérkev ſkos ſvet kerſt ne prerodi. Per ſv. kerſtu

se zhloveku svetla luzh prave vére prishgê, ki mu bo s' svojimi isvelizhanfkimi nauki skos to zhasno shivljenje svétila na ljub Ozhetov dom. Sa to duhovnik novokeršhenimu otroku svézho podajo, rekozh: „Vsemi gorezho svezho, ino bres madesha ôhrani svoj kerst; dershi sapovedi boshje, de, kedar Gospód k' shenitvanju pride, njemu naproti pojdesh, njega s' všimi svetniki v' nebeshko domovanje sprejmesh, v' vezhno shivljenje pridešh, ino tam vekomaj shivišh.“ Po tej luzhi svete vére mora zhlovek kakor popotnik na semlji hoditi, po njenih naukih Boga ino njegovo sveto voljo sposnavati, le po sveti pravi véri se mora zhajmati, posebno v' tistih refnizah, katerih gola zhlovehka pamet rasuméti ne more. Sa to nam jo Jesuf je nam té svét pernešil, je na denashen den pervokrat boshji tempel stare savese rasfvétil, je s' njenimi svetimi nauki teme ajdovfkiga nevéstva, ino judovskih shég skrivnosti rasdenil, ino všim svojim vérnim pravo pot v' vezhno shivljenje pokasal. „Sveta katolhka véra je dushi luzh, vrata shivljenja, ino sazhetniza vezhniga isvelizhanja.“ (Sv. Krisostom.) O milosti polna, ino ljubesniva zhednost sv. vére! pravi sv. Bernard, kdo bi vender tebe ne ljubil, kér si sazhetniza vse milosti ino zhednosti! ti grehe ozhistujesh, dushe oshivljash, flépe rasvetlujesh, lozhish isvoljene, naf s' Kristufam sklépash, storish svéste dushe boshje neveste, ter jih varjesh ino ôhranišh; zhudeshe delash, vse zhastitno premagash, ino tiste, ki v' tebi svesti ostanajo, s' vezhnim isvelizhanjam vénzhashh.“

Koliko sa hvalo smo dolshni torej Bogu Ozhetu dati, kateri naf je vredne storil, tolike milosti skos rasvetljenje; de naf je odtél oblasti teme, ino prestavil v' kraljestvo svojiga preljubiga Sina. (Kol. 1, 12. 13.) — Dolshni smo pa tudi sa isvelizhanfko luzh vedno skerbeti, de nam ne vgašne, ampak de se nam skos svete keršhanfke nauke zhedalje bolj rasvetlí. Dolshni smo se te luzhe prave isvelizhanfke vére prav terdno dershati, vših novih krivovér svesto varvati se; ne puštiti se po mnogotérih ino ptujih ukih sapeljati (Hebr. 13, 9.); ne krivovérzov poslušati, ne njihove sapelive luzhi gledati, kí ljudí tako dolgo

flepari, de jih izvodi, oflepi, ino jim sveto véro vseme. „Le en Gospód je, ena véra, en kerst, (Ef. 4, 5.) ena prava luzh, ino ta v' sveti katolfski zérkvi gorí. Isvelizhani so, ki se nje terdno der-shijo, ino shivijo po njenih naukih.

2. Vse posvetno pa sa zhloveka hitro mine; vse, kar gleshta, mora sapustiti, kedar se k' sad-nimu méjniku shivljenja, k' smerti perblisha. Smert vseme zhloveku vse posvetno veselje, ga lozhi njegovih snanzov ino prijatlov, mu vgasne luzh téga sveta, ino ga v' nesnano vezhnost peljá. Alj spet se kristjanu na ravno tém nevarnim poti druga luzh, mertvafhka svezha prishgè, v' spomin terdniga saupanja, ktero vmer-jozhimu skos mrazhne vrata smerti v' veseli kraj vezhne luzhi svéti, ino zhloveka na sadno uro nar bolj tolashi. Sa to podajo vmerjozhimu shegnano svezho v' roke, ino mafhnik molijo k' tému, re-kozh: „Sazhélo se je mrazhiti, o Gospód! nashimu bratu (festri); rasvetli ti, o Jesus, vezhna luzh, temo svojiga sposnovavza; polajshaj mu smertne teshave, naj mu svéti vezhna luzh; vsemi ga v' vezhen mir ino pokoj!“ — Mertvafhke svezhe bela luzh je shiva podoba kersthanfskiga saupanja, ktero zhloveka na posledno uro podpira, de v' smertnih temah ino teshavah ne obupa. „Saupanje dusho v' vezhnost povsdigne, de svunajnih tesháv ne zhu-ti, ktere terpi.“ (sv. Gregor.)

Zhlovek mora svét sapustiti, kτέρiga se shé per-vadil je; alj terdno saupanje mu lepshi de-shelo kashe v' nebesih, v' kateri nobene smerti ni vezh. Od svoje domazhije, shlahte, prijatlov ino snanzov se lozhi; alj kersthanfsko saupanje mu pravi, de ga zhaka tam v' Ozhetovi híshí frezhna drushba isvoljenih, ki so pred njim skos mrazhno dolino smerti naprej shli, se she tam veselijo, nam roke podajajo, ino naf k' sebi shelijo. Sapustiti mora vse posvetno blago, alj tam se mu stokrat toliko obéta, ktero pravizhnimu nikdar odvseto ne bo. — V' pretezhe-nim shivljenji vidi sfer mnoge storjene pregrehe, ki njemu v' smertni uri strah délajo; alj saupliva beseda Jesusova njega tolashi, ki pravi: „Saupaj moj sin, moja hzhér! tvoji grehi so ti

odpušteni.“ — Vse šhe takó bridko terplenje se mu kashe dokonzhano, ino sa ono pravizhnimu v' svetem raji svetel v'enez zveti; vse skušnjave vidi premagane, ino v' nebeskimi kraljestvi njemu krono perpravljeno. Vse to kashe pravizhnimu na smertni posteli svetla luzh keršanskiga saupanja. Šhe sadno štopinjo štori, in v'šiga hudiga je na vselej konez, v'šiga dobriga pa vezhen sazhétek. Komur ta svetla luzh terdniga saupanja, kakor štarimu Šimeonu švéti. njemu ni štrahna smertna ura, ampak le od ljubiga šonza milosti boshje obšjan vezhér, ob katerim se na Ozhetov dom po švoje plazhilo odpravlja. Polno nevmerjoshosti je njegovo saupanje (Modr. 3, 4.), ino njegova dušha gré kakor modra deviza s' svetloj luzhjoj šheninu švojimu naproti.

III.

Ljube dušhe! kdo šhi ne šheli takó vefeliga šhivlenja, kdo šhi ne vošhi takó šrezhne šmerti, ktere se je bogabojezh Šimeon rasvešeli! O ne vgašnite šami šebi švetle luzhi išvelizhanske vére škos švojo šanikarno ali pregrešhno šhivlenje, ampak radi pošlušajte njene nauke, ino švešto se ravnajte po njih, de se vam bo zhedalje lepšhi kakor gorezha švezha rasšvetlila, ino vam kasala pravo šiese v' vezhuo šhivlenje. — Škerbno šhi pa tudi pripravljajte švetlo luzh terdniga saupanja sa švojo sadno uro, poravnajte hudo, delajte dobro ino sa nebefa šhi šaklade (šhaze) perpravljajte, de, kedar se vam vse pošvetno štemni, šginejo vse zhašne dobrote išpred vaših ožhi, vam švetla luzh terdniga saupanja v' boljšhi prihodno šhivlenje lepo švetiti sazhne, ino vaš škos mrazhno dolino v' kraljestvo vezhne luzhi peljá, kjér homo gledali, kar tukaj verujemo, ino savšhivali, kar sdaj šaupamo.“ — O zhlovek, varn ino gotov pot imaš k' Bogu, klizhe šv. Bernard, kjér je Mati pred Šinam, Šin pred Ozhetam. Mati kashe Šinu švoje peršhi, Šin Ozhetu švojo štran ino rane. Tam se kaj odrezhi ne more, kjér je toliko šnamenj ljubeshni.“

Satorej, o Marija, ti blashena mati naša! ki šhi darovala švojiga Šinu Ozhetu nebesškimu, šprošhi

tudi nam njegovo milost ino pomozh, naj po naukih njegove svete vére lepo shivimo, ino se veselimo njegovih obljub. Enkrat pa, kedar posledna ura pride, pokashi nam blashen sad svojiga telefa. Kakor si Jesufa Simeonu v' narozhje poloshila, naj ga tudi naša duha v' presvetim rešnim Telefi sa popotnizo vredno objame, de svoje shivljenje s' pravizbnim Simeonom veselo sklenemo, rekozh: „Sdaj puſti, Gospód, svojiga flushavnika v' miru iti, kér ſo moje ozhi vidile isvelizhanje tvoje.“ Amen.

III. Prasnik sv. Joshefa, shenina Marije devíze.

Od frezhe ino svestobe v' kmetifhkim ſtanu.

Joshef, Marijin mosh, je bil pravizhen. Mat. 1, 18 — 21.

Veliko na tém svéti imenitnoſt ſtanu, ſlahnoſt rodu, bogatſvo ino premoſhenje per ljudeh veljajo; alj per Bogu vſe to ſamo na ſebi nima nobene vrednoſti. Le ſvete zhednoſti ino pa dobre déla per Bogu pravo zeno imajo, ki ne gleda na ſtan, ne porajta bogatſva, ampak na ſlahnoſt naſhiga ſerza. Le tiſti je per Bogu imeniten, kateri je poſhten ino pravizhen, kakor preljubi sv. Joshef, ſhenin Marije, prezbiſte devíze, iſvoljen varh ino rednik Jesufa Kristuſa, kateriga lepo hvalo v' denaſhnim sv. evangélji bèremo.

I.

Odlozhen zhaſ isvelizhanja ino odreſhenja zelig ſveta ſe je perbliſhal. Kakor ſe veselimo per naſ mladiga leta, tako ſheljno ſo zhakali obljuble-

niga odrefhenika v' stari saveši vsi pravizhni ljudje. — She je bila v' majhnim mesti Nazaret Marija deviza isvelizharju sa mater isvoljena. Angel Gabriel je blagi devizi to preveliko frezho osnanil; alj Marija, she mlada ino pa vboshna, ni imela tovarsha, ki bi njeno poshtenje varval; ni imel Jesus she ofkerbnika, ki bi flushil malimu otroku potrebniga kruha. Bog je iskal poshteniga mosh, ino je najdel Joshefa vbogiga stenarja (zimmermana); njega je Mariji sa shenina, ino svojimu Sinu sa varha isvoljil, sakaj Joshef je bil pravizhen. — Pogledjte, koliko velja per Bogu sveta pravizhnost! Naj ravno v' révni bajtizi na semlji prebiva, v' nebesih ona na slatim troni sedi.

V. 18. Marija ino Joshef sta bila po judovski shegi sarozhena ali obljublena; nista she skupaj shivela, pa svestobo sakonfko sta si bila ojstro dershati dolshna. Joshefu je she skrito bilo, kar je angel Mariji osnanil, ino kaj zhuda se je v' njej sgodila, de je Sina boshjiga od sv. Duha spozhela. Sdaj sagleda Marijo nosezho, se prestrasbi, ino si svetvati ne vé. — Bog tudi nam svoje skrivnosti perkriva, de rasumeti ne moremo, kako ino sakaj se to ali uno sgodi; ravno po tém naf pa tudi uzhi, ne prenaglo soditi, temuzh v' ponishnosti zhakati, dokler nam kakor sv. Joshefu ob pravim zhafu vse rasodene.

V. 19. Bridka je bila sa sv. Joshefa le ta poskushba. Svoje nedolshnosti si je bil svést, snana mu je bila zhivot Marije. Jo k' sebi vseti, si ni sdaj upal; jo rasglasiti, ob poshtenje djati, zelo toshiti, de bi jo po postavi (Mojs. 22, 23. 24.) kakor preshétnizo s' kamenjam posuli, to on storiti ni mogel. Sklénil je, rajshi na skrivnim Marijo sapustiti (kar je bilo Judam perpusheno), kakor ji kako krivizo narediti. Takó sodi, misli ino stori Joshef, pravizhen mosh. — Lepo je, drago poshtenje ino blishniga dobro ime sposhtovati; she lepshi je, se sa tajisto, kedar je potreba, poskusiti; alj nar lepshi pa je, sa poshtenje nedolshniga saframovanje voljno terpeti. Sam Bog bo takiga reshil, ino mu sopet zhast povernil, kakor jo je sv. Joshefu dal.

V. 20. Kedar si Joshef v' svoji veliki teshavi ni pomagati védil, ni koga imel sa dober svet popra-

shati, se Bog njega vsmili, ino mu svojiga angela poshle, njega potolashit, ino mu boshjo veliko skrivnost rasodét, ktera se je s' Marijoj pergodila. „Joshef, ti Davida imenitniga kralja shlahen rojak! tako njega angelj prijasno v' spanji nagovori: Nehaj nad Marijoj shalovati, ino rasvefeli se svoje ljubesnive neveste, sakaj, kar se je pod njenim maternim serzam spozhélo, je od sv. Duha. Vsemi Marijo bres vsiga pomislíka, sakaj ona bo Sina rodila, kteri bo Sin nar Vikshiga imenovan. On bo svoe ljudstvo grehov odréshil, sa to njemu ime Jesuf (isvelizhar) daj.“

Kar je angel Joshefu rekel, to je on bres odlaganja storil. Vefelo Mariji roko podá, jo kakor svojo ljubo sakonshzo na svoj dom peljá, ostane njeni svest tovársh v' vefelji ino shalošti, domá ino na poti, kakor tudi v' ptuji desheli. Bil je skerben krushen ozhe Jesufov, pa tudi Jesuf per teshkim déli njegov pomagavez. — Pravizhno je sv. Joshef shivel, ino frezhno je v' narozhju Jesufa ino Marije vmerl; velik svetnik je v' nebesih, ino mogozhen nash priproshnik, kmetovskiga ino délavniga stana poseben patron. Oh de bi si tudi vsi persadéváli, tako pridni, sadovoljni ino pravizhni biti, kakor je sv. Joshef bil; zhasa ino vezhna frezha bi jim na rokah rastla.

II.

Dve posebne stvari nam je vsigamogozhen Bog na tém svéti dal, ki vse shivijo, kar lese ino gré: svetlo toplo sonze nad nami, ino rodovitno semljo pod nami. Srezhni smo, dokler nam roméno sonze v' pravim zhasi sije, nash ogréva, ino nam rodovita semlja potrebna shivesha daja. Bres sonza ino bres semlje bi nam na tém svéti ne bilo shiveti. Ravno tako potrebna sta pa tudi na semlji stana dva: kmetovski ino gosposki; sakaj, kar je sonze tému svétu, to je gosposki stan zhloveshkimu rodu, ino kakor potrebna je rodovita semlja, tako potreben je na tém svéti délavén kmetishki stan. Srezhno vsako kraljéstvo, frezhen vef zhloveshki rod, dokler gospostvo modro vlada ali vishari, kmetishstvo pa pridno potreben shivesh perdeluje; is

svestiga dopolnenja tih dolžnost brezha vseh stanov raste. Ako se torej gosposki stan visoko zhešči, se mora tudi kmetiški stan spodobno spofhtovati, sakaj:

1. Kmetiški stan je imeniten ino zheštitliv stan, ker je on prvi ino nar starjši na tem sveti. Nash prvi ozhe Adam je kmetoval, ino sam Bog ga je v' posemeljski raj sa kmeta postavil, de bi ga obdeloval ino varval, ino savshival njegoviga sadu. (I. Mojs. 2, 15.) Prvi imenitni ino zheštitlivi ozhaki stariga sakona (testamenta) so bili kmetovskiga stana moshje; sv. Joshef ino ljuba deviza Marija sta po kmetiško shivela, ino sam boshji Sin, vsmilen Jesuf, si je med kmetovskimi ljudmi shiveti isvolil. Imenitni kralji ino zesarji se niso framovali, sa drevo (plug, oralo) deršhati, ino semljo orati; ino she den denashen ga vsak moder gospod visoko spofhtuje; le ljudje, ki prave pameti ino saftopnosti nimajo, kmetiški stan sanizhujejo. Franzoski kralj Ludovik XII. je na svojim dvoru mladiga shlahnizha imel, kterimu je na kmete slo merselo. Enkrat je nekiga kmeta gerd do imel, ino ga sanizhoval. Kedar moder kralj to sve, sapove, prevsetnimu mladenzhu o poldne sa obed mesa ino vina na miso prinesli, kruha pa ne betva dati. Kedar se shlahnizh nad tem potoshi, ga kralj poprafha: „Kaj nimash mesa ino vina sadaosti?“ Mladenzh odgovori, de bres kruha biti ne more. Kralj njemu rezhe: „Bres kruha biti ne moresh, sakaj pa tiste sanizhujesh, ki nam ga v' puti svojiga obrasa perdelujejo?“ „Ne sovrashi truda polnih opravil, opominja sv. Duh, ino poljskiga dela ne sanizhuj, ktero je od nar Vishiga sapovedano.“ (Sir. 7, 16.)

2. Kmetiški stan je lahko med vsemi drugimi nar bolj vesel stan, de bi le kmetje svoje obilno veselje prav sposnali ino savshivati vedili. — Nar shlahnej veselje na sveti je tisto, kteriga nam sam Bog deli; nar bolj nedolshno veselje na semlji je tisto, ktero nam ferze k' nebesam povsdiguje, de se v' Bogu veseli. Ino takiga veselja nar vezh kmetiški stan ima. Zela natora kmetam prebivalishe salsha (zira) ino prijetno napravlja, vsak leten zhaf sa kmete poseben nauk ino veselje ima.

— Ljubesniva spomlad kmetam roshe po polji sadi, ki so lepši oblezhene, kakor Salomon v' vsem svojim velizhaftvi. Toplo polétje kmetam bres shtevila ptizhiz rodi, ki nozh ino den prepévajo boshjo hvalo in zhaft, ino vam, kmetje! glasno prizhajo, de ozhe nebeski, ki jih tako lepo redi, tudi vas, svojih otrók, posabil ne bo. Bogata jesén vam potrebniga shivesha prinese, ino hladna sima vam od teshkiga déla pozhivati dá. Ino naj vas ravno kako terpenje sadéne, faj na vselej ne terpi; ono vashe ferze pobóljsa, ino po tém she lepši veselje pernese. — „Kako je to, ljubi moj sosed! de si smiram tako dobre volje, naj te she frezha ali nefrezha obishe?“ je neki kmet drugimu djal. „To je lahko, mu moder sosed odgovori; dobre volje biti me moje kmetvanje uzhi. Kedar pridejo réve ino nadloge zhres mene, se spomnim na oralo ino brano. Oralo njivo rasterga, ino brana brasde povlézhe, de se plevél (sél) poruje in posufhi, shlahno sème pa oseleni ino obrafte. Tudi ferze zhloveško je njiva, ktero terpenje ozhísti, ino poterplanje s' dobrimi délami obléje. Ni nefrezhe bres frezhe. — Sa svoje polje vsako leto nar boljshi vréme imam, sakaj jes si vrémena drugiga ne poshelim, kakor tisto, ki ga Bog vsak den posble. Vse svoje Bogu isrozhim, ino vse od njega sado-bim, kar njemu dopade, ino kar je sa mene prav. Saj vsélej sa désham souze polije, ino sa terplenjam veselje pride; po kaj bi shalosten bil?“ — Takó je lahko vsak pravizhen kmet vsélej vesel.

3. Kmetishki zhlovek je pa tudi nar loshej frezhen na tém svéti, ino po smerti vezhno isvelizhan. — Prave frazhe zhloveku ne dá imenitnost, ne bogastvo, ne mehko shivljenje v' obilnosti, ampak pravizhnost ino sado-voljnost v' svojim stanu. Na svéti pa ni stanu, de bi zhloveka bolj pravizhno ino poshteno shivéti uzhi, kakor ravno kmetishki stan, po katerim je tudi Jesus svoje nar lepše nauke od boshjiga kraljéstva povsél, ino na vsako domazhe opravilo — od sévza, ki dobro sème séje, do gospodinje, ki kruh pezhe — kak isvelizhanski nauk sapisal. Kdo bolj lahko Bogu flushi, ino sa nebésa skerbi, kakor kmetishki zhlovek, ako rad móli, se gréha

varje, ino pa vse svoje teshke dela Bogu perporozha? Tako on zelo svoje shivljenje v' molitev ino v' pozhefhenje boshje premeni. — Kdo bolj lahko sadovoljno shivi, kakor poshten kmetihki zhlovek, dokler se ne rasvadi, ino s' malim sa dobro vséme?

„Kedar imamo shivesh ino oblazhilo, naj nam bo to sadošti, uzhí sv. Pavl (I. Timot. 6, 7.); sakaj nizh nifmo na té svét pernešli; je pa tudi ozhitno, de nizh odnesti ne moremo.“ In vender je toliko v' kmetihkim stani nesadovoljnih ljudi! Godí se jim kakor kmetam, od katerih bom sdaj povedal.

Imeniten kralj je veliko podloshnikov imél, ktere je ljubil kakor svoje otroke; alj ljudjé so nesadovoljno shivéli, ino le kaj boljshiga sheléli. Enkrat se v' ptujim nesnanim oblazhili med nje pada, de ga niso posnali, ino jih prafha, kaj bi sheléli. Pervi hozhe premoshenja, došti dnarjov ino lepo stanovanje; drugi bi rad bil shlahen pospód; tretji bi rad bres vřiga dela bil; štertí bi se rad oshe-nil; peti bi rad prav dobro jedil ino pil; ino veliko drugih shelí, naj bi nobene gosposke, ino pa dazje ne bilo. Kralj si vse to popishe, ino jim hozhe njihove shele špolniti.

Pervimu dá veliko kmetijo, ino toliko dnarjov, de se lahko s' všim preskerbí. Drugiga sa gosпода na eno svojih grahín postaví. Tretjemu lepo hišo kupí, ino mu vsaki den, vezh ko potreba, kuhati ino pezhi dá. Štertímu pomaga, de se po volji osheni. Petimu vřashe bres vřiga dela s' snivesham ino oblazhilam preskerbétí; ino všim drugim odlozhi lep kof deshele, naj jo bres vse gosposke med seboj rasdelijo. Vři so mislili, de so sdaj řezhni; alj le pozhakajte malo.

Bogat kmet nima nozh ino den pokoja. Med svojoj nevboglivoj drushinoj šta bila pošébnó dva hudobna hlapza, katera je moral odpraviti. V' jési k' tolovajam gréřta, ki pridejo, gospodarja sveshejo, vřiga obropajo, sadnizh mu she hišo poshgéjo, v' kateri svesau řirotej sgorí. Drugi, sa gosпода postavlen, se je prevsél, je podloshne gerdo imél, ino je hotel, de bi se mu odkrivali. Vře ga zherti; nekoliko hudobneshov ga po nōzhi perzhaka, ino takó štrařhno otépe, de v' bolezhinah vmerje. Tretji bres vse mére dobro je ino pije, pa

kmalo boléhati sazhne. Enkrat se prenapije, po shtengah pade, ino si vrat vlomi. Shterti ima sfer lepo, alj filo hudobno sheno; nozh ino den se vjédata, tēpeta; drugiga ne, ko smerti si shelí. Peti bres vsiga déla je ino pije, alj toliko mu je dolg zhal, de ne more prebiti; spét profi svojiga gosпода, naj ga délati puftí. Shesti so bili bres gosposke nar nefrezhníhi. She per delítvi so se sazhéli klatti ino en drugimu filo delati. Hrame so si pershigali, ino pomorili bi se bili, zhe bi jim vsmilén kralj pravizhne gosposke dal ne bil. Nífo vezh bres gosposke biti hotli. — Povejte mi, preljubi! ali bi se ne godila nam ravno taka, ako bi nam dober Bog vse po nashih shelah storil?

Ne toshujte satorej, kmetje! svojiga délavniga stanú, kakor bi pretesháven ino preshalosten bil; le slabosti, nesvestobe in hudobije vashiga shivlenja, one so, ktére vas nesadovoljne ino nefrezhne storijo. Vasha slaba skerb sa otroke ino drushino vam vasho hífno s' jésoj ino s' prepiram napolni. Vasha gisdost (ofert) v' noshi, ino spravlivost v' shiveshi vam premoshenje krade, ino beráshko palizo podaja. Vashé sovrashtvo, toshbe ino prepíri, ki jih pogosto v' soféski imate, vam vasho frezho podírajó, ino domazhe veselje grenijo. Vasha terdovratnost ino nepokorshina vas zhalno ino vezhno nefrezhne stori. — Kdor hozhe v' svojim stani frezhen biti, s' tífim sadovoljn bodi, svoje dolshnosti svesto dopolni, ino se v' veselji ino v' shalosti kakor sv. Joshef v' voljo boshjo podáj. Le poshtenost ino sadovoljnost ste sestre prave frezhe.

III.

Rasveselite se, ljubi bratje ino sestre moje, kmetíshkiga stanú poshteni ljudjé! kedar zhestítliv spomín sv. Joshefa obhajate; té prasnik je posebno imeniten ino rasveseliv sa vas délavne ljudí. Poglejte, zelo shivljenje sv. Joshefa je bilo na tém svéti le teshaven delavni dan, kakor je tudi vashé shivljenje le putiven délavnik. Tamkaj je sdaj nje-ga vesela nedélja, kjér nad sonze ino zhres vse svesde povíshan rokodél v' boshjim kraljéstvi svoje veliko plazhilo savshiva. Tudi sa vas je tamkaj

lep proftor perpravlen, kjér bote shèli, kar na tém svèti dobriga vféjete, ako po Joshefovo pravizhno ino sadovoljno shivíte. — Naj bo vfmilen Jefuf vašh ljubesnivi tovársh, naj bo Marija devíza vašha ljuba tovarshíza, ino sv. Joshef vašh poseben prijatel fkos zelo vašhe shivljenje; tako bojo tudi enkrat na posledno uro té tri svete perfhone vašha svefta tovarshíja na sadnim poti v' veseló vezhnóft. Amen.

IV. God vzhlovezhenja, Sinu boshjiga ino osnanenja devízi materi Mariji.

Od pozhefhenja Marije.

Angel Gabriel je bil od Boga k' devízi Mariji poslán. Luk. 1, 26 — 38.

Kdo je tista, ki veselo vftaja, svetla kakor juterna sarja na nebi; lepa ino prijetna kakor bela luna; ki se ismed temnih oblakov perkashe; zhišta ino isvoljena, kakor slato fonze, na katero se rodovi osírajo, katere se veselijo vse stvarí na semlji? Ta je Marija, prezhísta devíza, mati vfmilenja ino saupanja nashiga, ki nam je rodila Jefufa, Sinu boshjiga, isvelizharja zéliga svetá. Ona mosha ni sposnala, bres vftiga madesha je njega od sv. Duha spozhéla, kakor je Angel Gabriel njej osnanil. Ravno te prezhudne ino zhres vse velike fkrivnosti vzhlovezhenja Jefusoviga zheftiten spomin donef obhajamo, kakor to veselo pergodbo v' denashnim sv. evangelji bèremo.

I.

Nar vezhi frezha, ktere so se bogabojezhi Israelzi, pa tudi pravizhni ino rasfvetleni ajdje veselili, je bila obljuba odreshenika. Sheljno so ga zhakali, nar vezh pa sdaj, kedar je she zhaf njegoviga prihoda dotekal. Obljubim, de si je marfkatera imenitna Israelska hzhér obétala, biti morde Mefijova mati; alj Bog je mogozhne odstaval, ino je ponishno povsdignil.

V. 26 — 27. Obljublenu Mefiju mater isbrat, ni poslal vfigamogozhen Bog v' velike mesta; ampak v' majhnim méstizi Nazaret, v' malokaj snanim kraji na Galilejskim, ne v' velizhafnim poslopji, v' revni bajtizi (kozhizi) si je devizo isvolil, ki je bila sfer imenitniga rodu kralja Davida, pa toliko vboga, de se je s' révnim stenarjam (zimermanam) Joshefam sarozhila. Svét, ki gleda le na bogastvo ino pesémeljsko zhast, nje ni posnal; alj Bog, ki vidi zhednosti ino shlabnost serza, jo je nad ves shenfski spol povsdignil. — O blagor vsim vbogim ino potrebnim na tém révnim svéti! Bogati vsi ne moremo biti, alj bogabojezhi ino pravizhni smo lahko vsi; ino ravno to Bogu dopade, ino naf frezhne stori; sakaj on lazhne s' dobrim napolni, ino bogate prasne pusti.

V. 28. Velik angel Gabriel je bil okoli pet sto lét poprèj imenitnemu preroku Danielu osnanit poslán, kdaj bo obljublenu Mefija rojen. Poslan je bil tudi shest mészov poprej, Zahariju veselo povedat, de mu bo njegova shena Elisabet fina rodila, kteriga ima Janesa imenovati, de bo pred Mefijam hodil, ino ljudi na njegov prihod perpravlal. K' tretjemu je bil sdaj od Boga k' Mariji poslán, jo veselo pozhestit, ino ji povédati, de je ona isvoljena mati boshjiga Sinu. — Ravno je sv. devíza, obljubim, serzhno molila, de bi vsmilenu Bog skoraj shelje svojih pravizhnih dopolnil, ino tudi njej odreshenika vzhakati dal; ino glej, angel boshji stopi v' nebesfski blagosti pred njo, ter jo lepo posdravi, rekozh: „Posdravlena bodi, polna milosti boshje, katero je Gospod Bog posebno s' svojoj gnadoj oblagodaril, on je tebe sa nar frezhnishi

med vřimi ŝhenami isvolil. — Oh kolike zheřti je vredna Marija, ona milořti polna, ino ŝhegnana med vřimi ŝhenami! Kedar jo vikřni angel toliko pozheřti, koliko vezh jo naj mi otrozi Eve zheřtimo!

V. 29. Lepa je bila angelova pohvala, pa vender se je tajiřte ponishna deviza sbala. Preŝtrahila se je velike pohvale, ker je v' ŝvo im ferzi vřa ponishna bila, ter je miřlila, kako bi mogla ona toliko imenitna ino frezhna biti, kakor nebeřhki pořlanez govori. — Naj bi deklize, ki hozejo biti Marijine hzhéri, jo tudi ŝveřto pořnemale, ŝapeljive hvale rade ne pořluřhale, ne ŝladkih obljud verjele, ktére jim goľufni ŝapelivzi deľajo. Prasna hvala, ino pa lepe obljudbe nar vezh deviz nefrezhnih ŝtorijo. Sa to se je Marija zelo angelřki-ga pozheřtenja preŝtrahila.

V. 30 — 33. Lepo je angel Marijo pořdravil, ŝhe lepřhi je bozezho devizo potolařhil, ino je djal: „Ne boj se Marija, ampak veřeli se teľa, kar tebi jes povém. Ravno ti ŝi milořt od Boga prijeľa, de bořh pod ŝvojim ferzam ŝpozhela, ino ŝinu rodila, ki bo isvelizhar ŝvetá; sa to ga Jeřuf imenuj. On ne bo kako navadno deťe, ampak ŝin Narvikřhiga, obljudben Meřija: on bo kraljev ŝedesh Davida ŝvojiga ŝtariga ozheta poředil, ino bo kraljoval v' hiřhi ali v' rodu Jakopa, ŝvojiga preddedeza, zhres ŝvoje isvoljeno ľudřtvo. — Prerokovano je bilo, de bo Meřija Iŝraelřko kraljeřtvo ŝpét imenitno ino velizhařtvo ŝtoril, kakor nekdej David, is kteriga kraljeve ŝlahte bo rojen. Obljudbeno je bilo, de bo isvoljeno ľudřtvo, kteriga ozhe je bil Jakob, tudi Iŝrael imenovan, zhres vře druge narode pořvdignil, vezhno frezhne ŝtoril, ino de njegoviga frezhniga kraljeřtva nikdar konza ne bo. To obljudbo je dopolnil Jeřuf, bořhi ŝin, rojen od Marije prezhriřte devize. Njegovo duhovřko kraljeřtvo je ŝv. kerřkankřa katolřhka zérkev na ŝemľji, ino vezhno isvelizhanje v' nebeřih. Vři pravovérni ŝo njegovo isvoljeno ľudřtvo, ki bojo s' njim v' nebeřkim veřelji kraljovali vékomaj.

V. 34 — 38. Vezhiga veřelja ni bilo od teľa, kar je angel Mariji ořnanil; alj ona se sa ŝvoje deviřhtvo ŝboji, ino polna zhiřte ŝkerbi, pa tudi ŝaupanja, angela ŝramořhľivo pobara: „Kako bi se

pa to sgodilo, dokler omoshena nisim, ino moshane sposnam, kër sim fklenila v' svojim sakonfkim stanu po devishko shivéti?" Angel ji ljubesnivo odgovori: „Svet Duh te bo oblagodaril (napolnil), ino boshja mozh bo tebe obfénzhila (rodovito storila), ti pa bosh deviza ostala. Sveto bo dete tvoje, ki ga rodila bosh; Sin boshji bo. Ino de vésh, kako je Bogu vse mogozhe, poglej zhudo v' tvoji shlahti. Tvoja teta Elisabet, ktero so ljudjé sa nerodovito imeli, je v' svoji veliki starosti sinu spozhela ino shé v' shestim mezzi nosezha hodi. Takó se bo tudi tebi skos vsigamogozhnost boshjo vse dopolnilo.“ —

To saflishati, se Marija v' sveto voljo boshjo podá, ino isrezhe: „Jes sim dekla svojiga Gospoda, njemu pokorna; naj po svoji vsigamogozhnosti s' menoj stori, in kakor si meni osnanil, naj se meni po tvoji besedi sgodi.“ Na to besedo je v' Marijinim devishkim teléfi zhlovek postal boshji Sin, na to Marijino besedo je zélimu svétu isvelizhanje dofhlo. Skos to besedo svete ponishnosti ino pokorshine je Marija kraljiza nébél ino semlje postala, na to besedo se je Bog na niskost svoje dekle oserl; savolj te besede Marijo srezhno slovijo vsi narodi, ino jo zhestimo pervo sa Bogam tudi mi.

II.

Dvojin prasník obhajamo dones, kristjani! prasník svojiga Gospoda, ino svoje Gospé: imeniten prasník nahiga Gospoda Jesufa Kristufa, ki je ravno denashen den is ljubesni do naf zhlovek postal, ino prasník Marije, nafhe gospé, ki je postala ravno té den srezhna mati Sinu boshjiga, ino nafha mogozhna priproshniza per Bogu. — Moliti ino hvaliti mormo dones veliko skrivnost vzhlovezhenja Kristusoviga, zhestiti pa tudi devizo mater Marijo, katero je boshji angel zhestil; saj se v' pravim pozheshenji Matere tudi nje Sin Jesuf Kristuf zhestí. „Ravno té stvari zhestijo Marijo devizo, ki flushijo fami sveti Trojizi, govori sv. Bernard, kër Bog takó hozhe ino sapové,“ Tudi Marija, od svoje tete Elisabete sa mater Gospodovo

posdravljena, govori: „Glej! od fihmal me bojo frezhno imenovali vsi narodi, sakaj velike rezhi mi je storil, on ki je mogozhen, ino sveto njegovo ime.“ (Luk. 1, 48. 49.) „Ino naj bi vsi nafhi vudje se premenili v' jesike, Marije dohvaliti bi nobeden ne mogel,“ pravi sv. Hironim.

Kako pa hozhemo, ljube dushe! Marijo, blago mater vsmilenja boshjiga, prav zhestiti, ki je zeshena od nebeshkih angelov ino svetnikov? — Glejte, spodobno pozheshenje devize matere Marije naj bo nam lepo shlahno drevo, ki tri selene verhe ima, na kterih je zhudno veliko svelizhanja ino veselja sa naf kristjane.

1. Na pervim verhi raste svestoba Jesufu, boshjimu ino Marijinimu Sinu. Kdor hozhe Marijo vredno zhestiti, mora svest flushabnik Jesufov biti, se njegovih naukov terdno dershati, ino svoje shivljenje po njih ravnati. „Kar koli vam porezhe, storite!“ je Marija v' Kani Galileje flushavnikam rekla (Jan. 2, 5.), ino ravno to veléva tudi nam, ki jo zhestimo. Kako bi bili nevsmileni Judje Marijo zhestili, kedar so Jesufa, njeniga ljubiga Sina, sovrashili, preganjali, ino zelo na krish perbili, pod katerim je ona shaloftna mati v' smertnih bridkosti stala? Kako bi ti greshnik Marijo vredno zhestil, ki Jesufa s' svojim pregrshnim shivljenjam rasshalish, skos svoje hudobije njegovo kraljestvo rasdirash, ino skos pohujshanje, ktero dajash, svete ude njegoviga telésa, to je njegove verne kristjane, ranish ino morish, kedar jih pohujshash? Marija ne mara sa otroka, ki rasshali njeniga Sina. Le kdor Jesufu svesto flushi, tudi Marijo spodobno zhesti.

2. Na drugim verhi pozheshenja Marijiniga zveti sa naf posnémanje Marijinih lepih zhednosti. Hozhesh, o kristjan! Marijo vredno zhestiti, morash po njenih svetih stopinjah hoditi. V' shivljenji Matere boshje najde vsaki stan svoj potreben nauk ino pravizhniga shivljenja shiv sgled. Od nje se uzhijo mladi fantje ino deklizhi, ponishno, bogabojezhe ino zhisto sadershati se; v' njenim svetim shivljenji imajo sakonfski nar lepsi podobo ino ogledalo poshteniga sakonfskiga shivljenja. Od Marije se naj vsak kristjan uzhí,

v' frezhi ino v' vefelju biti Bogu hvaleshen, pa tudi v' shaloſti ino v' teshavah poterpeſhliv. O kako ſlab zhaſtívez Marijin bi bil, ki bi io s' ſvojim jeſikam viſoko zheſtíl, s' ſvojim ſlabim saderſhanjam bi jo pa ſaſramoval! Befede ino déla naſhe ſi morjo biti podobne, kakor bratje ino ſeſtre; naj vſelej, kar govorimo, tudi v' djanji ſkaſhemo. Satorej lepſhiga vénza Mariji pléſti ne moremo, kakor de njene ſvete zhednoſti poſnémamo; boljſhiga boſhjiga pota Mariji v' zhaſt ne opravimo, kakor zhe po njenih ſvetih ſtopinjah hodimo. „Marijo reſnizhno zheſtimo, ako ſkerbno po njenim ſgledi ſhivimo.“ (Sv. Avguſhtin.)

3. Na tretjim verbi pozheſhenja Marijiniga ſelení ſa naſ íſrozhenje v' proſhnjo Matere boſhje. Hozheſh Marijo prav zheſtiti, perporozhaj ſe ji, de proſi Boga ſa tebe, ſakaj: „Ona je nebeſhka kraljiza, miloſt je njena laſtnóſt, uzhi ſv. Bernard. Polna vſmilenja je ona do naſ; mati je ona edinorojeniga Sinu boſhjiga. Vſim odprè krilo ſvoje miloſti, de ſadobi ſuſhen ſvoje odreſhenje, bolnik ſvoje ſdravje, ſhaloſten potolaſhenje, greſhnik odpuſhanje, ino pravizhen miloſt ino pomozh ſkos njo.“ — Kedar ſi dete ſavolj raſſhalenja k' ſvojimu ozhetu ne upa, k' ſvoji ljubi materi perbeſhi, de ga ozbétu perporozhi, ino mu vſmilenje ſproſi. Ako kriſtjan ſavolj greha pred Bogam vſliſhan biti vreden niſi, Mariji materi ſe s' grévanim ſerzam perporozhi, naj proſi ona ſa tebe. Ona ti proſhnje ne bo odrekla, ako ſi perſadévah, v' reſnizi pobóljſhati ſe; ino Marijin ſin ſvoji materi pravizhne proſhnje odrezhi ne more. Vſmilen Jeſuf ſvojo ljubo mater gotovo vſliſhal bo, kar bo proſila ſa naſ, kakor je v' Kani Galileje njene ſhelje zhudno dopolnil, kedar je ſvatam vina pomankalo. — Poſebno ſe Mariji perporózhajmo v' duſhnih nevarnoſtih ino potrebah. „Marija goſpoduje od éniga morja do drugiga, govori ſv. Bernard; to je: od morja pregréhe do morja miloſti. Kdor koli po valovih téga ſvetá plava, ne oberni ſvojih ozhi od ſvetle nebeſhke ſveſde, od devíze Marije. Kedar koga valovi hudih pregréſbnih navad ſgrabijo, ino je v' nevarnoſti, de bi ga poſherli, ogledaj ſe gor na to

svesdo, saklizhi Marijo. Hitro bo obzhutil roko, s' kateroj ga bo prijela, povsdignila ino ohranila, is nevarnosti réshila, ino is morja na kraj miru ino pokoja perpeljala; sakaj Marija gospoduje od morja do morja, od morja milosti do morja vezhniga svelizhanja.“ — Koliko tavshent ino tavshent kristjanov jo hvali, ki so po njeni priproshnji bres shtevila boshjih dobitót sa duho ino truplo doségli; koliko se jih po zelim kerfhanskim svéti njene perpomozhi she sdaj veseli! Sa to naf sv. mati katolska zérkev sravno Gospodove molitve tudi angelko zheshenje (zhesheha si Marija) moliti uzhi, sa to je toliko imenitno per vsih pravovérnih kristjanih njeno zheshenje. O naj bi vselej vredni bili, de bi ona sa naf profila, dopolnile bi se besede, ki jih je moder Salomon govoril, tudi nad Marijoj sa naf: „Otrozi! poslushajte me; blagor jim, kateri obranejo moje pote. Kdor mene najde, bo najshel shivljenje, ino prijel svelizhanje od Gospoda.“ (Prip. 8.) Tako bi bilo pozheshenje Marije sa naf sveto drevo vezhniga shivljenja.

III.

Kdo sapopade zhudno pergodbo denashniga fvetiga prasnika, bratje ino sestre moje; kdo rasumi preveliko zhudno skrivnost vzhlovezhenja boshjiga Sina? „Vém, de je beseda zhlovek postala, pravi sv. Krisostom; alj kako je postala, téga ne sastopim; téga jes ne vém, ino tudi nobena stvar ne sastopi.“ Nebó se zhudi nad toj skrivnostjoj, ino semlja stermi; zhlovek, frezhen zhlovek se pa naj veseli, naj móli neskonzhno vsmilenje boshje, ino zhestí Marijo svoljeno mater, po kateri nam je Bog svoje vsmilenje skasal. — Na to naf sv. mati katolska zérkev vsaki den trikrat s' glasnim svonam opominja, ino naf klizhe, pozhestiti Jesusa ino njegovo boshjo mater Marijo.

Sjutraj s'godaj o pervim sori sasvoni, skerbna mati kristjane, svoje otroke, is spanja budí, vstajati ino moliti Jesusa, ki je sa naf zhlovek postal, je prishel kakor luzh na té svét, naf s' svojim naukam rasvetlit, ino teme vezhniga

pogubljena odrefhit; — pozheftiti pa tudi devizo mater Marijo, ki nam je rodila Jesufa, kakor juterna sarja svetlobo beliga dné. — Kedar sonze na poldné stojí, v' drugizh is (visokiga) turna sasvoni, sv. mati katolshka zérkev spet svojo otroke klizhe, sahvaliti Jesufa, ki je sa naf kakor zhlovek na krishi terpel ino vmerl, de bi nam sveto nebo odperl, kjér bi mi vezhno shivéli; — posdraviti pa tudi mater Marijo, ktera je skos svojo ponishnost ino pokorshino nam isvoljena mati odrefshenika postala. — Ino kedar ljubo sonze v' gnadi boshji sa gore gré, she tretjizh se glasno is béle line s' svonam oglasi, ino veléva hvaliti Jesufa nashiga isvelizharja, ki naf je v' nebeshko kraljestvo poklizal, ino nam shel v' Ozhetovo hisho prebivalishha perpravljat; — pozheftiti pa tudi Marijo nebéf ino semlje kraljizo, ki se tam v' velizhastvi svojiga Sina veseli, ino kakor nasha ljuba mati Boga sa naf profi.

Satorej, o kershanska dufha! kedar salfishih mili glas svoje matere kat. zérkve, spomni se neisrezhene milosti ino skrivnosti vzhlovezhenja boshjiga Sina; sahvali Boga, ino pozhefti Marijo. Spodobno se pokrishaj, ino isrezi pervo skrivnost angelskiga zheshenja: „Angel Gospodov je Mariji osnanil ino je spozhela od sv. Duha;“ ino móli s' svetim spofhtovanjam pozheshenje Marije, kakor ga je sloshil angel Gabriel, sv. teta Elisabeta, ino kakor naf tajisto sv. mati katolshka zérkev uzbi: Zhesheha si Marija i. t. d. — Premisli drugizh veliko ponishnost Marije boshje matere, ino rezi njene svete besede: „Glej, dekla Gospodova sim, sgodi se mi po tvoji besedi;“ ino drugizh jo s' angelskim posdravljenjam pozhefti. — Kedar pa tretjizh presvete besede narvezhi skrivnosti ino milosti boshje isrezheshe: „Ino Beseda (to je boshji Sin Jesuf Kristuf) je mesó postala, ino je med nami prebivala:“ se s' svetoj grosoj globoko perkloni, ino tretjo „Zhesheha si Marija“ odmóli. — Takó bosh trikrat na den Jesufu ino Mariji svojo sahvalo ino pozheshenje opravil, se trikrat saflushenja Jesufoviga ino Marijine priproshnje deleshen storil, ako se ga s' pregreshnim shivlenjam nevreden ne storish. Bres

všiga strahu bosh lahko vse svoje dela opravljal, brez vse skerbi, kakor srezhno dete v' krili svoje ljube matere, sladko pozhival. Jesuf ino Marija bota v' shivlenji tvoje savupanje, ino po smerti tvoje vezhno veselje. Amen.

V. Prasnik sv. apostelnov Petra' ino Pavla.

Od svete keršhanske katolšhke zérkve.

Jesuf vprašha svoje uzhenze, kdo je Sin zhlo-veka? Mat. 16, 13 — 19.

Svetim veseljam obhaja mati katolšhka zérkev zhaštitliv prasnik sv. Petra ino Pavla: — v' téma dvéma nar imenitnihima pa tudi dones vse druge apostelne zhešti. Ona jim zhaš ino hvalo daruje, od kterih po Jesufu svoj sazhétek ima; svoje vérne pa opominja, jih zheštiti, ino dajati sa vse blagodare hvalo Bogu, ki nam jih je po apostelnih svojih delil. Véro — rasvetlenja pravo luzh smo fkos nje došégli; kluzhi nebeshkih vrat so se jim sa nas isrozhili: kaj bomo pa mi v' sahvalo tolike milošti boshje Bogu ino apostelnam k' zhešti storili? Deršhimo se svešto sv. matere katolšhke zérkve, katero so oni postavili; shívimo lépo po naukih, katere so oni uzhili, ino sa katere so prelili svojo kri. To pozhešhenje bo Bogu ino apostelnam nar bolj dopadlo, nam pa nar vezh pomagalo. Sa to premišlimo nekoliko denashen sv. evangelj, v' katerim Jesuf svetimu Petru nar pervo oblast v' sveti keršhanski zérkvi isrozhuje.

I.

V. 13. Jesuf je prishel po svojih isvelizhanfkih hojah bliso gore Libanon, v kraje okoli mesta Zesaréje Filipove, ktero mesto je bil zhetertni oblastnik Filip posidal, ki je bil Galilejskiga oblastnika Herodesha brat, ino je v Itureji ino v Trachonishki desheli kraljoval. V teh krajih je Jesuf nekoliko zbafa vuzbil, ino zhudeshe delal, ino je po tem svoje vuzhenze prafhal, kaj ljudjé pravijo, kdo bi on bil, ki se (sam is ponishnosti) zhlovekov Sin imenuje? — Jesuf je po svoji vfigavedozhnosti dobro védil, kaj ljudjé govorijo; alj hotel je svojim apostelnam skos prafhanje perloshnost dati, de bi ga vsi prav sposnali, kakor Sina boshjiga ino obljubléniga Mesija; naj bi po tem veliko oblast apostolstva od njega prijeli; kar se je tudi sgodilo.

V. 14. Vuzhenzi sazhnó Jesufu praviti, de jih nekoliko govori, on bi bil Janes kerstnik, ki je od Herodesha ob glavo djan sopet od smerti vstal, ino sdaj toliko zhudeshov dela. Drugi mislijo, de bi Elija bil, uni imenitni prerok, ki je okoli devet sto let pred Kristufam shivel, ino od kteriga je prerokovano, de pred prihodom Gospodovim sopet pride. Tretji spet sodijo, de bi vtegnil prerok Jeremija biti, ki takó ojtro, kakor on svoje dni, ljudi svari, ino jih k' pokori opominja. Ino drugi spet govorijo, de bi bil kaki drugi rajnih prerokov. — Tako ljudjé krivo sodijo ino govorijo, ki se svoje glave, ino svojih misel dersijo; sa to se v' naukih svete vére, ino v' drugih imenitnih rezhéh nikoli na misli ljudi sanesti ne smemo.

V. 15. Apostelni teh misel niso bili. Sposnali so ga sa Sina boshjiga ino obljubléniga odreshenika, kér so njegove nauke flishali, zhudeshe vidili, ino tudi oni v' njegovim imenu zhudeshe delali. Sa to jih Jesuf na ravnost poprafha: „Kdo pa vi pravite, de fim jes?“ Apostelni so vsi ene misli bili. Shimon Peter, ki je med svojimi tovarshi vselej prvi bil, se v' imenu vsih oglafi, ino kar mu v' ferzu gori, ozhitoserzhno pové: „Ti si Kristuf, obljublén odreshenik, zhe ravno v' zhlovefshki podobi, Sin praviga shiviga Boga; ne pa unih kdo, od kterih ljudjé govorijo.“ — Srezhen,

kdor Boga prav sposná, ino veruje v' Jesufa Kristufa isvelizharja svojiga, zhe le po nauku prave vére tudi shivl. Prava véra je vezhniga shivlenja isvirk. Sa to tudi Jesuf Petra toliko frezhniga pofloví, ter pravi: „Dobro tebi, Shimon, Jonov sin! sakaj te svoje vére nimash sam od sebe, tudi ne od svojiga ozheta Jona, ne od drugih ljudi; mesó ino kerv tolike skrivnosti ne rasumita, ino tudi rasodeti ne moreta, ampak to rasodenje pride od sgoraj dolj, od mojiga nebeshkiga Ozheta: on je tebi (kakor tvojim tovarsham) posebno vsmilenje dal, vse to sposnati. — Poglejte, tako je sveta véra velik boshji dar; potreba je s' hvaleshnim ferzam tajisto ohraniti, ino se svesto tajiste dershati.

V. 18. Nar pervo ino nar potrebnishi sa vezhno shivljenje je prava véra, de sposnamo Boga Ozheta, ino boshjiga Sina, kateriga je nam k' isvelizhanju poslal. Ker je Peter to tako ozhitno ino zherstvo sposnal, mu je tudi Jesuf med vsemi svojimi namestniki nar pervo imenitnost ino oblast v' kraljestvi svoje sv. zerkve dal, rekózh: „Ti se Peter (to je po nashim skala) imenujesh: tvoja isvelizhanska véra, ki si jo sdaj sposnal, je terdna kakor skala. Na to skalo prave vére bom svojo zérkev (sberalishe pravovérnih) postavil, ino te moje zérkve nobena smota, nobena hudobna mozh, naj bi se tudi peklenške vrata odperle, ne bo premagala.“ — Kakor je Kristuf svojo sv. zérkev posidal, kedar je sv. Petra sa perviga, ino druge apostelne sravno njega sa poglavarje svojih vérnih postavil, tako she sdaj nepremakljivo stoji. Namesto Petra so rimski papeshi, namesto apostelnov shkofi; ino vidni sbor vsih pravovérnih kristjanov pod njihovim visharstvom se sv. kershanska katolska zérkev imenuje, katere she noben sovrashnik premagal ni, ino premagal ne bo, kakor je Kristuf obljudil.

V. 19. Alj ne le nar vezhi imenitnost, tudi nar pervo oblast je Kristuf sv. Petru v' svoji sv. zérkvi sapustil. — Bila je v' starih zbahih shega, de so kralji ino imenitni gospodje svojimu pervimu oblastniku per hishi v' snamenje oblasti hishne kluzhe podali. Po tej navadi je tudi Kristuf Petru djál, kedar ga je sa perviga namestnika v' svoji zérkvi isvolil: „Dal bom tebi kluzhe nebeshkiga kraljestva

v' moji sveti zérkvi. Ti bosh imel oblást, saklepati ino odklepati. Ino kar bosh na semlji storil, bo tudi v' nebesih od Boga poterjeno.“ — To veliko ino zhudno oblást so tudi po tém vfi drugi apostelni od Jesufa prijeli. (Jan. 20, 23.) Ravno to oblást sbe sdaj rimski papes, škofi, ino po njih tudi drugi namestniki boshji imajo: odpuhati grehe spokorjenim, ino sadershavati nespokorjenim; vérne ljudi v' Kristusovo zérkev jemati, nevérne ino nevrédne is fhtevila pravovérnih isbrifati, ino jim tako nebesko kraljestvo odpirati ali saklepati. Kar oni po svoji oblásti prav sposnajo, tudi v' nebesih poterjeno bo. Sam sv. Duh jih visha, de se vfi skupaj nikoli ne smotijo, ino Jesuf je obljubil per njih ostati do konza sveta. Tako terdno ino fanovitno sv. kershanška katolška zérkev stoji; toliko imenitnost ino oblást sa nafhe isvelizhanje namestniki boshji imajo!

Oh kako frezhni smo mi katolški kristjani, kedar vémo, de nafha sveta véra na terdi skali pozhiva, de nafha sveta zérkev premagana nikoli ne bo. Kako smo lahko veseli, kedar slishimo, de imajo namestniki boshji kluzhe, nam nebesko kraljestvo odpréti, in zhe greshimo, ino si grehé nebefa saklenemo, imajo oblást naf grehov odvesati, zhe se prav spokorimo, ino nebela spet odkleniti. Velike so dobrote milosti boshje, ki jih kristjani v' sv. katolški zérkvi savshivamo; pa tudi velike so dolshnosti, katere do svoje sv. zérkve imamo, ino se jih od sv. Petra ino Pavla vuzhimo.

II.

Shiva je bila véra v' Jesufa, katero je sv. Peter po denashnim sv. evangelji ozhitno sposnal; gorezha je pa tudi bila do Jesufa njegova ljubésn, katero je on v' besedi ino v' djanji ozhitno prizhal.

Kedar se je vsmilen Jesuf po svojim vstajenju apostelnam vtretjizh perkasal, ino je Petra sa poglavarja svoje sv. zérkve postaviti hotel, preden se je k' Ozhetu povernil, ga je poskušil, ino poprafhal: „Shimon, Jonov sin! ljubish mene bolj, kakor ti le?“ Ino Peter mu pravi, de njega ljubi.

„Pafi moje ljagneta,“ mu rezhe Jesuf. Hitro ga vdrugizh poprashta: „Shimon Jonov! ali mene ljubish?“ Gorezho mu Peter odgovori: „Saj vesh, Gospod! de tebe ljubim.“ — Ino kedar ga vtretjizh poprashta: „Shimon Janesov! ali mene ljubish?“ Petra strah ino shalost obide; spomnil se je, kako je svojiga Gospoda trikrat satajil, ino je djal: „Gospod! ti vse vesh, tudi moje ferze posnash; saj vesh, de tebe ljubim.“ Na to tretje prizhanje njegove shive ljubeshni mu je rekel Jesuf: „Pafi moje ovze;“ vishaj vse moje verne, ne le podloshne, ampak tudi predpostavlene. Takó je postavil Petra sa vishi pastirja svoje zhede, ino sa poglavarja svoje zerkve; dopolnil je, kakor mu je bil obljudil: dati kluzhe nebeshkiga kraljestva. (Jan. 21, 14—17.)

Kar je sv. Peter v' besedi prizhal, svojo shivo vero ino gorezho ljubeshen, je tudi v' djanju pokazal skos zelo svoje shivlenje. Nizh ga ni permoglo, de bi bil Jesufovo vero satajil; ni ga lozhilo preganjanje, ne jezha, ne martra, ne smert Jesufove ljubeshni. Judam ino ajdam Jesufovo vero osnanuje, ino jim isvelizhansko zerkve odpira. Kedar je she po Judeji ino Samariji nauk svete vere safadil, ga osnanuje v' Antijohiji, po Galaziji, Kapadoziji, Bitiniji, dokler is Asije v' Evropo, ino v' Rim perpridgije, kjer je svojo vero ino ljubeshn v' Jesufa s' smertjoj poterdil.

Ravno te shive vere ino gorezhe ljubeshni v' Jesufa je po svojim preobernenju tudi sv. Pavl bil, on imeniten apostel ajdov. Koliko deshél je tudi on prehodil, koliko terplenja sa Jesufovo kraljestvo prestal, ino je v' djanji sprizhal, kar je kristjanam pifal, rekózh: „Kdo naf bo lozhil ljubeshni Kristufove? Nadloga ali bridkost, preganjanje ali mezh? — Sa terdno vem, de ne smert ne shivlenje, ne sedajno ne prihodno, ne nobena druga stvar naf lozhiti mogla ne bo od ljubeshni boshje, katera je v' Kristufu Jesufu, Gospodu nashim.“ (Rim. 8, 25—39.) Svešto je dopokail dolshnosti svoje shive vere ino gorezhe ljubeshni, ino je lahko na kouzi svojiga shivlenja djal: „Dobro vojskovanje sim imel, ték sim dokonzhal, vero ohranil; sdaj mene zhaka

krona pravize, ktero bo meni dal Gospód, pravi-
zhen sodnik.“ (II. Timot, 4, 7. 8.)

Kar sta sveta apóstelna vuzhila ino storila, to
sta nam v' posnemanje sapustila; posebno pa tri veli-
ke dolshnosti, katere do svoje svete zérkve imamo:

1. Terdno ino svešto vérvati, kar naš
sveta mati katolíška zérkev vuzhi. „Kdor
vaš poslušha, pravi Jesuf apóstelnam ino všim zerk-
venim vuzhenikam, mene poslušha; kdor vaš sa-
nizhuje, mene sanizhuje, kdor pa mene sanizhuje,
sanizhuje njega, kateri je mene poslal.“ (Luk. 10, 16.)
— Sakaj je den denashni toliko prepira, smotujáv
ino nefrezhe po svéti? Le samo sa to, ker se ljudjé
sv. zerkve vezh dershati nozhejo, ktera je šteber
ino terdna podpora refnize. (I. Tim. 3, 15.) Kakor
se v' ponozhni hišhi prebivavzam bres svetle luzhi
stemni, tako se ljudém godí, ki se luzhi svete ker-
šhanske vére ne dershijo; vse pravo sposnanje v'
njihovim ferzu vgašnuje. Shalošno je slišhati, ka-
ko se v' tištih krajih godí, kjér ljudjé opušhajo sve-
to zérkev poslušhati. Vřak si svoje nauke dela, vřak
po svoji glavi shiví. Vse se méřha — punta — mo-
ti in norí; se preganja ino morí. O koliko ne-
dolshno kervi so krivovérzi prelili, ino she nje
prelivajo!

Tudi med nami se prevsetnim kristjanam vse-
lej na sadno hudo godí, ki svete zérkve ne poslu-
řhajo, namestnike boshje sanizhujejo, ino kakor ne-
pokorni otrozi le po svoji glavi shivijo. Bog jih
ná v' velike smote, v' zhařno nefrezho ino v' vezh-
no pogublenje pařti. „Kdor zérkve ne poslušha,
naj ti bo kakor nevéřnik ino zolnar.“ (Mat. 18, 17.)
Sveta kerřhanska zérkev naš vodi po pravim poti
nařhiga isvelizhanja řkos svoje nauke; ona nam pa
tudi řkos svoje svete sakramente pomaga, po taji-
řtim řrezhno hoditi. Ona je naša nar boljšhi mati,
ino mi véřni, njeni otrozi, řmo dolshni:

2. Sveto katolířko zérkev ljubiti ino
sposřhtovati. Tudi Jesuf je svojo zérkev ljubil,
pravi sv. Pavl, ino je dal sam sebe sa njo (Efes.
5, 25.): ino mi njeni otrozi bi nje ne ljubili? Rav-
no tiřto řkerb, katero je Kristuf sa svoje véřne
imel, katero je sv. Petru ino drugim nameřtnikam
svojim isrozhil, imajo she sdaj rimski papesh, ka-

tolshki shkofi ino drugi duhovni pastirji sa naf. She od nekdej se ta ljubesniva skerb zerkvenih visharjov materni skerbi [pergliha, ino sv. zerkvev skerbna mati imenuje, ker po materno nikoli ne neha, svojim otrokam sa frezho skerbeti, naj she sa svoje verne moli, ali jih vuzhi; naj jih hvali, ali tepe, smiram lubesniva mati ostane. Kmalo po rojstvi naf v' svoje ofkerblenje vsemi, ino naf dobrotljivo spremlja skos zelo nafhe shivljenje, dokler naf dolgi vezhnosti v' narozhje poloshi. Satorej smo dolshni is ljubeshni do nje sa njeno povishanje moliti, de bi se po zelim sveti rashirala, ino vsi ljudje jo sa svojo isvelizhansko mater sposnali; pa tudi pomagati, kar je nam po nafhim stani mogozhe. Moliti smo dolshni sa vishiga poglavarja rimskiga papesha, sa shkofe ino vse druge zerkvene poglavarje, de bi jim Bog pravo modrost ino ferzhnost dal, svojo zhredo lepo vishati ino sa isvelizhanje vernih skerbeti. Moliti smo dolshni tudi sa verne, ino se ljubiti kakor bratje ino sestre, ker smo vsi vudje matere katolshke zerkve. — „Kdor pa mene ljubi, pravi Kristuf, dershi moje sapovedi. (Jan. 14, 21.) Satorej smo tudi mi dolshni:

3. Sveti materi katolshki zerkvi pokorni biti, ino njene sapovedi dershati. Kaj bo s' zhlovekam, kateriga vudje ne vbogajo vezh? Noga ali roka, ki se ne da vezh osdraviti, se more odresati, de zelo truplo ne vmerje; ino kristjan, ki je svoji zerkvi nepokoren, ino se pobolshati ne da, bo tudi kakor shkodliv vud is med nje drushtva odlozhen ino savershen. Kakor so vselej otrozi nefrezhni, ki svojih starishov ne vbogajo, tako so nefrezhni prevsetni kristjani, ki se sveti katolshki zerkvi vstavljajo, ino sanizhujejo njene postave. Oh shalostao je slishati, kako mnogoteri kristjani zerkvene sapovedi sanizhujejo; she bolj nesnano je viditi, kako gerdo soper zerkvene sapovedi shivijo, svetih nedel ino prasnikov ne pofvezhujejo, o petkih ino drugih sapovedanih postih bres vse potrebe is same sladnosti meso jedo, malokdaj k' spovedi ino k' svetim obhajilu grejo, i t. d. Bog jih sa svoje otroke ne bo sposnal, ker tudi oni njegove svete zerkve sa svojo mater ne sposnajo. „Tajisti, vuzhi sv. Ziprijan, ne more

imeti Boga sa svojiga ozheta, kateri zerkve sa svojo mater nima.“ — Vbogaj voljno, o kristjan! sveto zerkev boshjo, dershi njene sapovedi, ino ne porajtaj na govorjenje nehvaleshnih 'puntarjov, ki se ji hudobno vstavljajo. Kakor je v' starim sakonu Koreta, Datana ino Abirona shiva semlja posherla, sa to, ker so se zhres duhovsko oblast Arona povsdignili, bo tudi vse nepokorne kristjane, ako se ne spokorijo, pekel posherl; vsim pokornim pa bo nebeshko kraljestvo odperto, kateriga kluzhe ie Kristus svoji zerkvi isrozhil. Srezhni bomo, ako Bogu ino sveti zerkvi boshji, kakor sv. Peter ino sv. Pavl, svesti ostanemo.

III.

Zhestitlivo je bilo shivljenje sv. Petra ino Pavla; zhestitliva je bila tudi njuna smert, ki sta jo ravno na denashen den sa sveto Kristusovo vero v' Rimi prestala. Od grosovitniga rimskiga zesarja Nerona k' smerti obfojena peljajo: sv. Petra krishat, ino sv. Pavla ob glavo djat. Sv. Peter objame voljno svoj krish, kakor Jesus njegov vuzhenik, na kateriga so ga djali ino glavó k' semlji obernili. Sv. Pavl voljno svojó glavo poda, de mu jo rabel odseka. — Oh zhahtitliva poglavarja svete katolsheke zerkve, kakor sta se v' shivljenji ljubila, se tudi v' smerti nista lozhila! Shla sta na en den v' veselje svojiga Gospoda, nebeshkiga plazhila savshivat. — O de bi tudi nam svetila prava shiva vera, de bi tudi nas terdno podpirala prava gorezha ljubésn, de bi vselej Bogu ino sveti kershanski zerkvi do sadniga sdihleja pokorni, ino svesti ostali, de bi tudi nam po smerti svete nebesa odperte bile! — Kar pa nasha lastna slabóst ne dofeshe, naj nam bo skos priproshno sv. apostelnov Petra ino Pavla podeleno. Amen.

VI. God vnebovsetja Marije devíze, ali velika gospódniza.

Od shivlenja Marije.

*Marija je nar bolji dél isvolila. Luk. 10,
38 — 42.*

Dolina s' folsami polita je naša semlja, na kateri prebivamo. Srezhe si ífhemó, frezho si vóshimo, dokler shivimo, pa vender en drugimu folse prelivamo, ino si dolino shalofti délamo, kér se praviga pota ne dershimo, ki v' gotovo frezho peljá. Nobena zhaft, nobeno bogastvo, nobeno posvetno veselje nima stanovitne frezhe sa naš; le sveto voljo boshjo prav sposnati, se Bogu v' roke dati, naj se vselej njegova sveta volja sgodi: to zhloveka zhafno ino vezhno frezhniga stori. Takó je shivéla Marija, ino si je nar bolji dél isvolila, kateri ji ne bo odvset.

I.

V. 38. Dve ljubesnive sestre si je Jesus sa svoje prijatelze sbral: Marto ino Marijo, ki ste ljubiga brata imele Lazara, kteriga je bil Jesus od smerti obudil. Skerbne ste bile obedvé; alj kolikor skerbneji Marta sa zhafno ino teléfno, toliko skerbneji je bila Marija sa dushno ino nebeshko. Jesus, dober híshen prijatel, se je rad per téh dobrih dushah oglašil, kedar je skos njih terg Betanijo shel, kakor ravno po denashnim sv. evangelji s' svojimi uzhenzi per njih ostane. — Ljuba prijasnost med poshtenimi ljudmi pravizhnim dusham veliko dobriga daja: ona terplenje polajsha, veselje poslajsha, ino shivlenje na semlji prijetno stori. Alj kdor hozhe v' pravi prijasnosti shiveti, se mora tiste vredniga stori, kakor Marta ino Marija.

V. 39. Marta je bila skerbna ino postréshna gospodinja. Od velikiga veselja se po hišhi obraza ino jedi napravla, de bi tolikimu gostu spodobno postréгла. Marija, vsa bogoljubna dušha, mirno per Jesufovih nogah sedí, shelno njegove nauke poslušha, ino Jesu'ú s' svojoj skerbjoj sa vezhno shivljenje bolj vstrézhni shelí. — Kakor te dve sestre, imajo tudi ljudjé na tém svéti dvojno skerb; eni kakor Marta le sa telésno skerbijo, na dušhno potrebo pa radi posabijo; drugi skerbijo po Marijino pred všim sa dušhno vezhno shivljenje. Kdo si is med téh nar bólji dél isvoli, nam Jesuf v' denashnim sv. evangelji pové.

V. 40. Marto skerbí, de bi vsiga poopraviti ne mogla. Ne vidi rada svojo sestro bres déla sedéti, ino Jesufa bres skerbi poslušhati. Prav prijasno se satorej Jesufu pertoshi, rekozh: „Gospód! sakaj ne rezhešh moji sestri, naj bi meni perpomóгла; faj vidish, kaj déla imam, ona pa bres déla sedí.“ — Enako, pa she huji, vezhkrat posvetneshi bogoljubne dušhe lódiyo, jih sa lenuhe ino sanizhe imajo, pa ne véjo, de je dušha vezh vredna od telésa, ino de se savólj posvetniga ne smé dušha posabiti. Potreba je truplu sa shivesh ino obléko skerbéti; alj nar pervo je, skerbéti dušhi sa rasvetljenje. „Skerbite, govori Jesuf, pred všem sa boshje kraljestvo ino njega pravizhnost; vse drugo vam bo naversheuo.“ (Mat. 6, 33.) Ravno to v' denashnim sv. evangelji poterdi.

V. 41 — 42. Ljubesnivo Jesuf Marto pogleda, ino jo prijasno posvari: „Marta, Marta! po kaj je tebi toliko skerbi sa famo jesti ino piti? Saj bi bilo kaj maliga sadošti, nam glad ino shéjo vtolashiti, ti pa si toliko perpravít' persadévash! Glej, tvoja sestra Marija si je kaj boljiga isvolila: poslušhati besede vezhniga shivljenja, dušhi sa isvelizhanje skerbeti, ino ravno to je pervo, pa nar bolj potrebno. Marija si je nar potrebnishí dél pred všim drugim isvolila, ino tisti ji ne bo odvsét.“

Srezhna si tudi ti, keršhanška dušha! zhe po Marijino sa nar bolishí dél nar bolj skerbish: sa zhasno ino vezhno isvelizhanje. Takó je storila Marija devíza, katere vnebovsetja zhestitliv god obhajamo. Ravno sa to sv. katolíhka zérkev besede

denaštniga svetiga evangelja na Marijo oberne. — Glej, ona sdaj tamkaj v' nebesih svoj nar boljshi del savshiva, tvoja skerbna mati sa tebe profi ino skerbí; ona kashe po svojim shivljenji tudi tebi pravo pot, ki frezhno v' nebelhko veselje peljá.

II.

Mnogotéri poti so, po katerih posvetni otrozi svoje frezhe ishejo; Marija si je v' svojim shivljenji le eniga isvolila: po boshji volji svesto ravnati, se Vfigamogozhnimu v' roke dati ino s' vsem sa dobro vseti, kar Bog, naš dober Ozhe, poshle. Skos to je postala nebél ino semlje kraljiza.

1. Rojena je bila vboshniga stanu, zhe ravno kraljeve rodovine. „Sv. Joahim ino sv. Ana sta jo, to svoje isvoljeno dete, she v' svoji veliki starosti od Boga sprofila; pa tudi po volji boshji sta jo lepo isredila. V' sapovedih boshjih skerbno svojo hzhér poduzhiti sta si nar vezh persadéla. — Kaj pomaga otrokam zhaft, kaj shlahniija, kaj she toliko posémeljškiga blaga, ako od bogabojezhnih starishov v' boshjim strahi isrejeni niso? Posvetna zhaft hitro sgine, kakor juterna megla; posémeljško blago preide, kakor hladna rosa, otrokam pa golo vbóshtvo ostane. Kjér strahu boshjiga ni, tudi stanovitne frezhe ne najdesh. — Ne shalúj satorej, moj mladenzh, moja dékliza! de si vboshniga stanu, de tebi starishi niso kaj sapustili; saj si le takó Mariji podobna. V' révni hishizi je v' Nazaretu prebivala, s' svojimi rokami si je svoj kruhek flushila; alj podala se je v' sveto voljo boshjo, ino je veselo shivéla. — Kedar je skop ino terd ozhe sv. Franzishka Serafina, svojiga sina, persilil, doti ali érbshini zhisto se odpovedati, je mladenzh tudi svojo sukngo ozhetu islékel, ter je veselo djal: „Sdaj she le bom po pravizi Boga svojiga ozheta imenoval.“ Oj kolika frezha vlakimu vboshzu, imeti v' nebesih svojiga Ozhéta!

2. Marije ni skerbélo drago posvetno oblazhilo, ne navadno suanje, de bi v' kak frezhen stan prishla; le nauke svete vére je skerbno premishlovala, Bogu svoje serze perporo-

zhala, je pridno molila, ino svoje déla sveŝto opravljala, sveŝta Bogu ino svojimu ŝtanu. Zhe je ravno bila zelimu ŝvétu nesnana, bila je vender od Boga is med vŝih drugih sa frezhno mater boshjiga Sina isbrana. — O mladina, kako hudo se pa ti goljŝafh, ki se na lepoto svojiga trupla, na dragoto svojiga oblazhila sanafhafh, svojiga Boga pa posabiŝ! Podobna ŝi lepi rudézhi jabelki od svunaj, ki je gnila od snotraj, ako tvoje ŝerze malo veljá. „Lashniva je lepota, ino prasua je berhkota; le kdor se Gospoda boji, bo hvalen kakor Marija.“ (Prip. 31, 30.)

3. Velik angel Gabriel, od boshjiga trona poŝlán, je Marijo nar frezhnejŝhi med vŝimi ŝhenami posdravil, ino njej osnanil, de bo mati Sina boshjiga, odreŝhenika ŝvetá. Zhres vse ŝtvari v' nebésih ino na ŝemlji je bila vboga devíza ŝkos to povíŝhana; alj toliko bolj se je ona poníŝhala, ino v' voljo boshjo podala, rekozh: „Dékla ŝim Gospodova, naj se mi ŝgodi po tvoji beŝedi;“ ino ravno to je njo v' reŝnizi frezhno ŝtorilo. — Koliko poŝvetnih ljudí pa prevelika frezha nefrezhnih ŝtori! Le malo jih ŝastopi, svojo frezho v' íŝvelizhanje oberniti. Blagor vŝakimu, ki se v' frezhi ne prevseme, v' nefrezhi ne obupa; se v' veŝelji na prihodno ŝhaloŝt perpravljja, v' ŝhaloŝti pa s' prihodnim veŝeljam tolaiŝi, ŝakaj: „ŝvét preide ino vse njegovo poŝhelenje; kdor pa po volji boshji ŝtori, oŝtane vékomaj.“ (I. Jan. 2, 17.)

4. Íŝvoljena mati Sina boshjiga se je s' vbogim rokodélam ív. Joŝheŝam ŝarozhila. V' révŝhini je ŝhivela, pod révnoj ŝtréhoj prebivala; vender je bila vŝa veŝela, kér je védila, de je boshja volja takó. — „Se v' svojim noŝezhim ŝtani na dolg pot v' Betlehem k' popíŝovanju podati, v' énim révnim hlevi prenozhiti, ino tam svoje boshje dete povíti: oh kakó hudo je morlo biti to! Alj vse je Marija voljno prebila, kér je bila volja boshja takó! Mi pa le hozhemo, naj bi se nam vse po naŝhi volji godilo! Vŝaki den molimo: „ŝgodi se tvoja volja!“ O tak ravnajmo tudi po naŝhi molitvi, ino bódimo kakor Marija s' vŝim ŝadovoljni, ŝakaj: „Zhe ŝmo dobrete ís boshje

roke prijéli, sakaj bi teshave ne vseli?“ (Job 2, 10.)
 „Saj vémo, de tém, ki Boga ljubijo, vse v' dobro iside, kakor Mariji.“ (Rim. 8, 28.)

5. Trijé kraljévi moshjé is dalnih krajov pridejo, darujejo boshje dete ino mu pernesó miro, kadilo ino zhišto slato. Kolika zhašt ino veselje bilo je to sa frezhno mater, pa kako hitro se je premenilo! V' ènih dnéh grosoviten Herodesh kralj njenimu nedolshnimu otroku po shivlenji stréshe. Naglo mora Marija sapustiti svojo domazhijo, prijatle ino snanze, ino béshati v' dalno ptujo deshelo. Alj vse je voljno prebila, sa to, kér je bila volja boshja takó. Sposnala je, de: „Kdor se Gospoda bojí, tému se hudiga sgodilo ne bo, ampak Bog ga bo v' skufhnjavi ohranil, ino hudiga réfhil.“ (Sir. 33, 1.)

6. Grosoviten Herodesh je strafhne smerti vmertl; sopet angel Marijo ino Joshefa v' domazh kraj saklizhe.* Koliko veselje mati Jesufova obzhuti, gledati svoje preljubesnivo déte, kako je raftlo, polno modrosti ino milosti boshje! Koliko veselje je bilo sa frezhno mater, viditi svojiga boshjiga Sina uzhenika po vsi desheli hoditi; flifhati, koliko zhudeshov déla, kako ga oveseleno ljudstvo velizhesti ino hvali; flifhati glaf evangelske shene: „Srezhno telo, ki je tebe nosilo, ino srezhne perfi, katere fo tebe dojile!“ (Luk. 11, 27.) Vfiga téga je bila Marija vesela sa to, kér je bila volja boshja takó. — Boshja volja je pa tudi bila, de je frezhna mati svojiga lastniga Sina na mertvashko goro sprémiti, ino pod krisham nedolshniga stati morla. Oh kdo obzhuti neisrezheno shalost Marije, ki je kakor dvaresézh mezh njeno materno ferze prebadala, ino jo kraljizo marternikov storila! Alj voljno tudi pod krisham stoji, de se le sveta volja Ozheta nebeshkiga sgodí.

7. Isrozhlil je vsmilen Jesus na krishi svojo shalostno mater preljubesnivimu uzhenzu Janesu, kateri jo je od tiste ure k' sebi vsel. She nekoliko lét je s' sv. Janesam lepo mirno na tém svéti shivela. Njeno telo je fzer v' tej revni dolini prebivalo, alj njena dusha je po nebesih sdihovala; ferzhno sheléla je, iti sa svojim ljubim

Sinam v' tajisti frezhen kraj, kateriga je on svoji materi od vékomaj perpravil. Alj tudi v' téh svojih svetih sheljah se je boshji volji vdala, ino pohlevno ure zhakala, ob kateri jo bo is téga zhasniga shívljenja v' vezhno saklízal. Ino ravno donef obhajamo tisti frezhen god zhestitliviga vnebovsetja Marije boshje matere. — Oh kako lepo ino sladko je bilo flovó, ki ga je vsela Marija od le te revne semlje; kako neisrezheno velizhaften ino vesel je bil Marijin sprevod is semlje v' sveto nebó, v' katero so jo spremili vsi angeli ino boshji svetniki! Rasveselile so se nebesa, sprijéti svojo kraljizo; veseli se pa tudi semlja, ino se milo sa njoj osíra, kér ima tamkaj svojo mogozhno priproshnizo. Kdo sapopade sdaj njeno frezho, kdo popíshhe Marijino zhast? „Marija je tajista velizhastna gospá, s' svetlim sonzam obdana, ki se svéti v' velizhastvi svojiga Sina, govori sv. Bernard. Dvanajst svetlih svésd na svoji glavi sa krono ima; alj bolj se svétijo svésde od Marijine svete glave, kakor pa ona od njih.“ — „Ni kraja na svéti, ki bi vezh vreden bil, kakor devíshko telo, v' katerim je Marija boshjiga Sina spozhela; pa tudi v' nebésih ni lepsziga sedesha, kakor kraljévi tron, na kateriga je boshji Sin Marijo povsdignil.“ (Sv. Hironim.) To je tisti naj bóljshí dél, kateriga si je Marija isvolila, ki ji nikdar odvsét ne bo.

Kaj je pa Marijo toliko frezhno storilo? jo povsdignilo nad sonze, mésenz ino svesde? jo povíshalo zhres vse angele ino boshje svetnike, jo posadilo na tron kraljize nebés ino semlje? Ne shlahen rod, ne posvetna zhast, ne bogastvo, ne uzhenost, ampak Marijina beseda, polna ponishnosti ino pokorshine: „Dékla sim Gospodova; naj se meni sgodi po njegoví sveti volji,“ katero je vse svoje shive dni svesto spolnila. Marija se deklo imenuje, ino Bog ponishno deklo vsíh kraljizo stori. — Tako on mogozhne is sedesha vershe, ino povsdigne penishne (Luk. 1, 52.), ki se v' njegovo sveto voljo podajo.

III.

Preljubesnivi bratje ino sestře, isvoljeni fini ino hzhére Marije matere! ki se s' menoj is folsne doline v' svete nebefa osirate, kakor otrozi is ptuje deshele sa svojoj ljubojo materjoj: povejte, po katerim poti bomo hodili, de irezhno pridemo na svoj Ozhetov dom, kjér se Marija našha mati sdaj veseli? Ne po shiroki zesti posvetniza veselja, ampak po steri stesi volje boshje mormo hoditi, zhe hozhemo sa Marijo priti v' sveto nebó. Veselje ino shalost, frezha ino terplenje se je Mariji spreménjalo kakor sonze ino desh, kakor nozh ino den. Ako se je Mariji našhi materi taka godila, tudi sa naš druga ne bo.

Nášha hója skos to kratko shivljenje na semlji ino pa nevarna voshnja po globokim morji nobene stanovitosti nima; sdaj je lepo vreme veselja, sdaj huda ura terpenja sa naš. Le samo éno je, kar naš v' veselji kakor v' shalosti stanovitno ofrezhi: Se v' sveto voljo boshjo podati, ino po tajisti svoje shivljenje svesto ravnati. Ta je edino prava pot, ki nam jo je Marija v' nebefa pokasala. — „Pred nami je našha kraljiza hodila, ino v' toliko velizhaftvo je vseta, govori sv. Bernard, de tudi mi, njeni otrozi, lahko polni sa-upanja sa njoj hitimo, veselo sa njoj klizhemo: Pomagaj nam sa seboj, o Marija! v' frezhen kraj veselja ino svelizhanja svojiga; naj de, kjér si ti, našha ljuba mati! bomo tudi mi, tvoji otrozi, Amen.

VII. God rojstva Marije devíze, ali mala gošpódniza.

Od posebnih zhednosti Marije.

Bukve rodu Jesufa Kristufa. Mat. 1, 1—16.

Med vsimi svédami svesda nar lepsi je sгодna deniza, ki nam vsako jutro vesél prihod svetliga sonza osnani, ino nam rojstvo beliga dné napové. Na njo se osirajo brodnarji na širokim morji, po njej sdihujejo révni bolniki na teshavni posteli: zel svet se tajiste oveseli, kedar se s' slatoj sarjoj ogernjena na juternim nebi perkashe.

She lepsi svesda se nam je ravno na denafhno jutro perkasala, she gorshi deniza je shalofnuimu svétu peršvétila: Marija prezhistá deviza, isvoljena mati odreshenika zeliga svetá, katere vesél rojsten god sv. mati katolska zérkev ravno denes obhaja, de bi se mi kristjani na njo ogledali, se rasveselili njene svetosti, ino posnémali njene svete zhednosti.

I.

Rojstva den sa zhloveka po navadi ni den veselja, ampak spomin shalosti ino terpenja, v' katero zhlovek, v' grehi rojen, is materniga teléa stopi; sa to je jok otroka prvi glas. Sveta mati katolska zérkev ne obhaja satorej svetnikov rojstniga goda, ampak den njih zhestitne smerti, ob katerim so is terpenja v' vezhno isvelizhanje shli. Sa to tudi moder Pridigar (7, 2.) govori: „Boljši je den smerti, kakor den rojstva.“ Rasveseli se pa vender rojstniga dné sv. Janesa kerstnika, ki je bil shé v' maternim telési posvezhen, ino pa rojstva Marije prezhiste devize, ktera je bila rojena bres vsiga madesha, ino je vesolen svét s' svojim rojstvom rasveselila.

Kakor se pa shlahen kamen na visokim bélih pezhovji ne najde, ampak le v' semlji skrit ino s' perstjój obloshen leshi: ravno takó je tudi Marija bres vliga velizhaftva bila rojena, zhe ravno je shlahne ino zhres vse imenitne sprednike imela, ktere nam denafhen sv. evangelj imenuje. — Kako imeniten je bil Marijin prededez pravizhen Abraham, kteriga si je sam Bog sa ozheta svojiga ljudstva isvolil, ino mu obljubil, de bojo v' njegovim sarodu oblagodarjeni vsi narodi semlje! Kakó bogabojezh je bil Isak, ozhe Jakopa, sveštiga flushavnika boshjiga, ki je rodil Judesha ino njegove brate, med katerimi je bil nar imenitnejši Egiptovski Joshef, kateriga nedolshnost ino modróst se po vsm snanim svéti hvali! — Koliko slovi brumen kralj ino prerok David, kteriga je Bog od pastirstva na kraljev fedesh posadil, ino mu obljubil, de bo v' njegovim rodu prihodni Mesija rojen! — Kakó velizhaften je bil moder ino mogozhen kralj Salomon, Davidov sin, kateriga modrósti ino velizhafti se ni mogel svét dovolj nazhuditi!

Kakó hitro je pa ravno is med te kraljeve shlahte vsa zhaft ino imenitnost sginila! She Róboam, sin kralja Salomona, je deset rodov svojiga kraljéstva sgubil, ino le dva roda sta njemu ostala. V' kratkih létah so njegovi nastopniki tudi svojo sadno lastino sgubili. Sovrashniki so jim veliko mesto Jerusalem rasdjali, ino jih v' dolgo Babilonsko sushnost gnali. Savolj hudobniga shivlenja jih je dal Bog sovrashnikam v' last, dokler se poboljshali niso. Takó dalez se je kraljeva imenitnost Davidove shlahte sgubila, de she Marijinih starishov, Joahima ino Ane, svét skoraj vezh posnal ni. Bres vse blifhave sta Marijo v' sveti bogabojezhnosti isredila, ino jo sarozhila s' Joshefam, s' révnim, pa pravizhnim sheninam, ki je bil ravno téga kraljeviga rodu. Marija kraljeva rojenka, ino Joshef kraljev roják sta morla v' malim méstizi Nazaretu prebivati. Vliga bogastva ino velizhaftva njunih starih jima ni drugiga ostalo, kakor v' domazhim mésti Betlehem rastergan hlev., v' katerim je Marija svoje boshje dete porodila. — O ne sanashaj se tudi, o zhlovek! na imenitnost svoje hifhe,

ne na shlahnost svojiga rodu; pa tudi ne shalúj, zhe imenitne shlahte nimash; fkerbi le sa svojo lastno vrednóft! Lepe lastnosti, ki si jih osvojish, bojo tvoja flava; svete zhednosti, ktere si ofkerbish, bojo tvoja lianovitna frezha.

Marija je bila shlahniga rodu, alj to ji ni nobene vrednosti prineslo; ona se je bres vfiga madesha rodila, alj tudi to ji ni nobeniga saflushenja dalo; ona je pa tudi od mladosti do starosti svešta slushavniza boshja bila, lepo ogledalo vsih svetih zhednost, ino ravno to je Marijo Bogu toliko prijetno florilo, de jo zhres vse angele ino svetnike povsdignil je, de jo narodi srezhno slovijo, ino se veselijo njeniga rojstva. — Prav po pravizi se tudi mi dones Marijiniga rojstva rasveselimo, ino jo pozhestimo, kakor dobri otrozi svojo ljubo mater. „Ljubite Marijo, preljubesnivi, katero zhastite, opominja sv. Hironim; zhastite jo, katero ljubite; pa le takrat jo bote prav ljubili ino zhestili, kedar jo bote is zeliga ferza posnémali.“

Kedar dobri otrozi god svoje matere obhajajo, v' lepim verti zvetézhnih roshiz naberó, is njih lep venez (brajdelz ali pushelz) spletó, ino ga svoji ljubi materi hvaleshno darujejo. Ali ne bomo tudi mi ravno téga Mariji storili? — Alj shlahne roshe so shé ozvetéle, minil je shé dolgo roshen zvet; kjé hozhmo Mariji roshiz nabrati, kakó nej sa reshitev venez plesti, ki bi tolike matere vreden bil? — V' en lep vert vas hozhem peljati, v' katerim nobene sime ni; nar lepshi roshize v' tajistim zvetijo, katerih nobena ne obleti. Sam vezhni Bog si ga je isvolil, ino s' nar lepshimi roshami ga je nafadil. Té shlahen vert je blago ferze Marije devize, ino njegove roshe so Marijine svete zhednosti.

II.

Vfako zhloveshko ferze je lahko boshji vert, s' shlahnimi roshami lepo nafajen. Serza shlahne roshe so svete zhednosti, hude navade ino pregrehe pa so njegovo ternje. Vfaki zhlovek je obdelavz svojiga ferza. Veliko je lepih vertov na svéti, ve-

liko med ljudmi shlahnih serz; nar lepshi med vsi-
mi je pa serze Marije, nar livnishi vert, kateriga
je sa Jesusam semlja imela, poln nebeshkih roshiz,
svetih zhednosti, is med kterih vam hozhem donef
pet nar gorfnih isbrati, ino vam podati, de se jih
rasveselite, ino safadite v' vert svojiga serza, Bogu
ino Mariji v' zhaft, febi pa v' isvelizhanje.

1. Perva rosha Marijiniga serza, s' ktero je
ona Bogu dopadla, je bela lilja zhifte ne-
dolshnosti. — Zhifta deviza je bila vredna, de
je velik angel prishel, ino ji veselo osnanil, de bo
mati boshjiga Sina; in vender se Marija prestrafhi,
premisfluje, kaj angel hozhe, ino na ravnost pové:
„Jes mosha ne posnam.“ — Stopite pa ve donef
naprej, odrashene déklize, ki bi si rezhi vupale:
Me mosha ne posnamo? Koliko je vaf, vi ostarlivi
fantje, ki bi se mogli s' dobroj véstjoj oglasiti, re-
koz: Mi ne vémo, kaj je shenfski spol? Huda si-
ma sapelivosti je roshno zvetje vashiga devishstva
pomorila, vse gerdo ino gnilo po verti vashiga serza
leshí; vashi angeli varhi milo shalujejo, kedar vi-
dijo, koko se shenfke ino moshki sapelujejo, ino
nifo vezh Mariji podobni. — Oj drage dushe, ki
sfe zhiftofi nebeshko roshnostite, ohranite jo var-
no kakor svoje okó, ino spomnite se, de je vashe
telo tempel sv. Duha, vasha dusha Jesusova nevésta.
„Blagor vam, ako ste znisuga serza; Boga bote
gledali.“ (Mat. 5, 8.)

2. Druga rosha Marijiniga serza je sveta bo-
ganojeznost. — Rada je v' svojim tierzi boshjo
besedo premishlovala, ino to jo je Bogu perblisha-
lo; rada je svojo dusho v' molitvi k' Bogu povsdi-
govala, ino to jo je s' Bogam sdrushilo. Ravno
molila je, pravijo sveti uzheniki, kedar je angel ji
posdravljenje pernefil. — Kakó malo veselja pa sdaj
ljudjé k' Bogu ino njegovi flushbi imajo! To nam
kashejo prasne zérkve, posebno per popoldenskih
flushbah boshjih; to nam prizha kristjanov slabo
sadershanje. Mersla je semlja po simi, nima se-
lenja ne zvetja; merslo je tudi nashe serze, v' ka-
terim je rosha brumnosti vmerla. O pershgite
pravo veselje do boshjih rezhi v' svojim tierzi fkos
svesto poslufhanje boshjih nauk, fkos svesto

opravljanje ferzhne molitve. Shiva bogabojezhnost val bo frezhne storila v' révshini kakor v' bogastvi, v' sdravji kakor v' bolesni, sakaj: „Brumnost je sa vse dobra, kér ima obljubo sedajnega ino prihodniga shivljenja.“ (I. Tim. 4, 8.)

3. Tretja rosha Marijinih zhednost je pohlévna ponishnost. — Nar zhednisthi ino svetéjshi vsih deviz je bila Marija, pa vender nje svet she posnal ni; she vidili niso posvetni shtimanzi, de toliko imenitna deviza med njimi shivi. Alj Bog jo je posnal, jo sa kraljizo nebes ino semlje isvolil. Angel boshji jo ponishno obishe, sa nar frezhnisthi med vsimi shenami jo pozhafti; ona se pa le déklo Gospodovo imenuje. Oh kolika ponishnost! — Vse drugazhi pa sedajin mlad svet ravna. Svojo lepoto na oglede nosi, ino kar je nima, je per shtazunarjih kupi, ino s' slabimi rezhmi prevsetuje, ki se bitro postarajo, ino nimajo nobene stanovitne vrednosti. „Bog se je ponishal, zhervizh se pa napihuje, ino prevsetuje!“ (Sv. Ambros.) Alj prevsetnost se spotika, ino framota se sa njo pomika. Taki ljudje sapelivimu svétu streshejo, Boga pa samezhujejo; sa to jih tudi Bog ponisha. Svet jim vseme nar shlahnej blago — nedolshnost ino milost boshjo, namesto téga jim pa pregréshno gerdobo, neframnost ino sanizhovanje dá; kar vsak den vidimo ino flishimo. O predragi moji, ki frezhni ino poshteni biti shelite, le ponishno ino pohlévno se sadershite! Lépsajte svoje ferze s' zhednostimi, svojo glavo s' potrebnimi uzhenostimi; alj s' vlim tém ne hvalite se. Pametno se nosite, vse bedaste nove shege sanizhujte; skerbite Mariji podobni biti ino dopasti svojimu Bogu. „Bog je prevsétnim sovrash, ponishnim pa svojo milost deli.“ (I. Pet. 5, 5.) — „Sa napuhnjenim gré ponishanje; kdor je pa ponishniga duha, bo zhaft sadobil.“ (Prip. 29, 23.)

4. Shterta rosha Marijinih zhednost je svefta pokornost. — Svefta dekla je Marija v' Betlehemi, kakor v' Egipti; na potu, kakor domá. Ni se krégala, ne besedovala; she tiho potoshila ni, kér je morla po teshkim poti v' Betlehera, beshati is domazbiga kraja v' ptujo deshelo. Bila je po-

korna dekla tudi pod krisham svojiga ljubiga Sina. Kar nam je perva mati Eva skos svojo nepokorshino sgubila, to nam je mati Marija skos svojo pokornost perdobila. — Kakó pa sedajin svét sna? Vse bi rado sapovedovalo; redek pa je, ki bi voljno vbogal. Otrozi se vstavljajo svojim starisham, družina beseduje svojim gospodarjam, ino podloshni se puntajo soper svoje predpostavlene. Sa to pa tudi med nami nobeniga miru, nobene prave srezhe ni; sakaj Bog je nepokorshino preklél. „Glejte, govori Bog Sabaot v' starim sakoni, jes postavim pred vashe ozhi blagoslov (shegen) ali preklétev; blagoslov, ako bote pokorni sapovedam Gospoda svojiga Boga; preklétev, ako ne bote pokorni.“ (V. Mojs. 11, 26. 28.) — „Boljshi je pokorshina, kakor darovi, ino flushati boljshi, kakor darovati; nepokorshina je gréh malikovanja.“ (I. Kralj. 15, 22. 23.) — „Saj smo vfi flushavniki boshji, bodimo si hlapzi ali gospodarji, satorej: „Bodimo pokorni svojim vishim savolj Boga. Oni zhujejo kakor taki, kateri bojo sa vashe dushe odgovor dajali, de to s' veseljam storijo, ne pa sdihváje; sakaj to bi ne bilo dobro sa vas.“ (Hebr. 13, 17. — „Pokorshina je ládiya, v' kateri se v' nebefa peljamo; ona je kluzh, ki nam nebefa odprè.“ (Sv. Bonaventura.)

5. Peta rosha Marijinih zhednost je poterplivo podanje v' sveto voljo boshjo. „Jes fim dekla gospodova, naj se mi sgodi po tvoji besedi;“ takó je Marija rekla, kedar jo je angel nar frezhnejshi mater posdravil: ravno takó voljno je pa tudi pod njegovim krisham stala, s' svojim boshjim Sinam rekozh: „Ozhe, ne moja, ampak tvoja volja naj se sgodi.“ Njena volja je bila v' vseh rezhéh s' boshjoj voljoj sklenjena, ino ravno ta je bila korenina Marijiniga veselja ino tolashbe. — Kaj pa naf v' tém shivlenji nar vezh nefrezhnih stori? Ne vboshtvo, ne bolésn, tudi ne smert; nar vezhi nefrezha je sa naf, zhe nozhemo téga, kar Bog hozhe. Bog naf hozhe pohljshati, ino nam poshle terplenja; mi se pa sdravila branimo, ino terpéti nozhemo. Dober ozhe bi nam rad kaj maliga vsel, ino kaj bóljiga dal; mi pa téga nozhemo, in sami sebi krivizo délamo. — O nehajmo,

se vstavljati neskončno modri previdnosti boshji; podajmo se kakor Marija v' sveto voljo Ozheta nebeskiga; rezimo vsaki den v' besedi ino v' djanji, kakor naf je uzhil Jesuf moliti: Ozhe, sgodi se tvoja volja! Tako bojo tudi nam is poterpeshlivoſti nar lepſhi roſhe perzvetéle.

Tukaj imate pét peſebnih roſhiz is Marijiniga verta, pét nar ſhlahnihh zhednoſt njeniga ſerza, ktere ſo jo na ſemlji toliko lépſhale, tam v' nebeſih ji pa vezhno krono ſpletle, jo ſtorile kraljizo nebeſ ino ſemlje.

III.

Kako dober je Bog, nafh ljubi Ozhe nebeſki, ki nam ni ſploh bogatſva ne imenitnoſti dal, kedar ſmo ſe na ſvét porodili; ſakaj vſe to bi nam no bene prave vrednoſti ne dalo, bi naf ſtanovitno irezhnih ne ſtorilo. Dal nam je pa kakor Mariji mehko in ſa vſe dobro prijetno ſerze, v' katerim raſtejo ſvete zhednoſti, ki ſo vezh vredne, kakor vſiga ſveta blagó. Oh kako nehvaléshni ino neſpametni bi vender bili, ako bi nameſto ſhlahnih roſhiz zhednoſti le ternje pregréhe ino hudih navád v' verti ſvojiga ſerza redili! — Ozhéдите torej, ljube duſhe! is ſvojiga ſerza oſtro ternje napuha, mlazhnoſti, nezhiſtoſti, nepokorſhine in ſvojvolje; naſadite ga s' nebeſkimi roſhami Marijinih zhednoſt: s' zhiſtoſtjoj, s' bogabojezhnoſtjoj, s' ponishnoſtjoj ino pokorſhinoj; ſkerbite vedno ſa nje, naj vam po leti ino po ſimi lepo zvetíjo. Lehko bote is njih Bogu ino Mariji prijetne vénze pletli; ino Bog vam bo ſa nje kakor Mariji nebeſhko krono dal.

Ti pa, premila mati Marija, ſgodna deuíza ino vrata nebeſhke! pomagaj nam ſvojim otrokam, ki k' tebi vpijemo ino sdihujemo, ter per tebi, ſvoji ljubi materi, biti ſhelimo. — O dobrotliva, o mi-loſtliva, o ljubesniva devíza Marija! proſi ſa naf ſveta boſhja porodniza, de homo vredni obljúb Kristuſovih. Amen.

VIII. Prasnik vseh svetnikov.

Kako svetnike zhestiti ino posnémati.

Jesus na gori ofem isvelizhanstev uzhi. Mat. 5, 1—12.

De zhlovek ni na semlji domá, to skusha vef zhas svojiga shivlenja, to zhuti njegovo nesadovoljno ferze, to pravijo njemu vse posvetne rezhi; vse kashe njemu le v' nebésa k' domu. — Alj sgrabil je shé prvi zhlovek, v' greh sapelján, pravo steso v' nebésa; zelih shtiri tavshent lét je vsmilen Bog velikokrat ino po mnogih potih ljudém svojo voljo rasodéval, ino jim kasal pravo steso v' isvelizhanje; nar lepsi je pa to storil sam boshji Sin, nash isvelizhar, ki je prishel na svét, nam nebeshko kraljéstvo odprét. Ravno v' denashnim sv. evangélji nam ofem nebeshkih stopinj, ofem isvelizhanskih naukov v' svoji prelepi pridigi na gori raslaga, kattere k' nebésam gredó. Ravno dones pa tudi sv. mati katolska zérkev spomin vsih ljubih svetnikov obhaja, nam pokasati, kako so oni po téh isvelizhanskih naukih hodili v' frezhno domovino svojiga Ozheta. — Oglejmo se tudi mi, bratje ino sestromeje! dones sa njimi, ino poslushajmo ljubiga Jesusa, kako nash on v' vezhno isvelizhanje hoditi ino frezhne biti uzhi.

I.

V. 1—2. Blagor zhloveškemu ferzu, ki pije besede boshjiga nauka is shiviga studenca nebeshkiga poduzhenja; frezhne so ushéfa, ki resnize vezhniga shivlenja svesto poslushajo. — Poslushali so stari ozhaki angele jim rasodévati sveto voljo boshjo; poslushalo je Israelsko ljudstvo boshje preroke; mi pa slishimo v' sv. evangélji boshjiga Sina

Jesufa, kakó naš pota pravize uzhi. Ravno ga vidimo dones na seleni gori pod milim nebam v' fređi mnoshiz seděti, ga slisimo njegove boshje usta odpreti, ino uzhi ukosheljne ljudi, ki se lepo okoli njega po visoki planini kroshijo. — Kedar so uzhenzi k' Jesufu blishej perstopili, ino se poslušhati prav perpravili, je uzhi Jesuf sazhel:

V. 3. Blagor vbogim v' duhi, frezhni so; kěr njih je nebesko kraljestvo. — Nebesko kraljestvo, od kateriga Jesuf govori, pomeni njegov isvelizhanski nauk, sveto keršhansko véro na tém světi, ino po tem pa vezhno isvelizhanje v' nebesih. Kristuf je prišel sfer vse isvelizbat, alj shtimanzi ino bogatini so na njegov nauk le malo porajtali. Vsi taki se na posvetno zhaft ino bogastvo she sdaj sanashajo, ino loshej gré kamela škos shivanškino shrélizo, kakor pa taki v' nebesko kraljestvo. — Vsi ponishni pa, ki svojo potrebo posnajo, ferzhno boshjiga nauka sheljjo, svojiga ferza na preminozhe posvetne rezhi ne vėshejo, so vbogi v' duhu; ino takih je nebesko kraljestvo. Škerbno boshje nauke poslušajo, radi svoje shivlenje po njih, ravnaajo, so perpravleni sa sveto Jesufovo véro vse svoje dati, sposnajo Boga ino njegovo sveto voljo, shivijo sadovoljno ino frezhno she na semlji, ino se veselijo she boljshiga shivlenja po smerti v' nebesih. Tako shivlenje je nar boljshi kraljestvo; ino to kraljestvo je Kristuf vbogim v' duhu pernesil. — Vbogi v' duhu so bili apostelni ino prvi Jesufovi uzhenzi, vsi ponishni ino ukosheljni, ki so she to, kar so imeli, radovoljno sapustili, ino sa Jesufam shli. Taki so she sdaj vsi pravizhni kristjani, ktéri, zhe so vboshni, vender sadovoljno shivijo, ino škerbijo toliko bolj sa vezhno isvelizhanje; ako so pa bogati, premoshenja ne sapravljajo, svojiga ferza na ono ne perklépajo, ampak po nauku Jesufovim s' posvetnim blagam dobre déla dopernashajo, ino si nabirajo saklade (shaze) sa nebesko kraljestvo. Taki naj bomo tudi mi, de bo tudi naše nebesko kraljestvo.

V. 4. Blagor krotkim, isvelizhani so; sakaj oni bojo semijo posedli. Radi imamo dišezho rosho v' svojih rokah, she rajshi krotkiga

zhloveka v' svoji tovarshiji. On vef pohléven nikogar ne rasshali, pa tudi nikomur lahko ne saméri. On zherti prevsetnost, togoto ino prepír, ino fkerbí, kar je nar bolj mogozhe, s' vfimi v' lepi sastopnosti shivéti. Kakor hladen ino zhist vrélz, tézhe njegovo pohlevno shivljenje: nobena jésa mu sdravja ne kali, nobena pravda premoshenja ne jemlje; on svoje posémeljsko premoshenje mirno savshiva; vsak pravizhen mu je prijatel, dokler se togotniga vse, kakor ojstriga ternja, ogiba. Krotkost ino ponishna pokorshina pernesete zhloveku sdravo, veselo ino dolgo shivljenje, po smerti pa vezhno svelizhanje; ino to se pravi, sémljo na tém svéti posésti, po smerti pa v' deshelo vezhniga pokoja priti. „Uzhite se od mene, kér sim krotek ino is ferza ponishen, naš Jesuf opominja, ino bote pokoj svojim dusham najdlj.“ (Mat. 11, 29.) — Kaj pa val zhaka, vi togotniki, kteri se sa vsako malovredno rezh vjédate ino toshujete, dokler sami sebe, ino svojiga blishniga vjéste? Nepokojno shivljenje na semlji, hitra smert ino po smerti pa pekel je vsih togotnikov dél. Togota vmori abotniga zhloveka, pravi poterpeshliv Job (5, 2.); ino kdor se nad svojim bratom jesi, bo kriv sodbe; kdor ga pa v' jesi zelo preklinja ino gerdo ima, bo kriv peklenškiga ognja. (Mat. 5, 22.)

V. 5. Blagor shaloftnim, sakaj oni bojo potolasheni ino ovefeleni. Ni ga zhloveka na svéti, de bi si shalofti ne skufil; alj kakor ni vsako veselje pravizhno, tudi ni vsaka shaloft isvelizhanška. „Shaloft po svétu (po pregréshnih rezhéh) pernese smert (ali pogubljenje), uzhi sv. Pavl; shaloft pa, katéra je po Bogu, pernese s' sebój pokoro, ino ta je k' stanovitnimu svelizhanju.“ (II. Kor. 7, 10.) Ravno od te isvelizhanške shalofti Kristuf govori. Srezhni bojo, ki nad krishi ino nadlogami svojiga blishniga shalujejo, kterim bi radi pomagali, pa jim ne morejo. Njih shaloft isvira is kershanške ljubesni, ino ne bo bres plazhila. Sa to naš sv. Pavl opominja: „Veselite se s' témi, ki se veselijo, ino jokajte s' témi, ki jokajo.“ (Rim. 12, 15.) — Isvelizhani bojo bogoljubni kristjani, ki shalujejo savol smot ino pregréh hudobnih

ljudi, s' katerimi Boga nar boljshiga Ozheta shalijo ino sami sebe v' nefrezho spravljajo. Oni shalujejo kakor vsmilen Jesus nad terdovratnim Jerusalemam, dokler se spazhen svet v' svojih hudobijah smeji. „Resnizhno vam povém, govori Jesus, vi bote shalovali, alj vasha shalost se bo v' veselje spreobernila.“ (Jan. 16, 20.) — K' svojimu isvelizhanju shalujejo vsi spokorjeni grešniki nad svojimi storjenimi pregréhami, ki milo jokajo, kakor ozhitna gréshniza per Jesufovih nogah, ino kakor Peter, ki je svojiga uzhenika satajil. Kakor juterna rosa, v' kateri se svetlo sonze vtrinja, lep den napoveduje: takó osnanujejo solse prave pokore vsmilenje boshje, ino prihodno veselo shivljenje. „Veselo ino prijetno besedo bojo saslifhali (vashi grehi so vam odpushteni), ino njih poterte kosti bojo od veselja poskakovale.“ (Pl. 50, 10.) — Gorjé pa vsmim terdovratnikom, ki se ptujih hudobij veselijo, ino mislijo, de le sami grešniki niso, se s' svojimi lastnimi pregrehami hvalijo, ino s' njimi ropozhejo; hudoben sméh se jim bo spremeni v' jok ino v' fhkripanje s' sobmi.

V. 6. Blagor jim, ki so lazhni ino shéjni pravize; kér oni bojo nasiteni. Kakor truplo jedi ino pijazhe potrebuje, takó posheluje dobra dusna pravize; to je: sposnati, kar je prav, ino lepo po boshji volji ravnati. Le kdor po vsih sapovedih boshjih prav shivi, kakor se od Zaharija ino Elisabete bère, je pravizhen per Bogu; ino kdor takó shivéti si prav terdno is vse svoje mozhi persadéva, naj se mu ravno na svétu sa téga voljo hudo godi, je pravize lazhen ino shéjn, ino bo v' Jesufovim kraljéstvu svoje isvelizhanje najdel. Taki so bili svesti poslušavzi Jesufovi, ki so zele tri dni v' pushavo sa Jesufam shli, njegovih boshjih naukov poslušhat, ino so zelo na teléfen shivesh posabili. Taki so bili vsi prvi gorézhni kristjani, ki so nar grosovitnéji martre, nar strashnéji smert ino vse druge krivize voljno prestali savólj kershanfke pravize. Sadovoljno so shiveli, she toliko sovrasheni; so veselo vmerli, ino savshivajo sdaj v' nebesih po vsi obilnosti boshje pravize. — Blagor tudi vam, ki od hudobnih ljudi

sa to veliko terpite, ker lepo bogabojezhe shivite, ino se vsake krivize svesto varjete. „Sakaj vsi so mormo pred Kristusovim sodnim stolom pokasati, de vsak prèjme, kakor je v' svojim shivljenji dobri-ga ali hudiga storil.“ (II. Kor. 5, 10.) — Gorjè pa vsim posvetnesham, ki na pravizo malo porajtajo, ino se od krivizhniga blaga redijo. „S' kakorshnoj mèroj mèrijo, s' takorshnoj se jim bo nasaj mèrilo.“ (Mat. 6, 2.)

V. 7. Blagor vsmilenim; sakaj tudi oni bojo vsmilenje dofégli. Ni zhloveka pod sonzam toliko frezhniga, de bi ptuje pomozhi ne potreboval; ni ga pa tudi, de bi vsmilenja svojimu blishnimu dolshen ne bil. Nevsmilenz nima zhlovefhkiga ferza, ino je gershi od divje sverine. Kakor ima vsak zhlovek dushne ino telézne potrebe, tako smo tudi svojimu blishnimu dushne ino telézne déla milosti opravljati dolshni; ne savolj povrazhila (to tudi nevérniki storijo), ampak savólj Boga. „Bodite vsmileni, kakor je vash Ozhe vsmilen.“ (Luk. 6, 36.) — Vsmileni so bili apostelni ino vsi drugi osnanovavzi sv. kershanske vére, ki so svoj dom ino vse sapustili, ino shli v' ptuje nesnane kraje, nevérnih ljudi k' isvelizhanju klizat. Vsmileni so bili prvi kristjani, ki so svoje premoshenje med vboge rasdelili, ino en drugimu radi pomagali. Tudi oni so vsmilenje najdlji, ino vse to se jim v' nebesfhkim kraljéstvi stokrat povrazhuje. — Blagor tudi vam, vi dobre dushe! ki neumne uzhite, gréshnike svarite i. t. d.; pa tudi po svojim premoshenju lazhne nasitujete, gole oblazbite i. t. d., sakaj: „Resnizhno vam povém, pravi Jesus, kar ste storili kterimu mojih nar manjshih, ste meni storili.“ Gorjè pa vsim merslim kristjanam, kterim se smoteni bratje ino sestre zelo nizh ne vsmilijo, ki po shiroki zesti pogublenja hodijo; gorjè jim, ki svoje premoshenje sapirajo, ali pak sapravljajo, kedar vboshzi gladú ali mrasa vmirajo. „Pobèrite se spred mene, prekléti! v' vezhen ogenj, onkrat sodnik vsim nevsmilenzam porezhe; kar niste storili kterimu tél nar manjshih, tudi meni niste storili.“ (Mat. 25.) — „Tajisti bo imel sodbo bres vsmilenja, kteri ni vsmilenja skasal; vsmilenje stori lohkejsi sodbo.“ (Jak. 2, 11.)

V. 8. Blagor jim, isvelizhani so zhiſtiga ferza; kër oni bojo Boga gledali. Zhlovek noſi boſhjo podobo na ſebi; njegovo ferze je ogledalo, v' katerim ſe ona vidi zhiſta ali nezhiſta. Vſak greh ferze omadeſhuje, ino podobo boſhjo temni, poſebno pa greh gerde nezhiſtoſti. Satorej ſrezhen je, kdor ſvojo pervo zhiſtoſt ino nedolſhnoſt ohrani. Is nedolſhniga ferza ſe boſhja miloſt ſvetli, kakor ſlato fonze v' zhiſtim potoki. Zhiſta duſha ſe poſebne prijaſnoſti boſhje veſeli, njej ſe Bog ſhé na ſemlji nar lepſhi ſpoſnavati ino ſavſhivati daja; ſhe lepſhi ſe pa nedolſhnim v' nebeſih raſodéva, kjér ga od oblizhja do oblizhja gledajo, ſavſhivajo, ino nedolſhno jagne ſpremljaje njemu hvalo pojó. Taka je bila Marija, prezhiſta deviza, ſv. Joſhef njeni zhiſti ſhenin, ſv. Janes, nar ljubesnivſhi Jeſuſov uzhenz. Taki ſo bili vſi zhiſti mladenzhi ino devíze, ſhlahno zvetje kerſhanske zérkve; ino ſhe tudi med nami ſe jih najde, zhe ravno ſmiram manj, takih poſebno Bogu poſvezhenih duſh. Tovarſhi in tovarſhize angelov ſo, ino angeli boſhji jih poſebno varjejo. — Kër pa pred Bogam nobeden zhiſt ſadoſti ni, ino kër ſe zhiſtoſt naſhiga ferza v' tolikih ſkuſhnjavah tako lahko ſgubí, zhujmo ino môlimo, de v' ſkuſhnjave ne pademo. — Blagor nedolſhnim, ki ſvojo véſt ſkerbno zhiſtijo, ino v' védni pokori ſhivijo, kakor ſo vſi ſvetniki, tudi nar nedolſhniſhi ſtorili. Blagor pa tudi vſim ſveſtim ſpokornikam ino ſpokornizam, ki ſvoje madeshe ſkos drugo kopel oſtre pokore s' ſolsami vmivljejo. Spet bojo zhiſti kakor beli ſneg, ino tudi oni bojo gledali ino ſavſhivali ſvojiga Boga. — Gorjé pa vſim ſamasanim neſpokorjenim greſhnikam; nezhiſtiga nizh v' nebeſhko kraljéſtvo ne pojde. (ſkrivn. raſod. 21, 27.)

V. 9. Blagor mirnim; ſakaj oni bojo otrozi boſhji imenovani. — Bog je ozhe ljubiga miru, ino hozhe tudi le mirne otroke imeti. Hudoben gréh je ljudém blaſhen mir poderl, jim je hudo véſt ſtoril, ſtraſhen nepokoj naredil, je groſovitno ſovraſhenje, prepire, vojske ino morije med njimi napravil. Boſhji Sin je perneſil ſopet ljub mir na ſemljo ljudém, kakor ſo angeli per nje-

govim rojstvi péli. Ino kedar se je is téga sveta Ipet k' svojimu Ozhetu odpravljaj, je svojim uzhenzam sa flovó djaj: „Mir vam sapustim, svoj mir vam dam; ne kakor svét daja, vam jes dam.“ (Jan. 14, 27.) — Kako srezhni so, ki imajo mirno vést, ino v' prijasnosti boshji shivijo; pa tudi s' svojim blishnim se lepo sastopijo, ino rajshi kako malo krivizo poterpajo, kakor bi se prepirali: kakor je pravizhen Abraham s' Lotam, s' svojim strizam, storil. Vsi taki srezhno shivijo, kakor otrozi v' hifhi svojiga ozheta. — Nar vezh pa per Bogu tisti veljajo, ki tudi med drugimi sa lepo sastopnost sferbijo: sovrashnike poprijasnijo, sofésko sopet spravijo, ino jih veliko greha ino krivize ovarjejo. Taki so bratje ino sestre Jesufovi, so isvoljeni fini ino hzhéri Ozheta nebeshkiga. — Gorjé pa v' fim hudobnim jesikam, ki med ljudmi sdrashbe déljajo, ze le sofoske, mesta ino deshele v' nepokoj spravijo; oni so otrozi hudizhovi. „Preklet je podpihovavz ino dvujesizhnik, sakaj on bo veliko mirnih med seboj sdrashil.“ (Sir. 28, 15.) Kakor ojster tern bo tudi on posekan ino sošgan.

V. 10—12. Blagor jim, ki so savolj pravize preganjani; njih je nebesnko kraljéstvo. Vedno se hudo s' dobrim vojskuje; kriviza s' pravizoj terd boj imá, od tiste dobe, kar je satan seme pregrehe in nepokoja med ljudi sajlal. Vsi pravizhni bojo od krivizhnikov sovrasheni ino preganjani; ne najdejo tukaj na semlji svojiga pokoja; alj tam v' nebeshkim kraljéstvu jim je sa to vezhno shivljenje perpravleno. Taka se je godila prerokam, osnanovavzam pravize boshje, katerih ene so s' kamjam posuli, ali shive rasshagali. Taka je bila apostelnam ino v' fim drugim marternikam, katerih so nad tri sto let is deshele v' deshelo preganjali, s' ognjam ino mezham morili savolj boshjiga kraljéstva, ino njegove pravize. Ni svetnika v' nebesih, ne na semlji pravizhniga, de bi od hudobneshov krivize terpel ne bil, ali jo she pa terpel bo. Pa ravno to sovrashenje hudobniga sveta je ozhitno snamenje, de smo isvoljeni boshji otrozi; ravno to nam pravizo nebeshkiga kraljéstva daja. „Srezhni ste, govori Jesuf, kedar val bojo

kléli, preganjali, ino vse zhudo soper vas lashnivo govorili, sa to, kër ste moji svesti flushavniki; naj se ne prestrafhi vashe ferze vliga téga, ino naj se ne boji, ampak veselite se, ino od veselja polkakujte, kër je sa vse to vashe plazhilo obilno v' nebesih.“ Oj blagor vam, vi pravizhni, ki po nedolsbnim ino pa voljno na tém svéti terpite; tamkaj med isvoljenimi v' ljubi Ozhetovi hishi tudi vas plazhilo shé perpravleno zhaka, ki ga ni oko vidilo, ne uho slishalo, ne she obzbutilo zhloveshko ferze. „Preljubi, opominja sv. Peter, kedar vas nadloge pekó, s' kterimi ste skufhani, naj se vam nikar nesnano ne sdí, kakor bi se vam kaj noviga pergodilo; ampak veselite se: kër ste deleshni Kristufoviga terplenja, bote tudi v' rasodenji njegove zhesti prav veliko veselja imeli. (I. Pet. 4, 12. 13.)

II.

Lepo je gledati slato sonze po dnevi, svetle svesde in mefenz po nozhi na jasnim nebi, svetlo gorijo kakor pershgane luzhi nad nami, ino kjé je boshji zhlovek na semlji, de bi jih vesel ne bil. She bolj veselo je, v' duhu gledati boshje svetnike ino svetnize v' nebesih, ki v' velizhaftvi svojiga Gospoda prebivajo, ino savshivajo svoje obilno plazhilo; alj nar lepsi ino nar bolj veselo je med njimi prebivati, ino se s' njimi bres vfiga nehanja tam veseliti, kjér nobene nozhi, nobene sime, nobene smerti vezh ni, kjér je vsmilen Jesus v' velizhaftvi svojiga Ozheta med svojimi isvoljenimi, kakor sonze med svesdami. — O kdo bi ne shel sa njimi is te révne ptuje deshele k' svojimu ljubimu Ozhetu, iti med svoje srezhne brate ino sestre v' hisho vezhniga veselja! — „Hitimo, nas opominja sv. Ziprijan, de bomo skoraj vgledali svojo ljubo domazho deshelo, de se bomo vidili s' svojimi domazhimi. Tamkaj nas zhaka veliko fhtevilo nafhih ljubih, od ondod nam grejo mnoshize prijatlov ino snanzov na proti, kteri so si svojiga isvelizhanja svesti, pa vender filo skerbni tudi sa isvelizhanje nashe.“ Kdor pa hozhe sa isvoljenimi v' nebésa priti, mora po ravno tém poti sa njimi hoditi,

kteriga nam je naš isvelizhar v' svoji lepi pridigi na gori pokasal, kedar je osem isvelizhanstev uzhil.

Shtiri posebne nauke nam pa donef isvoljeni boshji perporózhajo, de bi jih Bogu v' zhaft ino k' našimu isvelizhanju globoko v' ferze vtifnili, ino lepo po njih ravnali. „Bratje! sestre! tako naf oni posebno donef v' duhu uzhijo: Ako hožete naf svetnike prav zhaftiti:

1. Hvalite Boga neskonzhno dobriga, ki je svetnikom toliko vsmilenja ino pomozhi dal, de so toliko dobriga ino zhudniga na svéti storili, sebi toliko velizhaftvo v' nebesh saflushili, vam pa svetih isgledov sapuštili, kako imate sa njimi frezhno v' vezhno isvelizhanje priti. Po apostelnih ino keršhanskih uzhenikih smo isvelizhanske nauke svete Jesufove vére sposnali; na marternikih vidimo nepremagljivo ferzhnost in stanovitnost; od sposnovavzov ino pufhavnikov se uzhimo pravo pokoro délati ino sa nebefaskerbeti; na devizah glédamo zhudno mozh, zhifost ino nedolshnost stanovitno obraniti. Velike ino hvalovredne rezhi so té; alj one niso svetnikov lastina. „Vfak nar boljšhi ino popolnoma dar pride od Ózheta svetlobe.“ (Jak. 1, 17.) — „Ne nam, ne nam, ampak Gospodu gré zhaft ino hvala;“ to naf isvoljeni donef uzhijo. (Pf. 113, 1.) — „Ino kedar kristjani svetnike zheftite, sv. Hironim govori, naj se to tako sgoti, de zhaft, ki se svetnikom opravlja, se po svetnikih v' Boga oberne.“ — Hožete, vi revni semljani! svetnike zheftiti, ino sa isvoljenimi v' vezhno isvelizhanje priti, tako je njih drugi nauk:

2. Posnémajte svetnikov isvelizhanske sglede. — Ne sanahajte se na posvetne obljuje, ne ravnajte se po navadi posvetnih ljudi; sakaj shiroka je zesta, ki v' pogublenje pelja, ino veliko jih je, ki po njej hodijo. Ne sanahajte se pa tudi na svetnikov mogozhno priproshnjo, de bi vam bres vashiga truda v' nebefa pomagali; ampak po sglédu apostelnov bodite perpravleni, vse posvetno, kar imate, sa nebeshko kraljéstvo dati, ako bi vezhen Bog to od vas hotel; bodite poterpeshlivi v' svojih teshavah, kakor marterniki, sakaj: „Terplenje sedajnega zhafa ni veliko proti prihodni zhafti,

katera se bo nad nami rasodéla.“ (Rim. 8, 18.) — Délagimo pokoro kakor sveti spokorniki, kér le skos njo pridemo grefhniki v' nebeshko kraljéstvo. (Mat. 3, 2.) Ohranite, vi mladenzhi ino deklize! svojo zhiftoft ino poshtenje, kakor svete devize; sakaj le zhif rod per Bogu ino per ljudéh svojo hvalo ima. (Modr. 4, 1.) „Ravnajte se po naf, takó naf svetniki po besedah sv. Pavla opominjajo, kakor smo se mi ravnali po Kristufu.“ (I. Kor. 11, 1.) — „Mi bomo po tém kratkim shivlenji ravno to, kar so sdaj svetniki v' nebesih, uzhi sv. Krisostom, ako smo sdaj v' shivlenji tudi to, kar so oni nekdej na semlji bili.“ — Ako vam teshko hodi, po stermitesi pravize sa svetniki hoditi, ino vam ferze vmira, kdaj v' vezhno isvelizhanje priti; oj takó

3. Ogledajte se na svetnike, povsdignite svoje savupanje, ino poterdite se; kar so oni samogli, bote tudi vi, sakaj: „Vse samoremo v' tém, ki naf mozhne stori,“ pravi sv. Pavl. (Filip. 4, 13.) Tudi svetniki so ravno te slabosti imeli, so se s' ravno témi ino she s' hujshi sovrashniki vojtkovali, kakor se mi; so bili v' fivi starosti, ino v' rahli mladosti; moshkiga ino shenfkiga spola, ino so frezhno premagali. „Saj smo tudi mi mladike ravno tistiga terfa Jesusa Kristufa; v' ravno tisti vinograd svete kershanfke zérkve safajeni. Tudi nam tézhejo ravno tisti studenzi boshjiga vsmilenja ino pomozhi; boshja roka ni perkrajshana, ki naf podpira. „Satorej, bratje! vterdite se v' Gospodu, ino v' mogozhnosti njegové mozhi,“ opominja sv. Pavl. (Efes. 6, 10.) Kristuf, nafha glava, je premagal; ino vfi njegovi premagajo s' njim. Kedar pa bote na svojim teshavnim poti péshati sazhéli, ne obupajte; ampak

4. Klizhite isvoljene boshje, angele ino svetnike v' pomozh: faj niste fami, ki se vpirate sa nebeshko kraljéstvo; val podpirajo tudi nebeshki prebivavzi s' svojoj priproshnoj. Kakor se bère od Jeremija, boshjiga preroka, de je prijatel svojih bratov, ino veliko móli sa svoje ljudstvo (II. Makab. 15, 14.); takó se vérje ino saupa od vsih drugih svetnikov, ki darujejo pred tronam Jagneta svoje molitve kakor dishezhe kadila svojimu

Bogu. (Skriva. rasod. 5, 8.) — Naj si ravno isvoljeni boshji niso vfigamogozhni, ino nam po svoji mozhi pomagati ne morejo, so vender nar blishej boshji prijateli, ki pred stolam milosti boshje stojijo. Ino zhe po besedah sv. Jakopa (Jak. 5, 16.) molitev pravizhniga she v' tem shivljenji veliko velja, kedar molimo eden sa drugiga, koliko vezh bo molitev svetnikov pomagala, ki v' posebni prijasnosti boshji shivijo. „Kdo bo dvomil (zviblal) nad njihovej veliko oblajtjoj ino milostjoj per Bogu, vprasha sv. Ziprijan, od kteriga so, kakor David govori, sa vojdarje zhres vso semljo postavljeni?“ — De ravno je neskonzhno vsmilen Bog nash ljubi Ozhe; de ravno on poprěj vé, zhefar potrebujemo, kakor ga sami profimo, ino naf vselej vslifhi, kedar je nam k' isvelizhanju: vender ljubi prijasnost ino ljubesn med svojimi otrozi, posebno med nami na semlji ino svetniki v' nebesih, ktéra se nar lepfhi skos priproshnjo pokashe. Savolj nje naf toliko raj vslifhi, kar je prav sa naf. — To naf nasha ljubamati, sv. katolhka zérkev, uzhi: svetnike spodobno zhestiti, jih v' litanijah na pomozh klizati, ino se perporozhati v' njihovo priproshnjo, ker je to dobro ino koriftno (Trident. sbor. sej. 25.); de kar nasha slabost ne dofeshe, nam bo skos njihovo priproshnjo podelena. (Sv. Bernard.) — Ino kdo je med nami, ki bi slifhal, vidil, ali she sam skufil ne bil, koliko dobrót vfigamogozhen Bog po svojih svetnikih kristjanam deli? — Oh kako frezhni smo satorej mi kristjani, de toliko ino toliko mogozhnih prijatlov per Gospodu imamo, tam v' tajisti bogati desheli, is katere nam vse dobro pride; imamo prijatele svefte ino imenitne, prijatle ljube ino mogozhne, de lahko veselo s' bogabojezhim Davidam rezhemo: „Kako zhestiti so nam tvoji prijatli, o Bog! njih gospostvo je filno mogozhno postalo.“ (Pl. 138, 17.) Kedar pa dones zhestiten spomin svojih isvoljenih bratov, svetnikov v' nebesih, obhajamo, ino posvezhujemo hvalen god kershanfke bratovshine, isvelizhanfke gmajne svetnikov, she enih bratov ino sester posabiti ne smemo, kterih she ni med nami vezh, pa she jih tudi tam v' kraljestvi plazhila med isvoljenimi ni, ako so ravno v' gnadi

boshji se is tega sveta lozhili. Sadershanih je she nekoliko nafnih ljubih rajnih v' tajistim grosovitnim kraji strafhnih iz, kjer se zhiftijo svojih madeshov, de bojo beli kakor sneg ino zhifti kakor slato, pruden pojdejo pred boshje oblizhje, ker nizh omadeshovaniga v' nebeshko kraljestvo ne pride. (Skrivn. ras. 21, 27.) Tamkaj plazhujejo svoje dolge, kterih niso v' tem shivlenji doplazhali, ker po besedah sv. Avgustina noben nar manji greh ne more bres pokorjenja ostati, ino bojo sadoftovali, dokler sadni vinar (drobnizh) poplazhan ne bo. Tamkaj imajo neisrezheno terplenje; sakaj ogenj, kteri dushe v' izah pokori, prari sv. Avgustin, zhe ravno ni vezhen, je vender huji od vsih bolezhin, ki jih zhlovek kdaj v' tem shivlenji terpéti samore; ino ni ga raslozhka med terplenjam vérnih duh v' izah, ino obfojenih v' pekli, kakor de je pervih terplenje le zhasno, drugih pa vezhno. (Sv. Ziril.)

Nafni rajni starishi, bratje, sestre, snanzi ino prijateli klizhejo tamkaj na nafho staro prijasnost ino ljubésn, kakor nekdej brumen Job v' svoji révshini: „Vsmilite se naf, vsmilite se naf saj vi prijateli nafni, sakaj Gospodova roka naf je sadela (Job 19, 20.); strafhno pa je priti v' roke shiviga Boga. (Hebr. 10, 31.) Kdo bi bil tako kamnitiga ferza, de bi se ljubih pokojnih ne vsmilil, ki potrebujejo nafhe pomozhi, dokler vfaki naf eniga ali drugiga med mertvimi ima, kterim je is hvaleshnosti pomagati dolshen. — Perstopimo jim s' molitvami, sakaj: „Sveta ino dobra misel je. sa mertve moliti, de bi bili gréhov refheni.“ (11. Makab. 12, 46.) Pomagajmo njim s' daritvijoj sv. mafhe, ki se Bogu sa shive ino mertve opravlja; pa tudi skos druge dobre dela namesto njih sadoftujmo boshji pravizi. Ozhe nebeshki gleda nafhe ferze: ino kakor njemu dopade, de se shivi med seboj ljubijo, tako njemu dopade, kedar shivi svojih mertvih ne posabijo; ampak jim skashejo she sa grobam svojo ljubésn skos dobre dela, ktère sa njimi opravljajo. Take ljubesni polne otroke bo on, Ozhe vse ljubesni, v' svoje isvelizhanje vsel: refhil bo dushe is iz, refhil pa tudi enkrat naf, de bomo vsi k'

Ozhetu prifhli, ino smiram per Gospodu prebivali.
(Jan. 14, 23.)

III.

Bodite potolasheni donef vi nafhi ljubi, rajni mertvi, ki ste pred nami v' Gospodu saspali! Kakor se povsdiguje visokih svonov mili glaf, se povsdigujejo tudi molitve ino nafhe dobre dela sa vas, kakor naf sveta mati katolihka zerkev uzhi, ino posebno donef ino jutri storiti opominja. — She vam grejo angeli ino vsi boshji svetniki s' svojoj priproshnoj tudi naproti, de bote frezhno prijeli, kar ste vselej sheleli. Oh de bi prifhli frezhno sa vami tudi mi vsi!

Bodite posdravleni, vi isvoljeni boshji! bodite posdravleni in pozhesheni posebno donef od svojih bratov ino sester is ptuje deshele, is doline fols, ki se shelno sa vami osiramo, ino po stermim poti vpíramo, priti skoraj k' vam, na frezhen dom ljubiga Ozheta. — Podajte nam roko svoje ljubesni, ino ikos svoje priproshnje frezhno premagati nam pomagajte, de bode s' vami tam velel god vezhne premage obhajati!

Bodi posdravljena tudi ti, frezhna deshela svetih nebeski, v' kateri vefela velika nozh nikoli ne mine, kjer ljubesniva spomlad bres prenehanja zveti, kjer nobena folsa ne tezhe, kjer nobeniga terplenja ni. Oh kako veselo bo v' tebi prebivati, kako sladko pozhivati od svojiga truda, kjer bode Bog vse nafhe folse obrisal, kjer ne bo smerti, ne shalovanja, ne vpitja, ne bolezhine; kjer bo vse pervo minulo, ino vse novo sazhelo se. Bodi posdravljena frezhna deshela, de bi med svoje prebivavze vsela enkrat tudi naf!

Ti pa, vsmilen Ozhe nebeski, ljubi Ozhe svojih otrók, ki si po Jesufu, svojim Sinu, ikos perpomozh sv. Duha vse narode v' svoje kraljestvo poklízal, ino naf v' svoji hifhi vezhno isvelizhati shelish: vodi naf vse po pravim poti, de se nobeden tvojih ne pogubi. In kedar nafha ura pride, ino naf na sveti smankalo bo, vsemi naf v' tisto veliko trumo svojih isvoljenih, ktere nihzhe preshteti

ne more, is vseh narodov ino jesikov, ki pred
tvojim sedesham ino pred Jagnetam stojijo, belo
oblezheni, palmove vějze v' rokah dershijo, ino s'
velikim glasam prepēvajo zhaft ino hvalo svojimu
Bogu. Oh ljubi Ozhe! daj, de homo tudi mi,
kakor sdaj oni, s' vsemi angeli okrog tvojiga se-
desha stali, na svojih obrasih tebe molili ino hvalili,
rekōzh: „Amen! hvala ino slava, modrost in sahvala,
zhaft in oblāst Bogu nashimu na vse vezhne zhase!“

Amen.

Natisk ino papir.

Is Andreja Lajkamove natiskarnje ino papirnje.